

SLOVNÍK
NOVOZÁKONNÍ
ŘEČTINY

Ladislav Tichý

PŘEDMLUVA

Slovník novozákonní řečtiny je řecko-český slovník k Novému zákonu středního rozsahu se zaměřením na jazykovou stránku slovní zásoby Nového zákona. Měl by umožnit těm, kdo mají alespoň základní znalosti mluvnice novozákonní řečtiny, číst bez problémů řecký Nový zákon. U nás už po několik desetiletí slouží *Řecko-český slovník k Novému zákonu*, zpracovaný původně J. B. Součkem, který vyšel v r. 1997 už v pátém vydání. Jedná se nepochybně o znamenité a v mnohém ohledu osvědčené dílo. Součkův slovník vznikal ovšem v určité době a snažil se pokrýt potřeby tehdejších studentů. Je to např. částečná náhrada konkordance k Septuagintě. Má i některé další specifické rysy. K nim patří např. rozdělení hesláře do tří oddělených částí (slova obecná, vlastní jména, obtížné tvary) nebo uvádění slovesných hesel ve tvaru infinitivu. Naproti tomu náš slovník se věnuje více jazykové stránce novozákonní slovní zásoby a snaží se svou podobou přiblížit většině existujících slovníků novozákonní řečtiny. Je jistě také prospěšné, existuje-li větší nabídka slovníků, aby si uživatel mohl vybrat ten, který mu lépe vyhovuje.

SNŘ si neklade přehnané cíle. Pro požadavky exegetické práce bude samozřejmě zapotřebí užít podrobnějších a specializovanějších slovníků. Ovšem i exegetovi by mohl SNŘ posloužit alespoň pro část jeho práce, nemá-li např. momentálně po ruce slovník obsáhlejší. Při koncepci a zpracování slovníku byly inspirací, podnětem a příkladem (nejen v přednostech, ale i v nedostacích) nejrůznější slovníky zahraniční. Údaje Součkova slovníku byly úmyslně srovnávány až po vypracování hrubého textu. V seznamu literatury jsou zachyceny ty slovníky a mluvnice, které byly nějakým způsobem nápomocné při sestavování SNŘ. Gramatiky sloužily hlavně pro kontrolu odlišení významů tzv. gramatických slov (předložek, spojek, částic). Obecné slovníky řečtiny pomáhaly vidět slovní zásobu řečtiny Nového zákona v širší souvislosti. Seznam literatury nepředstavuje v žádném případě úplnou bibliografii z oblasti novozákonní řečtiny, nicméně uživatel s hlubším zájmem zde může najít užitečné informace pro další studium.

Autor by si přál, aby se uživateli pracovalo s tímto slovníkem co nejlépe. Spolu s jednotlivými hesly jsou abecedně řazené i obtížnější a nepravidelné tvary, které jsou zvláště označeny (zvýšenou tečkou), aby jejich vyhledání bylo snazší a celková orientace ve slovníku byla rychlejší.

SNŘ se snaží zachytit především vazby a obraty, které jsou z hlediska českého uživatele obtížněji dešifrovatelné. Nemůže ovšem zachytit celou frazeologii novozákonní řečtiny. To by vyžadovalo slovník několikanásobně většího rozsahu. Slovní zásoba našeho slovníku není vymezena jen dnes standardním vydáním kritického textu Nového zákona (Nestle-Aland), ale snaží se zachytit i slova, jež jsou pouze ve variantách rukopisů. Slovník by tak mohl sloužit i pro práci s jinými vydáními řeckého Nového zákona, ať už staršími či případnými budoucími.

Autorovi zabrala práce na slovníku více než osm let volného času. Je velmi vděčen všem, kteří mu nějakým způsobem pomohli, především při korekturách textu. I přes vynaloženou námahu se samozřejmě jedná o nedokonalé dílo. Jak učí zkušenost, práce na slovnících nikdy nekončí! Za všechny nedostatky nese pochopitelně

zodpovědnost sám autor, který bude samozřejmě vděčný za připomínky ke koncepci slovníku i za upozornění na jeho nedostatky.

Autorovým přáním je, aby SNŘ rozšířil počet těch, kteří budou číst Nový zákon v originále. Stručně vyjádřeno, práce vynaložená při sestavování slovníku nebyla marná, jestliže na něj bude možné aplikovat jeho poslední základní heslo, tj. bude-li opravdu *ὠφέλιμος* – užitečný, a to především pro ty, kdo chtějí četbou Nového zákona v originále objevovat bohatství a hloubku Božího slova.

V tomto novém vydání byly pouze opraveny zjevné chyby a doplněny některé české ekvivalenty v heslech. Rovněž seznam literatury byl doplněn o několik publikací.

L.T.

V Olomouci 29. června 2011

POZNÁMKY PRO UŽIVATELE

1. Všechna hesla slovníku jsou řazena abecedně. Týká se to nejen základních hesel, která zahrnují jména obecná i vlastní, ale také obtížněji určitelných tvarů. Ty jsou pro jejich rychlejší vyhledávání odlišeny zvýšenou tečkou před slovem (např. **•ὄφθησομαι**). Uživatel, který si není zcela jist, do které skupiny daný tvar patří, by měl ovšem hledat v celém souboru hesel.

2. Na konci každého základního hesla je v hranatých závorkách uveden počet výskytů slova v řeckém Novém zákoně (*Novum Testamentum Graece*, post Eb. et Erw. Nestle ed. B. et K. Aland, 26. vyd. 1979, 27. vyd. 1993, a *The Greek New Testament*, ed. K. Aland, M. Black, C. M. Martini et al., 3. vyd. 1975, 4. vyd. 1992). Oproti údajům konkordance H. Bachmanna a W. A. Slabého (viz seznam literatury) byly provedeny korekce podle Neiryneckovy a Segbroeckovy příručky (*New Testament Vocabulary*) i na základě zjištění vlastních (velmi dobrým pomocníkem zde byl program BibleWorks). Zvlášť jsou registrovány výskytů v tzv. krátkém (nekanonickém) závěru Markova evangelia. Např. údaj [1+1] znamená, že se dané slovo vyskytuje v uvedených edicích (v tzv. současném standardním textu Nového zákona = ST) dvakrát, z toho ovšem jednou v krátkém Markově závěru. Slova, která se nacházejí pouze v kritickém aparátu, jsou pochopitelně opatřena údajem [0]. Pravopis hesel se řídí vydáními ST. Rozdíly mezi vydáními Nestle-Aland a GNT jsou v interpunkci, pokud jde o pravopisné rozlišení slov, týká se (jak se podařilo zjistit) pouze jednoho slova: **μητι γε** (1K 6,3) je psáno v GNT dohromady. Slovník zachycuje v omezeném počtu také pravopisné varianty, které jsou v jiných vydáních řeckého NZ.

3. Podstatná jména jsou uvedena (až na několik výjimek, jejichž základní tvar je v plurálu) ve tvaru nominativu singuláru. Dále je připojeno zakončení genitivu a rod, vyznačený členem (i u vlastních jmen). U nesklonných substantiv je tato skutečnost uvedena až za členem (zkratkou: neskl.).

4. U přídavných jmen trojvýchodných a dvojvýchodných jsou uvedeny všechny tvary nominativu singuláru. Jednovýchodná mají připojen ještě tvar genitivu. Slovní druh adjektiv není zvlášť vyznačen, protože ho lze vždy snadno poznat podle tvarů českých ekvivalentů.

5. Slovesa jsou uvedena (jak je v řeckých slovnících obvyklé) v základním tvaru 1. osoby singuláru přítomného aktiva. Tzv. kontrahovaná (stažená) slovesa mají v heslech slovníku tvar nestažený, tj. zakončený v aktivu na -άω, -έω, -όω.¹ U sloves, která

1 Např. slovníkový tvar **ἀγαπάω** označuje aktivní stažené α -kmenové sloveso **ἀγαπῶ**, -ᾶν, tvar **καυχᾶμαι** pak označuje deponentní α -kmenové sloveso **καυχῶμαι**, -καυχᾶσθαι. Podobně u ϵ -kmenů (**ποιέω** = **ποιῶ**, -εῖν; dep. **φοβέομαι** = **φοβοῦμαι**, -εῖσθαι) a ω -kmenů (**πληρώω** = **πληρῶ**, -οῦν; dep. **ρίζομαι** = **ρίζοῦμαι**, -οῦσθαι). Pozn. red.

se (z pohledu Nového zákona) vyskytují jen ve tvarech mediopasivních, má heslo tvar zakončený na $-(\omicron)\mu\alpha\iota$. Jen malý počet sloves, která – opět z pohledu Nového zákona – fungují pouze jako slovesa neosobní, má tvar hesla v 3. osobě singuláru. Za heslem vytištěným tučně jsou v závorce uvedeny další základní tvary, popř. někdy i tvary zcela specifické. Jsou uvedeny jen ty základní tvary, které lze odůvodněně doložit jako součást jazyka Nového zákona. Jejich pořadí je sice pravidelné, ale pro rychlou orientaci je přesto každý tvar identifikován. Přitom se ovšem např. kategorie času, je-li u následujícího tvaru stejná, neopakuje. Totéž platí také (je-li to zapotřebí) o kategorii slovesného rodu. Tvary označené jako pf. pas. (= perfektum pasivní) jsou shodné s tvary perfekta mediálního. Tyto druhé tvary jsou však v NZ mnohem řidší. Oznamovací způsob (indikativ) a přítomný čas jsou normálně uváděny bez poznámky. Tyto dvě kategorie se obvykle, není-li to pro jednoznačnost nutné, neuvádějí ani při určení zvláštních tvarů (odlišených pomocí zvýšené tečky na začátku). U imperativu se jako základní předpokládá 2. osoba singuláru.

6. SNŘ se dívá na slovní zásobu Nového zákona synchronním pohledem, tzn. nesnaží se řadit významy podle chronologie vzniku nebo jejich vzájemného odvození. Jen výjimečně se někdy v závorce hned za heslem uvádí původ nebo původní význam slova, pokud to může uživateli pomoci k pochopení významů vyskytujících se v NZ.

České ekvivalenty řeckých hesel jsou odděleny čárkou, při větším významovém rozdílu středníkem. Zvláště delší hesla mívají také rozlišení významů pomocí tučných arabských číslic. Je však třeba upozornit na to, že u kratších hesel může být stejně velký sémantický rozdíl, který rozlišují u delších hesel číslice, vyznačené pouze středníkem mezi ekvivalenty. Především u předložek pojících se s více než jedním pádem je heslo rozčleněno ještě pomocí římských číslic (I., II. atd.). V rámci tohoto rozdělení je pak další členění (pomocí arabských číslic atd.). Významy pasivních tvarů jsou uváděny samostatně zpravidla jen tehdy, pokud se u vhodných českých ekvivalentů nejedná pouze o složené pasivum (např. být nesen), ale o slovesné tvary zvrtné nebo aktivní, popř. je pasivní vazba rozvitější (sr. např. hesla $\gamma\alpha\mu\iota\zeta\omega$, $\epsilon\lambda\alpha\tau\tau\acute{\omega}$ nebo $\epsilon\upsilon\chi\alpha\rho\iota\sigma\tau\acute{\epsilon}\omega$).

V češtině neexistuje jednotná podoba biblických jmen. Proto jsou nežádka u vlastních jmen osob i jmen zeměpisných uvedeny dvě nebo výjimečně i tři české tvary téhož jména. Ani tím ovšem není řečeno, že dané jméno nemůže mít v češtině i jinou podobu.

Protože na mnoha místech NZ není přesný ekvivalent řeckého slova jednoznačný, byla zachována poměrně velká zdrženlivost při ztotožnění významů s určitými místy NZ. Uživatel slovníku by měl být schopen vybrat z nabízených ekvivalentů alespoň jeden, který odpovídá danému kontextu v NZ. Tyto citace jsou uváděny po dvojitě kolmici (||), a to pro jednotlivé významy pod tučnými číslicemi vždy zvlášť. Příslušné místo v NZ je uvedeno hned za řeckým citátem a teprve potom je uveden český překlad. Ten je třeba chápat – pokud se vztahuje na doslovný, byť zkrácený, citát – podle souvislosti řeckého textu. I když jsou uvedeny někdy dvě, popř. výjimečně i tři varianty překladu, neznamená to, že jsou tím všechny možnos-

ti překladu vyčerpány. Za dvojitou kolmicí bývají uváděna i typická spojení (většinou bez udání místa) a rovněž užití hesla v jiném slovním druhu. Další příklady i citáty následují po jednoduché kolmici (|).

Jestliže jsou mezi ekvivalenty sloves silně zastoupeny infinitivy v dokonavém vidu, je to proto, že u těchto ekvivalentů se nejedná o přesný překlad hesla (např. u ἔρχομαι by v tomto případě mělo být „přicházím“), ale o slovníkový ekvivalent (už tvar infinitivu představuje rozdíl!) a dokonavý vid se mnohdy jevil jako výstižnější, často totiž odpovídá tvarům, které jsou vhodné pro překlad daného novozákonního textu. Jeho tvary také bývají kratší. Snaha zachovat důsledně nedokonavý vid, který samozřejmě běžně odpovídá řeckému přítomnému času, by mohla vést k uvádění neživých až komických tvarů (např. „skvrnit“).

7. U každého hesla, které obsahuje řecké slovo vyskytující se v řeckém Novém zákoně (ST) pouze jednou, je vždy uvedena citace příslušného místa. U dvou výskytů jsou místa uvedena tehdy, nacházejí-li se v jedné novozákonní knize. Tři výskytů jsou identifikovány v případě, že se jedná o výskyt v rámci jedné kapitoly určité knihy NZ. Ostatní citace míst NZ jsou uvedeny podle vhodnosti. Jsou-li příslušná místa (jedno či více) uvedena na konci hesla před údajem o frekvenci slova v hranatých závorkách, je třeba mít na paměti, že se nemusejí vztahovat jen k bezprostředně předcházejícím významům v poslední části členěného hesla.

ZKRATKY

Pro citaci novožákonních míst je užito zkratk, které odpovídají zkratkám v Českém ekumenickém překladu (*Bible*, Praha 2008). Jsou to (podle běžného pořadí knih): Mt Mk L J Sk Ř 1K 2K Ga Ef Fp Ko 1Te 2Te 1Tm 2Tm Tt Fm Žd Jk 1Pt 2Pt 1J 2J 3J Ju Zj.

Další zkratky:

abs.	absolutně (tj. bez vyjádření předmětu)	jm.	jméno
adj.	adjektivum, přídavné jméno	klas.	klasický tvar/význam
adv.	adverbium, příslovce	komp.	komparativ
aj.	a jiný / jiná místa	konj.	konjunktiv
ak.	akuzativ	křesť.	křesťanský
akt.	aktivum, aktivní	lat.	latinsky, latinský
aor.	aorist	m	maskulinum
ap.	apoštol	med.	mediální tvar/význam
apod.	a podobně	n	neutrum, střední rod
aram.	aramejsky	n.	nebo
atd.	a tak dále	NA	26. a 27. vydání řeckého NZ Nestle-Aland
část.	částice	náb.	náboženský
čisl.	číslovka	např.	například
dat.	dativ	násl.	následující (heslo)
dep.	deponentní, deponentium	někt.	někteří
dosl.	doslovný, doslovně	neos.	neosobní
enkl.	enklitický	nepr.	nepravidelný
f	femininum	nepř.	nepřímý
fut.	futurum, budoucí čas	neskl.	nesklonný tvar
gen.	genitiv	nom.	nominativ
GNT	<i>The Greek New Testament</i>	NZ	Nový zákon
hebr.	hebrejsky	nz.	novožákonní
hl.	hlavně, hlavní	obv.	obvykle
hrom.	hromadný význam	odp.	odpovídat
imp.	imperativ	os.	osobní, osoba
impf.	imperpektum	opt.	optativ
ind.	indikativ, oznamovací způsob	ot.	otázka, -y
inf.	infinitiv	part.	participium
instr.	instrumentál	partit.	partitivní
intr.	intransitivní/nepřechodné sloveso	př.	perfektum
jedn.	jednoduchý	pas.	pasivum, pasivní
		pej.	pejorativní, -ně
		pl.	plurál, množné číslo
		plpf.	plusquamperfektum

préz.	prézens, přítomný čas	superl.	superlativ
předch.	předcházející (heslo)	SZ	Starý zákon
předl.	předložka	sz.	starozákonní
překl.	překlad	š. sm.	širší smysl
přen.	přeneseně, v přeneseném významu	tr.	transitivní/přechodné sloveso
přivl.	přivlastňovací	t.t.	terminus technicus
pův.	původně, původní význam	tzv.	tak zvaný
resp.	respektive	úč.	účelový, finální
rkp.	rukopis(y)	var.	varianta
samohl.	samohláska	vedl.	vedlejší
sc.	scilicet, rozuměj, doplň	verb.	verbální, slovesný
semit.	semitismus	vl.	vlastně
sg.	singulár, jednotné číslo	v.l.	varianta lectio, různočtení
sl.	sloveso, -a, slovesný	vok.	vokativ
sm.	smysl	vých.	východní
sp.	spojka	význ.	význam
spec.	speciálně	zájm.	zájmeno
spoj.	spojení	záp.	západní
spr.	správný, správně	zprav.	zpravidla
sr.	srovněj	žř.	židka
ST	standardní text	žid.	židovský
subst.	substantivum, podstatné jméno		

LITERATURA

- ABBOT-SMITH, G., *A Manual Greek Lexicon of the New Testament*, 3. vyd., Edinburgh: T. & T. Clark, 1991.
- BACHMANN, H. – SLABY, W. A., *Konkordanz zum Novum Testamentum Graece von Nestle-Aland*, 26. Auflage, und zum *Greek New Testament*, 3. vyd., Berlin / New York: de Gruyter, 1987.
- BAILLY, A., *Dictionnaire grec-français*, édition revue par L. Séchan et P. Chantraine, Paris: Hachette, b. r. (= 26. vyd. 1963).
- BALZ, H. – SCHNEIDER, G. (Hrsg.), *Exegetisches Wörterbuch zum Neuen Testament*, I–III, Stuttgart etc.: Kohlhammer, 1980–83.
- BAUER, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*, 6 völlig neu bearb. Aufl. in Inst. für Neutestamentl. Textforschung, Münster, unter bes. Mitw. von V. Reichmann hg. von K. Aland u. B. Aland, Berlin / New York: de Gruyter, 1988
- BURTON, E. D., *Syntas of the Moods and Tenses in New Testament Greek*, 3. vyd., Edinburgh: T. & T. Clark, 1987 (=1898).
- CARREZ, M., *Grammaire grecque du Nouveau Testament (avec exercices et plan de travail)*, 6. vyd., Genève: Labor et Fides, 1996.
- CARREZ, M. – MOREL, F., *Dictionnaire grec-français du Nouveau Testament*, 4e éd. revue et corrigée, Genève / Villiers-le-Bel: Labor et Fides / Société biblique française, 1992
- DANKER, F. W. (rev. and ed.), *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature*, 3rd ed., Chicago: The University of Chicago Press, 2000
- DANKER, F. W. – KRUG, K., *The Concise Greek-English Lexicon of the New Testament*, Chicago: The University of Chicago Press, 2009
- FRIBERG, T. – FRIBERG, B. – MILLER, N. F., *Analytical Lexicon of the Greek New Testament*, Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2000
- HAUBECK, W. – SIEBENTHAL, H. VON, *Neuer sprachlicher Schlüssel zum griechischen Neuen Testament: Römer bis Offenbarung*, Giessen: Brunnen, 1994.
- HAUBECK, W. – SIEBENTHAL, H. VON, *Neuer sprachlicher Schlüssel zum griechischen Neuen Testament: Matthäus bis Apostelgeschichte*, Giessen: Brunnen, 1997.
- HOFFMANN, E. G. – SIEBENTHAL, H. VON, *Griechische Grammatik zum Neuen Testament*, 2., durchges. u. ergänzte Aufl., Riehen (CH): Immanuel-Verlag, 1990.
- HOUSE, M. A. (rev. and ed.), *Compact Greek-English Lexicon of the New Testament*. Based on *A Pocket Lexicon to the Greek New Testament* by Alexander Souter, Peabody, MA: Hendrickson, 2008
- KASSÜHLKE, R., *Kleines Wörterbuch zum Neuen Testament: Griechisch-deutsch*, Stuttgart: Deutsche Bibles., 1997.
- LOW, J. P. – NIDA, E. A., *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*, 2nd ed., vol. 2, New York: United Bible Societies, 1989.
- LUST, J. – EYNIKEL, E. – HAUSPIE, D., *A Greek-English Lexicon of the Septuagint*, Part I.: A–I, Part II.: K–Ω, Stuttgart: Deutsche Bibles., 1992 a 1996.

- MONTANARI, F. et al., *Vocabulario della lingua greca*, Torino: Loescher, 1995.
- MOULE, C. F. D., *An Idiom Book of New Testament Greek*, 2. vyd., Cambridge: Cambridge University Press, 1982 (= 1959).
- MOULTON, J. H., *A Grammar of New Testament Greek*, vol. III, *Syntax*, by N. Turner, Edinbuhg: T. & T. Clark, 1993 (= 1963).
- MOUNCE, W. D., *The Analytical Lexicon to the Greek New Testament*, Grand Rapids: Zondervan, 1993.
- NEIRYNCK, F. – SEGBROECK, F. VAN, *New Testament Vocabulary. A Companion Volume to the Concordance*, BETHL LXV, Leuven: Leuven University Press, 1984.
- NEWMAN, B. M., JR., *A Concise Greek-English Dictionary of the New Testament*, London: United Bible Societies, 1971.
- PREUSCHEN, E., *Griechisch-deutsches Taschenwörterbuch zum Neuen Testament*, 6. Aufl., Berlin / New York: de Gruyter, 1976.
- REHKOPF, F., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zum Neuen Testament*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1992.
- RUSONI, C., *Vocabolario del Greco del Nuovo Testamento*, 2. vyd., Bologna: EDB, 1997.
- SCHULTE, A., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zum Neuen Testament*, Limburg a. L.: Steffen, 1918.
- SOUČEK, J. B., *Řecko-český slovník k Novému zákonu*, 2. doplň. vyd. připravili J. Heller a P. Pokorný, Praha: ÚNC, Kalich, 1973.
- SPICQ, C., *Lexique théologique du Nouveau Testament*, Fribourg: Editions Universitaires, 1991.
- STEYER, G., *Satzlehre des neutestamentlichen Griechisch*, 3. vyd., Berlin: Evang. Verl.-Anst., 1980.
- TRENCHARD, W. C., *Complete Vocabulary Guide to the Greek New Testament*, rev. ed., Grand Rapids, MI: Zondervan, 1998.
- TRENCHARD, W. C., *A Concise Dictionary of the New Testament Greek*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- VIGINI, G., *Vocabolario del Nuovo Testamento greco-italiano*, Milano: Paoline, 2003.
- WALLACE, D. B., *Greek Grammar Beyond the Basics: An Exegetical Syntax of the New Testament*, Grand Rapids, MI: Zondervan, 1996.
- ZERWICK, M., *Biblical Greek, Illustrated by Examples*, 5th reprint, Roma: PIB, 1990 (= 1963).
- ZERWICK, M., *Graecitas biblica Novi testamenti exemplis illustratur*, ed. quinta aucta et emendata, Roma: PIB, 1966.
- ZERWICK, M. – GROSVENOR, M., *A Grammatical Analysis of the Greek New Testament*, 4th rev. ed., Roma: PIB, 1993.
- ZORELL, F., *Lexicon Graecum Novi Testamenti*, Edition quarta typis editionis alterius expressa novaque appendice bibliographica aucta, Roma: PIB, 1990.

A

α *alfa* (první písmeno řecké abecedy) || α' (= πρώτη) *první* (v pořadí listů) [0]

Ἀαρών, ὁ (neskl.) *Árón, Aron* (Mojžíšův bratr) [5]

Ἀβαδδών, ὁ (hebr.; neskl.) *Abaddon* (Zhoubece, Ničitel: Zj 9,11) [1]

ἀβαρής, ἐς *neobtěžující, nezatěžující* (druhé), *ne(jsoucí) břemenem, ne(jsoucí) na obtíž* (2K 11,9) [1]

αββα n. ἄββᾱ n. ἄββά (aram. ܐܒܒܐ = „Otče!“) *Abba* [3]

Ἄβελ, ὁ (neskl.) *Ábel* [4]

Ἀβιά, ὁ (neskl.) *Abia, Abijáh, Abjáš* (1. osoba v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,7bis; 2. zakladatel kněžské třídy: L 1,5) [3]

Ἀβιαθάρ, ὁ (neskl.) *Abiatar* (velekněz: Mk 2,26) [1]

Ἀβιλινή, ἡς, ἡ *Abiléna* (území na úpatí Antilibanonu: L 3,1) [1]

Ἀβιούδ, ὁ (neskl.) *Abiad* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,13bis) [2]

Ἀβραάμ, ὁ (neskl.) *Abrahám, Abraham* (praotec Izraele) [73]

ἄβυσσος, ου, ἡ 1. *propast, hlubina* 2. *podsvětí; peklo* [9]

Ἄγαβος, ου, ὁ *Agabos, Agabus* (křesťanský prorok: Sk 11,28; 21,10) [2]

• ἀγαγεῖν inf. aor. od ἄγω

ἀγαθοεργέω *konat dobro* (1Tm 6,18) [1]

ἀγαθοεργός, ον *konající dobro* (v.l. Ř 13,3) [0]

ἀγαθοποιέω (aor. ἡγαθοποίησα) *konat dobro, činit dobře; jednat správně* [9]

ἀγαθοποιΐα, ας, ἡ *konání dobra* (1Pt 4,19) [1]

ἀγαθοποιός, οῦ, ὁ *ten, kdo koná dobro / jedná dobře; poctivec* (1Pt 2,14) [1]

ἀγαθός, ἡ, ὄν (o osobách i věcech) *dobrý; užitečný; zdatný* || ἀγαθόν *něco*

dobrého, dobro | τὸ ἀγαθόν *dobro; dobrý skutek; to, co je dobré / užitečné* | (τὰ) ἀγαθὰ *dobré věci; hodnoty; statky, majetek; dobré skutky* | ἀγαθὰ λαλεῖν *mluvit dobře, říkat dobré věci* [102]

ἀγαθουργέω (sr. ἀγαθοεργέω) *prokazovat / konat dobro* (Sk 14,17) [1]

ἀγαθωσύνη, ης, ἡ *dobrota, poctivost* [4]

ἀγαλλίασις, εως ἡ *jásot, veselí, velká radost* [5]

ἀγαλλιάω i ἀγαλλιάομαι (aor. ἡγαλλίασα, ἡγαλλισάμην i -ιάθην) *jásat* (ἐπι τῷ θεῷ *v Bohu*), *radovat se* (ἐν τινι *z čeho, ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ v Duchu svatém*) [11]

ἄγαμος, ου, ὁ a ἡ 1. (m) *svobodný; neženatý* 2. (f) *svobodná; neprovdaná* [4]

ἀγανακτέω (aor. ἡγανάκτησα) *být vzrušen, být rozhořčen, hněvat se, zlobit se* (περὶ τινος *na koho*) [7]

ἀγανάκτησις, εως, ἡ *nazlobenost, nevole, rozhořčení* (2K 7,11) [1]

ἀγαπάω (aor. ἡγάπησα, pf. ἡγάπηκα) *milovat* (τὴν ἀγάπην *láskou*), *mít rád; pocítit sympatie* (τινά *ke komu*), *oblíbit si* [143]

ἀγάπη, ης, ἡ 1. *láska* (τοῦ θεοῦ *Boží* [např. Ř 5,5] i *k Bohu* [např. L 11,42])

2. *hod(y) / hostina lásky* [116]

ἀγαπητός, ἡ, ὄν 1. *milovaný, milý, oblíbený, nejdražší* 2. *jediný* (syn) [61]

Ἄγάρ, ἡ (neskl.) *Hagar* (Ga 4,24.25) [2]

ἄγγαρεύω (fut. ἀγγαρεύσω, aor. ἡγγάρευσα) *vymáhat* (τινά *ti na kom co*), *nutit* (k nějaké službě) [3]

ἄγγειον, ου, τό *nádoba; nádobka* (na olej: Mt 25,4) [1]

ἄγγελια, ας, ἡ *poselství, zvěst; příkaz* (1J 1,5; 3,11) [2]

ἄγγέλλω (aor. ἡγγείλα) *oznámit, zvěstovat* (J 20,18) [1]

ἄγγελος, ου, ὁ 1. *vyslanec, posel* 2. *anděl* (i přen.) [175]

ἄγρος, οὖς, τό *nádoba* (na ryby: Mt 13,48) [1]

ἄγε (imp. od ἄγω ve význ. citosl.): *nuže!* (Jk 4,13; S,1) [2]

ἀγέλη, ης, ἡ *stádo* (i vepřů) [7]

ἀγενεαλόγητος, ον (jsoucí) *bez rodokmenu, bez předků* (Žd 7,3) [1]

ἀγενής, ἐς *neuslechtilý, neurozený; nepatrný, bezvýznamný* (1K 1,28) [1]

ἀγιαζῶ (aor. ἡγίασα, pf. pas. ἡγίασμαι, aor. pas. ἡγιάσθην) *světít, zasvětit, posvětit* (věci i osoby) || ἀγιαζῶ ἐμαυτόν (J 17,19) *zasvěcuji se, obětují se* [28]

ἀγιασμός, οὔ, ὁ *posvěcení, zasvěcení* [10]

ἄγιος, α, ον *svatý, zasvěcený, posvátný* || οἱ ἄγιοι *svatí, křesťané; svatí, andělé* | τὸ ἅγιον *svatá věc; svatyně* | τὰ ἅγια *svatyně, (podle kontextu též:) velesvatyně* | Ἁγία Ἀγίων *velesvatyně* | (superl.) ἀγιώτατος (Ju 20) *nejsvětější, přesvatý* [233]

ἀγιότης, ητος, ἡ *svatost* (Žd 12,10) [1]

ἀγιωσύνη, ης, ἡ *svatost, zasvěcení, posvěcení* [3]

ἀγκάλη, ης, ἡ *paže* || δέξασθαι εἰς τὰς ἄ. *vzít do náručí* (L 2,28) [1]

ἄγκιστρον, ον, τό *háček na udici, udice* (Mt 17,27) [1]

ἄγκυρα, ας, ἡ *kotva* (i přen.) [4]

ἄγναφος, ον *nesepraný, nový* || ἐπιβλημα *ράκους ἀγνάφου* (Mk 2,21) *kus neseprané látky / nový kus látky* [2]

ἀγνεία, ας, ἡ (mravní) *čistota* (1Tm 4,12; S,2) [2]

ἀγνίζω (aor. ἡγνισα, pf. ἡγνικα, pas. ἡγνισμαι, aor. pas. ἡγνίσθην) 1. (kultovně) *očistit, zasvětit* 2. (pas.) *očistit se, zasvětit se* [7]

ἀγνισμός, οὔ, ὁ (kultovní) *očistění* (Sk 21,26) [1]

ἀγνοεῖω (aor. ἡγνόησα) *neznat, nepoznávat, nevědět; ne(po)rozumět* (τι čemu); (Žd 5,2) *provinít se* || ἀγνοῶν

ἐποίησα (1Tm 1,13) *jednal jsem v nevědomosti* [22]

ἀγνόημα, τος, τό *hřích / provinění z nevědomosti* (Žd 9,7) [1]

ἄγνοια, ας, ἡ *nevědomost, neznalost* [4]

ἀγνός, ἡ, ὄν *čistý, svatý, nevinný* [8]

ἀγνότης, ητος, ἡ *čistota, nevinmost* (2K 6,6; 11,3) [2]

ἀγνώω (adv.) *čistě, ryze, upřímně, s čistým úmyslem* (Fp 1,17) [1]

ἀγνωσία, ας, ἡ *neznalost, nevědomost* [2]

ἄγνωστος, ον *neznámý* (Sk 17,23) [1]

ἀγορά, ἄς, ἡ *tržiště, trh; náměstí* [11]

ἀγοράζω (aor. ἡγόρασα, pas. ἡγοράσθην) *kupovat, (na)koupit* (τινός / ἕκ τινος zač; παρά τινος *od koho*); (přen.) *vykoupit* [30]

ἀγοραῖος, ον *patříci k tržišti* || οἱ ἀγοραῖοι *pobudové, lůza* | (αἱ) ἀγοραῖοι (sc. ἡμέραι n. σύνοδοι) *soudní shromáždění / zasedání* (konaná na agorě) | ἀγοραῖοι ἄγονται *soudní shromáždění se konají* (Sk 17,5; 19,38) [2]

ἄγρα, ας, ἡ *lov, úlovek* (ryb: L 5,4.9) [2]

ἀγράμματος, ον *nevzdělaný, nevyučенý* (Sk 4,13) [1]

ἀγραυλέω *žít / nocovat venku n. pod širým nebem* (L 2,8) [1]

ἀγρεύω (aor. ἡγρευσα) *chytit, polapit* (λόγω *za slovo*: Mk 12,13) [1]

ἀγριέλαιος, ον, ἡ *planý olivovník, planá oliva* (Ř 11,17.24) [2]

ἄγριος, ἰα, ον 1. *divoký, planý* || μέλι ἄ. *med divokých včel* 2. (Ju 13) *bouřlivý, rozbouřený* [3]

Ἀγρίππας, α, ὁ *Agrippa* (Herodes Agrippa II.: Sk 25 a 26) [11]

ἀγρός, οὔ, ὁ 1. *pole* (volná krajina i obdělávaný pozemek); *venkov* 2. (v pl.) *dvory, dvorce, (malé) vesnice* [36]

ἀγρουπνέω *být bdělý, bdít* (ὕπέρ τινος *nad čim*), *dávat pozor* (εἰς *ti nač*) [4]

ἀγρουπνία, ας, ἡ *bdění, probdělá noc* (2K 6,5; 11,27) [2]

ἄγω (fut. ἄξω, aor. ἤγαγον, inf. ἀγαγεῖν, aor. pas. ἤχθην, fut. pas. ἀχθήσομαι) **1.** vést; přivést (πρός τινα ke komu), přinést, přivést, zavést; (přen.) hnát, strhávat **2.** odvést, zatknout **3.** trvat || τριτην ταύτην ἡμέραν ἄγει (L 24,21) už je to třetí den **4.** jít, odejít || ἄγωμεν ποjdme! **5.** strávit (čas) (možná tak L 24,21; pak třeba doplnit podmět: Ἰησοῦς [sr. 3.]) **6.** slavit, konat || ἀγοραῖοι ἄγονται viz ἀγοραῖος **7.** (pas.) nechat se vést; řídit se (πνεύματι Duchem) [67]

ἀγωγή, ἡς, ἡ způsob života, jednání (2Tm 3,10) [1]

ἄγων, ὠνος, ὁ boj, zápas; závod; úsilí, nasazení [6]

ἄγωνία, ας, ἡ úzkost, strach, hrůza (L 22,44) [1]

ἀγωνίζομαι (aor. ἠγωνισάμην) **1.** bojovat, zápasit (ὑπέρ τινος o koho, za koho); soutěžit, závodit **2.** (velmi) se snažit (+ inf.) [8]

Ἀδάμ, ὁ (neskl.) Adam (první člověk, praotec lidstva) [9]

ἀδάπανος, ον bezplatný, (jsoucí) zdarma (1K 9,18) [1]

Ἄδδ, ὁ (neskl.) Ad(d)i (v Ježíšově rodokmenu: L 3,28) [1]

ἀδελφή, ἡς, ἡ sestra (i přen.); příbuzná – sr. násl. [26]

ἀδελφός, οὔ, ὁ bratr (i přen.); příbuzný, soukmenovec || ἀδελφοί může znamenat také bratři a sestry n. sourozenci (tak zřejmě L 21,16) [343]

ἀδελφότης, ητος, ἡ bratrství, společenství (věřících); (kolektivně:) bratři (1Pt 2,17; 5,9) [2]

ἄδηλος, ον **1.** neznatelný, neviditelný **2.** nejasný, nezřetelný [2]

ἀδηλότης, ητος, ἡ nejistota (πλούτου bohatství; 1Tm 6,17) [1]

ἀδήλως (adv.) nejistě, bez cíle, jen tak (1K 9,26) [1]

ἀδημονέω být úzkostlivý / přepaden úzkostí; být ve strachu; být znepokojen / neklidný [3]

ἄδης, ου, ὁ hádes, podsvětí; peklo [10]

ἀδιάκριτος, ον nestranný, nedělající rozdíly, (jsoucí) bez předsudků; neváhající, nerozkolísaný (Jk 3,17) [1]

ἀδιάλειπτος, ον neustálý, ustavičný, stálý, trvalý [2]

ἀδιαλείπτως (adv.) neustále, ustavičně, stále [4]

ἀδιαφορία, ας, ἡ čistota, ryzost (v.l. Tt 2,7) [0]

ἀδικέω (aor. ἠδίκησα) **1.** (intr.) dělat zlo, působit bezpráví; být vinen **2.** (tr.) špatně zacházet (τινά s kým), poškodit; ublížit, křivdit (τινά τι komu v čem) **3.** (pas.) zakusit bezpráví, utrpět škodu || ἀδικούμενοι μισθὸν ἀδικίας (2Pt 2,13) když zakusí trest jako odplatu za svou špatnost [28]

ἀδικημα, τος, τό **1.** bezpráví, křivda **2.** provinění [3]

ἀδικία, ας, ἡ **1.** bezpráví; špatnost **2.** nespravedlnost [25]

ἀδικοκρίτης, ου, ὁ nespravedlivý soudce (v.l. Tt 1,9) [0]

ἄδικος, ον nespravedlivý, nepoctivý [12]

ἀδικως (adv.) nespravedlivě, nezaslouženě (1Pt 2,19) [1]

Ἄδμν, ὁ (neskl.) Admin (v Ježíšově rodokmenu: L 3,33) [1]

ἀδόκιμος, ον neosvědčený; nepotřebný, bezcenný; neschopný (πρός τι čeho) [8]

ἄδολος, ον nefalšovaný, ryzí (1Pt 2,2) [1]

Ἀδραμυττηνός, ἡ, ὅν (jsoucí) z Adramytia / Adramytteia (přístavu v Egejském moři: Sk 27,2) [1]

Ἄδριας, ου, ὁ Adria, Jaderské moře (Sk 27,27) [1]

ἀδρότης, ητος, ἡ hojnost; bohatý dar; plná síla (2K 8,20) [1]

ἀδυνατέω (fut. ἀδυνατήσω) být nemož-

ný (παρά τιος u koho, pro koho) [2]
ἀδύνατος, ov 1. slabý, neschopný || ὁ ἄ. slabý (ve víře) (Ř 15,1) 2. nemocný (τοῖς ποσὶν na nohy) 3. nemožný || τὸ ἄ. τοῦ νόμου (Ř 8,3) *co zákona nemohl* [10]
ἀδυσβάστακτος, ov lehce snesitelný (v.l. Mt 23,4) [0]
ᾄδω zpívat [5]
ἀεὶ (adv.) stále, pořád, neustále; odjakživa; vždycky [7]
ἀετός, οὐ, ὁ 1. orel 2. sup [5]
ἄζυμος, ov nekvašený (i přen.) || τὰ ἄζυμα nekvašené chleby; svátky nekvašených chlebů [9]
Ἀζώρ, ὁ (neskl.) Azor, Azór (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,13n.) [2]
Ἄζωτος, ov, ἡ Azot, Azót, Ašdod (jedno z pěti filištánských měst: Sk 8,40) [1]
ἀήδεια, ας, ἡ nevole, nelibost; zášť (v.l. L 23,12) [0]
ἀήρ, ἔρος, ὁ vzduch [7]
ἀθανασία, ας, ἡ nesmrtelnost [3]
ἀθάνατος, ov nesmrtelný (v.l. 1Tm 1,17; Zj 6,8) [0]
ἀθέμιτος, ov nedovolený, nezákonný; nepřístojný, odporný [2]
ἄθεος, ov bezbožný, (jsoucí) bez Boha (Ef 2,12) [1]
ἄθεσμος, ov, ὁ ničemník, prostopášník (2Pt 2,7; 3,17) [2]
ἀθετέω (fut. ἀθετήσω, aor. ἤθετησα) 1. vyřadit, zrušit, prohlásit za neplatné; porušit 2. přehlížet, nedbat (τι nač), pohrdat (τινά kým) 3. odmítnout, neuznat [16]
ἀθέτησις, εως, ἡ zrušení; anulace, prohlášení neplatnosti; odstranění (Žd 7,18; 9,26) [2]
Ἀθηναί, ὦν, αἱ Athény [4]
Ἀθηναῖος, α, ov athénský || ὁ Ἀ. Athénan (Sk 17,21.22) [2]
ἀθλέω (aor. ἤθλησα) zápasit, bojovat (2Tm 2,5bis) [2]
ἄθλησις, εως, ἡ zápas (Žd 10,32) [1]

ἄθροίζω (aor. ἤθροισα, pf. pas. ἤθροισμαι) shromáždit (L 24,33) [1]
ἀθυμέω být bez odvahy, ztratit odvahu (Ko 3,21) [1]
ἀθώος, ov nevinný || ἄ. εἶναι být nevinný (ἀπό τιος čím) (Mt 27,4.24) [2]
αἰγίος, εἰα, εἰον kozí (Žd 11,37) [1]
αἰγιαλός, οὐ, ὁ břeh, pobřeží; pláž [6]
Αἰγύπτιος, ἰα, ov egyptský || ὁ Ἀ. Egyptan [5]
Αἰγυπτος, ov, ἡ Egypt [25]
αἰδῖος, ov věčný, trvalý [2]
αἰδώς, οὐς, ἡ stud, ostych; bázeň; úcta (1Tm 2,9) [1]
Αἰθίοψ, οπος, ὁ Etiopan (Sk 8,27bis) [2]
αἶμα, τος, τό krev (i přen.); zabiti || σὰρξ καὶ αἶμα (Mt 16,17 aj.) n. αἶμα κ. σὰρξ „tělo a krev“ = (slabý / smrtelný) člověk | αἵματα krev (jako prvek plození), přirozený původ [97]
αἵματεκχυσία, ας, ἡ prolítí krve (Žd 9,22) [1]
αἰμορροέω trpět krvácením (Mt 9,20) [1]
Αἰνέας, ov, ὁ Eneáš (Sk 9,33n.) [2]
αἰνεσις, εως, ἡ chvála (Žd 13,15) [1]
αἰνέω chválit, velebit (τινά n. τινὶ koho, ἐπὶ τινι n. περὶ τιος zač) [8]
αἰνιγμα, τος, τό hádanka, záhada || ἐν αἰνιγματι nejasně, mlhavě; nepřímou (1K 13,12) [1]
αἶνος, ov, ὁ chvála, čest [2]
Αἰών, ἡ (neskl.) Aion (místo pobytu Jana Křtitele: J 3,23) [1]
αἶξ, αἰγός, ἡ n. ὁ koza (f); kozel (m; v.l. L 15,29) [0]
αἰρέομαι (fut. αἰρήσομαι, aor. εἰλάμην n. εἰλόμην, part. ἐλόμενος) vybrat (si), zvolit (si); dát přednost (τι čemu; + inf. aby) [3]
αἰρεσις, εως, ἡ strana, (názorová) skupina, škola; sekta [9]
αἰρετίζω (aor. ἤρέτισα) vyvolit (si) (Mt 12,18) [1]

αἰρετικός, ἢ, ὄν rozkolný, bludařský, bludný, heretický (Tt 3,10) [1]

αἶρω (fut. ἀρώ, aor. ἤρα, imp. ἄρων, pf. ἤρκα, pas. ἤρμαι, aor. pas. ἤρθην, fut. pas. ἀρθήσομαι) 1. zvednout, pozvednout; sebrat, posbírat; vybrat (peníze) 2. nést; odnést, uchopit, vzít (si); vzít na sebe; odejmout; odřezat; zničit; zrušit 3. odstranit; zabít, popravit || αἶρε τοῦτον (L 23,18) *pryč s ním!* | ἄρον, ἄρον (J 19,15) *pryč, pryč (s ním)!* 4. (Sk 27,13) zvednout kotvu, odpout 5. držet v napětí || τὴν ψυχὴν τινος αἶρειν *držet koho v napětí / nejistotě* 6. (pas.) být odňat; zvednout se [101]

αἰσθάνομαι (konj. aor. αἰσθωμαι) rozumět, chápat (L 9,45) [1]

αἰσθησις, εως, ἢ vnímavost, vnímání, (jemný) úsudek, schopnost rozumět, chápání (Fp 1,9) [1]

αἰσθητήριον, ου, τό vnímavost, smysl (Žd 5,14) [1]

αἰσχροκερδής, ἐς ziskuchtivý, hamižný, lakotný [2]

αἰσχροκερδῶς (adv.) ziskuchtivě, hamižně (1Pt 5,2) [1]

αἰσχρολογία, ας, ἢ hanobící / pomlouvačná řeč (Ko 3,8) [1]

αἰσχρός, ἄ, ὄν hanebný, neslušný, (mravně) špinavý [4]

αἰσχροτής, ητος, ἢ hanebnost; hanebná řeč (Ef 5,4) [1]

αἰσχρὴ, ης, ἢ 1. stud, stydlivost, ostych 2. hanba, zahanbení 3. hanebnost, hanebný čin [6]

αἰσχύνομαι (fut. αἰσχυνθήσομαι, aor. ἤσχύνθη) 1. (akt. význ.) stydět se, ostýchat se 2. (pas. význ., např. 2K 10,8) být zahanben, dojit hanby (ἀπό τινος před kým / u koho) [5]

αἰτέω (fut. αἰτήσω, aor. ἤτησα, pf. ἤτηκα) 1. prosit, žádat (τινά τι od koho co / koho oč; τι ἀπό / παρά τινος co od koho) 2. (med., rozdíl oproti akt. není

přiliš patrný) žádat (+ ak. s inf.), prosit (pro sebe); vyprosit si, vyžádat si [70]

αἰτήμα, τος, τό prosba, žádost [3]

αἰτία, ας, ἢ 1. příčina, důvod || δι' ἣν αἰτίαν z toho(to) důvodu, proto 2. poměr, vztah (Mt 19,10) 3. provinění, vina 4. obvinění, obžaloba [20]

αἰτιόομαι (aor. ἤτισάμην) obvinit, obžalovat (v.l. Ř 3,9) [0]

αἰτιον, ου, τό vina, provinění || αἰ. θανάτων vina zasluhující smrt [4]

αἴτιος, ου, ὁ původce, příčina, zdroj (Žd 5,9) [1]

αἰτώμα, τος, τό obvinění (Sk 25,7) [1]

αἰφνίδιος, ον náhlý, neočekávaný [2]

αἰχμαλωσία, ας, ἢ zajetí (ve válce); (váleční) zajatci (i přen.) [3]

αἰχμαλωτεύω zajmout, uvrhnout do zajetí (i přen.; Ef 4,8) [1]

αἰχμαλωτίζω (aor. pas. ἤχμαλωτίσθη)

1. zajmout, uvrhnout do zajetí (i přen.)

|| αἰχμαλωτίζοντες πάν νόημα εἰς τὴν ὑπακοήν (2K 10,5) *uvádíme každou myšlenku do poslušnosti* 2. (přen.) zachytit (γυναικάρια ženštiny), svěst [4]

αἰχμάλωτος, ου, ὁ zajatec, vězeň, uvězněný (L 4,18) [1]

αἰών, ὄνος, ὁ 1. dávnověk, minulost; budoucnost, věčnost 2. doba světa; svět; věk || εἰς (τὸν) αἰ. n. εἰς τοὺς αἰ. (τῶν αἰ.) *na věky, navždy* 3. (pl.) věky; světy, vesmír 4. (zosobněný) αἰόν, εὐόν (jako zlá síla) [122]

αἰώνιος, ον (f někdy -ια) věčný; (pra) dávný [70+1]

ἀκαθαρσία, ας, ἢ 1. špína, nečistota 2. špatnost, nemravnost, neřest [10]

ἀκάθαρτος, ον 1. nečistý (morálně n. kultovně) || τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον *nečistý / zlý duch* 2. neřestný, smilný, chlípový [32]

ἀκαιρέομαι nemít čas / příležitost (Fp 4,10) [1]

ἀκαίρως (adv.) *nevhod, v nepravý čas* (2Tm 4,2) [1]

ἄκακος, ον (jsoucí) *bez falše, bezelstný; nevinný* [2]

ἄκανθα, ἡς, ἡ *bodlák, trnitý keř; (zvl. pl.) bodláčí, trní* [14]

ἄκάνθινος, η, ον *trnitý* || ἄ. στέφανος *trnová koruna* [2]

ἄκαρπος, ον 1. *neužitečný, neplodný* 2. *neúrodný (i přen.)* [7]

ἀκατάγνωστος, ον *nenapadnutelný, (jsoucí) bez výtky (Tt 2,8)* [1]

ἀκατακάλυπτος, ον *nezahalený, nepokrytý, nezakrytý (1K 11,5.13)* [2]

ἀκατάκριτος, ον *neodsouzený (Sk 16,37; 22,25)* [2]

ἀκατάλυτος, ον *nezničitelný, věčný (Žd 7,16)* [1]

ἀκατάπαστος, ον *nenasytný (v.l. 2Pt 2,14)* [0]

ἀκατάπαυστος, ον *neklidný, neustávající; nenasytný* || ἄ. ἁμαρτίας *stále hřešící (2Pt 2,14)* [1]

ἀκαταστασία, ας, ἡ 1. *nepokoj, neklid; vzbouření* 2. *nepořádek, zmatek* [5]

ἀκατάστατος, ον *nestálý, vrtkavý, kolísavý; neklidný, nedávající si pokoj (Jk 1,8; 3,8)* [2]

ἀκατάσχετος, ον *nespoutaný, neovládatelný (v.l. Jk 3,8)* [0]

Ἀκελδαμάχ (neskl.; aram. „Pole krve“) *Hakeldama(ch)* (Sk 1,19) [1]

ἀκέραιος, ον (vl. „nesmíšený“) *čistý, nezkažený, nevinný; bezelstný* [3]

ἀκηδεμονέω *být úzkostlivý / úzkostný (v.l. Mk 14,33)* [0]

·ἀκήκοα pf. od ἀκούω

ἀκλινής, ἐς *neměnný, neotřesitelný, pevný (Žd 10,23)* [1]

ἀκμάζω (aor. ἤκμασα) *uzrát, být zralý (Zj 14,18)* [1]

ἀκμήν (adv.) *ještě, dosud (Mt 15,16)* [1]

ἀκοή, ἡς, ἡ 1. *sluch; ucho; slyšení* || ἀκοῆ ἀκούσετε *jistě uslyšíte* 2. *zpráva, po-*

věst (Ἰησοῦ o Ježíšovi); kázání, zvěst [24]

ἀκολουθέω (fut. ἀκολουθήσω, aor. ἠκολούθησα, pf. ἠκολούθηκα) *následovat (τινί i ὀπίσω τινός n. μετά τινος koho; i přen.), sledovat, jít za (τινί kým), jít vzadu* [90]

ἀκούω (fut. ἀκούσω n. ἀκούσομαι, aor. ἤκουσα, pf. ἀκήκοα, aor. pas. ἠκούσθην) 1. (u) *slyšet (τινός / τι co; τινός koho; τινά o kom; τί τινος / παρά τινος i από τινος co od koho), naslouchat (τινός komu); poslechnout si (τινός περί τινος koho o čem); poslouchat; vyslyšet* 2. *rozumět, chápat* [428]

ἀκρασία, ας, ἡ *nevázanost, nezdrženlivost, nezřízenost, nestřídmost* [2]

ἀκρατής, ἐς *neovládající se, nevázaný (2Tm 3,3)* [1]

ἄκρατος, ον *nemíšený, nezředený (Zj 14,10)* [1]

ἀκριβεία, ας, ἡ *přesnost (Sk 22,3)* [1]

·ἀκριβέστερον *komp. od ἀκριβώς* **ἀκριβής, ἐς** *přesný, přísný* || (superl.) *ἀκριβέστατος nej přísnější (ἀπειρος škola, směr, strana: Sk 26,5)* [1]

ἀκριβώω (aor. ἠκρίβωσα) *důkladně / přesně se vyptávat (Mt 2,7.16)* [2]

ἀκριβώς (adv.; *komp. ἀκριβέστερον*) *přesně, pečlivě, důkladně* [9]

ἀκρίς, ἰδος, ἡ *kobylička* [4]

ἀκροατήριον, ου, τό *soudní místnost, soudní sál (Sk 25,23)* [1]

ἀκροατής, οῦ, ὁ *posluchač* [4]

ἀκροβυστία, ας, ἡ 1. *předkožka* 2. *neobřezanost* 3. *neobřezání, pohané, pohankokřesťané* || ἀκροβυστίαν ἔχειν (sr. Sk 11,3) *být neobřezaný* [20]

ἀκρογωνιαίος, α, ον *úhelný, rohový (kámen)* || ὁ ἄ. *nárožní kvádr, základní kámen* [2]

ἀκροθίνιον, ου, τό *prvotina; (nejlepší) kořist (Žd 7,4)* [1]

ἄκρον, ου, τό *vrchol, špička; konec* [6]

Ἀκύλας, ὁ (ak. -av) *Akvila* (manžel Prisky / Priscilly, přítel a spolupracovník apoštola Pavla) [6]
ἄκρωτός (aor. ἤκῤῥωσα) *činit neplatným, zneplatnit, zrušit* [3]
ἄκωλύτως (adv.) *bez zábran, bez překážek* (Sk 28,31) [1]
ἄκων, ἄκουσα, ἄκων *neochotný, nedobrovolný, nucený* (adj. tvar v adverbialním význ.: 1K 9,17) [1]
ἄλάβαστρος, ου, ὁ n. ἡ (rovněž:) *ἀλάβαστρον, τό* *alabastr; alabastrová nádoba (na vonnou mast)* [4]
ἀλαζονεία, ας, ἡ *chvástavost, vychloubačnost; okázalost, honosnost* [2]
ἀλαζών, ονος, ὁ *chlubil, chlubič* [2]
ἀλαλάζω *hlasitě křičet, naříkat; ječet, řinčet* (Mk 5,38; 1K 13,1) [2]
ἀλάλητος, ον *nevyslovitelný, nevýslovný; nehlasný* (Ř 8,26) [1]
ἄλαλος, ον *němý, bezhlasý* (Mk 7,37; 9,17.25) [3]
ἄλας, ατος, τό *sůl* [8]
Ἄλασσα *místo Λασαία* (v.l. Sk 27,8; město na Krétě) [0]
ἄλειεις (nepr.) pl. od ἄλειός
ἀλείφω (aor. ἤλειψα, pas. ἤλειφθην) *mazat* [9]
ἄλεκτοροφωνία, ας, ἡ *kuropění* (Mk 13,35; v.l. Mt 26,34) [1]
ἄλέκτωρ, ορος, ὁ *kohout* [12]
Ἀλεξανδρεύς, ἕως, ὁ *obyvatel Alexandrie (v Egyptě), Alexandřan* (Sk 6,9; 18,24) [2]
Ἀλεξανδρίνος, η, ον *alexandrijský* (Sk 27,6; 28,11) [2]
Ἀλέξανδρος, ου, ὁ *Alexandr* (1. příslušník velekněžského rodu: Sk 4,6; 2. Žid z Efesu: Sk 19,33; 3. odpadlík, kovář: 1Tm 1,20; 2Tm 4,14; 4. syn Šimona z Kyrény: Mk 15,21) [6]
ἄλευρον, ου, τό (*pšeničná*) *mouka* [2]
ἀλήθεια, ας, ἡ *pravda; skutečnost; pravdivost, spolehlivost, upřímnost* || *ἐν*

ἀληθείᾳ *v pravdě; skutečně, opravdu; (ve význ. instr.) pravdou* | *ἀληθείᾳ* *pravdivě, upřímně; skutečně* | *ἐπ' ἀληθείας* *skutečně, pravdivě, správně* [109]
ἀληθεύω *říkat pravdu; být pravdivý* [2]
ἀληθής, ἕς *pravdivý; pravý, skutečný; upřímný* [26]
ἀληθινός, ἡ, ὄν *skutečný, pravý; pravdivý, věrohodný; spolehlivý* [28]
ἀλήθω (aor. ἤλεσα) *mlít* [2]
ἀληθῶς (adv.) *opravdu, skutečně, vpravdě, vskutku* [18]
ἄλιεύς, ἕως, ὁ *rybář* [5]
ἄλιεύω *chytat / lovit ryby* (J 21,3) [1]
ἄλιζω (aor. pas. ἤλισθην) *solit, osolit* (i přen.) [2]
ἄλισγέω (aor. pas. ἤλισγήθην) *poskvrnit* (v.l. Mk 9,49) [0]
ἄλισγημα, τος, τό *poskvrnění, poskvrněná věc* (Sk 15,20) [1]
ἄλισθήσομαι fut. pas. od ἄλιζω
ἄλλα pl. n od ἄλλος
ἄλλά, před samohl. většinou **ἄλλ'** (sp.) *ale, spíše naopak, (a)však; nýbrž; přece; nebo* (např. Mt 11,8); *ba, dokonce* || *ἄλλά γε* *ale přece, ale rozhodně, přece aspoň* | *ἄλλά γε καί* *ale dokonce, a navíc* | *ἄλλ' ἢ* (po záporu) *ale, nýbrž, než* [638]
ἄλλάσσω (fut. ἀλλάξω, aor. ἤλλαξα, fut. pas. ἀλλαγῆσομαι) 1. *změnit, přeměnit, proměnit* 2. *zaměnit, vyměnit* (τι ἐν τινι co zač) [6]
ἄλλαχόθεν (adv.) *odjinud; na jiném místě; jinudy* (J 10,1) [1]
ἄλλαχού (adv.) *jinam* (Mk 1,38) [1]
ἄλληγορέω *mluvit obrazně / alegoricky* (Ga 4,24) [1]
ἄλληλουϊά (hebr. „chvalte Hospodina“) (*h*) *aleluja* (Zj 19,1.3.4.6) [4]
ἄλλήλων (gen. pl.), (dat. -οις, ak. -ους) (zájm. vzájemnosti) *navzájem, vzájemně; se, si* || *ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους* *říkali si navzájem* | *ἐὰν ἀγάπην ἔχη-*

τε ἐν ἀλλήλοις (J 13,35) *budete-li mít vzájemnou lásku* [100]

ἀλλογενής, οὗς, ὁ *cizinec* (L 17,18) [1]

ἄλλομαι (aor. ἠλάμην) 1. *skákat*; *vyškočit 2.* (o vodě) *tryskat*, *pramenit* [3]

ἄλλος, η, ο *jiný, druhý, další* || ἄλλος ... ἄλλος *jeden ... druhý* [155]

ἄλλοτριεπισκοπος, ου, ὁ *šťoural, kdo strká nos do cizích věcí* (význ. není zcela jistý, protože první výskyt je právě 1Pt 4,15) [1]

ἄλλοτριος, ἰα, ον *cizí; nepřátelský* || ὁ ἄ. *cizinec* | τὸ ἄ. (L 16,12) *cizí majetek* [14]

ἄλλοφυλος, ον (jsoucí) *z cizího kmene* || ὁ ἄ. *pohan* (Sk 10,28) [1]

ἄλλως (adv.) *jinak* || τὰ ἄ. *ěchonta* (1Tm 5,25) (skutky) *odlišného / jiného druhu, vypadající jinak* [1]

Ἀλμεῖ, ὁ (neskl.) *Almi* (v.l. L 3,33) [0]

ἀλοάω *mlátit* (obili) [3]

ἄλογος, ον *nerozumný; nesmyslný, ne-logický* [3]

ἄλοη, ης, ἡ *aloe* (rostlina; J 19,39) [1]

ἄλς, ἄλός, ὁ *sůl* (v.l. Mk 9,49) [0]

ἀλυκός, ἡ, ὄν *slaný* (Jk 3,12) [1]

ἄλυπος, α, ον (komp. ἀλυπότερος) *bezstarostný* (Ep 2,28) [1]

ἄλυσις, εως, ἡ 1. *řetěz 2.* (přen.) *pouta, vězení* [11]

ἀλυσιτελής, ἐς *zbytečný, (jsoucí) bez užitku* (Žd 13,7) [1]

ἄλφα, τό (neskl.) *alfa* (první písmeno řecké abecedy, tj. počátek) [3]

Ἄλφαιος, ου, ὁ *Alfeus* (asi 2 osoby: 1. otec celníka Leviho: Mk 2,14; 2. otec apoštola Jakuba: Mk 3,18 par.) [5]

ἄλων, ος, ἡ *mlat* [2]

ἄλωπιξ, εκος, ἡ *liška* (i přen.) [3]

ἄλωσις, εως, ἡ *chytání, lov* (2Pt 2,12) [1]

ἄμα 1. (adv.) 1. *současně, zároveň 2. spo-lečně* (σύν τιμι s kým); *všichni* (do-

hromady) II. (předl. s dat.) *spolu s(e)* || ἄμα *prvotně* (Mt 20,1) *hned ráno* [10]

ἄμαθής, ἐς *neznalý, nepoučený, nevyučení* (2Pt 3,16) [1]

ἄμαράντινος, η, ον *nevadnoucí, nepomíjivý* (1Pt 5,4) [1]

ἄμαράντος, ον *nevadnoucí, nepomíjivý* (1Pt 1,4) [1]

ἄμαρτάνω (fut. ἄμαρτήσω, aor. ἤμαρτον n. ἤμαρτησα, pf. ἤμαρτηκα) *hřešit* (εἰς τινα / ἐνώπιόν τινος *proti komu; ti čím, v čem*), *provinit se, chybovat* || ἄ. ἄμαρτησαν *dopouštět se hříchu* [43]

ἄμαρτημα, τος, τό *provinění, hřích* [4]

ἄμαρτια, ας, ἡ *hřích, provinění* || (τὸ, τὰ) *περὶ ἄμαρτίας* *obět' / oběti za hřích(y)* [173]

ἄμαρτυρος, ον *nedosvědčený, (jsoucí) bez svědectví* (Sk 14,17) [1]

ἄμαρτωλός, ὄν *hříšný* || ὁ ἄ. *hříšník* | ἡ ἄ. *hříšnice* [47]

ἄμαχος, ον *pokojný, mírumilovný* [2]

ἄμάω (aor. ἤμησα) (po)žnout, *poséci, sklídit* (Jk 5,4) [1]

ἄμεθυσος, ου, ὁ n. ἡ *ametyst* (v.l. Zj 21,20) [0]

ἄμεθύστινος, ον (jsoucí) *z ametystu* (v.l. Zj 21,20) [0]

ἄμεθυστος, ου, ὁ n. ἡ *ametyst* (drahý kámen, asi fialové barvy: Zj 21,20) [1]

ἄμελέω (aor. ἤμελησα) *nestarat se* (τινός οὐ), *zanedbávat* (τινός *co*), *nedbat* [4]

ἄμεμπτος, ον *bezvadný, bezchybný, bezúhonný* [5]

ἄμεμπτος (adv.) *bezchybně, bez výtky* (1Te 2,10; 5,23) [2]

ἄμέριμνος, ον *bezstarostný, (jsoucí) bez starosti* [2]

ἄμετάθετος, ον *nezměnitelný* || τὸ ἄ. *nezměnitelnost* (Žd 6,17.18) [2]

ἄμετακίνητος, ον *neochvějný, neotřesitelný* (1K 15,58) [1]

ἄμεταμέλητος, ον (jsoucí) *bez lítosti,*

jehož *netřeba litovat; neodvolatelný* [2]
ἀμετανόητος, ον nekající, zatvrzelý
 (Ř 2,5) [1]

ἄμετρος, ον nezměrný, (jsoucí) bez
 míry || εἰς τὰ ἄ. přesahující hranice
 (2K 10,13.15) [2]

ἀμὴν (hebr. אָמֵן z אָמֵן z „být pevný /
 pravdivý“; liturgická formule, sloužící
 také k potvrzení výroku) *amen, vprav-*
dě, skutečně || (také): τὸ ἄ. (1K 14,6;
 2K 1,20) | ὁ ἄ. (Zj 3,14) [128+1]

ἀμήτωρ, gen. ορος (jsoucí) bez matky
 (Žd 7,3) [1]

ἀμιαντος, ον neposkvrněný, bezvadný [4]
Ἀμιναδάβ, ὁ (neskl.) Aminadab (v Ježí-
 šově rodokmenu: Mt 1,4bis; L 3,33) [3]

ἄμμον, ον, τό písek (v.l. Ř 4,18) [0]

ἄμμος, ον, ἡ písek [5]

ἀμνός, οὔ, ὁ beránek [4]

ἀμοιβή, ἡς, ἡ odměna; *dík, vděk*
 (1Tm 5,4) [1]

ἄμορφος, ον ošklivý, znetvořený (v.l.
 1K 12,2) [0]

ἄμπελος, ον, ἡ vinný kmen [9]

ἀμπελουργός, οὔ, ὁ vinař (L 13,7) [1]

ἀμπελών, ὠνος, ὁ vinice [23]

Ἀμπλιᾶτος, ον, ὁ Ampliatus (římský
 křesťan: Ř 16,8) [1]

ἀμύνομαι (aor. ἤμυνάμην) *pomáhat, při-*
splet na pomoc (Sk 7,24) [1]

ἀμφιάζω = ἀμφιέζω

ἀμφιβάλλω *rozvažovat (sít)* (Mk 1,16)
 [1]

ἀμφίβληστρον, ον, τό (kruhová) *sít* (Mt
 4,18) [1]

ἀμφιέζω *oblékat, odívat* (L 12,28) [1]

ἀμφιέννυμι (pf. pas. ἤμφισμαι) *oblé-*
kat, odívat [3]

Ἀμφίπολις, εως, ἡ Amphipolis (město
 v Makedonii: Sk 17,1) [1]

ἄμοφοδον, ον, τό *ulice* (Mk 11,4) [1]

ἀμφοότεροι, αι, α *oba, obě; všichni* [14]

ἀμώμητος, ον bezvadný, bezchybný
 (2Pt 3,14) [1]

ἄμωμον, ον, τό *amomum, kardanom*
 (blíže neurčitelné koření z Indie:
 Zj 18,13) [1]

ἄμωμος, ον bezvadný, bezúhonný [8]

Ἄμων, ὁ (neskl.) Amon (v.l. Mt 1,10) [0]

Ἀμός, ὁ (neskl.) Amos (v Ježíšově ro-
 dokmenu: Mt 1,10bis; L 3,25) [3]

ἄν 1. (část. s význ. nahodilosti a všeob-
 ecnosti) 1. (s ind. impf., aor. n. plpf.
 v apodosi podmínkových souvětí vy-
 jadřuje ireálnost) *by* || Χριστοῦ δοῦλος
 οὐκ ἂν ἦμην (Ga 1,10) *nebyl bych Kris-*
tův služebník 2. (s ind. aor. n. impf. ve

vztažných n. časových větách vyja-
 dřuje případný opakovaný děj) ὅσοι
 ἂν ἤψαντο αὐτοῦ (Mk 6,56) *(všichni,*
kdo se ho dotkli | καθότι ἂν τις χρεῖαν
 εἶχεν (Sk 2,45; 4,35) *jak kdo / každý*
potřeboval 3. (s konj., zř. ind., ve ved-

lejších větách [časových, podmínko-
 vých, přípustkových, srovnávacích,
 účelových a vztažných] vyjadřuje
 možnost n. ztřešobecnění) ὅς δ' ἂν
 φονεύσῃ (Mt 5,21) *kdo by zabil /*
kdo (koli) zabije | ὅς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν
 ψυχὴν αὐτοῦ (Mk 8,35) *kdo však svůj*
život ztratí | ἕως ἄν / ἄχρι οὗ ἂν *dokud*
(ne) | ἡνίκα ἂν *(pokaždé) když, kdy-*
koli 4. (s opt. v hlavních i vedlejších

větách vyjadřuje možnost, nejistotu)
 πῶς γὰρ ἂν δυναίμην (Sk 8,31) *jak bych*
mohl | τί ἂν θέλοι (Sk 17,18) *co by chtěl*
/ co (pak) chce II. = ἔάν || ἂν τι αιτήσητε
 (J 16,23) *jestliže o něco poprosíte* [166]

ἀνά (předl. s ak.; pův. význ. „vzhů-
 ru na“) 1. (distributivně) *po* || ἀνά
 δύο (L 10,1) *po dvou |* ἀνά πεντήκο-
 ντα (L 9,14) *po padesáti |* ἀνά μέρος
 (1K 14,27) *po řadě / po pořádku*

2. (místně) ἀνά μέσον *mezi (kam?)*
 [Mt 13,25; Mk 7,31] *i kde?* [1K 6,5]

3. (jako adv.) ἀνά εἰς ἕκαστος τῶν
 πυλῶνων (Zj 21,21) *každá brána*
 (jednotlivě) [13]

- ἀνάβα** imp. aor. od ἀναβαίνω (vedle ἀνάβηθι)
- ἀναβαθμός, οῦ, ὁ** *schod* (Sk 21,35.40) [2]
- ἀναβαίνω** (fut. ἀναβήσομαι, aor. ἀνέβην, pf. ἀναβέβηκα) 1. *vystoupit, (vy)jít nahoru; cestovat* (do Jeruzaléma); *dostat se nahoru*; (o rybě) *chytit se* 2. (o rostlinách) *vzejít* 3. *vyvstat* (v myslí), *napadnout, přijít* (na mysl) [82]
- ἀναβάλλομαι** (aor. ἀνεβαλόμην) *odložit, odročit, odkázat na pozdější dobu* (τινά koho: Sk 24,22) [1]
- ἀναβιβάζω** (aor. ἀνεβίβασα) *vytáhnout* (síť na břeh: Mt 13,48) [1]
- ἀναβλέπω** (aor. ἀνέβλεψα) 1. *vzhlédnout* (nahoru) 2. *prohlédnout, opět vidět, nabyt zraku* [25]
- ἀνάβλεψις, εως, ἡ** *navrácení zraku, prohlédnutí* (L 4,18) [1]
- ἀναβοάω** (aor. ἀνεβόησα) *zvolat* (Mt 27,46) [1]
- ἀναβολή, ἧς, ἡ** *odklad, odložení, zdržení* || ἄ. μηδεμίαν ποιησάμενος (Sk 25,17) *bez prodlení* [1]
- ἀνάγαιον, ου, τό** *horní místnost* [2]
- ἀναγγέλλω** (fut. ἀναγγεῶ, aor. ἀνήγγειλα, inf. ἀναγγεῖλαι, pas. ἀνήγγειλην) *podat zprávu, oznámit, povědět; zvěstovat; vysvětlit* [14]
- ἀναγεννάω** (aor. ἀνεγέννησα, pf. pas. ἀναγεγέννημαι) 1. *znovu zrodit / zplodit* 2. (pas.) *znovu se narodit* (1Pt 1,3.23) [2]
- ἀναγινώσκω** (fut. ἀναγνήσομαι, aor. ἀνέγνω, inf. ἀναγνῶναι, part. ἀναγνοῦς, inf. aor. pas. ἀναγνωσθηῖναι) *číst, předčítat* [32]
- ἀναγκάζω** (aor. ἠνάγκασα, pas. ἠναγκάσθην) *nutit; přimět* (+ ak. s inf.) [9]
- ἀναγκαῖος, α, ον** 1. *nutný, nezbytný, naléhavý* 2. (Sk 10,24) *blízký, nejbližší* [8]
- ἀναγκαστῶς** (adv.) *nuceně* (1Pt 5,2) [1]
- ἀνάγκη, ἧς, ἡ** 1. *nucení, nátlak, povinnost* || ἐξ ἄ. *z nutnosti, z povinnosti; nutně* | κατὰ ἄ-ν *z donucení* | ἀνάγκη (ἐστὶ) *je nezbytné* 2. *nouze, tíseň* [17]
- ἀναγνωρίζω** (aor. pas. ἀνεγνωρίσθην) *rozpoznat, znovu poznat* (Sk 7,13) [1]
- ἀνάγνωσις, εως, ἡ** *čtení, četba, předčítání* [3]
- ἀνάγω** (aor. ἀνήγαγον, pas. ἀνήχθην, inf. ἀναχθῆναι) 1. *vyvést* (nahoru) 2. *přinášet* (oběti) 3. *předvést* (τινί před koho) 4. (pas.) *vyplout, odplout* [23]
- ἀναδείκνυμι** (aor. ἀνέδειξα) 1. *vyjevit, (jasně) ukázat* (Sk 1,24) 2. *ustanovit, určit* (L 10,1) [2]
- ἀνάδειξις, εως, ἡ** *ustanovení, pověření* (L 1,80) [1]
- ἀναδέχομαι** (aor. ἀνεδεξάμην) 1. *privítat; přijmout* 2. *dostat, obdržet* [2]
- ἀναδίδωμι** (part. aor. ἀναδούς) *předat, odevzdat* (Sk 23,33) [1]
- ἀναζάω** (aor. ἀνέζησα) (znovu) *ožít, vrátit se k životu* (i přen.) [2]
- ἀναζητέω** (aor. ἀνεζήτησα) (vy)hledat; pátrat (τινά po kom) [3]
- ἀναζώννυμι** (part. aor. med. ἀναζωσάμενος) *opásat, přepásat; (med.) opásat se, přepásat se / si* (i přen.) || ἀναζωσάμενοι τὰς δσφύας τῆς διανοίας (1Pt 1,13) *když jste připravili svou mysl = buďte připraveni* [1]
- ἀναζωπυρέω** (aor. ἀνεζωπύρησα) *rozničit, oživit* (2Tm 1,6) [1]
- ἀναθάλλω** (aor. ἀνέθαλον) *nechat* (znovu) *rozkvést, oživit* (Fp 4,10) [1]
- ἀνάθημα, τος, τό** 1. *prokletí, kletba* || ἀνάθημα ἔστω *buď proklet* 2. (v.l. L 21,5) *zásvětný dar* [6]
- ἀναθεματίζω** (aor. ἀνεθεμάτισα) 1. *proklínat* || ἀναθέματι ἄ. εαυτὸν *zavázat se pod kletbou / přísahou* (Sk 23,14) 2. *klít, zaklínat se* [4]
- ἀναθεωρῶ** *presně se dívat, prohlížet si, pozorovat* [2]
- ἀνάθημα, τος, τό** *zásvětný / votivní dar* (L 21,5) [1]

ἀναίδεια, **ας**, ἡ *neodbytnost, bezostyšnost, nestydatost* (L 11,8) [1]

ἀναίρεσις, **εως**, ἡ *zavraždění, zabití* (Sk 8,1) [1]

ἀναιρέω (fut. ἀνελεῶ, aor. ἀνεῖλα, konj. ἀνέλω, inf. ἀνελεῖν, opt. 3. sg. ἀνέλοι, aor. pas. ἀνηρέθη) 1. (akt.) *odstranit, zrušit; vzít; sprovodit ze světa, zabit* 2. (med.) *vzít si, přijmout* [24]

ἀνάτιος, **ον** *nevinný* (Mt 12,5.7) [2]

ἀνακαθίζω (aor. ἀνεκάθισα) *napřímít se, posadit se* (z polohy vleže) [2]

ἀνακαινίζω *obnovit* (Žd 6,6) [1]

ἀνακαινός *obnovovat, obnovit* [2]

ἀνακαινώσις, **εως**, ἡ *obnova* [2]

ἀνακαλύπτω (pf. pas. ἀνακεκάλυμμαι) *odhalit, sejmut* (roušku) (2K 3,14.18) [2]

ἀνακάμπτω (fut. ἀνακάμψω, aor. ἀνέκαμψα) *vrátit se* (i přen.) [4]

ἀνάκειμαι *ležet u stolu, stolovat* [14]

ἀνακεφαλαίω (aor. ἀνεκεφαλαίωσα) *shrnout, vystihnout, sjednotit; uvést pod jednu hlavu* [2]

ἀνακλίνω (fut. -νῶ, aor. ἀνέκλινα, pas. ἀνεκλήθη) 1. (akt.) *uložit, položit* 2. (pas.) *lehnout si, usednout k jídlu* [6]

ἀνακόπτω (aor. ἀνέκοψα) *zadržet; zabránit* (tíká komu; v.l. Ga 5,7) [0]

ἀνακράζω (aor. ἀνέκραξα n. ἀνέκραγον) *vykřiknout, zvolat* [5]

ἀνακρίνω (aor. ἀνέκρινα, pas. ἀνεκρήθη) 1. *vyptávat se, dotazovat se, vyšetřovat*

2. *zkoumat, zkoušet, posuzovat* [16]

ἀνάκρισις, **εως**, ἡ *výslech, vyšetřování* (Sk 25,26) [1]

ἀνακυλίω (pf. pas. ἀνακεκύλισμαι) *odvalit* (v.l. Mk 16,4) [0]

ἀνακύπτω (aor. ἀνέκυψα) *napřímít se, vzpřímít se* [4]

ἀναλαμβάνω (aor. ἀνέλαβον, pas. ἀνελήμφθη) 1. *vzít vzhůru* (do nebe) 2. *vzít, odnést; vzít k sobě, přibrat* 3. *vzít na sebe; nosit s sebou* [13]

ἀνάληψις, **εως**, ἡ *vzetí* (vzhůru, do nebe); (?) *smrt* (L 9,51) [1]

ἀναλίσκω n. **ἀναλώω** (fut. ἀναλώσω, aor. ἀνήλωσα, pas. ἀνηλώθη) *spotřebovat, strávit, pohltit* (i přen.) [2]

ἀνάλλομαι (aor. ἀνηλάμην) *vyskočit* (v.l. Sk 14,10) [0]

ἀναλογία, **ας**, ἡ *souhlas, přiměřenost* || κατὰ τὴν ἅ. (Ř 12,6) *v souhlase, ve shodě, podle* [1]

ἀναλογίζομαι (aor. ἀνελογοίσαμην) (důkladně) *uvažovat, přemýšlet* (tíká o kom) (Žd 12,3) [1]

ἀναλοῖ opt. aor. (?) 3. sg. od ἀναλίσκω **ἄναλος**, **ον** *neslaný, (jsoucí) bez soli* (Mk 9,50) [1]

ἀναλώω viz ἀναλίσκω

ἀνάλυσις, **εως**, ἡ *odchod*; (eufemismus pro:) *smrt* (2Tm 4,6) [1]

ἀναλύω (aor. ἀνέλυσα, pas. ἀνελύθη) 1. *vrátit se, odejít*; (Fp 1,23) *odejít ze světa, zemřít* 2. (pas.) *uvolnit se* [2]

ἀναλώσει fut. 3. sg. od ἀναλίσκω **ἀναμάρτητος**, **ον** (jsoucí) *bez hříchu* (J 8,7) [1]

ἀναμένω *čekat* (τι nač), *očekávat, vyčkávat* (1Te 1,10) [1]

ἀναμνησκω (fut. ἀναμνήσω, aor. pas. ἀνεμνήσθη) 1. *připomínat* (τίνα τι komu co; inf. aby) 2. (pas.) *vzpomenout si* (τι nač) [6]

ἀνάμνησις, **εως**, ἡ *vzpomínka* (τινός nač), *památka* [4]

ἀνανεός *obnovovat* (Ef 4,23) [1]

ἀνανήφω *dojít / vrátit se ke střízlivému uvažování* (2Tm 2,26) [1]

Ἀνανίας, **ου**, ὁ *Ananiáš* (1. křesťan v Jeruzalémě: Sk 5,1.3.5; 2. křesťan v Damašku: Sk 9,10 aj.; 3. velekněz: Sk 23,2; 24,1) [11]

ἀναντιρρητος, **ον** *nepopíratelný, naprosto správný* (Sk 19,36) [1]

ἀναντιρρήτως (adv.) *bez námitek, bez váhání* (Sk 10,29) [1]

ἀνάξιος, ον nehodný (1K 6,2) [1]
ἀνάξιως (adv.) nehodně, nedůstojně, nepatřičně (1K 11,27) [1]
ἀνάπαυσις, εως, ἡ 1. odpočinek 2. místo odpočinku 3. ukončení, skončení, ustání || ἄ. οὐκ ἔχειν být bez ustání [5]
ἀναπαύω (aor. ἀνέπαυσα, fut. pas. ἀναπαύσομαι) 1. (tr.) nechat odpočinout; občerstvit 2. (med. a pas.) odpočinout si (ἕκ τινος od čeho); spočítvat (ἐπὶ τινα na kom) [12]
ἀναπειθω (aor. pas. ἀνεπεισθην) přemlouvat, svádět (Sk 18,13) [1]
ἀνάπειρος, ον zmrzačený || ὁ ἄ. mrzák (L 14,13.21) [2]
ἀναπέμπω (aor. ἀνέπεμψα) poslat, odeslat; poslat zpět [5]
ἀναπηδάω (aor. ἀνεπήδησα) vyskočit (Mk 10,50) [1]
ἀνάπηρος, ον = ἀνάπειρος
ἀναπίπτω (aor. ἀνέπεσον) 1. položit se, uložit se (k jídlu), posadit se ke stolu 2. (J 13,25; J 21,20) oprít se (dozadu) [12]
ἀναπληρώω (aor. ἀνεπλήρωσα) 1. naplnit, doplnit (míru) 2. splnit, vyplnit (příkaz, slib); plnit, zachovávat 3. vyplnit (mezeru); být na místě (τινός koho) [6]
ἀναπολόγητος, ον (jsoucí) bez omluvy (Ř 1,20; 2,1) [2]
ἀναπράσσω (aor. ἀνέπραξα) vyžádat, vybrat (peníze) (v.l. L 19,23) [0]
ἀναπτύσσω (aor. ἀνέπτυσσα) rozvinout (svitek: L 4,17) [1]
ἀνάπτω (aor. ἀνήψα, pas. ἀνήφθη) 1. zažehnout, zapálit 2. (pas.) být zapálen, hořet [2]
ἀναριθμητος, ον nespočetný, nespočetný (Žd 11,12) [1]
ἀνασειώω (aor. ἀνεσεισα) podnítit, roznítit, poštvat [2]
ἀνασκάπτω (pf. pas. ἀνέσκαμμαι) strhnout, zničit (v.l. Sk 15,16) [0]

ἀνασκευάζω znepokojit, poplést, rozrušit (Sk 15,24) [1]
ἀνασπάω (fut. ἀνασπάσω, aor. pas. ἀνεσπάσθην) vytáhnout, natáhnout [2]
•ἀνάστα imp. aor. 2 od ἀνίστημι
•ἀναστάς part. aor. 2 od ἀνίστημι
ἀνάστασις, εως, ἡ 1. povstání || πτώσις καὶ ἄ. (L 2,34) pád a povstání 2. vzkříšení, zmrtvýchvstání [42]
ἀναστατώω (aor. ἀνεστατώσα) rozvířit, znepokojit, zneklidnit [3]
ἀνασταυρόω ukřižovat, křižovat znovu (Žd 6,6) [1]
ἀναστενάζω (aor. ἀνεστενάξα) vzdychat, povzdchnout (si) (Mk 8,12) [1]
•ἀνάστηθι imp. aor. 2 od ἀνίστημι
•ἀναστήνηαι inf. aor. 2 od ἀνίστημι
•ἀναστήσας part. aor. 1 od ἀνίστημι
•ἀναστήσω fut. od ἀνίστημι
ἀναστρέφω (fut. ἀναστρέψω, aor. ἀνέστρεψα, pas. ἀνεστράφη) 1. převrátit 2. vrátit se, navrátit se 3. (pas.) chovat se, jednat, žít; držovat se (někde) [9]
ἀναστροφῆ, ἧς, ἡ jednání, chování, způsob života; život [13]
•ἀναστῶ konj. aor. 2 od ἀνίστημι
ἀνασφύζω zachránit (v.l. Žd 10,14) [0]
ἀνατάσσομαι (aor. ἀνεταξάμην) sestavit, sespat (L 1,1) [1]
ἀνατέλλω (aor. ἀνέτειλα, pf. ἀνατέταλκα) 1. (tr.) nechat vycházet (o slunci) 2. (intr.) vycházet; pocházet [9]
ἀνατίθεμαι (aor. ἀνεθέμην) vyložit, sdělit, předložit (τί τινι co komu) [2]
ἀνατολή, ἧς, ἡ 1. východ (slunce); rzbřesk, úsvit 2. východ; Východ, Orient 3. (L 1,78) vycházející hvězda / slunce; (?) výhonek [10+1]
ἀνατολικός, ἧ, ὄν ležící na východě, východní (v.l. Sk 19,1) [0]
ἀνατρέπω (aor. ἀνέτρεψα) převrátit, zpřevracet, zničit [3]
ἀνατρέφω (aor. ἀνέθρεψα, pf. pas. ἀνατέθραμαι, aor. pas. ἀνετρέφη)

vyžít, vychovat [3]

ἀναφαίνω (part. aor. ἀναφάνας) 1. spatřit, upozorovat, uvidět (Sk 21,3)
2. (pas.) ukázat se, objevit se (L 19,11) [2]

ἀναφέρω (aor. ἀνήνεγκον, inf. ἀνενεγκαι i ἀνενεγκεῖν) 1. vynést, vyvést (nahoru)
2. přinést (oběť), obětovat 3. nést, vzít na sebe [10]

ἀναφωνέω (aor. ἀνεφώνησα) (hlasitě) zvolat (L 1,42) [1]

ἀναχθῆναι inf. aor. pas. od ἀνάγω
ἀνάχυσις, εως, ἡ proud, záplava (i přen.; 1Pt 4,4) [1]

ἀναχωρέω (aor. ἀνεχώρησα) 1. odejít; vzdálit se 2. vrátit se 3. odejít stranou, stáhnout se; uchýlit se [14]

ἀνάψυξις, εως, ἡ klid, odpočinek; osvězení (Sk 3,20) [1]

ἀναψύχω (aor. ἀνέψυξα) občerstvit, povzbudit, dodat odvahy (tíva komu) (2Tm 1,16) [1]

ἀνδραποδιστής, οῦ, ὁ otrokář, obchodník s lidmi, zotročovatel svobodných lidí (1Tm 1,10) [1]

Ἀνδρέας, οῦ, ὁ Ondřej (bratr Šimona Petra) [13]

ἀνδρίζομαι zachovat se mužně, být statečný (1K 16,13) [1]

Ἀνδρόνικος, οῦ, ὁ Andronikos (římský křesťan: Ř 16,7) [1]

ἀνδροφόνος, οῦ, ὁ vrah (1Tm 1,9) [1]

ἀνεβαλόμην aor. od ἀναβάλλομαι

ἀνέβην aor. od ἀναβαίνω

ἀνεγκλησία, ας, ἡ nevinnost, bezúhonnost (v.l. Fp 3,14) [0]

ἀνεγκλητος, ον neobviněný, bezúhonný, (jsoucí) bez vady [5]

ἀνέγνω aor. od ἀναγιγνώσκω

ἀνέδειξα aor. od ἀναδείκνυμι

ἀνέθαλον aor. od ἀναθάλλω

ἀνεθέμην aor. od ἀνατίθემαι

ἀνέθην aor. pas. od ἀνίημι

ἀνεθρέψατο aor. med. 3. sg. od ἀνατρέφω

ἀνείλα aor. od ἀναίρω

ἀνείλον aor. od ἀναίρω

ἀνείσι part. aor. od ἀνίημι

ἀνειχόμενη impf. od ἀνέχομαι

ἀνεκδιήγητος, ον nepopsatelný, nevystižný (2K 9,15) [1]

ἀνεκλάητος, ον nevýslovný, nepopsatelný (1Pt 1,8) [1]

ἀνέκλειπτος, ον nevycerpatelný (L 12,33) [1]

ἀνεκρίθην aor. pas. od ἀνακρίνω

ἀνεκτός, ὄν (komp. ἀνεκτότερος) nesitelný || ἀνεκτότερον ἔσται τινί bude lehčeji / lépe pro koho [5]

ἀνέλαβον aor. od ἀναλαμβάνω
ἀνελεήμων, ον nemilosrdný (Ř 1,31) [1]

ἀνελεῖ fut. 3. sg. od ἀναίρω

ἀνελεῖν inf. aor. od ἀναίρω

ἀνέλεος, ον nemilosrdný, (jsoucí) bez slitování (Jk 2,13) [1]

ἀνελήμφθην aor. pas. od ἀναλαμβάνω

ἀνέλοι opt. aor. 3. sg. od ἀναίρω

ἀνέλω konj. aor. od ἀναίρω

ἀνελώ fut. od ἀναίρω

ἀνεμίζομαι (pas.) být zmitán větrem (Jk 1,6) [1]

ἀνεμνήσθην aor. pas. od ἀναμνησκω

ἄνεμος, οῦ, ὁ vítr (i přen.) || ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων (Mt 24,31) ze všech (světových) stran [31]

ἀνένδεκτος, ον nemožný (L 17,1) [1]

ἀνενέγκαι i ἀνενεγκεῖν inf. aor. od ἀναφέρω

ἀνεξεραύνητος, ον neprobádatelný, neproniknutelný (Ř 11,33) [1]

ἀνεξικακος, ον trpělivě snášející příkoří, trpělivý (2Tm 2,24) [1]

ἀνεξιχνίαστος, ον nevystopovatelný, nepochopitelný, neproniknutelný [2]

ἀνεπισχυντος, ον nemusející se hanbit (2Tm 2,15) [1]

ἀνέπεσον aor. od ἀναπίπτω

ἀνεπίληπτος, ον bezvadný, (jsoucí) bez hany (1Tm 3,2; 5,7; 6,14) [3]

άνέρχομαι (aor. άνηλθον) (vy)jít nahoru, vystoupit [3]

άνεις, εως, ή 1. ulehčení, úleva; zmírnění (vazby), lehčí vazba 2. odpočinek, zotavení; klid [5]

•άνέστην aor. 2 od άνιστημι

•άνεστησα aor. 1 od άνιστημι

•άνεστράφην aor. pas. od άναστρέφω

•άνεσχόμην aor. od άνέχομαι

•άνετάζω vyslychat (i mučením) (Sk 22, 24,29) [2]

•άνετειλα aor. od άνατέλλω

•άνευ (předl. s gen.) bez [3]

•άνεύθετος, ον nevhodný, nevhodný, nevhodně položený (Sk 27,12) [1]

•άνευρίσκω (aor. άνευρον i -ρα) objevit, nalézt [2]

•άνέχομαι (impf. άνειχόμην, fut. άνέξομαι, aor. άνεσχόμην) 1. vydržet, snést, strpět (τινός koho) 2. nechat si líbit, (blahovolně) přijmout (τινός co) [15]

•άνεψιός, ος, ό bratranec; synovec (Kο 4,10) [1]

•άνέωγα pf. od άνοίγω

•άνέωγμαι pf. pas. od άνοίγω

•άνέωξα aor. od άνοίγω

•άνέωχθην aor. pas. od άνοίγω

•άνήγαγον aor. od άνάγω

•άνήγγειλα aor. od άναγγέλλω

•άνηγγέλην aor. pas. od άναγγέλλω

•άνηθον, ον, τό kopr (Mt 23,23) [1]

•άνήκω vztahovat se, příslušet, hodit se || (neos.) άνήκει sluší se | τό άνήκον to, co se sluší; povinnost [3]

•άνηλθον aor. od άνέρχομαι

•άνηλώθην aor. pas. od άναλίσκω

•άνήλωσα aor. od άναλίσκω

•άνήμερος, ον divoký, násilný, hrubý, nespoutaný (2Tm 3,3) [1]

•άνήνεγκον aor. od άναφέρω

•άνήρ, άνδρός, ό 1. (dospělý) muž; manžel || γινώσκω άνδρα žiji s mužem | άνδρες άδελφοί (vážení) bratři 2. někdo, člověk; (pl.) někteří,

lidé || άνήρ Αιθιοψ (Sk 8,27) jeden Etiopan [216]

•άνηρέθην aor. pas. od άναιρέω

•άνήφθην aor. pas. od άνάπτω

•άνήχθην aor. pas. od άνάγω

•άνθέξομαι fut. od άντέχομαι

•άνθιστημι (aor. άντέστην, pf. άνθέστηκα, aor. pas. άντεστάθην) (akt. i med.) postavit se proti, vzdorovat (τινί komu, čemu), odporovat [14]

•άνθομολογέομαι velebit, chválit, oslavovat (τινί koho); děkovat (L 2,38) [1]

•άνθος, ος, τό květ, květina [4]

•άνθρακιά, άς, ή oheň (s uhliky; J 18,18; J 21,9) [2]

•άνθραξ, ακος, ό uhlí || ά. πυρός žhavé / řevavé uhlí (Ř 12,20) [1]

•άνθρωπάρεσκος, ον snažící se líbit lidem, podlézavý [2]

•άνθρώπινος, η, ον lidský || ά-ον λέγω (Ř 6,19) mluvim po lidsku | ά. ημέρα (1Κ 4,3) lidský soud [7]

•άνθρωποκτόνος, ος, ό vrah [3]

•άνθρωπος, ος, ό 1. člověk || κατά ά-ν podle lidských měřítek, po lidsku 2. muž, manžel 3. někdo || τίς έστιν έξ ύμωv ά. (Mt 7,9) je mezi vámi někdo / kdo z vás je takový [550]

•άνθροπατεύω být prokonzulem (v.l. Sk 18,12) [0]

•άνθύπατος, ος, ό prokonzul [5]

•άνιημι (part. prez. άνιεις, aor. άνηκα, konj. άνω, part. aor. άνεις, aor. pas. άνέθην) 1. uvolnit 2. opustit 3. upustit, zanechat (τι čeho) 4. (pas.) uvolnit se [4]

•άνίλεως, gen. ω nemilosrdný, nelítostný (v.l. Jk 2,13) [0]

•άνιπτος, ον nemytý, neumytý [2]

•άνιστημι (fut. άναστήσω, aor. 1 άνέστησα, part. άναστήσας, aor. 2 άνέστην, konj. άναστήω, imp. άνάστα a άνάστηθι, inf. άναστήτω, part. aor. 2 άναστάς) I. (tr.: prez. a fut. akt., aor. I)

1. *probudit, vzkřísit; napřimit, pozdvihnout* (i přen.) || *ἀ. σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ vzbudit bratrovi potomstvo* 2. *nechat se objevit, povolát II.* (intr.: med. a aor. 2) 1. *vstát, vstát z mrtvých* 2. *vystoupit, objevit se, předstoupit; povstat* (ἐπὶ τινα proti komu) [108]
- Άννα, **ας, ἡ** Anna (prorokyně v Jeruzalémě: L 2,36) [1]
- Άννας, **α, ὁ** Annás (velekněz) [4]
- ἀνόητος, **ον** nerozumný, pošelilý [6]
- ἄνοια, **ας, ἡ** nerozum; zlost, zuřivost [2]
- ἀνοίγω (aor. ἀνέωξα n. ἠνέωξα n. ἠνοιξα, pf. ἀνέωγα, pas. ἀνέωγμα i ἠνέωγμα, aor. pas. ἀνεώχθην n. ἠνεώχθην n. ἠνοιχθην n. ἠνοιχην) 1. *otevřít* || *ἀ. τὸ στόμα otevřít ústa* (vlastní n. družému); *začít mluvit* 2. (intr.; jen v pf.) *otevřít se, rozevřít se* || part. pf. ἀνεωγώς *otevřevši se, otevřený* 3. (pas.) *otevřít se; být otevřen* [77]
- ἀνοικοδομέω (znovu) *vypudovat, opět postavit* (Sk 15,16bis) [2]
- ἄνοιξις, **εως, ἡ** otevření (Ef 6,19) [1]
- ἀνομία, **ας, ἡ** nezákonnost, protizákonný čin, nepravost || *ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας* (2Te 2,3) *člověk (veskrze) nezákonný / hříšný* [15]
- ἄνομος, **ον** nezákonný, protizákonný; *žijící bez zákona; bezbožný* || *ὁ ἄ. nežid, pohan, bezbožník, zloduch* [9]
- ἀνόμως (adv.) *bez zákona* (Ř 12,12bis) [2]
- ἀνόνητος, **ον** *neužitečný, zbytečný* (v.l. 1Tm 6,9) [0]
- ἀνορθός (aor. ἀνώρθωσα) 1. *narovnat, znovu postavit, obnovit* 2. (pas.) *napřimit se* [3]
- ἀνόσιος, **ον** *nesvatý, bezbožný, bohapustý, zlý* [2]
- ἀνοχή, **ἡς, ἡ** *trpělivost, zdrženlivost, ohleduplnost* (Ř 2,4; 3,26) [2]
- ἀνταγωνίζομαι *bojovat* (πρός τι proti čemu) (Žd 12,4) [1]
- ἀντάλλαγμα, **τος, τό** *protihodnota, cena, výkupné, náhrada* [2]
- ἀνταναπληρώω *doplňovat, naplnit* (za koho / zač), *přispívat (svým podílem) k odstranění* (ti čeho) (Ko 1,24) [1]
- ἀνταποδίδωμι (fut. ἀνταποδώσω, inf. aor. ἀνταποδοῦναι, fut. pas. ἀνταποδοθήσομαι) *zaplatit, vynahrádit; odplatit* (kladně i záporně) [7]
- ἀνταπόδομα, **τος, τό** *odměna; odplata, trest* [2]
- ἀνταπόδοσις, **εως, ἡ** *odměna, mzda* (Ko 3,24) [1]
- ἀνταποκρίνομαι (aor. ἀνταπεκρίθην) *odpovědět, odvětit, oponovat* [2]
- ἀντείπων aor. od ἀντιλέγω
- ἀντελαβόμενη aor. od ἀντιλαμβάνομαι
- ἀντέχομαι (fut. ἀνθέξομαι) 1. *držet se* (τινός koho, čeho), *lnout* (τινός ke komu) 2. *ujmout se* (τινός koho) [4]
- ἀντί (předl. s gen.) 1. *místo, za; jako* || *ἀντί τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου* (Mt 2,22) *místo svého otce Heroda* | *χάριν ἀντί χάριτος* (J 1,16) *milost za milostí* || *ἡ κόμη ἀντί περιβολαίου* (1K 11,15) *vlasý jako závoj* 2. *za, pro, ve prospěch* || *ἀντί τούτου proto* | *ἀνθ' ὧν* (= ἀντί τουτῶν ὅτι) *proto, že; protože* 3. *vzhledem k(e), kvůli* || *ἀντί τῆς ... χαρᾶς* (Žd 12,2) *kvůli radosti* (někt. však chápou ve sm. 1.) [22]
- ἀντιβάλλω *probírat, vyměňovat* || *ἀ. λόγους vést rozhovor, diskutovat, rozmlouvat* (πρός ἀλλήλους navzájem, mezi sebou: L 24,17) [1]
- ἀντιδιατίθεμαι *postavit se proti, být odpůrcem* || *ὁ ἀντιδιατιθέμενος ten, kdo se staví proti, odpůrce* (2Tm 2,25) [1]
- ἀντιδικός, **ου, ὁ** *odpůrce, protivník, nepřítel* [5]
- ἀντίθεσις, **εως, ἡ** *rozpor, protiklad, rozporuplná nauka* (1Tm 6,20) [1]
- ἀντικαθίσταμαι (intr.; aor. ἀντικατέ-

στην) klást odpor, vzdorovat (πρός τι čemu) (Žd 12,4) [1]

ἀντικαλέω pozvat znovu / také, pozvat na oplátku (L 14,12) [1]

ἀντικειμαι být ve sporu (τινί s kým, čím) || ó ἀντικειμενος odporce, nepřítel [8]

ἀντικρυς (předl. s gen.) proti, naproti (Sk 20,15) [1]

ἀντιλαμβάνομαι (aor. ἀντελάβομην) 1. ujmout se (τινός koho) 2. věnovat se (τινός čemu), starat se (τινός oč) 3. mít prospěch (τινός z čeho) [3]

ἀντιλέγω (aor. ἀντίειπον) 1. protiředit, odporovat, namítat; mluvit proti, popírat || οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι (L 20,27) kteří říkají, že vzkříšení není 2. odmítat; vzdorovat; odvětit (τινί proti komu); stavět se (τινί proti komu) || ἀντιλέγων vzpurný, nepoddaný 3. (pas.) narážet na odpor [11]

ἀντίληψις, εως, ή pomoc, služba pomoci (1K 12,28) [1]

ἀντιλογία, ας, ή námitka, spor, rozpor; vzpoura, vzbouření se; nepřátelství || χωρίς πάσης ἀντιλογίας je (naprosto) nesporné [4]

ἀντιλοιδорέω hanobit na oplátku, odpovídat nadávkami / zlořečením (1Pt 2,23) [1]

ἀντιλυτρον, ου, τό výkupné (ὅπερ τινος za koho) (1Tm 2,6) [1]

ἀντιμετρέω vyměřit na oplátku, odplatit (L 6,38) [1]

ἀντιμισθία, ας, ή 1. odměna || τήν αὐτήν ἅ. πλατύνθητε (2K 6,13) ukažte stejnou otevřenost (srdce) 2. odplata [2]

Ἀντιόχεια, ας, ή Antiochie (2 města: 1. A. v Sýrii; 2. A. Pisidská) [18]

Ἀντιοχεύς, έως, ό obyvatel Antiochie (Sk 6,5) [1]

ἀντιπαρέρχομαι (aor. ἀντιπαρήλθον) přejít kolem (na protější straně cesty, obloukem: L 10,31.32) [2]

Ἀντιπᾶς, ἄ, ό Antipas (mučedník v Pergamonu: Zj 2,13) [1]

Ἀντιπατρις, Ἰδος, ή Antipatris, Antipatrida (město v Judsku: Sk 23,31) [1]

ἀντιπέρα (adv. a předl. s gen.) naproti, na protější straně, na protějším břehu (L 8,26) [1]

ἀντιπίπτω vzdorovat, vzpírat se (τινί komu; Sk 7,51) [1]

ἀντιστήναι inf. aor. od ἀνθίστημι **ἀντιστρατεύομαι** vytáhnout do boje, bojovat (τινί proti komu; Ř 7,23) [1]

ἀντιτάσσομαι vzpírat se, stavět se (τινί proti komu), klást odpor [5]

ἀντίτυπος, ον odpovídající, doplňkový (obraz) || τὸ ἅ. πρόδωρα [2]

ἀντίχριστος, ου, ό antikrist [5]

ἀντλέω (aor. ἤντησα, part. pf. ἤντηκώς) načerpat, nabrat (τὸ ὕδωρ vodu, i bez předmětu), naplnit (vodou) [4]

ἄντημα, τος, τό vědro, okov, nádoba na čerpání vody (J 4,11) [1]

ἀντοφθαμέω hledět do tváře, vzdorovat, čelit, směřovat proti (větru: Sk 27,15) [1]

ἄνυδρος, ον bezvodý, vyschlý, suchý [4]

ἀνυπόκριτος, ον nepředstíraný [6]

ἀνυπότακος, ον 1. nepodřízený, nezávistý 2. nepodrobený, vzdorovitý, vzpurný; neposlušný [4]

ἄνω (adv.) 1. nahoře || ή ἄ. Ἱερουσαλήμ nebeský Jeruzalém | τὰ ἅ. co je nahoře; nebe 2. nahoru || ἕως ἄνω (J 2,7) až po okraj [9]

ἀνώ konj. aor. od ἀνήμι

ἄνωθεν (adv.) 1. shůry, z nebe; odshora || ἀπ' ἄνωθεν odshora 2. od začátku; od / z dřívějšíka 3. znovu, opět, poznovu, zase [13]

ἀνωτερικός, ή, όν horní || τὰ ἅ. μέρη (Sk 19,1) vnitrozemské kraje [1]

ἀνώτερον (adv.) 1. nahoru, výš(e) 2. dřívě, předtím (v textu) [2]

ἀνωφελής, ἐς 1. zbytečný, neužitečný
2. škodlivý [2]

ἄξιη, ἡς, ἡ *sekyra* [2]

ἄξιός, α, ον 1. přiměřený, odpovídající; mající právo (τινός nač), zasluhující (τινός co) || ἄξιόν ἐστιν je vhodné, sluší se 2. důstojný, hodný [41]

ἄξιός (aor. ἤξιωσα, fut. pas. ἀξιωθήσομαι) 1. pokládat za hodného (τινά τινος koho čeho) 2. pokládat za správné (+ inf.); požadovat, žádat, přát si 3. učinit hodným n. schopným (τινά τινος koho čeho) [7]

ἄξιως (adv.) důstojně, hodně (τινός koho, čeho), přiměřeně [6]

ἀόρατος, ον neviditelný [5]

Ἀουλίᾱ var. tvar místo Ἰουλίᾱ (v.l. Ř 16,15) [0]

ἀπαγγέλλω (fut. ἀπαγγελῶ, aor. ἀπήγγειλα, opt. aor. 3. sg. ἀπαγγέλοι, aor. pas. ἀπήγγελην) 1. hlásit, oznámit, povědět 2. hlásat, zvěstovat, ohlašovat [45]

ἀπαρχομαί (aor. ἀπαρχάμην) oběsit se (Mt 27,5) [1]

ἀπάγω (aor. ἀπήγαγον, inf. aor. pas. ἀπαχθῆναι) 1. odvést, předvést; vyzvedt, vytrhnout; strhnout; táhnout (někam), přitahovat 2. (o cestě) vést [15]

ἀπαίδεντος, ον nevzdělaný, nerozumný, pošetilý, nesmyslný (2Tm 2,23) [1]

ἀπαίρω (aor. pas. ἀπήρθη, konj. ἀπαρθῶ) odejmout, vzít (ἀπό τινος komu), vytrhnout [3]

ἀπαιτέω žádat zpět; vyžadovat, požadovat (L 6,30; 12,20) [2]

ἀπαλγέω (pf. ἀπήλυκα) znečitlivět, otupět, ochabnout (Ef 4,19) [1]

ἀπαλλάσσω (aor. ἀπῆλλαξα, pf. pas. ἀπῆλλαγμαί, inf. ἀπῆλλάχθαι) 1. osvobodit, propustit 2. (pas.) být zbaven (ἀπό τινος koho, čeho); být odstraněn; zbavit se (ἀπό τινος koho, čeho); ustoupit; dohodnout se (ἀπό τινος s kým) [3]

ἀπαλλοτριόομαι (part. pf. ἀπηλλοτριωμένος) být odcizen (τινός čemu), být cizincem [3]

ἀπαλός, ἡ, ὄν jemný, měkký, poddajný, svěží, čerstvý; (vῆtev) rašící [2]

ἀπαντάω (aor. ἀπήντησα) jít naproti / vstříc, setkat se (τινί s kým) [2]

ἀπάντησις, εως, ἡ setkání || εἰς ἅ. naproti, vstříc (τινός n. τινί komu) [3]

ἄπαξ (adv.) jednou; jednou provždy || ἅ. καὶ δὲς vícekrát [14]

ἀπαράβατος, ον nepomíjivý, neměnný, trvalý (Žd 7,24) [1]

ἀπαρασκευάστος, ον nepřipravený (2K 9,4) [1]

ἀπαρθῶ konj. aor. pas. od ἀπαίρω

ἀπαρνεόμαι (fut. ἀπαρνήσομαι, aor. ἀπήρνησάμην, pf. ἀπήρνημαι, fut. pas. ἀπαρνηθήσομαι) zapřít, popřít, zřít se (τινά koho) [11]

ἀπαρτί (adv.) přesně, bezpečně (konjektura místo ἀπ' ἄρτι) viz ἄρτι

ἀπάρτι = ἀπ' ἄρτι viz ἄρτι

ἀπαρτισμός, οῦ, ὄ dokončení (např. stavby; L 14,28) [1]

ἀπαρχή, ἡς, ἡ 1. prvotina 2. počátek, závdavek 3. (o lidech:) ten, kdo je první / na počátku [9]

ἄπας, ασα, αν, gen. ἅπαντος, ἀπάσης 1. všechno, celý 2. (pl.) všichni (dohromady); (n pl.) všechno [34]

ἀπασπάζομαι (aor. ἀπησπασάμην) rozloučit se (τινά s kým) (Sk 21,6) [1]

ἀπατάω (aor. pas. ἤπατήθην) klamat, podvádět, svést [3]

ἀπάτη, ἡς, ἡ 1. klam, podvod; svádění, svod; lákání 2. lákadlo; potěšení, rozkoš, chťič [7]

ἀπάτωρ, gen. ορος (jsoucí) bez otce (Žd 7,3) [1]

ἀπαύγασμα, τος, τό jas, záře; odlesk (Žd 1,3) [1]

ἀπαφρίξω odpřít, sebrat kal / špinu (v.l. Ju 13) [0]

- ἀπαχθῆναι inf. aor. pas. od ἀπάγω
- ἀπέβαλον aor. od ἀποβάλλω
- ἀπέβην aor. od ἀποβαίνω
- ἀπέδειξα aor. od ἀποδείκνυμι
- ἀπέδετο aor. med. 3. sg. od ἀποδίδωμι
- ἀπεδίδουν impf. od ἀποδίδωμι
- ἀπεδόμην aor. med. od ἀποδίδωμι
- ἀπέθανον aor. od ἀποθνήσκω
- ἀπεθέμην aor. med. od ἀποτίθημι
- ἀπειθεια, ας, ἡ neposlušnost || ol vlož. tής ἀπειθείας neposlušní; ti, kdo vzdorují [7]
- ἀπειθέω (aor. ἠπειθήσα) být neposlušný (τινὶ vůči komu), neposlouchat, vzdorovat (ve víře) [14]
- ἀπειθής, ἐς neposlušný (τινὶ koho / vůči komu) [6]
- ἀπειλέω (aor. ἠπειλήσα) (akt. i med.) hrozit, s hrozbou zakázat [2]
- ἀπειλή, ἧς, ἡ hrozba, výhrůžka [3]
- ἄπειμι I (od εἶμι; part. ἀπών) být nepřítomen, být daleko [7]
- ἄπειμι II (od εἶμι; impf. 3. pl. ἀπήσαν) odejít (Sk 17,10) [1]
- ἀπίπον (aor., bez prez.; aor. med. ἀπειπάμην) (med.) zřící se (τι čeho) || ἀπειπάμεθα zřekli jsme se (2K 4,2) [1]
- ἀπίρατος, ον neschorpý pokušení / být pokoušen (τινός k čemu n. čím); (jsoucí) bez pokušení (Jk 1,13) [1]
- ἀπειρος, ον nezkušený (τινός v čem), neschorpý (Žd 5,13) [1]
- ἀπεκαλύφθην aor. pas. od ἀποκαλύπτω
- ἀπεκατεστάθην aor. pas. od ἀποκαθίστημι
- ἀπεκατέστην aor. od ἀποκαθίστημι
- ἀπεκδέχομαι (impf. ἀπεξεδέχομην) očekávat [8]
- ἀπεκδύομαι (aor. ἀπεξεδυσάμην) 1. svléci 2. odzbrojit [2]
- ἀπέκδυσις, εως, ἡ svlečení, odložení (Ko 2,11) [1]
- ἀπεκριθεις var. místo spr. ἀποκριθεις
- ἀπεκριθην aor. (pas.) od ἀποκρίνομαι
- ἀπεκτάνθην aor. pas. od ἀποκτείνω
- ἀπέκτεινα aor. od ἀποκτείνω
- ἀπέλαβον aor. od ἀπολαμβάνω
- ἀπελάυνω (aor. ἀπῆλασα) odehnat (Sk 18,16) [1]
- ἀπελεγμός, οῦ, ὁ špatná pověst, zráta dobré pověsti, vážná kritika (Sk 19,27) [1]
- ἀπελευθερος, ου, ὁ propuštěný otrok, propuštěnec (i přen.; 1K 7,22) [1]
- ἀπελεύσομαι fut. od ἀτέρχομαι
- ἀπελήλυθα pf. od ἀτέρχομαι
- ἀπέλιπον aor. od ἀπολείπω
- Ἀπελλῆς, οῦ, ὁ Apelles (římský křesťan: Ř 16,10) [1]
- ἀπελπίζω (part. pf. ἀπηλικώς) 1. zoufat si 2. očekávat zpět (L 6,35) [1]
- ἀπέναντι (předl. s gen.) 1. naproti, před 2. proti (τῶν δογμάτων nařizením / zákonům) [5]
- ἀπενεγκεῖν inf. aor. od ἀποφέρω
- ἀπενεχθῆναι inf. aor. pas. od ἀποφέρω
- ἀπέπεσα aor. od ἀποπίπτω
- ἀπέπλευσα aor. od ἀποπλέω
- ἀπεπνήγην aor. pas. od ἀποπνίγω
- ἀπέραντος, ον nekonečný, (jsoucí) bez konce (1Tm 1,4) [1]
- ἀπερισπάστως (adv.) nerušeně, bez narušení (1K 7,35) [1]
- ἀπεριτμητος, ον neobřezaný (i přen.; Sk 7,51) [1]
- ἀτέρχομαι (fut. ἀπελεύσομαι, aor. ἀπῆλθον, pf. ἀπελήλυθα) 1. jít, odejít; následovat (ὀπίσω τινός koho) || ἄ. ὀπίσω σαρκός ἐτέρας (Ju 7) propadnout protipřirozenému smilstvu n. smilnit s bytostmi jiného druhu (tj. anděly) 2. vyjít, rozšířit se 3. pomínout, ustoupit [117]
- ἀπεστάλην aor. pas. od ἀποστέλλω
- ἀπέσταλκα pf. od ἀποστέλλω
- ἀπέστειλα aor. od ἀποστέλλω
- ἀπέστην aor. od ἀφίστημι
- ἀπέστησα aor. od ἀφίστημι
- ἀπεστράφην aor. pas. od ἀποστρέφω

ἀπέχω 1. (akt.) mít (po obdržení), mít dost; být vzdálen || ἀπέχει (Mk 14,41 snad neos.:) to (už) stačí, (jiné řešení:) je zapláceno 2. (med.) *zdržovat se* (τινός n. ἀπό τινος čeho) [19]

• **ἀπήγαγον** aor. od ἀπάγω

• **ἀπηγάμην** aor. od ἀπάγωμαι

• **ἀπήεσαν** impf. 3. pl. od ἀπειμι II

• **ἀπήλασα** aor. od ἀπελαύνω

• **ἀπηληγώς** part. pf. od ἀπαλγέω

• **ἀπήλθον** aor. od ἀπέρχομαι

• **ἀπηλλάχθαι** inf. pf. pas. od ἀπαλλάσσω

• **ἀπήνεγκα** aor. od ἀποφέρω

• **ἀπήρθη** aor. pas. od ἀπαίρω

ἀπιστέω (aor. ἠπίστησα) 1. být nevěřící, nevěřit 2. být nevěrný [8]

ἀπιστία, ας, ἡ 1. nevěra 2. nevěrnost, věrolomnost [11]

ἄπιστος, ον 1. nevěřící; nevěrný 2. nevěrohodný, neuvěřitelný [23]

ἀπλότης, ητος, ἡ 1. prostota, upřímnost || ἡ ἀπλότης ἡ εἰς τὸν Χριστὸν upřímná oddanost Kristu 2. štědrost [8]

ἀπλοῦς, ἡ, οὔν prostý, ryzí, čistý, nezakalený [2]

ἀπλῶς (adv.) prostě, upřímně (Jk 1,5) [1]

ἀπό (předl. s gen.; před samohl. jen v častějších spojeních ἀπ', ἀφ') 1. (místo, zdroj, východisko) od, z(e) || ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας z Galileje | βάλει ἀπὸ σοῦ (Mt 5,29n.) *odhod' od sebe* | ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτοῦς (Mt 7,16. 20) *poznáte je po jejich ovoči* 2. (čas) od || ἀπὸ τότε *od té chvíle / doby* | ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα (L 8,43) *(už) dvanáct let* | ἀπὸ μιᾶς πάντες (L 14,18) *všichni stejně / jeden po druhém* | ἀφ' οὗ ἄν (+ konj.) *jakmile, když, potom co* | ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας viz τέταρτος 3. (důvod) kvůli, pro || ἀπὸ τοῦ ὄχλου (L 19,3) *kvůli zástupu* | ἀπὸ τῆς εὐλαβείας (Žd 5,7) *pro úctu k Bohu* 4. (původce děje) od, 7. pád || οἱ ἐνοχλοῦμε-

νοι ἀπὸ τῶν πνευμάτων ἀκαθάρτων (L 6,18) *ti, kteří byli sužováni nečistými duchy* [644+2]

ἀποβαίνω (fut. ἀποβήσομαι, aor. ἀπέβην)

1. odejít; vystoupit (z lodi) 2. (Fp 1,19) vyústit (εἰς τι do čeho), prospět, sloužit (εἰς τι k čemu) [4]

ἀποβάλλω (aor. ἀπέβαλον) 1. odložit, odhodit 2. (přen.) ztratit [2]

ἀποβλέπω *podívat se, pohledět* (εἰς τι nač) (Žd 11,26) [1]

ἀπόβλητος, ον *zavržený, zavrženíhodný* (1Tm 4,4) [1]

ἀποβολή, ἡς, ἡ 1. zavržení 2. ztráta [2]

ἀπογίνομαι (part. aor. ἀπογεγόμενος) *zemřít* (přen.: 1Pt 2,24) [1]

ἀπογραφή, ἡς, ἡ *soupis, sčítání (lidu)* [2]

ἀπογράφω (aor. med. ἀπεγραψάμην, pf. pas. ἀπογεγράμμαι) 1. zapsat (do seznamu; i přen.) 2. (med.) *nechat se zapsat* [4]

ἀποδεικνυμι (aor. ἀπέδειξα, pf. pas. ἀποδέδειγμαι) 1. učinit, ustanovit, postavit 2. ukázat, prokázat, dokázat [4]

ἀπόδειξις, εως, ἡ *důkaz, dokazování* (1K 2,4) [1]

ἀποδεκατέω *odvádět desátek* (v.l. L 18,12) [0]

ἀποδεκατόω 1. *odvádět desátek* (τι z čeho) 2. *ukládat desátek* (τινὰ komu) [4]

ἀπόδεκτος, ον *příjemný, milý* (1Tm 2,3; 5,4) [2]

ἀποδέχομαι (aor. ἀπεδεξάμην, pas. ἀπεδέχθην) 1. *přijmout* (laskavě, souhlasně); *přivítat* 2. *uznat, chválit* [7]

ἀποδημέω (aor. ἀπεδήμησα) *odcestovat* || ἀποδημῶν (Mt 25,14) *chystající se odcestovat* [6]

ἀπόδημος, ον (jsouci) *na cestách, nepřítomný* (Mk 13,34) [1]

ἀποδίδωμι (part. ἀποδιδούς, n ἀποδιδούν, impf. ἀπεδίδουν [= i 3. pl.], konj. aor. 2. sg. ἀποδῶς, 3. sg. ἀπόδῳ

α ἀποδοῖ, imp. ἀπόδος, inf. ἀποδοῦναι, part. ἀποδοῦς, aor. med. ἀπεδόμην, inf. aor. pas. ἀποδοθῆναι) 1. *odevzdat, vrátit; vydat* || á. λόγον *vydat počet* | á. τὸ μαρτύριον *τινος vydávat svědectví* ο ἅ. čem 2. *dát* (co je kdo povinen); *odplatit* (τι ἀντὶ *τινος čím zač*), *splatit; zaplatit; nahradit; vyplatit* (mzdu); *nést* (plody); *splnit* (povinnost) 3. (med.) *prodat* (τι ἀντὶ *τινος* co zač), *vydat* [48]

ἀποδιορίζω *oddělovat, působit roztržky* (Ju 19) [1]

ἀποδοκιμάζω (aor. ἀπεδοκίμασα, pf. pas. ἀποδεδοκιμασμαι, aor. pas. ἀπεδοκιμάσθην) *odhodit, zahrnout, odmítnout* (jako nepotřebné) [9]

ἀποδοχή, ἥς, ἢ *přijetí, souhlas* (1Tm 1,15; 4,9) [2]

•ἀποθανοῦμαι fut. od ἀποθνήσκω

•ἀποθήμενος part aor. od ἀποτίθημι

•ἀποθέσθαι inf. aor. med. od ἀποτίθημι

•ἀπόθεσθαι imp. aor. med. pl. od ἀποτίθημι

ἀπόθεσις, εως, ἢ *odložení, odstranění* || á. τοῦ σκηνώματος (2Pt 1,14) ο. (pozemského) *přebývání, tj. smrt* [2]

ἀποθήκη, ἥς, ἢ *stodola, sýpka* [6]

ἀποθησαυρίζω *strádat, nashromáždit, nahromadit* (1Tm 6,19) [1]

ἀποθλιβῶ *tísnit, tlačit se* (τινά na koho), *strkat* (τινά do koho) (L 8,45) [1]

ἀποθνήσκω (fut. ἀποθανοῦμαι, aor. ἀπέθανον) *zemřít, umřít* (i přen.); *zahynout* [111]

•ἀποθῶμαι konj. aor. med. od ἀποτίθημι

•ἀποίσω fut. od ἀποφέρω

ἀποκαθίστημι n. ἀποκαθιστάνω (fut. ἀποκαταστήσω, aor. ἀπεκατέστην, pas. ἀπεκατεστάθην) 1. *uvést do původního stavu, dát do pořádku; obnovit; uzdravit* 2. (intr. a pas.) *být uzdraven, být vyléčen* 3. *navrátit* [8]

ἀποκαλύπτω (aor. ἀπεκάλυψα, pas. ἀπε-

καλύφθην) 1. *odhalit, zjevit* 2. (pas.) *zjevit se, ukázat se; být zjeven* [26]

ἀποκάλυψις, εως, ἢ *zjevení* (κυρίου Πάνε / od Pána); *odhalení* [18]

ἀποκαραδοκία, ας, ἢ *toužebné očekávání* (R 8,19; Fp 1,20) [2]

ἀποκαταλλάσσω (aor. ἀποκατήλαξα, pas. ἀποκατηλλάγην) *smířit* (τινά *τινι* koho s kým) [3]

ἀποκατάστασις, εως, ἢ *znovuobnovení; (i bez prvku opakování:)* *uskutečnění, naplnění* (Sk 3,21) [1]

•ἀποκαταστήσω fut. od ἀποκαθίστημι
ἀπέκειμαι *být uschován / uložen; být připraven / přichystán* || (neos.) ἀποκεῖται (Žd 9,27) *je určeno* [4]

ἀποκεφαλίζω (aor. ἀπεκεφάλισα) *stít, popravit mečem* [4]

ἀποκλειώ (aor. ἀπέκλεισα) (u) *zavřít* (τὴν θύραν *dvěře*: L 13,25) [1]

ἀποκόπτω (fut. ἀποκόψω, aor. ἀπέκοψα) 1. *odseknout, useknout, utnout; přeseknout* 2. (med.) *nechat se vykastrovat / vyřezat* [6]

ἀπόκριμα, τος, τό *rozhodnutí; rozsudek* (2K 1,9) [1]

ἀποκρίνομαι (fut. ἀποκριθήσομαι, aor. ἀπεκρινάμην n. ἀπεκρίθην, part. aor. ἀποκριθείς) 1. *odpovědět* (τινὶ n. πρὸς *τινα* komu; πρὸς *τι* nač) || ἀποκριθείς *εἶπεν* n. ἀπεκρίθη *καὶ εἶπεν* (podle hebr.) *odpověděl* (part. aor. se pojí i s jinými časy sl. λέγω) 2. *pokračovat* (v rozhovoru); *promluvit, říci, prohlásit; oslovit* (τινὶ *koho*) [231]

ἀπόκρισις, εως, ἢ *odpověď* [4]

ἀποκρύπτω (aor. ἀπέκρυψα, pf. pas. ἀποκέκρυμαι) *skrýt* (τι ἀπό *τινος* co před kým), *zatajit, zamlčet* [4]

ἀπόκρυφος, ον *skrytý, tajný* [3]

ἀποκτείνω n. ἀποκτείννω, -ννώ (fut. ἀποκτενῶ, aor. ἀπέκτεινα, pas. ἀπεκτάνθην) *zabit, usmrtit* (i přen.); (přen.) *ukončit, odstranit* [74]

ἀποκυνέω, -ύω (aor. ἀπεκύνησα) *zrodit, porodit* (i přen.; Jk 1,15,18) [2]

ἀποκυλίω (fut. ἀποκυλίωσω, aor. ἀπεκύλισα, pf. pas. ἀπεκυλίσμαι) *odvalit* (τὸν λίθον *kámen*) [4]

ἀπολαλέω *volně hovořit, promlouvat* (v.l. Sk 18,25) [0]

ἀπολαμβάνω (fut. ἀπολή(μ)ψομαι, aor. ἀπέλαβον) 1. *přijmout, obdržet, dostat* (zprét); (*πράτelsky*) *přijmout, přivítat* 2. (med.) *vzít (si) stranou* [10]

ἀπόλαυσις, εως, ἡ *požitek, potěšení* [2]

ἀπολέγω viz ἀπέπιπον

ἀπολείπω (aor. ἀπέλιπον, part. ἀπολιπών) 1. *opustit; zanechat* 2. (pas.) *zbýt, zůstat* [7]

• **ἀπολείπεται** fut. med. 3. sg. od ἀπόλλυμι

• **ἀπολείχω** *olizovat* (v.l. L 16,21) [0]

• **ἀπολέσαι** inf. aor. od ἀπόλλυμι

ἀπόλλυμι (fut. ἀπολέσω i ἀπολώ, aor. ἀπώλεσα, konj. 3. sg. ἀπολέση, inf. ἀπολέσαι, pf. ἀπόλωλα, part. ἀπολωλώς, fut. med. ἀπολοῦμαι, aor. med. ἀπωλόμην) 1. (akt.) *zničit, zahubit; ztratit; přijít* (τι οὐ) || part. pf. ἀπολωλώς *má význ. med. = ztracený* 2. (med.) *zahynout, zničit se, ztratit se* || οἱ ἀπολλόμενοι *ti, kdo jdou k záhubě* | ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ (Zj 18,14) *pozbyl jsi* (sc. ovoce) [90]

Ἀπολλών, ονος, ὁ *Zhoubee, Ničitel* (překlad jména Ἀβαδδών: Zj 9,11) [1]

Ἀπολλωνία, ας, ἡ *Apol(1)onia* (město v Makedonii: Sk 17,1) [1]

Ἀπολλώνιος, ου, ὁ *Apollonios* (v.l. Sk 18,24 *místo násl.*) [0]

Ἀπολλῶς, ῶ, ὁ *Apollon* (misionář v Efesu a v Korintě) [10]

ἀπολογέομαι (aor. ἀπελογησάμην) *bránit se* (τι čím; ἐπὶ *tinος n. τινί* před kým), *říkat na svou obranu, mluvit ve svůj prospěch* [10]

ἀπολογία, ας, ἡ (slovní) *obrana, obhajoba* (τινί u. πρὸς *tinu* před kým); *odpověď* (jako obrana) [8]

ἀπολούομαι (aor. ἀπελουσάμην) *omýt se, nechat se obmýt* [2]

ἀπολύτρωσις, εως, ἡ 1. *vykoupení* 2. *propuštění, osvobození* [10]

ἀπολύω (fut. ἀπολύσω, aor. ἀπέλυσα, pf. pas. ἀπέλυμαι, aor. pas. ἀπελύθην)

1. *odvázat, uvolnit* 2. *propustit, rozpusťt* (shromáždění); *odeslat* 3. *zbavit, osvobodit* (τινά *tinος* / ἀπὸ *tinος* *koho* od čeho); *odpustit* 4. (med.) *odejít* [66]

• **ἀπολωλώς** part. pf. od ἀπόλλυμι

ἀπομάσσομαι *otřít si, setřást si* (prach: L 10,11) [1]

ἀπομένω *zůstat (pozadu)* (v.l. L 2,43) [0]

ἀπονέμω *prokázat, projevit* (τιμὴν *úctu*) (1Pt 3,7) [1]

ἀπονίπτω (aor. med. ἀπενίψαμην) *umýt; (med.) umýt se, umýt si* (τὰς χεῖρας *ruce*: Mt 27,24) [1]

ἀποπέμπω (aor. ἀπέπεμψα) *vyslat, poslat* (v.l. J 17,3) [0]

ἀποπίπτω (aor. ἀπέπεσα) *odpadnout, spadnout* (Sk 9,18) [1]

ἀποπλανῶ 1. *zmást, svést* 2. (pas.) *zatloulat se, zbloudit* (i přen.) [2]

ἀποπλέω (aor. ἀπέπλευσα) *odplout, odjet* (lodí) [4]

ἀποπληρόω (fut. ἀποπληρώσω) *naplnit, splnit* (v.l. Ga 6,2) [0]

ἀποπλύνω (aor. ἀπέπλυνα) *vypírat* (v.l. L 5,2) [0]

ἀποπνίγω (aor. ἀπέπνιξα, pas. ἀπεπνίγην) 1. *udusit* 2. (pas.) *utopit se* [2]

ἀπορέω (akt. i med.) *být na rozpacích, být nejistý* (τι *n. περι* *tinος* v čem, ohledně čeho), *nevědět si rady* (ἔν *tinu* s kým) [6]

ἀπορία, ας, ἡ *bezradnost* (τινός *nad čím*), *úzkost, nejistota* (L 21,25) [1]

ἀπορίπτω (aor. ἀπέριψα) (intr.) *vrhnout se* (přes palubu: Sk 27,43) [1]

ἀπορφανίζω (aor. pas. ἀπορφανίσθην) *učinít sirotkem, odloučit* (ἀπὸ *tinος* *od koho*: 1Te 2,17) [1]

ἀποσκίασμα, τοσ, τό zastínění, z(a)temnění [Jk 1,17] [1]

ἀποσπάω (aor. ἀπέσπασα, pas. ἀπεσπάθη) 1. *táhnout, přitáhnout, strhnout* (ὅπισω τινός za kým) 2. *vytáhnout, tásit* (τὴν μάχαιραν meč) 3. (pas.) *odtrhnout se, vzdálit se, odloučit se* [4]

• **ἀποστάς** part. aor. od ἀφίστημι

ἀποστασία, ας, ἡ odpad(nutí) [2]

ἀποστάσιον, ου, τό 1. *rozvod, rozluka* || βιβλίον ἀποστασίου rozlukový list 2. *rozlukový list* [3]

ἀπόστασις, εως, ἡ vzdání se (πραγμάτων věci; v.l. Žd 11,1) [0]

ἀποστάτης, ου, ὁ odpadlík (τοῦ νόμου od zákona) (v.l. Jk 2,11) [0]

ἀποστεγάζω (aor. ἀπεστέγασα) *odkrýt* (střechu: Mk 2,4) [1]

ἀποστέλλω (fut. ἀποστελώ, aor. ἀπέστειλα, konj. ἀποστελω, pf. ἀπέσταλκα, aor. pas. ἀπεστάλην) 1. *poslat, rozeslat, odeslat, vyslat* 2. *nechat, dát* || ἀποστελεῖς ἐκράτησεν (Mk 6,17) *dal zatknout* [132]

ἀποστερέω (aor. ἀπεστέρησα, pf. pas. ἀπεστέρημαι) 1. *oloupit* (τινά τινος koho oč), *ošidit; škodit; zadržet, odepřít* (τινά τινος komu co) || ἀπεστερημένος *zbavený* (τῆς ἀληθείας pravdy) | ὁ μισθός ... ὁ ἀποστερημένος ἀφ' ὑμῶν (Jk 5,4) *mzda ..., kterou jste zadrželi / o kterou jste ošidili* 2. *odtahovat se, vzdalovat se* (v manželském životě: 1K 7,5) 3. (pas.) *nechat se oloupit / ošidit, snést škodu* [6]

• **ἀποστήναι** inf. aor. od ἀφίστημι

• **ἀποστήσομαι** fut. med. od ἀφίστημι

• **ἀπόστητε** imp. aor. 2. pl. od ἀφίστημι

ἀποστολή, ἡς, ἡ poslání, apoštolát, služba apoštola [4]

ἀπόστολος, ου, ὁ 1. *apoštol; misionář* 2. *posel* (lidský n. Boží), *vyslanec* [80]

ἀποστοματίζω *sledovat řeč; klást nepřátelské otázky* (τινά komu), *vypytávat se, chytat za slovo* (L 11,53) [1]

ἀποστρέφω (aor. ἀπέστρεψα, pas. ἀπεστράφη) 1. (tr.) *odvrátit, odstranit; vrátit, dát zpět* (τὴν μάχαιραν meč); *podněcovat* (k odpadu), *robuřovat* 2. (intr.) *odvrátit se* (ἀπό τινος od koho, čeho) 3. (med. / pas.) *zavrhnout, odvrátit se* (τινά, τι od koho, čeho), *opustit; vrátit se* [9]

ἀποστρυγέω *hnusit si, protivit si, nenávidět* (Ř 12,9) [1]

ἀποσυνάγωγος, ον *vyločený ze synagogy* [3]

ἀποτάσσομαι (aor. ἀπεταξάμην) 1. *rozloučit se* (τινί s kým), *odloučit se* (τινί od koho) 2. *zřící se* (τινί čeho) [6]

ἀποτελέω (aor. pas. ἀπετελέσθη) 1. *dokončit, vykonat* 2. (pas.) *dojít cíle, dospět k cíli* [2]

ἀποτίθημι (aor. med. ἀπεθέμην, konj. ἀποθῶμαι, imp. aor. med. 2. pl. ἀπόθεσθε, inf. ἀποθέσθαι, part. ἀποθέμενος) 1. *odložit* 2. (med.) *odložit (si), svléci* (i přen.); (přen.) *odvrhnout, zbavit se* (τι čeho) || ἀποθέσθαι ἐν φυλακῇ *uvrhnout do vězení* [9]

ἀποτινάσσω (aor. ἀπετίναξα) *setřepat, setřást* [2]

ἀποτινώ (fut. ἀποτίσω) *nahradit* (škodou: Fm 19) [1]

ἀποτολμάω *odvážít se* || ἀποτολμᾷ καὶ λέγει *odvažuje se říci* (Ř 10,20) [1]

ἀποτομία, ας, ἡ *přísnost* (Ř 11,22bis) [2]

ἀποτόμως (adv.) *přísně* [2]

ἀποτρέπομαι *odvrátit se* (τινά od koho), *vyhýbat se* (τινά komu) (2Tm 3,5) [1]

ἀπουσία, ας, ἡ *nepřítomnost* (Fr 2,12) [1]

ἀποφέρω (fut. ἀποίσω, aor. ἀπήνεγκα, inf. ἀπενεγκεῖν, inf. aor. pas. ἀπενεχθήναι) 1. *odvést* (hl. násilím); *odnést* 2. *přinést, donést* [6]

ἀποφεύγω (part. aor. ἀποφυγών) *uprchnout, uniknout* (τινά / τι ἰ τινός před kým, čím) (2Pt 1,4; 2,18.20) [3]

ἀποφθέγγομαι (aor. ἀπεφθεγξάμην) *promlouvat* (τινί ke komu), *pronášet*, (s nadšením) *prohlásit* [3]

ἀποφορτίζομαι *vyložit* (τὸν γόμον *náklad*: Sk 21,3) [1]

ἀπόχρησις, εως, ἡ *spotřeba* (ο pokrm-mech: Ko 2,22) [1]

ἀποχωρέω (aor. ἀπεχώρησα) *odejít, odloučit se* (ἀπό τινος od koho), *ustoupit; opustit* (ἀπό τινος koho) [3]

ἀποχωρίζομαι (aor. ἀπεχωρίσθην) *oddělit se, odloučit se; zmizet* [2]

ἀποψύχω *omdlít; vypustit duši, zemřít* (i přen.); *zmírat* (L 21,26) [1]

Ἀππίου φόρον, ου, τό *Forum Appii, Appiovo forum / tržiště* (lokalita asi 62 km od Říma: Sk 28,15) [1]

ἀπρόσιτος, ον *nepřístupný* (ο Bohu: 1Tm 6,16) [1]

ἀπρόσκοπος, ον 1. *neposkrvněný, bezúhonný, bezvadný* 2. *nedávající pohoršení, nepohoršující* [3]

ἀπροσωπολήπτως (adv.) *nestranně, bez ohledu na osobu* (1Pt 1,17) [1]

ἄπταιστος, ον (jsoucí) *bez kolísání / klopýtání* || *φυλάξει ὑμᾶς ἄπταιστος* (Ju 24) *uchránít vás před klopýtnutím n. pádem* [1]

ἄπτω (aor. ἤψα, part. ἄψας, aor. med. ἤψάμην) 1. (akt.) *zažehnout* (λύχνον *svítilnu*), *zapálit* 2. (med.) *dotýkat se* (τινός koho, čeho); *ubližít* (τινός komu) || *μή μου ἄπτου* (J 20,17) (*už se mě nedotýkej!*, (n. lépe podle kontextu:) *nezadržuj mě!*) [39]

Ἀπφια, ας, ἡ *Apfia* (křesťanka snad v Kolosách: Fm 2) [1]

ἀπωθέομαι (aor. ἀπωσάμην) 1. *odrazit, odehnat* 2. *vzpírat se, zavrhnout, odmítnout* [6]

ἀπώλεια, ας, ἡ *zkáza, záhuba; ztráta* [18]

• **ἀπώλεσα** aor. od ἀπόλλυμι

• **ἀπωλόμην** aor. med. od ἀπόλλυμι

• **ἀπωσάμην** aor. od ἀπωθέομαι

ἄρα (část.) 1. *tedy, tudíž, (a) proto* || ἄρα οὖν *proto tedy, nuže tedy* | ἄρα γε *proto, tedy, a tak apod.* 2. (v otázkách:) *snad, asi, pak* (někdy jen zvyšuje důraz na otázku) || τίς / τί ἄρα *kdo / co vlastně / asi / tedy / jen / potom* (apod. podle kontextu) [49]

ἄρα (část. tázací z ἡ ἄρα) většinou se nepřekládá, *snad, (opravdu?)* || ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν; (L 18,8) *ale nalezne víru?* | ἄρα γε γινώσκεις (Sk 8,30) *a rozumíš? / rozumíš také?* [3]

ἄρά, ἄς, ἡ *kletba, prokletí* (Ř 3,14) [1]

Ἀραβία, ας, ἡ *Arábie* (Ga 1,17; 4,25) [2]

• **ἄραι** inf. aor. od ἄρω

Ἀραβιοί, ων, οἱ *Arabové* (v.l. Sk 2,11) [0]

Ἀράμ, ὁ (neskl.) *Aram* (v Ježíšově ro-dokmenu: Mt 1,3,4) [2]

ἄραφος, ον (též ἄρρ-) *nesešvaný, bezešvý* (J 19,23) [1]

Ἄραψ, βος, ὁ *Arab* (Sk 2,11) [1]

ἀργέω *zahálet, být nečinný* || οὐκ ἀργεῖ *připravuje se, je připraven* (2Pt 2,3) [1]

ἀργός, ἡ, ὄν 1. *nezaměstnaný, (jsoucí) bez práce* 2. *líný, zahálčivý* 3. *zbytečný* [8]

ἀργύριον, ου, τό 1. *stříbro* 2. *stříbrný peníz* 3. *peníze* [20]

ἀργυροκόπος, ου, ὁ *stříbrotepec* (Sk 19,24) [1]

ἄργυρος, ου, ὁ 1. *stříbro* 2. (stříbrné) *peníze* [5]

ἀργυροῦς, ἄ, οὖν *stříbrný* [3]

Ἄρειος πάγος (i Π-), ὁ *Areopag* (pahorek v Aténách, kde se konaly soudy, ale později také označení radního shromáždění: Sk 17,19.22) [2]

Ἄρεοπαγίτης, ου, ὁ *Areopagita* (člen rady [na] Areopagu: Sk 17,34) [1]

ἀρεσκεία, ας, ἡ *snaha zalíbit se; zalíbení* (Ko 1,10) [1]

ἀρέσκω (fut. ἀρέσω, aor. ἤρεσα, inf. ἀρέσαι) 1. *snažit se zalíbit* (τινί komu)

|| ἄ. εαυτῶ *žit (jen) pro sebe, myslet jen na sebe* 2. *líbit se, zalíbit se* [17]
ἀρεστός, ἡ, ὄν *přijemný, milý, libý* || οὐκ ἀρεστόν ἐστίν (Sk 6,2) *není vhodné* [4]
Ἀρέτας, α, ὁ *Areta(s)* (nabatejský král: 2K 11,32) [1]
ἀρετή, ἡς, ἡ 1. *ctnost, (mravní) zdatnost, správné jednání 2. div, projev Boží moci, Boží moc* [5]
Ἄρη viz Ἄρνι
(ἄρην), ἀρνός, ὁ (nom. neužívaný, ak. pl. ἄρνας) *beránek, ovce* (L 10,3) [1]
·ἀρθήσομαι fut. pas. od ἀίρω
ἀριθμῶ (aor. ἤριθμησα, pf. pas. ἤριθμημαι) *počítat* [3]
ἀριθμός, οὔ, ὁ *počet; číslo* [18]
Ἀριμαθαία, ας, ἡ *Arimatea* (judské město) [4]
Ἀριστάρχος, ου, ὁ *Aristarchos* (společník apoštola Pavla) [5]
ἀριστάω (aor. ἤριστισα) 1. *snídat 2. obědvat, večeřet; jíst* (denní jídlo) [3]
ἀριστέρος, ἄ, ὄν 1. *levý; sloužící k obraně* || ἐξ ἀριστερόν πο λευicí | ὄπλα ἄ. (2K 6,7) *zbraně k obraně* 2. ἡ ἄ. (sc. χεῖρ) *levice* [4]
Ἀριστόβουλος, ου, ὁ *Aristobulos* (římský křesťan: Ř 16,10) [1]
ἄριστον, ου, τό (první ze dvou hlavních jídel dne:) *snídaně; oběd; (popř. obecně:) jídlo* [3]
ἀρκετός, ἡ, ὄν *dostatečný, dostačující, odpovídající* [3]
ἀρκέω (aor. ἤρκεσα, pas. ἤρκεσθην) 1. (akt.) *stačit, dostačovat, vystačit* 2. (pas.) *spokojit se* (τινί / ἐπί τινι s čím) [8]
ἄρκος, ου, ὁ a ἡ 1. *m medvěd 2. f medvědice* (Zj 13,2) [1]
ἄρκτος, ου, ὁ a ἡ = *předch.*
ἄρμα, τος, τό *vůz, válečný vůz* [4]
Ἄρμαγεδών (neskl.) *Harmagedon* (tajuplné místo: Zj 16,16) [1]
Ἄρμιν var. k Ἄδμιν

ἀρμόζομαι (aor. ἤρμοσαίμην) *zasnoubit* (τινά τινι koho s kým; v tomto význ. běžněji akt.) || *dát do manželství* (přen.: 2K 11,2) [1]
ἄρμός, οὔ, ὁ *kloub* (Žd 4,12) [1]
·ἄρνας ak. pl. od ἄρην
ἀρνέομαι (fut. ἀρνήσομαι, aor. ἤρνησαίμην, pas. ἤρνήθην) *zapřít (εαυτόν sebe), zřít se* (τι, τινά koho, čeho); *odmítat; popírat* [33]
Ἄρνι, ὁ (neskl.) *Arni* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,33) [1]
ἄρνιον, ου, τό *beránek; ovečka, ovce; (?) beran* [30]
ἄροτριῶ *orat* || ὁ ἄροτριῶν *oráč* [3]
ἄροτρον, ου, τό *pluh* (L 9,62) [1]
·ἀρπαγῆς part. aor. pas. od ἀρπάζω
ἀρπαγή, ἡς, ἡ 1. *loupež, (u)loupení, pustošení 2. uloupená věc, lup, kořist 3. (L 11,39) touha loupit, hrabivost* [3]
ἀρπαγμός, οὔ, ὁ *loupež; lup, kořist; zisk, šťastný nález* (Fp 2,6) [1]
ἀρπάζω (fut. ἀρπάσω, aor. ἤρπασα, pas. ἤρπάσθην n. ἤρπάγην, part. ἀρπαγῆς, fut. pas. ἀρπαγήσομαι) 1. *loupit, uloupit 2. vytrhnout* (i přen.), *uchvátit; odvést, zmocnit se* (τινά koho) [14]
ἄρπαξ, gen. αγος *lupičský, loupežný; dravý* || ὁ ἄ. *lupič* [5]
ἄρραβίων, ὄνος, ὁ *záloha, závdavek, záruka* (i přen.) [3]
ἄρρητος, ον *nevyslovitelný* (2K 12,4) [1]
ἄρρωστέω *churavět, být nemocen* (vl. Mt 14,14) [0]
ἄρρωστος, ον (vl. „nemající sílu“) *slabý, nemocný, churavý* [5]
ἀρσενοκοίτης, ου, ὁ *chlapcomilec, pederastr, (aktivní) homosexuál* [2]
ἄρσην, εν, gen. ενος *mužský* || τὸ ἄρσεν *muž, chlapec* | οἱ ἄρσενες *muži* [9]
Ἄρτεμᾶς, ᾶ, ὁ *Artemas* (řecký křesťan: Tt 3,12) [1]
Ἄρτεμις, ιδος, ἡ *Artemis* (řecká bohyně) [5]

ἀρτέμων, ωνος, ὁ *přední plachta* (lodi) (Sk 27,40) [1]

ἄρτι (adv.) 1. *nyní, teď* || ἀπ' ἄρτι *od nynějška* | ἕως ἄ. *až dosud, až do nynějška* 2. *právě, právě teď* 3. *hned, ihned* [36]

ἀρτιγέννητος, ον *nově / právě narozený, novorozený* (1Pt 2,2) [1]

ἄρτιος, α, ον *schopný, připravený, dokonale* (2Tm 3,17) [1]

ἄρτος, ου, ὁ 1. *chléb* (jako látka i jako jednotlivý kus, tj. bochník; i přen.) || ἅ. τῆς προθέσεως *předkladný chléb* 2. *pokrm, jídlo* || ἐσθίειν ἄρτον *jíst jídlo, obědovat, večeřet* [97]

ἀρτύω (pf. pas. ἤρτυμαι) *ochutit, okořenit, osolit* (i přen.) [3]

Ἀρφαζάδ, ὁ (neskl.) *Arfaxad* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,36) [1]

ἀρχάγγελος, ου, ὁ *archanděl* (1Te 4,16; Ju 9) [2]

ἀρχαῖος, α, ον *starý; starobylý, dřívější, (pra)dávny; (jsoucí) už dlouho* || οἱ ἀρχαῖοι *předkové, otcové* | τὰ ἀρχαῖα (2K 5,17) *to staré / dřívější věci* | ἁ. μαθητῆς *učedník / křesťan z první doby* [11]

Ἀρχελαος, ου, ὁ *Archelaos, Archelaus* (etnarcha nad Judeou, Idumeou a Samarským) v letech 4 př. Kr.–6 po Kr.: Mt 2,22) [1]

ἀρχή, ῆς, ἡ 1. *začátek, počátek* || ἐν ἀρχῇ *na začátku, nejprve* | κατ' ἀρχᾶς *na počátku* | τὴν ἅ. ὁ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν (J 8,25) *co vám od začátku říkám n. proč s vámi ještě mluvím?* 2. *úřad, vrchnost* 3. *cíp (látky)* 4. (andělská) *mocnost* [55]

ἀρχηγός, οῦ, ὁ 1. *vůdce, vládce* 2. *původce, zakladatel* [4]

ἀρχιερατικός, ὄν *velekněžský* (γένος *rod*; Sk 4,6) [1]

ἀρχιερεύς, ἑως, ὁ *velekněz* (předsedající Sanhedrinu; přen. o Kristu); (v pl.) *velekněží* (jistí členové San-

hedrinu z velekněžských rodů), *vrchní kněží* [122]

ἀρχιλοῖτης, ου, ὁ *vůdce lupičů* (v.l. J 18,40) [0]

ἀρχιποίμην, ενος, ὁ *vrchní / nejvyšší pastýř* (1Pt 5,4) [1]

Ἀρχιππος, ου, ὁ *Archippos* (křesťan asi v Kolosách: Ko 4,17; Fm 2) [2]

ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ *představený synagogy* [9]

ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ *stavitel* (1K 3,10) – sr. τέκτων [1]

ἀρχιτελώνης, ου, ὁ *vrchní celník* (L 19,2) [1]

ἀρχιτρικλινος, ου, ὁ *správce hostiny / svatby* (J 2,8,9bis) [3]

ἄρχω (fut. ἄρξω, aor. ἤρξα) 1. (akt.) *vládnout, panovat* (τινός *nad kým*) 2. (med.) *začínat* || (někdy nadbytečně:) ἄρξησθε ἕξω *estávají* καὶ κροῦειν τὴν θύραν (L 13,25) *zůstanete (stát) venku a budete tlouci na dveře* [86]

ἄρχων, οντος, ὁ 1. *vládce; pán; kníže; představený (synagogy); předák, přední muž* || ἅ. τῶν Ἰουδαίων (J 3,1) *člen židovské velerady* 2. *úřad, soud* [37]

ἄρωμα, τος, τό (jen v pl.) *koření, vonné látky, vonné masti* [4]

Ἀσά viz Ἀσάφ

ἀσάλευτος, ον 1. *nehybný, nepohyblivý* 2. *neotřesitelný* [2]

Ἀσάφ, ὁ (neskl.) *Asaf* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,7,8) [2]

ἄσβεστος, ον *neuhasitelný* [3]

ἀσέβεια, ας, ἡ *bezbožnost* [6]

ἀσεβέω (aor. ἤσεβησα) *jednat n. žít bezbožně* [2]

ἀσεβής, ἑς *bezbožný* || ὁ ἅ. *bezbožník* [9]

ἀσέλγεια, ας, ἡ *bezuzdnost, prostopášnost, nevázanost* [10]

ἄσημος, ον *nevýrazný, nevýznamný, bezvýznamný* (Sk 21,39) [1]

Ἀσήρ, ὁ (neskl.) *Aser, Ašer* (syn Jákobův – sr. Gn 30,13) [2]

ἀσθένεια, ας, ἡ 1. *slabost* (tělesná i morální) 2. *nemoc* || πνεῦμα ἀσθενείας (L 13,11) *duch způsobující nemoc* [24]

ἀσθενέω (aor. ἠσθένησα, pf. ἠσθένηκα)

1. *být nemocen* || ἀσθενούντες *nemocní*

2. *být slabý* (i přen.) 3. *být nuzný / potřebný / v nouzi* [33]

ἀσθένημα, τος, τό *slabost* (i přen.) (Ř 15,1) [1]

ἀσθενής, ἐς 1. *slabý* (i přen.) || τὸ ἀσθενές *slabost, slabá věc* 2. *nemocný, churavý* 3. *bezmocný* [26]

Ἀσία, ας, ἡ *Asie* (římská provincie s hl. městem Efes) [18]

Ἀσιανός, οὔ, ὁ *Asiat, Asijec* (obyvatel římské provincie Asia: Sk 20,4) [1]

Ἀσιάρχης, ου, ὁ *asiarch* (vysoký představitel z římské provincie Asia: Sk 19,31) [1]

ἀστίλα, ας, ἡ *nechutenství, nechut k jídlu* (Sk 27,21) [1]

ἄσπιτος, ον *lačný, (jsoucí) bez jídla* (Sk 27,33) [1]

ἀσκέω *namáhat se, snažit se (co nejlépe)* (Sk 24,16) [1]

ἀσκός, οὔ, ὁ *měch* (např. na víno) [12]

ἀσμένως (adv.) *rád, radostně, ochotně* (Sk 21,17) [1]

ἄσφοος, ον *nemoudrý, pošetilý* || ὁ ἄ. πο-
σέτιλεc (Ef 5,15) [1]

ἀσπάζομαι (aor. ἠσπασάμην) 1. (po)
zdravit, přivítat 2. *rozloučit se* [59]

ἀσπασμός, οὔ, ὁ *pozdrav* (ústní i písemný), *přivítání* [10]

ἄσπιλος, ον *neposkvrněný, čistý, bezvadný, bezúhonný* [4]

ἀσπίς, ἰδος, ἡ (pův. „štit“, v NZ jen:) *(jedovatý) had* (Ř 3,13) [1]

ἄσπονδος, ον *nesmiřitelný, nemilosrdný* (2Tm 3,3) [1]

Ἀσά viz Ἀσάφ

ἀσάριον, ου, τὸ *as* (drobná římská mince, šestnáctina denáru) [2]

Ἀσάρρων, ωνος, ὁ v.l. místo Σαρών

ἄσσον (adv.; komp. od ἄγχι) *blíže, co nejblíže; velmi blízko, těsně* (Sk 27,13) [1]

Ἄσσος, ου, ὁ *Assos* (město na pobřeží Mysie) (Sk 20,13.14) [2]

ἀστατέω *být nestálý / (stále) v pohybu, být bez domova* (1K 4,11) [1]

ἀστεῖος, α, ον (vl. „městský“) *jemný, hezký, pěkný, pohledný* [2]

ἀστήρ, ἔρος, ὁ *hvězda* (i přen.) [24]

ἀστήρικτος, ον *neupevněný, slabý; neupřímný* (2Pt 2,14; 2,16) [2]

ἄστοργος, ον (jsoucí) *bez lásky (k příbuzným), nemající lásku / srdce, nelaskavý, nelidský, krutý* [2]

ἀστοχέω (aor. ἠστόχησα) *zabloudit, sejít z cesty; zbloudit (περὶ τι v čem); zřít se (τινός čeho)* [3]

ἀστραπή, ἡς, ἡ *blesk* [9]

ἀστράπτω (aor. ἠστραψα) *zablesknout se, (o blesku) vyšlehnout; blyskat se, třpytit se* [2]

ἄστρον, ου, τό *souhvězdí; hvězda* [4]

Ἀστυκριτος, ου, ὁ *Asynkritus* (římský křesťan: Ř 16,14) [1]

ἀσύμφωνος, ον *nejednotný, (jsoucí) v neshodě* (Sk 28,25) [1]

ἀσύνετος, ον *nerozumný, nechápaný, pošetilý* [5]

ἀσύνθετος, ον *nevěrný, věrolomný, neplnění závazky* (Ř 1,31) [1]

ἀσφάλεια, ας, ἡ 1. *pevnost; důkladnost, pečlivost* 2. *spolehlivost, hodnověrnost; jistota* 3. *bezpečí, zajištěnost* [3]

ἀσφαλής, ἐς 1. *pevný* 2. *spolehlivý, pravdivý* || τὸ ἄ. *pravda* 3. *bezpečný, jistý* [5]

ἀσφαλίζομαι (aor. ἠσφαλισάμην, pas. ἠσφαλίσθην) *zajistit, zabezpečit; sevřít; střežit* [4]

ἀσφαλῶς (adv.) *bezpečně; jistě* [3]

ἀσχημονέω *jednat nesprávně / nevhodně; dělat, co se nepatří* (1K 7,36; 13,5) [2]

ἀσχημοσύνη, ης, ἡ 1. *hanebnost, hanebný*

skutek, nestoudnost **2.** hanba (tj. ohanbí), nahota [2]

ἀσχήμων, ον neslušný, budící stud (1K 12,23) [1]

ἀσχήα, ας, ἡ rozmařilost, prostopášnost, neukázněnost [3]

ἀσώτως (adv.) rozmařile, prostopášně (L 15,13) [1]

ἀτακτέω (aor. ἠτάκτησα) vést nespořádaný život, zahálet, lenořit (2Te 3,7) [1]

ἄτακτος, ον neuspořádaný (v životě), neukázněný, lenivý (1Te 5,14) [1]

ἀτάκτως (adv.) nespořádaně, neukázněně, lenivě, zahálčivě (2Te 3,6.11) [2]

ἄτεκνος, ον bezdětný (L 20,28.29) [2]

ἀτενίζω (aor. ἤτενισα) upřeně se dívat, hledět (přímě) (τινί / τινά / εἰς τινα, τι na koho, nač) [14]

ἄτερ (předl. s gen.) bez (L 22,6.35) [2]

ἀτιμάζω (aor. ἠτιμάσα, pas. ἠτιμάσθην)

1. zneuctít; jednat pohrdlivě (τινά s kým) 2. (pas.) zakusit příkoří; být hanoben; hanobit si (τὰ σώματα těla) [7]

ἀτιμάω (aor. ἠτίμησα) jednat pohrdlivě; zneuctít (v.l. Mk 12,4) [0]

ἀτιμία, ας, ἡ neucta, pohanění, pohrdání; hanba [7]

ἄτιμος, ον 1. nevážený, nectěný, pohrdaný 2. méně významný / důležitý, méně ušlechtilý [4]

ἀτιμώω (part. pf. pas. ἠτιμωμένος) zneuctit, pohanět (v.l. Mk 12,4) [0]

ἄτιμις, ἴδος, ἡ pára, mlha, dým, opar (i přen.) || ἄτιμις καπνοῦ kouřový opar, oblaka dýmu [2]

ἄτιμος, ον nedělitelný || ἐν ἀτόμῳ (1K 15,52) v mžiku [1]

ἄτοπος, ον nepatřičný, nemístný, nevhodný; neobvyklý; zlý, špatný [4]

Ἀτάλεια, ας, ἡ At(t)alia (přístav v Pamfylii: Sk 14,25) [1]

αὐγάζω (aor. ἠύγασα) 1. (tr.) vidět 2. (intr.) zazářit, rozsvítit se, rozbřesknout se (2K 4,4) [1]

αὐγή, ἡς, ἡ ranní červánky, svítání, úsvit, rozbřesk (Sk 20,11) [1]

Αὐγουστος, ου, ὁ Augustus (titul prvního římského císaře: L 2,1) [1]

αὐθάδης, ες samolibý, bezohledný; povýšenecký [2]

αὐθαίρετος, ον dobrovolný, svobodný, (jednající) sám od sebe (2K 8,3.17) [2]

αὐθεντέω vládnout, panovat (τινός nad kým) (1Tm 2,12) [1]

αὐλέω (aor. ἠύλησα) hrát na flétnu, hrát k tanci || τὸ αὐλούμενον (1K 14,7) to, co se hraje na flétnu [3]

αὐλή, ἡς, ἡ 1. dvůr 2. dvorec 3. nádvoří (chrámu) 4. venkovní ohrada, ovčinec

5. (panovnický) dvůr, palác [12]

αὐλητής, οῦ, ὁ hráč na flétnu [2]

αὐλιζομαι (aor. ἠύλισθην) přenocovat (Mt 21,17; L 21,37) [2]

αὐλός, οῦ, ὁ flétna (1K 14,7) [1]

αὐξάνω i αὐξω (fut. αὐξήσω, aor. ἠύξησα, pas. ἠύξησθην) 1. (akt.; tr.) rozmnožit, nechat růst 2. (akt. / pas.; intr.) růst, přibývat, šířit se, množit se, rozhojnit se [23]

αὐξήσις, εως, ἡ růst, vzrůst [2]

αὔριον (adv.) 1. zítra || ἡ αὔριον (sc. ἡμέρα) zítřek, následující den | τὸ τῆς αὔριον co patří k zítřejšímu dni / co bude zítra 2. brzy, po krátké době [14]

αὐστηρός, ἄ, ὄν nelaskavý, přísny (L 19,21.22) [2]

αὐτάρκεια, ας, ἡ spokojenost (se sebou), soběstačnost; skromnost, nenáročnost [2]

αὐτάρκης, ες spokojený (se sebou, se svým majetkem), soběstačný, nezávislý (Fp 4,11) [1]

αὐτόθι (adv.) = αὐτοῦ

αὐτοκατάκριτος, ον odsouzený sám sebou (Tt 3,11) [1]

αὐτόματος, η, ον samočinný, (působící) sám od sebe [2]

αὐτόπτης, ου, ὁ očitý svědek (L 1,2) [1]

αὐτός, ἡ, ὁ (zájmenné adj.) 1. *sám, samotný* || αὐτὰ τὰ ἔργα *samy skutky* | ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ (L 3,1) *právě v té době / právě tehdy* | ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ (L 24,13) *stejného / téhož dne* 2. *on, ona, ono* || (v gen. jako přívl. zájm.) αὐτοῦ, ἧς *jeho, její* | (podle hebr. někdy nadbytečně:) οὐ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ (Mt 3,12) *v jeho(ž) ruce je lopata* 3. (se členem v přívlastkovém postavení) ὁ αὐτός *týž, ten-týž* || τὸ αὐτό (adv.) *stejně* | ἐπὶ τὸ αὐτό *na totéž místo, na témže místě, dohromady, společně* | κατὰ τὸ αὐτὸ *stejně, stejným způsobem* 4. (jako zvratné zájm.) *se* || ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν *basileá (Zj 9,11) mají nad sebou krále* [5595+2] **αὐτοῦ** (adv.) *zde; tam* [4] *jinak viz αὐτός* **αὐτόφωρος, ον** *patřící k vlastnímu trestnému činu* (pův. ke „krádeži“) || ἐπ' αὐτοφώρῳ *při činu* (J 8,4) [1] **αὐτόχειρ, gen. ρος** (*provádějící [něco] vlastníma rukama* (Sk 27,19) [1] **αὐχένης** *chlubit se* (ti čim) (Jk 3,5) [1] **αὐχηρός, ἄ, ὄν** *temný, vyprahlý, divoký* (2Pt 1,19) [1] **ἀφαιρέω** (fut. ἀφελῶ, aor. ἀφείλον, inf. ἀφελεῖν, konj. aor. med. ἀφελωμαι, fut. pas. ἀφαιρεθήσομαι) 1. (akt. / med.) *odejmout, vzít* (τί τινος n. τι ἀπό τινος co komu); *snímat; useknout* 2. (pas.) *být odňat* [10] **ἀφανής, ἐς** *neviditelný, skrytý* (ἐνὼπιόν τινος před kým) (Žd 4,13) [1] **ἀφανίζω** (aor. pas. ἠφανίσθη) 1. (akt.) *činit neznatelným, zastírat; znetvořit; ničit, kazit* 2. (pas.) *zmizet; zahynout* [5] **ἀφανισμός, οὐ, ὁ** *zničení, zánik, zkáza* (Žd 8,13) [1] **ἄφαντος, ον** *neviditelný* || ἄ. ἐγένετο *zmizel* (L 24,31) [1] **ἀφεδρών, ὠνος, ὁ** *stoka, hnůj, záchod* [2] **•ἀφέθην** aor. pas. od ἀφήμι **•ἀφεθήσομαι** fut. pas. od ἀφήμι

ἀφειδία, ας, ἡ *nešetřnost, tvrdost, přisnost* (τινός vůči čemu: Ko 2,23) [1] **•ἀφείλον** aor. od ἀφαιρέω **•ἀφείναι** inf. aor. od ἀφήμι **•ἀφεις** part. aor. od ἀφήμι **•ἀφεις** přez. 2. sg. od ἀφήμι **•ἀφελεῖν** inf. aor. od ἀφαιρέω **ἀφελότης, ητος, ἡ** *prostota, pokora* (Sk 2,46) [1] **•ἀφελῶ** fut. od ἀφαιρέω **•ἀφελωμαι** konj. aor. med. od ἀφαιρέω **•ἄφες, ἄφετε** imp. aor. 2. sg. a pl. od ἀφήμι **ἄφεις, εως, ἡ** 1. *propuštění* (na svobodu) 2. *odpuštění* (τῶν ἁμαρτιῶν *hříchů*), *prominutí* [17] **•ἀφώνται** pf. pas. 3. pl. od ἀφήμι **ἄφή, ἧς, ἡ** *spojení, vazivo, kloub* [2] **•ἀφήκα** aor. od ἀφήμι **•ἀφήσω** fut. od ἀφήμι **ἄφθαρσία, ας, ἡ** *nepomíjivost, nezničitelnost, nesmrtnost* [7] **ἄφθαρτος, ον** *nepomíjivý, nepomíjející, nezničitelný* [7+1] **ἄφθονία, ας, ἡ** *ochota, připravenost, nezlišnost* (v.l. Tt 2,7) [0] **ἄφθορία, ας, ἡ** *nezkaženost, upřímnost* (Tt 2,7) [1] **•ἀφίδω** konj. aor. ἀφοράω **ἀφήμι** (přez. 2. sg. také ἀφεις, 1. pl. také ἀφιομεν, 3. pl. také ἀφιοουσιν, inf. ἀφιέναι, impf. 3. sg. ἠφιεν, fut. ἀφήσω, aor. ἀφήκα, imp. ἄφες, 2. pl. ἄφετε, inf. ἀφείναι, konj. aor. ἀφῶ, part. ἀφεις, aor. pas. ἀφέθην, fut. pas. ἀφεθήσομαι, pf. pas. 3. pl. ἀφώνται) 1. *propustit, ode-slat* || ἀφήκεν τὸ πνεῦμα (Mt 27,50) *vypustil / odevzdal ducha* 2. *odpustit, prominout* (vinu, dluh) 3. *zanechat, opustit*; (pas.) *zůstat* 4. *opomíjet* 5. *nechat, dovolit, připustit* || ἄφες ἴδωμεν *nech nás podívat / podívejme se* [143] **ἀφικνέομαι** (aor. ἀφικόμην) *dospět, dostat se* (εἰς τινα ke komu); *stát se známým* (εἰς τινα komu: Ř 16,19) [1]

ἀφιλάγαθος, on nemilující dobro n. dobré lidi (2Tm 3,3) [1]

ἀφιλάργυρος, on nemilující peníze, nezávislý na penězích, nezištný [2]

• **ἀφιλετο** var. aor. med. 3. sg. od ἀφαιρέω
ἄφιξις, εως, ἡ příchod; (v NZ spíše vřak:) odchod, odjezd (Sk 20,29) [1]

• **ἀφιλουσιν** 3. pl. od ἀφιημι

ἀφίστημι (aor. ἀπέστησα a ἀπέστην, imp. 2. pl. ἀπόστητε, inf. aor. ἀποστήναι, part. aor. ἀποστάς, prez. med. ἀφίσταμαι, impf. med. 3. sg. ἀφίστατο, fut. med. ἀποστήσομαι)

1. (tr.; aor. ἀπέστησα) svádět / navádět k revoltě, strhnout (ὅπισω αὐτοῦ za sebou) 2. (intr.; med., aor. ἀπέστην) a) odejít, vzdálit se; vyhybat se (ἀπό τινος čemu) b) odpaďnout (ἀπό θεοῦ od Boha, τῆς πίστεως od víry) c) upustit, zanechat (ἀπό τινος čeho) [14]

ἄφνω (adv.) náhle, najednou [3]

ἀφοβός (adv.) nebojácně, beze strachu [4]

ἀφομοίωσ (part. pf. pas. ἀφομοιωμένος) připodobnit, přirovnat (Žd 7,3) [1]

ἀφορώω (aor. ἀπείδον, konj. ἀφιδω n. ἀπιδω) 1. upřít oči, zahledět se, vzhlížet (s důvěrou) (εἰς τινα ke komu: Žd 12,2) 2. mít přehled, vidět dopředu; dozvědět se (Fp 2,23) [2]

ἀφορίζω (fut. ἀφοριῶ i ἀφορίζω, aor. ἀφώρισα) 1. oddělit, odloučit; vyloučit 2. vyvolit, vybrat, určit (εἰς τι k čemu) [10]

ἀφορμή, ἡς, ἡ východisko, příležitost; záminka [7]

ἀφορίζω pěnit, mít pěnu (u úst) (Mk 9, 18.20) [2]

ἀφρός, οὔ, ὁ pěna (L 9,39) [1]

ἀφροσύνη, ης, ἡ nerozum, pošetilost, nemoudrost [4]

ἄφρων, on, gen. **ονος** nerozumný, pošetilý || ὁ ἄ. pošetilec, blázen [11]

ἀφπνώω (aor. ἀφύπνωσα) usnout (L 8,23) [1]

ἀφυστερῶ (part. pf. pas. ἀφυστερημένος) zadržovat, nevydávat (v.I. Jk 5,4) [0]

• **ἄφω** konj. aor. od ἀφημι

ἄφρωνος, on 1. němý, nemluvicí, neschopný se vyjádřit 2. nesrozumitelný; (jsoucí) bez významu [4]

Ἀχάζ, ὁ (neskl.) Achaz (judský král: Mt 1,9bis) [2]

Ἀχαΐα, ας, ἡ Achája (římská provincie v jižní části Řecka) [10]

Ἀχαιικός, οὔ, ὁ Achaikos (korintský křesťan: 1K 16,17) [1]

ἀχάριστος, on nevděčný [2]

ἀχειροποίητος, on neučiněný (lidský-ma) rukama [3]

• **ἄχθήσομαι** fut. pas. od ἄγω

Ἀχιμ, ὁ (neskl.) Achim (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,14bis) [2]

ἄχλύς, ὕος, ἡ temnota; mlhavost, matnost (Sk 13,11) [1]

ἀχρειόομαι (aor. ἤχρωέθην) zkazit se, stát se bezcenným (Ř 3,12) [1]

ἀχρεῖος, on zbytečný, neužitečný, (jsoucí) k ničemu [2]

ἀχρεόομαι = ἀχρειόομαι

ἄχρηστος, on neužitečný, zbytečný (Fm 11) [1]

ἄχρι(ς) 1. (předl. s gen.) až do, až k || ἄ. Πάφου až k Pafu | ἄχρι καὶ ὑμῶν (2K 10,13n.) až k vám | ἄ. καιροῦ (L 4,13) až do stanovené doby, na určitou dobu | ἄ. τοῦ δεῦρο až do dneška 2. (sp.; s οὐ i bez něho) až, dokud (ne) || ἄχρι(ς) οὐ ἂν ἦξω (Zj 2,25) dokud nepřijdu | ἄ. οὐ πληρωθῶσιν (L 21,24) dokud se nenaplní [48+1]

ἄχυρον, ου, τό pleva, plevy [2]

• **ἄψας** part. aor. od ἄπτω

ἄψευδής, ἐς pravdivý, pravdomluvný, neklamný (Tt 1,2) [1]

ἄψινθος, ου, ὁ pelyněk (Zj 8,11bis) [2]

ἄψυχος, on neživý, bezduchý (o hudebních nástrojích: 1K 14,7) [1]

B

β' (číslice:) 2; (v nadpisech listů: 2K, 2Te, 2Tm, 2Pt, 2J) *druhý* [0]

Βάαλ, ἡ (pův. vlastně maskulinum; neskl.) *Baal, Bál* (Ř 11,4) [1]

Βαβυλών, ὠνος, ἡ *Babylon* (město, země, i přen.) [12]

•βαθέως gen. od βαθύς, βαθύ
βαθμός, οὔ, ὁ *schod, stupeň; postavení, vážnost* (1Tm 3,13) [1]

βάθος, ους, τό 1. *hloubka, hlubina* (i přen.) 2. (přen.) *velikost, hojnost, plnost* || ἡ κατὰ βάθους πτωχεῖα (2K 8,2) *obrovská chudoba* [8]

βαθύνω (aor. ἐβάθυνα) *vyhloubit; jít do hloubky* (při kopání: L 6,48) [1]

βαθύς, εἰα, ὁ *hluboký* (i přen.) || ὄρθρου βαθέως (L 24,1) *časně zrána* [4]

βαῖον, ου, τό *palmová větev / ratolest* (J 12,13) [1]

Βαλαάμ, ὁ (neskl.) *Bileam, Balám* [3]

Βαλάκ, ὁ (neskl.) *Balák* (moabitský král: Zj 2,14) [1]

βαλλάντιον, ου, τό *měšec* (na peníze), *peněženka* [4]

βάλλω (fut. βαλῶ, aor. ἔβαλον, pf. βέβληκα, aor. pas. ἐβλήθην, fut. pas. βληθήσομαι, pf. pas. βέβλημαι, plpf. pas. ἔβεβλήμην) 1. *házet, vrhat; odhodit; položit; vložit* (i přen.); *uvrhnout* (εις φυλακὴν *do vězení*); *přinést, uvést* (ειρήνην *pokoji*); *uložit* (peníze); *nalít* (vodu); *metat* (κλήρον *los*) 2. (intr.) *vanout* || ἔβαλεν ἄνεμος (Sk 27,14) *přihnal se vítr* 3. (pas.) *být hozen, být uvržen* (εις τὴν φυλακὴν *do vězení*); *vrhnout se; ležet* || βέβληται *leží* (*nemocen*) | βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλῆνην (Mk 7,30; dítě) *ležící na lůžku* [122]

βαπτίζω (fut. βαπτίσω, aor. ἐβάπτισα, pf. pas. βεβάπτισμαι, aor. pas. ἐβάπτισθην) 1. *ponořit; omýt; křtít* (εις τὸ ὄνομα *ve / na jméno*; ἐν τῷ ὀνόματι

τι *ve jménu*; ἐπὶ τῷ ὀνόματι *na jméno, ve jménu*) (i přen.) 2. (med.) *umýt se; nechat se pokřtít* 3. (pas.) *umýt se* (i obřadně); *být pokřtěn* (i přen.) [77]

βάπτισμα, τος, τό *křest* (i přen. o mučednictví) [19]

βαπτισμός, οὔ, ὁ *omývání* (ποτηρίων *pohárů*); *ponoření, křest* [4]

βαπτιστής, οὔ, ὁ *křtitel* (o Janovi) [12]

βάπτω (fut. βάψω, aor. ἔβαψα, pf. pas. βέβαμμαι) *ponořit, namočit, omočit* (ὑδατος *ve vodě*), *zbarvit* || βεβαμμένος αἵματι (Zj 19,13) *zbarvený krví* [4]

Βαρ (aram.) *Bar, syn* (v.l. Mt 16,17) [0]

Βαραββᾶς, ᾶ, ὁ *Barabáš* (1. vězeň propuštěný Pilátem; 2. [v.l. Sk 15,22] Pavlův a Barnabášův společník) [11]

Βαράκ, ὁ (neskl.) *Barák* (izraelský vůdce: Zđ 11,32) [1]

Βαραχίας, ου, ὁ *Barachiaš* (Mt 23,35) [1]

βάρβαρος, ον *mluvící nesrozumitelně / cizí řeč* || ὁ β. *Neřek, barbar; cizinec; domorodec* [6]

βαρέω (pf. pas. βεβάρημαι, aor. pas. ἔβαρήθην) *zatížit, obtěžkat, stísnit, unavit* [6]

βαρέως (adv.) *těžce, obtížně* [2]

Βαρθολομαῖος, ου, ὁ *Bartoloměj* (jeden z Dvanácti) [4]

Βαρισοῦ(ς), οὔ, ὁ *Barjesus, Barjesuz* (falešný prorok: Sk 13,6) [1]

Βαριωνᾶ n. Βαριωνᾶς, ᾶ, ὁ *Barjona, syn Jonášův* (Mt 16,17) [1]

Βαρναβᾶς, ᾶ, ὁ *Barnabáš* (Pavlův průvodce a spolupracovník) [28]

βάρος, ους, τό 1. *břemeno, zátěž, tíha; váha* (i přen.) 2. *vážnost, důležitost* || ἐν βάρει εἶναι *trvat na vlastní důležitosti / moci* 3. *hojnost, plnost* [6]

Βαρσαββᾶς, ᾶ, ὁ *Barsabás, Barsabáš* (1. Josef B.: Sk 1,23; 2. Juda B.: Sk 15,22) [2]

Βαρτιμαῖος, ου, ὁ *Bartimaios, Bartimeus* (slepý žebřák: Mk 10,46) [1]

βαρός, εἶα, ὁ (komp. βαρύτερος) 1. těžký, hmotný 2. obtížný 3. významný, důležitý 4. dravý, divoký [6]

βαρότιμος, ου velmi cenný, drahocenný (o masti: Mt 26,7) [1]

βασανίζω (aor. ἐβασάνισα, pas. ἐβασανίσθην) 1. trápít, týrat, mučit; nechat trápít || ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν (2Pt 2,8) nezákonnými činy (které viděl a slyšel) připravoval své spravedlivé duši trápení = bezbožné činy trápily jeho spravedlivou duši 2. zmáhat 3. (pas.) být trápen, trápít se; být zmáhán, namáhat se; být zmlítán [12]

βασανισμός, οῦ, ὁ trápení, sužování, mučení; bolest; bodnutí [6]

βασανιστής, οῦ, ὁ mučitel, biřic, žalářník (Mt 18,34) [1]

βάσanos, ου, ἡ mučení, muka, trápení; bolest [3]

βασίλεια, ας, ἡ království (jako moc, důstojnost i říše; v NZ převážně v teologickém smyslu o království Božím n. Kristově), kralování, královská vláda [162]

βασιλειος, ου královský || τὰ βασιλεια královský palác [2]

βασιλεὺς, ἑως, ὁ král (i přen.) [115]

βασίλευω (aor. ἐβασίλευσα) kralovat, vládnout (τινός / ἐπὶ τινος n. ἐπὶ τινα, τι nad kým, čím); (v aor. také:) ujmout se (královské) vlády || οὐ θέλωμεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς (L 19,14) nechceme toho(to) člověka za krále [21]

βασιλικός, ἡ, ὄν královský (i přen.) || ὁ β. královský úředník [5]

βασιλίσκος, ου, ὁ malý král (v.l. J 4,46; J 4,49) [0]

βασιλισσα, ας, ἡ královna [4]

βάσις, εως, ἡ 1. krok 2. noha (Sk 3,7) [1]

βασκαίνω (aor. ἐβάσκανα) (tr.) okouzlit, učarovat (τινά komu) (Ga 3,1) [1]

βαστάζω (aor. ἐβάστασα) 1. nést; nosit (i dítě v lůně; také přen.) || β. τὸ κρίμα νεύϊτ soudu 2. přinést 3. snést, vydržet 4. zvednout; vzít, odnést 5. krást, zpronevěřit [27]

βάτος I, ου, ὁ i ἡ (trnitý) keř, trní [5]

βάτος II, ου, ὁ bat (dutá míra: asi 35 l), vědro (L 16,6) [1]

βάτραχος, ου, ὁ žába (Zj 16,13) [1]

βατταλογέω (aor. ἐβατταλόγησα) žvanit, brebentit, žvástat, být mnohomluvný (Mt 6,7) [1]

βαττολογέω var. k βατταλογέω [0]

βδέλυγμα, τος, τό ohavnost || τὸ β. τῆς ἐρημίσεως ohavnost zpusťování [6]

βδελυκτός, ἡ, ὄν ohavný (Tt 1,16) [1]

βδελύσομαι (part. pf. pas. ἐβδελυγμένος) ohavit si, odmítat s odporou || ὁ ἐβδελυγμένος ohava, zvrhlík [2]

βέβαιος, α, ου (komp. βεβαίστερος) pevný, silný; spolehlivý; jistý [8]

βεβαίωω (fut. βεβαιώσω, aor. ἐβεβαίωσα, pas. ἐβεβαιώθην) upevnit, posílit, utvrdit; potvrdit [8]

βεβαίωσις, εως, ἡ posílení, upevnění; potvrzení [2]

•βέβαμμαι pf. pas. od βάπτω

βέβηλος, ου („všem přístupný“) bezbožný, světský, svěťácký [5]

βεβηλώω (aor. ἐβεβήλωσα) znesvětit [2]

•βέβηκα pf. od βάλλω

•βεβρωκώς part. pf. od βιβρώσκω

Βεελ Ζεβουλ viz násl.

Βεελζεβούλ, ὁ (neskl.) Belzebul, Belzebub (kníže démonů) [7]

Βελιάρ, ὁ (neskl.) Beliar, Belial (dábel: 2K 6,15) [1]

βελόνη, ης, ἡ Jehla (L 18,25) [1]

βέλος, ους, τό šíp, střela (Ef 6,16) [1]

βελτίων, ου (komp. od ἀγαθός) lepší || βέλτιον (ak. n jako adv.) velmi dobře, nejlépe (2Tm 1,18) [1]

- Βενιαμ(ε)ίν, ό** (neskl.) *Benjamin* (izraelský kmen) [4]
- Βερνίκη, ης, ή** *Berniké, Berenike* (sestra krále Agrippy II.: Sk 25,13.23; 26,30) [3]
- Βέροια, ας, ή** *Beroja* (město v Makedonii: Sk 17,10.13) [2]
- Βεροιαῖος, α, ον** *pocházející z Beroje* (Sk 20,4) [1]
- Βεωροσόρ** var. k *Βεώρ*
- Βεώρ, ό** (neskl.) *Beor* (otec Bileamův: v.l. 2Pt 2,15) [0]
- Βηθαβαρά, ή** (neskl.) *Bethabara* (místní název, zavedený Origenem místo Betánie v J 1,28) [0]
- Βηθανία, ας, ή** *Betánie* (1. B. u Olivové hory; 2. B. za Jordánem) [12]
- Βηθεσδά, ή** (neskl.) *Bethesda* (v.l. J 5,2) [0]
- Βηθζαθά, ή** (neskl.) *Bethzatha* (rybník na severu Jeruzaléma: J 5,2) [1]
- Βηθλέεμ, ή** (neskl.) *Betlém* (město v Judsku) [8]
- Βηθσαιδά(ν), ή** (neskl.) *Betsaida* (1. lokalita u Genezaretského jezera; 2. v.l. J 5,2) [7]
- Βηθφαγή, ή** (neskl.) *Betfage* (místo na Olivové hoře) [3]
- βῆμα, τος, τό** 1. *krok* || β. ποδός *kousek / stopa (země)* 2. *tribuna; soudcovská stolice* 3. (tribunál) *soud* [12]
- Βηρέυς, εως, ό** *Bereus* (v.l. Ř 16,15) [0]
- βῆρυλλος, ου, ό** *beryl* (drahý kámen namodralé n. zelené barvy: Zj 21,20) [1]
- βία, ας, ή** *síla, násilí; tlak, nápor* [4]
- βιάζομαι** 1. (med.) *uplatňovat násilí, násilně vnikat* 2. (pas.) *být předmětem násilí, zakoušet násilí* [2]
- βίαιος, α, ον** *násilný, prudký* (Sk 2,2) [1]
- βιαστής, οῦ, ό** *násilník* (Mt 11,12) [1]
- βιβλαρίδιον, ου, τό** *knížeczka, malý svitek* (Zj 10,2.9.10) [3]
- βιβλίον, ου, τό** 1. *kniha, knížka; svitek*
2. *listina, potvrzení* || β. ἀποστασίου *rozlukový list* [34]
- βιβλος, ου, ή** *kniha* (většinou posvátná; i přen.), *svitek* [10]
- βιβρωσκός** (part. pf. βεβρωκώς) *jíst* (J 6,13) [1]
- Βιθυνία, ας, ή** *Bithýnie* (kraj v severní části Malé Asie) [2]
- βίος, ου, ό** 1. *život, způsob života* 2. *životy; majetek* [10]
- βιώω** (inf. aor. βιώσω) *žít* (1Pt 4,2) [1]
- βίωσις, εως, ή** *způsob života* (Sk 26,4) [1]
- βιωτικός, ή, όν** *patřící k životu; vřední, pozemský, světský* [3]
- βλαβερός, ά, όν** *škodlivý* (1Tm 6,9) [1]
- βλάπτω** (aor. ἐβλαψα) *škodit (tinvá komu)* [2]
- βλαστάνω** a **βλαστάω** (aor. ἐβλάστησα) 1. (intr.) *rašit, pučet, růst* 2. *nechat (vy)růst; (o zemi) vydat / přinést (τόν καρπόν plod / -y)* [4]
- Βλάστος, ου, ό** *Blastus* (komoří krále Agrippy I.: Sk 12,20) [1]
- βλασφημέω** (aor. ἐβλασφήμησα) 1. *pomlouvat, hanobit, urážet, mluvit špatně (tinvá o kom)* 2. *rouhat se (tinvá komu)* [34]
- βλασφημία, ας, ή** 1. *pomluva, hanobení, urážka* 2. *rouhání* || ή τοῦ πνεύματος β. (Mt 12,31) *rouhání proti Duchu* | όνόματα βλασφημίας (Zj 13,1) *rouhavá jména* [18]
- βλάσφημος, ον** *rouhavý, hanlivý, znevažující, urážlivý* [4]
- βλέμμα, τος, τό** *pohled, dívání se* (2Pt 2,8) [1]
- βλέπω** (fut. βλέψω, aor. ἐβλεψα) 1. *dívat se (tinvá / εις tinvu na koho); přihlížet (τι n. εις τι k čemu)* || οὐ γάρ βλέπεις εις πρόσωπον ανθρώπων (Mk 12,14) *nedíváš se totiž na vnějšek lidí n. nehledíš t. na to, co kdo je* 2. *vidět* || ει τι βλέπεις; (Mk 8,23) *vidíš něco?* 3. *mít se*

na pozoru (ἀπό τινος před kým), dávat (si) pozor 4. (o přítavu) směřovat, být otevřený (κατά λιβα na jihozápad)

[132]

• **βληθήσομαι** fut. pas. od βάλλω

βλητέος, α, ον (sl. adj. – jediné v NZ na -τέος – od βάλλω) mající být naplněn (L 5,38) [1]

Boανηργές (aram.; neskl.) Boanerges (pojmenování dané Ježíšem synům Zebedeovým: Mk 3,17) [1]

βοάω (aor. ἐβόησα) volat, křičet [12]

Βόες, ό (neskl.) Boaz (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,5bis) [2]

βοή, ης, ή křik, volání (Jk 5,4) [1]

βοήθεια, ας, ή 1. pomoc 2. pomůcka; (pl.) (pomocná) lana (lodní t.t.) [2]

βοηθέω (aor. ἐβοήθησα) pomáhat (tinv komu) [8]

βοηθός, οῦ, ό pomocník (Žd 13,6) [1]

βόθυνος, ου, ό jáma [3]

βολή, ης, ή hod || ὡσεὶ λίθουβολήν (L 22,41) co by kamenem dohodil [1]

βολίω (aor. ἐβόλισα) měřit olovnicí (hloubku vody: Sk 27,28bis) [2]

βολίς, ίδος, ή střela, šíp, oštěp (v.l. Žd 12,20) [0]

Βόος, ό (neskl.) Boaz (v.l.) [0]

Βόος, ό (neskl.) Boaz (v Ježíšově rodokmenu: L 3,32) [1]

βόρβορος, ου, ό močůvka, hnůj; bláto, bahno (2Pt 2,22) [1]

βορρᾶς, ᾱ, ό sever [2]

βόσκω 1. (akt.) pást (i přen.) || ό βόσκων pastýř 2. (pas.) pást se [9]

Βοσόρ, ό (neskl.) Bosor (otec kouzelníka Bileama: 2Pt 2,15) [1]

βοτάνη, ης, ή porost, rostlina; plodina (Žd 6,7) [1]

βότρυς, υος, ό hrozen (Zj 14,18) [1]

βουλεύομαι (aor. ἐβουλευσάμην) 1. uvážit, zvážít 2. rozhodnout (se), usnést se (τι ο čem; ἴνα že; + inf.); chtít [6]

βουλευτής, οῦ, ό radní; člen velerady [2]

βουλή, ης, ή 1. úmysl, vůle 2. rozhodnutí, usnesení [12]

βούλημα, τος, τό vůle, úmysl, záměr [3]

βούλομαι (2. sg. [L 22,42] βούλει, aor. ἐβουλήθην) chtít, zamýšlet, přát si || ἐβουλόμην ... τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι (Sk 25,22) chtěl bych si toho člověka poslechnout [37]

βουνός, οῦ, ό pahorek, výšina (L 3,5; 23,30) [2]

βοῦς, βοός, ό a ή 1. m vůl, býk 2. f kráva 3. (m pl.) dobytek [8]

βραβεῖον, ου, τό cena (za vítězství), odměna [2]

βραβεύω být rozhodčím; vládnout, řídit, mít (hlavní) slovo (Ko 3,15) [1]

βραδύνω váhat, otálet (tinv s čím); oddalovat (tinv co) [2]

βραδυπλοέω plout pomalu, uplout málo (Sk 27,7) [1]

βραδύς, εἶα, ύ pomalý, váhavý, těžkopádný [3]

βραδύτης, ητος, ή váhavost, otálení (2Pt 3,9) [1]

βραχίον, ονος, ό paže, rámě; (přen.) moc (Boží) [3]

βραχύς, εἶα, ύ krátký, malý || βραχύ (τι) trochu, něco málo | μετὰ βραχύ krátce potom | διὰ βραχείων (Žd 13,22) krátce, stručně [7]

βρέφος, υος, τό dítě, kojeneček, nemluvně; (lidský) plod [8]

βρέχω (aor. ἔβρεξα) 1. zavlažit, pokropit, smáčet 2. nechat pršet, seslat déšť 3. (neos.) pršet [7]

βριμάομαι (aor. ἐβριμιάμην) vzrušit se (v.l. J 11,33) [0]

βροντή, ης, ή hrom, hromobití [12]

βροχή, ης, ή déšť (Mt 7,25.27) [2]

βρόχος, ου, ό smyčka (1K 7,35) [1]

βρυγμός, οῦ, ό skřípání (τῶν ὀδόντων zubů) [7]

βρύχω skřípat (τοὺς ὀδόντας zuby: Sk 7,54) [1]

βρώ *nechat prýštit, vydávat (vodu)* (Jk 3,11) [1]

βρώμα, τος, τό *pokrm, potravina* [17]
βρώσιμος, ον *jedlý, (jsoucí) k jídlu* (L 24,41) [1]

βρώσις, εως, ή 1. *jídlu, jedení* 2. *pokrm* 3. *rez, koroze; (?) hmyz* [11]

βυθίζω (aor. pas. ἐβυθίσθη) 1. *ponořit, potopit; (přen.) uvrhnout, dostat* (εἰς ὄλεθρον *do zkázy*) 2. (pas.) *ponořit se, potápět se* [2]

βυθός, οῦ, ὁ *hloubka, hlubina; širé moře* (2K 11,25) [1]

βυρσεύς, έως, ὁ *koželuh (křesťan Šimon: Sk 9,43; 10,6.32)* [3]

βύσσινος, η, ον (jsoucí) *z jemného plát-
na, z kmentu* [5]

βύσσος, ου, ή *jemné plátno* (L 16,19) [1]

βωμός, οῦ, ὁ *vyvýšené místo; (pohan-
ský) oltář* (Sk 17,23) [1]

Γ

γ' (číslice:) 3; *třetí* (v pořadí listů) [0]

Γαββαθα (-ά, -ᾱ), ή (aram.; neskl.) *Gab-
batha* (místo v Jeruzalémě: J 19,13) [1]

Γαβριήλ, ὁ (neskl.) *Gabriel* (anděl: L 1, 19.26) [2]

γάγγραινα, ης, ή *sněť; (přen.) (rakovi-
nový) nádor, rakovina* (2Tm 2,17) [1]

Γάδ, ὁ (neskl.) *Gad* (jeden z izrael-
ských kmenů: Zj 7,5) [1]

Γαδαρηνός, ή, ὄν *pocházející z Gada-
ry* (města na východním břehu Jor-
dánu) || ὁ Γ. *Gadareňan* (Mt 8,28) [1]

Γάζα, ης, ή *Gaza* (filištánské město: Sk 8,26) [1]

γάζα, ης, ή *poklad, (královská) poklad-
na* (Sk 8,27) [1]

γαζοφυλάκιον, ου, τό *pokladnice* [5]

Γάιος, ου, ὁ *Gaios, Gaius* (jméno ně-
kolika postav: 1. jistý Makedoňan:

Sk 19,29; 2. G. z Derbe: Sk 20,4; 3. Ko-
rintán pokřtěný Pavlem: 1K 1,14;
Ř 16,23; 4. adresát 3J) [5]

γάλα, γάλακτος, τό 1. *mléko* 2. (přen.)
základní křesť. poučení [5]

Γαλάτης, ου, ὁ *Galatán* (obyvatel Galá-
cie v Malé Asii: Ga 3,1) [1]

Γαλατία, ας, ή 1. *Galácie* (maloasij-
ský region n.provincie) 2. (?) *Galie*
(2Tm 4,10) [4]

Γαλατικός, ή, ὄν *galatský* (Sk 16,6;
18,23) [2]

γαλήνη, ης, ή *klid, bezvětří na moři,
klidné moře* [3]

Γαλιλαία, ας, ή *Galilea* (území v severní
části Palestiny) [61]

Γαλιλαίος, α, ον *galilejský* || ὁ Γ. *Gali-
lejec* [11]

Γαλλία, ας, ή *Galie* (v.l. 2Tm 4,10) [0]

Γαλλίων, ωνος, ὁ *Gallio* (bratr filozo-
fa Seneky, prokonzul v Acháji asi r.
51/52: Sk 18,12.14.17) [3]

Γαμαλιήλ, ὁ (neskl.) *Gamaliel* (Rabban
G., slavný učitel zákona v Jeruzalémě:
Sk 5,34; 22,3) [2]

γαμέω (aor. ἐγήμα n. ἐγάμησα, konj.
aor. γήμω, part. γήμας, aor. pas.
ἐγάμηθην) 1. *oženit se* (τινά s kým),
vdát se (τινά za koho) 2. (pas.) *nechat*
se provdat, provdat se (τινί za koho) [28]

γαμιζω 1. (akt.) *provdat* (dceru); (snad
také = γαμέω, tj.:) *oženit se* (τινά
s kým) 2. (pas.) *nechat se provdat,
vdát se* [7]

γαμισκω (= γαμιζω) 1. *provdat* 2. (pas.)
vdát se (L 20,34) [1]

γάμος, ου, ὁ 1. (sg. n. pl.) *svatba; svateb-
ní hostina* 2. *svatební sál* 3. (Žd 13,4)
manželsví; manželský život [16]

γάρ (část.; jednotlivé význ. se na mno-
hých místech překrývají!) 1. (zdu-
vodňující n. vysvětlující) *neboť, to-
tiž, vždý; protože* || ἦν γὰρ διδάσκων
αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων (Mk 1,22)

protože je učil jako ten, kdo má moc n. učil je totiž ... | αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ (Mt 1,21) on totiž spasí svůj lid 2. (dovozující: v otázkách, odpovědích a zvoláních) tedy, přece; pak || τί γὰρ ἐστὶν εὐκοπώτερον (Mt 9,5) co je (tedy) / vždyť co je snadnější? | τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; (Mt 27,23) copak udělal špatného? | καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ (Sk 16,37) a teď nás chtějí potají poslat pryč? To (přece) ne! 3. (navazující) však, ovšem || ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ (Ř 5,7) ale za dobrého (člověka) 4. (potvrzující) vskutku, opravdu, zajisté || ὑμεῖς γὰρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν (1Te 2,20) ano, vy jste naše sláva 5. καὶ γὰρ neboť také, vždyť i, totiž (slučovací význ. καὶ je zde někdy oslaben) [1041]

γαστήρ, τρός, ὁ 1. břicho 2. (přen.) žrout 3. lůno, (matěřský) život || ἐν γαστρὶ συλλαβεῖν ποτὶς (dítě) | ἐν γαστρὶ ἔχειν βῆτ τήτοη [9]
γέ (enkl. část. zdůrazňující předcházející slovo) 1. (často se nepřekládá) 2. aspoň || διὰ γε τὴν ἀνάδειαν αὐτοῦ (L 11,8) (aspoň) pro jeho neodbytnost 3. dokonce, přece || εἰ δὲ μὴ γε ἵνακ, v opačném případě 4. āra γε viz āra | āra γε viz āra [26 n. 25]

• **γέγονα** a **γεγένημαι** pf. od γίνομαι
 • **γέγονει** plpf. 3. sg. od γίνομαι
 • **γέγραπται** pf. pas. 3. sg. od γράφω
 • **γέγραφα** pf. od γράφω
Γεδεών, ὁ (neskl.) Gedeon (Žd 11,32) [1]
γέεννα, ἡς, ἡ Gehenna (údolí na jih od Jeruzaléma jako místo budoucího soudu); peklo [12]
Γεθσημανί (neskl.) Gethsemane, Getsemany (pozemek a zahrada na úpatí Olivové hory) [2]
γεῖτων, ονος, ὁ a **ἡ** 1. m soused 2. f sousedka [4]

γελάω (fut. γελάσω) smát se (i přen.; L 6,21.25) [2]

γέλως, ωτος, ὁ smích (Jk 4,9) [1]

γεμίω (aor. ἐγέμισα, pas. ἐγεμισθη)

1. (na)plnit (τί τινος n. τι ἀπό / ἐκ τινοσ co čím) 2. (pas.) (na)plnit se [8]

γέμω býť plný (τινός / ἐκ τινοσ i τι čeho) [11]

γενεά, ἄσ, ἡ 1. rod, pokolení, kmen; potomstvo 2. (lidský) věk 3. (?) původ [43]

γενεαλογέω 1. odvozovat původ (τινά koho, čím) 2. (pas.) pocházet, mít původ (Žd 7,6) [1]

γενεαλογία, ας, ἡ rodokmen [2]

• **γενέσθαι** inf. aor. od γίνομαι

γενέθλια, ἰων, τὰ slavení narozenin (v.l. Mk 6,21) [0]

γενέσια, ων, τὰ narozeniny, oslava narozenin [2]

γένεσις, εως, ἡ 1. narození, zrození; původ 2. bytí, přirozenost || τὸ πρόσωπον τῆς γ. (Jk 1,23) vlastní (přirozený) vzhled 3. životní běh, život [5]

γενετή, ἡς, ἡ narození (J 9,1) [1]

• **γενηθήτω** imp. aor. 3. sg. od γίνομαι
γένημα, τος, τό výnos, výtěžek; plod (i přen.) [4]

• **γενήσομαι** fut. od γίνομαι

γεννάω (aor. ἐγέννησα, pf. γεγέννηκα, pas. γεγέννημαι, aor. pas. ἐγεννήθην)

1. zrodit (i přen.); (o muži) zplodit; (o ženě) porodit 2. vyvolat, vzbudit 3. (pas.) narodit se || ποῦ ὁ χριστός γεννᾶται (Mt 2,4) kde se má Mesias narodit [97]

γέννημα, τος, τό plod; potomek; pokolení || γ. ἐχιδνῶν pokolení zmijí [4]

Γεννησαρέτ, ἡ (neskl.) Genezaret (krajina na západ od Galilejského n. také Genezaretského jezera) [3]

γέννησις, εως, ἡ narození (v.l. Mt 1,18; L 1,14; J 5,18) [0]

γεννητός, ἡ, ὄν zplozený, narozený || ἐν γεννητοῖς γυναικῶν mezi lidmi [2]

·γένοιτο opt. aor. 3. sg. od γίνομαι
γένος, ους, τό 1. *původ, rod* || τῷ γένει *rodem, původem* 2. *potomstvo, příbuzenstvo, rod* || ἐκ γένους ἀρχιερατικῶν *z velekněžského rodu* 3. *národ* 4. *druh* [20]
Γερασινός, ἡ, ὄν (*pocházející*) z Gera-zy (města v Pereji) [3]
Γεργεσινός, ἡ, ὄν *pocházející* z Gerge-zy (města u Galilejského jezera: v.l. Mt 8,28 atd.) [0]
γερούσια, ας, ἡ *rada starších, velerada, synedrium* (Sk 5,21) [1]
γέρων, οντος, ὁ *stařec, starý člověk* (J 3,4) [1]
γεύομαι (fut. γευσόμαι, aor. ἐγευσάμην)
 1. *ochutnat* (τινός i τι κο), *okusit* (i přen.) 2. (přen.) *poznat* [15]
γεωργέω *obdělávat půdu* (Žd 6,7) [1]
γεώργιον, ου, τό (*obdělané*) *pole* (1K 3,9) [1]
γεωργός, οῦ, ὁ 1. *rolník, zemědělec* 2. *vi-nař* [19]
γῆ, γῆς, ἡ 1. *země, půda* 2. *pozemek* 3. *krajina, území* 4. *země, pevnina; Země (= její obyvatelé), lidé; svět* || ἕως ἑσχάτου τῆς γῆς (Sk 1,8) *až na konec země / světa* [250]
γῆρας, ως n. ους, τό (dat. γῆρει) *stařec-ký věk, stáří* (L 1,36) [1]
γηράσκω (aor. ἐγήρασα) 1. (*ze*)*stárnout* 2. *zastarat* [2]
γίνομαι (fut. γενήσομαι, aor. ἐγενόμην a ἐγενήθην, opt. aor. 3. sg. γένοιτο, inf. aor. γενέσθαι, part. γενόμενος, pf. γέγονα a γεγένημαι, imp. aor. 3. sg. γενηθήτω, plpf. 3. sg. ἐγενόει i γεγόει) 1. *stát(va)t se* || ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας (Mt 21,42) *stal se kamenem nárožním* 2. *narodit se, vzniknout* 3. *nastat, udát se, přihodit se* || καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοῦς ἐκεῖ (L 2,6) (*a stalo se*), *když tam byli* | μὴ γένοιτο *vůbec ne, v žádném případě (ať není)!* 4. *být stvořen / učiněn* || (θεοῖ) διὰ χειρῶν

γινόμενοι (Sk 19,26) (*bohové*) *dělaní / vyrábění lidskýma rukama* 5. *přijít, dostat se* (εἰς Ἱεροσόλυμα *do Jeruzaléma*); (*do*)*padnout* (ἐπὶ τινα *na koho*) || ὡς ἐγένετο ἡ φωνή (L 1,44) *jakmile zazněl hlas* 6. (*místo tvarů* sl. εἶμ) *být; existovat; žít; pobýt, zdržet se, zůstat* || ἐὰν γένηται *tini* ἀνθρώπῳ (Mt 18,12) *bude-li někdo mít / má-li někdo* | μὴ γίνεσθε *nebudte!* | ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ... μαθητῶν (Sk 9,18) *po-byl s učedníky* 7. *chovat se, jednat* || ὡς ὁσίως ... ἐγενήθημεν (1Te 2,10) *jak jsme se chovali svatě / náležitě* [669]
γινώσκω (fut. γινώσομαι, aor. ἔγνων, imp. γνῶθι, 3. sg. γνῶτω, konj. 3. sg. γνῶ n. γνοι, inf. aor. γνῶναι, part. γνούς, pf. ἔγνωνκα, 3. pl. ἔγνωνκαν, pas. ἔγνωσμαι, plpf. ἐγνώκειν, aor. pas. ἐγνώσθην, fut. pas. γνωσθήσομαι) 1. *poznat, dovědět se, seznámit se* (τινά s kým) 2. *rozumět, chápat, vnímat; pozorovat, tušit* 3. *vědět, znát; umět* || Ἐλληνιστὶ γινώσκεις; (Sk 21,37) *umíš řecky?* 4. (podle hebr. שׂוֹ? *tělesně*) *poznávat, mít intimní styk* 5. *uznat* 6. (o Bohu) *vyvolit si, zamilovat si* 7. (pas.) *být poznán, dát se poznat* || ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς (L 24,35) *jak se jim dal poznat / jak ho poznali* [222]
γλεῦκος, ους, τό *mošt, mladé víno* (Sk 2,13) [1]
γλυκύς, εἶα, ὁ *sladký* || τὸ γλυκὺ *sladkost, sladká voda* [4]
γλώσσα, ἡ, ἡ 1. *jazyk (orgán)* 2. *jazyk, řeč* 3. *dar jazyka, glossolalie* [50]
γλωσσόκομον, ου, τό *schránka, pokladna* (J 12,6; J 13,29) [2]
γυαφεύς, ἑως, ὁ *valchář, bělič (prádla)* (Mk 9,3) [1]
γνήσιος, α, ον *pravý, ryzí, opravdový; (dítě) legitimní, vlastní (i přen.)* || τὸ γνήσιον *opravdovost, ryzost* [4]

γνησίως (adv.) *upřímně, opravdově* (Fp 2,20) [1]

• **γνοῖ** n. **γνώ** konj. aor. 3. sg. od γινώσκω

• **γνοῦς, γνότος** part. aor. od γινώσκω

• **γνόφος, οὐ, ὁ** *temnota* (Žd 12,18) [1]

• **γνώθι** imp. aor. od γινώσκω

• **γνώτω** imp. aor. 3. sg. od γινώσκω

γνώμη, ης, ἡ 1. *mysl, smýšlení* 2. *názor, mínění* 3. *souhlas, svolení* 4. *rozhodnutí, úmysl* || ἐγένετο γνώμης (Sk 20,3) *rozhodl se s. rada* [9]

• **γνώναι** inf. aor. od γινώσκω

γνωρίζω (aor. ἐγνώρισα, pas. ἐγνωρίσθην) 1. *oznámít, sdělit; vyprávět* (περὶ τιнос ο čem) 2. *vědět, znát* [25]

• **γνωσθήσομαι** fut. pas. od γινώσκω

γνωριμος, ον *známý* (v.l. J 18,16) [0]

γνώσις, εως, ἡ *poznání* (přirozené, křesťanské i „vyšší“, tj. gnostické) [29]

• **γνώσομαι** fut. od γινώσκω

γνώστης, ου, ὁ *znalec* (παντῶν všeho), *odborník* (Sk 26,3) [1]

γνωστός, ἡ, ὄν 1. *známý* 2. *poznatelný; zřejmý* || τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ (Ř 1,19) *co je poznatelné o Bohu* [15]

γογγύζω (aor. ἐγόγγυσα) 1. *reptat* (κατὰ / περὶ τιнос proti komu, čemu, nač) 2. *šuškat si* [8]

γογγυσμός, οὔ, ὁ 1. *reptání, nevole* 2. *šuškáni* [4]

γογγυστής, οὔ, ὁ *reptal, odmlouvač* (Ju 16) [1]

γόης, ητος, ὁ *kouzelník; podvodník* (2Tm 3,13) [1]

Γολγοθᾶ i **-θά, ἡ** (?) (ak. [?] -āv) *Golgota* (místo Ježíšova ukřižování) [3]

Γόμορρα, ας, ἡ a **ων, τά** *Gomora* (jméno zaniklého města) [4]

γόμος, ου, ὁ *náklad* (lodí); *zboží; záťaž* [3]

γονεύς, εως, ὁ *rodíč* || (v NZ jen v pl.): οἱ γονεῖς, ἑων rodiče [20]

γόνυ, γόνατος, τό *koleno* || τίθημι τὰ γόνατα (po) *klekám viz i κάμπτω* [12]

γονυπετέω (aor. ἐγονυπέτησα) *padnout na kolena, pokleknout* (τινά n. ἔμπροσθέν τιнос před kým) [4]

γράμμα, τος, τό 1. *písmo, litera* (i přen.) 2. *spis, listina; úpis; dopis* || τὰ (ἐπερὰ) γράμματα *Písmo* (svaté) 3. (pl.) *vědění, znalosti* [14]

γραμματεὺς, ἑως, ὁ 1. *tajemník, písář* 2. *znalec / učitel* (židovského) *zákona, zákoník* 3. (křesťanský) *učitel zákona* [63]

γραπτός, ἡ, ὄν (sl. adj.) *napsaný, zapsaný* (Ř 2,15) [1]

γραφὴ, ης, ἡ 1. (sg. i pl.) *Písmo* (svaté) 2. *místo v Písmu* [50]

γράφω (fut. γράψω, aor. ἔγραψα, pf. γέγραφα, pas. 3. sg. γέγραπται, aor. pas. ἔγραψην) 1. *psát* (περὶ τιнос / ἐπι τινι i τινά o kom) || γέγραπται n. γεγραμμένον ἐστίν *je psáno* (v Písmu) 2. *popsat, sepsat, napsat* [191]

γραῶδης, ες *hodící se pro staré báby, babský, starecký, pošetilý* (1Tm 4,7) [1]

γρηγορέω (aor. ἐγρηγόρησα) *být* (i přen.); *být bdělý; být naživu* [22]

γυμνάζω (pf. pas. γεγύμασμαι) 1. *cvičit* (τινά πρὸς τι koho v čem), *vzdělávat* 2. (med. a pas.) *cvičit se* || γεγυμασμένος *vycvičený* (τινός v čem), *procvičený, prozkoušený* (διὰ τιнос čím) [4]

γυμνασία, ας, ἡ *cvičení* (1Tm 4,8) [1]

γυμνιτεύω *být špatně oblečen, nemít do čeho se obléci* (1K 4,11) [1]

γυμνός, ἡ, ὄν 1. *nahý* (i přen.), *neoblečený, svlečený; špatně / nedostatečně oblečený* || ἐπὶ γυμνοῦ (Mk 14,51) *přes holé tělo* 2. *pouhý* [15]

γυμνότης, ητος, ἡ 1. *nahota* 2. *nouze* [3]

• **γύναι** vok. sg. od γυνή

γυναϊκάριον, ου, τό (pej. slovo) *ženuska; ženská, ženština* (2Tm 3,6) [1]

γυναικεῖος, α, ον *ženský* || σκευὸς γ. (1Pt 3,7) *žena, manželka* [1]

γυνή, αικός, ή (vok. γύναι) 1. žena; manželka 2. nevěsta [215]

Γώγ, ό (neskl.) Gog (symbolické jméno – vedle Magog – Kristova nepřítel: Zj 20,8) [1]

γωνία, ας, ή 1. roh (stavby; i přen.) || κεφαλή γωνίας rohový / úhelný kámen 2. kout, zapadlé místo [9]

Δ

δαιμονίζομαι (aor. ἐδαιμονίσθη) být posedlý (zlým duchem) [13]

δαιμόνιον, ου, τό 1. démon, zlý duch 2. božstvo (Sk 17,18) [63]

δαιμονιώδης, ες dábel'ský, démon'ský (Jk 3,15) [1]

δαίμων, ονος, ό démon, zlý duch (Mt 8,31) [1]

δάκνω kousat (i přen.; Ga 5,15) [1]

δάκρουν, ου, τό (dat. pl. δάκρυσιν) slza; (pl.) slzy, pláč [10]

δακρύω (aor. ἐδάκρυσα) (tiše) plakat, slzet (J 11,35) [1]

δακτύλιος, ου, ό prsten (L 15,22) [1]

δάκτυλος, ου, ό prst (i přen. = moc) [8]

Δαλμανουθά, ή (neskl.) Dalmanuta (místo nejisté lokalizace, asi u Genzaretského jezera: Mk 8,10) [1]

Δαλματία, ας, ή Dalmácie (součást Ilýrie; 2Tm 4,10) [1]

δαμάζω (aor. ἐδάμασα, pf. pas. δεδάμασμαι) zkrotit, spoutat [4]

δάμαλις, εως, ή mladá kráva, jalovice (Žd 9,13) [1]

Δάμαρις, ιδος, ή Damaris (athénská žena: Sk 17,34) [1]

Δαμασκηνός, ή, όν damašský || ό Δ. (pocházející) z Damašku (2K 11,32) [1]

Δαμασκός, ού, ή Damašek (město v Zajordánsku) [15]

Δάν, ό (neskl.) Dan (izraelský kmen; v.l. Zj 7,5) [0]

δαν(ε)ίζω (aor. ἐδάνισα) 1. půjčovat (peníze) 2. (med.) půjčovat si [4]

δάνειον, ου, τό půjčka; (podle sm. i:) dlouh (Mt 18,27) [1]

δανίζω viz δαν(ε)ίζω

Δανιήλ, ό (neskl.) Daniel (prorok: Mt 24,15) [1]

δανιστής, ού, ό věřitel; ten, kdo půjčuje (L 7,41) [1]

δαπανάω (fut. δαπανήσω, aor. ἐδαπάνησα) vydat, vynaložit (ὕπερ τινος pro / za koho); zaplatit (ἐπί τινι za koho, zač); utratit (πάντα všechno), rozházet, rozplýtvat (ἐν τινι nač) [5]

δαπάνη, ης, ή výdání, výdaje, náklady (L 14,28) [1]

•δαρήσομαι fut. pas. od δέρω

Δαυίδ, ό (neskl.; psáno i Δαυιδ n. Δαβιδ) David (izraelský král) [59]

δέ (část.) 1. (mírný protiklad) ale, avšak, však || πολλοί γάρ εισιν κλητοί, ὀλιγοί δὲ ἐκλεκτοί (Mt 22,14) mnoho je totiž povoláných, ale málo vyvolených 2. (přechod a napojení bez protikladu) a, pak; (někdy není třeba překládat) || ό δὲ εἶπεν ον pak / však n. a ον řekl 3. (vysvětlení, se slabým protikladem) totiž, a to || μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ (Fr 2,8) až k smrti, a to k smrti na kříži 4. (ve spojení s jinými část.) δὲ καὶ ale i, ale také || μὲν ... δὲ viz μὲν | καὶ ... δὲ a také [2790+2]

•δέδεκται pf. 3. sg. od δέχομαι

•δεδικώς part. pf. od δέω

•δέδεμαι pf. pas. od δέω

•δέδομαι pf. pas. od δίδωμι

•δέδωκα pf. od δίδωμι

•δεδώκειν plpf. od δίδωμι

•δέη konj. k δεῖ

•δεήθητι imp. aor. od δέομαι

δέησις, εως, ή prosba, modlitba [18]

•**δεθῆναι** inf. aor. pas. od δέω

δεῖ (neos.; konj. δέη, inf. δεῖν, part. δέον, impf. ἔδει) je *třeba*, je *nutné* (obvykle ak. s inf.) || οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν; (L 24,26) *copak to (vše) nemusel Kristus / Mesias vytrpět?* | δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν (J 3,7) *musíte se znovu narodit* | οὕτως δεῖ γενέσθαι (Mt 26,54) *tak se musí stát* | οὐ δεῖ *není dovoleno, nesmí se* | δέον ἐστὶν = δεῖ | τὰ μὴ δέοντα (= ἃ οὐ δεῖ) *co se nepatří* [101]

δείγμα, τος, τό (varovný) *příklad, varování* (Ju 7) [1]

δειγματίζω (aor. ἐδειγματίσα) *vystavit na posměch / na pohanu / na odív* [2]

δεικνυμι i **δεικνύω** (fut. δείξω, aor. ἔδειξα, imp. δείξον, part. aor. pas. δειχθείς) 1. *ukázat; odkázat, uvést; naznačit; poučit* 2. *dokázat, prokázat* (τι ἐκ τινος co čím / z čeho) [33]

δεικνύω viz δεικνυμι

δειλία, ας, ἢ *zbabělost, bázlivost, ustrašenost* (2Tm 1,7) [1]

δειλιάω *být zbabělý / bojácný, bát se* (J 14,27) [1]

δειλονόν, οῦ, τό (jako adv.) *navečer, odpoledne* (v.l. Sk 3,1) [0]

δειλός, ἢ, ὄν *zbabělý, bázlivý, vystrašený, ustrašený* [3]

δεῖνα, ὁ, ἢ, τό (gen. δεῖνος, dat. δεῖνι, ak. δεῖνα) *někdo, kdosi, jistý člověk, ten a ten* (Mt 26,18) [1]

δεινός, ἢ, ὄν *hrozný, strašný* (v.l. Mk 16,14) [0]

δεινώς (adv.) *strašně, hrozně* [2]

δειπνέω (fut. δειπνήσω, aor. ἐδειπνησα) *večeřet, obědvat, jíst* [4]

δειπνοκλήτωρ, ορος, ὁ *hostitel* (v.l. Mt 20,28) [0]

δειπνον, ου, τό 1. (hlavní jídlo dne, převážně:) *večeře* 2. (obecně:) *hostina* [16]

δειπνος, ου, ὁ = δειπνον (v.l.) [0]

•**δείρας** part. aor. od δέρω

δεισιδαιμονία, ας, ἢ *náboženství* (Sk 25,19) [1]

δεισιδαιμων, ον (gen. -ονος; komp. δεισιδαιμονέστερος [ve význ. elativu]) *nábožný, zbožný* (Sk 17,22) [1]

•**δειχθείς** part. aor. pas. od δεικνυμι

δέκα (čisl.) *deset* [25]

δεκαδύο (čisl.) *dvanáct* (v.l.) [0]

δεκακαιοκτώ (čisl.; v GNT i NA psáno zvlášť) *osmnáct* (v.l. L 13,16) [0]

δεκαοκτώ (čisl.) *osmnáct* (L 13,4.11) [2]

δεκαπέντε (čisl.) *patnáct* [3]

Δεκάπολις, εως, ἢ *Dekapolis, Dekapole, Desetiměstí* (městský svaz na východ od Jordánu) [3]

δεκατέσσαρες (čisl.) *čtrnáct* [5]

δεκάτη, ης, ἢ *desátka* (Žd 7,2.4.8.9) [4]

δέκατος, η, ον *desátý* || τὸ δ. *desetina* [3]

δεκατόω (pf. δεδεκάτωκα, pas. δεδεκάτωμαι) 1. *vybírat / dostávat desátky* (τινά od koho) 2. (pas.) *dávat / platit desátky* (Žd 7,6.9) [2]

δεκτός, ἢ, ὄν 1. *příjemný, milý* 2. *příhodný, vhodný* [5]

δελεάζω *lákat, vábit, vnařit; (přen.) lapat, chytat* [3]

δένδρον, ου, τό *strom* [25]

δεξιοβόλος, ου, ὁ *asi stejný význ. jako násl.* (v.l. Sk 23,23) [0]

δεξιολάβος, ου, ὁ (přesný význ. není znám, asi:) *lehkooděnc n. popiník n. lučičník* (Sk 23,23) [1]

δεξιός, ἄ, ὄν *pravý* (opak: levý) || ἡ δεξιά *pravice* (ruka) | τὰ δεξιά *pravá strana* | ἐν δεξιᾷ / ἐκ δεξιῶν *po pravé straně, vpravo, po pravici* [54]

δέομαι (impf. 3. sg. ἔδειτο, fut. δεήσομαι, aor. ἐδέσθην, imp. δεήθητι) 1. *prosít* (τινός τι koho oč) || δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ (2K 5,20) *na místě Kristově / jménem Kristovým prosíme* 2. *modlit se* (τοῦ θεοῦ k Bohu; περι / ὑπέρ τινος za koho) [22]

- δέον** part. n. od *deĩ*
δέος, ους, τό *bázeň, úcta* (Žd 12,28) [1]
Δερβαῖος, α, ον (*pocházející*) z *Derbe* || *ó Δ. obyvatel Derbe* (Sk 20,4) [1]
Δέρβη, ης, ή *Derbe* (město v Lykaionii, na území římské provincie Galatia) [3]
δέρμα, τος, τό (*stažená*) *kůže* (jako oděv: Žd 11,37) [1]
δερμάτινος, η, ον *kožený* [2]
δέρρις, εως, ή *kůze, kožená příkrývka* (v.l. Mk 1,6) [0]
δέρω (aor. *ἔδειρα*, part. *δέρρας*, aor. pas. *ἔδάρην*, fut. pas. *δαρήσομαι* – vl. „stahovat kůži“) *tlouci, bít, udeřit* || *δέρεσθαι πολλάς* (sc. *πληγάς*) *dostat mnoho ran, být velmi bit* [15]
δεσμεύω *poutat, svazovat; přivazovat* [3]
δεσμέω *poutat* (v.l. L 8,29) [0]
δέσμη, ης, ή *svazek, otýpka, snopek* (Mt 13,30) [1]
δέσμιος, ου, ό *vězeň, zajatec* (i přen.) [16]
δεσμός, οῦ, ό (pl. *δεσμά* i *δεσμοί*) *pouto; (v pl. také:) vězení, uvěznění* (τοῦ εὐαγγελίου *pro evangelium*) [18]
δεσμοφύλαξ, ακος, ό (*vězeňský*) *dozorce, žalárník* (Sk 16,23.27.36) [3]
δεσμοτήριον, ου, τό *vězení* [4]
δεσποτής, ου, ό *zajatec, vězeň* (Sk 27, 1.42) [2]
δεσπότης, ου, ό (vok. *δέσποτα*) 1. *pán; majitel; vládce* 2. *Pán, Velitel* (o Bohu n. Kristu) [10]
δεῦρο (adv.) 1. *sem; nuže; pojd' sem!* || *δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι* *přijď a následuj mě* 2. *dosud, posud* || *ἄχρι τοῦ δεῦρο* (Ř 1,13) (až) *doposud* [9]
δεῦτε (adv.) *pojdte sem!, nuže!* || *δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν* (Mt 21,38 / Mk 12,7) *pojdte, zabijme ho* [12]
δευτεραῖος, α, ον (*jsoucí*) *druhého dne* (Sk 28,13) [1]
δευτερόπρωτος, ον *druhoprvní* (přesný význam. není znám; v.l. L 6,1) [0]

- δεύτερος, α, ον** *druhý* || *τὸ δεύτερον, ἐκ δευτέρου* *podruhé, potom* | *δεύτερον* *za druhé, na druhém místě; podruhé* [43]
δέχομαι (aor. *ἔδεξάμην*, pf. *δέδεγμαi*)
 1. *přijmout; dostat; vzít* 2. *pochopit* 3. *připustit, dovolit; zamilovat si; snést* [56]
δέω (fut. *δήσω*, aor. *ἔδησα*, pf. *δέδεκα*, pas. *δέδεμαι*, inf. aor. pas. *δεθῆναι*)
 1. *vázat, poutat, svazovat* (i přen.); *zavázat* 2. *přivázat* 3. (pf. pas.) *být přivázán; být vázán* (τινὶ *ke komu*) [43]
δή (část. v postpozici) 1. (stvzující) *pak, opravdu, vskutku, nepochybně* n. *se nepřekládá* (Mt 13,23) 2. (zesilující) *pobídní přece, tedy* [5]
δηλαυῶς (adv.) *zcela jasně / zřetelně* (v.l. Mk 8,25) [0]
δηλος, η, ον *zjevný, zřejmý* || *δηλον ποιεῖν* *prozrazovat* [3]
δηλώω (aor. *ἔδήλωσα*) 1. *oznámit, sdělit* 2. *vysvětlit, ozřejmit; odhalit* 3. *poučit* (τινὶ *koho*) [7]
Δημᾶς, ᾶ, ό *Démas* (Pavlův průvodce) [3]
δημηγορέω *promlouvat, (veřejně) řečnit* (πρός *tiva* *ke komu*; Sk 12,21) [1]
Δημήτριος, ου, ό *Demetrios* (1. jistý křesťan: 3J 12; 2. kovotepec v Efesu: Sk 19,24.38) [3]
δημιουργός, οῦ, ό *řemeslník, tvůrce* (Žd 11,10) [1]
δημος, ου, ό *lid, množství (lidu), shromáždění (lidu)* [4]
δημόσιος, α, ον *státní, veřejný* || *δημοσίᾳ* *veřejně* [4]
δηνᾶριον, ου, τό *denár* (lat. *denarius*, stříbrný římský peníz, odpovídající asi denní mzdě) [16]
δήποτε (adv.) *jednou, někdy; (se vztažným zájm.) -koli* (v.l. J 5,4) [0]
δήπου (adv.) *ovšem, přece* (Žd 2,16) [1]
·δήσω fut. a konj. aor. od *δέω*

διά (předl.) I. (s gen.) 1. (prostor) *skr-ze, přes; prostřednictvím* || δι' ἀνδρῶν τόπων (Mt 12,43) *po suchých / pustých místech* || διὰ τρυπήματος ραφίδος (Mt 19,24) *uchem jehly* || διὰ πνεύματος ἁγίου (Ř 5,5) *skrže Duchu svatého* 2. (čas) *při, za, během, v(e); po, za* || διὰ παντός *stále, pořád* || δι' ὅλης νυκτός *celou noc* || δι' ἡμερῶν *po několika dnech* II. (s ak.) 1. *skrže* (L 17,11) 2. *kvůli, pro* || διὰ τί; *proč?* || διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων (L 9,7) *protože někteří říkali* || διὰ τοῦτο *proto* || ζῶ διὰ τὸν πατέρα (J 6,57) *žiji z Otce* [666+1]

• **Δία** ak. od Zeús

διαβαίνω (aor. διέβην, part. διαβάς) *překročit, přejít, projít; přepravit se* [3]

διαβάλλω (aor. pas. διεβλήθην) *obvinit (i nespravedlivě), pomluvit (tíνα τινι koho u koho; L 16,1)* [1]

διαβεβαίωμα *zdůrazňovat, tvrdit; do-svědčovat* (περὶ τίνος co) [2]

διαβλέπω (fut. διαβλέψω, aor. διέβλεψα) *prohlédnout; (začít) vidět ostře / jasně / správně (i přen.)* [3]

διάβολος, ον *pomlouvačný, klevetivý* || ὁ δ. *dábel, pokušitel* [37]

διαγγέλλω (konj. aor. pas. διαγγελῶ) *oznámit; prohlásit; rozhlásit* [3]

διαγίνομαι (aor. διεγενόμην) (o době) *proběhnout, uplynout* [3]

διαγινώσκω (fut. διαγνώσομαι) 1. *důkladně vyšetřit* 2. *rozhodnout (τὰ καθ' ὑμᾶς váš případ)* (Sk 23,15; 24,22) [2]

διαγνωρίζω (aor. διεγνώρισα) (přesně) *informovat* (v.l. L 2,17) [0]

διάγνωσις, εως, ἡ *rozhodnutí* (τοῦ Σεβαστοῦ císaře: Sk 25,21) [1]

διαγογγύζω *stěžovat si, (hlasitě) reptat* (L 15,2; 19,7) [2]

διακηγορέω (aor. διεκηγόρησα) *zústat vzhůru, (pro)bdít; (možná i:) (plně) procihnout* (L 9,32) [1]

διάγω *trávit (život), žít* [2]

διαδέχομαι (aor. διεδεξάμην) *převzít (jako dědictví n. nástupnictví: Sk 7,45)* [1]

διάδημα, τος, τό *čelenka, diadém* [3]

διαδίδωμι (aor. διέδωκα, part. διάδος, impf. pas. 3. sg. διεδίδετο) *rozdat, dát* [4]

διάδοχος, ου, ὁ *nástupce* (Sk 24,27) [1]

διαζώννυμι (aor. διέζωσα, med. διεζώσαμην, part. pf. διεζωσμένος) 1. *přepásat* 2. (med.) *přepásat se* [3]

• **διαθέμενος** part. aor. od διατίθεμαι

διαθήκη, ης, ἡ 1. *závěť, (poslední) pořázení, poslední vůle* 2. (Boží) *ustanovení, nařízení* 3. *smlouva* [33]

• **διαθήσομαι** fut. od διατίθεμαι

διαίρεσις, εως, ἡ 1. *rozdělení, přidělení; rozmanitost* 2. *rozdíl* (1K 12,4.5.6) [3]

διαίρέω (aor. διείλον) *rozdělit, přidělit, udělit* [2]

διακαθαίρω (aor. διεκάθαρα) (pro)čistit (L 3,17) [1]

• **διακαθαίρω** inf. aor. od διακαθαίρω

διακαθαρίζω (fut. διακαθαριῶ) (pro) čistit, vyčistit (Mt 3,12) [1]

διακατελέγχωμαι (plně) *vyvrátit (argument), (naprosto) usvědčit (z nesprávnosti) (τινὶ koho)* (Sk 18,28) [1]

διακελεύω *rozkázat, přikázat (+ inf.; v.l. J 8,5)* [0]

διακονέω (fut. διακονήσω, aor. διηκόνησα, pas. διηκονήθην) 1. *přisluhovat u stolu, obsluhovat (τινὶ koho)* 2. *přisluhovat; sloužit (τι [s] čím / v čem); pečovat (τινὶ o koho, oč); pomáhat* || διακονεῖν τραπέζαις (Sk 6,2) *věnovat se službě u stolů* (tj. asi starat se o finance, sr. τραπέζα 3.) 3. *vyhotovit, obstarat* 4. (1Tm 3,10.13) *působit jako jáhen* 5. (osobní pas.) *být obsluhován, nechat si sloužit* [37]

διακονία, ας, ἡ 1. *služba* 2. (svěcená) *služba, úřad* 3. *podpora, pomoc (εἰς τίνα komu)* 4. *jáhensství, diakonát* [34]

διάκονος, ου, ό α ή l. m 1. služebník 2. pomocník 3. diakon, jáhen II. f 1. služebnice 2. jáhenka [29]

διακόσιοι, αι, α (čísł.) dvě stě || διακοσίων δηναρίων ἄρτοι (J 6,7) chléb / chleby za dvě stě denárů [8]

διακούω (fut. διακούσομαι) vyslychat (tinós koho; Sk 23,35) [1]

διακρίνω (aor. διέκρινα, pas. διεκρίθην) 1. (akt.) rozlišovat; posuzovat; rozhodnout 2. (med. a pas.) přít se (τινί s kým); pochybovat, kolísat [19]

διακρίσις, εως, ή 1. rozlišování, rozdělování; posuzování 2. spor, pře [3]

διακωλώω (za)bránit (τινά komu; Mt 3,14) [1]

διαλαλέω rozmlouvat, povídat, domlouvat (πρός άλλήλους se) (L 1,65; 6,11) [2]

διαλέγομαι (aor. διελέξαμην n. διελέχθην) rozmlouvat, hovořit; bavit se, přít se (τινί n. πός τινα s kým); promlouvat (τινί n. πός τινα ke komu) [13]

διαλείπω (aor. διέλιπον) přestat (+ part. prez.: L 7,45) [1]

διάλεκτος, ου, ή mluva; způsob vyjadřování; jazyk [6]

διαλιμπάνω přestat (v.l.) [0]

διαλλάσσομαι (imp. aor. διαλλάγηθι) smířit se (τινί s kým; Mt 5,24) [1]

διαλογίζομαι 1. uvažovat, přemýšlet (τι n. περί τινος o čem) 2. rozmlouvat, hovořit (πός τινα s kým) [16]

διαλογισμός, ου, ό 1. myšlenka, uvažování, myšlení, smýšlení 2. pochybnost, obava [14]

διαλύω (aor. pas. διελύθην) rozptýlit, rozpráší (Sk 5,36) [1]

διαμαρτύρομαι (aor. διαμαρτύραμην) 1. zapřísahat; nabádat (τινί τι koho k čemu), napomínat, varovat (τινί koho) 2. (slavnostně) dosvědčit [15]

διαμάχομαι přít se, hádat se, vehementně namítat (Sk 23,9) [1]

διαμένω (aor. διέμεινα, pf. διαμεμένηκα) zůstat, setrvat, vytrvat [5]

διαμερίζω (aor. διεμέρισα, pf. pas. διαμεμέρισμαι) 1. rozdělit (εις εαυτούς mezi sebou) 2. (med.) rozdělit si (mezi sebou) 3. (pas.) být rozpolcen / rozdělen (ἐπί τινι / τινα proti komu), být ve sporu [11]

διαμερισμός, ου, ό rozdvojení, rozdělení, nejednota (L 12,51) [1]

διανέμω (aor. pas. διενεμήθην) 1. rozdílet; šířit 2. (pas.) rozšířit se (Sk 4,17) [1]

διανεύω dávat znamení, kývat (τινί na koho; L 1,22) [1]

διανόημα, τος, τό myšlenka (L 11,17) [1]

διάνοια, ας, ή 1. rozum 2. smýšlení; mysl 3. (pl.) (zlé) myšlenky, smysly [12]

διανοίγω (aor. διήνοιξα, pf. pas. διήνοιγμαί, aor. pas. διηνοίχθην) 1. otvírat 2. odkrýt, vysvětlit, vyložit 3. (pas.) otevřít se [8]

διανυκτερεύω strávit noc, přenocovat (L 6,12) [1]

διανύω (aor. διήνυσα) dokončit, ukončit (Sk 21,7) [1]

διαπαρατριβή, ής, ή (neustálá) třenice / hádka (1Tm 6,5) [1]

διαπεράω (aor. διεπέρασα) přeplout, přeplavit se, přepravit se, přejet [6]

διαπλέω (aor. διέπλευσα) proplout, přeplout (tr.: Sk 27,5) [1]

διαπρονέομαι být rozhořčen, vidět s od-porem, nelibě nést (Sk 4,2; 16,18) [2]

διαπορεύομαι procházet (τι / διά τινος co / čím; κατὰ πόλεις od města k městu), projít [5]

διαπορέω (impf. διηπόρουν) být bezradný / v nejistotě / v rozpacích / zaražen; nevědět si rady [4]

διαπραγματεύομαι (aor. διεπραγματευσάμην) (obchodem) získat, vydělat (L 19,15) [1]

διαπρίω 1. rozřezat 2. (pas.; přen.) roz-zuřit se (ταῖς καρδίαις v srdcích / v du-
chu), velmi se rozhněvat (Sk 5,33;
7,54) [2]

διαρήσσω viz δια(ρ)ρήγνυμι

διαρθρώ artikulovat (řeč), uvolnit (ja-
zyk; v.l. L 1,64) [0]

διαρπάζω (fut. διαρπάσω, aor. διήρπα-
σα) vyloupit, uloupit (Mt 12,29;
Mk 3,27bis) [3]

δια(ρ)ρήγνυμι a **διαρήσσω** (aor. διέ(ρ)
ρηξα, pas. διερ(ρ)άγην) 1. roztrhat,
rozbit 2. (pas.) trhat se [5]

διασαφέω (aor. διεσάφησα) 1. vysvětlit,
vyložit 2. vyprávět, vylíčit (Mt 13,36;
18,31) [2]

διασεύω (aor. διέσεισα) (násilně) vymá-
hat (L 3,14) [1]

διασκορπίζω (aor. διεσκόρπισα, pf.
pas. διεσκόρπισμαι, aor. pas. διε-
σκορπισθην) 1. rozptýlit, rozházet
(i přen.); promrhat; rozsypat 2. (pas.)
rozptýlit se, rozprchnout se [9]

διασπάω (pf. pas. διέσπαμαι, aor. pas.
διεσπάσθην) roztrhat, rozsápat [2]

διασπείρω (aor. pas. διεσπάρην)
1. rozptýlit 2. (pas.) rozprchnout se
(Sk 8,1,4; 11,19) [3]

διασπορά, ἄς, ἡ rozptýlení, diaspora [3]

διασπάζω part. aor. od διίστημι

διαστελλομαι (aor. διεστελλάμην) naří-
dit, přikázat, poručit || τὸ διαστελλόμε-
νον nařízení, příkaz [8]

διάστημα, τος, τό interval, mezičas,
uplynutí doby (Sk 5,7) [1]

διαστήσας part. aor. od διίστημι

διαστολή, ἡς, ἡ rozdíl, rozlišení || δ.
Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνος rozdíl mezi
Židem a Řekem / Nežidem / poha-
nem [3]

διαστρέφω (aor. διέστρεψα, pf. pas.
διέστραμμαι) 1. překroutit, převrátit;
zvrátit (i přen.) 2. odvrátit; rozvrátit;
svést, přivést k odpadu [7]

διασώζω (aor. διέσωσα, pas. διεσώθην)
zachránit, vysvobodit, zachovat; bez-
pečně dopravit (πρός τινα ke komu) [8]

διαταγή, ἡς, ἡ nařízení, příkaz || εἰς δι-
αταγὰς ἀγγέλων (Sk 7,53) z příkazu n.
za účasti andělů [2]

διάταγμα, τος, τό nařízení, příkaz, vý-
nos (Žd 11,23) [1]

διαταράσσω (aor. pas. διεταράχθην)
1. zmást 2. (pas.) zneklidnit se, ulek-
nout se (L 1,29) [1]

διατάσσω (fut. διατάξω, aor. διέταξα,
pf. pas. διατέταγμαi, part. aor. pas. δι-
αταχθεῖς n. διαταχθεῖς) přikázat, naří-
dit (τινὶ komu, i ak. s inf.), poručit [16]

διατελέω vydržet, vytrvat (Sk 27,33) [1]

διατηρέω uchovat; chránit (τινὰ ἕκ τινος
koho před čím) [2]

διατίθεμαι (fut. διαθήσομαι, aor. δι-
εθέμην) 1. nařídít, stanovit 2. uzavřít
(διαθήκην smlouvu) (τινὶ s kým; πρὸς
τινα s kým / pro koho) 3. odevzdat
4. odkázat, učinit pořízení, sestavit zá-
věť || ὁ διαθεόμενος zůstavitel, testátor,
ten, kdo ustanovil závěť (i přen.) [7]

διατρίβω (aor. διέτριψα) pobývat, setr-
vávat, zdržovat se (někde) [9]

διατροφή, ἡς, ἡ živobytí; (pl.) potravi-
ny, jídlo (1Tm 6,8) [1]

διαυγάζω prozařovat; (o dni) rozbřesk-
nout se (2Pt 1,19) [1]

διαυγής, ἐς průhledný, čistý (Zj 21,21)
[1]

διαφανής, ἐς průhledný (v.l. Zj 21,21)
[0]

διαφέρω (konj. aor. διενέγκω) 1. (tr.)
pronést (τι διά τινος co čím) 2. (intr.)
lišit se (τινός od koho); vynikat,
převyšovat (τινός koho); mít větší
cenu || οὐδὲν μοι διαφέρει (Ga 2,6) nic
mi na tom nezáleží, je mi to jedno | τὰ
διαφέροντα na čem záleží, co je podsta-
tné / lepší / nejlepší 3. (pas.) šířit se; být
zmítán / hnán sem a tam [13]

διαφεύγω (konj. aor. διαφύγω) *uniknout, uprchnout* (Sk 27,42) [1]

διαφημίζω (aor. διεφήμισα, pas. διεφημίσθη) 1. šířit / rozšiřovat (τινά pověst o kom), rozhlásit 2. (pas.) rozšířit se [3]

διαφθείρω (aor. διέφθειρα, pf. pas. διέφθαρμαι, aor. pas. διεφάρην) 1. ničit, hubit; rozežrat 2. zkazit, pokazit (mravy) || διεφθαμένος τὸν νοῦν *ma-jící zkaženou / zvrácenou mysl* 3. (pas.) být ničen, hynout, chátrat [6]

διαφθορά, ἄς, ἡ *zničení, zánik, zkáza, záhuba; rozklad* (mrtvého těla) [6]

διάφορος, ον (komp. διαφορώτερος) 1. různý, rozdílný, rozličný 2. význačný, znamenitý [4]

διαφυλάσσω (aor. διεφύλαξα) *střežit, chránit* (L 4,10) [1]

διαχειρίζομαι (aor. διεχειρίσασθην) *vztáhnout ruku* (τινά na koho); *zabít, zavraždit* (Sk 5,30; 26,21) [2]

διαγλενάζω *vysmívat se* (Sk 2,13) [1]

διαχωρίζομαι (aor. διεχωρίσθη) *oddělit se, vzdálit se* (L 9,33) [1]

διαγαμία, ἄς, ἡ *druhé manželství* (v.l. Tt 1,9) [0]

διγάμος, ον *podruhé / dvakrát ženatý* (v.l. Tt 1,9) [0]

διδασκτικός, ἡ, ὄν *schopný / nadaný k vyučování* [2]

διδασκτός, ἡ, ὄν *poučený, naučený, vyučený* (θεοῦ od Boha) [3]

διδασκαλία, ἄς, ἡ 1. vyučování, poučování; poučení 2. učení, nauka [21]

διδάσκαλος, ον, ὁ *učitel, mistr* [59]

διδάσκω (fut. διδάξω, aor. ἐδίδαξα, pas. ἐδιδάχθη) *učit* (τινά i τι τι koho čemu / co), *vyučovat; poučovat* [97]

διδασχί, ἡς, ἡ 1. poučování, vyučování 2. nauka, učení || ὁ κατὰ τὴν διδασχίην πιστὸς λόγος (sr. Tt 1,9) *spolehlivé slovo odpovídající (správně) nauce*

[30]

δίδραχμον, ον, τό *dyodrachma* (mince o hodnotě dvou drachem = 1 statér: Mt 17,24bis) [2]

Διδυμος, ον, ὁ *Dvojče, Didymos* (řecké jméno apoštola Tomáše) [3]

διδῶ *viz násl.*

δίδωμι i διδῶ (Zj 3,9) (3. pl. διδόασιν, imp. δίδου, inf. δίδοναι, part. δίδους, impf. 3. sg. ἐδίδου, 3. pl. ἐδίδουν i ἐδίδουσιν, fut. δώσω, aor. ἔδωκα, konj. δῶ, 2. sg. δῶς, 3. sg. δῶ n. δοί n. δῶη, opt. 3. sg. δῶη, imp. δός, inf. δοῦναι, part. δούς, pf. δέδωκα, pas. δέδομαι, plpf. (ἐ)δέδωκεν, aor. pas. ἐδόθη, part. δοθείς, fut. pas. δοθήσομαι) 1. dát, darovat; odevzdat, předat, přenechat, vydat; svěřit; vrátit; přinést (θεοῖαν obět) || δ. εαυτόν (Sk 19,31) *vydat se, odvážit se, odebrat se* 2. ustanovit, určit 3. dovolit, nechat; způsobit (τέρατα divy) || δ. τόπον *uvolnit místo, dát příležitost* [415]

• **διέβην** aor. od διαβαίνω

διεγείρω (aor. διήγειρα, part. διεγερθείς) 1. (akt.) *probudit*; (přen.) *oživit, vyburcovat* 2. (pas.) *probudit se* [6]

• **διέζωσα** aor. od διαζώννυμι

• **διέθემν** aor. od διατίθεμαι

• **διείλον** aor. od διαίρω

• **διελεύσομαι** fut. od διέρχομαι

• **διελέχθη** aor. (pas.) od διαλέγομαι

• **διεληλυθώς** part. pf. od διέρχομαι

• **διελθεῖν** inf. aor. διέρχομαι

• **διέλιπον** aor. od διαλείπω

• **διενέγκω** konj. aor. od διαφέρω

διενθυμέομαι *přemýšlet, uvažovat* (Sk 10,19) [1]

διεξέρχομαι (aor. διεξήλθον) *vyjít* (v.l. Sk 28,3) [0]

διεξόδος, ον, ἡ *východ (cesty); cíl, hranice* || αἱ διεξοδοὶ τῶν ὁδῶν *křížovatky cest, rozcestí* (Mt 22,9) [1]

διερμηνεία, ἄς, ἡ *výklad, překlad* (v.l. 1K 12,10) [0]

διερμηνευτής, οἱ, ὁ *vykladač, překladatel* (1K 14,28) [1]

διερμηνεύω (aor. διερμήνευσα) 1. *vy-světlovat, vykládat* 2. *překládat* [6]

διέρχομαι (fut. διελεύσομαι, aor. διήλθον, inf. διελθεῖν, pf. διεήλυθα, part. pf. διελήλυθώς) 1. *projít* (τι n. διά τινος co / čím); *procestovat; chodit* (sem a tam) 2. *přejít, dospět, přijít; proniknout* (i přen.), *dosáhnout* 3. *rozšířit se; rozejít se, rozptýlit se* [43]

διερωτάω (aor. διηρώτησα) *doptat se* (τι nač), *vyptat se* (Sk 10,17) [1]

• **διεσπάρην** aor. pas. od διασπείρω

• **διεστειλάμην** aor. od διαστέλλομαι

• **διέστην** aor. 2 od διίστημι

• **διεστραμμαι** pf. pas. od διαστρέφω

• **διεταράχθην** aor. pas. od διαταράσσω

διετής, ἔς *dvouletý, (jsoucí) ve věku dvou let* (Mt 2,16) [1]

διετία, ας, ἡ *dvouletí, doba dvou let* (Sk 24,27; 28,30) [2]

• **διεφθάρην** aor. pas. od διαφθείρω

• **διέφθαρμαι** pf. pas. od διαφθείρω

• **διήγειρα** aor. od διεγείρω

διηγέομαι (fut. διηγήσομαι, aor. διηγησάμην) *vyprávět, líčit, popsát* || τήν γενεάν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; (Sk 8,33) *kdo popíše / spočítá jeho potomky? n. kdo vylíčí / popíše jeho současníky? (tj. jejich zlobu)* [8]

διήγησις, εως, ἡ *vyprávění* (L 1,1) [1]

• **διήλθον** aor. od διέρχομαι

διηλεκτής, ἔς *stálý, trvalý, věčný* || εἰς τὸ διηλεκτές navěky, navždy [4]

• **διηνοήχθην** aor. pas. od διανοήγω

διθάλασσος, ον *omývaný dvěma moři* (tj. z obou stran mořem) || τόπος δ. *písčitý nános v moři* n. *mělcína* (Sk 27,41) [1]

διϊκνεομαι *vnikat, pronikat* (Žd 4,12) [1]

διίστημι (aor. 1 διέστησα, aor. 2 διέστην, k nim part. διαστήσας a διαστάς) 1. *od-dělit se, vzdálit se, odejít;* (o čase) *uply-*

nout 2. (tr.; aor. 1) *plout dál* (?) || βραχὺ δὲ διαστήσαντες (Sk 27,28) *když kousek upluli n. za chvíli (potom)* [3]

διίστορέω *pozorně prohlížet* (v.l. Sk 17,23) [0]

διίσχυρίζομαι (*houževnatě*) *tvrdit* (+ ak. s inf.) [2]

δικάζω *soudit* (v.l. L 6,37) [0]

δικαιοκρισία, ας, ἡ *spravedlivý soud* (Ř 2,5) [1]

δικαιος, αἰα, ον 1. (o osobách) *spravedlivý; poctivý* 2. (o věcech) *správný, řádný, spravedlivý* [79]

δικαιοσύνη, ης, ἡ 1. *spravedlnost* (v různém chápání: lidská, věcí; Boží: na člověku [= *ospravedlnění*] i s., jakou má Bůh) 2. *štědrost* [92]

δικαιόω (fut. δικαιοῶσω, aor. ἐδικαιώσω, pf. pas. δεδικαιώμαι, aor. pas. ἐδικαιώθην) 1. *učinit spravedlivým; ospravedlnit; pokládat za nevinného* 2. *uznat, dát za pravdu* 3. *očistit* (od viny), *osvobodit* (od hříchu) [39]

δικαίωμα, τος, τό 1. *požadavek práva, příkázání, ustanovení* 2. *právní / správný čin* 3. (Ř 5,16) *ospravedlnění* [10]

δικαίως (adv.) 1. *spravedlivě; právem, po právu, oprávněně* 2. *správně, pořádně, poctivě* [5]

δικαίωσις, εως, ἡ *ospravedlnění* (Ř 4,25; 5,18) [2]

δικαστής, οἱ, ὁ *soudce* (Sk 7,27.35) [2]

δικη, ης, ἡ 1. *trest* 2. *Spravedlnost* (jako bohyně: Sk 28,4) [3]

δικτυον, ου, τό *sít* [12]

δίλογος, ον *dvoujazyčný; obojaký* v řeči, *neupřímný, pokrytecký* (1Tm 3,8) [1]

διό (sp.) *proto, tedy, tudíž* [53]

διοδεύω (aor. διώδευσα) *procestovat, projít;* (intr.) *cestovat, chodit* (κατὰ πόλιν καὶ κώμην [L 8,1] *po městech a vesnicích*) [2]

Διονύσιος, ου, ὁ *Dionysios, Diviš* (Athénan: Sk 17,34) [1]

διόπερ (sp.) *právě proto, proto tedy* (1K 8,13; 10,14) [2]

διοπετής, ἐς *spadlý z nebe* || τὸ διοπετές (sc. ἄγαλμα) *obraz (Diany Efeské) spadlý z nebe* (Sk 19,35) [1]

διόρθωμα, τος, τό *zlepšení, náprava* (Sk 24,2) [1]

διόρθωσις, εως, ἡ *správný řád, obnova* (Žd 9,10) [1]

διорόσσω (aor. pas. διωρύχθην) 1. *prokopat (se)* 2. (pas.) *prokopat se, proniknout, vloupat se* (τι do čeho) [4]

• **Διός** gen. od Ζεύς

Διόσκουροι, ων, οἱ *Dioskurové (hvězdy Kastor a Pollux: Sk 28,11)* [1]

διότι (sp.; = διὰ τοῦτο ὅτι = *proto ... protože; neboť* || διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ (1K 15,9) *protože jsem pronásledoval Boží církev* 2. (= διὰ τοῦτο) *proto* [23]

Διοτρέφης, ους, ὁ *Diotrefés, Diotrefes* (křesťan: 3J 9) [1]

διπλοῦς, ἡ, οὖν (komp. διπλότερος) *dvojitý, dvojnásobný* [4]

διπλώ (aor. ἐδίπλωσα) *zdvojnásobit, zdvojit* || δ. τὰ διπλὰ *odplatit dvojnásobně* (Zj 18,6) [1]

δίς (adv.) *dvakrát* || ἅπαξ καὶ δίς *víc než jednou, opakovaně* [6]

δισμυριάς, ἄδος, ἡ *dvě myriady, dvacet tisíc* (Zj 9,16) [1]

διστάζω (aor. ἐδίστασα) *pochybovat, váhat* (Mt 14,31; 28,17) [2]

διστομος, ον *dvoješčný* [3]

δισχίλιοι, αι, α (čisl.) *dva tisíce* (Mk 5,13) [1]

διῶλιζω *odstranit cezením, (vy)cedit* (Mt 23,24) [1]

διχάζω (aor. ἐδίχασα) *rozdvojit, postavit* (τινὰ κατὰ τινος koho proti komu: Mt 10,35) [1]

διχοστασία, ας, ἡ *rozštěpení, roztržka, spor, svár* [2]

διχοτομέω 1. *rozříznout (uprostřed),*

rozsekat (na kusy) 2. (přen.) *přísně potrestat* (Mt 24,51; L 12,46) [2]

διψάω (fut. διψήσω, aor. ἐδιψῆσα) 1. *žít-nit (i přen.), mít žízeň* 2. *toužit, dychtit* (τι po čem) [16]

διψος, ους, τό *žízeň* (2K 11,27) [1]

διψυχος, ον *nerozhodný, váhavý, pochybující* (Jk 1,8; 4,8) [2]

διωγμός, οῦ, ὁ *pronásledování* [10]

διώκτης, ου, ὁ *pronásledovatel* (1Tm 1,13) [1]

διώκω (fut. διώξω, aor. ἐδίωξα, pf. pas. δεδίωγμαί, aor. pas. ἐδίωχθην) 1. *spěchat, pospíchat, běžet* (κατὰ σκοπὸν k cíli), *jít* (τινὰ za kým) 2. *pronásledovat* 3. *vyhnat, zapudit* 4. *usilovat* (τί οὐ) [45]

δόγμα, τος, τό 1. *nařízení, příkaz* 2. *ustanovení, výnos, zákon* [5]

δογματίζομαι *přijmout ustanovení, nechat si dát příkazy* (Ko 2,20) [1]

• **δοθεῖς** part. aor. pas. od διδωμι

• **δοθήσομαι** fut. pas. od διδωμι

• **δοί** konj. aor. 3. sg. od διδωμι

δοκέω (fut. δόξω, aor. ἔδοξα) 1. *domnívat se, myslet, mít za to* (+ inf. n. ὅτι) 2. *zdát se, jevit se, budit dojem* || (+ inf.) *ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι* (Sk 17,18) *zdá se, že je to hlasatel cizích božstev* | οἱ δοκοῦντες *ti, kteří něco znamenají* 3. (neos.) *δοκεῖ μοι zdá se mi, pokládám za správné; rozhoduji (se)* [62]

δοκιμάζω (fut. δοκιμάσω, aor. ἐδοκιμάσα, pf. pas. δεδοκιμασμαι, aor. pas. ἐδοκιμάσθην) 1. *zkoumat, zkoušet; třbit; rozpoznat; osvědčit, uznat* 2. *pokládat za vhodné* [22]

δοκιμασία, ας, ἡ *zkouška; pokoušení* (Žd 3,9) [1]

δοκιμή, ἡς, ἡ 1. *vyzkoušenost, osvědčenost* 2. *důkaz* [7]

δοκίμιον, ου, τό 1. *zkoušební prostředek; zkouška, vyzkoušení, osvědčení* 2. *pravost, ryzost* (τῆς πίστεως víry) [2]

- δόκιμος, ον** 1. vyzkoušený, osvědčený 2. uznávaný, vážený (τοῖς ἀνθρώποις u lidí) [7]
- δοκός, οῦ, ἡ** kláda, trám [6]
- δόλιος, α, ον** lstivý, zákeřný; podvodný (2K 11,13) [1]
- δολιώω** (impf. 3. pl. ἐδολιοῦσαν) podvádět, klamat (Ř 3,13) [1]
- δόλος, ου, ὁ** podvod, lest [11]
- δόλω** (z)falšovat (2K 4,2) [1]
- δόμα, ατος, τό** dar [4]
- δόξα, ης, ἡ** 1. sláva, chvála, čest; dobrá pověst 2. lesk, nádhera; vznešenost; chloubka 3. aí δόξαι (2Pt 2,10; Ju 8) nebeské bytosti, andělé [166]
- δοξάζω** (fut. δοξάσω, aor. ἐδόξασα, pf. pas. δεδόξασμαι, aor. pas. ἐδοξάσθην) 1. velebit, chválit, ctít, oslavovat 2. oslavit, uvést do slávy [61]
- Δορκάς, ἄδος, ἡ** Dorkas, Srnka (překlad jména Ταβιθά: Sk 9,36.39) [2]
- δός** imp. aor. od δίδωμι
- δόςις, εως, ἡ** 1. dar 2. darování, výdaj [2]
- δότης, ου, ὁ** dárce (2K 9,7) [1]
- Δουβέριος, α, ον** (jsoucí) z Derbe (v.l. Sk 20,4) [0]
- δουλαγωγέω** podrobovat, uvádět do podřízenosti, ovládat (1K 9,27) [1]
- δουλεία, ας, ἡ** otroctví (i přen.) [5]
- δουλεύω** (fut. δουλεύσω, aor. ἐδούλευσα, pf. δεδούλευκα) 1. být otrokem, otročit (i přen.) 2. sloužit, být oddán [25]
- δούλη, ης, ἡ** služebnice, otrokyně [3]
- δούλος, η, ον** služebný, otrocký, podřízený (Ř 6,19bis) [2]
- δούλος, ου, ὁ** otrok, služebník (i přen.) [124]
- δουλώω** (fut. δουλώσω, aor. ἐδούλωσα, pf. pas. δεδούλωμαι, aor. pas. ἐδουλώθην) 1. zotročit, podrobit, podřídit 2. (pas.) být učiněn otrokem, stát se otrokem, být vázán (jako otrok) [8]
- δούνα** inf. aor. od δίδωμι
- δούς** part. aor. od δίδωμι
- δοχή, ἧς, ἡ** hostina, recepcce (L 5,29; 14,13) [2]
- δράκων, οντος, ὁ** drak, had (ve Zj) [13]
- δραμών** part. aor. od τρέχω
- δράσσομαι** chytit, polapit, přistihnout (1K 3,19) [1]
- δραχμή, ἧς, ἡ** drachma (stříbrná mince: L 15,8bis.9) [3]
- δρέπανον, ου, τό** srp [8]
- δρόμος, ου, ὁ** 1. běh, závod 2. běh života, poslání, činnost [3]
- Δρούσιλλα, ης, ἡ** Drusilla (dcera Heroda Agrippy I.: Sk 24,24) [1]
- δύναμαι** (2. sg. δύνῃ n. δύνασαι, opt. δύναμην, impf. ἐδυνάμην a ἡδυνάμην, fut. δυνήσομαι, aor. ἡδυνήθην a ἡδυνάσθην) 1. moci, být schopen 2. smět, mít právo [210]
- δύναμις, εως, ἡ** 1. síla, moc; schopnost; moc uzdravovat 2. mocný čin, zázrak 3. význam, smysl 4. mocnost (andělé) [119]
- δυναμόω** (aor. pas. ἐδυναμώθην) posilovat, dodávat sílu (tíká komu) [2]
- δυνάστης, ου, ὁ** 1. mocnář, panovník, vládce; mocný (člověk) 2. dvorní úředník; hodnostář [3]
- δυνατέω** být silný; mít moc; moci, být schopen [3]
- δυνατός, ἡ, ὄν** mocný (ἐν τινι čím), silný; možný (τινί / παρά τινι pro / u koho); schopný || τὸ δυνατόν moc [32]
- δύω** (aor. ἔδυν i ἔδουσα) (o slunci) zapadat [2]
- δύο** (čísł.; nom., gen., ak. δύο, dat. δύοiv) dva, dvě || ἀνά δύο / κατὰ δύο / δύο δύο po dvou | εις δύο ve dvě [135]
- δυσβάστακτος, ον** těžký k nesení, neúnosný (i přen.) [2]
- δυσεντέριον, ου, τό** průjem, úplavice (Sk 28,8) [1]
- δυσερμήνευτος, ον** těžko vysvětlitelný, nejasný (Žd 5,11) [1]

δύσις, εως, ἡ západ (svět. strana)

(Mk 16,8: krátký závěr) [0+1]

δύσκολος, ον obtížný, těžký (+ inf.; Mk 10,24) [1]

δυσκόλως (adv.) obtížně, těžko, stěží [3]

δυσμή, ἡς, ἡ (hl. v pl.) západ (svět. strana) || ἀπό δυσμῶν od západu / na západě | ἐπὶ δυσμῶν na západě [5]

δυσνόητος, ον těžko srozumitelný (2Pt 3,16) [1]

δυσφημέω hanobit, tupit (1K 4,13) [1]

δυσφημία, ας, ἡ hanobení, potupa; pomluva, urážka (2K 6,8) [1]

• **δῶ** konj. aor. 3. sg. od δίδωμι

δώδεκα (čísł.) dvanáct || ἦν γὰρ ἑτῶν δώδεκα (Mk 5,42) bylo jí totiž dvanáct let [75]

δωδέκατος, η, ον dvanáctý (Zj 21,20) [1]

δωδεκάφυλον, ου, τό (lid / národ) dvanáct(i) kmenů (Sk 26,7) [1]

• **δώη** konj. aor. 3. sg. od δίδωμι

• **δώη** opt. aor. 3. sg. od δίδωμι

δώμα, τος, τό střecha [7]

δωρεά, ας, ἡ dar [11]

δωρεάν (adv.; ak. od δωρεᾶ) 1. zdarma, zdarma, darem 2. nezaslouženě; bez příčiny 3. zbytečně, nadarmo [9]

δωρέομαι (aor. ἐδώρησάμην, pf. δεδώρημαι) darovat [3]

δώρημα, τος, τό dar [2]

δῶρον, ου, τό 1. dar (obecně) 2. obětní dar [19]

δωροφορία, ας, ἡ přinášení darů (v.l. Ř 15,31) [0]

• **δώση** konj. aor. 3. sg. od δίδωμι

• **δώσιν** konj. aor. 3. pl. od δίδωμι

E

ε' (číslice:) 5 (v.l. Zj 19,9) [0]

ἔα (citosl. vyjadřující údiv n. nevoli) ó!; á!, ach!, aj! n. se nepřekládá (L 4,34)

[1]

ἔάν (sp. a část.; většinou s konj.)

1. **κdyž, jestliže** || ἔάν τις ὑμῖν εἴπη **κdyž vám někdo řekne** | ἔάν ἀσπᾶσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον (Mt 5,47) **jestliže pozdravujete jen své bratry** | ἔάν οἴδαμεν (1J 5,15) **jestliže víme** | ἔάν καὶ ἰ **když** | ἔάν μὴ **jestliže ne** | οὐ ... ἔάν μὴ **ne ... leč, jen, pouze** | ἔάν τε ... ἔάν τε **at ... at 2.** (= ἂν; ve vztažných aj. větách) -koli || ὅπου ἔάν ἀπέρχη (Mt 8,19) **kamkoli půjdeš** [333]

ἔάνπερ (sp.) **když jen, když / jestliže vůbec, když jinak; pokud** (Žd 3,6.14; 6,3)

[3]

ἑαυτοῦ, ἡς, οῦ 1. (zvrtné zájm.; bez nom.; užívané nejvíce ve 3. os. sg. a pl., ale také v 1. a 2. os. pl.) **se, sebe; si, sobě** || ἑαυτοὺς πειράζετε (2K 13,5) **zkoušejte sami sebe** | ἀφ' ἑαυτῶν **sami od sebe** | ἐν ἑαυτοῖς (= i ἐν ἡμῖν αὐτοῖς) **u sebe, v nitru** | καθ' ἑαυτὸν **sám (pro sebe)** | παρ' ἑαυτῶ **u sebe, stranou, zvlášt'** | κοινὸν δι' ἑαυτοῦ (Ř 14,14) **nečistě samo o sobě / v sobě** (= lat. per se) 2. (zájm. reciproční) **se, si, navzájem** || ἐν ἑαυτοῖς **mezi sebou, navzájem** (pro 3., ale i 1. a 2. os.) 3. (zájm. přivl.) **svůj** || τὸ ἑαυτοῦ σῶμα (Ř 4,19) **své tělo** n. (při překl. vedl. větou) **jeho** (tj. Abrahámo-vo) **tělo** [319]

ἑάω (part. ἑών, imp. 2. pl. ἑάτε, impf. ἑών, fut. ἑάσω, aor. ἑάσα) 1. **nechat, dovolit** (τινά komu + inf.), **připustit 2. vynechat; uvolnit; odhodit** (τὰς ἀγκύρας kotvy); **odložit 3. přestat** || ἑάτε ἕως τούτου (L 22,51) **dost!, přestaňte!** [11]

• **ἔβαλον** aor. od βάλλω

ἑβδομήκοντα (čísł.) **sedmdesát** [5]

ἑβδομηκοντάκις (číselné adv.) **sedmdesátkrát** || ἑ. ἑπτὰ **sedmdesát sedmkrát** (= ἑ. ἑπτάκις) n. (pravděpodobněji) **sedmasedmdesátkrát** (Mt 18,22) [1]

- ἔβδομος, η, ον *sedmý* || ἡ ἔβδομη (sc. ἡμέρα) *sedmý den* [9]
- ἔβεβλήμην plpf. pas. od βάλλω
- Ἔβερ, ὁ (neskl.) *Heber* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,35) [1]
- ἐβλήθην aor. pas. od βάλλω
- ἑβραϊκός, ἡ, ὄν *hebrejský* (διάλεκτος *jaзык*; v.l. L 23,38) [0]
- Ἑβραῖος, ου, ὁ *Hebrej* [4]
- Ἑβραῖς, ἴδος f adj. *hebrejský* || ἡ Ἑ. διάλεκτος *hebrejský* / (asi také:) *aramejský jazyk* [3]
- Ἑβραῖστῃ (adv.) *hebrejsky*, (pravděpodobně také:) *aramejsky* [7]
- ἐγγίζω (fut. ἐγγιώ, aor. ἤγγισα, pf. ἤγγικα) *blížit se, přiblížit se* (τινί ke komu / čemu; εἰς τι i μέχρι τινός k čemu; ἐπί τινα ke komu); *přistoupit; být blízko* [42]
- ἐγγράφω (pf. pas. ἐγγέγραμμαι) *zapsat, vepsat, zaznamenat* [3]
- ἔγγυος, ου, ὁ *ručitel* (Žd 7,22) [1]
- ἐγγύς (adv.; komp. ἐγγύτερον) *blízko* (místně i časově; τινός komu, čemu / koho, čeho); *brzy* [31]
- ἐγεγόνει plpf. 3. sg. od γίνομαι
- ἐγείρω (fut. ἐγερῶ, aor. ἤγειρα, pf. pas. ἐγήγερμαι, aor. pas. ἤγέρθην, fut. pas. ἐγερθήσομαι) 1. (akt.) *probudit, vzbudit* (i přen.); *pozvednout; vzkřísit; (znovu) postavit* || (imp.) *ἔγειρε vstaň!, postav se!* 2. (pas.) *vzbudit se, probudit se, vstát* (ze země, z lože), *postavit se, povstat* (ἐπί τινα proti komu); *být vzkříšen, vstát* (z mrtvých) [144]
- ἐγενήθην aor. od γίνομαι
- ἐγενόμην aor. od γίνομαι
- ἐγερσις, εως, ἡ *vzkříšení, zmrtvýchvstání* (Mt 27,53) [1]
- ἔγημα aor. od γαμέω
- ἐγκάθετος, ου, ὁ *špeh, zvěd, slídlil* (L 20,20) [1]
- ἐγκαίνια, ἰων, τὰ (svátek) *posvěcení chrámu, chanuka* (J 10,22) [1]
- ἐγκαινίζω (aor. ἐνεκαίνισα) *obnovit; otevřít, zahájit; zasvětit* (jako něco nového), *uvést v platnost* (Žd 9,18; 10,20) [2]
- ἐγκακέω (konj. aor. ἐγκακήσω) 1. *unavit se, ochabnout, polevit* 2. *ztrácet odvahy / naději* [6]
- ἐγκαλέω (fut. ἐγκαλέσω) *obvinít, obžalovat* (τινί τινος n. περί τινος koho z čeho); *vystoupit s obžalobou / jako žalobce* (κατά τινος proti komu) [7]
- ἐγκαταλείπω (fut. ἐγκαταλείψω, aor. ἐγκατέλιπον, pas. ἐγκατελείφθην) *opustit; ponechat, zanechat; přenechat, odevzdat* [10]
- ἐγκατοικέω *bydlet, přebývat* (ἐν αὐτοῖς mezi nimi; 2Pt 2,8) [1]
- ἐγκανχάομαι *chlubit se* (ἐν τινι čím; 2Te 1,4) [1]
- ἐγκεντρίζω (aor. ἐνεκέντρισα, pas. ἐνεκεντρίσθην) *roubovat, očkovat* (i přen.; εἰς τι n. ἐν τινι nač; Ř 11,17–24) [6]
- ἐγκλείω (pf. pas. ἐγκέκλεισμαι) *uzavřít* (v.l. L 3,20) [0]
- ἐγκλημα, τος, τό *obžaloba, obvinění*, (jako skutková podstata) *zločin* (Sk 23, 29; 25,16) [2]
- ἐγκομβόομαι (aor. ἐνεκομβώσασθην) *obléci sí, opásat se* (τι čím; 1Pt 5,5) [1]
- ἐγκοπή, ἤς, ἡ *překážka, zábrana* (1K 9,12) [1]
- ἐγκόπτω (aor. ἐνέκοψα) *bránit* (τινά komu); *zdržovat, obtěžovat* [5]
- ἐγκράτεια, ας, ἡ *sebeovládání, zdrženlivost* [4]
- ἐγκρατεύομαι *ovládat se, být zdrženlivý* (τι v čem; 1K 7,9; 9,25) [2]
- ἐγκρατής, ἐς *zdrženlivý* (Tt 1,8) [1]
- ἐγκρίνω (aor. ἐνέκρινα) *přihradit* (τινά τινι koho ke komu), *postavit do stejné řady* (2K 10,12) [1]
- ἐγκρύπτω (aor. ἐνέκρυψα) *schovat, skrýt; vložit, vmísit* (εἰς τι do čeho) [2]

- ἔγκυος, (ον) *těhotná* (L 2,5) [1]
 • ἔγνώκειν plpf. od γινώσκω
 • ἔγνων aor. od γινώσκω
 • ἔγνωκα pf. od γινώσκω
 • ἔγνώσθην aor. pas. od γινώσκω
 ἔγχρῖω (aor. ἐνέχρισα) *potřít, pomazat* (Zj 3,18) [1]
 ἐγώ (zájm.; gen. ἐμοῦ, μου, dat. ἐμοί, μοι, ak. ἐμέ, με) 1. já (v nom. jen při důrazu) || *ἰδοὺ ἐγώ* (Sk 9,10) *zde jsem n.* (viz 2.) *ano, Pane* | ἐγώ εἰμι *já jsem (to)* | μου ὑπὸ τήν στέγην (Mt 8,8) *pod mou střechu* 2. (Mt 21,30) *ano* [1718]
 ἐδαφιῶ (fut. ἐδαφιάω) *srovnat se zemí* (L 19,44) [1]
 ἔδωκεν, ους, τό *země, půda* (Sk 22,7) [1]
 • ἐδεδώκειν plpf. od δίδωμι
 • ἐδεήθην aor. od δέομαι
 • ἔδειξα aor. od δεῖκνυμι
 • ἔδειρα aor. od δέρω
 • ἐδιδάχθην aor. pas. od διδάσκω
 • ἐίδοσαν impf. 3. pl. od δίδωμι
 • ἐίδου impf. 3. sg. od δίδωμι
 • ἐίδουν impf. 3. pl. od δίδωμι
 • ἐδόθην aor. pas. od δίδωμι
 • ἐδολιοῦσαν impf. (!) 3. pl. od δολιόω
 • ἔδοξα aor. od δοκέω
 ἔδραϊος, α, ον *nepřesedavý, stálý, pevný, neochvějný* [3]
 ἐδραῖωμα, τος, τό *opora, základ* (1Tm 3,15) [1]
 • ἔδραμον aor. od τρέχω
 • ἔδωκα aor. od δίδωμι
 • ἔδωκα aor. od δίδωμι
 • Ἐζεκιᾶς, ου, ὁ *Ezechiáš, Chizkiáš* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,9.10) [2]
 • ἔζην impf. od ζῶω
 ἐθελοθησικία, ας, ἡ *vlastní náboženství, náboženství podle svých představ* (Ko 2,23) [1]
 • ἔθεντο aor. med. 3. pl. od τίθημι
 • ἔθηκα aor. od τίθημι
 ἐθίω (pf. pas. εἶθισμαι) 1. *navykát, při-*

- vykát* 2. (pas.) *navykát si, mít ve zvyku, dodržovat obyčej* || τὸ εἰθισμένον *co je obvyklé, obyčej* (L 2,27) [1]
 ἐθνάρχης, ου, ὁ *etnarcha, místodržitel, vládce* (2K 11,32) [1]
 ἐθνικός, ἡ, ὄν *pohanský* || ὁ ἔ. *pohan* [4]
 ἐθνικῶς (adv.) *pohansky* (Ga 2,14) [1]
 ἔθνος, ους, τό 1. *národ* || τὰ ἔθνη *(pohanské) národy, pohané* 2. *lid* 3. *(lidský) rod, pokolení* [162]
 ἔθος, ους, τό 1. *zvyk, obyčej, mrav* 2. *zákon* [12]
 • ἔθου aor. med. 2. sg. od τίθημι
 • ἔθρεψα aor. od τρέφω
 εἰ (část. a sp.) 1. (sp. podmínková) *jestliže, když, -li* || *εἰ υἱὸς εἰ τοῦ θεοῦ* (Mt 4,3) *jsi-li syn Boží* | *εἰ ἦν προφήτης* (L 7,39) *kdyby (to) byl prorok* (překl. se řídí podle apodose) 2. (v nepřímých otázkách) *zda, jestli, zdali* || *ἐπηρώτησεν εἰ ... Γαλιλαῖος ἐστιν* (L 23,6) *zeptal se, zda ... je Galilejec* 3. *v přímých otázkách odpovídá tázací část. n.* „*“ a nepřekládá se: εἰ τι βλέπεις; (Mk 8,23) vidíš něco? 4. (po slovesech citového hnutí, vůle) že, aby* || Πιλάτος ἐθαύμασεν *εἰ ἦδη τέθνηκεν* (Mk 15,44) *Pilát se podivil, že už umřel* | *διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω* (Fr 3,12) *ale snažím se, abych i dosáhl* 5. (podle hebr. וְאִם) *zajisté ne* || *εἰ δοθήσεται* (Mk 8,12) *(určitě) nebude dáno* 6. (s dalšími část.:) *εἰ μὴ* (po záporu) *vyjma, kromě, leč, nýbrž, jen;* (zř. bez záporu:) *ale, nicméně* | *εἰ καὶ n. καὶ εἰ i když, třebaže* | *εἴτε ... εἴτε viz εἴτε* | *εἰ δὲ μὴ (γε) když ne, jinak* | *εἴ γε jen když, pokud však* 7. *εἰ μὴν* (Žd 6,14) *jistě, určitě, zajisté* [502]
 • εἶα impf. 3. sg. od εἶω
 • εἶασα aor. od εἶω
 • εἶδα aor. k ὁράω
 εἶδέα, ας, ἡ *vzhled, zjev, vzezření, podoba* (Mt 28,3) [1]

- ειδέναι inf. od οἶδα
- εἰδήσω fut. od οἶδα
- εἶδον aor. k ὄραω
- εἰδός var. k εἰδώς
- εἶδος, ους, τό 1. *podoba, vzhled, vzezření, výraz (tváře)* 2. *pohled, dívání se* 3. *způsob, druh* [5]
- εἰδυῖα (gen. -δυῖης) part. f od οἶδα
- εἰδῶ konj. od οἶδα
- εἰδωλεῖον, ου, τό *pohanský chrám* (1K 8,10) [1]
- εἰδωλόθυτον, ου, τό *maso z pohanských obětí* [9]
- εἰδωλολάτρης, ου, ὁ *modloslužebník, modlář* [7]
- εἰδωλολατρία, ας, ἡ *modloslužba* [4]
- εἰδωλον, ου, τό *modla, bůžek* [11]
- εἰδώς part. m od οἶδα
- εἰθισμαι pf. pas. od εἶθω
- εἰκῆ (adv.) 1. *zbytečně, nadarmo* 2. *bezdůvodně* [6]
- εἰκοσι (čísł.) *dvacet* || εἰκοσι πέντε *dvacet pět* | εἰκοσι τέσσαρες *dvacet čtyři* | εἰκοσι τρεῖς *dvacet tři* [11]
- εικοσιπέντε (čísł.) *dvacet pět* (NA i GNT mají odděleně: J 6,19) [0]
- εικοσιτέσσαρες (čísł.) *dvacet čtyři* (v.l.; NA i GNT mají odděleně) [0]
- εικοσιτρεῖς (čísł.) *dvacet tři* (NA i GNT mají odděleně: 1K 10,8) [0]
- εἶκω (aor. εἶξα) *ustoupit* (Ga 2,5) [1]
- εἰκών, ὄνος, ἡ 1. *obraz, zobrazení* 2. *podoba, vzezření* [23]
- εἰλάμην aor. od αἰρέομαι
- εἰλευθήρωσεν nepr. aor. 3. sg. od ελευθερώω
- εἰληπται pf. pas. 3. sg. od λαμβάνω
- εἰληφα pf. od λαμβάνω
- εἰλικρινεῖα, ας, ἡ *čistota, ryzost, upřímnost* [3]
- εἰλικρινής, ἐς *čistý, upřímný* [2]
- εἰλκον impf. s ἔλκω
- εἰλκσα aor. od ἔλκω
- εἰλκμαι pf. od ἐλκόομαι

- εἰμί (imp. ἴσθι, 3. sg. ἔστω a ἦτω, 3. pl. ἔστωσαν, inf. εἶναι, impf. ἦμην, 2. sg. ἦσθα i ἦς, fut. ἔσομαι, ostatní tvary viz gramatiku) 1. (plnovýzn. sl.) *být, existovat; pocházet; stát se; (s dat. osoby) mít; být možný* (Žd 9,5) || οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον (L 1,7) *neměli děti* | ἔσται τελειωσις τοῖς λευλαημένοις αὐτῇ (L 1,45) *uskuteční / splní se, co jí bylo řečeno* | ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα (Mk 5,42) *bylo jí totiž dvanáct let* 2. (jako spona) *být, znamenat* || οὐ γὰρ ἔστιν ἀκαταστασίας ὁ θεός (1K 14,32) *Bůh přece není Bohem zmatku* 3. *jako součást opisných tvarů (někdy obtížné odlišit od význ. 2.)* || ἦν διδάσκων učil [2462]
- εἶνεκεν (předl. s gen.) *kvůli, pro* || οὐ εἶνεκεν (L 4,18) *proto; protože* – (viz i ἔνεκα) [2]
- εἶξα aor. od εἶκω
- εἶπα aor. k λέγω
- εἶπερ (sp.) *jestliže skutečně, jestliže tedy; poněvadž* || καὶ εἶπερ i *když (tedy)* [6]
- εἶπον aor. k λέγω
- εἰργασάμην aor. od ἐργάζομαι
- εἰργασμαι pf. od ἐργάζομαι
- εἶρηκα pf. od λέγω
- εἰρήκειν plpf. od λέγω
- εἰρηνεύω (aor. εἰρήνευσα) *žít v pokoji, zachovávat pokoj* (μετά τινος s kým) [4]
- εἰρήνη, ης, ἡ 1. *pokoj, mír* || ἐρωτᾶν τὰ πρὸς εἰρήνην *žádat o mír* / *jednat o podmínkách míru* | ἔχειν εἰρήνην *pròs τὸν θεόν žít v pokoji s Bohem* 2. *spása, blaho; požeňnání* [92]
- εἰρηνικός, ὅς, ἡν *pokojný* [2]
- εἰρηνοποιέω *vytváret pokoj / smíř* (Ko 1,20) [1]
- εἰρηνοποιός, ου, ὁ *šířitel / tvůrce pokoje* (Mt 5,9) [1]
- εἰς (předl. s ak.) 1. (místo) *do, na, mezi, k(e)* || ἐγγίξειν εἰς Ἱερικῶν *přibližovat se k Jerichu* 2. (čas) *do, až do, na* || εἰς

τὸ μεταξύ σάββατον (Sk 13,42) *příš-tí sobotu* 3. (určení, vztah) *na, pro, vůči; proti; ohledně; vzhledem k(e); pro; při* (u přísahy); téměř dat. || εἰς μνημόσυνον αὐτῆς (Mk 14,9) *na její památku* | εἰς οὐδὲν ἰσχύει (Mt 5,13) *k ničemu se nehodí* | εἰς πάντα τὰ ἔθνη (Mk 13,10) *všem národům* | εἰς τὸ + inf. (s ak.) = věta účelová n. důsledková, popř. předmětná: εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον (Ř 8,29) *aby byl prvorozený* | εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους (Ř 1,20) *takže nemají omluvu* | ἐπίστευσεν εἰς τὸ γένεσθαι αὐτὸν πάτερα (Ř 4,18) *uvěřil, že se stane otcem* | εἰς τὴν κέμου, proč | εἰς τοῦτο κ τὸμου, proto 4. (se subst. v přísudku může odpovídat prostému nom. n. instr.) καὶ ἔσσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν (Mt 19,5) *a ti dva budou jedním tělem / jedno tělo* 5. (místo ἐν) *v(e)* || ἐπέσχεεν ... εἰς τὴν Ἀσίαν (Sk 19,22) *zůstal v Asii* | ὕπαγε εἰς εἰρήνην ἰδί v pokojí [1767]

εἶς, μί, ἕν, gen. ἐνός, μιᾶς, ἐνός
1. (čísl.) *jeden; první* || τῆ μᾶ τῶν σαββάτων (Mk 16,2) *prvního dne v týdnu* 2. *jediný, samotný; jeden a týž* 3. (ve funkci neurč. zájm. n. skoro neurčitého členu) *nějaký, kdosi, jeden* || εἰς ... εἰς jeden ... *druhý* | εἰς τις = τις | εἰς τὸν ἕνα *jeden druhého, navzájem* | καθ' εἰς / καθ' ἕνα *po jednom, jednotlivě* | εἰς κατὰ εἰς *jeden po druhém* | ἀπὸ μιᾶς (L 14,18) *jeden po druhém, všichni* [345]

εἰσάγω (aor. εἰσήγαγον) *uvést (kam), přivést, zavést (εἰς do); přinést* [11]
εἰσακούω (fut. εἰσακούσομαι, aor. pas. εἰσηκούσθην) 1. *slyšet, vyslyšet* 2. *poslechnout (τινός koho)* [5]

εἰσδέχομαι (fut. εἰσδέξομαι) *přijmout* (2K 6,17) [1]

•εἰσδραμοῦσα part. aor. f od εἰστρέχω

εἰσειμι (od εἶμι jít; 3. pl. εἰσίσαιιν, impf. 3. sg. εἰσῆι) *vejít, vstoupit* [4]

•εἰσενεγκεῖν inf. aor. od εἰσφέρω

εἰσερχομαι (fut. εἰσελεύσομαι, aor. εἰσῆλθον, pf. εἰσελήλυθα) 1. *vejít, vstoupit* 2. (přen.) *vejít, mít účast, mít podíl (εἰς τι na čem); vzejít, vzniknout (o myšlence, otázce)* || ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε (J 4,38) *vy jste vstoupili do jejich námahy / práce n. vy sklízíte ovoce jejich práce* [194]

•εἰσήγαγον aor. od εἰσάγω

•εἰσήνεγκον aor. od εἰσφέρω

•εἰσιέναι inf. od εἰσειμι

εἰσκαλέομαι (aor. εἰσεκαλεσάμην) *pozvat, uvést (dovnitř)* (Sk 10,23) [1]

εἰσοδος, ον, ἡ *vstup, příchod, vystoupení; přijetí* || εἰσοδὸν ἔχειν *být přijat, dostat se přijetí* [5]

εἰσπηδάω (aor. εἰσπηδήσα) *vběhnout (dovnitř), vskočit* (Sk 16,29) [1]

εἰσπορεύομαι *vejít, vstoupit, dostavit se; přijít* [18]

•εἰστήκειν plpf. od ἵστημι

εἰστρέχω (aor. εἰσέδραμον) *vběhnout (dovnitř)* (Sk 12,14) [1]

εἰσφέρω (aor. εἰσήνεγκον n. -ήνεγκα, inf. εἰσενεγκεῖν) *vnést, přinést; uvést (někam), přivést* || εἰ. εἰς τὰς ἀκοάς τινος (Sk 17,20) *přednášet komu* [8]

εἶτα (adv.) 1. *pak, potom, nato* 2. *dále, posléze* [15]

εἶτε (část. rozlučovací, někdy s význ. slučovací) *εἶτε ... εἶτε at' ... či, jak ... tak; zda ... nebo;* (1K 14,27 *jednočleně*): *pokud, když* [65]

εἶτεν = εἶτα (v.l. Mk 4,28) [0]

•εἶχον impf. od ἔχω

εἶωθα (vl. pf. od ἔθω, part. n εἰωθός ve význ. substantiva) *mít ve zvyku, obvykle dělat* || κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῶ (L 4,16) *podle svého zvyku* [4]

εἰωθός viz εἶωθα

•εἶων impf. 3. pl. od εἶω

ἐκ, před samohl. ἐξ (předl. s gen.)

1. od (oddělení, směr, východisko, počátek), z(e); podle, po; na základě || (gen. partit. jako podmět) ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ (J 16,17) někteří z jeho učedníků | (předmět) ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε (Mt 23,34) někteří z nich zabijete | ἡμέραν ἐξ ἡμέρας (2Pt 2,8) den co den, den ze dne | ὁ / οἱ ἐκ πίστεως člověk / lidé víry, věřící | οἱ ἐκ ἐπιθείας lidé sobečtí | ἐγένετο ... ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου (J 3,25) došlo ke sporu mezi Janovými učedníky (= některými z Janových uč.) a jedním židem n. ze strany Janových uč. došlo ke sporu ... 2. kvůli, pro || ἐκ τοῦ πόνου (Zj 16,10) kvůli bolesti 3. (cena) za || ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν (Mt 27,7) koupili za ně [914]

ἐκαστος, η, ον každý (jednotlivě) || ὕμιν ἐκάστω (Zj 2,23) každému z vás | καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος (J 7,53) a každý odešel / všichni odešli [82]

ἐκάστοτε (adv.) kdykoliv, v každou dobu (2Pt 1,15) [1]

ἐκατέστησας aor. 2. sg. od καθίστημι ἐκατόν (čísl.) sto || κατὰ ἑκατόν ποστὺ | ἔ. εἰκοσι sto dvacet [17]

ἐκατονταετής, ἐς stoletý (Ř 4,19) [1]

ἐκατονταπλασίων, ον stonásobný [3]

ἐκατοντάρχης, ον, ὁ centurio, setník (pův. velitel asi stovky vojáků) [13]

ἐκατόνταρχος, ον, ὁ centurio, setník [7]

ἐκβαίνω (aor. ἐξέβην) vyjít (Žd 11,15) [1]

ἐκβάλλω (fut. ἐκβαλῶ, aor. ἐξέβαλον, pf. ἐκβέβληκα, plpf. ἐκβεβλήκειν, aor. pas. ἐξεβλήθην, fut. pas. ἐκβληθήσομαι) 1. vyhodit, vyhnat, vypudit, vykázat; poslat ven / pryč 2. poslat, rozeslat; propustit, nechat odejít 3. rozhlásit, rozšířit 4. vyjmout, vyndat; vytáhnout; vynešt, vydat; odstranit; vynechat, nedbat (ti nač) || ἔ. εἰς νίκος τήν κρῖσιν

(Mt 12,20) přivést právo k vítězství 5. (med.) vyhodit, odhodit (ve vlastním zájmu) [81]

ἐκβασις, εως, ἡ východ; konec, výsledek, vítězství (i přen.) [2]

ἐκβλαστάνω (aor. ἐξεβλάστησα) vyklíčit, vyrašit (v.l. Mk 4,5) [0]

ἐκβολή, ἤς, ἡ vyhození (části nákladu), odlehčení (lodi) (Sk 27,18) [1]

ἐκγαμίζω 1. provdat 2. (pas.) vdát se (jen v.l.) [0]

ἐκγονος, ον zrozený, pocházející (z) || τὰ ἔ. potomci, vnoučata (1Tm 5,4) [1]

ἐκδαπανάω (fut. pas. ἐκδαπανηθήσομαι) 1. vyčerpát, vydat 2. (pas.) být vydan, vyčerpát se, obětovat se (ὕπέρ τινος pro koho; 2K 12,15) [1]

ἐκδέχομαι očekávat, vyčkávat; čekat (tinvá na koho) [6]

ἐκδηλος, ον (zcela) zjevný (2Tm 3,9) [1]

ἐκδημέω (aor. ἐξεδήμησα) 1. odejít 2. být v cizině, být vzdálen / daleko (i přen.; 2K 5,6.8.9) [33]

ἐκδίδομαι (fut. ἐκδώσομαι, aor. ἐξεδόμην) pronajmout, propachtovat [4]

ἐκδιηγέομαι (podrobně) vyprávět, vysvětlovat (Sk 13,41; 15,3) [2]

ἐκδικέω (aor. ἐξέδικησα) 1. pomstít; zastat se (tinvá από τινος koho proti komu), dopomoci k právu 2. odplatit, pomstít (τι co); potrestat (τι από / ἐκ τινος co na kom; τι ἐκ χειρός τινος co na kom) || ἔ. ἐμαυτόν mstím se [6]

ἐκδικησις, εως, ἡ msta, pomsta; trest, potrestání [9]

ἐκδικος, ον, ὁ mstitel, odplatitel [2]

ἐκδιώκω (fut. ἐκδιώξω, aor. ἐξεδίωξα) (silně) pronásledovat (1Te 2,15) [1]

ἐκδοτος, ον vydany, vystavený (něčemu zlému) (Sk 2,23) [1]

ἐκδοχή, ἤς, ἡ očekávání (Žd 10,27) [1]

ἐκδύω (aor. ἐξέδυσα) 1. svléknout (tinvá ti komu co) 2. (med.) svléknout se [6]

- **ἐκδώσομαι** fut. od ἐκδοῖσθαι
- **ἐκεῖ** (adv.) *tam* (kde? i kam?) || oi ἐκεῖ (ti), *kdo tam jsou / byli* atd. [95]
- **ἐκείθεν** (adv.) *odtud, odstamtud* [27]
- **ἐκείνος, η, ο** (adv.); samostatně i v pří-
vlastku *onen, ten; on* || ἐκεῖνης (sc.
τῆς ὁδοῦ) (L 19,4) *tudy, tam* (tou
cestou) [243]
- **ἐκεῖσε** (adv.) 1. *tam* (na to místo: Sk
21,3) 2. *tam* (na tom místě: Sk 22,5) [2]
- **ἐκέκραξα** aor. od κράζω
- **ἐκέρασα** aor. od κεράννυμι
- **ἐκέρδησα** aor. od κερδαίνω
- **ἐκζητέω** (aor. ἐξεζήτησα) 1. *hledat, pátr-
rat; zkoumat* (περὶ τινος co) 2. *požado-
vat, vyžadovat;* (L 11,50n.) *pomstít* (τι
ἀπὸ τινος co na kom), *přičítat vinu* [7]
- **ἐκζήτησις, εως, ἡ** *hloubání, mudrování,
spekulace* (1Tm 1,4) [1]
- **ἐκθαμβέομαι** (aor. ἐξεθαμβήθην) *užas-
nout; být přepaden hrůzou; děsit se, le-
kat se; být velmi rozrušen* [4]
- **ἐκθαμβος, ον** *užaslý, zděšený* (Sk 3,11)
[1]
- **ἐκθανυμάζω** *velmi se divit* (Mk 12,17) [1]
- **ἐκθετος, ον** (o dítěti) *odložený, opuště-
ný* (Sk 7,19) [1]
- **ἐκκαθαίρω** (aor. ἐξεκάθαρα) *očistit, vy-
čistit, odstranit* [2]
- **ἐκκαίομαι** (aor. ἐξεκαύθην) *vzplanout*
(přen.: Ř 1,27) [1]
- **ἐκκακέω** (místo ἐγκακέω) *ztratit odva-
hu* (jen v.l.) [0]
- **ἐκκεντέω** (aor. ἐξεκέντησα) *probodnout*
(tiná koho) [2]
- **ἐκκέχουμαι** pf. pas. od ἐκχέω
- **ἐκκλάω** (aor. pas. ἐξεκλάσθην) *ulomit,
odlomit* (Ř 11,17.19.20) [3]
- **ἐκκλείω** (aor. ἐξέκλεισα, pas. ἐξε-
κλείσθην) *vyloučit* [2]
- **ἐκκλησία, ας, ἡ** 1. *shromáždění 2. cír-
kevní obec, (místní) církev* || κατ'
ἐκκλησίαν (Sk 14,23) *v každé církev-
ní obci* 3. *církev* [114]

- **ἐκκλίνω** (aor. ἐξέκλινα) *odbočit, odchý-
lit se; odvrátit se* (ἀπὸ τινος od koho,
čeho) [3]
- **ἐκκολύμβω** (aor. ἐξεκολύμβησα) *unik-
nout plaváním, uplavat, odplavat* (Sk 27,
42) [1]
- **ἐκκομίζω** *vynášet* (L 7,12) [1]
- **ἐκκοπή, ἡς, ἡ** *odříznutí; překážka* (v.l.
1K 9,12) [0]
- **ἐκκόπτω** (aor. ἐξέκοψα, pas. ἐξεκόπην,
fut. pas. ἐσκοπήσομαι) 1. *porazit, ská-
cet* 2. *odříznout, useknout, utnout, od-
stranit; odejmout* (i přen.) [10]
- **ἐκκρέμαμαι** (impf. ἐξεκρεμάμην) *viset*
(přen.: τινός na kom; L 19,48) [1]
- **ἐκκλαέω** (aor. ἐξελάησα) *roznést (mlu-
vením), rozšířit, rozhlásit* (Sk 23,22) [1]
- **ἐκλάμπω** (aor. ἐξέλαμψα) *zazářit*
(Mt 13,43) [1]
- **ἐκλανθάνομαι** (pf. ἐκλέησμαι) (zcela)
zapomenout (τινός nač), *nepamatovat*
si (τινός co) (Žd 12,5) [1]
- **ἐκλαυσα** aor. od κλαίω
- **ἐκλέγομαι** (aor. ἐξελεξάμην, pf.
ἐκλέλεγμαι) 1. *vybrat* (si), *vyvolit* (si)
2. *sbírat, sklízet* [22]
- **ἐκλείπω** (fut. ἐκλείψω, aor. ἐξέλιπον)
upustit (τι od čeho); *přestat, skončit;*
zemřít; zaniknout; (o slunci) *zatmět*
se [4]
- **ἐκλεκτός, ἡ, ὄν** 1. *vyvolený* 2. *vybraný;*
znamenitý, vážený [22]
- **ἐκλέησμαι** pf. od ἐκλανθάνομαι
- **ἐκλήθην** aor. pas. od καλέω
- **ἐκλογή, ἡς, ἡ** 1. *vyvolení* 2. *výběr, nejlep-
ší část* [7]
- **ἐκλύομαι** (aor. ἐξελύθην) *ochabnout,
ztratit odvahu; zemdlít* [5]
- **ἐκμάσσω** (aor. ἐξέμαξα) *setřít, utřít; osu-
šit* [5]
- **ἐκμυκτηρίζω** *posmívat se* (τινά komu),
zesměšňovat (L 16,14; 23,35) [2]
- **ἐκνεύω** (aor. ἐξένευσα) *vzdálit se, ode-
jít, nepozorovaně se ztratit* (J 5,13) [1]

ἐκνήφω (aor. ἐξένηψα) *vystřízlivět* (přen.: 1K 15,34) [1]
ἐκούσιος, α, ον *dobrovolný* (Fm 14) [1]
ἐκούσιως (adv.) *dobrovolně* [2]
ἐκπαλαι (adv.) *už dlouho / dávno* (2Pt 2,3; 3,5) [2]
ἐκπειράζω (aor. ἐξέπειρασα) *pokoušet, zkoušet* [4]
ἐκπέμπω (aor. ἐξέπεμψα, pas. ἐξεπέμθη) *vyšlat, rozeslat* (Sk 13,4; 17,10) [2]
ἐκπερισσῶς (adv.) *důrazně, opakovaně* (Mk 14,31) [1]
ἐκπετάννυμι (aor. ἐξέπετασα) *vztáhnout, rozpráhnout* (ruce) (Ř 10,21) [1]
ἐκπηδάω (aor. ἐξέπηδησα) *vyskočit; vběhnout* (εις mezi) (Sk 14,14) [1]
ἐκπίπτω (aor. ἐξέπεσον i -σα, inf. ἐκπεσῆν, pf. ἐκπέπτωκα) 1. *vypadnout* (i přen.; τινός z čeho); *spadnout*; (o květu) *opadnout, uvadnout* 2. (o lodi) *být zahánán* (εις τι nač) 3. *ochabnout, přestat* 4. *pozbyt* (τινός co) [10]
ἐκπλέω (aor. ἐξέπλευσα) *vypnout, odplout; odcestovat* [3]
ἐκπληρόω (pf. ἐκπεπλήρωκα) *splnit, vyplnit* (Sk 13,33) [1]
ἐκπλήρωσις, εως, ἡ *naplnění; dovršení, konec* (Sk 21,26) [1]
ἐκπλήσσομαι (aor. ἐξέπλησάην) *být ohromen, být bez sebe* (úžasem, hrůzou apod.); *žasnout* (ἐπι τινι nad čím) [13]
ἐκπνέω (aor. ἐξέπνευσα) *vydechnout, zemřít* [3]
ἐκπορεύομαι (fut. ἐκπορεύσομαι) 1. *vyjít, vycházet* (i přen.); *vytékat; odejít; pocházet* 2. *šířit se* [33]
ἐκπορνεύω (aor. ἐξέπορνευσα) *žít neřestně / nemravně* (Ju 7) [1]
ἐκπτύω (aor. ἐξέπτυσα) *vyplivnout*; (přen.) *odmítnout* (Ga 4,14) [1]
ἐκρπυρίω (fut. pas. ἐκρπυρήσομαι) *zapálit* (konjunktura 2Pt 3,10) [0]
ἐκριζώω (aor. ἐξερίζωσα, pas. ἐξε-

ρίζωθη) *vykořenit, vyvrátit s kořeny, vytrhat* (s kořeny) [4]
ἐκριθην aor. pas. od κρῖνω
ἐκρύβην aor. pas. od κρύπτω
ἐκστασις, εως, ἡ 1. *zděšení, zmatení; úžas* 2. *vytržení* (mysli) [7]
ἐκστρέφομαι (pf. ἐξέστραμμαι) *být zvrácený, být zkažený* (Tt 3,11) [1]
ἐκσῶζω (inf. aor. ἐκσῶσαι) *přivést do bezpečí, zachránit* (v.l. Sk 27,39) [0]
ἐκταράσσω *pobuřovat, vyvolávat nepokoj* (Sk 16,20) [1]
ἐκτεθεις part. aor. pas. od ἐκτιθῆμι
ἐκτείνω (fut. ἐκτενώ, aor. ἐξέτεινα) (hlavně o rukách:) *vztáhnout, rozpráhnout; roztáhnout; vyhodit, spustit* (kotvu) [16]
ἐκτελέω (aor. ἐξέτελεσα) *ukončit, dokončit* (L 14,29.30) [2]
ἐκτένεια, ας, ἡ *vytrvalost; horlivost* (Sk 26,7) [1]
ἐκτενέστερον komp. od ἐκτενώς
ἐκτενής, ἐς *vytrvalý; horlivý* (1Pt 4,8) [1]
ἐκτενώς (adv.) *vytrvale, naléhavě* [3]
ἐκτιθῆμι (aor. med. ἐξεθέμην, pas. ἐξετέθη, part. aor. pas. ἐκτεθεις) 1. *odložit* (sc. dítě) 2. (med.) *vyložit, vysvětlit, vyprávět* [4]
ἐκτινάσσω (aor. ἐξέτιναξα) 1. *setřást, vytřást* (τι τινος co z čeho), *vytřepat* 2. (med.) *vytřást si* (τι τινος co z čeho), *vytřepat si* (τὰ ἱμάτια šaty) [4]
ἐκτός 1. (adv.) *mimo, venku* || τὸ ἐκτὸς vnějšek | ἐκτὸς εἰ μὴ jen když, *ledaže* (by), *jestliže ne* 2. (předl. s gen.) *mimo, kromě, vyjma* [8]
ἕκτος, η, ον *šestý* [14]
ἐκτρέπομαι (fut. ἐκτραπήσομαι, aor. ἐξέτράπην) *odvrátit se, vyhybat se* (ti čemu); *vymknout se* [5]
ἐκτρέφω (aor. ἐξέθρεψα) *živit; vychovávat* (Ef 5,29; 6,4) [2]
ἕκτρομος, ον *tresoucí se, chvějící se* (v.l. Žd 12,21) [0]

ἐκτρωμα, τος, τό *potrat; nedochůdce*
(1K 15,8) [1]

ἐκφέρω (fut. ἐξοίσω, aor. ἐξήνεγκα, inf. ἐξενεγκεῖν) 1. *vynést, odnést; přinést* (ven) 2. *rodit, vydat* (plody) [8]

ἐκφεύγω (fut. ἐκφεύξομαι, aor. ἐξέφυγον, inf. ἐκφυγεῖν, pf. ἐκπέφευγα) 1. *uprchnout, utéci* 2. *uniknout, vyhnout se* (τι čemu) [8]

ἐκφοβέω *nahnat strach* (τινά komu), *zastrašit* (2K 10,9) [1]

ἐκφοβος, ον *vyděšený, vystrašený; polekaný* [2]

ἐκφύω (konj. 3. sg. ἐκφύη) *nechat růst, vyhánět, nasazovat* (τὰ φύλλα listy) [2]

ἐκφωνέω (aor. ἐξεφώνησα) *zvolat* (v.l. L 16,24) [0]

ἐκχέω, pro prez. také ἐκχύνω (fut. ἐκχεῶ, aor. ἐξέχεα, inf. ἐκχέαι, pf. pas. ἐκκέχυμαι, aor. pas. ἐξεχύθην, fut. pas. ἐκχυθήσομαι) 1. *vylít; prolít* (krev); *vysypat* 2. (přen.) *vylít, (hojně) udělit* 3. (pas.) *vylít se; zcela se oddat* (τινί čemu); (vnitřnosti) *vyhřeznout* [27]

ἐκχωρέω (aor. ἐξεχώρησα) *vyjít, odejít, odcestovat* (L 21,21) [1]

ἐκψύχω (aor. ἐξέψυξα) *vydechnout, vypustit duši, zemřít* [3]

ἐκών, οὔσα, ὄν *dobrovolný, rád, ochotný* || (v překl. lépe adv.) *dobrovolně* [2]

•ἐλαθον aor. od λανθάνω

ἐλαία, ας, ἡ 1. (strom) *oliva, olivovník* || τὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν *Olivová hora* 2. (plod) *oliva* [13]

Ἐλαιον, ου, τό (olivový) *olej* [11]

ἐλαιών, ὄνος, ὄ *olivová zahrada; (místní jm.) Olivová hora* [3]

Ἐλαμίτης, ου, ὄ *Elamítan, Elamita* (obyvatel kraje v Persii: Sk 2,9) [1]

ἐλάσσω n. ἐλάττων, ἔλασσον n.

ἐλαττον, gen. ονος (komp. k μικρός) *menší, horší, mladší* || ἔλαττον (adv.) *méně* [4]

ἐλαττονέω (aor. ἤλαττόνησα) *strádat, mít nedostatek* (2K 8,15) [1]

ἐλαττώω (aor. ἤλάττωσα, pf. pas. ἤλάττωμαι) 1. *zmenšit, ponížít* 2. (pas.) *zmenšit se, ponížít se; mít nedostatek* [3]

ἐλαύνω (pf. ἐλήλακα) 1. *hnát, porohánět* 2. *veslovat* [5]

ἐλαφρία, ας, ἡ *lehkovážnost, lehkomyšlnost* (2K 1,17) [1]

ἐλαφρός, ἄ, ὄν *lehký* (váhou; i přen.) || τὸ ἐλαφρόν *lehkost, lehká váha* [2]

ἐλάχιστος, η, ον (superl. k μικρός) 1. *nejmenší* 2. *velmi malý, nepatrný, bezvýznamný* 3. (nový komp.): *ἐλαχιστότερος nejmenší* (ze všech) [14]

•Ἐλαχον aor. od λαγχάνω

Ἐλεάζαρ, ὄ (neskl.) *Eleazar* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,15bis) [2]

ἐλεάω (nový prez. k ἐλεέω) *smilovat se* (τινά nad kým), *být milosrdný* [3]

ἐλεγμός, οῦ, ὄ *pokárání, usvědčování* (2Tm 3,16) [1]

Ἐλεγξίς, εως, ἡ *pokárání* || Ἐλεγξίς ἔσχεν (2Pt 2,16) *byl pokárán* [1]

Ἐλεγχος, ου, ὄ *důkaz; (pevně) přesvědčení* (Žd 11,1) [1]

ἐλέγχοω (fut. ἐλέγξω, aor. ἤλεγξα, pas. ἤλέγχθην) 1. *usvědčit* (περὶ τινος z čeho) 2. *kárat* (τινά περὶ τινος koho kvůli komu, čemu); *napomínat; potrestat* 3. *odkrýt, odhalit, vynést na světlo* [17]

ἐλεινός, ἡ, ὄν *ubohý, žalostný, zasluhující soucit* [2]

ἐλεέω (fut. ἐλεήσω, aor. ἤλεησα, pf. pas. ἤλέημαι, aor. pas. ἤλεήθην) 1. *smilovat se* (τινά nad kým) 2. (pas.) *nalézt milosrdenství, dojíť milosrdenství* [29]

ἐλεημοσύνη, ης, ἡ *almužna, skutek milosrdenství* [13]

ἐλεήμων, ον, gen. ονος *milosrdný, soucitný* [2]

ἔλεος, ους, τό *smilování, slitování, milosrdenství* [27]

ἐλευθερία, ας, ἡ *svoboda* [11]

ἐλεύθερος, ἔρα, ον 1. svobodný, volný
2. nevázaný (τινὶ čím), nezávislý [23]
ἐλευθερώ (fut. ἐλευθερώσω, aor. ἠλευθέρωσα) osvobodit (τῇ ἐλευθερίᾳ ke svobodě, pro svobodu), učinit svobodným [7]
• ἐλεύκανα aor. od λευκάνω
ἔλευσις, εως, ἡ příchod (Sk 7,52) [1]
• ἐλεύσομαι fut. od ἔρχομαι
ἐλεφάντινος, η, ον (jsoucí) ze slonoviny (Zj 18,12) [1]
• ἐλήλακα pf. od ἐλαύνω
• ἐλήλυθα pf. od ἔρχομαι
• ἐλθεῖν inf. aor. od ἔρχομαι
Ἐλιακίμ, ὁ (neskl.) Eliakim, Eljakim (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,13bis; L 3,30) [3]
Ἐλιγμα, τοσ, τό svitek, svinutá / smotaná věc, klubko (v.l. J 19,39) [0]
Ἐλιέζερ, ὁ (neskl.) Eliezer (v Ježíšově rodokmenu: L 3,29) [1]
Ἐλιούδ, ὁ (neskl.) Eliud (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,14.15) [2]
Ἐλισάβητ, ἡ (neskl.) Alžběta (matka Jana Křtitele) [9]
Ἐλισαῖος, ου, ὁ Elizeus (izraelský prorok: L 4,27) [1]
ἐλίσσω (fut. ἐλίσσω) svinout [2]
ἐλκόμεαι (pf. ἐλκωμαί) být postižen vědy, mít vědy (L 16,20) [1]
ἔλκος, ους, τό vřed [3]
ἐλκύω = násl.
ἔλκω (impf. ἐλκων, fut. ἐλκύσω, aor. ἐλκυσσά) táhnout, přitahovat, vléci; tasiť (meč) [8]
Ἐλλάς, ἄδος, ἡ Řecko (Sk 20,2) [1]
Ἐλλη, ηνος, ὁ 1. Řek 2. Nežid, pohan, (i ve sm.:) proselyta [25]
Ἐλληνικός, ἡ, ὄν řecky || ἐν τῇ Ἑ. řecky (Zj 9,11) [1]
Ἐλληνίς, ἰδος, ἡ 1. Řekyně; pohanka 2. (jako adj.) řecká (žena) [2]
Ἐλληνιστής, οῦ, ὁ helénista, řecky mluvící žid n. křesťan [3]

Ἐλληνιστί (adv.) řecky [2]
ἔλλογᾶω viz násl.
ἔλλογέω n. ἐλλογᾶω připsat na účet, připočítat [2]
Ἐλμαδάμ, ὁ (neskl.) Elmadam (v Ježíšově rodokmenu: L 3,28) [1]
• ἐλόμενος part. aor. od αἰρέομαι
ἐλπίζω (fut. ἐλπιάω, aor. ἤλπισα, pf. ἤλπισκα) doufat (ἐπὶ τινι / τινα, τι v koho, co; ἔν τινι n. εἰς τινα, τι n. τινὶ v koho, co), vkládat naději (εἰς τινα do koho) || ἐλπίζω ... εὐθὺς σε ἰδεῖν (3J 14) doufám, že tě brzy uvidím | πάντα ἐλπίζει (1K 13,7) ve vše n. ve všem, tj. vždycky doufá [31]
ἐλπίς, ἰδος, ἡ naděje; očekávání || ἐπ' ἐλπίδι n. ἐφ' ἐλπίδι (!) v naději, s nadějí, na základě naděje | παρ' ἐλπίδα mimo naděje, proti naději | ἐ. δικαιοσύνης naděje na spravedlnost / ospravedlnění n. vytoužená spravedlnost n. sprav., která je naší nadějí n. (abstractum pro concreto) naděje spravedlivých [53]
Ἐλύμας, α, ὁ Elymas (kouzelník z Kypuru: Sk 13,8) [1]
ελωι i ἐλωί (aram. „můj Bože!“) Eloi! (Mk 15,34bis) [2]
• ἔμαθον aor. od μαθάνω
ἔμαντοῦ, ἡς, dat. ᾧ, ἧ, ak. ὄν, ἦν (zájm. zvrtné I. sg.) 1. se, sebe atd. 2. svůj [37]
ἐμβαίνω (aor. ἐνέβην, part. ἐμβάς, inf. ἐμβήναι) vstoupit; nastoupit, nasednout (na loď) [16]
ἐμβάλλω (inf. aor. ἐμβαλεῖν) vhodit, uvrhnout (εἰς do) (L 12,5) [1]
ἐμβαπτίζω ponořit (v.l. Mk 14,20) [0]
ἐμβάπτω (part. aor. ἐμβάψας) ponořit, namáčet, smáčet, omáčet [2]
ἐμβατεύω vstoupit, vniknout; prozkoumat; být uveden (τι do čeho) (Ko 2,18: sm. je sporný, snad se myslí na uvádění do mystérií) [1]
ἐμβιβάζω (aor. ἐνεβίβασα) nechat nastoupit (na loď), nalodit (Sk 27,6) [1]

ἐμβλέπω (aor. ἐνέβλεψα) 1. zaměřit pohled, podívat se, pohlédnout (τινί na koho, εἰς τι nač); pozorovat, dívat se 2. vidět (jasně) [12]

ἐμβριάζομαι (aor. ἐνεβριμησάμην i ἐνεβριμήθην) 1. osopit se (τινί na koho), obořit se, (přísně) pokárat (τινί koho) 2. být pohnut, zachvět se (τῷ πνεύματι v duchu) [5]

• **ἐμείνα** aor. od μένω

ἐμέω (aor. ἤμεσα) vyzvrátit, vyplivnout, vyvrhnout (Zj 3,16) [1]

ἐμμαίνομαι zuřit (τινί proti komu: Sk 26,11) [1]

• **Ἐμμανουήλ, ὁ** (neskl.) Emanuel, Immanuel (Mt 1,23) [1]

• **Ἐμασούς, ἡ** (neskl.) Emaus, Emauzy (lokalita v Judsku: L 24,13) [1]

ἐμμένω (aor. ἐνέμεινα) zůstat, setrvat, vytrvat (τινί / ἔν τινι v čem) [4]

• **Ἐμώρ, ὁ** (neskl.) Hemor, Emor (praoctec Hemoritů: Sk 7,16) [1]

• **ἐμνήσθην** aor. od μνησκόμαι

ἐμός, ἡ, ὄν můj, moje || τὸ ἐμόν / τὰ ἐμά moje vlastnictví [76]

ἐμπαιγμονή, ἡς, ἡ posměch, zesměšnění (2Pt 3,3) [1]

ἐμπαιγμός, οὔ, ὁ zesměšnění, výsměch, posměch (Žd 11,36) [1]

ἐμπαίζω (fut. ἐμπαίξω, aor. ἐνέπαιξα, pas. ἐνεπαίχθην) 1. posmívat se, zesměšnit (τινί koho) 2. podvést 3. (pas.) setkat se s posměchem; být podveden [13]

ἐμπαικτής, ου, ὁ posměvač [2]

ἐμπέμπω (aor. ἐνέπεμψα) poslat (v.l. L 19,14) [0]

ἐμπεριπατέω (fut. ἐμπεριπατήσω) procházet se, chodit (přen.: 2K 6,16) [1]

ἐπι(μ)πλημι n. ἐπι(μ)πλάω (aor. ἐνέπλησα, pf. pas. ἐπέπλησμαι, aor. pas. ἐνεπλήσθην) 1. naplnit (τί τινος co čím) 2. sytit (τινά τινος koho čím) 3. (pas.) nasytit se; požívat (τινός čeho), těšit se (τινός kým) [5]

ἐπι(μ)πρημι (aor. ἐνέπρησα) zapálit, vypálit (Mt 22,7) [1]

ἐπιπίπτω (fut. ἐμπεσοῦμαι, aor. ἐνέπεσον) 1. padnout (εἰς βόθυνον do jámy), upadnout 2. upadnout (εἰς τι do čeho), octnout se (εἰς τι v čem, εἰς τοὺς ληστὰς mezi lupiči) [7]

ἐμπλέκομαι (aor. ἐνεπλάκην) zamotat se, zaplést se (τινί do čeho) [2]

ἐμπλοκή, ἡς, ἡ spletení (vlasů) || ἐμπλοκή ἕως ἕως ze spletených vlasů, nákladný účes (1Pt 3,3) [1]

ἐμπνέω dýchat; soptit (τινός čím; εἰς τινα proti komu; Sk 9,1) [1]

ἐμπορεύομαι (fut. ἐμπορεύσομαι) 1. obchodovat, nakupovat 2. (tr.) koupit; využívat, zneužívat [2]

ἐμπορία, ας, ἡ obchod (Mt 22,5) [1]

ἐμπόριον, ου, τό tržiště || οἶκος ἐμπορίου tržnice (J 2,16) [1]

ἐμπορος, ου, ὁ obchodník (obchodující ve velkém) [5]

ἐμπροσθεν 1. (adv.) vpředu; dopředu, vpřed, napřed || τὰ ἔ. (sc. ὄντα) co je vpředu 2. (předl. s gen.) před (místně, i přen.) || ἐμπροσθέν μου (J 1,15) přede mnou (pokud jde o důstojnost n. i časově) [48]

ἐμπτύω (fut. ἐμπτύσω, aor. ἐνέπτυσσα, fut. pas. ἐμπτυσθήσομαι) plivat (τινί / εἰς τινα, τι na koho, co), poplivat (εἰς τινα koho) [6]

ἐμφανής, ἐς viditelný, zjevný || ἐ. γενέσθαι zjevit se, dát se poznat [2]

ἐμφανίζω (fut. ἐμφανίσω, aor. ἐνεφάνισα, pas. ἐνεφανίσθην) 1. zjevit 2. oznámit, ohlásit (τι πρὸς τινα n. τί τινο co komu); obvinít, obžalovat (τινί u koho), podat žalobu (κατά / περί τινος proti komu, na koho) 3. (pas.) zjevit se [10]

ἐμφοβος, ον ustrašený, vylekaný [5]

ἐμφυσάω (aor. ἐνεφύσησα) dýchat; dýchnout, dechnout (τινί na koho, nač) (J 20,22) [1]

ἔμφυτος, ον zasazený, naroubovaný
(Jk 1,21) [1]

ἔμφωνέω (důrazně) říci (v.l. L 16,24) [0]
ἐν (předl. s dat.) 1. (místo; i přen.) v(e),
na; mezi; u; do (= εἰς); před; v přítomnosti; (přísahání) při || ἐν ἡμῖν
v nás; mezi námi | ἐν ἔμοι ve mně; na mně; v mých očích (viz i 4.) | ἐν Ἡλῶα
(Ř 11,2) (ve vyprávění) o Eliášovi | ἐν τῷ Ἡσαΐα τῷ προφῆτῃ (Mk 1,2) u proroka Izaiáše 2. (čas) během, za, v(e),
při || ἐν ᾧ (sc. χρόνῳ) zatímco, když
3. (nástroj a příčina) s (pomocí), pro, skrze; na základě; = instr. || ἐν δόλω
(Mk 14,1) lstí | ἐν τούτῳ πιστεύομεν
(J 16,30) proto věříme | ἐν χαρᾷ s radostí 4. někdy jen podtrhuje dat.: δεδομένον ἐν ἀνθρώποις (Sk 4,12) dané lidem | ἐν ἔμοι mně, pro mne; skrze mne (sr. 1.) [2752]

ἐναγκαλίζομαι (part. aor. ἐναγκαλισάμενος) brát / vzít do náručí
(Mk 9,36; 10,16) [2]

ἐνάλιος, ον mořský, (jsoucí) v moři || τὰ ἐνάλια (Jk 3,7) mořští živočichové [1]

ἐνάλλομαι vrhnout se (εἰς τίνα na koho, v.l. Sk 19,16) [0]

ἐνανθρωπέω (part. aor. ἐνανθρωπήσας) přijmout / dostat lidskou podobu (v.l. 1J 4,17) [0]

ἐναντι (adv. a předl. s gen.) před, před tváří; v očích, podle soudu || ἔ. τοῦ θεοῦ před Bohem, v Božích očích [2]

ἐναντίον (předl. s gen.) před, před očima; v očích || ἔ. τοῦ θεοῦ před Bohem [5]

ἐναντιόομαι vzdorovat, stavět se na odpor (v.l. Sk 13,45) [0]

ἐναντίος, α, ον protilehlý, protikladný; nepřátelský || ἐξ ἐναντίας naproti | ὁ ἐξ ἐναντίας protivník [8]

ἐναργής, ἐς zřetelný, viditelný (v.l. Žd 4,12) [0]

ἐνάρχομαι (aor. ἐνηρξάμην) začít [2]

ἐνάτος, η, ον devátý || ἡ ἐνάτη (ώρα)

devátá hodina (tj. asi 15 hodin), (Sk 10,30 možná: modlitba o deváté hodině (tj. později „nona“) [10]

ἐνγ- viz ἐγγ-

ἐναφήμι nechat, dovolit (v.l. Mk 7,12) [0]

ἐνδεής, ἐς potřebný, chudý, nutný (Sk 4,34) [1]

ἐνδειγμα, τος, τό znamení, poukaz; důkaz (2Te 1,5) [1]

ἐνδεκνυμαι (fut. ἐνδειξομαι, aor. ἐνδειξάμην) 1. ukázat, prokázat, dokázat; podat (ἐνδειξιν důkaz) 2. způsobit (πολλὰ κακά mnoho zlého) [11]

ἐνδείξις, εως, ἡ 1. důkaz 2. příznak, projev, (jasná) známka, znamení [4]

ἐνδεκα (čísl.) jedenáct [6]

ἐνδέκατος, η, ον jedenáctý || ἡ ἐνδεκάτη (ώρα) jedenáctá hodina (tj. našich asi 17 hodin) [3]

ἐνδέχομαι dovolit || ἐνδέχεται je možné, lze | οὐκ ἐνδέχεται není možné (+ ak. s inf. aby) (L 13,33) [1]

ἐνδημέω (inf. aor. ἐνδημησai) mít domov, být doma (2K 5,6.8.9) [3]

ἐνδιδύσκω 1. obléci, odít (τινά τι koho čím) 2. (med.) obléci si / se (τι co / do čeho) [2]

ἐνδικος, ον spravedlivý, zasloužený [2]

ἐνδοξάζομαι (aor. ἐνεδοξάσθην) dosáhnout slávy, být oslaven (2Te 1,10.12) [2]

ἐνδοξος, ον 1. slavný, vznešený 2. nádherný, skvělý, skvoucí se [4]

ἐνδυμα, τος, τό oděv, oblečení, šat, roucho (i přen.) [8]

ἐνδυναμόω (aor. ἐνεδυναμῶσα, pas. ἐνεδυναμώθην) 1. posilovat, dávat sílu 2. (pas.) zesílit, posílit se, zotavit se [7]

ἐνδύνω vniknout, vetřít se (2Tm 3,6) [1]

ἐνδυσις, εως, ἡ obléčení, oblékání (ἱματίων šatů: 1Pt 3,3) [1]

ἐνδύω (aor. ἐνέδυσσα, pf. pas. ἐνδέδυσμαι, aor. med. ἐνεδυσάμην) 1. (akt.) oblé-

- ci, odít (τινά τι koho čím / do čeho)
 2. (med.) *obléci si / se* (τι co / do čeho;
 přen.: Χριστόν ν Κριστα) [27]
 ἐνδύμῃσις, ἐνς, ἡ *vestavba; základy;*
stavivo (není zcela jasně, který význam.
 je Zj 21,18) [1]
- ἐνέβην aor. od ἐμβαίνω
 • ἐνέγκαι inf. aor. od φέρω
 • ἐνέγκας part. aor. od φέρω
 • ἐνεγκεῖν inf. aor. od φέρω
 • ἐνεδειξάμην aor. od ἐνδεικνυμαι
 ἐνέδρα, ας, ἡ 1. *záloha, cíhaná* 2. *úklady*
 (Sk 23,16; 25,3) [2]
 ἐνεδρεύω *strojit úklady* (τινά komu); *čí-*
hat (τινά na koho) [2]
 ἐνειλέω (aor. ἐνεΐλησα) (*pevně*) *zaba-*
lit, zamotat, zavinout (Mk 15,46) [1]
 ἐνεμι *být uvnitř* || τὰ ἐνόντα (L 11,41)
to, co je uvnitř [1]
 • ἐνεΐχον impf. od ἐνέχω
 ἔνεκα a ἔνεκεν (viz i ἐνεκεν) (předl.
 [zř. za jm.] s gen.) *kvůli, pro* [4] a [20]
 • ἐνέκρυσα aor. od ἐγκρύπτω
 • ἐνέμεινα aor. od ἐμμένω
 • ἐνένευον impf. 3. pl. (a 1. sg.) od
 ἐννεύω
 ἐνενήκοντα (čísł.) *devadesát* [4]
 ἐνεός, á, óν *němý, (jsoucí) bez řeči, ne-*
schopný slova (Sk 9,7) [1]
 • ἐνέπαιξα aor. od ἐμπαίζω
 • ἐνεπαΐχθην aor. pas. od ἐμπαίζω
 • ἐνέπεσον aor. od ἐμπίπτω
 • ἐνέπλησα aor. od ἐμπλήθημι
 • ἐνεπλήσθην aor. pas. od ἐμπλήθημι
 • ἐνέπρησα aor. od ἐμπρημι
 ἐνέργεια, ας, ἡ 1. *účinnost, působnost*
 2. *zásah; síla, moc* [8]
 ἐνεργέω (aor. ἐνήργησα) 1. (intr., akt.
 i med.) *působit, být účinný, projevovat*
se 2. (tr.) *způsobit* [21]
 ἐνέργημα, τος, τό *působení, projev* (jako
 výsledek působení) (1K 12,6.10) [2]
 ἐνεργής, ἐς *účinný, působivý* [3]
 • ἐνεστηκώς part. pf. od ἐνίστημι
- ἐνέστηκα pf. od ἐνίστημι
 • ἐνεστώσ part. pf. od ἐνίστημι
 • ἐνετειλάμην aor. od ἐντέλλομαι
 • ἐνετράπην aor. pas. od ἐντρέπω
 • ἐνέτυχον aor. od ἐντυγχάνω
 ἐνευλογέω (fut. pas. ἐνευλογηθήσομαι)
žehnat, požehnat [2]
 • ἐνεχθεῖς part. aor. pas. od φέρω
 ἐνέχω (impf. ἐνεΐχον) 1. *mít zášť, chovat*
se nepřátelsky (τινί vůči / proti komu)
 2. (pas.) *být podroben* (τινί čemu), *ne-*
chat se sevřít (τινί do čeho) [3]
 ἐνθάδε (adv.) 1. *zde* 2. *sem* [8]
 ἔνθεν (adv.) *odtud* [2]
 ἐνθυμέομαι (aor. ἐνεθυμήθην) *uvažovat,*
přemýšlet (τι o čem: Mt 1,20; 9,4) [2]
 ἐνθύμησις, ας, ἡ *uvažování, myšlení;*
myšlenka [4]
 ἔνι (= ἔνεστιν, v NZ pouze:) *ouk žni*
není (+ nom.) [6]
 ἐνιαυτός, οῦ, ὁ *rok; milostivý rok*
(u židů) || κατ' ἐνιαυτόν *každoročně* [14]
 ἐνίστημι (aor. ἐνέστην, pf. ἐνέστηκα,
 part. ἐνεστήκως n. ἐνεστώσ, fut. med.
 ἐνστήσομαι) 1. *být uvnitř / v(e), být*
přítomen || ἐνεστώτα *přítomné věci,*
přítomnost 2. *nastávat, blížit se* [7]
 ἐνισχύω (aor. ἐνίσχυσα) 1. *nabýt sil*
 2. (tr.) *posílit* [2]
 ἐνκ- viz ἐγκ-
 ἐννέα (čísł.) *devět* [5]
 ἐννεύω *dávat znamení, naznačovat* (po-
 sunky) (L 1,62) [1]
 ἔννοια, ας, ἡ *myšlenka, smýšlení, úmysl;*
náhled [2]
 ἔννομος, ον (jsoucí) *v zákoně, zákonný,*
(jsoucí) podle zákona [2]
 ἐννόμως (adv.) *pod zákonem* (místo ἐν
 νόμῳ v.l. Ř 2,12) [0]
 ἔννουχα (adv. z adj. ἔννουχος *noční*)
v noci (Mk 1,35) [1]
 ἐνοικέω (aor. ἐνώκησα) *přebývat* (ἐν τινι
 v kom, čem), *bydlet* (ἐν τινι i τι v čem;
 i přen.) [5]

ἐνορκίζω *zapřísahat* (τινά τι koho při čem; 1Te 5,27) [1]

ἐνότης, ητος, ή *jednota* (Ef 4,3.13) [2]

ἐνοχλέω *trápit, obtěžovat, sužovat* [2]

ἐνοχος, ον *vinný* (τινός čim); *podrobený, propadlý* (τινί / εις τινα čemu); *zasluhující* (τινός co) [10]

ἐνπ- viz ἐμπ-

ἐνστήσομαι fut. med. od ἐνίστημι

ἐνταγμα, τος, τό *příkaz, příkázání* [3]

ἐνταφιάζω (aor. ἐνεταφίασα) *pohřbít, pochovat* [2]

ἐνταφιασμός, οῦ, ὁ *pohřeb* [2]

ἐντέλλομαι (fut. ἐντελοῦμαι, aor. ἐντειλάμην, pf. ἐντέταλμαι) *přikázat, poručit, rozkázat, nařídít* (τινί τι komu co); *uzavřít* (τήν διαθήκην smlouvu) [15]

ἐντεῦθεν (adv.) 1. *odtud* || ἐ. καί ἐ. z obou stran 2. *proto* [10]

ἐντευξίς, εως, ή *modlitba, prosba* (1Tm 2,1; 4,5) [2]

ἐντίθῃμι (part. aor. ἐντιθείς) *vložit, (přen.) vštípit* (v.l. Sk 18,4) [0]

ἐντιμος, ον (komp. ἐντιμότερος) 1. *cenný, drahocenný* 2. *ctěný, vážený* || ἐντιμον ἔχειν τινά mít koho v úctě [5]

ἐντολή, ης, ή 1. *příkaz, příkázání* 2. *pokyn; výnos; nařízení; předpis* 3. *nauka; zákon* [67]

ἐντόπιος, ον, ὁ *místní obyvatel, domorodec* (Sk 21,12) [1]

ἐντός (adv.; i jako předl. s gen.) *uvnitř; (?) mezi* || τὸ ἐ. vnitřek [2]

ἐντρέπω (aor. pas. ἐνετρέπην, fut. pas. ἐντραπήσομαι) 1. *zahanbit* 2. (pas.) (za)stydět se, být zahanben, mít úctu / ohled (τινά před kým) [9]

ἐντρέφομαι *žít se* (τινί čim), *žít* (τινί z čeho; 1Tm 4,6) [1]

ἐντρομος, ον *tresoucí se, vystrašený* [3]

ἐντροπή, ης, ή *zahanbení, hanba; pokorenění* (1K 6,5; 15,34) [2]

ἐντροφάω *hýřit, hodovat* (2Pt 2,13) [1]

ἐντυγχάνω (aor. ἐνέτυχον) *setkat se; obrátit se s prosbou* (τινί na koho); *obžalovat* (τινί κατά τινος u koho koho); *přimlouvat se* (ὕπέρ τινος za koho) [5]

ἐντυλίσσω (aor. ἐνετύλιξα, pf. pas. ἐντετύλιγμαi) 1. *svinout, zavinout* 2. *zabalit, zavinout* (τί τινι n. τι ἐν τινι co čim / do čeho) [3]

ἐντυπόω (pf. pas. ἐντετύπωμαι) *vytesat* (ἐν γράμμασι písmeny, literami), *vrýt, vepsat* (λίθοις do kamene) (2K 3,7) [1]

ἐνυβρίζω (aor. ἐνύβρισα) *pohrdat* (τινά kým), *tupit, urážet* (Žd 10,29) [1]

ἐνυῶξα aor. od νύσσω

ἐνυπνιάζομαι *mít sen / vidění* [2]

ἐνύπνιον, ον, τό *sen, vidění* (Sk 2,17) [1]

ἐνφ- viz ἐμφ-

ἐνώω part. prez. od ἐνεμι

ἐνώπιον (předl. s gen.) *před, před tváří / očima, v pohledu* (τινός koho) || ἀμαρτανεῖν ἐ. τινος hřešit proti komu [94]

Ἐνώς, ὁ (neskl.) *Enóš, Enós* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,38) [1]

ἐνωτίζομαι (aor. ἐνωτίσαμην) *dávat pozor* (τι nač); (*pozorně*) *naslouchat* (τι čemu) (Sk 2,14) [1]

Ἐνώχ, ὁ (neskl.) *Henoch* [3]

ἐξ = ἐκ před samohl.

ἕξ (čísl.) *šest* [13]

ἐξαγγέλλω (aor. ἐξήγγειλα) *zvěstovat, rozhlašovat* (1Pt 2,9) [1+1]

ἐξαγοράζω (aor. ἐξηγόρασα) 1. *odkoupit, vykoupit; vysvobodit* 2. (i med.) *využít* [4]

ἐξάγω (aor. ἐξήγαγον) *vyvést* [12]

ἐξαιρέω (aor. ἐξείλον, imp. ἐξελε, aor. med. ἐξελάμην, inf. ἐξελεσθαι) 1. *vyjmout, vyloupnout* 2. (med.) *zachránit, osvobodit; vyvolit* (si) [8]

ἐξαιρώ (aor. ἐξήρα, imp. 2. pl. ἐξάρατε) *odstranit* (1K 5,13) [1]

ἐξαιτέομαι (aor. ἐξητήσαμην) *vyprosít si, vyzádat si* (L 22,31) [1]

ἐξαίφνης (adv.) *náhle, najednou* [5]

- ἐξακολουθέω** (fut. ἐξακολουθήσω, aor. ἐξεκολούθησα) 1. vyhovět 2. sledovat, následovat (τινί koho, co) [3]
- ἐξακόσιοι, αι, α** (čísł.) šest set (Zj 13,18; 14,20) [2]
- ἐξαιέω** (fut. ἐξαιέψω, aor. ἐξήλειψα, pas. ἐξηλείφθην) setřít, vymazat; odstranit, zničit (i přen.) [5]
- ἐξάλλομαι** vyskočit (Sk 3,8) [1]
- ἐξανάστασις, εως, ἡ** vzkříšení, zmrtvýchvstání (Fp 3,11) [1]
- ἐξανatéλλω** (aor. ἐξανέτειλα) vzejít, vyklíčit, vyrašit [2]
- ἐξανίστημι** (aor. ἐξανέστησα [tr.], ἐξανέστην [intr.]) 1. (tr.) nechat povstat, vzbudit; zplodit 2. (intr.) vstát, povstat [3]
- ἐξανοίγω** (aor. ἐξήνοιξα) otevřít (v.l. Sk 12,16) [0]
- ἐξαπατάω** (aor. ἐξηπάτησα, pas. ἐξηπατήθην) oklamat, podvést [6]
- ἐξάπινα** (adv.; = ἐξαίφνης) náhle, najednou (Mk 9,8) [1]
- ἐξαπορέομαι** (aor. ἐξηπορήθην) být zoufalý (τοῦ ζῆν nad životem), nevědět si (naprosto) rady (2K 1,8; 4,8) [2]
- ἐξαποστέλλω** (fut. ἐξαποστελώ, aor. ἐξαπέστειλα, pas. ἐξαπεστάλην) poslat, odeslat, vyslat [12+1]
- ἐξάρατε** imp. aor. 2. pl. od ἐξάρω
- ἐξαρπάζω** odvléci (v.l. Sk 23,25) [0]
- ἐξαρτίζω** (aor. ἐξήρτισα, pf. pas. ἐξήρτισμαι) 1. dokončit 2. (plně) vybavit [2]
- ἐξαστράπτω** blyštit se, zazářit, zaskvíst se (L 9,29) [1]
- ἐξαντής** (adv.) ihned, hned [6]
- ἐξέβαλον** aor. od ἐκβάλλω
- ἐξέβην** aor. od ἐκβαίνω
- ἐξεβλήθην** aor. pas. od ἐκβάλλω
- ἐξεγείρω** (fut. ἐξεγερώ, aor. ἐξήγειρα) 1. probudit, vzbudit; vzkřísit 2. ustanovit, dosadit (k moci) [2]
- ἐξεδόμην** aor. od ἐκδοίδομαι
- ἐξεΐλον** aor. od ἐξαιρέω
- ἐξείμι** (od εἶμι; inf. ἐξίναί, part. prez. ἐξίων, impf. 3. pl. ἐξήσσαν) vyjít, odejít; opustit [4]
- ἐξεκαύθην** aor. od ἐκκαίωμαι
- ἐξεκόπην** aor. pas. od ἐκκόπτω
- ἐξεκρεμάμην** impf. od ἐκκρέμαμαι
- ἐξελε** imp. aor. od ἐξαιρέω
- ἐξελέξω** aor. 2. sg. od ἐκλέγομαι
- ἐξελέσθαι** inf. aor. med. od ἐξαιρέω
- ἐξελεύσομαι** fut. od ἐξέρχομαι
- ἐξελήλυθα** pf. od ἐξέρχομαι
- ἐξελέγχω** usvědčit (v.l. Ju 15) [0]
- ἐξέλκω** strhnout, přitáhnout, (při)vábit (Jk 1,14) [1]
- ἐξέμαξα** aor. od ἐκμάσσω
- ἐξενεγκέιν** inf. aor. od ἐκφέρω
- ἐξέπεσον** aor. od ἐκπίπτω
- ἐξεπέτασα** aor. od ἐκπετάννυμι
- ἐξεπλάγην** aor. od ἐκπλήσσομαι
- ἐξέπλευσα** aor. od ἐκπλέω
- ἐξέπνευσα** aor. od ἐκπνέω
- ἐξέραμα, τος, τό** zvratek, co bylo vyzvráceno (u psů: 2Pt 2,22) [1]
- ἐξεραννάω i -ρευ-** (aor. ἐξηραύνησα) vyšetřit, zjistit, prozkoumat (1Pt 1,10) [1]
- ἐξέρχομαι** (fut. ἐξελεύσομαι, aor. ἐξήλθον, pf. ἐξελήλυθα) 1. vyjít (ven; i přen.), odejít, uniknout 2. roznést se, rozšířit se 3. skončit, zajít, zaniknout [218]
- ἐξεστακέναι** inf. pf. od ἐξίστημι
- ἐξέστην** aor. od ἐξίστημι
- ἐξέστησα** aor. od ἐξίστημι
- ἐξεστι(ν)** (part. ἐξόν) (neos.) je dovole-no, je možné [31]
- ἐξέστραμμαι** pf. od ἐκστρέφομαι
- ἐξετάζω** (aor. ἐξήτασα) zkoumat, pátrat (περί τινος po kom); vyptávat se, dotazovat se (τινά koho) [3]
- ἐξετέθην** aor. pas. od ἐκτίθημι
- ἐξετράπην** aor. od ἐκτρέπομαι
- ἐξέφυγον** aor. od ἐκφεύγω
- ἐξέχεα** aor. od ἐκχέω
- ἐξεχύθην** aor. pas. od ἐκχέω

- ἐξέχω vynikat, být významný (v.l. Mt 20, 28) [0]
- ἐξέωσα aor. od ἐξάθεω
 - ἐξήγαγον aor. od ἐξαγω
 - ἐξήγγειλα aor. od ἐξαγγέλλω
 - ἐξήγειρα aor. od ἐξεγείρω
 - ἐξηγέομαι (aor. ἐξηγησάμην) vyprávět, podat zprávu; vyložit, vysvětlit [6]
 - ἐξήεσαν impf. 3. pl. od ἐξειμι
 - ἐξήκοντα (čísł. šedesát) [9]
 - ἐξήλθον aor. od ἐξέρχομαι
 - ἐξήνεγκα aor. od ἐκφέρω
 - ἐξήραμμαι pf. pas. od ξηραίνω
 - ἐξήρανα aor. od ξηραίνω
 - ἐξηράνθην aor. pas. od ξηραίνω
 - ἐξῆς (adv.) dále, následovně || (ἐν) τῆ ἡμέρᾳ následujícího dne | ἐν τῷ ἔ. nato, dále, potom [5]
 - ἐξηγησάμην aor. od ἐξατέομαι
 - ἐξηγέομαι (pf. ἐξήχημαι) zaznít, dolehnout (o zvuku, zprávě), dostat se (o zprávě) (1Te 1,8) [1]
 - ἐξίεναι inf. od ἐξειμι
 - ἐξίς, εως, ἡ návyk, zběhlost, užívání (Žd 5,14) [1]
 - ἐξίστημι n. ἐξιστάνω, i -στᾶω (aor. 1 ἐξέστησα, aor. 2 ἐξέστην, inf. pf. ἐξεστακέναι, impf. med. ἐξιστάμην) 1. (tr.; aor. 1) zmást, rozrušit; uvést v úžas 2. (intr.; aor. 2, pf. a med.) žasnout, divit se; být bez sebe (údivem či mentálně), pomást se (na rozumu) [17]
 - ἐξισχύω (aor. ἐξίσχυσα) být schopen, moci, být s to (Ef 3,18) [1]
 - ἐξιών part. prez. od ἐξειμι
 - ἐξοδος, ου, ἡ 1. východ, vyjití (z Egypta) 2. konec, smrt [3]
 - ἐξοίσω fut. od ἐκφέρω
 - ἐξολεθρεύω (aor. pas. ἐξωλεθρεύθην) vyplenit, zničit, vyhubit (Sk 3,23) [1]
 - ἐξομολογέω (aor. ἐξωμολόγησα) 1. (akt.) slíbit 2. (med.) vyznat (tās ἀμαρτίας hříchy; ὅτι že); velebit, chválit [10]
 - ἐξόν part. prez. od ἐξεστι
 - ἐξορκίζω zapřísahat (τινά κατά τινος n. τινά τινα koho při kom) (Mt 26,63) [1]
 - ἐξορκιστής, ου, ὁ zaklínač, vymítač, vyháněč (zlých duchů) (Sk 19,13) [1]
 - ἐξορύσσω (aor. ἐξώρυξα) vykopat, vyhrabat, vyloupnout [2]
 - ἐξουθενέω i -θενώω (aor. pas. ἐξουθενήθην n. -νώθην) 1. zacházet pohrdavě (τινά s kým) 2. (pas.) být odmítán / zavržen (Mk 9,12) [1]
 - ἐξουθενέω i -νώω (aor. ἐξουθένησα, pas. ἐξουθενήθην n. -νώθην) 1. pokládat za nic, pohrdat (τινά kým); zacházet pohrdavě (τινά s kým) || ἐξουθενημένος (part. pf. pas.) zasluhující pohrdání, ubohý; neznamenající nic, mající malý význam 2. odmítat [11]
 - ἐξουσία, ας, ἡ 1. moc (τινός / ἐπι τινος / ἐπάνω τινός / περι τινος / ἐπι τινα nad kým), síla; (?) znamení moci / důstojnosti 2. svoboda, volnost; schopnost / právo (něco dělat) 3. pravomoc; vláda 4. (andělská) mocnost 5. nositel moci, mocný, vladař [102]
 - ἐξουσιάζω (aor. pas. ἐξουσιάσθην) 1. mít právo / moc, vládnout (τινός nad kým) 2. (pas.) nechat se ovládat (ὅτο τινος kým / od koho) [4]
 - ἐξουσιαστικός, ἡ, ὄν vybavený mocí (v.l. Mk 1,27) [0]
 - ἐξοχή, ἡς, ἡ přednost || ἄνδρες οἱ κατ' ἐξοχὴν (Sk 25,23) přední / vážení muži, prominenti [1]
 - ἐξυπνίζω (aor. ἐξύπνισα) probudit, vzbudit (J 11,11) [1]
 - ἐξυπνος, ον bdělý, probuzený || ἔ. γενέσθαι probudit se (Sk 16,27) [1]
 - ἐξώω 1. (adv.) venku, ven || ὁ ἔ. vnější, (jsoucí) mimo | ὁ ἔ. ἄνθρωπος vnější člověk, tělo 2. (predl. s gen.) mimo (na otázku kde? i kam?) (z(e) [63])
 - ἐξώθεν 1. (adv.) z venku, zenci; venku; ven; (v přívlastku) vnější || τὸ ἔ.

- vnějšek | οἱ ἔ. lidé venku, nekřesťané
 2. (předl. s gen.) mimo (kde? i kam?),
 z(ě) [13]
- ἐξωθέω (aor. ἐξῶσα i ἐξέωσα, inf. ἐξῶ-
 θάω) 1. vyhnat, vypudit (Sk 7,45) 2. ne-
 chat přistát (lod) (Sk 27,39) [2]
- ἐξῶσαι inf. aor. od ἐξωθέω
 ἐξώτερος, α, ον vnější, krajní; (jsoucí)
 venku [3]
- ἔοικα (vl. pf. od ἔικω) rovnat se, podobat
 se (Jk 1,6,23) [2]
- ἐόρακα pf. od ὁράω
 ἑορτάζω slavit (svátky) (1K 5,8) [1]
 ἑορτή, ἡς, ἡ svátek, slavnost; svátky;
 (konkrétně podle sm.:) Velikonoce,
 pascha; svátek stánků || κατά ἑορτήν
 (každoročně) o svátcích [26]
- ἐπαγγελία, ας, ἡ příslib, příslibení; to, co
 bylo příslibeno [52]
 ἐπαγγέλλομαι (aor. ἐπηγγείλαμην, pf.
 ἐπήγγελαμι) 1. slíbit, příslibit 2. vyzná-
 vat, hlásit se (ti k čemu) [15]
- ἐπάγγελμα, τος, τό slib; slíbená věc
 (2Pt 1,4; 3,13) [2]
- ἐπάγω (inf. aor. ἐπαγαγεῖν, part. aor.
 ἐπάξας) přivodit (κόσμος na svět), při-
 volat (τι ἐπὶ τινα co na koho), způsobit
 (potrestání) [3]
- ἐπαγωνίζομαι bojovat (τινὶ zač), hájit
 (τινὶ co) (Ju 3) [1]
- ἐπαθον aor. od πάσχω
 ἐπαθροίζομαι přibýt (o davu), (doda-
 tečně) se shromáždit (L 11,29) [1]
 Ἐπαίνετος, ου, ὁ Epainetos (římský
 křesťan: Ř 16,5) [1]
- ἐπαινέσω konj. aor. (jinak i fut.) od
 násl.
 ἐπαινέω (aor. ἐπήνεσα) chválit, velebit
 [6]
 ἔπαινος, ου, ὁ chvála, pochvala; uznání,
 vyznamenání [11]
 ἐπαίρω (aor. ἐπήρα, inf. ἐπᾶραι, part.
 ἐπάρας, pf. ἐπήρκα, aor. pas. ἐπήρθην)
 1. (akt.) zvednout, pozvednout, vztyčit,
- vytáhnout (lodní plachtu) 2. (pas.) být
 zdvižen, vystoupit (nahoru; κατά τινος
 proti komu); zvednout se; vychloubat
 se, vynáset se [19]
- ἐπαισχύνομαι (fut. ἐπαισχυθήσομαι,
 aor. ἐπησχύθηθα i ἐπαισχύθηθα) stydět
 se (τινά, τι / ἐπὶ τινα za koho, zač) [11]
 ἐπαιτέω žebrať (L 16,3; 18,35) [2]
 ἐπακολουθέω (aor. ἐπηκολούθησα) sle-
 dovat, následovat, provázet, jít za (τινὶ
 kým); věnovat se (τινὶ čemu) [4]
 ἐπακούω (aor. ἐπήκουσα) vyslyšet (τινός
 koho: 2K 6,2) [1]
 ἐπακροάομαι (impf. ἐπηκροώμην) na-
 slouchat (τινός komu: Sk 16,25) [1]
 ἐπάν (sp. časová, s konj.) jakmile, když,
 až || ἐπάν νικήσῃ αὐτόν když / až ho
 přemůže [3]
- ἐπαναγαγεῖν inf. aor. od ἐπανάγω
 ἐπάναγκες (adv.) nutně, nezbytně || τὰ
 ἔ. nezbytné věci (Sk 15,28) [1]
 ἐπανάγω (aor. ἐπανήγαγον) 1. vyjet
 (lodí), odrazit (od břehu) 2. vrátit se [3]
 ἐπαναμιμνήσκω (aor. pas. ἐπα-
 νεμνήσθην) opět připomenout (τινά
 komu) (Ř 15,15) [1]
 ἐπαναπαύομαι (fut. ἐπαναπαήσομαι)
 spočinout (ἐπὶ τινα na kom); zůstat;
 opřít se (τινὶ oč), spolehnout se (τινὶ
 nač) [2]
 ἐπανερχομαι (aor. ἐπανήλθον) vrátit se
 (L 10,35; 19,15) [2]
 ἐπανίσταμαι (fut. ἐπαναστήσομαι) po-
 vstat, zvednout se, vzbouřit se (ἐπὶ τινα
 proti komu) [2]
 ἐπανόρθωσις, εως, ἡ polepšení, zlepšení;
 napravování (2Tm 3,16) [1]
 ἐπάνω 1. (adv.) nahoře; víc než || ἔ. πε-
 ντακοσίοις ἀδελφοῖς (1K 15,6) více
 než pětí stům bratří 2. (předl. s gen.)
 na, nad || ἔ. οὐ (Mt 2,9) nad tím (mís-
 tem), kde [19]
- ἐπάξας part. aor. od ἐπάγω
 •ἐπᾶραι inf. aor. od ἐπαίρω

- ἐπάρας part. aor. od ἐπαίρω
- ἐπάρατος, ον *prokletý* (J 7,49) [1]
- ἐπαρκέω (aor. ἐπήρκεσα) *pomoci, přispět* (1 Tm 5,10.16bis) [3]
- ἐπαρχεία, ας, ἡ *provincie* (Sk 23,34; 25,1) [2]
- ἐπάρχειος, ον *patřící eparchovi; týkající se provincie* || ἡ ἐπάρχειος (sc. χώρα) *provincie* (v.l. Sk 25,1) [0]
- ἐπαυλις, εως, ἡ *statek, (venkovský) dům; obydlí* (Sk 1,20) [1]
- ἐπαύριον (adv.) *zítra, další den* || τῇ ἑ. (sc. ἡμέρᾳ) *následující den, druhého dne, nazítří* [17]
- Ἐπαφρᾶς, ᾧ, ὁ *Epafras* (zakladatel kosloské církevní obce) [3]
- ἐπαφρίζω *vyvěnit, vypustit jako pěnu* (Ju 13) [1]
- Ἐπαφρόδιτος, ου, ὁ *Epafras* (křesťan z Filip(p): Fp 2,25; 4,18) [2]
- ἐπέβαλον aor. od ἐπιβάλλω
- ἐπέβην aor. od ἐπιβαίνω
- ἐπεγείρω (aor. ἐπήγειρα) *podnítit, posívat, vyvolat* (Sk 13,50; 14,2) [2]
- ἐπέγνωκα pf. od ἐπιγνώσκω
- ἐπέγνων aor. od ἐπιγνώσκω
- ἐπεγνώσθην aor. pas. od ἐπιγνώσκω
- ἐπεδίδου impf. 3. sg. od ἐπιδίδωμι
- ἐπεδόθην aor. pas. od ἐπιδίδωμι
- ἐπέδωκα aor. od ἐπιδίδωμι
- ἐπεθέμην aor. med. od ἐπιτίθημι
- ἐπέθηκα aor. od ἐπιτίθημι
- ἐπεῖ (sp.) 1. *když, jakmile* 2. *protože, poněvadž; neboť (jinak)* [26]
- ἐπειδή (sp.) 1. *když, jakmile* 2. *protože, poněvadž* [10]
- ἐπειδήπερ (sp.) *když tedy; poněvadž (tedy)* (L 1,1) [1]
- ἐπείδον aor. od ἐφοράω
- ἐπειμι (part. ἐπίων, -ιοῦσα, -ίων) *následovat, nastávat* || τῇ ἐπίοῦση (ἡμέρᾳ) *následujícího dne* [5]
- ἐπέπερ (sp.) *poněvadž (tedy), vzhledem k tomu že* (v.l. Ř 3,30) [0]
- ἔπεισα aor. od πεῖθω
- ἐπεισαγωγή, ἧς, ἡ *zavedení, uvedení* (něčeho nového) (Žd 7,19) [1]
- ἐπεισερχομαι (fut. ἐπεισελεύσομαι) (*náhle*) *vniknout, (náhle) přijít* (ἐπὶ *tina na koho*: L 21,35) [1]
- ἔπειτα (adv.) *potom, pak* [16]
- ἐπέκειλα aor. od ἐπικέλλω
- ἐπέκεινα (adv.) *na druhé straně; (jako předl. s gen.) za* (Sk 7,43) [1]
- ἐπεκεκλήμην plpf. pas. od ἐπικαλέω
- ἐπεκλήθην aor. pas. od ἐπικαλέω
- ἐπεκτείνωμαι *natahovat se* (τινὶ *po čem*), *upírat se* (τινὶ *k čemu*) (Fp 3,13) [1]
- ἐπελαβόμην aor. od ἐπιλαμβάνομαι
- ἐπελαθόμην aor. od ἐπιλανθάνομαι
- ἐπέλθοι opt. aor. 3. sg. od ἐπέρχομαι
- ἐπενδύομαι (aor. ἐπενδυσάμην) (*doda-tečně / navrch*) *si obléci, odít se* (τι *čím*; přen.: 2K 5,2.4) [2]
- ἐπενδύτης, ου, ὁ *vrchní oděv / šaty* (J 21,7) [1]
- ἐπενεγκείν inf. aor. od ἐπιφέρω
- ἐπεποιθειν plpf. od πεῖθω
- ἐπέρχομαι (fut. ἐπελεύσομαι, aor. ἐπήλ-θον, part. ἐπελθών, opt. 3. sg. ἐπέλθοι) 1. (*neočekávaně*) *přijít* 2. *nastávat, přijít* (τινὶ *nač*); *přepadnout* (τινὶ *koho*); *sestoupit* (ἐπὶ *tina na koho*) [9]
- ἐπερωτάω (fut. ἐπερωτήσω, aor. ἐπηρώτησα, pas. ἐπηρωτήθην) 1. *ptát se* (τινά *τι / περί* *tinος koho nač*) 2. *žádat, prosit* (+ ak. s inf.) [56]
- ἐπερωτήμα, τος, τό *otázka, prosba; (n.:) závazek, slib* (1Pt 3,21) [1]
- ἔπεσα aor. od πίπτω
- ἔπεσον aor. od πίπτω
- ἐπέστειλα aor. od ἐπιστέλλω
- ἐπέστην aor. od ἐφίστημι
- ἐπεστράφην aor. pas. od ἐπιστρέφω
- ἐπετίθεσαν impf. 3. pl. od ἐπιτίθημι
- ἐπετράπην aor. pas. od ἐπιτρέπω
- ἐπέτυχον aor. od ἐπιτυγχάνω
- ἐπεφάνην aor. pas. od ἐπιφαίνω

ἐπέχω (impf. ἐπέιχον, aor. ἐπέσχον)

1. (tr.) *držet (pevně)* 2. (intr.) *pozorovat, dávat pozor (τινί na koho); meškat, zdržet se, zůstat* [5]

• ἐπιγγειλάμην aor. od ἐπαγγέλλομαι

• ἐπιγγελαμαι pf. od ἐπαγγέλλομαι

• ἐπήγεια aor. od ἐπεγείρω

• ἐπήλθον aor. od ἐπέρχομαι

• ἐπήνεσα aor. od ἐπαινώ

• ἐπήξα aor. od πήγνυμι

• ἐπήρα aor. od ἐπαίρω

ἐπηρεάζω *hanobit, tupit; ubližovat (τινά komu)* [2]

• ἐπήρθην aor. pas. od ἐπαίρω

ἐπί, před ostrým přídechem ἐφ' (předl.) I. (s gen.) 1. (místo: poloha i směr; i přen.) *na, nad; u, při, v(e); před;* (předmět hovoru) *o, ohledně; na základě* || ἐπ' ἀληθείας *podle pravdy, pravdivě* 2. (čas) *během, za, při* || ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου (L 4,27) *za proroka Eliáše II.* (s dat.)

1. (místo: poloha; i přen.) *na, nad; u, při; o, ohledně; kvůli, pro; na základě; k(e); vůči, proti* || ἐφ' ᾧ (= ἐπὶ τοῦτω ὅτι) *protože n. (= τοῦτο ἐφ' ᾧ) to, k čemu; a k tomu* | ἐπ' ἄρτω ζῆν *žít chlebem / z chleba* || οὐ γὰρ συνήκαν ἔ. τοῖς ἄρτοις (Mk 6,52) *nepochopili totiž, co znamenaly ty chleby* (= rozmnožení chlebů) 2. (čas) *v(e), při, během* || ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων (Žd 9,26) *na konci věků III.* (s ak.)

1. (místo: směr; i poloha; i přen.) *nad, na; do; přes; k(e); proti; v(e); až (do)* || ἐπὶ τὸ αὐτό *pohromadě, společně, na jednom místě* | ἐφ' ὅσον *nakolik* | ἐπὶ τρίς *tříkrát* | ἐπὶ τὸ χεῖρον *k horšímu* | ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν κύριον (Sk 9,42) *mnozí uvěřili v Pána* 2. (čas) *během, za, po* || ἐπὶ ἔτη *trikrát* (L 4,25) *na tři roky* [890]

ἐπιβαίνω (aor. ἐπέβην, pf. ἐπιβέβηκα) *vystoupit, jít nahoru; nasednout (na*

koně); *vstoupit (πλοῖον na loď), nalodit se; přijít (τῆ ἐπαρχείᾳ do provincie)* [6]

ἐπιβάλλω (fut. ἐπιβαλῶ, aor. ἐπέβαλον)

1. (tr.) *položit, vložit, nalozit (τί τινι co na koho; i ἐπὶ τίνα, ti co na koho, nač)* 2. (intr.) *dorážet, valit se (εἰς τι nač); připadat, náležet (τινί komu); propuknout* || ἐπιβαλῶν ἔκλαιεν (Mk 14,72: obtížný text, možný překlad: *propukl v pláč, dal se do pláče* n. (když se zamyslel), začal plakat [18])

ἐπιβαρέω (aor. ἐπεβάρησα) *zatížit, obtěžovat; (2K 2,5 možná: přehánět* [3])

• ἐπιβάς part. aor. od ἐπιβαίνω

• ἐπιβέβηκα pf. od ἐπιβαίνω

ἐπιβιβάζω (aor. ἐπέβιβασα) *nechat nastoupit, nechat nasednout, posadit (na koně apod.)* [3]

ἐπιβλέπω (aor. ἐπέβλεψα) *pohlédnout (ἐπὶ τίνα na koho); starat se (ἐπὶ τίνα o koho)* [3]

ἐπιβλημα, τος, τό *záplata* [4]

ἐπιβοάω *volat hlasitě* (v.l. Sk 25,24) [0]

ἐπιβουλή, ἧς, ἡ *spiknutí, nástraha, úklad* (εἰς τίνα n. τινί *proti komu*) [4]

ἐπιγαμβρεύω (fut. ἐπιγαμβρεύσω) *ozeňnit se (podle levitátního zákona) (τινά s kým; Mt 22,24)* [1]

ἐπίγειος, ον *pozemský* || οἱ ἐπίγειοι *pozemšťané* [7]

ἐπιγίνομαι (part. aor. ἐπιγεγόμενος) *vzniknout; zvednout se, začít váť* (o větru: Sk 28,13) [1]

ἐπιγινώσκω (fut. ἐπιγνώσομαι, aor. ἐπέγνων, part. ἐπιγνούς, pf. ἐπέγνωκα, aor. pas. ἐπεγνώσθη) 1. (důkladně) *poznat, rozeznat; uznat, projevit uznání (τινά vůči komu), ocenit* 2. *vědět, chápat* 3. *dovědět se* 4. (pas.) *být uznáván, být známý* [44]

ἐπιγνώσις, εως, ἡ (hlubší) *poznání* [20]

• ἐπιγνώσομαι fut. od ἐπιγινώσκω

ἐπιγραφῆ, ἧς, ἡ *nápis (na minci, na tabulce na kříži)* [5]

ἐπιγράφω (pf. pas. ἐπιγέγραμμαι, aor. pas. ἐπεγράφη) 1. *napsat, zapsat, pospat* 2. *vepsat, vtisknout* [5]

• ἐπιδε imp. aor. od ἐφοράω

ἐπιδείκνυμι (part. ἐπιδεικνύς, aor. ἐπέδειξα) 1. *ukázat; (med.) ukázat (na sobě)* 2. *prokázat, dokázat* [7]

ἐπιδέχομαι přijmout, uvítat; uznávat (3J 1,9; 3J 1,10) [2]

ἐπιδημέω přebývat / zdržovat se (někde) (jako cizinec) (Sk 2,10; 17,21) [2]

ἐπιδιατάσσομαι opatřit dodatkem (τινί co), přidat (τί τινι co k čemu) (právní t.t.; Ga 3,15) [1]

ἐπιδίδωμι (impf. 3. sg. ἐπεδίδου, fut. ἐπιδώσω, aor. ἐπέδωκα, part. ἐπιδούς, konj. 3. sg. ἐπιδῶ, aor. pas. ἐπέδόθη) 1. *odevdat, předat; dát, podat* (τί τινι co komu) 2. *vydat se, odevzdat se; pustit (loď) || ἐπιδόντες ἐφερόμεθα* (Sk 27,15) (*pustili jsme loď a*) byli jsme unášeni [9]

ἐπιδιορθῶω (aor. ἐπεδιορθῶσα) (akt. i med.) *uvést / dát do pořádku* (Tt 1,5) [1]

• ἐπιδιορθῶω konj. aor. med. 2. sg. od předch.

ἐπιδοῦν zapadat (ἐπι τινι nad čím) (Ef 4,26) [1]

ἐπιεικεια, ας, ἡ *shovívavost, mírnost, ohleduplnost; spravedlnost* [2]

ἐπιεικής, ἐς *mírný, dobrotivý, ohleduplný, laskavý, zdrženlivý* (v uplatňování zákona) || τὸ ἐπιεικὲς = ἡ ἐπιεικεια [5]

ἐπιζητέω (aor. ἐπέζητησα) 1. *hledat, vyhledat* 2. *usilovat* (τι οὐ), *shánět se* (τι πο čem), *požadovat, přát si; toužit, dychtit* (τι πο čem) [13]

ἐπιθανάτιος, ον *určený / odsouzený na smrt* (1K 4,9) [1]

• ἐπιθειναι inf. aor. od ἐπιτιθημι

• ἐπιθεις part. aor. od ἐπιτιθημι

• ἐπιθες imp. aor. od ἐπιτιθημι

ἐπιθεις, εως, ἡ *ukládání, vzkládání* (rukou) [4]

• ἐπιθῆσω fut. od ἐπιτιθημι

ἐπιθυμέω (fut. ἐπιθυμήσω, aor. ἐπεθύμησα) *žádat, toužit* (τινά, τι / τινός po kom, po čem; + inf.), *dychtit, přát si, být žádostivý* [16]

ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ *ten, kdo touží* (τινός po čem); *žádostivec* (1K 10,6) [1]

ἐπιθυμία, ας, ἡ *touha; žádost, žádostivost; přání* || τὴν ἐ. ἔχειν εἰς τὸ + inf. *mit touhu* + inf. | ἐπιθυμία ἐπεθύμησα (L 22,15) *velmi / toužebně jsem si přál* [38]

ἐπιθῶω obětovat (v.l. Sk 14,13) [0]

• ἐπιθῶω konj. aor. od ἐπιτιθημι

ἐπικαθίζω (aor. ἐπέκαθισα) *posadit se* (ἐπάνω τινός nač: Mt 21,7) [1]

ἐπικαλέω (aor. ἐπέκαλεσα, pf. pas. ἐπικέκλημαι, plpf. pas. ἐπεκεκλήμην, aor. pas. ἐπέκληθη) 1. (akt.) *nazvat, pojmenovat; vyvolat* 2. (med.) *přivolávat, vyzvat; odvolávat se* (τινά na koho), *dovolávat se* (τινά μάττυρα koho za svědka) 3. (pas.) *být nazýván / vyzván; jmenovat se* [30]

ἐπικάλυμμα, τος, τό *přikrývka; (přen.) zástěrka, pláštík* (1Pt 2,16) [1]

ἐπικαλύπτω (aor. pas. ἐπέκαλύφθη) *přikrýt; (přen.) odpustit* (Ř 4,7) [1]

ἐπικατάρατος, ον *prokletý* (Ga 3,10.13; v.l. L 6,4) [2]

ἐπικειμαι 1. *ležet* (ἐπι τινι na čem) 2. *být uložen* 3. *naléhat, tlačit se* (τινί na koho), *obtěžovat, sužovat* [7]

ἐπικέλλω (aor. ἐπέκειλα) *nechat najet* (τὴν ναῦν loď) *na břeh* (Sk 27,41) [1]

ἐπικερδαίνω *vyzískat navíc* (v.l. Mt 25,20.22) [0]

ἐπικεφάλαιον, ου, τό *daň na hlavu* (v.l. Mk 12,14) [0]

Ἐπικούρειος, ου, ὁ *epikurejec* (Sk 17,18) [1]

ἐπικουρία, ας, ἡ *pomoc* (Sk 26,22) [1]

•**ἐπικράνην** aor. pas. od πικραίνω
ἐπικράζω *výhružně křičet* (v.l. Sk 16,39; 28,19) [0]

ἐπικρίνω (aor. ἐπέκρινα) *rozhodnout*
 (ak. s inf.: L 23,24) [1]

ἐπιλαμβάνομαι (aor. ἐπελαβόμην)
 1. *uchopit, chytit* (τινός / τινά, τι koho, co; τινός τινος koho zač / při čem; i přen.), *chopit se* (τινός koho), *vzít* || **ἵνα** ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου (L 20,20) *aby ho chytily za slovo*
 2. *ujmout se* (τινός koho) 3. *zmocnit se, dosáhnout* (τινός čeho), *získat* (τινός co) [19]

ἐπιλάμπω (aor. ἐπέλαμψα) *zazářit* (v.l. Sk 12,7) [0]

ἐπιλανθάνομαι (aor. ἐπελαθόμην, pf. ἐπιέλησμαι, part. ἐπιελησμένος [L 12,6 je význ. pas.]) 1. *zapomínat* (τινός nač) 2. *přehlédnout, zanedbat* (τινός co), *nestarat se* (τινός oč) [8]

ἐπιλέγω (aor. med. ἐπελεξάμην) 1. *nazývat, pojmenovat* 2. (med.) *vybrat si* 3. (pas.) *jmenovat se, nazývat se* [2]

ἐπιλείπω (fut. -ψω) *nedostávat se, chybět* (τινά komu) || ἐπιλείψει (= fut.) με ὁ χρόνος (Žd 11,32) *chyběl by mi čas* [1]

ἐπιλείχω *olizovat* (L 16,21) [1]

•**ἐπιλέλησμαι** pf. (pas.) od ἐπιλανθάνομαι

ἐπιλησμονή, ἤς, ἡ *zapomnětlivost* || ἀκροατής ἐπιλησμονῆς (Jk 1,25) *zapomnětlivý posluchač* [1]

ἐπιλοιπος, ον *zbyvajcí, zbylý* || τὰ ἐπιλοιπα *zbytek* (1Pt 4,2) [1]

ἐπιλοισι, εως, ἡ *vysvětlení, výklad* (2Pt 1,20) [1]

ἐπιλύω (fut. pas. ἐπιλυθήσομαι) *vysvětlovat, vykládat; vyjasnit, rozuzlit* [2]

ἐπιμαρτυρέω *dosvědčit* (1Pt 5,12) [1]

ἐπιμέλεια, ας, ἡ *starost, péče, zaopatření* (vším potřebným) (Sk 27,3) [1]

ἐπιμελέομαι (aor. ἐπεμελήθην) *pečovat, starat se* (τινός oč) [3]

ἐπιμελῶς (adv.) *pečlivě, důkladně* (hledat: L 15,8) [1]

ἐπιμένω (fut. ἐπιμενώ, aor. ἐπέμεινα, inf. ἐπιμείναι) *zůstat; setrvat* (τῇ ἁμαρτίᾳ ve hřichu), *vytrvat, nepřestat* || ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν (J 8,7) *když se ho nadále tázali / ho dále zahrnovali otázkami* [17]

ἐπινεύω (aor. ἐπένευσα) *přikývnout, souhlasit* (Sk 18,20) [1]

ἐπινοια, ας, ἡ *myšlenka, nápad, úmysl* (Sk 8,22) [1]

•**ἐπιον** aor. od πίνω

ἐπιορκέω (fut. ἐπιορκήσω) *porušíť přísahu; křivě přísahat* (Mt 5,33) [1]

ἐπιορκος, ου *křivopřísežný* || ὁ ἐ. κřivopřísežník (1Tm 1,10) [1]

ἐπιούσα, ης, ἡ viz ἐπειμι

ἐπιούσιος, ον (adj. sporného význ., jako snad nejvíce oprávněný význ. v souvislosti modlitby Páně se jeví:) *nutný, nezbytný; – (jiná řešení:) (jsouci) pro zítřek; dnešní, (jsouci) pro dnešek; každodenní; (tradičně:) vezdejší* (Mt 6,11; L 11,3) [2]

ἐπιπέτω (aor. ἐπέπεσον i ἐπέπεσα, pf. ἐπιπέτωκα) 1. (i přen.) *padnout* (ἐπὶ τινα na koho), *vrhnout se* (τινὶ / ἐπὶ τινα na koho), *hrnout se* (τινὶ ke komu); (Sk 20,10 možná:) *sklonit se* (τινὶ nad kým) || ἐ. ἐπὶ τὸν τράχηλον *padnout kolem krku* 2. (i přen.) *společnit; sestoupit* (ἐπὶ τινα na koho) [11]

ἐπιπλήσω (aor. ἐπέπληξα) *plísnit, hrubě kárat* (τινὶ koho) (1Tm 5,1) [1]

ἐπιποθέω (aor. ἐπεπόθησα) *toužit, dychtit* (τι, τινά po čem, kom) [9]

ἐπιπόθησις, εως, ἡ *touha, tužba* (2K 7,7.11) [2]

ἐπιπόθητος, ον *vytoužený, žádaný* (Fp 4,1) [1]

ἐπιποθία, ας, ἡ *touha, tužba* (Ř 15,23) [1]

ἐπιπορεύομαι *jít, odejít, přijít, zamířít* (πρός τινα ke komu) (L 8,4) [1]

ἐπιράπτω *přísít* (Mk 2,21) [1]
 ἐπιρίπτω (aor. ἐπέριψα) *hodit* (ἐπι ti nač), *položit* [2]
 ἐπισειώ (part. aor. nom. pl. m ἐπισεισά-
 ντες) *poštvat* (v.l. Sk 14,19) [0]
 ἐπισήμος, ον 1. *vynikající, význačný, proslavený* 2. *pověsný* [2]
 ἐπισιτισμός, οῦ, ὁ *poživatiny, potraviny, proviant* (L 9,12) [1]
 ἐπισκέπτομαι (fut. ἐπισκέψομαι, aor. ἐπεσκεψάμην) 1. *rozhlížet se* (τινά po kom; za účelem výběru) 2. (o Bohu) *shlédnout, pohlédnout, navštívit;* (s inf.) *milostivě rozhodnout* 3. *navštívit, vyhledat* (za účelem pomoci), *postarat se* (τινά o koho) [11]
 ἐπισκευάζομαι (aor. ἐπεσκευασάμην) *připravit se* (Sk 21,15) [1]
 ἐπισκηνόω (aor. ἐπεσκήνωσα) *usídlit se, spočinout* (ἐπι tiva, ti na kom, čem) (2K 12,9) [1]
 ἐπισκιάζω (fut. ἐπισκιάσω, aor. ἐπεσκία-
 σα) *zastínit* (τινί / τινά koho); *pokryt, zakrýt* (stínem); (o stínu) *(do)padnout* [5]
 ἐπισκοπεύω var. k násl.
 ἐπισκοπέω 1. *střežit, hlídat, dohlížet* (ti nač); *dávat pozor* (μή aby ne) 2. *pečovat, starat se* (τι oč) [2]
 ἐπισκοπή, ἡς, ἡ 1. (Boží) *navštívení* 2. *dozor, služba* (obecně), *úkol; služba představeného / biskupa* [4]
 ἐπίσκοπος, ου, ὁ 1. *dozorce, strážce* 2. *představený, biskup* [5]
 ἐπισπάομαι *natahnout si, přetáhnout si* (1K 7,18 doplň: *předkožku*) [1]
 ἐπισπεύω (aor. ἐπέσπειρα) *nasít / zasít* (ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου mezi pšenici: Mt 13,25) [1]
 ἐπίσταμαι (part. ἐπιστάμενος) 1. *rozumět, chápat* 2. *vědět, znát* [14]
 ἐπιστάς part. aor. od ἐφιστημι
 ἐπιστασις, εως, ἡ 1. *nával, tlačeniče; sro-
 cení* 2. *starost, zodpovědnost* [2]

ἐπιστάτης, ου, ὁ *představený, vedoucí* || (v NZ jen ve vok.) *ἐπιστάτα mi-
 stře!* [7]
 ἐπιστέλλω (aor. ἐπέστειλα, inf. ἐπι-
 στείλαι) *poslat* (dopisem), *napsat; uložit* (pisemně) [3]
 ἐπιστή konj. aor. 3. sg. od ἐφιστημι
 ἐπιστηθι imp. aor. od ἐφιστημι
 ἐπιστήμη, ἡς, ἡ *vědění, chápání* (v.l. Fp 4,8) [0]
 ἐπιστήμων, ον, gen. ονος *zkušný, zna-
 lý, školený, vzdělaný* (Jk 3,13) [1]
 ἐπιστηρίζω (aor. ἐπεστήριξα) *posilovat, utvrzovat* [4]
 ἐπιστολή, ἡς, ἡ *dopis, list;* (i sm.:) *pově-
 řující / doporučující list* [24]
 ἐπιστομίω *zacpat ústa* (τινά komu; Tt 1,11) [1]
 ἐπιστρέφω (fut. ἐπιστρέψω, aor. ἐπέστρεψα, pas. ἐπεστράφην, part. ἐπιστραφεῖς) 1. (akt.) a) (tr.) *obrátit, otočit; přivést zpět b)* (intr.) *obrátit se, vrátit se* (ἐπι ti k čemu) || *ἐπέστρεψα βλέπειν* (Zj 1,12) *obrátil jsem se, abych viděl* 2. (pas.) *otočit se; obrátit se* (i přen.); *vrátit se* [36]
 ἐπιστροφή, ἡς, ἡ *obrácení* (Sk 15,3) [1]
 ἐπισυνάγω (inf. aor. ἐπισυναγαγεῖν n. ἐπισυνάξει, pf. pas. ἐπισύνηγμαi, aor. pas. ἐπισυνήχθην, fut. pas. ἐπισυναχθήσομαι) 1. *shromáždit* 2. (pas.) *shromáždit se* [8]
 ἐπισυναγωγή, ἡς, ἡ *shromáždění, shro-
 mažďování* [2]
 ἐπισυντρέχω *seběhnout se* (Mk 9,25) [1]
 ἐπισύστασις, εως, ἡ *srocení, vzpoura; nával* (v.l. Sk 24,12; v.l. 2K 11,28) [0]
 ἐπισφαλής, ἐς *nebezpečný* (Sk 27,9) [1]
 ἐπισχύω *být silný; posílit; naléhat* || *ἐπισχυον λέγοντες* (L 23,5) (*ještě více*) *naléhali* [1]
 ἐπισυρέωω (fut. ἐπισυρεώσω) *nakupit, nahromadit, sehnat* (2Tm 4,3) [1]
 ἐπιταγή, ἡς, ἡ *rozkaz, příkaz, nařízení*

- ní* || μετά πάσης ἐπιταγῆς (Tt 2,15) *se vším důrazem* [7]
- ἐπιτάσσω** (aor. ἐπέταξα, pf. pas. ἐπιτέταμαι) *přikázat, nařídít* [10]
- ἐπιτελέω** (fut. ἐπιτελέσω, aor. ἐπετέλεσα) 1. *ukončit, skončit, dokončit, dovršit; vykonat, uskutečnit* 2. *uložit* (τινί τι komu co) 3. (med.) *končit* [10]
- ἐπιτήδειος, α, ον** *vhodný; nutný, nezbytný* || τὰ ἐπιτήδεια nutné věci pro život, živobyti (Jk 2,16) [1]
- ἐπιτίθημι** (imp. ἐπιτίθει, impf. 3. pl. ἐπετίθεσαν, fut. ἐπιθήσω, aor. ἐπέθηκα n. ἐπέθηγ, imp. ἐπίθεε, konj. aor. ἐπιθῶ, part. ἐπιθείς, fut. med. ἐπιθήσομαι, aor. med. ἐπεθέμην) 1. (akt.) *položit, vložit* (τί τινι n. τι ἐπί τινος / tiva co na koho); *přiložit, potřít; dát* (ὄνομα jméno) || ἐ. πληγὰς *vysázet rány, zbit* 2. (med.) *dát* (τὰ πρὸς τὰς χρεῖας [Sk 28,10] *co jsme potřebovali*), *odevdat; napadnout* (τινί koho), *ublížít* [39]
- ἐπιτιμῶ** (aor. ἐπετίμησα) 1. *kárat, domlouvat, napominat* (τινί koho); *okřikovat* (τινί koho) 2. *pohrozit, (přísně) přikázat; vystoupit* (τινί proti komu); *zakázat* (τίνα μή aby [ne]) [29]
- ἐπιτιμία, ας, ἡ** *potrestání, trest* (ὅπο τινος od koho / uložený kým: 2K 2,6) [1]
- ἐπιτρέπω** (aor. ἐπέτρεψα, pas. ἐπετρέπην) *dovolit; připustit* || ἐπιτρέπεται σοι je ti dovoleno [18]
- ἐπιτροπέω** *být prokurátorem / místodržitelem* (v.l. L 3,1) [0]
- ἐπιτροπή, ἧς, ἡ** *dovolení; plná moc* (Sk 26,12) [1]
- ἐπιτροπος, ου, ὁ** 1. *dozorce, správce* 2. *poručník* [3]
- ἐπιτυγάνω** (aor. ἐπέτυχον) *dosáhnout* (τινός / τι čeho), *dostat se* (τινός k čemu), *obdržet* [5]
- ἐπιφάνω** (aor. ἐπέφανα, pas. ἐπεφάνην) (akt. i pas.) *ukázat se, zjevit se, projevit se; zazářit* [4]
- ἐπιφάνεια, ας, ἡ** *zjevení, ukázání se, objevení se; (Kristův) příchod* [6]
- ἐπιφανής, ἐς** *nádherný, skvělý; slavný* (Sk 2,20) [1]
- ἐπιφαύσκω** (fut. ἐπιφαύσω) *zazářit; osvítit* (τινί koho; Ef 5,14) [1]
- ἐπιφέρω** (aor. ἐπήνεγκον) *uložit, vyhlásit; přednést* (obvinění) [2]
- ἐπιφωνέω** *volat, zavolat* (τινί na koho); (hlasitě) *křičet* [4]
- ἐπιφώσκω** *rozbřesknout se; (o dni:) začínat* [2]
- ἐπιχειρέω** (aor. ἐπεχείρησα) *pokusit se, pustit se* (+ inf. do čeho) [3]
- ἐπιχειρήσεις, εως, ἡ** *útok, napadení* (v.l. Sk 12,3) [0]
- ἐπιχέω** *nalít* (τι nač: L 10,34) [1]
- ἐπιχορηγέω** (aor. ἐπεχορήγησα, fut. pas. ἐπιχορηγηθήσομαι) *věnovat; udělit, darovat, poskytnout; postarat se* (τι oč); *podporovat; připojit* (τινί τι k čemu co) [5]
- ἐπιχορηγία, ας, ἡ** *podpora, výživa; pomoc* [2]
- ἐπιχρίω** (aor. ἐπέχρισα) *pomazat, potřít* (J 9,6; J 9,11) [2]
- ἐπιψάω** (fut. ἐπιψάσω) *dotknout se, dospět* (τινός ke komu; v.l. Ef 5,14) [0]
- **ἐπλάσθη** aor. pas. od πλάσσω
- **ἐπλήγη** aor. pas. od πλήσσω
- **ἔπλησα** aor. od πίμπλημι
- **ἐπλήσθη** aor. pas. od πίμπλημι
- **ἔπνευσα** aor. od πνέω
- ἐποικοδομέω** (aor. ἐποικοδόμησα, aor. ἐποικοδομήθη) *budovat / stavět* (ἐπί τινι / τι na čem), *stavět dál* [7]
- ἐποκέλλω** (aor. ἐπώκειλα) *nechat ztroskotat* (v.l. Sk 27,41) [0]
- ἐπονομάζομαι** *jmenovat se, nechat se nazývat* (Ř 2,17) [1]
- ἐποπτεύω** (aor. ἐπόπτευσα) *pozorovat, nahlížet* (τι nač; 1Pt 2,12; 1Pt 3,2) [2]
- ἐπόπτης, ου, ὁ** *pozorovatel, (očitý) svědek* (2Pt 1,16) [1]

ἔπος, ους, τό slovo || ὡς ἔπος εἰπεῖν (Žd 7,9) *abych tak řekl, takřka* [1]

ἐπουράνιος, ον nebeský || τὰ ἐπουράνια *nebeské věci* | οἱ ἐπουράνιοι *nebešťané* [19]

• **ἐπράθην** aor. pas. od πηράσσω

• **ἐπρίσθησαν** aor. pas. 3. pl. od πρίζω

ἑπτά (čísł.) *sedm* [88]

ἑπτάκις (číselné adv.) *sedmkrát* [4]

ἑπτακισχίλιοι, αι, α (čísł.) *sedm tisíc* (Ř 11,4) [1]

ἑπταπλασίων, ον, gen. **ονος** *sedminásobný, sedmkrát tak velký* || n. pl. *sedminásobek* (v.l. L 18,30) [0]

• **ἐπυθόμην** aor. od πυνθάνομαι

Ἔραστος, ου, ὁ *Erastos* (1. křesťan v Korintě: Ř 16,23; 2. spolupracovník ap. Pavla: Sk 19,22; 2Tm 4,20) [3]

ἐραυνάω (aor. ἠραύνησα) (*pro*)*zkoumat, pátrat, hledat; znát* [6]

ἐργάζομαι (impf. ἠργαζόμην i εἰρ-, aor. εἰργασάμην i ἠρ-, pf. εἰργασμαι) 1. (intr.) *pracovat, být činný (εἰς τινα pro koho), namáhat se* 2. (tr.) *udělat, způsobit, vykonat; usilovat (τι οὐχ); vyzískat, vydělat* || ἔ. τήν θάλασσαν (Zj 18,17) *pracovat / obchodovat na moři* [41]

ἐργασία, ας, ἡ 1. *zaměstnání; práce; provádění (τινός čeho)* 2. *obchod* 3. *námaha* || ἐργασίαν διδόναι *snažit se, dát si práci* 4. *výdělek, zisk* [6]

ἐργάτης, ου, ὁ 1. *dělník 2. činitel, pachtel* [16]

ἔργον, ου, τό 1. *čin, skutek* || τὰ ἔ. τοῦ νόμου *skutky zákona* (tj. *přikázané zákonem*) 2. *práce, úkol; činnost* 3. *dílo, výsledek práce* 4. *věc, záležitost* || τὸ ἔργον τοῦ νόμου (Ř 2,15) *požadavek / obsah zákona* [169]

ἐρεθίζω (aor. ἠρέθισα) 1. *dráždit, provokovat, popouzet* 2. *podnítit, povzbudit* [2]

ἐρείδω (aor. ἠρείσα) *zabořit se, uvíznout* (Sk 27,41) [1]

ἐρεύγομαι (fut. ἐρεύξομαι) *pronést, vyslovit, zvěstovat* (Mt 13,35) [1]

ἐρευνάω var. *k* ἐραυνάω

ἐρημία, ας, ἡ *pustina, pusté místo, neobydlený kraj, poušť* [4]

ἐρημόομαι (pf. ἐρημῶμαι, aor. ἠρημώθην) *pustnout, být pustošen* [5]

ἐρημος, ον *pustý, opuštěný, osamělý* || ἡ ἔρημος (sc. χώρα) *poušť, pustina* | αἱ ἔρημοι *osamělá místa; poušť* [48]

ἐρήμισις, εως, ἡ *zpuštění, vylidnění* || viz βδέλυγμα [3]

ἐρίζω (fut. ἐρίσω, aor. ἠρίσα) *hádat se, přít se* (Mt 12,19) [1]

ἐριθεία, ας, ἡ (i pl. může mít význ. sg.) *sobecťví, ctižádost; pikle, pletichy; stranictví; řevnivost, hádavost; nepřejcnost; (?) nepřátelství – překrytí význ. s ἔρις nelze vyloučit (ale sr. Ga 5,20, kde jsou oba termíny)* [7]

ἔριον, ου, τό (ovčí) *vlna* [2]

ἔρις, ιδος, ἡ (ak. ἔρις) *hádká, spor, pře; nesvár; řevnivost* [9]

ἐρίφιον, ου, τό *kůzlátko*, (i bez význ. *zdrobněliny*) *kozel* (Mt 25,33) [1]

ἔριφος, ου, ὁ *kozel, kůzle* [2]

• **ἔριψα** aor. od ῥίπτω

Ἑρμάς, ᾶ, ὁ *Hermas* (římský křesťan: Ř 16,14) [1]

ἐρμηνεία, ας, ἡ *tlumočení, překlad; výklad, vykládání* (1K 12,10; 14,26) [2]

ἐρμηνευτής, οῦ, ὁ *překladatel, tlumočnick* (v.l. 1K 14,28) [0]

ἐρμηνεύω (aor. ἠρμηνέυσα) *překládat, vykládat* [3]

Ἑρμῆς, οῦ, ὁ *Hermes* (1. řecký bůh: Sk 14,12; 2. římský křesťan: Ř 16,14) [2]

Ἑρμογένης, ους, ὁ *Hermogenes* (křesťan z Asie: 2Tm 1,15) [1]

ἐρπετόν, οῦ, τό *plaz* [4]

• **ἔρραμαι** pf. pas. od ῥάω

- ἐρραντισμένος part. pf. pas. od ραντίζω
- ἐρρέθην aor. pas. k λέγω
- ἐρρηξα aor. od ρήγνυμι
- ἐρρίζωμαι pf. od ρίζομαι
- ἐρριμμαι pf. pas. od ρίπτω
- ἐρρυσάμην aor. od ρύομαι
- ἐρρυσθην aor. pas. od ρύομαι
- ἐρρωσο imp. pf. od ρώννυμι
- ἐρρωσθε imp. pf. 2. pl. od ρώννυμι
- ἐρυθρός, **ά, όν** *červený, rudý* || ή Έρυθρά θάλασσα *Rudé moře* [2]
- ἐρχομαι (impf. ήρχομην, fut. ἐλεύσομαι, aor. ήλθον i ήλθα, inf. ἐλθεῖν, pf. ἐήλυθα) 1. (i o čase) *přijít* (πρός τινα i τινί ke komu); *dostat se, přejít* (εις τι k čemu); *vyjít* (εις φανερόν *najevno*) || ό ἐρχόμενος *ten, který má přijít* (tj. *Mesiáš*) | ό αἰών ό ἐρχόμενος *budoucí věk 2. jít* (εις εαυτόν *do sebe*), *chodit*; *být* (εις προκοπήν *k prospěchu*) || όπισω τινός ἐλθεῖν *následovat koho, jít za kým* | εις τό χειρόν *ě. horšit se, dařit se* (komu) *hůře 3. být přítomen* [632]
- ἐρώ fut. k λέγω
- ἐρωτάω (impf. i ήρώτουν, fut. ἐρωτήσω, aor. ήρώτησα) 1. *ptát se* (τινά περί τινος n. τινά τι koho nač) 2. *prosít, žádat* (τινά περί τινος koho oč; ak. s inf. / *iva / όπως / εις τό + inf. aby*) [63]
- ἐσβεσα aor. od σβέννυμι
- ἐσήμανα aor. od σημαίνω
- ἐσθής, ήτος, ή *šaty, oděv; oblékání* [8]
- ἐσθήσεται dat. pl. od ἐσθής
- ἐσθίω i ἐσθω (fut. φάγομαι, 2. sg. φάγεσαι, aor. έφαγον, pf. βέβρωκα) 1. *jíst*; *žrát 2. (o ohni) strávit, sežehnout, spálit* [158]
- ἐσकुλμαι pf. pas. od σκύλλω
- Έσλί, ό (neskl.) *Heslí, Esli* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,25) [1]
- ἐσόμενος, η, ον part. fut. od ειμί
- ἐσώπτρον, ον, τό *zrcadlo* || δι' ἐσώπτρου (1K 13,12) *v zrcadle; nepřítmo* [2]
- ἐσπαρμαι pf. pas. od σπειρω
- ἐσπέρα, ας, ή *večer* [3]
- ἐσπερινός, ή, όν *večerní* (v.l. L 12,38) [0]
- Έσρώμ, ό (neskl.) *Hesrom, Esrom* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,3bis; L 3,33) [3]
- ἐσσομαι (aor. ήσώθην) *přijít zkrátka, být zkrácen* (τι υπέρ τινα oč oproti komu), *být znevýhodněn* (τι υπέρ τινα v čem vůči komu; 2K 12,13) [1]
- ἐστάθην aor. pas. od ίστημι
- ἐσtάναι inf. pf. od ίστημι
- ἐστηκα pf. od ίστημι
- ἐστηκεν (v.l. J 8,44) impf. 3. sg. od στήκω n. (asi spíše) *mladší tvar k έστηκεν*
- ἐστηκώς a ἐσtώς part. pf. od ίστημι
- ἐστην aor. (intr.) od ίστημι
- ἐστησα aor. (tr.) od ίστημι
- ἐστράφην aor. pas. od στρέφω
- ἐστρωμένος part. pf. od στρώννυμι
- ἐστρωσα aor. od στρώννυμι
- έστω imp. 3. sg. od ειμί
- έσχατος, η, ον 1. *poslední, konečný, krajní* || τό έσχατον *konec* | έσχατον (adv.) *nakonec 2. nejmenší, nejnepatrnější* [52]
- έσχάτως (adv.) *nakonec* || έ. *έχειν být v koncích (života)* (Mk 5,23) [1]
- έσχήκα pf. od έχω
- έσχον aor. od έχω
- έσω (adv.) 1. *dovnitř* || έ. *της αόλης* (Mk 15,16) *do dvora / paláce 2. uvnitř* || ό έσω άνθρωπος *vnitřní člověk* | οι έσω (1K 5,12) *ti, kdo patří k obci věřících, tj. křesťané* [9]
- έσωθεν (adv.) 1. *zvnitř, z nitra 2. uvnitř* || τό έ. *vnitřek, co je uvnitř* [12]
- έσώτερος, α, ον (komp. k έσω) *vnitřní; (jako superl.) nejvnitřnější, nejhlubší* || τό έσώτερον του καταπετάματος (Zd 6,19) *co je (vnitř, tj.) za oponou (= velevstatně)* [2]
- έταίρος, ον, ό *přítel, druh* [3]
- έταράχθην aor. pas. od ταράσσω

- ἐτάφη** aor. pas. od θάπτω
- ἐτέθη** aor. pas. od τίθημι
- ἔτεκον** aor. od τίκτω
- ἐτερογλωσσος, ον** mluvící v cizích / neznámých jazycích (1K 14,21) [1]
- ἐτεροδιδασκαλέω** šířit cizí (tj. nepravé) učení (1Tm 1,3; 6,3) [2]
- ἐτεροζυγέω** spojit se (τινί s kým) pod jedno jho, spolupracovat s někým cizím (2K 6,14) [1]
- ἕτερος, α, ον** druhý (ze dvou); jiný (z více), odlišný; další; cizí (jazyk) || ὁ ἕτερος bližní | τῆ ἑτέρᾳ (sc. ἡμέρᾳ) druhého dne, další / příští den [98]
- ἑτέρως** (adv.) jinak, jiným způsobem (Fp 3,15) [1]
- ἐτέχθην** aor. pas. od τίκτω
- ἔτι** (adv.) ještě; už; přece, přesto || ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ (L 1,15) už od mateřského života / už od narození n. (podle L 1,41.44) ještě / už v mateřském životě | οὐκ ἔτι už ne | οὐδὲ ἔτι vñ ani teď ještě ne [93]
- ἐτίθει** impf. 3. sg. od τίθημι
- ἐτίθεσαν** a **ἐτίθουν** impf. 3. pl. od τίθημι
- ἐτοιμάζω** (fut. ἐτοιμάσω, aor. ἠτοιμάσα, pf. ἠτοιμάκα, pas. ἠτοιμασμαι, aor. pas. ἠτοιμάσθην) připravit, určit (Bohem); (spec.) připravit noclech (τινί pro koho); nashromáždit || ἠτοιμασμένος eis πόλεμον (sr. Zj 9,7) vystrojený do války [40]
- ἐτοιμασία, ας, ἡ** připravenost, pohotovost (Ef 6,15) [1]
- Ἐτοιμας** viz Ἐλύμας (v.l. Sk 13,8) [0]
- ἐτοιμος, η, ον** připravený (πρός / εἰς τι nač, k čemu), ochotný, pohotový || ἐτοιμά ἐστιν (všechno) je připraveno | ἐν ἐτοιμίᾳ ἔχειν být připraven [17]
- ἐτοιμῶς** (adv.) připraveně, ochotně || ἔ. ἔχω jsem připraven / ochoten [3]
- ἔτος, ους, τό** rok || κατ' ἔτος každoročně [49]
- ἐτύθη** aor. pas. od θύω
- εὖ** (adv.) dobře, správně, znamenitě || εὖ ποιεῖν dobře činit, konat dobro | εὖ πράσσειν mít štěstí; správně jednat [5]
- Εὐα, ας, ἡ** Eva (pramatka lidstva) [2]
- εὐαγγελίζω** (aor. εὐηγγέλισα, pf. pas. εὐηγγέλισμαι, aor. pas. εὐηγγέλισθην) 1. (akt. i med.) zvěstovat, hlásat (τί τινι i tiva, τι ἐπί tiva co komu); hlásat radostnou zvěst / evangelium 2. (pas.) být zvěstován; slyšet hlásání evangelia || πτωχοὶ εὐαγγελίζονται (L 7,22) chudým se zvěstuje radostná zvěst [54]
- εὐαγγέλιον, ου, τό** dobrá zpráva, radostná zvěst, evangelium; poselství (i ne pro všechny radostné) [76]
- εὐαγγελιστής, οῦ, ὁ** kazatel evangelia, hlasatel radostné zvěsti, evangelista [3]
- εὐαρεστέω** (aor. εὐηρέστησα, pf. εὐηρέστηκα i εὐαρέστηκα) 1. líbit se (τινί komu) 2. (pas.) nacházet / mít zalíbení (τινί v čem), být spokojen (τινί s čím) [3]
- εὐάρεστος, ον** milý, příjemný [9]
- εὐάρεστος** (adv.) se zalíbením, milým způsobem (Žd 12,28) [1]
- Εὐβουλος, ου, ὁ** Eubulos (křesťan v Římě: 2Tm 4,21) [1]
- εὕγε** (adv., i jako citosl.) výborně!, znamenitě! (L 19,17) [1]
- εὕγενής, ἐς 1.** urozený, vznešený 2. ušlechtilý [3]
- εὕγλωττία, ας, ἡ** výmluvnost (v.l. Ř 16,18) [0]
- εὕδια, ας, ἡ** jasně / hezké / pěkné počasí (Mt 16,2) [1]
- εὕδοκέω** (aor. εὕδόκησα i ἠδόκησα) 1. mít / nacházet zalíbení (ἐν τινι / εἰς tiva v kom; τινά, τι v kom, v čem); být spokojen; pokládat za správné, chtít, souhlasit (τινί s čím), schválit 2. rozhodnout (se) (+ inf.) [21]
- εὕδοκία, ας, ἡ** 1. dobrá vůle 2. zalíbení; dobrota, přízeň, blahosklonnost 3. přání, žádost, touha (τινός po čem) [9]

εὐεργεσία, ας, ἡ dobrodinií, dobrý skutek; dobročinnost [2]

εὐεργετῶ konat dobro (Sk 10,38) [1]

εὐεργετης, ου, ὁ dobrodinec (L 22,25) [1]

εὐθετος, ον vhodný, užitečný (τινί / εἰς τι k čemu) [3]

εὐθέως (adv.) hned, ihned [36]

εὐθυδρομέω (aor. εὐθυδρόμησα) jet přímou (dál) (Sk 16,11; 21,1) [2]

εὐθυμέω být dobré mysli [3]

εὐθυμος, ον veselý, (jsoucí) dobré mysli (Sk 27,36) [1]

εὐθύμως (adv.) s dobrou myslí, s důvěrou (Sk 24,10) [1]

εὐθύνω (aor. εὐθυνα) 1. urovnat, vyrovnat 2. řídit || ὁ εὐθύνων kormidelník [2]

εὐθύς, εἶα, ύ, gen. ἔως, εἰας 1. přímý, rovný 2. upřímný [8]

εὐθύς (adv.) hned, ihned; (u Mk často spíše jako konektor:) pak [51]

εὐθύτης, ητος, ἡ přímost, poctivost, spravedlnost (Žd 1,8) [1]

εὐκαιρέω (aor. εὐκαίρησα) mít příležitost, mít čas [3]

εὐκαιρία, ας, ἡ vhodná příležitost [2]

εὐκαιρος, ον vhodný, příhodný, včasný [2]

εὐκαιρως (adv.) vhodně, při vhodné příležitosti [2]

εὐκοπώτερος, α, ον (komp. od εὐκοπος) lehčí, snadnější [7]

εὐλάβεια, ας, ἡ ostyck, bázeň, úcta, pokora, zbožnost (Žd 5,7; 12,28) [2]

εὐλαβέομαι (aor. εὐλαβῆθην) mít strach / bázeň / pokoru (Žd 11,7) [1]

εὐλαβής, ἐς zbožný, bohabojný, uctivý [4]

εὐλογῶ (fut. εὐλογῆσω, aor. εὐλόγησα, i ἠλόγησα, pf. εὐλόγηκα, aor. pas. εὐλογήθην) 1. chválit, velebit 2. žehnat (τινά, τι komu, čemu / co) 3. zahrnout požehnáním [41]

εὐλογητός, ἡ, ὄν požehnaný, velebený, pochválen(ý) [8]

εὐλογία, ας, ἡ 1. chvála, velebení 2. po-

žehnání (úkon i obdarování); zaslíbení || ἐπ' εὐλογίας požehnané, s požehnáním 3. štědrý dar 4. lahodná řeč, lichocení [16]

εὐμετάδοτος, ον štědrý (1Tm 6,18) [1]

Εὐνίκη, ης, ἡ Eunike (Timoteova matka: 2Tm 1,5) [1]

εὐνοέω být přátelský (Mt 5,25) [1]

εὐνοια, ας, ἡ dobrá vůle, ochota; horlivost (Ef 6,7) [1]

εὐνοηζῶ (aor. εὐνούχησα) vyklestit, učinit neschopným pro manželství (Mt 19, 12bis) [2]

εὐνούχος, ου, ὁ eunuch, kleštěnec; svobodný (muž); (?) komoří [8]

εὐξαίμην opt. aor. od εὐχομαι

Εὐοδία, ας, ἡ Evodia (křesťanka z Filip: Fp 4,2) [1]

εὐοδόομαι (fut. εὐδοθήσομαι) 1. prospívat, mít úspěch, dařit se (os. podmět) 2. (o věci) moci postrádat [4]

εὐπάρεδρος, ον vytrvalý, stálý, věrný (1K 7,35) [1]

εὐπειθής, ἐς poslušný, ochotný, povolný (Jk 3,17) [1]

εὐπερίσπαστος, ον snadno odtážitelný; (přen.) snadno rozptylující / odvádějící (v.l. Žd 12,1) [0]

εὐπερίστατος, ον (snadno) napadající / obklopující / zachvacující (o hřichu: Žd 12,1) [1]

εὐποία, ας, ἡ dobročinnost, konání dobra (Žd 13,16) [1]

εὐπορέομαι (impf. εὐπορούμην) být majetný, mít majetek (Sk 11,29) [1]

εὐπορία, ας, ἡ blahobyť (Sk 19,25) [1]

εὐπρέπεια, ας, ἡ krása (Jk 1,11) [1]

εὐπρόσδεκτος, ον 1. příznivý, příhodný 2. přijemný, vítaný [5]

εὐπρόσεδρος, ον vytrvalý, stálý (v.l. 1K 7,35) [0]

εὐπροσωπῆω (aor. εὐπροσώπησα) vypadat hezky, dělat dojem, být důležitý (Ga 6,12) [1]

εὐρακύλων, ωνος, ὁ *severovýchodní vítr* (Sk 27,14) [1]

εὐρίσκω (impf. εὔρισκον i ηῦ-, fut. εὔρησω, aor. εὔρον, med. εὐράμην, pf. εὔρηκα, aor. pas. εὔρέθην, fut. pas. εὔρεθήσομαι) 1. *najít, objevit; shledat, poznat* 2. *získat, dosáhnout* 3. (med.) *získat (pro sebe)* 4. (pas.) *být nalezen, být shledán; nacházet se; ukázat se* [176]

εὐροκλύδων, ωνος, ὁ *jihovýchodní vítr* (v.l. Sk 27,14) [0]

εὐρύχωρος, ον *široký, prostorný* (Mt 7,13) [1]

εὐσέβεια, ας, ἡ 1. *zbožnost, bohabojnost* 2. *víra, náboženství* [15]

εὐσεβέω 1. *uctívat, ctít* 2. *chovat se uctivě* || τὸν Ἰδιον οἶκον εὐ. (1Tm 5,4) *plnit povinnosti vůči svým příbuzným* [2]

εὐσεβής, ἐς *zbožný, bohabojný* [3]

εὐσεβῶς (adv.) *zbožně* [2]

εὐσημος, ον *zřetelný, srozumitelný* (1K 14,9) [1]

εὐσπλαγχνος, ον *milosrdný, shovívavý, slitovný* [2]

εὐσχημονέω *chovat se důstojně* (v.l. 1K 13,5) [0]

εὐσχημόνως (adv.) *slušně, počestně* [3]

εὐσχημοσύνη, ης, ἡ *počestnost, slušnost, dekorum, přijatelnost, přitažlivost* (1K 12,23) [1]

εὐσχήμων, ον, gen. **ονος** 1. *slušný, počestný* 2. *vážený, vznešený; vlivný* [5]

εὐτόνως (adv.) *prudce, silně, urputně* [2]

εὐτραπελία, ας, ἡ *vtipkování, neslušná řeč* (Ef 5,4) [1]

Εὐτυχος, ου, ὁ *Eutychos (učedník v Troadě: Sk 20,9)* [1]

εὐφημία, ας, ἡ *dobrá pověst, čest* (2K 6,8) [1]

εὐφημος, ον *sloužící ke cti / dobré pověsti, chvályhodný* (Fp 4,8) [1]

εὐφορέω (aor. εὐφόρησα) *být plodný / úrodný, přinést (hojnou) úrodu* (L 12,16) [1]

εὐφραίνω (aor. pas. ηῦφράνθην) 1. (akt.) *(po)těšit* 2. (pas.) *radovat se, jásat, veselit se* (ἐν τινί / ἐπί τινί nad čím); *hodonovat, slavit* [14]

Εὐφράτης, ου, ὁ *Eufkrat (řeka v Mezopotámii; Zj 9,14; 16,12)* [2]

εὐφροσύνη, ης, ἡ *radost, potěšení* (Sk 2,28; 14,17) [2]

εὐχαριστέω (aor. εὐχαρίστησα) 1. *děkovat, vzdávat díky* (τινί komu, ὑπέρ τινος / περὶ τινος za koho, ἐν / ἐπί τινί i [bez předl.] τι zač), *být vděčný* 2. (pas.) *být přijímán s vděčností* [38]

εὐχαριστία, ας, ἡ 1. *vděčnost* 2. *děkuvzdání; děkonná modlitba* [15]

εὐχάριστος, ον *vděčný; (?) štědrý* (Ko 3,15) [1]

εὐχή, ης, ἡ 1. *modlitba* 2. *slib* [3]

εὐχομαι (impf. ηὔχομαι i εὐ-, aor. εὐξάμην, opt. εὐξαίμην) 1. *modlit se* (τῷ θεῷ / πρὸς τὸν θεόν k Bohu) 2. *prát si* (+ ak. s inf. aby) [7]

εὐχρηστος, ον *užitečný, použitelný, vhodný* [3]

εὐψυχέω *být dobré mysli* (Fp 2,19) [1]

εὐωδία, ας, ἡ *libá / příjemná vůně* [3]

εὐώνυμος, ον *levý* [9]

εὐωχία, ας, ἡ *hostina* (v.l. Ju 12) [0]

ἔφαγον aor. k ἐσθίω

ἐφάλλομαι (aor. ἐφαλόμην) *skočit, vrhnout se* (ἐπί τινα na koho) (Sk 19,16) [1]

ἑφάνην aor. pas. od φαίνω

ἐπάπαξ (adv.) 1. *jednou (pro vždy)* 2. *najednou* [5]

Ἐφεσος, ας, ον *efeský* || οἱ Ἐφεσιοὶ *Efesané* [5]

Ἐφεσος, ου, ἡ *Efes (město v Malé Asii, hl. město provincie Asia)* [16]

ἑφέστηκα aor. od ἐφίστημι

ἑφεστῶς part. pf. od ἐφίστημι

ἐφευρετής, ου, ὁ *vynálezce, osovateľ* (Ř 1,30) [1]

ἔφη impf. 3. sg. (i za aor.) od φημί

ἐφημερία, **ας**, ἡ *kněžská třída* (pro týdnenní službu v chrámě: L 1,5,8) [2]

ἐφήμερος, **ον** *denní, (jsoucí) pro jeden den* (Jk 2,15) [1]

ἐφικνέομαι (aor. ἐφικόμην) *přijít, dospět* (2K 10,13,14) [2]

ἐφιππος, **ου, ὁ** *jezdec* (v.l. Zj 19,14) [0]

ἐπιστημι (aor. ἐπέστην, konj. ἐπιστώ, imp. ἐπίστηθι, part. ἐπιστάς, pf. ἐφέστηκα, part. ἐφεστάς) **1.** (préz. med. a aor.) *přistoupit, přijít* (τινί ke komu, ἐπί τινα na koho), *postavit se (vedle), předstoupit* **2.** (pf.) *být zde, být blízko, nastat; (o dešti) spustit se* [21]

ἐφοράω (aor. ἐπέιδον) *všimnout si, pohlédnout (ἐπί τι nač); postarat se (+ inf. aby)* [2]

Ἐφραΐμ, **ὁ** (neskl.) *Efraim (město na jih od Jeruzaléma: J 11,54)* [1]

ἐφυγον aor. od φεύγω

εφφαθα, ἐφφαθά (aram.) *effatha! (= otevři se!; Mk 7,34)* [1]

ἐχάρην aor. od χαίρω

ἐχθές (adv.) *včera* [3]

ἐχθρα, **ας**, ἡ *nepřátelství* [6]

ἐχθρός, **ή, ὄν** **1.** *nenáviděný, (jsoucí) v nepřítelství* **2.** *nepřátelský* || ἔ. ἄνθρωπος (Mt 13,28) *nepřátelský člověk n. jeden nepřítel* | ὁ ἐχθρός *nepřítel* [32]

ἐχιδνα, **ης, ἡ** *zmije, (jedovatý) had* [5]

ἐχω (impf. εἶχον, fut. ἔξω, aor. ἔσχον, konj. σχῶ, pf. ἔσχηκα) **1.** (akt., tr.) *mít, vlastnit; držet; uchovat, zachovat; (strach) zmocnit se, ovládnout; pokládat (τινά τινα n. τινά εἰς τινα koho za koho); mít (povinnost), muset, moci, být schopen* || τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει (Ř 1,28) *poznávat / uznávat Boha* | (ve vazbách s ak., např.:) μνησθαι ἔχειν *pamatovat (si)* | ἀνάγκην ἔ. *pokládat za nutné* **2.** (akt., intr.) *mít se, dařit se; chovat se; být; (= ἀπέχω) být vzdálen* | καλῶς ἔ. *být zdráv* | πῶς ἔχουσιν (Sk 15,36) *jak se*

jim vede | τὸ νῦν ἔχον (Sk 24,25) *pro tentokrát* **3.** (med.) *následovat, navazovat* (τινός nač); *patřit* (τινός k čemu); *sousedit* || ἐχόμενα σωτηρίας (Žd 6,9) *co patří / směřuje ke spáse* | τῇ ἐχόμενῃ (sc. ἡμέρᾳ) *příští den* [708]

ἐῶν part. od εἶω

ἐώρακα pf. od ὄραω

ἐῶρων impf. 3. pl. od ὄραω

ἔως **1.** (sp.) *až, kdýž; (jen s préz.) dokud, pokud, zatímco; (s ind. n. konj. + ἄν) dokud (ne) || ἔως ἡμέρα ἐστίν* (J 9,4) *dokud je den* | ἔως ἔρχομαι (J 21,22) *až přijdu / dokud nepřijdu* | ἔως οὗτος n. ἔως οὗ *dokud (ne)* **2.** (předl. s gen.) *až do, až k(e)* || ἔως τῆς πεντηκοστῆς (1K 16,8) *až do letnic* | ἔως ὧδε *až sem* | ἔως ἐνός (Ř 3,12) *ani jeden* | ἔως πότε *dokdy?*, *jak dlouho?* [146]

ἔωσφόρος, **ου, ὁ** *jitřenka, denice* (v.l. 2Pt 1,19) [0]

Z

ζ' (číslice:) **7** (v.l. Sk 12,10) [0]

Ζαβουλών, **ὁ** (neskl.) *Zabulon (jeden z izraelských kmenů)* [3]

Ζακχαῖος, **ου, ὁ** *Zacheus (vrchní celník z Jericha: L 19,2,5,8)* [3]

Ζάρα, **ὁ** (neskl.) *Zara (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,3)* [1]

ζαφθάνι (hebr. místo σαβαθθάνι) *opusť* | jsi mě (v.l. Mt 27,46; Mk 15,34) [0]

Ζαχαρίας, **ου, ὁ** *Zachariáš (1. otec Jana Křtitele; 2. zavražděný prorok: Mt 23,35; L 11,51)* [11]

ζάω (v textu: ζῶ; inf. ζῆν, impf. ἔζων n. ἔζην, fut. ζήσω i ζήσομαι, aor. ἔζησα) *žít* (v dosl. i přen. smyslu), *být na živu; ožít, vrátit se k životu, být (znovu) živ* || τὸ ζῆν *život* | ὁ ζῶν *patř*

- (J 6,57) živý *Otec* | ἐπιζῶσα *živá naděje* [140]
- ζβέννυμι** = σβέννυμι
- Ζεβεδαῖος, ου, ὁ** Zebedeus (otec apoštolů Jana a Jakuba) [12]
- ζεστός, ἡ, ὄν** *horký* (i přen.; Zj 3,15 bis.16) [3]
- ζεύνυμι** (aor. ἐζευξα) *spojit* (v.l. Mk 10,9) [0]
- ζεῦχος, ους, τό** 1. *jařmo, jho, pár* (dobyťat pod jedním jhem) (L 14,19) 2. *pár* (dvojice) (L 2,24) [2]
- ζευκτηρία, ας, ἡ** *lano, provaz* (lodní t.t.: Sk 27,40) [1]
- Ζεὺς, Διός, ὁ** (ak. Δία) *Zeus* (řecký bůh: Sk 14,12.13) [2]
- ζέω** (kontrakce jen u ει) *vařit, vřít;* (přen.) *plát* || ζέων τῷ πνεύματι (Sk 18,25) *s planoucím / velkým nadšením n. planoucí / proniknutý Duchem* [2]
- ζηλεύω** *být horlivý* (Zj 3,19) [1]
- ζηλος, ου, ὁ ἢ ζηλος, ους, τό** 1. *horlivost* (τινός ἢ ὑπέρ τινος pro koho, proč) 2. *žárlivost; závist* [16]
- ζηλοῦτε** ind., imp. i konj. (! místo ζηλώτε) *préz. 2. pl. od ζηλώω*
- ζηλώω** (konj. 2. pl. ἢ ζηλοῦτε, aor. ἐζήλωσα) 1. *horlit, horlivě se snažit* (τινά o koho); (pas.) *být předmětem horlivého úsilí* 2. *žárlit* (τινά na koho); *závidět* (τινά komu) [11]
- ζηλωτής, οῦ, ὁ** 1. *horlivec, horlitel* 2. *zélóta* [8]
- ζημία, ας, ἡ** *ztráta, škoda* [4]
- ζημιόομαι** (aor. ἐζημιώθην) 1. *utrpět škodu* (τι na čem); *nechat se zbavit* (τι čeho), *ztratit* 2. *být potrestán* [6]
- Ζηναῖς, ἄ, ὁ** (ak. -ἄν) *Zénas* (křesťan: Tt 3,13) [1]
- Ζήνων, ωνος, ὁ** *Zénón* (syn Akvilův: v.l. 1Tm 4,19) [0]
- ζητέω** (fut. ζητήσω, aor. ἐζήτησα) 1. *hledat* (τὰ / τὸ ἑαυτοῦ svůj prospěch) 2. *zkoumat; dohadovat se* (περὶ τινος

- o čem) 3. *usilovat* (τι οὐ), *snažit se* 4. *přát si; žádat, požadovat, očekávat* [117]
- ζήτημα, τος, τό** *sporná otázka* (περὶ τινος n. τινός o čem) [5]
- ζήτησις, εως, ἡ** 1. *sporný bod, sporná otázka; spor* (περὶ τινος οὐ) 2. *vyšetřování; projednávání* [7]
- ζιζάνιον, ου, τό** *jílek* (pravděpodobně: *lolium temulentum*), (tradičně: *koukol*, (obecně: *plevel* (Mt 13,25-40) [8]
- Ζοροβαβέλ, ὁ** (neskl.) *Zorobabel* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,12.13; L 3,27) [3]
- ζόφος, ου, ὁ** *temnota, temné peklo* [5]
- ζυγός, οῦ, ὁ** 1. *jho, jařmo* (i přen.) 2. *váha* (na vážení), *váhy* [6]
- ζύμη, ης, ἡ** *kvas* (i přen.) [13]
- ζυμώω** (aor. pas. ἐζυμώθην) 1. *nechat kvasit, prokvasit* 2. (pas.) *být prokvašen; prokvasit se* [4]
- ζῶ** viz ζάω
- ζωγρέω** (aor. ἐζωγρησα) *chytat / lovit* (za živa) [2]
- ζωή, ης, ἡ** *život* (tělesný i duchovní) || ψυχὴ ζωῆς *živá bytost* [135]
- ζώνη, ης, ἡ** *pás, opasek* [8]
- ζώννυμι** i **ζωννύω** (fut. ζώσω, aor. med. ἐζωσάμην) 1. *opásat, přepásat* 2. (med.) *opásat se* [3]
- ζωογονέω** (fut. ζωογονήσω) *oživit, uchovat při životě, zachránit* [3]
- ζῶον, ου, τό** *živočich, zvíře; bytost* [23]
- ζωοποιέω** (fut. ζωοποιήσω, aor. ἐζωοποίησα, fut. pas. ζωοποιηθήσομαι) *oživit, naplnit životem* [11]

H

- ἢ (část.) 1. (ve funkci sp.) *nebo, či*, (po záporu) *ani; ἢ ... ἢ* *bud ... nebo, ať ... ať* 2. (při srovnávání) *než* || πρὶν ἢ *dříve než* | καλόν σοι ἔστιν ... ἢ (Mt 18,8n.)

je pro tebe lépe ... než | ἀλλ' ἢ ale spíše | ἢ γάρ (v.l. L 18,14) spíše než [343]

ἢ (adv.) opravdu, zajisté (v.l. Žd 6,14) [0]

• ἡγαγον aor. od ἄγω

• ἡγγειλα aor. od ἀγγέλλω

ἡγεμονεύω být vůdcem, vládnout; být místodržitelem (římské provincie) (L 2,2; 3,1) [2]

ἡγεμονία, ας, ἡ vláda (i císaře: L 3,1) [1]

ἡγεμών, όνος, ό 1. kníže; (přen.) knížecí / přední město 2. místodržitel; (obecně:) vladař [20]

ἡγέομαι (aor. ἡγησάμην, pf. ἡγημαι) 1. vést, řídit, vládnout || ό ἡγούμενος vůdce, vedoucí, vládce, správce; představený | ἡγούμενος τοῦ λόγου hlavní mluvčí 2. myslet, domnívat se, pokládat (τινά τινα n. ώς τινά, τι koho za koho, zač) [28]

• ἡγέρθην aor. pas. od ἐγείρω

• ἡδεν plpf. od οἶδα

ἡδέως (adv.) rád, ochotně | (superl.) ἡδιστα nejraději, velmi rád [5]

ἡδη (adv.) již, už || ἡδη ποτέ už konečně; opět zase [61]

• ἡδιστα superl. od ἡδέως

ἡδονή, ἡς, ἡ rozkoš, potěšení; chtít [5]

• ἡδυνάσθην n. ἡδυνήθην aor. od δύναιμι

ἡδύοσμον, ου, τό máta (mentha longifolia či hortensis) [2]

• ἡθέλησα aor. od θέλω

• ἡθέλον impf. od θέλω

ἡθος, ους, τό zvyk, obyčej, mrav (1K 15,33) [1]

ἦκω (3. pl. ἦκασιν, fut. ἦξω, aor. ἦξα) přijít (pf. význ., tj. „být příšlý“); nastat; být přítomen, být zde || οὕτω ἦκει ἡ ώρα μου (J 2,4) ještě nepřišla má hodina [26]

• ἡλάμην aor. od ἄλλομαι

• ἡλθα i ἡλθον aor. od ἔρχομαι

ἡλί, ἡλι (podle hebr.) Eli!, můj Bože! (Mt 27,46bis) [2]

Ἠλί, ό (neskl.) Eli (v Ježíšově rodokmenu: L 3,23) [1]

Ἠλίας, ου, ό Eliáš (prorok) [29]

ἡλικία, ας, ἡ 1. stáří, věk 2. dospělost, zralost || ἡλικίαν ἔχειν být dospělý 3. (tělesná) velikost, postava [8]

ἡλικός, η, ον jaký; jak (relativně) velký || ἡλικον πῦρ ἡλικην ὕλην ἀνάπτει (Jk 3,5) jak malý oheň zapálí i velký les [3]

ἡλιος, ου, ό slunce; sluneční světlo, sluneční zář [32]

ἡλος, ου, ό hřeb, hřebík (J 20,25 bis) [2]

• ἡλπικα pf. od ἐλπίζω

• ἡλπισα aor. od ἐλπίζω

• ἡμάρτηκα pf. od ἁμαρτάνω

• ἡμάρτησα aor. od ἁμαρτάνω

• ἡμαρτον aor. od ἁμαρτάνω

ἡμεῖς (zájm. os.; gen. ἡμῶν, dat. ἡμῖν, ak. ἡμᾶς) 1. my (někdy i za sg.) || καὶ ἡμεῖς i my | κράζει πισθεν ἡμῶν (Mt 15,23) za námi křičí 2. (v gen.) náš || τὸ ἔθνος ἡμῶν (L 7,5) náš národ | ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν (Mt 20,33) at se nám otevrou oči [865]

• ἡμελλον impf. od μέλλω

ἡμέρα, ας, ἡ 1. den (od východu do západu slunce) 2. den (v délce 24 hodin) || ἡμέρα καὶ ἡμέρα den co den, den ze dne | καθ' ἡμέραν každý den, každodenně 3. (stanovený) den; (úřední, soudní) den, soud || ἀνθρωπίνῃ ἡ. (1K 4,3) lidský soud | ἡ ἑσχάτη ἡμέρα poslední den 4. (i pl.) doba [389]

ἡμέτερος, α, ον (zájm.) náš || οἱ ἡμέτεροι (Tt 3,14) naši lidé, křesťané [7]

ἡμιθανής, ἔς polomrtvý (L 10,30) [1]

ἡμισυς, εια, υ, gen. (m / n) ἡμίςους poloviční || τὸ ἡμισυς polovina [5]

ἡμιώριον, ου, τό (i ἡμιῶρον) půlhodina (Zj 8,1) [1]

• ἡμუნάμην aor. od ἁμύνομαι

- **ἡμψίεσμαι** pf. pas. od ἀμψιέννυμι
- **ἡνεγκα** aor. od φέρω
- **ἡνέχθην** aor. pas. od φέρω
- **ἡνέωγμαί** pf. pas. od ἀνοίγω
- **ἡνέωξα** n. **ἡνοιξα** aor. od ἀνοίγω
- **ἡνέωχθην** n. **ἡνοιχθην** n. **ἡνοιχθην** aor. pas. od ἀνοίγω
- **ἡνίκα** (vztažné adv.) *kdy(ž) || ἡ, ἄν / ἐάν* (+ konj.) *kdykoli* (2K 3,15.16) [2]
- **ἡντληκώς** part. pf. od ἀντλέω
- **ἡπερ** (zesílené ἢ) *než* (J 12,43) [1]
- **ἡπιος, α, ον** *mírný, přívětivý, laskavý* (2Tm 2,24; v.l. 1Te 2,7) [1]
- **Ἡρ, ὁ** (neskl.) *Er* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,28) [1]
- **ἡρα, ἡρθην** aor. akt. a pas. od αἶρω
- **ἡργασάμην** aor. od ἐργάζομαι
- **ἡρεμος, ον** *pokojný, tichý* (1Tm 2,2) [1]
- **ἡρεσα** aor. od ἀρέσκω
- **ἡρμένος** part. pf. pas. od αἶρω
- **ἡρπάγην** aor. pas. od ἀρπάζω
- **ἡρχόμην** impf. od ἐρχομαι
- **ἡρχοντο** impf. 3. pl. od ἐρχομαι
- **Ἡρώδης, ου, ὁ** *Herodes* (1. H. Veliký [vládl (40) / 37 až 4 př. Kr.]; 2. H. Antipas [tetrarcha Galileje a Pereje 4 př. až 39 po Kr.]; 3. H. Agrippa I. [král nad Palestinou 41–44 po Kr.]) [43]
- **Ἡρωδιανοί, ὦν, οἱ** *herodiáni, herodovci, Herodovi přívrženci* [3]
- **Ἡρωδιάς, ἄδος, ἡ** *Herodias* (vnučka Heroda Velikého) [6]
- **Ἡρωδίων, ὠνος, ὁ** *Herodion* (židokřesťan v Římě: Ř 16,11) [1]
- **Ἡσαίας, ου, ὁ** *Izaías, Izajáš* (velký sz. prorok) [22]
- **Ἡσαῦ, ὁ** (neskl.) *Ezau* [3]
- **ἡσάομαι** viz ἡττάομαι
- **ἡσων, ον, gen. ονος** (komp. ke κακός) *slabší, menší, horší* || *εἰς τὸ ἡσσον* *ke škodě* || *ἡσσον* (adv.) *méně* [2]
- **ἡσυχάζω** (aor. ἡσύχασα) 1. *zachovat klid, odpočívat; vést klidný život, být klidný* 2. *mlčet* [5]

- **ἡσυχία, ας, ἡ** *klid, klidný život; mlčení* || *ἐν ἡσυχίᾳ* *klidně, mlčky, v pokoji* [4]
- **ἡσύχιος, ον** *klidný, tichý* [2]
- **ἡτοι ἡτοι ... ἢ** *buď ... nebo* (Ř 6,16) [1]
- **ἡττάομαι** (pf. ἡττημαι, aor. ἡττήθην) *být poražen, podlehnout, utrpět porážku* (τινι od koho); *být znevyhodněn* (τι ὑπέρ τινα v čem vůči komu; 2Pt 2,19.20) [2]
- **ἡττημα, τος, τό** *porážka* [2]
- **ἡτω** imp. 3. sg. od εἶμι
- **ἡύξανεν** impf. 3. sg. od αὐξάνω
- **ἡυξήθην** aor. pas. od αὐξάνω
- **ἡύξησα** aor. od αὐξάνω
- **ἡυφράνθην** aor. pas. od εὐφραίνω
- **ἡφιεν** impf. 3. sg. od ἀφίημι
- **ἡχέω** (aor. ἡχησα) *znít, zvučet; hlučet; hučet* (1K 13,1) [1]
- **ἡχθην** aor. pas. od ἄγω
- **ἡχος, ου, ὁ** 1. *zvuk, hluk* 2. *pověst, zvěst, zpráva* [3]
- **ἡχος, ους, τό** *zvuk, hukot* (L 21,25) [1]
- **ἡχω, οὖς, ἡ** *zvuk, hukot* (v.l. L 21,25) [0]
- **ἡψάμην** aor. med. od ἄπτω

- **θα** (aram. „přijď!“) *tha* (1K 16,22) [1]
- **Θαδαῖος** viz Θαδδαῖος
- **Θαδδαῖος, ου, ὁ** *Tadeáš* (apoštol: Mt 10,3 a Mk 3,18) [2]
- **θάλασσα, ης, ἡ** 1. *moře* 2. *jezero* || θ. τῆς Τιβεριάδος *Tiberiádské moře / jezero* [91]
- **θάλω** *chovat, hýčkat* [2]
- **Θαμάρ, ἡ** (neskl.) *Tamar, Támar* (žena v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,3) [1]
- **θαμβέομαι** (aor. ἐθαμβήθην) *leknout se, děsit se; žasnout* [3]
- **θάμβος, ους, τό** *údiv, úžas, úlek, úděs* [3]
- **θανάσιμος, ον** *smrtnelný, usmrcující, smrtící* (Mk 16,18) [1]

θανατηφόρος, ον smrtonosný, smrtelný (Jk 3,8) [1]

θάνατος, ου, ό smrt (tělesná i duchovní) || θανάτω τελευταίω (Mt 15,4; podle hebr. inf. abs.) musí (bezpodmínečně) zemřít / propadne trestu smrti [120]

θανατώω (aor. ἐθανάτωσα, pas. ἐθανατώθη) usmrtit, zabít, vydat na smrt (i přen.) [11]

θάπτω (aor. ἔθαψα, pas. ἐτάφη) pohřbít, pochovat [11]

Θάρα, ό (neskl.) Tare (Abrahámův otec v Ježíšově rodokmenu: L 3,34) [1]

θαρρέω (aor. ἐθάρρησα) mít odvahu, být dobré mysli, mít důvěru [6]

θαρσέω (var. k předch., v NZ jen v tvarrech imp. prez.; jinak aor. ἐθάρρησα) být dobré mysli, mít důvěru; vzmužit se, vzchopit se [7]

θάρσος, ους, τό odvaha (Sk 28,15) [1]

θαύμα, τος, τό údiv; div; podivuhodná věc || καί οὐ θαύμα (2K 11,14) a není divu | ἐθαύμασα ... θ. μέγα (Zj 17,6) velmi jsem se podivil [2]

θαυμάζω (aor. ἐθαύμασα, pas. ἐθαυμάσθη, fut. pas. θαυμασθήσομαι) 1. dívat se (ἐπί τι / περί τινος / διά τι čemu) 2. (tr.) obdivovat, dívat se (τι čemu) || θ. πρόσωπα (podle hebr.) lichotit (lidem) 3. (pas.) být obdivován; dívat se || θαυμάζεσθαι ὀπίσω τινός dívat se s podivem za kým / čím [43]

θαυμάσιος, α, ον podivuhodný || τὰ θαυμάσια podivuhodné věci, divy, zázraky (Mt 21,15) [1]

θαυμαστός, ή, όν podivuhodný, obdivuhodný; divný [6]

θεά, ας, ή bohyně (Sk 19,27: Artemis) [1]

θεάομαι (aor. ἑθεάσασθην, pf. θεθάμαι, aor. pas. ἑθεάθη) 1. dívat se, patřit (τι nač), vidět || θεαθῆναι τι ukazovat se

komu, být viděn kým 2. podívat se (τινά na koho), navštívit [22]

θεατριζῶ stavět na odiv / veřejnost || θλιψέσιν θεατριζόμενοι (Žd 10,33) veřejně utiskováni [1]

θέατρον, ου, τό 1. divadlo 2. podívaná [3]

•θεΐναι inf. aor. od τίθημι

θεῖον, ου, τό síra [7]

θεῖος, α, ον božský || τὸ θεῖον božství, božská přirozenost [3]

θειότης, ητος, ή božství, božská přirozenost (Ř 1,20) [1]

•θεῖς part. aor. od τίθημι

θειώδης, ες sirný, sirnatý (Zj 9,17) [1]

Θέκλα, ης, ή Tekla (v.l. 2Tm 3,11) [0]

θέλημα, τος, τό vůle (úkon i předmět); zalíbení, přání; rozhodnutí || ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ (Ř 1,10) podle Boží vůle, je-li to vůle Boží [62]

θέλησις, εως, ή vůle, chtění (Žd 2,4) [1]

θέλω (impf. ἤθελον, fut. θελήσω, aor. ἤθελῆσα) 1. chtít; přát si; žádat; tvrdit; mít v úmyslu; rozhodnout || τί θέλει τοῦτο εἶναι; (Sk 2,12) co to má znamenat? 2. mít rád, mít zálibu || τῶν θελόντων περιπατεῖν (L 20,46) kteří rádi chodí [208]

θεμέλιον, ου, τό základ (Sk 16,26) [1]

θεμέλιος, ου, ό základ, základy; základní kámen [15]

θεμελιώω (fut. θεμελιώσω, aor. ἔθεμελιώσα, pf. pas. τεθεμελιώμαι) položit základy; založit; upevnit [5]

θεοδιδάκτος, ον vyučený Bohem (1Te 4,9) [1]

θεομαχέω bojovat / stavět se proti Bohu (v.l. Sk 23,9) [0]

θεομάχος, ον bojující s Bohem / proti Bohu (Sk 5,39) [1]

θεόπνευστος, ον vdechnutý Bohem (2Tm 3,16) [1]

θεός, οῦ, ό (pro f viz 3.; vok. ό θεός, θεέ jen Mt 27,46) 1. (se členem i bez členu) (pravý) Bůh || τὰ τοῦ θεοῦ co je

- Božího, co je v Bohu* | τῷ θεῷ (Sk 7,20)
u Boha, v Božích očích, mimořádně
 2. *bůh* (i přen.) || ὢν ὁ θεὸς ἢ κοιλία
 (Fr 3,19) *jejichž bohem je břicho* 3. ἢ
 θεὸς *bohyňé* [1317]
- θεοσέβεια, ας, ἡ** *zbožnost, bohopocta, bohabojnost* (1Tm 2,10) [1]
- θεοσεβής, ἔς** *zbožný, bohabojný, uctívající Boha* (J 9,31) [1]
- θεοστυγής, ἔς** *nenávidící Boha, pohrdající Bohem* (Ř 1,30) [1]
- θεότης, ητος, ἡ** *božství* (Ko 2,9) [1]
- Θεόφιλος, ου, ὁ** *T(h)eofil (vážený křesťan: L 1,3; Sk 1,1)* [2]
- θεραπεία, ας, ἡ** 1. *uzdravení* 2. *služba; služebnictvo* [3]
- θεραπεύω** (fut. θεραπεύσω, aor. ἐθεράπευσα, pf. pas. τεθεράπευμαι, aor. pas. ἐθεραπέυθην) 1. *sloužit* (tíva komu – někomu vznešenému, zvl. Bohu) 2. *léčit, uzdravovat* (tíva ἀπό τινος koho z čeho, τι co) [43]
- θεράπων, οτος, ὁ** (svobodný) *služebník* (Žd 3,5) [1]
- θερίζω** (fut. θερίσω, aor. ἐθέρισα, aor. pas. ἐθερίσθην) *sklízet, žnout* (i přen.) || ὁ θερίζων *ten, kdo žne; žnec* [21]
- θερισμός, οῦ, ὁ** *sklizeň, žeň, žně; úroda* (i přen.) [13]
- θεριστής, οῦ, ὁ** *žnec, sekáč, dělník při žních* (Mt 13,30.39) [2]
- θερμαινόμεαι** *ohřívát se* [6]
- θερμη, ης, ἡ** *horko* (Sk 28,3) [1]
- θερος, ους, τό** *léto* [3]
- θῆσθε** imp. aor. med. 2. pl. od **τίθημι**
- Θεσσαλία, ας, ἡ** *Thessalie* (krajina v Řecku: v.l. Sk 17,15) [0]
- Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ** *Soluňan, T(h)essaloničan* [4]
- Θεσσαλονίκη, ης, ἡ** *Thessalonika, Soluň* (hl. město Makedonie) [5]
- θέτε** imp. aor. 2. pl. od **τίθημι**
- Θευδάς, ἄ, ὁ** *Theudas* (Sk 5,36) [1]
- θεωρέω** (aor. ἐθεώρησα) 1. *hledět, patřit, dívat se* (tíva na koho); *přihlížet; vidět; pozorovat*; (myslí) *uvážít* 2. *zakžít, zakusit, okusit* (θάνατον *smrt*) [58]
- Θεωρία, ας, ἡ** *podívaná* (L 23,48) [1]
- θήκη, ης, ἡ** *pochva* (pro meč: J 18,11) [1]
- θηλάζω** (aor. ἐθήλασα) 1. *kojit* || αἱ θηλάζουσαι *kojící ženy / matky* 2. (o dítěti) *sát* || οἱ θηλάζοντες *kojenci, malé děti* [5]
- θήλυς, εια, v** *ženský* || ἡ θήλεια *žena* | τὸ θήλυ *žena* [5]
- θήρα, ας, ἡ** (obvykle „lov“, ale také:) *sít, past, léčka* (Ř 11,9) [1]
- θηρεύω** (aor. ἐθήρευσα) *lovit, chytat; polapit* (L 11,54) [1]
- θηριομαχέω** (aor. ἐθηριομάχησα) *bojovat se šelmami / divokými zvířaty* (1K 15,32) [1]
- θηρίον, ου, τό** (*divoké*) *zvíře, šelma* (i přen.); *živočích* [46]
- θησαυρίζω** (aor. ἐθησαύρισα, pf. pas. τεθησαύρισμαι) 1. *shromažďovat, hromadit* 2. *strádat, šetřit; uchovat, zachovat* (i přen.) [8]
- θησαυρός, οῦ, ὁ** 1. *pokladnice; zásobárna* 2. *poklad* [17]
- θήσω** fut. od **τίθημι**
- θιγάνω** (aor. ἐθιγον) *dotýkat se* (tívoς koho, čeho) [3]
- θλιβω** (pf. pas. τέθλιμμαι, aor. pas. ἐθλίβην) 1. *tlačit se* (tíva na koho), *mačkat se* 2. *zúžit* || τεθλιμμένος *úzký* 3. *sužovat, trápit* 4. (pas.) *být trápen; trápit se, mít soužení* [10]
- θλιψις, εως, ἡ** *soužení, trápení; utrpení; bída* [45]
- θνήσκω** (pf. τέθνηκα) *zemřít, umřít*; (pf.) *být mrtev* (i přen.) [9]
- θνητός, ἡ, ὄν** *smrtnelný* || τὸ θνητόν *to, co je smrtnelné* [6]
- θορυβάζω** *znepokojovat, zneklidňovat*; (pas.) *zneklidňovat se* (περί τινος [nad] čím: L 10,41) [1]

- θορυβέω** 1. (akt.) vzbouřit, rozbouřit, podnítit 2. (pas.) vzrušovat se; hlučet [4]
- θόρυβος, ου, ό** 1. vřava, rozruch 2. vzpoura, vzbouření [7]
- θραυματίζω** rozbít (v.l. L 4,18) [0]
- θραύω** (part. pf. pas. τεθραυσμένος) utlačovat, deptat; rozbít (L 4,18) [1]
- θρέμμα, τος, τό** (domáci) zvíře, dobyteč; (pl.) stáda (J 4,12) [1]
- θρηνήω** (fut. θρηνήσω, aor. έθρήνησα) 1. (intr.) nářikat, bédovat, truchlit 2. (tr.) oplakávat, nářikat (tívat nad kým) [4]
- θρήνος, ου, ό** nářek, pláč; žalozpěv (v.l. Mt 2,18) [0]
- θρησκεία, ας, ή** bohopocta, uctívání; nábožnost, zbožnost; náboženství [4]
- θρησκός, όν** nábožný, zbožný (Jk 1,26) [1]
- θριαμβεύω** (aor. έθριάμβευσα) 1. vést (jako zajatce) ve vítězném průvodu, triumfovat, (úplně) zvítězit (tívat nad kým); učinit nápadným / známým, upoutat pozornost (tívat na koho) 2. (?) nechat triumfovat, přivést k vítězství [2]
- θρίξ, τριχός, ή** 1. vlas; (pl.) vlasy 2. chlup; (pl.) srst [15]
- θροέομαι** (aor. έθροήθην) lekat se, děsit se || μη θροείσθε nelekejte se [3]
- θρόμβος, ου, ό** kapka (L 22,44) [1]
- θρόνος, ου, ό** 1. trůn (i přen.) 2. (pl.) (nebeské) trůny (o andělech) [62]
- θρόπτω** rozetřít, rozdrtit, rozbít na kusy (v.l. 1K 11,24) [0]
- Θυάτειρα, ων, τά** T(h)yatiry (město v Lydii) [4]
- θυγάτηρ, τρός, ή** (vok. θύγατερ) dce-ra || θ. Σιών Sionská dcera (= obyvatelé Jeruzaléma) [28]
- θυγάτριον, ου, τό** dcera, dceruška (Mk 5,23; 7,25) [2]
- θώραα, ης, ή** (větrná) bouře, vichřice (Žd 12,18) [1]
- θύϊνος, η, ον** (pocházející) z citrusovníku (ξύλον δřevo), tůjový; drahocenný (Zj 18,12) [1]
- θυμίαμα, τος, τό** 1. kadidlo || θυμιάματα πολλά mnoho kadidla | τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος kadidlový oltář 2. kadidlová oběť [6]
- θυμιατήριον, ου, τό** nádoba na kadidlo, kadidelnice; kadidlový oltář (tak asi: Žd 9,4) [1]
- θυμιάω** (aor. έθυμίασα) přinášet kadidlovou oběť (L 1,9) [1]
- θυμομαχέω** být (velmi) rozhněván (tívat na koho); být v hněvivém sporu (tívat s kým; Sk 12,20) [1]
- θυμόομαι** (aor. έθυμώθην) rozhněvat se (Mt 2,16) [1]
- θυμός, ου, ό** vášeň, vášnivá touha; vzneřlivost; hněv, zlost || θυμοί vášně, projevy hněvu [18]
- θύρα, ας, ή** dveře, vstup, (dveřní / vstupní) otvor; brána (i přen.) || έπι θύραις / πρὸ τῶν θυρῶν u dveří, přede dveřmi (přen. = blízko) [39]
- θυρεός, οῦ, ό** štít (Ef 6,16) [1]
- θυρίς, ιδος, ή** okno [2]
- θυρωρός, οῦ, ό** a ή 1. m vrátný 2. f vrát-ná [4]
- θυσία, ας, ή** oběť (i přen.); obětní dar; obětní úkon, obětování [28]
- θυσιαστήριον, ου, τό** oltář [23]
- θύω** (aor. έθυσα, pf. pas. τέθυμαι, aor. pas. έτύθην) obětovat, přinést oběť; (obřadně i profánně) porazit, zabít || έδει θύεσθαι τὸ πάσχα (L 22,7) (den, kdy) se měl obětovat / zabítet velikonoční beránek [14]
- θῶ** konj. aor. od τίθημι
- Θωμάς, ᾱ, ό** Tomáš (jeden z Dvanácti; spojení aram. slova s význ. „dvojitý“ a řeckého jména, sr. Δίδυμος) [11]
- θώραξ, ακος, ό** 1. hrudní pancíř 2. hrudí, prsa [5]

I

Ἰαῖρος, οὐ, ὁ *Jairos, Jair* (představený synagogy: Mk 5,22; L 8,41) [2]

Ἰακώβ, ὁ (neskl.) *Jákob, Jakub* (1. patriarcha SZ; 2. otec Josefův v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,15n.) [27]

Ἰάκωβος, οὐ, ὁ *Jakub* (zřejmě se musí rozlišit: 1. syn Zebedeův; 2. Jakub Alfeův; 3. Jakub „bratr Páně“; 4. otec [méně pravděpodobně: bratr] apoštola Judy: L 6,16; Sk 1,13) [42]

ἰαμα, τος, τό *uzdravení, uzdravování* (1K 12,9.28.30) [3]

Ἰαμβρῆς, ὁ (neskl.) *Jambres* (egyptský kouzelník: 2Tm 3,8) [1]

Ἰανναί, ὁ (neskl.) *Janai, Janaj* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,24) [1]

Ἰάννης, ὁ (neskl.) *Jannes* (egyptský kouzelník: 2Tm 3,8) [1]

ἰάομαι (impf. ἰώμην, fut. ἰάσομαι, aor. ἰασάμην, pf. pas. ἰάμαι, aor. pas. ἰάθην, fut. pas. ἰαθήσομαι) 1. *uzdravit* (τινὰ ἀπὸ τινος koho z čeho), *vyléčit* (i duchovně) 2. (pas.) *být uzdraven, uzdravit se* [26]

Ἰάρετ, ὁ (neskl.) *Jared* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,37) [1]

ἰασις, εως, ἡ *uzdravení, uzdravování* [3]
ἰασπις, ιδος, ἡ *jaspis* (drahý kámen asi zelené barvy, širší význ. než dnes) [4]

Ἰάσων, ονος, ὁ *Jáson* (1. J. ze Soluné: Sk 17,5.6.7.9; 2. soukmenovec Pavlův: Ř 16,21) [5]

ἰατρός, οῦ, ὁ *lékař* [7]

Ἰαχίν, ὁ (neskl.) *Jachin* (v.l. L 3,23) [0]
ἰβ´ (čísl.) 12 (v.l. Sk 1,26) [0]

ἴδε (část. z imp. aor. k ὀράω) 1. *hle!, hleďte!* 2. *tady (je) || ἴδε ὁ τόπος* (Mk 16,6) *zde je místo || ἴδε ἔχεις τὸ σὸν* (Mt 25,25) *tady máš, co ti patří* 3. (sl. význ. může být víceméně zachován:) *pohled, pohleďte || ἴδε τὰς χεῖράς μου* (J 20,27) *pohled na mé ruce* [34]

·ιδεῖν inf. aor. k ὀράω

·ιδετε imp. aor. 2. pl. k ὀράω

ἰδέα, ας, ἡ *vzezření, vzhled* (v.l. Mt 28,3; L 9,29) [0]

ἰδιος, α, ον *vlastní; svůj* || τὸ ἴδιον υἱὸ ὄκ ἐφέστατο (Ř 8,32) *(svého) vlastního Syna neušetřil* | οἱ ἴδιοι *vlastní (lidé), učedníci* | τὰ ἴδια *(vlastní) dům, majetek; své (vlastní) úkoly / povinnosti* | κατ´ ἴδιον *o samotě, pro sebe* | ἰδίᾳ *(adv.) zvlášť, jednotlivě* [114]

ιδιώτης, ου, ὁ *neodborník, laik, amatér; nevzdělaný člověk, člověk nepoučený* [5]

ἰδοῦ (část. z imp. aor. med. ἰδοῦ) 1. *hle!, hleďte!* 2. *tady je, to je / jsou; na!, tady máš!*; viz. *naděklad || ἰδοὺ ἐγὼ ζῶ* *jsem* 3. (na zdůraznění před čísli.) *už || ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη* (L 13,16) *plných osmnáct let* [200]

Ἰδουμαία, ας, ἡ *Idumea* (území na jih od Judska: Mk 3,8) [1]

ἰδρώς, ὄτος, ὁ *pot* (L 22,44) [1]

·ιδῶν part. aor. k ὀράω

Ἰεζάβελ, ἡ (neskl.) *Jezabel* (žena v Tyatirách: Zj 2,20) [1]

Ἰεράπολις, εως, ἡ *Hierapolis* (město ve Frýgii: Ko 4,13) [1]

ἰερατεία, ας, ἡ *kněžství, kněžský úřad* [2]
ἰεράτευμα, τος, τό 1. *kněžstvo* 2. *kněžství* (1Pt 2,5.9) [2]

ἰερατεύω *konat kněžskou službu* (L 1,8) [1]

Ἰερεμίας, ου, ὁ *Jeremiáš* (prorok) [3]

ἰερέυς, εως, ὁ *kněz* (i přen.) [31]

Ἰεριχώ, ἡ (neskl.) *Jericho* (město v Judsku) [7]

ἰερόθυτος, ον *pocházející z (pohanských) obětí* || τὸ ἰερόθυτον *maso z (pohanských) obětí* (1K 10,28) [1]

ἰερόν, οῦ, τό *svatyně* (v š. sm., sr. ναός), *chrám* (pohanský i židovský) [71]

ἰεροπρεπής, ἐς *(dostatečně) svatý, ctihodný, důstojný* (1T 2,3) [1]

ἱερός, ἄ, ὄν *svatý, posvátný* || τὰ ἱερά πο-
σβάτνέ *věci / obřady* [2+1]

Ἱεροσόλυμα, ὠν, τὰ ἰ ἢ (Mt 2,3 a 3,5)
Jeruzalém [62]

Ἱεροσολυμίτης, ου, ὁ *obyvatel Jeruza-
léma* [2]

ἱεροσολέω *vykrást chrám; dopustit se
svatokrádeže* (Ř 2,22) [1]

ἱερόσυλος, ου, ὁ *zloděj ve chrámu, sva-
tokrádežník* (Sk 19,37) [1]

ἱερουργέω *sloužit jako kněz* (τὸ
εὐαγγέλιον *evangelium*; Ř 15,16) [1]

Ἱερουσαλήμ, ἢ (neskl.) *Jeruzalém* || ἢ
ἄνω *I. nebeský Jeruzalém* [77]

ἱερωσύνη, ης, ἢ *kněžství, kněžská služba*
(Žd 7,11.12.24) [3]

Ἱεσσαί, ὁ (neskl.) *Jesse, Jisaj, Jišaj* (otec
Davidův) || ἢ ῥίζα τοῦ Ἰ. (Ř 15,12) *ko-
řen / výhonek Jisajův (= Mesiáš)* [5]

Ἱεφθάε, ὁ (neskl.) *Jefta* (izraelský soud-
ce: Žd 11,32) [1]

Ἱεχονίας, ου, ὁ *Jechoniáš* (v Ježíšově ro-
dokmenu: Mt 1,11.12) [2]

Ἰησοῦς, οὔ, ὁ (dat. -οῦ, ak. -οῦν, vok.
Ἰησοῦ) 1. *Ježíš* (Nazaretský) 2. *Jozue*
3. *Ježíš* (v rodokmenu Ježíše Krista:
L 3,29); 4. *Ježíš* (židokřesťan s příjme-
ním Justus: Ko 4,11) 5. *Ježíš* (Barabáš:
Mt 27,16n.) [916+1]

ἱκανός, ἢ, ὄν 1. *dostatečný; značný; mno-
hý, četný* || τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι (Mk 15,
15) *vyhovět | ἐξ ἱκανῶν χρόνων* n. *ἐξ ἱκα-
νοῦ ὤζ* *dlouho / dávno* | ἐφ' ἱκανόν (Sk
20,11) *dlouho* | τὸ ἱκανόν (Sk 17,9) *zá-
ruka, zástava, kauce* 2. *schopný, zdatný;*
vhodný; hodný, hoden, zasluhující si [39]

ἱκανότης, ητος, ἢ *schopnost, zdatnost*
(2K 3,5) [1]

ἱκανόω (aor. ἱκάνωσα) *učinit schopným,*
dát schopnost, dát oprávnění || ἱκάνω-
σεν ἡμᾶς *diakonous* (2K 3,6) *učinil nás*
schopnými sloužit [2]

ἱκετηρία, ας, ἢ *naléhavá / úpěnlivá pros-
ba* (Žd 5,7) [1]

ἱκμάς, ἄδος, ἢ *vlhkost, vláha* (L 8,6) [1]

Ἰκόνιον, ου, τό *Ikonium* (město ve Frý-
gii) [6]

ἱλαρός, ἄ, ὄν *veselý, radostný* (δότης *dár-
ce*: 2K 9,7) [1]

ἱλαρότης, ητος, ἢ *radost, veselí, přívětivost*
(Ř 12,8) [1]

ἱλάσκομαι 1. (aor. ἱλασάμην) *smířit, usmí-
řit* 2. (aor. ἱλάσθην) *smířít se* || ἱλάσθητι
μοι (L 18,13) *smiluj se nade mnou* (dosl.
„smíř se se mnou“) [2]

ἱλασμός, οὔ, ὁ *smíření, usmíření, smír*
(1J 2,2; 4,10) [2]

ἱλαστήριον, ου, τό 1. *víko archy úmluvy,*
slitovnice, místo smíření (Žd 9,5) 2. *pro-
středek smíření* (Ř 3,25) [2]

ἱλεως, ὠν *milostivý* || ἱλεως σοι (Mt 16,
22) *buď ti milostiv* (Bůh) n. (podle
hebr.) *buď uchráněn, Bůh chraň* [2]

Ἰλλυρικόν, οὔ, τό *Illyrikum* (území
u vých. pobřeží Jadranu: Ř 15,19) [1]

ἱμάς, ἄντος, ὁ *řemen, řemínek* [4]

ἱματίζω (pf. pas. ἱματίσμαι) *obléci,*
odít || ἱματισμένος *oblečený* [2]

ἱμάτιον, ου, τό *oděv, (i v pl.) šaty; roucho;*
plášť [60]

ἱματισμός, οὔ, ὁ *oděv, oblečení, šaty* [5]

ἱμείρομαι *toužit* (τινός *po kom; v.l.*
1Te 2,8) [0]

ἱνα (sp. účelová n. výsledková, někdy není
rozdíl jasně patrný; většinou se pojí
s konj., někdy s ind. fut.) 1. *aby* || ἐμὸν
βρωμά ἐστιν ἱνα ποιήσω (J 4,34) *mým
pokrmem je plnit / abych plnil* | ἱνα
ἐλθῶν ἐπιθῆς τὰς χεῖρας αὐτῇ (Mk 5,23)
pojď a vlož na ni ruce 2. *že, takže; (totiž)*
že || ἱνα τυφλὸς γεννηθῆ (J 9,2) *že se
narodil slepý* | μεῖζονα ταύτης ἀγάπην
οὐδεὶς ἔχει, ἱνα τις (J 15,13) *větší lásku
nemá nikdo než ten, kdo* | ἔρχεται ὦρα
ἱνα (J 16,2) *přichází hodina, kdy* [663]

ἱνατί (tázací adv.) *proč?, k čemu?* [6]

Ἰνδία, ας, ἢ *Indie* (v.l. Sk 2,9) [0]

Ἰόπη, ης, ἢ *Joppe* (přístáv severozápad-
ně od Jeruzaléma) [10]

Ἰορδάνης, **ου, ὁ** *Jordán* (řeka) [15]
ἰός, οὔ, ὁ 1. *jed* 2. *rez*; *měděnka* [3]
 Ἰουδαία, **ας, ἡ** 1. *Judea, Judsko* (jižní část Palestiny) 2. *Judea* (v š. sm. = Palestina) [43]
 ἰουδαῖζω *žít židovsky* (Ga 2,14) [1]
 Ἰουδαϊκός, **ἡ, ὄν** *židovský* (Tt 1,14) [1]
 Ἰουδαϊκῶς (adv.) *židovsky* (Ga 2,14) [1]
 Ἰουδαῖος, **ἰα, ὄν** 1. *židovský* || ὁ Ἰουδαῖος *žid, Žid* | οἱ Ἰουδαῖοι *židé, Židé; židokřesťané* 2. *judský* [195]
 Ἰουδαῖσμός, **οὔ, ὁ** *židovství, židovské náboženství* (Ga 1,13.14) [2]
 Ἰούδας, **α, ὁ** 1. *Juda* (1. syn sz. patriarchy Jákoba; 2. apoštol: L 6,16; J 14,22; Sk 1,13; 3. Ježíšův „bratr“: Mk 6,3; 4. J., nazývaný Barsabás: Sk 15; 5. J. v Ježíšově rodokmenu: L 3,30; 6. J. Galilejský: Sk 5,37; 7. J. z Damašku: Sk 9,11) 2. *Jidáš* (Iškariotský) [44]
 Ἰουλία, **ας, ἡ** *Julia* (římská křesťanka: Ř 16,15) [1]
 Ἰούλιος, **ου, ὁ** *Julius* (setník císařské koorty: Sk 27,1.3) [2]
 Ἰουνία, **ας, ἡ** *Junia* (římská křesťanka: v.l. Ř 16,7) [0]
 Ἰουνιάς, **ᾱ, ὁ** *Junias* (římský křesťan: Ř 16,7) – mužský tvar Ἰουνιάς nebyl dosud jako jméno doložen! [1]
 Ἰούστος, **ου, ὁ** *Justus* (1. Josef Barsabás: Sk 1,23; 2. Titius J.: Sk 18,7; 3. židokřesťan: Ko 4,11) [3]
 ἰππεύς, **έως, ὁ** *jezdec* (Sk 23,23.32) [2]
 ἰππικός, **ἡ, ὄν** *jezdecký, jízdní* || τὸ ἰππικόν *jezdecktvo, jezdcí* (Zj 9,16) [1]
 ἰππος, **ου, ὁ** *kůň* [17]
 ἶρις, **ιδος, ἡ** 1. *důha* 2. *kruh barevných paprsků* (Zj 4,3; 10,1) [2]
 Ἰσαάκ, **ὁ** (neskl.) *Izák* (praotec) [20]
 ἰσαγγελος, **ον** *rovný andělům, jako andělé* (L 20,36) [1]
 ἰσαμι 3. pl. (klas.) od οἶδα
 ἰσθι imp. od εἶμι
 Ἰσκαριώθ, **ὁ** (neskl.) n. Ἰσκαριώτης,

ου, ὁ Iškariotský (příjmení Jidášovo) [3, resp. 8]

ἰσος, **ἡ, ὄν** *stejný, rovný, rovnocenný* || ἴσα (n pl. jako adv.): τὸ εἶναι ἴσα θεῷ (Fp 2,6) *být rovný Bohu* [8]
 ἰσότης, **ἡτος, ἡ** 1. *rovnost* || ἐξ ἰσότητος *na základě rovnosti* 2. *spravedlnost, co se sluší* [3]
 ἰσότημος, **ον** *rovnocenný, stejný, stejnohodnotný* (2Pt 1,1) [1]
 ἰσόψυχος, **ον** (*jsoucí*) *stejného ducha, stejně smýšlející* (Fp 2,20) [1]
 Ἰσραήλ, **ὁ** (neskl.) *Izrael* (1. = Jákob; 2. národ, lid, tj. většinou židé, ale [asi Ga 6,16] i křesťané) [68]
 Ἰσραηλῆτης, **ου, ὁ** *Izraelita* || ἄνδρες Ἰσραηλίται (Sk 2,22) *mužové izraelští, Izraelité* [9]
 Ἰσσαχάρ, **ὁ** (neskl.) *Isachar* (syn Jákobův: Zj 7,7) [1]
 ἰστέ ind. (klas.) a imp. 2. pl. od οἶδα
 ἰστημι i ἰστάνω (fut. στήσω, aor. 1 ἔστησα, aor. 2 ἔστην, imp. στήθι, inf. στήναι, part. στάς, pf. ἔστηκα, inf. ἐστάναι, part. ἐστηκώς a ἐστώς, plpf. εἰστήκειν, fut. med. στήσομαι, aor. pas. ἐστάθην, inf. σταθῆναι, part. σταθεῖς, fut. pas. σταθήσομαι) 1. (tr.; aor. 1) *postavit; položit, dát; stanovit; přičíst; nabídnout; potvrdit* || δυνατεῖ ... στήσαι αὐτόν (Ř 14,4) *může ho udržet / ochránit* 2. (intr.; aor. 2; pf., plpf., med. a pas.) *stát; postavit se, zastavit se; ustat; povstat; vzdorovat, čelit* (πρός τι čemu); *obstát; zůstat* || στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου (Sk 26,16) *postav se na nohy* | ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων *stať se před vladaři a králi* n. *budete stát před vladaři a králi* | ὁ δοκῶν ἐστάναι (1K 10,12) *kdo si myslí, že stojí* [154]
 ἰστίον, **ου, τό** (*lodní*) *plachta* (pl.: v.l. Sk 27,15) [0]

- ἰστορέω** (aor. ἰστόρησα) navštívit, poznat (Ga 1,18) [1]
- ἰστός, οὔ, ὁ** stožár (konjektura pro Sk 27,38) [0]
- ἰσχυρός, á, ὄν** (komp. ἰσχυρότερος) silný, mocný; pevný; prudký (vítr); velký (hlad) || ὁ ἰ. *silák* | τὰ ἰσχυρά *co je silné / mocné* [29]
- ἰσχύς, ύος, ἡ** síla, moc [10]
- ἰσχύω** (fut. ἰσχύσω, aor. ἰσχυσα) 1. být zdravý || οἱ ἰσχύοντες *zdraví (lidé)* 2. moci, být schopen, umět, zmoci, přemoci (κατά τινος koho); obstat; mít moc, být mocný 3. platit, znamenat; hodit se (εἰς τι κ čemu) [28]
- ἰσως** (adv.) snad, možná (L 20,13) [1]
- Ἰταλία, ας, ἡ** Itálie [4]
- Ἰταλικός, ἡ, ὄν** italský, italský (kohorta: Sk 10,1) [1]
- Ἰτουραῖος, α, ον** iturejský, (pocházející) z Itureje (území u pohoří Libanon) (L 3,1) [1]
- ἰχθυΐον, ου, τό** malá ryba, rybička, (možná i:) ryba [2]
- ἰχθύς, ύος, ὁ** (ak. pl. ἰχθυῶς) ryba [20]
- ἰχνος, ους, τό** stopa, šlépěj (i přen.) [3]
- Ἰωαθάμ, ὁ** (neskl.) Jotam, Jótam (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,9bis) [2]
- Ἰωακίμ, ὁ** (neskl.) Joakim (v.l. Mt 1,8 a L 3,23-31) [0]
- Ἰωανάν, ὁ** (neskl.) Jo(h)anan (v Ježíšově rodokmenu: L 3,27) [1]
- Ἰωάννα, ας, ἡ** Jana, Johana (Ježíšova průvodkyně: L 8,3; 24,10) [2]
- Ἰωαννᾶς** a **Ἰωανᾶς, ᾶ** viz Ἰωάννης
- Ἰωάννης, ου, ὁ** Jan (více postav: 1. Jan Křtitel; 2. Syn Zebedeův, jeden z Dvanácti; 3. autor Zjevení; 4. Jan Marek; 5. otec apoštolů Petra a Ondřeje [J 1,42]; 6. člen židovské velerady: Sk 4,6) [135]
- Ἰωάς, ὁ** (neskl.) Joaš (judský král: v.l. Mt 1,8; L 3,23-31) [0]
- Ἰώβ, ὁ** (neskl.) Job, Jób (Jk 5,11) [1]

- Ἰωβῆδ, ὁ** (neskl.) Obéd (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,5 bis; L 3,32) [3]
- Ἰωδά, ὁ** (neskl.) Joda (v Ježíšově rodokmenu: L 3,26) [1]
- Ἰωήλ, ὁ** (neskl.) Joel, Jól (sz. prorok: Sk 2,16) [1]
- Ἰωναθάς, ου, ὁ** Jonatas (v.l. Sk 4,6) [0]
- Ἰωνάμ, ὁ** (neskl.) Jonam (v Ježíšově rodokmenu: L 3,30) [1]
- Ἰωνᾶς, ᾶ, ὁ** Jonáš (sz. prorok) [9]
- Ἰωράμ, ὁ** (neskl.) Jóram, Jorám (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,8) [2]
- Ἰωρίμ, ὁ** (neskl.) Jorim (v Ježíšově rodokmenu: L 3,29) [1]
- Ἰωσαφάτ, ὁ** (neskl.) Josafat, Jósafat (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,8 bis) [2]
- Ἰωσής, ἡ ἢ ἠτος, ὁ** Josés (Ježíšův „bratr“: Mk 6,3; je sporné, zda Mk 15,40; Mk 15,47 je týž) [3]
- Ἰωσήφ, ὁ** (neskl.) Josef (více osob: 1. sz. patriarcha: J 4,5; 2. Ježíšův zákonný otec; 3. Ježíšův „bratr“: Mt 13,55; 4. osoby v Ježíšově rodokmenu: L 3,24; L 3,30; 5. J. z Arimatie: Mt 27,57 par.; 6. syn jisté Marie: Mt 27,56; 7. J. Barsabáš: Sk 1,23; 8. J. Barnabáš: Sk 4,36) [35]
- Ἰωσήχ, ὁ** (neskl.) Josech (v Ježíšově rodokmenu: L 3,26) [1]
- Ἰωσιᾶς, ου, ὁ** Joziáš, Jošfáh (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,10; Mt 1,11) [2]
- ἰῶτα, τό** (neskl.) (písmeno) jota (= jod, tj. nejmenší písmeno v hebr. abecedě: Mt 5,18) [1]

K

- κάβος, ου, ὁ** kab (dutá míra pro obilí: v.l. L 16,6) [0]
- κάγώ** (= καὶ ἐγώ; dat. κάμοι, ak. κάμει) také já, i já; a já; právě já [84]

κάδος, ου, ὁ *džbán* (v.l. L 10,6) [0]
καθά (z καθ' ἄ) *podle toho, jak; tak, jak; jak* (Mt 27,10) [1]
καθαίρεις, ζως, ἡ *stržení, zboření, zbourání, zničení* (2K 10,4 2K 10,8; 2K 13,10) [3]
καθαίρω (fut. καθελῶ, aor. καθείλον, part. καθελών) 1. *sejmout, sundat; svrhnout* 2. *strhnout, zbořit, zničit; vyhubit* (i přen.) 3. (pas.; Sk 19,27) *pozbyt, ztratit* (τινός co) [9]
καθαίρω (aor. ἐκάθαρα, pf. pas. κεκάθαρμαι) *čistit, očistit* (J 15,2) [1]
καθάπερ (sp. n. adv.) *tak, jako; jak; (stejně) jako* [13]
καθάπτω (aor. καθήψα) *přichytit se* (τινός čeho), *zakusnout se* (τινός do čeho; Sk 28,3) [1]
καθαρίζω (fut. καθαρίω, aor. ἐκαθάρισα, pas. ἐκαθαρίσθην, part. pf. pas. κεκαθαρισμένος) 1. *očistit* (ἀπό τινος od čeho; fyzicky i morálně) 2. *prohlásit za čistě* [31]
καθαρισμός, οῦ, ὁ *očistění, očišťování* [7]
κάθαρμα, ατος, τό *špína, odpad* (v.l. 1K 4,13) [0]
καθαρός, ἄ, ὄν *čistý* (ve vl. sm., kulticky i duchovně) [27]
καθαρότης, ητος, ἡ *čistota* (kultovní: Žd 9,13) [1]
καθέδρα, ας, ἡ *sedadlo, lavice; stolec* (soudcovský, učitelský) [3]
καθέζομαι (aor. ἐκαθέσθην) 1. *sedět; zůstat* 2. *posadit se* [7]
καθεῖλον aor. od καθαίρω
καθελῶ fut. od καθαίρω
καθελών part. aor. od καθαίρω
καθεξῆς (adv.) *po řadě, postupně, souvisle* || οἱ κ. *následující, další* | ἐν τῷ κ. (sc. χρόνῳ) *krátce nato* [5]
καθεύδω (impf. ἐκαθευδον) *spát* (i přen.), *být ospalý; být zesnulý* [22]
καθηγητής, οῦ, ὁ *učitel* (Mt 23,10bis) – sr. διδάσκαλος [2]

καθήκα aor. od καθήμι
καθήκω *přislušet, hodit se* || τὰ μὴ καθήκοντα (Ř 1,28) *co se nepatří* | (neos. + ak. s inf.) οὐ γὰρ καθήκεν αὐτὸν ζῆν (Sk 22,22) *nesmí (= neměl by) zůstat na živu* [2]
καθήμαι (2. sg. κάθη, imp. κάθου, impf. ἐκαθήμην, fut. καθήσομαι) 1. *sedět; pobývat, zdržovat se; trůnit* 2. *posadit se, sednout si* [91]
καθημερινός, ἡ, ὄν *denní, každodenní* (Sk 6,1) [1]
καθήψα aor. od καθάπτω
καθίζω (fut. καθίσω i καθιώ, aor. ἐκάθισα, pf. κεκάθισα) 1. (tr.) *posadit, usedít; (přen.) dosadit, ustanovit* 2. (intr.) a) (i med.) *sednout si, usednout* b) *pobývat, zůstat* [46]
καθήμι (part. pas. καθιέμενος, aor. καθήκα) *spustit (dolů)* [4]
καθιστάνω viz nášl.
καθίστημι i καθιστάω (fut. καταστήσω, aor. κατέστησα, přez. pas. καθίσταμαι, aor. pas. κατεστάθην, fut. pas. κατασταθήσομαι) 1. *dosadit, ustanovit* (τινὰ ἐπὶ τινος / τινι / τι koho nad čím); *postavit* 2. *učinit, způsobit* 3. *doprovodit* 4. (pas.) *stávat se* (ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ [Jk 4,4] *nepříteltem Božím*), *být* [21]
καθό (adv.) *tak (jako), jako, jak; v té míře, jak* [4]
καθολικός, ἡ, ὄν *všeobecný* (v.l. Jk nadpis) [0]
καθόλου (adv.) *vůbec, zcela* || κ. μὴ *vůbec ne* (Sk 4,18) [1]
καθοπλίζω (pf. pas. καθόπλισμαι) *vyzbrojit, ozbrojit* (L 11,21) [1]
καθοράω *nahlížet, pozorovat, (zřetelně) vnímat; (pas.) být vnímán, dát se pozorovat* (Ř 1,20) [1]
καθότι (sp.) 1. *(do té míry,) jak; (podle toho,) jak; pokud* || καθότι ἄν τις *χρειαν εἶχεν jak / kdykoliv kdo potřeboval* 2. *(proto,) protože; neboť* [6]

- κάθου** imp. od κάθημαι
- καθώς** (adv. a sp.) 1. (právě tak,) jako; podle toho, jak; jak || καθώς γέγραπται jak je psáno 2. protože (totiž); neboť 3. když, zatímco [182]
- καθόσπερ** (adv.) (právě tak,) jako (Žd 5,4) [1]
- καί** (sp., adv.) 1. (sp.) a, i; ale, avšak; a sice; a zejména; (v otázce:) pak, tedy; (někdy i ve význ. sp. podřadící) aby, takže aj. || ¶ v δὲ ὥρα τριτῆ καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν (Mk 15,25) byla třetí hodina, když ho ukřižovali | καὶ ... καὶ jak ... tak 2. také, i, rovněž, dokonce 3. (ve spojeních:) καὶ γὰρ a sice, a dokonce | καὶ γὰρ neboť | ὡς ... καὶ jak ... tak | τε ... καὶ (těsné spojení) a (rovněž) [9015+3]
- Καϊάφας, α, ὁ** Kaifáš (velekněz) [9]
- Καίν, ὁ** (neskl.) Kain (syn Adamův) [3]
- Καινάμ, ὁ** (neskl.) Kainan (dvě postavy v Ježíšově rodokmenu: L 3,36.37) [2]
- καινοποιέω** činit nové (v.l. Zj 21,5) [0]
- καινός, ἦ, ὄν** nový (pův. ve sm. nepoužitý, čerstvý, dosud neznámý, ale nelze všude najít zřetelný rozdíl oproti νέος) || τι καινότερον (komp. = superl.) něco zcela nového | καινὰ καὶ παλαιὰ (Mt 13,52) věci nové i staré [42]
- καινότης, ητος, ἦ** novost (Ř 6,4; 7,6) [2]
- καίπερ** (část. s part.) ačkoliv, třebaže, i když [5]
- καιρός, οὔ, ὁ** 1. čas (časový úsek, časový okamžik), (příhodná, výhodná) doba, příležitost || πρὸ καιροῦ (Mt 8,29) před stanoveným časem, dříve než nastal čas | ἐν καιρῷ v pravý čas, včas | τῷ καιρῷ (Mk 12,2) v určený čas | ἄχρι καιροῦ po určitý čas, dočasně | πρὸς καιρόν na (určitý) čas | κατὰ καιρόν ve správný čas, čas od času 2. období; rok (tak asi Zj 12,14) [85]
- Καίσαρ, ος, ὁ** Caesar; císař [29]
- Καισαρεία, ας, ἡ** Césarea, Cesarea

(v NZ jména dvou měst: 1. Caesarea Philippi [na úpatí Hermonu, u pramenů Jordánu]; 2. C. Palaestinae [také: Přímořská]) [17]

- καίτοι** (sp. s určitým sl. tvarem n. s part.) a přece; ačkoliv [2]
- καίτοιγε** (jako předch.) ačkoliv, třebaže; a přece (J 4,2) [1]
- καίω** (aor. ἔκαυσα, pf. pas. κέκαυμαι, aor. pas. ἐκαύθην, fut. pas. καθήσομαι i καθήσωμαι) 1. zapálit, zažehnout; pálit 2. (pas.) být pálen; hořet (i přen.) || καίμενος hořící (πυρὶ ὀνήμ) [11]
- κάκει** (= καὶ ἐκεῖ) a tam; i tam, také tam [10]
- κάκειθεν** (= καὶ ἐκεῖθεν) 1. a odtud, i odtud 2. a potom [10]
- κάκεϊνος, η, ο** (= καὶ ἐκεῖνος) 1. a onen, i onen; i ten 2. a on, i on [22]
- κακία, ας, ἡ** 1. špatnost; neřest 2. neštěstí, pohroma; trápení [11]
- κακοήθεια, ας, ἡ** zlovolnost, zloba (Ř 1,29) [1]
- κακολογέω** (aor. ἐκακολόγησα) mluvit špatně (τινά o kom); hanobit, tupit (τινά koho) [4]
- κακοπάθεια, ας, ἡ** = κακοπαθία
- κακοπαθέω** (aor. ἐκακοπάθησα) trpět, být postižen neštěstím; snášet neštěstí / utrpení [3]
- κακοπαθία, ας, ἡ** utrpení, neštěstí; snášení utrpení || τῆς κ. καὶ τῆς μακροθυμίας (Jk 5,10; asi hendiadyoin:) trpělivosti / vytrvalosti v utrpení [1]
- κακοποιέω** (aor. ἐκακοποίησα) 1. konat zlo, jednat špatně, hřešit 2. škodit; poškodit, ublížit [4]
- κακοποιός, οὔ, ὁ** zločinec, ten, kdo koná zlo; zlovolník (1Pt 2,12.14; 4,15) [3]
- κακός, ἦ, ὄν** zlý, špatný; nebezpečný || τὸ κακὸν zlo; neřest; utrpení [50]
- κακοῦργος, ου, ὁ** zločinec [4]
- κακουχέω** 1. trápit, sužovat; špatně za-

cházet (τινά s kým) 2. (pas.) *zakoušet soužení / útlisk* (Žd 11,37; 13,3) [2]

κακόω (fut. κακώσω, aor. ἐκάκωσα)

1. *jednat špatně* (τινά s kým), *trápit, utlačovat, ubližovat* (τινά komu) 2. *vyvolat zlé pocity, podráždit, poštvat, popudit* [6]

κακῶς (adv.) *zle, špatně* (v mravním i fyzickém smyslu) || *κακῶς ἔχειν* být nemocen [16]

κάκωσις, εως, ἡ *špatné zacházení, týrání* (Sk 7,34) [1]

καλάμη, ης, ἡ *stéblo slámy, sláma* (1K 3,12) [1]

κάλαμος, ου, ὁ 1. *rákos; třtina* 2. *rákoso-vá hůl* (na měření); *měřidlo* 3. (rákoso-vé) *pero* (na psaní) [12]

καλέω (fut. καλέσω, aor. ἐκάλεσα, pf. κέκληκα, aor. pas. ἐκλήθην, fut. pas. κληθήσομαι) 1. *volat* 2. *nazvat, pojmenovat* (τινά τι [ak.] ἐπὶ τῷ ὀνόματι *τινος* koho jak po kom); (pas.) *být nazván, jmenovat se; nechat se nazývat* 3. *povolat* (ἐἰς τι k čemu), *zavolat; pozvat* [148]

καλλιέλαιος, ου, ἡ (*pěstěný*) *olivovník, (ušlechtilá) oliva* (Ř 11,24) [1]

κάλλιον viz *καλῶς*

καλοδιδάσκαλος, ου *učící dobré věci; příkladný* (Tt 2,3) [1]

Καλοὶ λιμένες (gen. Καλῶν λιμένων) *Dobré přístavy, Dobrý přístav* (jméno zátoky na jihu Kréty: Sk 27,8) [1]

καλοκαγαθία, ας, ἡ *ušlechtilost, znamenitost* (v.l. Jk 5,10) [0]

καλοποιέω *konat dobro, činit dobře* (2Te 3,13) [1]

καλός, ἡ, ὄν 1. *krásný* 2. *dobrý* (fyzicky i morálně); *správný; znamenitý; vhodný* || *καλόν* (ἔστιν) *je dobře / lépe, je dobré / správné* | *τὸ καλόν dobro, co je dobře / správné* | *τὰ κάλλιστα* (superl.; v.l. Mt 13,48) *co je skutečně dobré* [100]

κάλυμμα, τος, τό *závoj, rouška, pokrývka* (jen v 2K 3,13–16) [4]

καλύπτω (aor. ἐκάλυψα, pf. pas. κεκάλυμμαι, aor. pas. ἐκαλύφθην) *zakrýt, pokrýt, přikrýt; zahalit; skryt* [8]

καλῶς (adv.) *krásně; dobře; znamenitě, správně; příjemně* || *οὐ καλῶς ne dobře* | (komp.) *κάλλιον lépe; nejlépe; znamenitě, velmi dobře* [37]

κάμηλος, ου, ὁ n. *ἡ velbloud* [6]

κάμιλος, ου, ὁ (*lodní*) *lano* (v.l. Mt 19,24; Mk 10,25; L 18,25) [0]

κάμινος, ου, ἡ *pec* [4]

καμνύω (aor. ἐκάμνωσα) *zavřít* (τοῦς ὀφθαλμούς *οἱ*, tj. *nechtít chápat*) [2]

κάμνω (aor. ἔκαμον, pf. κέκηκα) 1. *unavit se, ochabnout* 2. *churavět, být nemocen* || *ὁ κάμνων nemocný* [2]

κάμπτω (fut. κάμψω, aor. ἔκαμψα) *ohnout, sklonit (koleno); (intr.) ohnout se, sklonit se* (τινί před kým) || *κ. γόνυ / τὰ γόνατα pokleknout, klekat* (πρός τινα, τινί před kým) [4]

κᾶν 1. (= *καί* ἄν, sp. s konj.) *a / i když; a / i kdyby* || *κᾶν ... κᾶν a / i když ... nebo* 2. (= *καί* ἄν, část.) *aspoň* [17]

Κανά, ἡ (neskl.) *Kána* (místo v Galileji, jehož poloha je sporná) [4]

Καναναῖος, ου, ὁ *Kananejce, Kananejský* (označení druhého Šimona mezi apoštoly: Mt 10,4 a Mk 3,18) [2]

Καναανίτης, ου, ὁ *Kananejce, Kananejský* (v.l. Mt 10,4; v.l. Mk 3,18) [0]

Κανδάκη, ης, ἡ *Kandaké* (titul etiopské královny: Sk 8,27) [1]

κανών, ὄνος, ὁ 1. *pravidlo* 2. *oblast* (*působení* n. *činnosti*) [4]

Καπερναοῦμ, ἡ (neskl.) *Kafarnaum* (v.l. Mt 4,13) [0]

κατηλεώω *obchodovat* (v malém, ale se snahou o co největší zisk), *kupčit, kra- mařit* (2K 2,17) [1]

καπνός, οῦ, ὁ *kouř, dým* || *ἀτμίς καπνοῦ* viz *ἀτμίς* [13]

Καπαδοκία, ας, ἡ *Kap(p)adokie* (krajina v nitru Malé Asie) [2]

καραδόκια, ας, ἡ *toužebné očekávání* (v.l. Fp 1,20) [0]

καρδία, ας, ἡ *srdce* (jako orgán i jako sídlo myšlení, chtění i lásky); *nitro* (τῆς γῆς země); *mysl; svědomí* || ἔθευτο ... ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν (L 1,66) *vzali si k srdci n. zapamatovali si (to) n. uvažovali (u sebe)* [156]

καρδιογνώστης, ου, ὁ *znalec lidských srdcí* (Sk 1,24; 15,8) [2]

καρπός, οὔ, ὁ 1. *plod, ovoce* (i přen.) || κ. τῆς ὀσφύος *potomek* 2. *získ, užitek* [66]

Κάρπος, ου, ὁ *Karpos, Karpus* (neznámý křesťan: 2Tm 4,13) [1]

καρποφορέω (fut. καρποφορήσω, aor. ἔκαρποφόρησα) *nést ovoce, přinášet plody, být plodný* (i přen.); (med.) *nést ovoce* (ze sebe) [8]

καρποφόρος, ον *plodný, úrodný* (Sk 14, 17) [1]

καρτερέω (aor. ἔκαρτέρησα) *být vytrvalý / silný / pevný, vytrvat* (Žd 11,27) [1]

κάρφος, ους, τό *tříska* [6]

κατά (předl.) I. (s gen.) 1. *s, z* (povrchu dolů) 2. *po* (povrchu) 3. *přes; do; (dolů) na* || ἡ κατά βάθους *πτωχεῖα krajní* (tj. do hloubky sahající) *chudoba* 4. (přísaha) *při* (τοῦ θεοῦ Bohu) 5. *proti; v rozporu s(e)* II. (s ak.) 1. *přes; po; do, na, k(e); mezi; před* (tváří) || κατ' οἶκον *po domech* | κατά τὰ ἔθνη (Sk 21,21) *mezi pohany* | κατ' ὀφθαλμούς *před očima* | οἱ κατά πόλιν *lidé z(e) všech* měst 2. (čas) *během; o, v(e), při; kolem* || κατ' ἔτος *(každě) ročně* | κατά τὸ μεσονύκτιον / κ. μέσον τῆς νυκτός *kolem půlnoci* 3. (distributivně s čísl.) *každ' ένα / každ' εἷς po jednom, jednotlivě* 4. *pro, k(e); na základě* || κατ' ἀτιμίαν *λέγω* (2K 11,22) *říkám (to) s hanbou / ke své hanbě* | κατά πᾶσαν αἰτίαν (Mt 19,3) *z jakéko-*

li příčiny | κατά πῶστιν *na základě víry, s vírou* 5. *podle* || τὰ κ. τὸν νόμον *co odpovídá zákonu* | (v nadpisech evangelii:) *κατὰ Μάρκον podle Marka* (sr. i g.) 6. (opis gen.) *τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον* (Ř 1,15) *moje přání* | τὰ κ. Ἰουδαίους ἔθη (Sk 26,3) *zvyky židů* 7. *vzhledem k(e)* || κατά πάντα *v každém ohledu* [473]

καταβαίνω (fut. καταβήσομαι, aor. κατέβην, imp. κατάβηθι i κατάβα, inf. aor. καταβῆναι, part. καταβάς, pf. καταβέβηκα) 1. *sestoupit, sejít* (dolů); *vystoupit* (ἀπὸ τοῦ πλοίου *z lodi*); (děšt, bouře atd.) *spadnout, spustit se* || κατέβη ... εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ (L 18, 14) *vrátil se domů* 2. *být uvržen, klesnout* (ἕως ἄδου *až do pekla*) [81]

καταβάλλω (aor. pas. κατεβλήθην) 1. *svrhnout; srazit* (*k zemi*) 2. (med.) *založit, položit* (základy) [2]

καταβαρέω (aor. κατεβάρησα) *zatížit, být břemenem* (2K 12,16) [1]

καταβαρῶνα *zatížit, obtěžkat* || ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι *zavírající se oči* (Mk 14,40) [1]

κατάβασις, εως, ἡ *svah, úpatí* (hory) (L 19,37) [1]

καταβιβάζω (fut. pas. καταβιβασθήσομαι) *svrhnout, shodit* (v.l.) [0]

καταβοάω *stěžovat si, nadávat* (v.l. Sk 18,13) [0]

καταβολή, ἧς, ἡ *založení* (κόσμου *světa*), *počátek* || καταβολὴ σπέρματος *početí, oplodnění* [11]

καταβραβεύω *rozhodnout v neprospěch* (τινά *koho*), *nepřiznat / upřít* (odměnu) (Ko 2,18) [1]

καταγαγεῖν inf. aor. od κατάγω

καταγγελεύς, εως, ὁ *hlasatel, zvěstovatel* (Sk 17,18) [1]

καταγγέλλω (aor. κατήγγελα, pf. κατήγγελα, aor. pas. κατηγγέλην) *zvěstovat, ohlašovat; honořit* (pochvalně) (τι ο ἕμ); *hlásat, kázat* [18]

καταγελᾶω (impf. κατεγέλων, aor. κατεγέλασα) *vysmívat se* (τινός komu), *zesměšnit* [3]

καταγινώσκω (pf. pas. κατέγνωσμαι) *odsoudit, uznat vinným; vyčítat* (τινός ti komu co) [3]

κατάγνومي (fut. κατεάξω, aor. κατέαξα, pas. κατέαγην, konj. aor. pas. 3. pl. κατεαγῶσιν) *zlomit, rozlomit; přerazit* [4]

καταγράφω *psát; kreslit* (J 8,6) [1]

κατάγω (aor. κατήγαγον, inf. καταγαγεῖν, aor. pas. κατήχθην, part. καταχθεῖς) **1.** *přítáhnout* (dolů, k břehu); *vést, přivést, dovést* (dolů, na nižší místo); *předvést* (před soud) **2.** (pas.) *přistát* (εἰς Σιδῶνα v Sidónu), *připlout* [9]

καταγωνίζομαι (aor. καταγωνισάμην) *dobýt, porazit, zvítězit* (τινά nad kým) (Žd 11,33) [1]

καταδέω (aor. κατέδησα) *zavázat, obvázat* (L 10,34) [1]

κατάδηλος, ον (*zcela*) *zřejmý, zřetelný* (Žd 7,15) [1]

καταδικάζω (aor. κατέδικασα, fut. pas. καταδικασθήσομαι) *odsoudit* [5]

καταδικη, ης, ή *odsouzení, rozsudek* (Sk 25,15) [1]

καταδιώκω (aor. κατέδιωξα) *pustit se, vydat se, spěchat, běžet* (τινά za kým) (Mk 1,36) [1]

καταδουλόω (fut. καταδουλώσω) *učinit otrokem, ztotočit* [2]

καταδυναστεύω *utlačovat, chovat se tyranicky* (τινός ke komu), *držet v moci* [2]

κατάθεμα, τος, τό (sr. ἀνάθεμα) *to, co bylo vydáno zkáze; prokletá věc, prokletí* (Zj 22,3) [1]

καταθεματίζω *proklínat, klít; zaklínat* (se) (Mt 26,74) [1]

καταθέσθαι inf. aor. med. od κατατίθημι

καταισχύνω (aor. κατήσχυνα, pas. κατήσχύνθην, fut. pas. καταισχυνθήσομαι) **1.** *zahanbit* **2.** *hanobit* **3.** *nechat zahan-*

bit, nechat dojít hanby, klamat **4.** (pas.) *být zahanben; stydět se* [13]

κατακαίω (fut. κατακαύσω, aor. κατέκαυσα, pas. κατεκάην, fut. pas. κατακαήσομαι n. κατακαυθήσομαι) *pálit, vypálit, spálit* [12]

κατακαλύπτω *zahalit, přikrýt; (med.) zahalit si / se* (1K 11,6bis.7) [3]

κατακαυχάομαι (2. sg. κατακαυχᾶσαι, imp. κατακαυχῶ) *chlubit se, vychloubat se* (τινός proti komu, čemu), *povyšovat se* (τινός nad koho); *mít navrch, vítězit* (τινός nad čím) [4]

κατάκειμαι (impf. κατεκείμεν) **1.** *ležet* (πυρέσσουσα v horečce) **2.** *ležet u stolu, stolovat* [12]

κατακλάω (aor. κατέκλασα) *lámat, rozlámat* [2]

κατακλείω (aor. κατέκλεισα) *uzavřít, zavřít* (ἐν τῇ φυλακῇ do vězení: L 3,20; Sk 26,10) [2]

κατακληροδοτέω *rozdělit jako dědictví* (v.l. Sk 13,19) [0]

κατακληρονομέω (aor. κατεκληρονόμησα) *odevzdat jako dědictví, dát do vlastnictví* (Sk 13,19) [1]

κατακλίνω (aor. κατέκλινα, pas. κατεκλίθην) **1.** *uložit, nechat lehnout; usadit* **2.** (pas.) *ulehnout; zasednout* (ke stolu), *sednout si; stolovat, být u stolu* [5]

κατακλύζω (aor. pas. κατεκλύσθην) *zaplavit* (ῥδατι vodou: 2Pt 3,6) [1]

κατακλυσμός, οῦ, ὁ *záplava; potopa* [4]

κατακολουθέω (aor. κατηκολούθησα) *následovat* (τινί koho) [2]

κατακόπτω *bít, tlouci* (Mk 5,5) [1]

κατακρημνίζω (aor. κατεκρημίσα) *svrhnout* (ze svahu: L 4,29) [1]

κατάκριμα, τος, τό *odsouzení, potrestání, zavržení* [3]

κατακρίνω (fut. κατακρινῶ, aor. κατέκρινα, pf. pas. κατακέκριμαι, aor. pas. κατεκρίθην) *odsoudit* (θανάτω k smrti); *vynést rozsudek* (+ ak. s inf. že) [18]

κατάκρισις, εως, ἡ *odsouzení* (2K 3,9; 7,3) [2]

κατακόπτω (aor. κατέκυψα) *sklonit se, sehnout se* (J 8,8) [1]

κατακυριεύω (aor. κατεκυρεύσα)
1. *zmocnit se* (τινός koho, čeho), *přemoci 2. vládnout, panovat* (τινός nad kým) [4]

καταλαλέω *pomlouvat, mluvit špatně* (τινός o kom) [5]

καταλαλιά, ἄς, ἡ *pomluva* [2]

κατάλαλος, ον *pomlouvačný* (Ř 1,30) [1]

καταλαμβάνω (aor. κατέλαβον, pf. κατέληφα, pas. κατέλημμαι, aor. pas. κατέλημφθην) 1. *uchopit, zachytit, zastihnout, přistihnout, překvapit; uchvátit; získat; pohltit 2. (med.) pojmut, pochopit, poznat* [15]

καταλέγω *vybrat, zapsat (do seznamu)* (1Tm 5,9) [1]

κατάλειμμα, τος, τό *zbytek* (v.l. Ř 9,27 místo ὑπόλειμμα) [0]

καταλείπω (fut. καταλείψω, aor. κατέλιπον i κατέλειψα, pf. pas. καταλέλιμμαι, aor. pas. κατέλειφθην) 1. *opustit, zanechat, nechat, ponechat, pomínout; zanedbat 2. (pas.) být ponechán, zůstat, zbýt* [24]

καταλιθάω (fut. καταλιθάσω) (*u*)*ka-*
menovat (L 20,6) [1]

καταλείπων part. aor. od καταλείπω

καταλλαγῆ, ἥς, ἡ *smíření* [4]

καταλλάσσω (aor. κατήλλαξα, pas. κατηλλάγην) 1. (*u*)*smířit* (τινά τινι koho s kým) 2. (pas.) *být smířen; smířit se* (τινί s kým), *nechat se smířit* [6]

κατάλοιπος, ον *zbývající, zbylý; (pl.) ostatní* (Sk 15,17) [1]

κατάλυμα, τος, τό *přístřeší* (pro cestující), *útulek; místnost* (pro hosty) [3]

καταλύω (fut. καταλύσω, aor. κατέλυσα, pas. κατέλυθην, fut. pas. καταλυθήσομαι) 1. *uvolnit; zničit; zrušit, zneplatnit 2. vypřáhnout* (tažné zvíře); *udělat*

zastávku, zastavit se, zdržet se; odpočinout si, přenocovat [17]

καταμανθάνω (aor. κατέμαθον) *pozorovat, poučit se* (τι z čeho) (Mt 6,28) [1]

καταμαρτυρέω *svědčít, vypovídat* (τι τινός co proti komu) [3]

καταμένω (fut. καταμενῶ) *přebývat, zdržet se, zůstat* (Sk 1,13) [1]

κατανάθεμα, τος, τό (viz κατάθεμα) *co bylo odevzdáno jako proklaté, prokletí* (v.l. Zj 22,3) [0]

καταναθεματίζω *proklínat (se)* (v.l. Mt 26,74) [0]

καταναλίσκω *stravovat* (ο οhni: Žd 12,29) [1]

καταναρκάω (fut. καταναρκήσω, aor. καταναρκησα) *stát se zátěží, obtěžovat* (τινός koho; 2K 11,9; 12,13. 14) [3]

κατανεύω (aor. κατένευσα) (*po*)*kynout, dát znamení* (L 5,7) [1]

κατανοέω (aor. κατενόησα) 1. *pozorovat, zkoumat, všimnout si; (po)dívat se* (τι nač); *prohlédnout, rozpoznat 2. zvažet, uvážit* [14]

καταντάω (fut. καταντήσω, aor. κατήντησα, pf. κατήντηκα) *přijít, dospět; přispěchat; dosáhnout* (εἰς τι čeho) [13]

κατάνυξις, εως, ἡ *omámení, otupení* (Ř 11,8) [1]

κατανύσσομαι (aor. κατενύγην) *být probodnut; být zasažen bolestí* (τήν καρδίαν v srdci: Sk 2,37) [1]

καταξιόω (aor. κατήξιωσα, pas. κατηξιώθην) *ocenit, ohodnotit, pokládat za hodna; (pas.) stát se hodným, být pokládán za hodného* (τινός čeho) [3]

καταπατέω (fut. καταπατήσω, aor. κατεπάτησα, pas. κατεπατήθην) 1. *rozšlapat, pošlapat* (i přen.); *zneuctit 2. tlačit se* (ἀλλήλους na sebe navzájem), (*málem*) *se uslapat* [5]

κατάπαυσις, εως, ἡ *odpočinek, odpočinnutí; místo odpočinku; obydlí* [9]

καταπαύω (αορ. κατέπαυσα) 1. skončit, přestat, ustat, odpočinout si (ἀπό τινος od čeho) 2. ukončit, odvést (τινός od čeho), zabránit (τινός v čem) 3. přivést na místo odpočinku [4]

καταπέτασμα, τος, τό opona, záněs [6]

καταπίμπρημι (αορ. κατέπρησα) spálit (v.l. 2Pt 2,6) [0]

καταπίνω (αορ. κατέπιον, inf. καταπιεῖν π. καταπιεῖν i καταπίν, konj. 3. sg. καταπιῖαι a καταπιῆ, αορ. pas. κατεπόθη, konj. καταποθῶ) (vy)pit; pohltit, spolknout, strávit (i přen.); přemoci (εἰς νίκος vítězstvím), zničit [7]

καταπίπτω (αορ. κατέπεσον, part. καταπεσών) padnout, upadnout [3]

καταπλέω (αορ. κατέπλευσα) připlout (L 8,26) [1]

καταπονέω vyčerpávat, sužovat, trápit || ὁ καταπονούμενος utiskovaný, sužovaný (člověk) [2]

καταποντίζομαι (αορ. κατεποντίσθη) topit se, utopit se, být potopen (Mt 14,30; 18,6) [2]

κατάρα, ας, ἡ kletba, prokletí; proklínání; prokletá věc [6]

καταράομαι (αορ. κατηρασάμην, pf. pas. κατήραμαι) proklínat || κατηραμένος prokletý [5]

καταργέω (fut. καταργήσω, αορ. κατήργησα, pf. κατήργηκα, pas. κατήργημαι, αορ. pas. κατηργήθη, fut. pas. καταργηθήσομαι) 1. vyřadit, učinit neúčinným, zničit; zrušit; zbavit moci, zahubit; odložit; (zbytečně) zabírat, vysávat (půdu) 2. (pas.) být odstraněn / zrušen; zaniknout, ztratit moc, přestat; přerušit spojení, nemít nic společného (ἀπό τινος s kým) || καταργούμενος přechodný, pomíjivý [27]

καταριθμέω (pf. pas. κατηριθμημαι) (při) počítat (ἐν τινι ke komu); (pas.) patřit (ἐν τινι ke komu) (Sk 1,17) [1]

καταρτίζω (fut. καταρτίσω, αορ.

κατήρτισα, med. κατηρτισάμην, pf. pas. κατήρτισμαι) 1. opravit, napravit, spravit, uvést do pořádku, dát dohromady; (pas.) nechat se napravovat 2. uspořádat, utvořit, připravit; (med.) připravit si, připravit (τινι co komu) || σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι (Žd 10,5) ale připravils mi tělo 3. vybavit, zdokonalit || κατηρτισμένος plně vyučený; zralý, dokonalý [13]

κατάρτισις, εως, ἡ zdokonalení, dovršení (2K 13,9) [1]

καταρτισμός, οῦ, ὁ zdokonalení, vybavení, připravení (Ef 4,12) [1]

κατασειώ (αορ. κατέσεισα) zamávat, pokynout, dát znamení (τὴν χεῖρα π. τῆ χειρὶ rukou) [4]

κατασκάπτω (αορ. κατέσκαψα, pf. pas. κατέσκαμμα) strhnout, zbořit || τὰ κατεσκαμμένα trosky [2]

κατασκευάζω (fut. κατασκευάσω, αορ. κατασκεύασα, pf. pas. κατασκεύασμαι, αορ. pas. κατασκευάσθη) 1. připravit || λαὸς κατασκευασμένος (L 1,17) připravený / pohotový / ochotný lid 2. zbudovat, postavit; zařídít [11]

κατασκηνόω (fut. κατασκηνώσω, αορ. κατασκηνώσα) usadit se, usídlit se; přebývat, (o ptácích) hnízdit [4]

κατασκηνώσις, εως, ἡ přebývání, příbytek, obydlí; hnízdo [2]

κατασκιάζω zastínit, zakrýt, přikrýt (Žd 9,5) [1]

κατασκοπέω (αορ. κατεσκόπησα) slídit, špehovat (Ga 2,4) [1]

κατάσκοπος, ου, ὁ vyzvědač, špeh (Žd 11,31) [1]

κατασοφίζομαι (αορ. κατεσοφισάμην) přelstít, lstivě / zákeřně vystupovat (τινά proti komu: Sk 7,19) [1]

κατασταθήσομαι fut. pas. od καθίστημι **καταστέλλω** (αορ. κατέστειλα, pf. pas. κατέσταλμαι) uklidnit, upokojit; zvládnout (dav) (Sk 19,35.36) [2]

κατάστημα, τος, τό *postoj, chování*
(Tt 2,3) [1]

• **καταστήσω** fut. od καθίστημι

καταστολή, ἤς, ἡ *postoj; způsob oblékání* (1Tm 2,9) [1]

καταστρέφω (aor. κατέστρεψα) *převrátit, převrhnout* [2]

καταστηνιάω (aor. καταστηνίασα) *být ovládnán smyslovými žádostmi, nechat se ovládat smysl. žádostmi* (τοῦ Χριστοῦ proti Kristu, k odpadu od Krista: 1Tm 5,11) [1]

καταστροφή, ἤς, ἡ *zničení, zánik, zkáza* (i přen.) [2]

καταστρώννυμι (aor. κατέστρωσα, pas. κατεστρώθη) *skolit, srazit, zabít, pobít* (1K 10,5) [1]

καταστρώω *odvléci, přivléci* (πρὸς τὸν κρῖτην k soudci: L 12,58) [1]

κατασφάζω (aor. κατέσφαξα) *zabít, pobít* (L 19,27) [1]

κατασφραγίζω (pf. pas. κατεσφράγισμαι) *zapečetit, označit pečetí* (Zj 5,1) [1]

κατάσχεσις, εως, ἡ *zabráni / získání / zmocnění se majetku; (zabraný, získaný) majetek* (Sk 7,5.45) [2]

• **κατάσχω** konj. aor. od κατέχω

κατατίθημι (aor. κατέθηκα, inf. aor. med. καταθέσθαι) 1. *složit, uložit* (ἐν μνήματι do hrobu) 2. (med.) *prokázat, učinit* (χάριτι n. χάριτα laskavost, tj. zavděčit se: Sk 24,27; 25,9) [2]

κατατομή, ἤς, ἡ *vyřezání, výřez; rozřezání* (tj. zničení; sarkastické označení obřizky: Fp 3,2) [1]

κατατοξεύω (fut. pas. κατατοξευθήσομαι) *sestřelit* (šípem), *probodnout* (v.l. Zđ 12,20) [0]

κατατρέχω (aor. κατέδραμον) *seběhnout, přiběhnout* (Sk 21,32) [1]

καταυγάζω (inf. aor. καταυγάσαι) *zářit, svítit* (v.l. 2K 4,4) [0]

• **καταφάγομαι** fut. od καεσθίω

καταφέρω (aor. κατήνεγκα, part.

aor. pas. κατενεχθείς) 1. (akt.) *snést* (dolů); *vznést* (obvinění), *odevzdat* (ψῆφον hlas), *vyslovit se* (při hlasování: τινός proti komu) 2. (pas.) *ponořit se, upadnout* (ὑπὸν βαθεῖ do hlubokého spánku: Sk 20,9), *být přemožen* (ἀπὸ τοῦ ὑπνου spánkem) [4]

καταφεύγω (aor. κατέφυγον, part. καταφυγών) *uprchnout, utéci* (se), *najít útočiště* [2]

καταφθείρω (pf. pas. κατέφθαμαι, aor. pas. κατεφθάρην) *zkazit, pokazit; (pas.) být pokazěn* (τι v čem), *zahynout* (2Tm 3,8) [1]

καταφιλέω (aor. κατέφιλησα) *políbit* [6]

καταφρονέω (fut. καταφρονήσω, aor. καταφρόνησα) 1. *pohrdat* (τινός kým) 2. *nedbat* (τινός na koho, co), *nestarat se* (τινός oč) [9]

καταφρονητής, οῦ, ὁ *pohrdač, pohrdající* (člověk) (Sk 13,41) [1]

καταφωνέω (impf. κατεφώνουν) (*hlasi-tě*) *volat* (v.l. Sk 22,24) [0]

καταχέω (aor. κατέχεα) *vylít* (τινός n. ἐπὶ τινος nač) [2]

• **καταχθείς** part. aor. pas. od κατάγω

καταχθόνιος, ον *podzemní, (jsoucí) v podsvětí* (Fp 2,10) [1]

καταχράομαι (aor. κατεχρησάμην) *využít, (v plnosti) užít* (τινί čeho) (1K 7,31; 9,18) [2]

καταψηφίζομαι (aor. κατεψηφίσθην) *být připočítán* (v.l. Sk 1,26) [0]

καταψύχω (aor. κατέψυξα) *zchladit, občerstvit, svlažit* (jazyk: L 16,24) [1]

• **κατέαγγην** aor. pas. od κατάγγνυμι

• **κατεαγώσω** konj. aor. pas. 3. pl. od κατάγγνυμι

• **κατέαξα** aor. od κατάγγνυμι

• **κατέαξω** fut. od κατάγγνυμι

• **κατέβην** aor. od καταβαίνω

• **κατεγέλω** impf. od καταγελάω

• **κατέγωσμαι** pf. pas. od καταγινώσκω

• **κατέδραμον** aor. od κατατρέχω

- **κατέθηκα** aor. od κατατίθημι
- **κατέιδωλος, ον** *plný model* (Sk 17,16) [1]
- **κατέλημμαι** pf. pas. od καταλαμβάνω
- **κατέληφα** pf. od καταλαμβάνω
- **κατεκάνη** aor. pas. od κατακαίω
- **κατεκρίθη** aor. pas. od κατακρίνω
- **κατέλαβον** aor. καταλαμβάνω
- **κατέλημφην** aor. pas. od καταλαμβάνω
- **κατελθεῖν** inf. aor. od κατέρχομαι
- **κατέλιπον** aor. od καταλείπω
- **κατέναντι** 1. (adv.) *naproti* || ὁ / ἡ κ. *jsoucí naproti, protější* 2. (předl. s gen.) *naproti; před (tvář)* [8]
- **κατενεχθεῖς** part. aor. pas. od καταφέρω
- **κατενύγη** aor. od κατανύσσομαι
- **κατενώπιον** (předl. s gen.) *před, vůči* [3]
- **κατεξουσιάζω** *zneužit moci* (τινός proti komu) [2]
- **κατέπεσον** aor. od καταπίπτω
- **κατέπεστησαν** aor. 3. pl. od κατεφίσταμαι
- **κατέπιον** aor. od καταπίνω
- **κατέπλευσα** aor. od καταπλέω
- **κατεπόθη** aor. pas. od καταπίνω
- **κατεργάζομαι** (aor. κατεργασάμην, pf. κατεργασμαι, aor. pas. κατεργάσθην) *působit, konat; pracovat* (τι na čem); *páchat; vyvolat, plodit; připravit, určit; zvládnout, přemoci; dokončit, dovršit, plnit* [22]
- **κατέρχομαι** (aor. κατήλθον, inf. κατελθεῖν) 1. *sejít, sestoupit 2. přijít, připlout; přístát* (εις Τύρον v Tyru) [16]
- **κατεσθίω** i **κατέσθω** (fut. καταράγομαι, aor. κατέφαγον) *sníst, strávit, projít; vyjít; požírat; spolknout, pohltnit* (i přen.) [14]
- **κατεστάθη** aor. pas. od καθίστημι
- **κατέσταλμαι** pf. pas. od καταστέλλω
- **κατέστησα** aor. od καθίστημι
- **κατεστρώθη** aor. pas. od καταστρώννυμι
- **κατευθύνω** (aor. κατεύθυνα, inf. aor. κατευθύναι, opt. aor. 3. sg. κατευθύναι) *vést (přímou), směřovat, řídit* [3]
- **κατευλογέω** *žehnat* (τινάkomu) (Mk 10, 16) [1]
- **κατέφαγον** aor. od κατεσθίω
- **κατέφθαρμαι** pf. pas. od καταφθείρω
- **κατεφίσταμαι** (aor. κατεπέστην) *pozvednout se, povstat* (τινι proti komu) (Sk 18,12) [1]
- **κατέφυγον** aor. od καταφεύγω
- **κατέχεεν** aor. 3. sg. od καταχέω
- **κατέχω** (aor. κατέσχομ) 1. (tr.; i přen.) *držet; držet se* (τι čeho); *zadržet, pozdržet, ponechat* (si); *zaujmout* (místu); (o nemoci) *postihnout, sužovat*; (o zákonu) *vázat; potlačit; uchovat* (si); *vlastnit, mít* 2. (intr.) *plout, směřovat* (εις τὸν αἰγιαλὸν k břehu) [17]
- **κατήγαγον** aor. od κατάγω
- **κατήγγεिला** aor. od καταγγέλλω
- **κατηγγέλην** aor. pas. od καταγγέλλω
- **κατηγορέω** (fut. κατηγορήσω, aor. κατηγορήσα) *obvinít, obžalovat* (τινός τι / κατά τινός τι koho z čeho, τινός περι τινος koho z čeho) [23]
- **κατηγορία, ας, ἡ** *obvinění, obžaloba* [3]
- **κατήγορος, ου, ὁ** *žalobce, žalobník* [5]
- **κατήγωρ, ορος, ὁ** *žalobce, žalobník* (Zj 12,10) [1]
- **κατηλλάγη** aor. pas. od καταλλάσσω
- **κατήνεγκα** aor. od καταφέρω
- **κατήραμαι** pf. od καταράομαι
- **κατηράσω** aor. 2. sg. od καταράομαι
- **κατήφεια, ας, ἡ** *zármutek, smutek, sklíčenost* (Jk 4,9) [1]
- **κατηχέω** (aor. κατήχησα, pf. pas. κατήχημαι, aor. pas. κατήχῆθην) 1. *poučit, vyučít* (τινά koho; τι / περι τινος v čem) 2. (pas.) *být vyučen; dozvědět se* [8]
- **κατήχηθη** aor. pas. od κατάγω
- **κατιόομαι** (pf. pas. κατιώμαι) *rezavět* (i přen.: Jk 5,3) [1]

κατισχύω (fut. κατισχύσω, aor. κατίσχυσα) 1. *moci, být schopen (+ inf.)*; *převládnout, prosadit se* 2. *přemoci* (τινός koho, co) [3]

κατοικέω (aor. κατώκησα) 1. (intr.) *bydlet, přebývat; usídlit se, usadit se* (εις πόλιν *ve městě*) 2. (tr.) *obývat* || οι κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν (Sk 2, 9) *obyvatelé Mezopotámie* [44]

κατοικησις, εως, ἡ *πřebývání, bydlení, přibyték* (Mk 5,3) [1]

κατοικητήριον, ου, ὁ *bydlení; přibyték, obydlí* [2]

κατοικία, ας, ἡ *πřebývání; přibyték, bydliště* (Sk 17,26) [1]

κατοικίζω (aor. κατώκισα) *usídlit, nechat přebývat* (ἐν ἡμῖν *v nás*); *umístit, vložit* (ἐν ἡμῖν *do nás*) (Jk 4,5) [1]

κατοπτρίζομαι *vidět (jako) v zrcadle; (možná:)* *zrcadlit* (2K 3,18) [1]

κατόρθωμα, ατος, τό *dobrý výsledek, uspořádaný stav* (v.l. Sk 24,2) [0]

κάτω (adv.) 1. *dole 2. dolů* [9]

κατώτερος, α, ον (komp. od κάτω) *nižší, nejnižší* || τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς (Ef 4,9) *spodní části / nížiny země, tj. země jako taková (na rozdíl od nebe)* [1]

κατώτερω (adv.) *níže; (u čísel:) méně než, pod* (Mt 2,16) [1]

Καῦδα, ἡ (neskl.) *Kauda* (malý ostrov na jih od Kréty: Sk 27,16) [1]

•καυθήσομαι fut. pas. od καίω

•καυθήσομαι konj. (?!) fut. pas. od καίω **καῦμα, τος, τό** *žár, horko* (Zj 7,16; 16,9; viz též násl.) [2]

καυματίζω (aor. ἐκαυμάτισα, pas. ἐκαυμάσθη) *spálit* (καῦμα μέγα [= ak. vnitřního předmětu] *velkým žárem*), *sežehnout* [4]

καυματόω *spálit, sežehnout (velkým žárem)* (v.l. Mt 13,6) [0]

καῦσις, εως, ἡ *hoření, spálení, vypálení* (Žd 6,8) [1]

καυσομαι *být stravován / zaniknout žářem* (2Pt 3,10.12) [2]

καυστηριάω (pf. pas. κεκαυστηρίαμαι) *vypálit (žhavým železem)* || κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδὴν συνειδησιν (1Tm 4,2) *mající(ch) vypálené* (tj. *nečitlivé svědomí, odmítající(ch) naslouchat svému svědomí*) [1]

καυτηριάω = *καυστηριάω*

καύσων, ωνος, ὁ *žár, horko* [3]

καυχάομαι (fut. καυχήσομαι, aor. ἐκαυχόμην, pf. κεκαύχημαι) 1. (intr.) *chlubit se, vychloubat se* (ἐν τινι / ἐπὶ τινι / ὑπὲρ τινος *kým, čím; εἰς τι* *vzhledem k čemu, čím*); *jásat* 2. (tr.) *chlubit se* (τι *čím*), *být pyšný* (τι *nač*); *vyzvedat, chválit* (τὶ τινι ὑπὲρ τινος *co před kým / vzhledem ke komu*) [37]

καύχημα, τος, τό 1. *chlubení, vychloubání, chlouba* 2. *sláva, pýcha* [11]

καύχησις, εως, ἡ 1. *chlubení, chlouba, předmět chlouby* 2. *sláva* [11]

Καφαρναούμ, ἡ (neskl.) *Kafarnaum* (místo u Genezaretského jezera) [16]

Κεγχρεαί, ὦν, αἱ *Kenchreje* (přístav u Saronského zálivu, na východ od Korintu) [2]

κέδρος, ου, ἡ *cedr* (v.l. J 18,1) [0]

Κεδρών, ὁ (neskl.) *Kedron, Cedron* (potok a údolí u Jeruzaléma: J 18,1) [1]

κεῖμαι (part. κείμενος, impf. 3. sg. ἔκειτο) *ležet, být položen, spočívát, rozkládat se, nacházet se; (přen.) platit, existovat; být určen, být ustanoven; podléhat* (τινὶ *komu*) [24]

κειμήλιον, ου, τό *poklad* (konjektura 1Tm 6,19) [0]

κειρία, ας, ἡ *obvaz, obinadlo, pruh plátina* (J 11,44) [1]

κείρω (aor. ἔκειρα, med. ἐκειράμην) *stříhat* (ovce, vlasy); (med.) *nechat se ostříhat, nechat si ostříhat* (τὴν κεφαλὴν *hlavu, tj. vlasy*) || ἐνάντιον τοῦ

- κεραντος αὐτόν (Sk 8,32) *před tím, kdo ho stříhá* (part. aor. zde vyjadřuje současnost) [4]
- κέαυμαι pf. pas. od κείω
 - κεκέρασαι pf. pas. od κεράννυμι
 - κέκληκα pf. od καλέω
 - κέκληκα pf. od κλίνω
 - κεκόρασαι pf. pas. od κορέννυμι
 - κέκραγα pf. od κράζω
 - κέκρικα pf. od κρύω
 - κέκρυμαι pf. pas. od κρύπτω
- κέλευμα, τος, τό *příkaz, povel* (1Te 4, 16) [1]
- κελεύω (aor. ἐκέλευσα) *přikázat* (τινὶ komu; ak. s inf.), *rozkázat, poručit, nařítit* || ἐκέλευσεν αὐτόν ὁ κύριος *prathēnai* (Mt 18,35) *pán ho rozkázal prodát* [25]
- κενοδοξία, ας, ἡ *touha po slávě, snaha vychloubat se* (Fp 2,3) [1]
- κενόδοξος, ον *chlubivý, vychloubáčny, bažící po slávě* (Ga 5,26) [1]
- κενός, ἡ, ὄν *prázdný* (i přen.), *marný, zbytečný, neúspěšný, jalový; ješitný; bláhový, pošetilý* || εἰς κενόν *naprázdno, zbytečně* | κενά *marnosti, marné věci / plány* [18]
- κενοφωνία, ας, ἡ *prázdné mluvení, plánné povídání, žvanění* [2]
- κενώω (fut. κενώσω, aor. ἐκένωσα, pf. pas. κεκένωμαι, aor. pas. ἐκένωθην) *vyprázdnit, zmařit, zbavit síly, učinit bezvýznamným* [5]
- κέντρον, ου, τό *bodec* (na pohánění dobytka); *osten, zhadlo* [4]
- κεντυρίων, ωνος, ὁ *centurio, setník* (Mk 15,39.44.45) [3]
- κενώς (adv.) *nadarmo, zbytečně, naprázdno* (Jk 4,5) [1]
- κεράια, ας, ἡ *tah* (u písmene), *čárka, znaménko* [2]
- κεραμεύς, ἑως, ὁ *hrnčič* [3]
- κεραμικός, ἡ, ὄν *hliněný* (Zj 2,27) [1]
- κεράμιον, ου, τό *(hliněný) džbán* [2]
- κέραμος, ου, ὁ *hlína; (keramická) střešní krytina, taška* (L 5,19) [1]
- κεράννυμι (aor. ἐκέρασα, pf. pas. κεκέρασαι, aor. pas. ἐκράθην) *(na) míchat; připravit, nalít* (τι ἐν τινι *co do čeho*) (Zj 14,10; 18,6bis) [3]
- κέρας, ατος, τό *(zvířecí) roh; (přen.) síla, moc* [11]
- κεράτιον, ου, τό (vl. „rožek“) *lusk* (svatojánského chleba) (L 15,16) [1]
- κερδαίνω (fut. κερδήσω n. κερδανῶ, aor. ἐκέρδησα n. ἐκέρδανα, konj. κερδήσω n. κερδάνω, inf. κερδήσαι, fut. pas. κερδηθήσομαι) 1. *získat, dosáhnout* (τι čeho) 2. (jde-li o něco negativního) *vyhnout se* (τι čemu), *být ušetřen* (τι čeho), *ušetřit si* [17]
- κέρδος, ους, τό *zisk* [3]
- κέρμα, τος, τό *(drobná) mince, drobné* (J 2,15) [1]
- κερματιστής, ου, ὁ *penězoměnec, směnárník* (J 2,14) [1]
- κεφάλαιον, ου, τό 1. *hlavní věc* 2. *kapitál, suma* (peněz), *obnos* [2]
- κεφαλαίω (aor. ἐκεφαλαίωσα) *bít do hlavy* (v.l. Mk 12,4) [0]
- κεφαλή, ἡς, ἡ *hlava* (i přen.) || κατὰ κεφαλῆς ἔχειν (1K 11,4, asi:) *mít na hlavě, mít pokrytou hlavu* | κεφαλή γωνίας *rohový / úhelný kámen* [75]
- κεφαλιώ (aor. ἐκεφαλίωσα) *bít do hlavy, rozbit hlavu* (τινά komu); (?) *srazit hlavu* (Mk 12,4) [1]
- κεφαλῖς, ἰδος, ἡ *svitek* (βιβλίου knihy: Žd 10,7) [1]
- κηδεύω (aor. ἐκήδευσα) *postarat se* (o mrtvého), *pohřbit* (v.l. Mk 6,29) [0]
- κημώω (fut. κημώσω) *nasadit náhubek* (τινά komu) (1K 9,9) [1]
- κῆσος, ου, ὁ (z lat. census) *daň* [4]
- κῆπος, ου, ὁ *zahrada* [5]
- κηπουρός, οῦ, ὁ *zahradník* (J 20,15) [1]
- κηρίον, ου, τό *plástev / plást medu* (v.l. L 24,42) [0]

κήρυγμα, τος, τό *hlásání, zvěstování, kázání; zvěst* [8+1]

κῆρυξ, υκος, ὁ *hlasatel, zvěstovatel* [3]

κηρύσσω (fut. κηρύξω, aor. ἐκήρυξα, pas. ἐκηρύχθην, fut. pas. κηρυχθήσομαι) *hlásat, zvěstovat, kázat; oznámit* || Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι (1Κ 15,12) *káže se o Kristu, že n. k. se, že Kristus* [61]

κῆτος, ους, τό *mořská stvůra, velká ryba* (Mt 12,40) [1]

Κηφᾶς, ᾶ, ὁ *Kéfas* (aram. podoba jména apoštola Petra = „Skála“) [9]

κιβώριον, ου, τό *nádobka* (pův. zhotovená ze semenné schránky egyptského leknínu) (v.l. Sk 19,24) [0]

κιβωτός, οῦ, ἡ 1. *archa, truhla, schránka* (τῆς διαθήκης *smlouvy*) 2. *archa* (Noemova) [6]

κιθάρα, ας, ἡ *citera, harfa* [4]

κιθαρίζω *hrát na citeru n. na harfu* [2]

κιθαρωδός, οῦ, ὁ *hráč na citeru, harfeník* (doprovádějící hru zpěvem) (Zj 14,2; 18,22) [2]

Κιλικία, ας, ἡ *Kilikie, Cilicie* (provincie v jihových. části Malé Asii s hlavním městem Tarsos) [8]

Κιλιξ, ικος, ὁ *obyvatel Kilikie* (v.l. Sk 23,34) [0]

κινδυνεύω *být v nebezpečí, octnout se v nebezpečí; být nebezpečí(m), hrozit* [4]

κινδυνος, ου, ὁ *nebezpečí* (τινός / ἐκ τινος *od koho*) [9]

κινέω (fut. κινήσω, aor. ἐκίνησα, pas. ἐκινήθην) 1. *hýbat, pohybovat* (τι *čím*); *kývat, potřásat* (τὰς κεφαλὰς *hlavou*); *vést do pohybu; odstranit* 2. *vyvolat, podnítit* 3. (pas.) *hýbat se, pohnout se; vzrušit se* [8]

κίνησις, εως, ἡ *pohyb* (v.l. J 5,3) [0]

κιννάμωμον, ου, τό *skořice* (koření) (Zj 18,13) [1]

Κίς, ὁ (neskl.) *Kiš, Kíš* (Saulův otec: Sk 13,21) [1]

κίχρημι (aor. ἐχρησα, imp. χρῆσον) *půjčit* (soukromě) (L 11,5) [1]

κλάδος, ου, ὁ *větev* [11]

κλαίω (fut. κλαύσω, aor. ἔκλαυσα)

1. (intr.) *naříkat, plakat* (ἐπὶ *τινα* / *τινι* nad *kým*) 2. (tr.) *oplakávat* [40]

κλάσις, εως, ἡ *lámání* (τοῦ ἄρτου *chleba*) (L 24,35; Sk 2,42) [2]

κλάσμα, τος, τό *úlomek, drobet, kousek* (chleba) [9]

Κλαῦδα, ἡ (neskl.) *Klauda* (v.l. Sk 27, 16 místo Καῦδα) [0]

Κλαυδία, ας, ἡ *Klaudia* (křesťanka: 2Tm 4,21) [1]

Κλαύδιος, ου, ὁ *Klaudius* (1. římský císař Claudius Drusus Nero Germanicus [41–54]; 2. římský vojevůdce Claudius Lysias) [3]

κλαυθμός, οῦ, ὁ *nářek, pláč* [9]

κλάω (aor. ἐκλασα, pas. ἐκλάσθην) *lámat, rozlámat* (v NZ jen o chlebu) [14]

κλείς, κλειδός, ἡ (ak. sg. κλεῖν n. κλειδα, ak. pl. κλείς n. κλειδας) *klíč* (i přen.) (τῆς γνώσεως *k poznání*) [6]

κλείω (aor. ἐκλεισα, pf. pas. κέκλεισμαι, aor. pas. ἐκλείσθην) *zavřít, uzavřít*, (u) *zamknout* (i přen.); (pas.) *být uzavřen, zavřít se* [16]

κλέμμα, τος, τό *krádež* (Zj 9,21) [1]

Κλεοπᾶς, ᾶ, ὁ *Kleopas, Kleofáš* (jeden z emauzských učedníků: L 24,18) [1]

κλέος, ους, τό *sláva, proslulost, pověst* (1Pt 2,20) [1]

κλέπτης, ου, ὁ *zloděj* [16]

κλέπτω (fut. κλέψω, aor. ἐκλεψα) *krást, ukrást* [13]

κληθήσομαι fut. pas. od καλέω

κλήμα, τος, τό *výhonek, větev, ratolest* (J 15,2; J 15,4 - J 15,6) [4]

Κλήμης, εντος, ὁ *Clemens, Klement* (křesťan ve Filipech: Fp 4,3) [1]

κληρονομέω (fut. κληρονομήσω, aor. ἐκληρονόμησα, pf. κεκληρονόμηκα) 1. *dědit* (μετά *τινος* [spolu] s *kým*),

být dědicem 2. zdědit, dostat (jako dědictví) (τι σο); získat [18]

κληρονομία, ας, ή dědictví (i přen.); podíl; majetek [14]

κληρονόμος, ου, ό dědic (i přen.) [15]

κλήρος, ου, ό 1. los || βάλλειν κλήρον / κλήρους *metat los, losovat* 2. vylosovaná věc; podíl, nárok; úděl [11]

κληρώω (aor. pas. έκληρώθην) 1. losovat, určit losem; vyvolit 2. (pas.) být učiněn dědicem, být vyvolen; dostat jako dědický podíl (Ef 1,11) [1]

κλήσις, εως, ή povolání (jako proces i jako stav); pozvání [11]

κλητός, ή, όν 1. povoláný 2. pozvaný [10]

κλιβανος, ου, ό pec [2]

κλίμα, τος, τό území, (pás) země, končina || τὰ κλίματα τής Συρίας (Ga 1,21) *syrské kraje, syrský kraj* [3]

κλινάριον, ου, τό lůžko, postel, lehátko (Sk 5,15) [1]

κλίνη, ης, ή lůžko, postel, lehátko (i ke stolování); nosítka [9]

κλινίδιον, ου, τό lůžko, lehátko; nosítka (L 5,19,24) [2]

κλίνω (aor. έκλινα, pf. κέκλικα, aor. pas. έκλιθην) 1. (tr.) sklonit, naklonit, sehnout; složit (hlavu); zahnat na útěk (vojsko) 2. (intr.) naklánět se, sklánět se; končit [7]

κλιση, ας, ή společnost / skupina (u stolu / při jídle) (L 9,14) [1]

κλοπή, ης, ή krádež [2]

κλύδων, ωνος, ό vlnobití, příboj (τής θαλάσσης *moře*) [2]

κλυδωνίζομαι být zmítán vlnami (i přen.; Ef 4,14) [1]

Κλωπᾶς, ᾶ, ό Klopas, Kleofáš (muž Marie, jedné z žen pod křížem: J 19,25) [1]

κνήθω lechtat; (pas.) nechat si lechtat (τήν ακοήν *v uchu: 2Tm 4,3*) [1]

Κνίδος, ου, ή Knidos (ostrov u jihozápadního pobřeží Malé Asie: Sk 27,7) [1]

κοδράντης, ου, ό (quadrans = římská

měděná mince, čtvrtina asu) *quadrans, drobná mince* [2]

κοιλία, ας, ή břicho, žaludek; lůno, život; nitro || έκ κ. μητρός *od materské-ho lůna, tj. od narození* [22]

κοιμάομαι (aor. έκοιμήθην, pf. κεκοιμήμαι) spát, usnout; (přen.) zemřít, zesnout [18]

κοιμησης, εως, ή spaní, spánek || ή κ. του όπνου *přirozený / skutečný spánek* (J 11,13) [1]

κοινός, ή, όν 1. společný 2. obyčejný, všední, světský; nečistý, poskvrněný [14]

κοινώω (aor. έκοινώσα, pf. κεκοινώκα, pas. κεκοινώμαι) 1. učinit obecným / nečistým, poskvrnit, znesvětit || κεκοινωμένος *nečistý, poskvrněný* 2. prohlásit za nečisté [14]

κοινωνέω (aor. έκοινωνησα, pf. κεκοινωνηκα) 1. mít podíl (τινός / τινί *na čem*), účastnit se; mít společné (τινός σο); připojit se (τινί *k čemu*), ujmout se (τινί *čeho*) 2. přenechat podíl (τινί *ěν τινι komu na čem*), dát účast; podporovat [8]

κοινωνία, ας, ή 1. společenství 2. účast, podíl (τινός *na čem*) 3. sdílení, odevzdání, ochota dělit se; sbírka [19]

κοινωνικός, ή, όν ochotný se dělit, štědrý (1Tm 6,18) [1]

κοινωνός, ος, ό účastník; podílník; společník, druh [10]

κοινώς (adv.) společně; v obecné řeči (v.l. Mk 3,17) [0]

κοίτη, ης, ή 1. lůžko, lože, postel || εις τήν κοιτην (L 11,7) *na lůžku* 2. manželské lože; manželský život; počatý člověk, potomek; pohlavní nezřízenost [4]

κοιτών, ωνος, ό ložnice || ό επι του κοιτώνος (Sk 12,20) *komorník* [1]

κόκκινος, η, ον nachově červený, nachový, šarlatový [6]

κόκκος, ου, ό zrno, jádro || κ. σίτου *pšeničné zrna* | κ. σίτου *pšeničné zrna* [7]

κολάζω (aor. med. ἐκολασάμην) *potres-tat; (med.) (nechat) potrestat* [2]
κολακεία, ας, ἡ *lichocení (1Te 2,5) [1]*
κόλασις, εως, ἡ *potrestání, trest; trápe-ní* || εἰς κ. αἰώνιον do věčných muk [2]
κολαφίζω (aor. ἐκολάφισα) *udeřit (přes-tí), bít; zneuctít, potupit, ublížit (tína komu)* [5]
κολλάομαι (aor. ἐκολλήθην, fut. κολληθήσομαι) *přilnout (τινί k čemu), přidržet se, přichytit se (τινί čeho), připojit se (τινί ke komu, čemu), uchytit se (τινί u koho), přilepit se; spojit se (sexuálně) (τινί s kým)* [12]
κολούριον, ου, τό *oční mast, mast na oči (přen.: Zj 3,18) [1]*
κολλυβιστής, οῦ, ὁ *penězoměnc* [3]
κολούριον, ου, τό = κολούριον
κολοβόω (aor. ἐκολόβωσα, pas. ἐκολοβώθην) *zkrátit, zmenšit* [4]
Κολοσσαεύς, εως, ὁ *Kolosan (v.l.: nadpis Ko)* [0]
Κολοσσαί, ὠν, αἱ *Kolo(s)sy (město ve Frýgii: Ko 1,2) [1]*
κόλπος, ου, ὁ 1. *prsa, hrud'; náruč; klín (i přen.)* 2. *záliv* [6]
κολυμβάω *plavat (Sk 27,43) [1]*
κολυμβήθρα, ας, ἡ *rybník* [3]
κολωνία, ας, ἡ *(římská) kolonie, osídlení, osada (jejíž obyvatelé měli zvláštní práva) (Sk 16,12) [1]*
κομάω *mít / nosit dlouhé vlasy (1K 11, 14,15) [2]*
κόμη, ης, ἡ *(pěstované) vlasy, účes (s dlouhými vlasy) (1K 11,15) [1]*
κομίζω (aor. ἐκόμισα, fut. med. κομίσομαι i κομοῦμαι) 1. (akt.) *přinést* 2. (med.) *obdržet, dostat (zpět), získat, dosáhnout (τι čeho) [10]*
κομψότερον (adv.; komp.) *lépe* || κ. ἔχω *mám se lépe, daří se mi lépe (J 4,52) [1]*
κοινάω (př. pas. κεκοινάμαι) *vybít, obílit* || κεκοινάμενος *obilený* [2]
κοινορτός, οῦ, ὁ *prach* [5]

κοπάζω (aor. ἐκόπασα) *polevit, ustat, utišit se, přestat* [3]
κοπετός, ου, ὁ *naříkání, nářek (ἐπί τινα nad kým; Sk 8,2) [1]*
κοπή, ἡς, ἡ *porážka, zabití, vybití (Žd 7,1) [1]*
κοπιάω (aor. ἐκοπίασα, pf. κεκοπίηκα) 1. *unavit se, vyčerpát se* 2. *namáhat se (εἰς τινα pro koho), trápit se; pracovat (usilovně)* [23]
κόπος, ου, ὁ 1. *námaha, úsilí; obtíž* || κόπον / κόπους *παρέχειν nenechat na pokoji, trápit, obtěžovat (τινί koho)* 2. *práce; služba* [18]
κοπρία, ας, ἡ *hnojště (L 14,35) [1]*
κόπριον, ου, ὁ *hnůj (L 13,8) || κ. βάλλειν hnojit [1]*
κόπρος, ου, ἡ *hnůj (v.l. L 13,8) [0]*
κόπτω (aor. ἔκοψα, fut. med. κόψομαι, aor. med. ἐκοψάμην) 1. (akt.) *sekat, utnout, useknout* 2. (med.) *truchlit, (truchlivě) naříkat (ἐπί τινα nad kým); (tr.) oplakávat, naříkat (tína nad kým)* [8]
κόραξ, ακος, ὁ *krkavec, havran (pro židy nečistý pták; L 12,24) [1]*
κοράσιον, ου, τό *děvčátko, dívka* [8]
κορβᾶν, ὁ (neskl.; hebr.) *korban, dar (pro Boha) (Mk 7,11) [1]*
κορβανᾶς, ᾶ, ὁ *chrámový poklad (Mt 27,6) [1]*
Κόρε, ὁ (neskl.) *Kore (vůdce povstání proti Mojžíšovi: Ju 11) [1]*
κορέννυμι (pf. pas. κεκόρεσμαι, aor. pas. ἐκορέσθην) *nasytit; (pas.) nasytit se, být nasycen (τινός čím) [2]*
Κορίνθος, ου, ὁ *Korintan, obyvatel Korintu; křesťan z Korintu* [2]
Κόρινθος, ου, ἡ *Korint (hl. město provincie Acháje) [6]*
Κορνήλιος, ου, ὁ *Kornélius (římský setník v Césareji) [8]*
κόρος, ου, ὁ *(dutá míra) kor (asi 390 litrů) (L 16,7) [1]*
κοσμέω (aor. ἐκόμησα, pf. pas. κεκόμη-

μαί) 1. upravit, připravit 2. vyzdobit, zkrášlit (i přen.) 3. sloužit k ozdobě / ke cti, dělat čest (τι ἔμω) [10]

κοσμικός, ἦ, ὄν pozemský; světský [2]

κόσμιος, ὄν čestný, slušný, spořádaný (1Tm 2,9; 3,2) [2]

κοσμίως (adv.) slušně, spořádaně (v.l. 1Tm 2,9) [0]

κοσμοκράτωρ, ορος, ὁ vládce světa (Ef 6,12) [1]

κόσμος, ου, ὁ 1. šperk, ozdoba 2. svět, vesmír 3. země, (pozemský) svět 4. lidstvo, lidé || ὁ κόσμος ὅπισω αὐτοῦ ἀπῆλθεν (J 12,19) (celý) svět se dal za ním, všichni (lidé) za ním jdou 5. (hrůšný) svět, protibožská oblast 6. souhrn

[186]

Κούαρτος, ου, ὁ Quartus, Kvartus (křesťan: Ř 16,23) [1]

κουμ (aram. „vstaň!“) *kum!* (Mk 5,41) [1]

κουστωδία, ας, ἡ (z lat. custodia) hlídka, stráž [3]

κουφιζω odlehčit (člun, loď: Sk 27,38) [1]

κόφινος, ου, ὁ (větší) koš (není jisté, zda větší než σπιρίς) [6]

κράβατος, ου, ὁ (přenosně) lůžko, lehátko; rohož, matrace; nosítka [11]

κράζω (fut. κράξω i κεκράξομαι, aor. ἔκραξα i [Sk 24,21] ἐκέκραξα, pf. ἐέκραγα) 1. křičet, volat (τινί na koho); řvát 2. provolávat, prohlašovat [55]

κραιπάλη, ης, ἡ opojení, opilost; hýření; kocovina (L 21,34) [1]

κρανίον, ου, τό lebka [4]

κρασπεδον, ου, τό 1. okraj, lem (šatů) 2. trháň, stržpec [5]

κραταιόομαι (aor. ἐκραταιώθη) zesílit, stát se (tělesně n. duchovně) silným [4]

κραταιός, ἄ, ὄν silný, zdatný; mocný (1Pt 5,6) [1]

κρατέω (fut. κρατήσω, aor. ἐκράτησα, pf. κεκράτηκα, pas. κεκράτημαι, aor. pas. ἐκράτηθη) 1. uchopit, chytit (τινός / τινά, τι koho, co); zmoc-

nit se (τινά koho); provést (τινός co), dosáhnout || δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι (Sk 27,13) domnívali se, že svůj záměr mají v moci n. že jejich záměr vyjde 2. držet, zadržet, podržet; neodpustit; uchovat, zachovat; držet se

(τινά, τι koho, čeho) [47]

κράτιστος, η, ὄν (superl. k ἀγαθός) (vele)vážený, vznešený, sloutný [4]

κράτος, ους, τό 1. síla, moc; vláda || κατὰ κράτος mocně 2. mocný čin

[12]

κραυγάζω (fut. κραυγάσω, aor. ἐκραύγασα) volat, křičet; provolávat [9]

κραυγή, ης, ἡ křik, (hlasitě) volání; nářek; hlas [6]

κρέας, κρέατος n. κρέως, τό (nom. / ak. pl. κρέα) maso [2]

κρείττων i κρείσσων, ὄν, gen. ονος (komp. k ἀγαθός) lepší, znamenitější, cennější, význačnější; užitečnější, výhodnější || (adv.) κρείσσω i κρείττων

λέπε | τό κρείσσον užitek, prospěch [19]

κρεμάννυμι (préz. také κρεμάω, med. / pas. κρέμαμαι, aor. akt. ἐκρέμασα, pas. ἐκρεμάσθη) 1. pověsit, zavěsit

2. (med. / pas.) být pověšen; viset; záviset (ἔν τινι na čem), spočívat (ἔν τινι v čem) || κρεμάμενος pověšený, visící [7]

κρημνός, οῦ, ὁ svah, úbočí; sráz [3]

Κρής, ητός, ὁ Krétan, obyvatel Kréty [2]

Κρήσκης, εντος, ὁ Crescens, Krescens (Pavlivův průvodce: 2Tm 4,10) [1]

Κρήτη, ης, ἡ Kréta (ostrov) [5]

κριθή, ης, ἡ ječmen (Zj 6,6) [1]

·κριθήσομαι fut. pas. od κρίνω

κριθινος, η, ὄν ječný (J 6,9; J 6,13) [2]

κρίμα, τος, τό 1. soud, soudní proces 2. rozhodnutí, usnesení; rozlišení 3. rozsudek 4. odsouzení, trest 5. úsudek, soud (člověka) [27]

·κρίνω konj. préz. n. aor. 3. sg. od κρίνω

κρίνον, ου, τό krásná květina, lilie [2]

κρίνω (fut. κρινῶ, aor. ἔκρινα, pf. κέκρικα, pf. pas. κέκριμαι, aor. pas. ἐκρίθην, fut. pas. κριθήσομαι) 1. rozlišit, oddělit; rozhodnout 2. dát přednost (τι παρά τι čemu před čím) 3. usuzovat; rozhodnout se, pokládat (τινὰ πιστόν koho za věřícího) 4. soudit, odsoudit; vykonat (τὸ κρίμα rozsudek) || ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς (Zj 18,20) Bůh vykonal váš rozsudek na něm (= měste) 5. posuzovat, kritizovat 6. (med.) soudit se (ἐπιτινος před kým) 7. (pas.) být souzen; soudit se (τινὶ s kým) [114]

κρίσις, εὼς, ἡ 1. soud (τοῦ κόσμου nad světem); (soudní) jednání; soud (= soudní budova) 2. odsouzení, rozsudek; trest 3. právo, spravedlnost [47]

Κρίσπος, οὐ, ὁ Krispos, Krispus (představený synagogy v Korintu: Sk 18,8; 1K 1,14) [2]

κριτήριον, οὐ, τό 1. soudní dvůr, soud 2. (možná:) (soudní) případ [3]

κριτής, οὐ, ὁ soudce [19]

κριτικός, ἡ, ὄν schopný soudit (τινός koho / o kom, čem) (Žd 4,12) [1]

κρούω (aor. ἔκρουσα) tlouci, (za)klepat (τὴν θύραν na dveře) [9]

•κρυβῆναι inf. aor. pas. od κρύπτω

κρύβη, ης, ἡ skryš, (temný) kout (L 11,33) [1]

κρυπτός, ἡ, ὄν skrytý, tajný || τὸ κρυπτόν co je skryté, skrytost; tajemství | ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος (1Pt 3,4) skrytý člověk, totiž srdce n. skrytý čl., který se řídí srdcem [17]

κρύπτω (aor. ἔκρυψα, pf. pas. κέκρυμαι, aor. pas. ἐκρύβην, inf. κρυβῆναι) skrýt, schovat, zakrýt, přikrýt; zatajit; (se zvratným zájm. n. v pas.) skrýt se || κεκρυμμένος skrytý, tajný [18]

κρυσταλλίζω třpytit se jako křišťál, blýštit se (Zj 21,11) [1]

κρύσταλλος, οὐ, ὁ křišťál; led (Zj 4,6; 22,1) [2]

κρυφαῖος, α, ον skrytý (Mt 6,18bis) [2]

κρυφή (adv.) tajně, potají (Ef 5,12) [1]

κρύφιος, ἰα, ἰον tajný, skrytý (v.l. Mt 6,18) [0]

κτάομαι (fut. κτήσομαι, aor. ἐκτησάμην, pf. pas. κέκτημαι) získat, opatřit si; (v pf.) vlastnit || τὸ ἑαυτοῦ σκευὸς κτᾶσθαι (1Te 4,4) získat si manželku n. vést manželský život n. ovládat své tělo [7]

κτήμα, τος, τό 1. majetek, vlastnictví 2. pozemek [4]

κτήνος, οὐς, τό (pl.) dobytek; (sg.) dobytče, (chovné n. tažné) zvíře [4]

κτήτωρ, ορος, ὁ majitel, vlastník (Sk 4,34) [1]

κτίζω (aor. ἔκτισα, pf. pas. ἐκτισμαι, aor. pas. ἐκτίσθην) (s)tvorit, vytvořit || ὁ κτίσας ten, kdo stvořil, tvůrce, Tvůrce [15]

κτίσις, εὼς, ἡ 1. stvoření (jako činnost) 2. stvoření, tvor, tvorstvo 3. řád, ustanovení, zřízení [19]

κτίσμα, τος, τό tvor, stvořená věc [4]

κτίστης, οὐ, ὁ tvůrce; Tvůrce, Stvořitel (1Pt 4,19) [1]

κυβεία, ας, ἡ hra v kostky; (potom:) podvodná hra, vychytralost, prohnalost, podvod (Ef 4,14) [1]

κυβέρνησις, εὼς, ἡ řízení, vedení (druhých) (1K 12,28) [1]

κυβερνήτης, οὐ, ὁ kormidelník [2]

κυκλεύω (aor. ἐκύκλευσα) obklopit, obehnat, obklíčit (Zj 20,9) [1]

κυκλόθεν 1. (adv.) dokola, kolem, ze všech stran 2. (předl. s gen.) kolem (Zj 4,3.4.8; v.l. Zj 5,11) [3]

κυκλώω (aor. ἐκύκλωσα, pas. ἐκυκλώθην) obejít; obstoupit; obklopit, obehnat; obklíčit [4]

κύκλω 1. (adv.) kolem, dokola 2. (předl. s gen.) kolem [8]

κυλίω (aor. pas. ἐκυλίσθην) valit; (pas.) valit se, válet se (Mk 9,20) [1]

κυλισμός, ου, ό (vy)válení (se) (βορβό-
ρον v blátě; 2Pt 2,22) [1]

κυλλός, ή, όν zmrzačený, znetvořený [4]

κύμα, τος, τό (vodní) vlna [5]

κύμβαλον, ου, τό (hudební nástroj) či-
nel, puklice (1K 13,1) [1]

κύμινον, ου, τό kmín (Mt 23,23) [1]

κυνάριον, ου, τό psík, (i bez význ.
zdrobněliny:) pes [4]

Κύριος, ου, ό *Kyřřan, obyvatel Kyp-
ru* || άνηρ K. *Kyřřan* [3]

Κύρος, ου, ή *Kyřřr* (ostrov ve Středo-
zemním moři) [5]

κύπτω (aor. έκυψα) sklonit se, sehnout se
(κάτω k zemi) [2]

Κυρηναίος, ου, ό *Kyřeňan, obyvatel Ky-
reny* (města v severní Africe) [6]

Κυρήνη, ης, ή *Kyrene, Kyréné* (hl. měst-
to severoafrické provincie) (Sk 2,10)
[1]

Κυρήνιος, ου, ό *Quirinius, Kvirinius*
(římský místodržitel v Sýrii: L 2,2) [1]

κυρία, ας, ή *paní* (i přen.; 2J 1,1; 2J 1,5)
[2]

κυριακός, ή, όν *patřící Pánu, Pánův,
Páně* [2]

κυριεύω (fut. κυριεύσω, aor. έκυριεύ-
σα) vládnout, panovat (τινός nad kým,
čím), být pánem [7]

κύριος, ου, ό 1. *pán* (του σαββάτου
nad sobotou); *vládce; velitel; maji-
tel* || (vok.) *kúριοι pánové!* 2. (o Bohu
n. Kristu) *Hospodin, Pán* [717]

κυριότης, ητος, ή *panství, vláda;* (o an-
dělech) *panstvo* [4]

κυρώω (aor. έκύρωσα, pf. pas. κεκύρω-
μαι) 1. *potvrdit, prohlásit za platné*
2. *rozhodnout se* (τι proč), *uplatňovat* [2]

κύων, κυνός, ό (dat. pl. κυσίν) *pes* (ve vl.
sm. i jako nadávka) [5]

κάλων, ου, τό (pův. „úd“) *mrtvola*
(Řd 3,17) [1]

κωλύω (aor. έκόλυσα, pas. έκωλύθην)
zabránit (τινά τινος komu v čem; τό

λαλήσαι *glóσσais mluvení jazyky),
zamezit; zakázat; překážet; odepřít*
(τι από τινος co komu) [23]

κώμη, ης, ή *vesnice, městys, městečko* [27]

κωμόπολις, εως, ή *městečko, městys*
(Mk 1,38) [1]

κώμος, ου, ό *pitka, hýření* [3]

κώνωψ, ωπος, ό *komár* (Mt 23,24) [1]

Κώς, Κῶ, ή (ak. Kῶ) *Kós* (ostrov
v Egejském moři: Sk 21,1) [1]

Κωσάμ, ό (neskl.) *Kosan, Kósam* (v Je-
žíšově rodokmenu: L 3,28) [1]

κωφός, ή, όν 1. *hluchý* 2. *němý* [14]

Λ

·λαβεῖν inf. aor. od λαμβάνω

·λαβών part. aor. od λαμβάνω

·λάβοι opt. aor. 3. sg. od λαμβάνω

λαγχάνω (aor. έλαχον, part. λαχών)

1. *přijmout, dostat, obdržet* 2. *být vyló-
sován, být určen losem* 3. *losovat, metat*
los (περί τινος oč) [4]

Λάζαρος, ου, ό *Lazar* (1. Ježíšův přítel,
bratr Marie a Marty; 2. žebrák z podó-
benství: L 16,20-25) [15]

·λαθεῖν inf. aor. od λανθάνω

λάθρα (adv.) *tajně, skrytě* [4]

λαϊλαψ, απος, ή *bouře, vichřice, smršť* ||

λ. άνέμου větná smršť / bouře [3]

λακάω n. **λακέω** (aor. έλάκησα) *puk-
nout, prasknout* (Sk 1,18) [1]

λακτιζώ (aor. έλάκτισα) (o vzdorném
zvítěti; i přen.) *kopat* (Sk 26,14) [1]

λαλέω (fut. λαλήσω, aor. έλάλησα, pf.
λελάληκα, pas. λελάλημαι, fut. pas.
λαληθήσομαι) 1. *mluvit* (τινί / προς
τινα n. μετά τινος s kým, ke komu),
hovořit, povídat; vydávat zvuky 2. (tr.)
*řici; přednést, proslovit; sdělit, zvěsto-
vat, hlásat; slíbit* 3. (pas.) *být řečen*
/ vyprávěn; říkat se, vyprávět se || ό

ἐποίησεν αὐτὴ λαληθήσεται (Mk 14,9)
bude se ... vyprávět o tom, co vykonala
[296]

λαλιά, ἀς, ἡ řeč; mluva, způsob řeči [3]

λαμά v.l. místo λαμά [0]

λαμβάνω (fut. λή(μ)ψομαι, aor. ἔλαβον, inf. λαβεῖν, part. λαβών, opt. 3. sg. λάβοι, pf. ἔληφα, pas. ἐλημμαι, 3. sg. ἐληπται, aor. pas. ἐλήμφθην)
1. brát (si), vzít (si); chytit; zmocnit se (ti čeho) || (často jen jako funkční sl., např.): κρῖμα λ. být odsouzen / potrestán | ὑπόμνησιν λ. vzpomínat si | ἕκστασις ἔλαβεν ἅπαντας (L 5,26) všechny pojal úžas 2. přijmout, dostat; získat [258]

Λάμεχ, ὁ (neskl.) Lámech (otec Noemův v Ježíšově rodokmenu: L 3,36)
[1]

λαμπάς, ἀδος, ἡ 1. pochodeň 2. lampa, svítilna [9]

λαμπρός, ἄ, ὄν zářivý, lesklý, světlý, třpytivý; skvělý, nádherný [9]

λαμπρότης, ητος, ἡ lesk, třpyt, jas (Sk 26,13) [1]

λαμπρῶς (adv.) nádherně, skvěle, velkolepě (L 16,19) [1]

λάμπω (fut. λάμψω, aor. ἔλαμψα) (za) zářit, svítit; nechat zazářit (i přen.) [7]

λανθάνω (aor. ἔλαθον, inf. λαθεῖν) 1. být skrytý, být neznámý; uniknout (τι τίνα co komu) || ἐν δὲ τούτῳ μὴ λανθανέτω ὑμᾶς (2Pt 3,8) toto jediné však at vám neunikne n. toto jediné však nesmíte přehlédnout 2. být v nevědomosti, nevědět || ἔλαθόν τινες ξενισαντες ἀγγέλους (Žd 13,2) někteří přijali jako hosty anděly, aniž to věděli [6]

λαξευτός, ἡ, ὄν vytesaný ve skále (hrob: L 23,53) [1]

Λαοδικεῖα, ας, ἡ Laodikeia, Laodicea (město ve Frýgii na řece Lykos) [6]

Λαοδικεύς, ἑως, ὁ Laodičan, obyvatel Laodiceje (Ko 4,16) [1]

λαός, οῦ, ὁ lid; lidé, zástup, dav; národ; (Boží) lid || σὺν ... λαοῖς Ἰσραὴλ (Sk 4,27) s izraelským lidem n. lidmi z Izraele [142]

λάρυγξ, γγος, ὁ hrdlo (Ř 3,13) [1]

Λασαία, ας, ἡ Lasaia (město na Krétě: Sk 27,8) [1]

λατομέω (aor. ἐλατόμησα, pf. pas. ἐλατόμημαι) vytesat (v kameni, ve skále apod.) [2]

λατρεία, ας, ἡ bohoslužba, bohopocta [5]

λατρεύω (fut. λατρεύσω, aor. ἐλάτρευσα) sloužit (θεῷ Bohu); (i abs.:) sloužit Bohu, konat bohoslužbu [21]

λάχανον, ου, τό zelenina, zahradní rostlina [4]

•**λάχων** konj. aor. od λαγχάνω

•**λαχών** part. aor. od λαγχάνω

Λεββαῖος, ου, ὁ Lebeus (v.l. Mt 10,3; Mk 3,18) [0]

Λεββεβαῖος, ου, ὁ viz předch. (v.l. Mt 10,3) [0]

λεγιών, ὄνος, ἡ legie, pluk [4]

λέγω (fut. ἐρώ, aor. εἶπον n. εἶπα, inf. εἰπεῖν, pf. εἶρηκα, plpf. εἰρήκειν, pf. pas. εἶρημαι, aor. pas. ἐρρέθην, part. ῥηθείς)
1. říci (τινί / πρὸς τίνα komu, περί τινος n. εἰς / πρὸς / ἐπὶ τίνα o kom), pravit || τὸ ῥηθέν n. τὸ εἰρημένον co bylo řečeno, výrok 2. tvrdit; myslet, mínit 3. odpovědět 4. zeptat se 5. přikázat 6. vyprávět 7. pojmenovat, nazvat || ὁ λεγόμενος ζωανὴ, nazývaný 8. přeložit || λέγεται znamená, překládá se [2353]

λεῖμμα, τος, τό zbytek (Ř 11,5) [1]

λεῖος, α, ὄν rovní, hladký (L 3,5) [1]

λείπω (aor. ἔλιπον i ἔλειψα) 1. chybět, scházet || τὰ λείποντα to, co schází 2. (pas.) zaostávat (ἐν τινι v čem), mít nedostatek (τινός v čem, čeho), potřebovat (τινός co) [6]

λειτουργέω (aor. ἐλειτούργησα) vykonávat službu, sloužit, konat bohoslužbu [3]

λειτουργία, **ας, ή** *služba, bohoslužba* [6]
 λειτουργικός, **ή, όν** *sloužící, služební*
 (Žd 1,14) [1]

λειτουργός, **οῦ, ό** *služebník (Boží),
 kněz; pomocník* [5]

λείχω *lízat* (v.l. L 16,21) [0]

Λέκτρα, **ας, ή** *Lektra* (Oneziforova
 žena: v.l. 2Tm 4,19) [0]

λεμα, **λεμά** (aram. „proč?“) *lema* [2]

λέντιον, **ου, τό** (z lat. *linteum*) *Iněné
 plátno, zástěra* (J 13,4; J 13,5) [2]

λεπίς, **ιδος, ή** *slupka, šupina* (Sk 9,18)
 [1]

λέπρα, **ας, ή** *malomocenství* (ale patrně
 v širším sm. o kožních chorobách) [4]

λεπρός, **ά, όν** *malomocný* || *ό λ. malo-*
mocný (člověk) [9]

λεπτός, **ου, τό** *drobná mince, haléř* [3]

Λευί, **ό** (neskl.) *Levi* (syn patriarchy Já-
 koba: Žd 7,5,9) [2]

Λευ(ε)ῖ n. Λευίς, **ό** (ak. (ε)ῖν) *Levi* (čas-
 tější židovské jméno) [6]

Λευίτης, **ου, ό** *levita* [3]

Λευιτικός, **ή, όν** *levitský* (Žd 7,11) [1]

λευκαίνω (aor. ἐλεύκανα, inf. λευκᾶναι)
vybělit, vyběliti [2]

λευκοβύσσινος, **η, ον** (*jsoucí*) z *jemné-
 ho bílého plátna* (v.l. Zj 19,14) [0]

λευκός, **ή, όν** *bílý; bělostný; lesklý, zářivý,
 třpytivý* [25]

λέων, **οντος, ό** *lev* (i přen.) [9]

λήθη, **ης, ή** *zapomenutí* || *λήθην λαβεῖν*
τινός zapomenout nač (2Pt 1,9) [1]

λήμψις, **εως, ή** *příjem* (Fr 4,15) [1]

·λή(μ)ψομαι fut. od λαμβάνω

ληνός, **οῦ, ό** *lis* (na víno) [5]

λήρος, **ου, ό** *ponídání, prázdné řeči,
 žvást* (L 24,11) [1]

ληστής, **οῦ, ό** *lupič, bandita; zločinec* [15]

λήψις = λήμψις

λίαν (adv.; většinou v postpozici) *velmi,
 velice; zcela* || *λ. έκ περισσοῦ úplně* [12]

·λίβα ak. sg. od λίψ

λίβανος, **ου, ό** *kadidlo* [2]

λιβανωτός, **οῦ, ό** *kadidelnice, nádoba
 s kadidlem* (Zj 8,3,5) [2]

Λιβερτίνος, **ου, ό** (z lat. *libertinus*) *li-
 bertinec, propuštěnec* (příslušník sku-
 piny židů v Jeruzalémě: Sk 6,9) [1]

Λιβύη, **ης, ή** *Libye* (území v severní Af-
 rice: Sk 2,10) [1]

λιθάζω (aor. ἐλίθασα, pas. ἐλιθάσθην)
kamenovat [9]

λίθινος, **η, ον** *kamenný* [3]

λιθοβολέω (aor. ἐλιθοβόλησα, fut. pas.
λιθοβοληθήσομαι) *házet kameny, ka-
 menovat* [7]

λίθος, **ου, ό** *kámen* (i přen.); *drahý ká-
 men, drahokam* [59]

λιθόστρωτον, **ου, τό** *dláždění, dlaž-
 ba, mozaika* (J 19,13: možné chápat
 i jako adj. λιθόστρωτος, ον) [1]

λικμάω (fut. λικμήσω) *rozrtnit, roztlou-
 ci, rozmačkat* [2]

λιμήν, **ένος, ό** *přístav* (Sk 27,8.12bis) [3]

λίμνη, **ης, ή** 1. *jezero* 2. *močál* [11]

λιμός, **οῦ, ό** i *hlad; hladomor* || λιμοῖ
 καὶ λοιμοῖ *hlad a mor* [12]

λίον, **ου, τό** 1. *knot* 2. *Iněné plátno; Ině-
 ný šat* [2]

Λίνος, **ου, ό** *Linus* (neznámý křesťan:
 2Tm 4,21; podle tradice nástupce
 apoštola Petra v Římě) [1]

λιπαρός, **ά, όν** *drahocenný* (Zj 18,14) [1]

λίτρα, **ας, ή** *libra* (váhová jednotka: asi
 328 g) (J 12,3; J 19,39) [2]

λίψ, **λιβός, ό** (ak. λίβα) *jihozápad*
 (Sk 27,12) [1]

λογεία, **ας, ή** *sbírka* (1K 16,1.2) [2]

λογίζομαι (aor. ἐλογισάμην, pas. ἐλο-
 γισθην, fut. pas. λογισθήσομαι) 1. *po-
 čítat, spočítat; připočítat* (μετά τιнос ke
 komu; εἰς τι jako co, k čemu), *zapo-
 čítat* (τι τινι co komu) || *μετά άνόμων*
ἐλογισθῆ (L 22,37) *byl připočítán*
k zločincům 2. *pokládat, považovat* (εἰς
 τι zač, τινά ὡς τινα koho za koho), *hod-
 notit* (εἰς τι jako co) || *λογίσεσθε* *έאו-*

- τοὺς εἶναι νεκρούς (Ř 6,11) *ponažujte se za mrtvé* 3. *zvažovat; uvažovat, přemýšlet; zamýšlet* 4. *domnívat se* (+ ak. s inf., ὅτι že), *myslet, mít za to* [40]
- λογικός, ή, όν** 1. *promyšlený, rozumný; duševní* 2. *duchovní; pravý* [2]
- λόγιον, ου, τό** (v NZ jen pl. λόγια) *výrok, slovo* [4]
- λόγιος, ία, ιον** *výmluvný, učený, vzdělaný* (Sk 18,24) [1]
- λογισμός, οῦ, ό** *uvažování, myšlenka; záměr, nápad* [2]
- λογομαχέω** *vést slovní potyčky, přít se* (2Tm 2,14) [1]
- λογομαχία, ας, ή** *slovní pře / hádka* (1Tm 6,4) [1]
- λόγος, ου, ό** 1. *slovo* || *διὰ λόγου ústně* | *μόνον εἰπέ λόγῳ* (Mt 8,8) *řekni jen slovo* (sr. i významy pod 2.) 2. („slovo“ jako:) *výrok; řeč; kázání; příkaz, přikázání; prorocký; vyprávění; zvěst; kniha, dílo; pověst* (περὶ τινος o kom); *otázká; předmět (hovoru), záležitost, věc; stížnost, obvinění, případ* || *πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἰὸν τοῦ ἀνθρώπου* (L 12,10) *každému, kdo řekne slovo / něco proti Synu člověka* 3. *účet, počet; zúčtování; poměr, vztah* || *δοῦναι n. ἀποδοῦναι (τὸν) λόγον ὑδάτ πο-
čet* (τινός n. περὶ τινος z čeho) 4. *důvod, příčina* || *κατὰ λόγον οὐδυνόδησέ, πρᾶντεν* | *τι λόγῳ; proč?* 5. *Slovo, Logos* (tj. v pozdější terminologii: druhá božská osoba) [330]
- λόγχη, ης, ή** *kopí* (J 19,34) [1]
- λοιδορέω** (aor. ἐλοιδόρησα) *urážet, tupit, hanobit; osopit se* (τινά na koho) [4]
- λοιδορία, ας, ή** *nadávká, urážka, pomluva; tupení, potupa* [3]
- λοιδορος, ου, ό** *pomlouváč, rouhač* (1K 5,11; 6,10) [2]
- λοιμός, οῦ, ό** *mor, (nakažlivá) nemoc* (i přen.); (o člověku:) *škůdce* [2]
- λοιπός, ή, όν** *zbývající, zbylý; jiný, dru-
hý; (v pl.) ostatní* || (jako adv.) (τὸ) *λοιπὸν ostatně; nadále, napříště; proto* | *τοῦ λοιποῦ nadále, pro budoucnost, konečně, posléze* [55]
- Λουκάς, ᾶ, ό** *Lukáš* (Pavliv spolupracovník) [3]
- Λούκιος, ου, ό** *Lukios, Lucius* (1. L. z Kyrény: Sk 13,1; 2. neznámý křesťan: Ř 16,21) [2]
- λουτρόν, οῦ, τό** *koupeľ* (i přen.) [2]
- λουῶ** (aor. ἔλουσα, pf. pas. λέλουμαι i λέλουσμαι) 1. (ο)μύτ, (vy)koupat (i přen.) || *ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν* (Sk 16,33) *vymyl rány (od krve)* 2. (med.) *koupat se, umýt se / si* [5]
- Λύδδα, ας, ή** (ak. Λύδδα) *Lydda* (město na cestě z Joppe do Jeruzaléma: Sk 9,32.35.38) [3]
- Λυδία, ας, ή** *Lýdie, Lydie* (obchodnice s nachovými látkami: Sk 16,14.40) [2]
- Λυκαονία, ας, ή** *Lykaonie* (území uprostřed Malé Asie: Sk 14,6) [1]
- Λυκαονιστί** (adv.) *lykaonsky* (místní dialekt: Sk 14,11) [1]
- Λυκία, ας, ή** *Lykie, Lycie* (pobřežní území Malé Asie: Sk 27,5) [1]
- λύκος, ου, ό** *vlk* (i přen.) [6]
- λυμαίνωμαι** *ničit, pustošit* (Sk 8,3) [1]
- λυπέω** (aor. ἐλύπησα, pf. λελύπηκα, aor. pas. ἐλυπήθην) 1. (akt.) *zarmoutit* 2. (pas.) *být zarmoucen, zarmoutit se, zesmutnět, posmutnět* || (préz.:) *λυπεῖσθαι býť smutný* | (aor.:) *λυπηθῆναι stát se smutným, zesmutnět* [26]
- λύπη, ης, ή** *zármutek, smutek; soužení* || *λύπην ἐπὶ λύπην* (Fp 2,27) *zármutek na zármutek* [16]
- Λυσανίας, ου, ό** *Lysaniáš, Lyzaniás* (tetrarcha Abilény: L 3,1) [1]
- Λυσίας, ου, ό** *Lysias* (velitel: Sk 23,26; 24,22) [2]
- λύσις, εως, ή** *odloučení; (v manželství:) rozvod, rozluka* (1K 7,27) [1]
- Λουσιτελέω** *prosπίνat* || (neos:) *Λουσιτελεῖ*

prospívá, je užitečné, je lepší (L 17,2)
[1]

Λύστρα, ἡ n. **τά** (dat. Λύστροις, ak. Λύστραν n. Λύστρα) *Lystra* (město v Lykaonii) [6]

λύτρον, ου, τό *výkupné* [2]

λυτρόομαι (aor. ἐλυτρώσαμην, pas. ἐλυτρώθην) *vykoupit* (ἀπό / ἐκ τινος z čeho); *osvobodit, zachránit* [3]

λύτρωσις, εως, ἡ *vykoupení; osvobození* || ποιέω λύτρωσιν = *λυτρόομαι* [3]

λυτρωτής, οῦ, ὁ *vykupitel, zachránce* (Sk 7,35) [1]

λυχνία, ας, ἡ *svícen; podstavec* (pro lampu) [12]

λύχνος, ου, ὁ *lampa, svítilna* (i přen.) [14]

λύω (aor. ἔλυσα, pf. pas. λέλυμαι, aor. pas. ἐλύθην, fut. pas. λυθήσομαι)

1. *uvolnit, rozvázat, odvázat* (i přen.)

2. *osvobodit, propustit* 3. *zrušit* (ἐντολήν *příkázání*); *zničit, zbořit* (i přen.)

4. (pas.) (o shromáždění) *rozpustit se, rozejít se; bortit se* [42]

Λῴς, ἴδος, ἡ *Lois* (Timotejova babička: 2Tm 1,5) [1]

Λώτ, ὁ (neskl.) *Lot* (Abrahámův synovec, příklad spravedlivého) [4]

M

μ' (číslice:) 40 (v.l. Sk 10,41) [0]

Μάαθ, ὁ (neskl.) *Mahat* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,26) [1]

Μαγαδάν, ἡ (neskl.) *Magadan* (místo u Genezaretského jezera: Mt 15,39) [1]

Μαγδαλά, ἡ (neskl.) *Magdala* (v.l. Mt 15,39) [0]

Μαγδαληνή, ἡς, ἡ *Magdalénská, Magdalena, z Magdaly* (přívlastek Marie, pocházející zřejmě z Magdaly u Genezaretského jezera) [12]

Μαγεδάλ viz *Μαγδαλά*
μαγεία, ας, ἡ *čarodějnví, kouzelnictví;* (pl.) *kouzla, čáry* (Sk 8,11) [1]

μαγεύω *provádět kouzla* (Sk 8,9) [1]

μάγος, ου, ὁ 1. *mág, mudrc, (perský) astrolog* 2. *kouzelník* [6]

Μαγώγ, ὁ (neskl.) *Magóg* (jméno národa nepřátelského Bohu: Zj 20,8) [1]

Μαδιάμ, ὁ (neskl.) *Midjan, Madian* (arabský národ: Sk 7,29) [1]

μαζός, οῦ, ὁ *prsní bradavka* (u muže); (pl.) *mužská hrud'* (v.l. Zj 1,13) [0]

μαθεῖν inf. aor. od *μανθάνω*

μαθητεύω (aor. ἐμαθήτευσα, pas. ἐμαθητεύθην) 1. *být učedníkem* (τινὶ *koho*)

2. (tr.) *získat za učedníka, učinit učedníkem* 3. (pas.) *stát se učedníkem* (τινὶ *koho, čeho*); *být vyučen* (τινὶ *v čem*) [4]

μαθητής, οῦ, ὁ 1. *učedník, žák* 2. *následovník* (Krista); *křesťan* [261]

μαθήτρια, ας, ἡ *učednice; křesťanka* (Sk 9,36) [1]

Μαθηθαῖος (i **Ματθ-**), **ου, ὁ** *Matouš* (jeden z apoštolů) [5]

Μαθηάτ, ὁ (neskl.) *Mathat* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,24.29) [2]

Μαθηθίας, ου, ὁ *Matěj, Mathias* (zvolený místo Jidáše: Sk 1,23.26) [2]

Μαθουσαλά, ὁ (neskl.) *Metuzalém, Matusalem* (děd Noemův v Ježíšově rodokmenu: L 3,37) [1]

μαῖνομαι *šilet, být šílený / pomatený / blázen / bez rozumu* [5]

μακαρίζω (fut. μακαριῶ) *blahoslavit, velebit* [2]

μακάριος, α, ον (komp. μακαριώτερος) *šťastný, blahoslavený, blažený* [50]

μακαρισμός, οῦ, ὁ *blahoslavenství* || λέγειν τὸν μακαρισμὸν τινος *prohlašovat za šťastného / blahoslavit* (koho) [3]

Μακεδονία, ας, ἡ *Makedonie* (římská provincie v severní části Řecka) [22]

Μακεδών, ὄνος, ὁ *Makedonec, Makedoňan* [5]

μάκελλον, ου, τό (*masný*) *trh, (masná) tržnice* (1K 10,25) [1]

μακράν (adv.) *daleko* (na otázku kde? i kam?) || *οί εἰς μακράν* (sc. *ὁδόν*) *ti, kteří jsou daleko* [10]

μακρόθεν (adv.) *z dáli, z dálky, z daleka* || *ἀπό μακρόθεν* *z daleka* [14]

μακροθυμέω (aor. *ἐμακροθύμησα*) *být trpělivý, vyčkávat, čekat; být shovívavý, mít trpělivost* (*ἐπι* *τινι* s *κῆμ*); *dávat si na čas* (*ἐπι* *τινι* u *koho*), *nechat čekat* (*ἐπι* *τινι* *koho*) [10]

μακροθυμία, ας, ἡ 1. *trpělivost, vytrvalost* 2. *shovívavost, velkodušnost* [14]

μακροθύμως (adv.) *trpělivě, klidně* (Sk 26,3) [1]

μακρός, ἄ, ὄν 1. *dlouhý* || *μακρά* (adv.) *dlouho* 2. *vzdálený, daleký* [4]

μακροχρόνιος, ον *dlouhověký, žijící dlouho* (Ef 6,3) [1]

μαλακία, ας, ἡ *slabost, choroba, nemoc* (Mt 4,23; 9,35; 10,1) [3]

μαλακός, ἡ, ὄν 1. (o věcech) *měkký; jemný* 2. (člověk) *změkčilý; (pasivně) homosexuální* (tak asi 1K 6,9) [4]

Μαλελεήλ, ὁ (neskl.) *Maleleel, -lél* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,37) [1]

μάλιστα (adv.; superl. od adv. *μάλα*, které se v NZ nevyskytuje) *nejvíce; především, nejspíše, zvláště, hlavně* [12]

μᾶλλον (adv.; komp. od *μάλα*) 1. *více; raději* || *πολλῶ μ. mnohem více* | *πόσσω μ. čím více / spíše* 2. *spíše; namísto toho* 3. (s kompar.) *tím* (*περισσότερον* *vice*) || *μ. δὲ* *ale spíše, přesněji řečeno* | (pleonasticky: *πολλῶ μ. κρείσσον* *mnohem lepší*) [81]

Μάλχος, ου, ὁ *Malchos, Malchus* (veleknězův sluha: J 18,10) [1]

μάμημ, ης, ἡ (pův. „máma“) *babička* (2Tm 1,5) [1]

μαμωνᾶς, ἄ, ὁ (dat. *-ᾱ*) *vlastnictví, majetek, mamon* [4]

Μαναήν, ὁ (neskl.) *Manahen, Mana-*

hem (jeden z proroků učitelů v Antiochii: Sk 13,1) [1]

Μανασσῆς, ἡ, ὁ (ak. *-ῆ*) *Manasse* (1.v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,10bis; 2. jeden z izraelských kmenů: Sk 7,6) [3]

μανθάνω (aor. *ἐμαθον*, inf. *μαθεῖν*, pf. *μεμάθηκα*) 1. *učit se, naučit se* (*τι* *čemu*, *co*); *poučit se* (*ἐν* *τινι* *na kom*) 2. *dovzvědět se* 3. *osvojit si, navyknout si* || *ἄργα* *μανθάνουσιν* (1Tm 5,13; vlož *asi* *εἶναι*) *navykají si zahálet* [25]

μανία, ας, ἡ *šilenství* (Sk 26,24) [1]

μάννα, τό (neskl.; z hebr., ale možná ovlivněno řeckým *ἡ μάννα* „zrnko“) *mana, nebeský pokrm* [4]

μαντεύομαι *věštit, předpovídat, prorokovat* (Sk 16,16) [1]

μαραίνομαι (fut. *μαρανθήσομαι*) *uvadnout, zahynout, zmizet* (Jk 1,11) [1]

μαράνα θά (aram. „[náš] Pane, přijď!“) *maranatha, přijď, Pane!*; (jiné dělení a chápání: *μαράν* *αθά* = *náš Pán přišel*) (1K 16,22) [1]

μαργαρίτης, ου, ὁ *perla* (i přen.) [9]

Μάρθα, ας, ἡ *Marta* (sestra Mariina [L 10,38nn.] a Lazarova [J 11,1nn.]) [13]

Μαρία, ας, ἡ i **Μαριάμ, ἡ** (neskl.) *Maria* (1. matka Ježíšova; 2. M. Magdarena; 3. sestra Marty a Lazara; 4. matka Jana Marka: Sk 12,12; 5. Marie Kleofášova: J 19,25; 6. matka Jakubova a Josesova: Mk 15,40; 7. křesťanka v Římě: Ř 16,6) [27 a 27]

Μάρκος, ου, ὁ *Marek* (Jan M., spolupracovník ap. Pavla i Petra) [8]

μάρμαρος, ου, ὁ *mramor* (Zj 18,12) [1]

μαρτυρέω (fut. *μαρτυρήσω*, aor. *ἐμαρτύρησα*, pf. *μεμαρτύρηκα*, pas. *μεμαρτύρημαι*, aor. pas. *ἐμαρτυρήθην*) 1. (akt.) *svědčit, být svědkem; dosvědčit, vydat svědectví, potvrdit; dát (dobré) vysvědčení, přisvědčit* (*τινι* *komu*) || *μαρτυρεῖτε* *ἐαυτοῖς*

(Mt 23,31) *dosvědčujete si* (tj. proti sobě), *sami potvrzujete* 2. (pas.) *být dosvědčen; dostat (dobré) vysvědčení* n. *uznání, být doporučen* [76]

μαρτυρία, ας, ἡ *svědectví, dosvědčení; vysvědčení, dobrá pověst* [37]

μαρτύριον, ου, τό *svědectví; důkaz* || *ἡ σκηνή τοῦ μαρτυρίου stánek svědectví / smlouvy* [19]

μαρτύρομαι (aor. ἐμαρτυράμην) 1. *vydat svědectví, dosvědčit; slavnostně prohlásit, ujistit (tvl koho)* 2. *zapřísahat, snažně žádat* [5]

μάρτυς, μάρτυρος, ὁ (dat. pl. μάρτυσιν) 1. *svědek (πρός τινα před kým)* 2. *svědek krve, mučedník* [35]

μασάομαι kousat, hryzat || *ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν (Zj 16,10) kousali se do jazyka* [1]

μασθός = **μαστός**

μαστιγῶ (fut. μαστιγῶσω, aor. ἐμαστιγῶσα) *bičovat, mrskat, šlehat; (přen.) trestat* [7]

μαστιζῶ bičovat (Sk 22,25) [1]

μάστιξ, ἴγος, ἡ 1. *bič; (pl.) bičování* 2. (přen. o nemoci) *metla, neduh, utrpení* [6]

μαστός, οὔ, ὁ *prsní bradavka, prs, prso; (pl.) hrud', prsa* [3]

ματαιολογία, ας, ἡ *prázdňé mluvení, planá řeč* (1 Tm 1,6) [1]

ματαιολόγος, ου, ὁ *mluvka, žvanil* (Tt 1,10) [1]

ματαιόομαι (aor. ἐματαιώθημ) *projevit se jako marný, být k ničemu, ukázat se jako pošelilý* (Ř 1,21) [1]

μάταιος, αἶα, ον *marný, prázdňý, zbytečný* [6]

ματαιότης, ητος, ἡ *marnost, pomíjivost, zbytečnost* [3]

μάτην (adv.) *zbytečně, nadarmo* [2]

Μαθθ- viz také Μαθθ-

Ματθάν, ὁ (neskl.) *Mat(t)an* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,15bis) [2]

Ματταθά, ὁ (neskl.) *Matatha, Mattath* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,31) [1]

Ματταθίας, ου, ὁ *Matatías, Matathias* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,25.26) [2]

μάχαιρα, ης, ἡ 1. *meč (pův. malý, ale i bez tohoto významu)* 2. (přen.) *válka; zabití; moc potrestat, potrestání* || *τὴν μ. φορεῖν nosit meč, mít trestní pravomoc* [29]

μάχη, ης, ἡ *boj; spor, hádka* || *μ. νομικὰί spory / hádky o zákon* [4]

μάχομαι *bojovat; přít se, být ve sporu (πρός τινα s kým)* [4]

μεγαλαυχέω *vychloubat se* (v. l. Jk 3,5) [0]

μεγαλεῖον, ου, τό *dobrodíni, veliký čin, mocný skutek* (Sk 2,11) [1]

μεγαλειότης, ητος, ἡ *velkolepost, vznešenost, sláva* [3]

μεγαλοπρεπής, ἑς *vznešený, velkolepý* (2Pt 1,17) [1]

μεγαλύνω (aor. ἐμεγάλυνα, pas. ἐμεγαλύνθημ) 1. *zvětšovat* || *μ. τὸ ἔλεος prokázat velké milosrdenství (μετά τινος komu)* 2. *velebit, vyyvyšovat* 3. (pas.) *být oslavován; vzrůst, zvětšit se* [8]

μεγάλως (adv.) *velice, velmi* (Fp 4,10) [1]

μεγαλωσύνη, ης, ἡ *vznešenost, velkolepost, velebnost* [3]

μέγας, μεγάλη, μέγα (komp. μεζῶν i μεζότερος, superl. μέγιστος) *velký; obrovský, značný; dospělý; významný; velkolepý, podivuhodný; vychloubačný, nabubřelý* || *ὁ μεζῶν ὑμῶν největší z vás | οἱ μεγάλοι (Mt 20,25) mocní, panovníci | οὗ μέγα οὖν (2K 11,15) není tedy nic zvláštního* [243]

μέγεθος, ους, τό *velikost* (Ef 1,19) [1]

μεγιστάν, ἄνος, ὁ *významná osoba, hodnostář* (hl. v pl.) [3]

•μεγιστος, ης, ον superl. od μέγας **μεθερμηνεύω** *překládat, tlumočit* || *ὁ ἔστιν μεθερμηνεύομενον což (v překladu) znamená* [8]

μέθη, ης, ἡ *opilost*; (i v pl.) *pitka* [3]
μεθιστάνω viz násl.
μεθίστημι i **μεθιστάνω** (aor. μετέστησα, part. μεταστήσας, aor. pas. μετεστάθην, konj. μετασταθῶ) 1. přemístít, přenést (i přen.) 2. odstranit, zbavit (ἐκ τῆς οἰκονομίας správcovství) 3. svést, přivést k odpadu [5]
μεθοδεία, ας, ἡ *prohnanost; lest, lstivost*; (pl.) *nástrahy* (Ef 4,14; 6,11) [2]
μεθόριον, ου, τό *hranice, hraniční území* (v.l. Mk 7,24) [0]
μεθύσκομαι (aor. ἐμεθύσθην, což někt. spojují s μεθύω) *opít se* (τινί n. ἐκ τινος čím) [5]
μέθυσος, ου, ὁ *opilec, pijan* (1K 5,11; 6,10) [2]
μεθύω (jen prez. a impf., někt. však sem počítají i tvary aor. ἐμεθύσθην) *být podnapilý, být opojený* [5]
μειγ- viz **μιγ-**
•μειζότερος, α, ον var. komp. od μέγας
•μείζων, μείζον (gen. μείζονος, ak. μείζων, μείζον) komp. od μέγας
•μείναι, μείνιν inf. a imp. aor. od μένω
μέλας, μέλαινα, μέλαν, gen. ανος, αίνης, ανος *černý* || τὸ μέλαν *inkoust* [6]
Μελεά, ὁ (neskl.) *Melea* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,31) [1]
μέλει (neos.; s dat. osoby) *starat se, mít starost* (τινός / περι τινος o koho, oč), *dbát* (περι τινος nač); *vadit* || μή σοι μελέτω *nedělej si starosti, netrap se* (τίμ) [10]
μελετάω *přemýšlet, uvažovat; připravovat si* (v myšlenkách); *osnovat* [2]
μέλι, ιτος, τό *med* [4]
μελισσιος, ον *včelí* || μελισσιον κηρίον *plástev medu* (v.l. L 24,42) [0]
Μελίτη, ης, ἡ *Melite, Malta* (ostrov v Středozevní moři: Sk 28,1) [1]
μέλλω (impf. ἐμελλον i ἤμελλον, fut. μελήσω) 1. (s inf. prez., aor. n. fut.) *chystat se, hodlat, chtít, mít v úmys-*

lu, zamýšlet, (slouží také k vyjádření budoucího času) || ἐσήμανεν ... λιμὸν μεγάλην μελλειν ἔσεσθαι (Sk 11,28) *předpověděl ... že nastane velký hlad* | προσεδόκων αὐτὸν μελλειν πιπρασθαι (Sk 28,6) *čekali, že oteče* | ἤμελλεν τελευτᾶν (L 7,2) *byl blízko smrti / umíral* | τὸ μέλλον *budoucnost* | μέλλων, ουσα, ον *budoucí* 2. *muset, mít povinnost; mít* (co dělat apod.) || Ἠλλας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι (Mt 11,14) *Eliáš, který má přijít* 3. *zdráhat se, otálet, váhat* || τί μέλλεις; (Sk 22,16) *co (ještě) váháš?* [109]

μέλος, ους, τό 1. (tělesný) *úd* 2. (osoba) *úd, člen* || ἀλλήλων μέλη (Ř 12,5) *údy vůči sobě navzájem* [34]

Μελχι, ὁ (neskl.) *Melchi* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,24.28) [2]

Μελχισέδεκ, ὁ (neskl.) *Melchisedech, Melchizedech* (král Salemu v Abrahámově době) [8]

μέλω viz **μελεῖ**

•μεμάθηκα pf. od **μανθάνω**

μεμβράνα, ης, ἡ (z lat. *membrana* „blána“) *pergamen* (2Tm 4,13) [1]

•μεμενήκεισαν plpf. 3. pl. od μένω

•μεμιαμαι pf. pas. od **μιαίνω**

•μέμνημαι pf. od **μιμνήσκομαι**
μέμφομαι (aor. ἐμεμνάμην) *kárat* (τινά / τινί koho), *plísniť, hanět, tupit, vytýkat* (τινά n. τινί komu) [2]

μεμψίμοιρος, ον *nespokojený* (Ju 16) [1]

μέμψις, εως, ἡ *důvod stížnosti, výtká* (v.l. Ko 3,13) [0]

μέν (část.) 1. *opravdu, sice*, (často se nepřekládá) || μέν ... δέ n. ἀλλά n. πλὴν (n. druhý člen je třeba domyslet) *sice ... ale* | (bez přeložení:) ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ (1K 1,12) *já jsem Pavlův, a(le) já Apolův* 2. (stojí u prvního členu ve výřtu) *δς / ὁ μέν ... δς / ὁ δέ jeden ... druhý* | *δς μέν ... καὶ ἄλλος / ἕτερος jeden ... druhý* | ἄλλος

μὲν ... ἄλλος δὲ *jeden ... druhý* | τοῦτο μὲν ... τοῦτο δὲ *jednak ... jednak* | ὥδε μὲν ... ἐκεῖ δὲ *zde ... tam, v jednom případě ... v druhém případě (však)* 3. (s jinými část.) μὲν οὖν (shrnuje to, co bylo řečeno n. uvádí něco nového v návaznosti na to, co předchází; zř. protiklad) *tedy, pak; ale, však* n. se nepřekládá [180]

Μεννά, ὁ (neskl.) *Menna* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,31) [1]

μενοῦν (část.) *ovšem; ano, spíše; naopak* (L 11,28) [1]

μενοῦνγε (část.) *ovšem; nebo spíše* || ἄλλὰ μενοῦνγε (Fp 3,8) *ba ještě víc* [3]

μέντοι (část.) 1. *vsutku, zajisté* 2. *však, avšak, nicméně, přesto* [8]

μῆνω (fut. μῆνω, aor. ἔμεινα, imp. μῆνον, inf. μῆναι, plpf. μεμνήκειν) 1. (intr.) *zůstat, trvat, setrvat; existovat / žít / platit dál; mít trvání; bydlet* (καθ' ἑαυτὸν [Sk 28,16] *soukromě, sám*) || οὐχὶ μῆνον σοὶ ἔμενον (Sk 5,4) *což-pak nepatřilo tobě, když jsi ho (= pole) měl* (tj. zůstávalo neprodáno) 2. (tr.) *očekávat; čekat* (τινά na koho) [118]

μερίζω (aor. ἐμέρισα, pf. μεμέρικα, pas. μεμέρισμαι, aor. pas. ἐμερίσθην) 1. *dělit, rozdělit* 2. *udělit, přidělit* [14]

μερίμνα, ης, ἡ *starost* (τινός οὐ) [6]

μεριμνάω (fut. μεριμήσω, aor. ἐμεριμήσα) *starat se, mít starost* (τι / τινί / περί τινος οὐ), *dělat si starosti* [19]

μερίς, ἰδος, ἡ 1. *díl, část; podíl; účast* || τὴν ἀγαθὴν μερίδα (L 10,42) *lepší podíl / úděl* 2. *oblast, okres* [5]

μερισμός, οὔ, ὁ 1. *rozdělení, dělení* 2. *udělení, přidělení* (Žd 2,4; 4,12) [2]

μεριστής, οὔ, ὁ *rozdělovatel, rozhodčí* (o dědickém podílu: L 12,14) [1]

μέρος, οὐς, τό 1. *část, díl, podíl; kus, kousek* || ἀνὰ μέρος *každý zvlášť* | ἀπὸ μέρος *zčásti* | κατὰ μέρος *jednotlivě* | ἐκ μέρος *částecně, nedokonale;*

jednotlivě | τὸ ἐκ μέρος *co je nedokonale* | μέρος τι *částecně, zčásti* 2. *podíl, místo; osud; záležitost, věc, případ; obor, řemeslo* || ἐν μέρει *εὐρηστικé* *ohledně / kvůli svátku* 3. *tá měřh krajina, území; strana, bok* [42]

μεσάζω *být uprostřed* (v.l. J 7,14) [0]

μεσημβρία, ας, ἡ 1. *poledne* 2. *jih* (Sk 8,6; 22,6) [2]

μεσιτεύω (aor. ἐμεσίτευσα) *být prostředníkem, zprostředkovat; zaručit se* (ὄρκω *přísahou*: Žd 6,17) [1]

μεσίτης, ου, ὁ *prostředník* (θεοῦ καὶ ἀνθρώπων *mezi Bohem a lidmi*) [6]

μεσονύκτιον, ου, τό *půlnoc* [4]

Μεσοποταμία, ας, ἡ *Mezopotámie* (území mezi řekami Eufratem a Tigridem: Sk 2,9; 7,2) [2]

μέσος, η, ον *prostřední, střední* || μέσος αὐτῶν (L 22,55) *(doprostřed) mezi ně, k nim* | τὸ μέσον *střed; půlka* | κατὰ μέσον τῆς νυκτός (Sk 27,27) *kolem půlnoci, o půlnoci* | ἐν (τῷ) μέσῳ (+ gen.) *uprostřed, před* | εἰς (τὸ) μέσον *doprostřed, mezi* | ἐκ μέσου (+ gen.) *z(e), od* | ἀνὰ μέσον *mezi, uprostřed* | μέσον (adv.) *uprostřed* [58]

μεσότοιχον, ου, τό *dělicí stěna, mezistěna* (Ef 2,14) [1]

μεσουράνημα, τος, τό *střed nebe, vrchol oblohy, zenit* [3]

μεσῶ *být ve středu, dospět do středu* (J 7,14) [1]

Μεσσίας, ου, ὁ *Mesiáš, Pomazaný, Kristus* (J 1,41; 4,25) [2]

μεστός, ἡ, ὄν *plný; naplněný* (τινός čím) || ὀφθαλμούς ... μεστοὺς μοιχάλιδος (2Pt 2,14) *oči (jen) pro cizoložnici* [9]

μεστόω (pf. pas. μεμέστωμαι) *naplnit* (τινός čím; Sk 2,13) [1]

μετά (předl.) 1. (s gen.) *s(e), u, při, mezi; vůči, pro, (instr.), (dat.)* || μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ (Sk 13,17) *zdvi-*

ženou paží, *mocným zásahem* | μετά τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ (Mk 14,62) *na nebeských oblacích* | μετά τοῦ προσώπου τινός *před někým* | ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ (L 10,37) *ten, který mu prokázal milosrdenství – sr. σύν 2. (s ak.) po, za (čas i místo)* || μετά τὸ δειπῆσαι *po večeři* | μετά δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα (Žd 9,3) *a za druhou oponou* [468+1]

μεταβαίνω (fut. μεταβήσομαι, aor. μετέβην, imp. μετάβα i μεταβῆθι, part. μεταβάς, pf. μεταβέβηκα) 1. *přejít, přemístit se, přesídlit 2. odejít* [12]

μεταβάλλομαι (part. aor. μεταβαλόμενος) *změnit názor* (Sk 28,6) [1]

μετάγω (aor. μετήγαγον) *zaměřit jiným směrem, změnit směr; řídit, ovládat* (Jk 3,3,4) [2]

μεταδίδωμι (part. μεταδιδούς, aor. μετέδωκα, konj. μεταδῶ, imp. 3. sg. μεταδότω, inf. μεταδοῦναι) *předat, odevzdat, dát, sdělit* [5]

μετάθεσις, εως, ἡ *přenesení; přeměnění, změna* [3]

μεταίρω (aor. μετήρα) *odejít* (Mt 13,53; 19,1) [2]

μετακαλέομαι (aor. μετεκάλεσα) *zavolat k sobě, pozvat* [4]

μετακινέω *odstranit, odvést, odvrátit;* (pas.) *nechat se odvrátit* (Ko 1,23) [1]

μεταλαμβάνω (aor. μετέλαβον, inf. μεταλαβεῖν) *dostat podíl (tinós na čem), účastnit se (tinós čeho); dosáhnout; obdržet; najít (καιρός čas)* || *μ. τροφῆς (po)jíst* [7]

μετάληψις, εως, ἡ *účasť, podíl; užívání, požívání* (1Tm 4,3) [1]

μεταλλάσσω (aor. μετήλλαξα) *vyměnit, zaměnit (τι εἰς τι n. τι ἔν τινι co zač)* (Ř 1,25,26) [2]

μεταμέλομαι (aor. μετεμελήθην, fut. μεταμεληθήσομαι) 1. *lítovat (abs.) 2. změnit své rozhodnutí* [6]

μεταμορφόομαι (aor. μετεμορφώθην, pf. μεταμεμόρφωμαι) *přeměnit se, změnit se; být změněn, být přetvářen (τι v co); nechat se přetvářet* [4]

μετανόεω (aor. μετενόησα) *změnit smýšlení; konat pokání, obrátit se (ἀπό / ἐκ τινός od čeho), mít lítost (ἐπι τινι kvůli čemu)* [34]

μετάνοια, ας, ἡ *pokání, obrácení; odvrácení se (ἀπό τινός od čeho); lítost* [22]

μεταξύ 1. (adv.) *uprostřed; následně* || *εἰς τὸ μεταξύ σάββατον* (Sk 13,42) *příští sobotu* | *ἐν τῷ μεταξύ μεζιτῖμ* | *μ. ἀλλήλων mezi sebou, navzájem* 2. (předl. s gen.) *mezi; uprostřed* [9]

μεταπέμπομαι (aor. μετεπεμψάμην, imp. μεταπέμψαι, pas. μετεπέμφθην) 1. *poslat (τινά pro koho), nechat přijít 2. (pas.) být pozván, být nechán zavolat* [9]

·μετασταθῶ konj. aor. pas. od μεθίστημι

·μεταστήσας part. aor. od μεθίστημι

μεταστρέφω (aor. μετέστρεψα, pas. μετεστράφην, fut. pas. μεταστραφήσομαι) 1. *přeměnit; (přen.) převrátit, překroutit 2. (pas.) být změněn, změnit se* [2]

μετασχηματίζω (fut. μετασχηματίσω, aor. μετεσχημάτισα) 1. *přetvořit, přeměnit 2. (v myšlenkách) přenést, vztáhnout (εἰς tina na koho) 3. (med.) přetvařovat se, vydávat se (εἰς / ὡς tina za koho)* [5]

μετατίθημι (aor. μετέθηκα, pas. μετετέθην) 1. *přenést (jinam) 2. proměnit, přeměnit 3. (med.) odvrátit se, odpadnout* [6]

μετατρέπω (imp. aor. pas. 3. sg. μετατραπήτω) *změnit, obrátit* (Jk 4,9) [1]

μεταφουτεύω *přesadit* (v.l. L 17,6) [0]

·μετέβην aor. od μεταβαίνω

μετέπειτα (adv.) *potom, pak; později* (Žd 12,17) [1]

• **μετέστησα** aor. od μεθίστημι
μετέχω (aor. μετέσχον, pf. μετέσχηκα)
mít podíl, podílet se, mít účast (τινός i ek tinos na čem); *požívat* (τινός co) || πάς γάρ ὁ μετέχων γάλακτος (Žd 5,13) *každý totiž, kdo pije mléko* [8]

μετεωρίζομαι *být neklidný / úzkostlivý, znepokojovat se* (L 12,29) [1]

• **μετήλλαξα** aor. od μεταλλάσσω

• **μετήρα** aor. od μεταίρω

μετοικεσία, ας, ἡ *vysídlení, deportace* || μ. Βαβυλώνας *babylonské zajetí* (Mt 1,11.12.17bis) [4]

μετοικίζω (fut. μετοικιῶ, aor. μετώκισα) *přesídlit, vysídlit, přestěhovat* (Sk 7,4.43) [2]

μετοχή, ἡς, ἡ *společenství* (τινὶ καὶ τινι čeho s čím), *podíl, (společná) účast* (2K 6,14) [1]

μέτοχος, ον *účasten, účastný* || ὁ μ. *účastník, společník, druh* [6]

μετρησέω (aor. ἐμέτηρασα, fut. pas. μετρηθήσομαι) 1. (z.) *měřit, vyměřit* 2. (přen.) *naměřit, vyměřit, udělit; hodnotit* [11]

μετρητής, οῦ, ὁ *míra, metretes* (antická dutá míra = asi 39 l), *vědro* (J 2,6) [1]

μετριοπαθέω *být mírný / soucitný* (τινὶ vůči komu), *mít soucit, spolucítit* (τινὶ s kým; Žd 5,2) [1]

μετρίως (adv.) *mírně* || οὐ μετρίως *ne-málo, značně* (Sk 20,12) [1]

μέτρον, ου, τό *míra; měřítko; měřidlo* || οὐκ ἐκ μέτρου (J 3,34) *bez odměrování, hojně, bez míry* [14]

• **μετώκισα** aor. od μετοικίζω

μέτωπον, ου, τό *čelo* [8]

μέχρι i (jen před samohl.) **μέχρις** 1. (předl. s gen.) *až do, až k* 2. (spojka) *dokud ne, až* || (většinou:) *μέχρι οὐ (ἄν) dokud ne, až* [17]

μή (záporná část. a sp.) 1. (záporka ve spojení s jiným způsobem než ind.) *ne, ne-* || μή γράφε (J 19,21) *nepiš*

(tj. tak to nemá být!) | ὁ μὴ ἔχων *kdo nemá* | ἡ μὴ κριθήτε (Mt 7,1) *abyste nebyli (od)souzeni* | (i s ind.) ὅτι μὴ πεπιστευκεν (J 3,18) *protože neuvěřil* 2. (v otázce při očekávání záporné odpovědi) *copak, cožpak* (n. se nepřekládá); (v nepřímé otázce:) *zda ne* || μή οὐ vyjadřuje očekávání kladné odpovědi 3. (sp.) *aby ne*, (po slovesech obavných také:) *že* || βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ (Mt 24,4; Mk 13,5) *dávejte si pozor, aby vás někdo nesvedl* | μή που *aby nikde; aby nikam* 4. οὐ μή (s konj. aor., méně často s ind. fut.) *nikterak, vůbec ne – viz též οὐ* || μή γε viz násl. [1043]

μήγε v NA psáno zvlášť (μή γε); jen ve spojení ei δὲ μή γε *jinak; ne-li* [0]

μηδαμῶς (adv.) *naprosto ne, nikterak, vůbec ne* (Sk 10,14; 11,8) [2]

μηδέ (sp.) *a ne; ani, ani ne* || μηδὲ ... μηδὲ *ani ... ani* [56]

μηδεῖς, μηδεῖα, μηδέν 1. *žádný* 2. *nikdo, nic* || μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδὸν (L 9,3) *nic si na cestu neberte* 3. (adv.) *μηδέν nikterak, vůbec ne* [89]

μηδέποτε (adv.) *nikdy* (2Tm 3,7) [1]

μηδέπω *ještě ne* (Žd 11,7) [1]

Μῆδος, ου, ὁ *Méd* (obyvatel kraje v Malé Asii: Sk 2,9) [1]

μηθὲν = *μηδέν* (Sk 27,33) [1]

μηκέτι *už ne* || μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται (Mt 21,19) *ať se na tobě už neurodí ovoce* [22]

μηκος, ους, τό *délka* [3]

μηκόνομαι *prodloužit se, vyrůst* (do délky) (Mk 4,27) [1]

μηλωτή, ἡς, ἡ *ovčí kůže* (Žd 11,37) [1]

μήν (část., v NZ jen ve spojení:) *ei μήν zajisté, vskutku* (Žd 6,14) [1]

μήν, μηνός, ὁ 1. (kalendární) *měsíc* || κατὰ μήνα ἕκαστον *každý měsíc* 2. (Ga 4,10 možná:) *novoluní* [18]

μηνῶν (aor. ἐμήνυσα, pas. ἐμηνύθην)

oznámít, ohlásit; ukázat, naznačit
[4]

μήποτε 1. (sp.; s konj. n. fut.) *aby ne* || μήποτε ἔσται (Žd 3,12) *aby nebylo* (sc. srdce) 2. (tázací část.) *zda snad, snad* || μήποτε αὐτὸς εἶη ὁ Χριστός (L 3,15) *zda snad on není Mesiáš* 3. *nikdy* || μήποτε ἰσχύει (Žd 9,17) *nemá platnost* [25]

μήπου = μή που

μήπω (adv.) *ještě ne* [2]

μήπως = μή πως

μηρός, οὐ, ὁ *stehno* (Zj 19,16) [1]

μήτε *a ne, ani* || μήτε ... μήτε *ani ... ani* (oproti μηδέ se jedná o členy podobného rázu) [34]

μήτηρ, τρος, ἡ *matka* (i přen.) [83]

μήτι 1. (μη [2.] + τι) *cožpak?, snad?* n. se nepřekládá; vyjadřuje očekávání záporné odprovědi 2. *ei μήτι (ἄν) jestliže ne, leda(že)* || μήτι γε viz násl. [18]

μήτιγε = μήτι γε (jedno slovo v GNT) *nemluvě o, čím spíše* (1K 6,3) [0 n. 1]

μήτρα, ας, ἡ (*mateřské*) *lůno, (mateřský) život* [2]

μητρολόας, ου, ὁ *vrah matky, matkovrah* (1Tm 1,9) [1]

μητρόπολις, εως, ἡ *hlavní město* (subscription 1 Tm) [0]

μία viz εἷς, μία, ἕν

μιάνω (aor. ἐμίανα, pf. pas. μεμίαμαι, aor. pas. ἐμιάνθην) 1. *poskvrnit (sárka tělo), pošpinit (morálně n. kulticky)* 2. (pas.) *poskvrnit se, stát se nečistým; být nakažen, nakazit se* [5]

μιασμα, τος, τό *poskvrna, hanebný čin* (2Pt 2,20) [1]

μιασμός, οὐ, ὁ *poskvrnění, poskvrna; (mravní) nečistota* (2Pt 2,10) [1]

μίγμα, τος, τό *směs* (J 19,39) [1]

μίγνυμι (aor. ἐμίξα, pf. pas. μέμιγμαι) *smíchat, smísit (μετά τινος i ἔν τινι n. τινί s čím)* [4]

μικρός, ἄ, ὄν *malý* (i postavou), *ne-*

patrný; mladý, mladší || (τὸ) μικρόν *kousek; maličko; krátce, chvilku, okamžik* | μικρόν τι *trochu* | (komp.) μικρότερος *menší, nejmenší* [46]

Μίλητος, ου, ἡ *Miléť* (město nedaleko Efesu) [3]

μίλιον, ου, τό *míle* (římská = asi 1478 m; Mt 5,41) [1]

μιμέομαι (aor. ἐμίμησάμην) *napodobovat, následovat* (či příklad) [4]

μιμητής, οὐ, ὁ *napodobovatel, následovník* [6]

μιμηήσκομαι (fut. μνησθήσομαι, aor. ἐμνήσθη, imp. μνήσθητι, pf. μέμνημαι) 1. *vzpomenout si, upamatovat se* (tínos na koho, nač) 2. (pas. význ.) *nebýt zapomenut (ἐνώπιον τοῦ θεοῦ před Bohem)* [23]

μισέω (impf. ἐμίσουν, fut. μισήσω, aor. ἐμίσησα, pf. μεμίσηκα, pas. μεμίσημαι) *nenávidět, ošklivit si; (podle hebr.) méně milovat, klást na druhé místo* [40]

μισθαποδοσία, ας, ἡ *odplata; odměna, mzda* [3]

μισθαποδότης, ου, ὁ *odplatitel; ten, kdo odměňuje* (Žd 11,6) [1]

μισθιος, ου, ὁ *nádeník, námezdní dělník* (L 15,17.19) [2]

μισθόομαι (aor. ἐμισθωσάμην) *najmout si, najmout* (pro sebe) (Mt 20,1.7) [2]

μισθός, οὐ, ὁ *odměna (πολύς hojná), odplata; mzda* [29]

μισθωμα, τος, τό *nájem; najatý byt* (Sk 28,30) [1]

μισθωτός, οὐ, ὁ *námezdní dělník, nádeník; najatý člověk* [3]

Μιτυλήνη, ης, ἡ *Mitylene, Mityléné* (hl. město ostrova Lesbos: Sk 20,14) [1]

Μιχαήλ, ὁ (neskl.) *Michael* (archanděl: Ju 9; Zj 12,7) [2]

μνά, ἄς, ἡ *mina* (řecká mince = 100 drachem = 1/60 talentu); (volně:) *hřivna* (L 19,13-25) [9]

μνάομαι *dvořit se ženě* || part. pf. μεμνημένη *zasnoubená* (v.l. L 1,27) [0]
Μνάσων, ὠνος, ὁ Mnason (křesťan z Kypru: Sk 21,16) [1]

μνεῖα, ας, ἡ *vzpomínka* (τινός na koho); (*vzpomínka a*) *zmínka* || μνεῖαν ποιῆσθαι *pamatovat* (τινός na koho, nač) [7]

μνήμα, τος, τό *hrob* [8]

μνημείον, ου, τό *hrob, náhrobek; pomník, památník* [40]

μνήμη, ης, ἡ *vzpomínka, památka* || μ. ποιεῖσθαι *připomínat si* (τινός co) (2Pt 1,15) [1]

μνημονεύω (aor. ἐμνημόνευσα) 1. *vzpomínat, pamatovat si, myslet* (τινός n. τινά, τι n. περί τινος na koho, nač) 2. *zmínit se* (τινός o kom) [21]

μνημόσυνον, ου, τό *vzpomínka, památka* (τινός na koho) || αἱ προσευχαῖ σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ (Sk 10,4) *tvé modlitby a almužny vystoupily jako pamětní oběť k Bohu* (podle hebr. מִנְחָה) n. ... *vystoupily k Bohu a on na ně pamatuje* (tj. přijal je) [3]

• **μνησθήσομαι** fut. od μμνήσκομαι

• **μνήσθητι** imp. aor. od μμνήσκομαι

μνηστεύομαι (pf. ἐμνήστευμαι n. μεμν-, aor. ἐμνηστεύθην) *být zasnouben* (τινί s kým), *stát se nevěstou / snoubenkou* [3]

μογιλάλος, ον *obtížně mluvící; němý* (Mk 7,32) [1]

μόγις (adv.) *stěží, obtížně, sotva* (L 9,39) – sr. μόλις [1]

μόδιος, ου, ὁ *nádoba, vědro, modius* (míra na obilí = asi 8,7 l) [3]

μοιχαλῖς, ἰδος, ἡ *cizoložnice; (přen.) nevěrnost* || (jako adj. μοιχαλῖς, ἰ) γεγενηὰ μοιχαλῖς *pokolení nevěrné* [7]

μοιχάομαι *cizoložit, dopustit se cizoložství* (ἐπί τινα vůči komu) [4]

μοιχεῖα, ας, ἡ *cizoložství* [3]

μοιχεύω (fut. μοιχεύσω, aor. ἐμοίχευσα, pas. ἐμοιχεύθην) 1. *dopustit se cizoložství, cizoložit* (τινά n. μετά τινος s kým; i přen.) 2. (pas., o ženě-) *být svedena k cizoložství, cizoložit* [15]

μοιχός, οῦ, ὁ *cizoložník* (i přen.) [3]

μόλις (adv.) *stěží, obtížně, sotva* [6]

Μόλοχ i **Μολόχ, ὁ** (neskl.) *Moloch* (kanaanajsko-fénické božstvo: Sk 7,43) [1]

μολύνω (aor. ἐμόλυνα, pas. ἐμόλύθην) 1. *pošpinit, poskvrnit* (i přen.) 2. (pas.) *poskvrnit se* [3]

μολυσμός, οῦ, ὁ *poskvrna, poskvrnění* (2K 7,1) [1]

μομφή, ης, ἡ *stížnost, výtky* (Ko 3,13) [1]

μονή, ης, ἡ *přibytěk, obydlí; přebývání* (J 14,2.23) [2]

μονογενής, ἑς *jednorozený; jediný* [9]

μονόομαι (pf. μεμόνωμαι) *být bez přítelů, žít osamocně* || μεμονωμένη *osamocená, osamělá* (1Tm 5,5) [1]

μόνος, η, ον 1. *jediný, samotný, osamocený, sám* || κατὰ μόνας *sám, osamocen* | τὰ ὀθόνια μόνα (L 24,12) *jen pruhy plátna* 2. *μόνον* (n jako adv.) *jenom, jediné, pouze* || οὐ / μή *μόνον* ... ἀλλὰ καὶ *nejen ... ale i* [115]

μονόφθαλμος, ον *jednooký* [2]

μορφή, ης, ἡ *podoba, tvar; vzhled; způsoby bytí; (?) přirozenost* [3]

μορφώω (aor. pas. ἐμορφώθην) *utvářet, připodobnit* || μέχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν (Ga 4,19) *dokud nebudete připodobněni Kristu n. dokud ve vás Kristus nenabude podoby* [1]

μόρφωσις, εως, ἡ 1. *ztělesnění, ztvárnění, pravý výraz* 2. *vnější podoba, zdání* [2]

μοσχοποιέω (aor. ἐμοσχοποίησα) *zhotovit tele* (jako modlu) (Sk 7,41) [1]

μόσχος, ου, ὁ *tele, býček* [6]

μουσικός, οῦ, ὁ *hudebník* (Zj 18,22) [1]

μόχθος, ου, ὁ *námaha, těžká práce* [3]

μυελός, ου, ὁ *morek* (Žd 4,12) [1]
μυέομαι (pf. μεμύημαι) *být zasvěcen, být (důvěrně) obznaněn, naučit se (+ inf.)* (Fp 4,12) [1]
μυθος, ου, ὁ *báj(e), báchorka, povídačka, smyšlenka* [5]
μυκάομαι *řvát* (Zj 10,3) [1]
μυκτηρίζω *zesměšňovat, vysmívat se (tívat komu); (pas.) nechat se posmívat* (Ga 6,7) [1]
μυλικός, ή, ὄν *mlýnský* || λιθος μ. *mlýnský kámen* (L 17,2) [1]
μύλινος, η, ον *mlýnský* (Zj 18,21) [1]
μύλος, ου, ὁ 1. *mlýn* 2. *mlýnský kámen* || μ. ὄνυκος *velký (dosl. „oslí“)* *mlýnský kámen* [4]
μυλών, ὠνος, ὁ *místo, kde je mlýn; mlýn* (v.l. Mt 24,41) [0]
Μύρα, ων, τά *Myra* (město na pobřeží Lycie: Sk 27,5) [1]
μυριάς, ἄδος, ή *myriada, deset tisíc; (obrovské) množství* [8]
μυρίω (aor. ἐμύρισα) *pomazat* (τὸ σῶμα τέλο) (Mk 14,8) [1]
μύριοι, αι, α *deset tisíc* (Mt 18,24) [1]
μυρίος, α, ον *nesčetný; (v pl. také:) tisíce* (1K 4,15; 14,19) [2]
μύρον, ου, τό *vonná mast; vonný olej* [14]
Μυσία, ας, ή *Mysie* (kraj v Malé Asii: Sk 16,7,8) [2]
μυστήριον, ου, τό *tajemství; skrytý význam; tajná nauka* || λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ (1K 2,7) *mluvíme o tajuplné Boží moudrosti n. o tajemství B. moudrosti* [28]
Μυτιλήνη viz Μιτυλήνη
μυωπάζω *být krátkozraký, vidět krátkozrince* (i přen.) (2Pt 1,9) [1]
μώλων, ὠπος, ὁ *podlitina, jizva, rána* (1Pt 2,24) [1]
μωμάομαι (aor. ἐμωμήσασθην, pas. ἐμωμήθην) 1. *zesměšnit, znevážit; (možná:) podezřívát* 2. (pas.) *být znevážen; ztratit dobrou pověst* (2K 6,3; 8,20) [2]

μῶμος, ου, ὁ *nedostatek, vada; skvrna, poskvrna* (i přen.; 2Pt 2,13) [1]
μωραίνω (aor. ἐμώρανα, pas. ἐμωράνην) 1. *usvědčit z poštilosti, ukázat jako poštilost* 2. *pokazit, učinit nepoživatelným* 3. (pas.) *stát se poštilým; ztratit chuť, stát se nepoživatelným* [4]
μωρία, ας, ή *poštilost, bláznovství* [5]
μωρολογία, ας, ή *hloupé řeči, poštilost* (Ef 5,4) [1]
μωρός, ἄ, ὄν *poštilý, bláznivý, hloupý; nesmyslný* || ὄ μ. *blázen* [12]
Μωσῆς viz násl.
Μωϋσῆς, ἔως, ὁ *Mojžíš* [80]

N

Ναασσών, ὁ (neskl.) *Naason, Náson* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,4bis; L 3,32) [3]
Ναγαί, ὁ (neskl.) *Nagaj, Nagai* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,25) [1]
Ναζαρά n. **Ναζαρέτ** (i -πέθ), **ή** (neskl.) *Nazaret* (Ježíšův domov) [12]
Ναζαρηνός, οῦ, ὁ *Nazaretský* (Ježíšův přídomek) [6]
Ναζωραῖος, ου, ὁ (pro autory nz. knih asi též význ. jako předch.) *Nazorejský, Nazaretský* [13]
Ναθάμ, ὁ (neskl.) *Natham* (Davidův syn v Ježíšově rodokmenu: L 3,31) [1]
Ναθαναήλ, ὁ (neskl.) *Natanael* (Ježíšův učedník) [6]
ναί (část.) *ano; zajisté* [33]
Ναιμάν, ὁ (neskl.) *Náman* (velitel syrského vojska: L 4,27) [1]
Ναῖν, ή (neskl.) *Naim, Naim* (místo v Galileji: L 7,11) [1]
ναός, οῦ, ὁ *chrám* (i přen.); *model chrámu;* (vnitřní část chrámu:) *svatyně* [45]
Ναοῦμ, ὁ (neskl.) *Nahum* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,25) [1]

νάρδος, ου, ή *nard, nardový olej* [2]
Νάρκισσος, ου, ό *Narcisus* (římský křesťan: Ř 16,11) [1]
ναυαγέω (aor. ἐνανάγησα) *ztroskotat* (s lodí; přen.: περι̣τι v čem) [2]
ναύκληρος, ου, ό *lodář, rejdář, kapitán* (Sk 27,11) [1]
ναῦς, νεώς, ή (ak. ναῦν) *lod'* (většinou větší; Sk 27,41) [1]
ναύτης, ου, ό *lodník, námořník* [3]
Ναχώρ, ό (neskl.) *Nachor* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,34) [1]
νεανίας, ου, ό *mladý muž, mladík* [3]
νεανίσκος, ου, ό 1. *mladík, mladý muž* 2. *sluha, služebník* [11]
Νέα Πόλις (skloňuje se souběžně) *Neapolis, Neapol* (město na pobřeží Makedonie: Sk 16,11) [1]
νεῖκος, ους, τό *viz νίκος*
νεκρός, ά, όν *mrtvý* (i přen.) || *ó* *νεκρός mrtvý člověk, mrtvý* | *ἐπι̣ νεκροῖς v připadě smrti, po smrti* | *ζωή ἐκ νεκρῶν* (Ř 11,15) *život ze smrti, oživení mrtvých* [128]
νεκρώω (aor. ἐνέκρωσα, part. pf. pas. νενεκρωμένος) *umrtvovat, usmrčovat* (i přen.) [3]
νεκρωσις, εως, ή 1. *umírání, odumírání* (i přen.); *odumření* 2. *neploďnost* [2]
νεομηνία, ας, ή *nový měsíc, novoluní* (Kó 2,16) [1]
νεός, α, ον (komp. νεώτερος) *nový; čerstvý; mladý* || *ó* *νεός mládenec, mladík, nováček* | *αἱ νεαὶ mladé ženy* | *ó* *νεώτερος* *viós mladší syn* | *οἱ νεώτεροι mladí muži, mladíci* | *ó* *νεώτερος* (L 22,26) *nejmladší, nejmenší* [24]
νεότης, ητος, ή *mládí* || *ἐκ νεότητος od mládí* [4]
νεόφυτος, ον („nově zasazený“) *nově obrácený* (na křesť. víru) (1Tm 3,6) [1]
νεύω (aor. ἔνευσα) *kývat, pokynout, naznačit* [2]
νεφέλη, ης, ή *mrak, oblak* || *ἐγένετο v.*

objevil se oblak [25]
Νεφθαλίμ, ό (neskl.) *Nefthalim, -lím* (izraelský kmen) [3]
νεφος, ους, τό *mrak, oblak*; (přen.) *velké množství* (Žd 12,1) [1]
νεφρός, οῦ, ό *ledvina*; (přen. o sídle myšlenek) *ledví, svědomí* (Zj 2,23) [1]
νεωκόρος, ου, ό *strážce chrámu* (čestný titul; Sk 19,35) [1]
νεωτερικός, ή, όν *mladistvý, mladý* (2Tm 2,22) [1]
νή (část. stvrzovací s ak.) *zajisté (při), (je to jisté) při, na základě* (1K 15,31) [1]
νήθω *přist* [2]
νηπιάζω *být dítětem, být jako dítě* (1K 14,20) [1]
νήπιος, ία, ιον *nedospělý, maličký* || *ó v. dítě* [15]
Νηρεῦς, έως, ό *Nereus* (římský křesťan: Ř 16,15) [1]
Νηρι, ό (neskl.) *Neri* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,27) [1]
νησίον, ου, τό *ostrůvek* (Sk 27,16) [1]
νήσος, ου, ή *ostrov* [9]
νηστεία, ας, ή *půst* [5]
νηστεῖς ak. pl. od *νήστις*
νηστεύω (fut. νηστεύσω, aor. ἐνήστευσα) *postit se* [20]
νήστις, gen. *ιος n. ιδος* (ak. pl. νήστεις) *lačný, hladový* [2]
νηφαλέος, η, ον *střízlivý* (*v pití*) (v.l. místo násl.) [0]
νηφάλιος, α, ον *zdrženlivý v pití, střídmý, střízlivý* (i přen.) [3]
νήφω (imp. aor. 2. pl. νήψατε) *být střízlivý* (přen.) [6]
νήψατε imp. aor. 2. pl. od *νήφω*
Νίγερ, ό (neskl.) *Niger* (přídomek proroka Simeona: Sk 13,1) [1]
νήθω *viz νήθω*
Νικάνωρ, ορος, ό *Nikanor* (jeden ze sedmi diakonů: Sk 6,5) [1]
νικαίω (fut. νικήσω, aor. ἐνίκησα, pf.

- νενικηκα) 1. (z) vítězit; porazit, přemoci 2. (pas.) nechat se přemoci || μη νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ (Ř 12,21) *nech se přemoci zlem* [28]
- νίκη, ης, ή** vítězství (1J 5,4) [1]
- Νικόδημος, ου, ό** Nikodém (člen veledary) [5]
- Νικολαίτης, ου, ό** Nikolaita, Mikulášovec (přivrželec Mikulášův, člen jeho sekty: Zj 2,6,15) [2]
- Νικόλαος, ου, ό** Mikuláš (proselyta a jeden ze sedmi diakonů: Sk 6,5) [1]
- Νικόπολις, εως, ή** Nikopolis, Nikopole (město v Epiru: Tt 3,12) [1]
- νίκος, ους, τό** vítězství [4]
- νικῶ** prez. 1. sg. a imp. pas. 2. sg. (< νικάω) od νικάω
- Νινευή, ή** (neskl.) Ninive (v.l. L 11,32) [0]
- Νινευίτης, ου, ό** Ninivan, obyvatel Ninive (hl. města asyrské říše) [3]
- νιπτήρ, ηρος, ό** umývadlo (J 13,5) [1]
- νίπτω** (aor. ἔνιψα, med. imp. νίψαι) 1. umýt (τοὺς πόδας νοῦν) 2. (med.) umýt se; umýt si (τὰς χεῖρας ρυσε) [17]
- νοέω** (aor. ἐνόησα, pf. νενόηκα) 1. poznat, rozlišit; chápat, rozumět (τι čemu) 2. uvážit; zamyslet se; myslet, vymyslet; představit si [14]
- νόημα, τος, τό** 1. myšlenka 2. rozhodnutí, záměr, úmysl [6]
- νόθος, η, ον** nemanželský, nezákonný (i přen.) (Žd 12,8) [1]
- νομή, ης, ή** 1. pastva 2. zakusování (se) || νομῆν ἔχειν (2Tm 2,17) *zakusovat se, šířit se* [2]
- νομίζω** (aor. ἐνόμισα) domnívat se, myslet (+ ak. s inf. že), mít za to; mít ve zvyku || ὡς ἐνομίζετο (L 3,23) *jak se mělo za to, jak se lidé domnívali* [15]
- νομικός, ή, όν** 1. týkající se zákona || μάχαι νομικά spory / hádky o zákon 2. ó νομικός znalec zákona, právník; učitel zákona, zákoník [9]
- νομίμως** (adv.) podle pravidla, podle zákona, zákonně; správně, řádně [2]
- νόμισμα, τος, τό** mince, peníz (τοῦ κήνσου daně: Mt 22,19) [1]
- νομοδιδάσκαλος, ου, ό** učitel zákona, zákoník, vykladatel zákona [3]
- νομοθεσία, ας, ή** zákonodárství, zákon (Ř 9,4) [1]
- νομοθετέω** (pf. pas. νενομοθέτημαι) 1. dát zákon, vydat zákon; nařítit zákonem 2. (pas.) dostat zákon, být určen zákonem (Žd 7,11; 8,6) [2]
- νομοθέτης, ου, ό** zákonodárce (o Bohu: Jk4,12) [1]
- νόμος, ου, ό** 1. zákon; (mojžíšský) Zákon; Písmo 2. pravidlo, princip, zásada [194]
- νοσέω** být nemocen; mít nezdravou touhu (περὶ τι πο čem) (1Tm 6,4) [1]
- νόσημα, τος, τό** nemoc (v.l. J 5,4) [0]
- νόσος, ου, ή** nemoc, choroba [11]
- νοσοία, ας, ή** (vylíhnuté) hnízdo, líheň; (hromadně:) kuřátka (L 13,34) [1]
- νοσσίον, ου, τό** mládě; kuře, kuřátko (Mt23,37) [1]
- νοσσός, οῦ, ό** (< νεοσσός) ptáček, (ptačí) mládě || νοσσοῖ περιστερῶν holoubata (L 2,24) [1]
- νοσφίζομαι** (aor. ἐνοσφισάμην) zpronevěřit; přivlastnit si, ponechat si (ἀπὸ τῆς τιμῆς něco z výtěžku) [3]
- νότος, ου, ό** 1. jižní vítr 2. jih || ἀπὸ νότου od jihu; na jihu, k jihu 3. jižní země [7]
- νουθεσία, ας, ή** napomenutí, varování [3]
- νουθετέω** (aor. ἐνουθέτησα) napomínat, varovat; poučovat [8]
- νουμενία** = νεομενία
- νουνεχῶς** (adv.) rozumně (Mk 12,34) [1]
- νοῦς, νοός, ό** (dat. νοῖ, ak. νοῦν) 1. rozum, chápaní; mysl || σαλευθῆναι ἀπὸ τοῦ νοός být vyveden z míry, nechat si poplést hlavu 2. smýšlení, myšlení; myšlenka, myšlenky [24]

Νύμφα, ας, ἡ *Nymfa* (pozdravovaná křesťanka: Ko 4,15) [1]

Νυμφᾶς, ᾶ, ὁ *Nymfas* (možné mužské jméno místo Νύμφα: Ko 4,15) [0]

νύμφη, ης, ἡ 1. *nevěsta* 2. *snacha* [8]

νυμφίος, ου, ὁ *ženich* [16]

νυμφῶν, ὧνος, ὁ *svatební sň / sál* || *oi vioi* τοῦ νυμφῶνος *svatební hosté* [3]

νῦν (adv.) 1. *nyní, teď; právě* || *νῦν δέ* nyní *však, ale nyní* 2. *nuže, za těchto okolností* || *νῦν δέ a tak* 3. (jako adj.) *nynější* || *ὁ νῦν αἰὼν* *nynější věk* | (subst.) *τὸ νῦν přítomný čas, nynějšíek* | *τὰ νῦν nynější okamžik, nyní* [147]

νυνί (zesílená forma νῦν) *nyní; nuže; je-li tomu tak* || *νυνί δέ* (časově) *nyní však; (logicky:) a tak* [20]

νύξ, νυκτός, ἡ *noc* (i přen.) || *νυκτός* n. *νυκτί* n. *διὰ (τῆς) νυκτός* n. *ἐν (τῇ) νυκτί* *v noci* | *νύκτα* (přes) *noc* [61]

νύσσω (aor. *ἐνύξα*, pas. *ἐνύγην*) *štůchnout, vrazit* (τι *do čeho*); (*pro*)*bodnout* (J 19,34) [1]

νυστάζω (aor. *ἐνύσταξα*) 1. *podřimovat, být ospalý* 2. *být líný* [2]

νυχθήμερον, ου, τό (dosl. „noc a den“) *den a noc* (2K 11,25) [1]

Νῶε, ὁ (neskl.) *Noe, Noé* (sz. patriarcha, typ spravedlivého) [8]

νωθρός, ᾶ, ὅν *líný, lenivý; (přen.) nedoslýchavý* (Žd 5,11; 6,12) [2]

νώτος, ου, ὁ *záda* (Ř 11,10) [1]

podivné / překvapivé věci 3. (pas.) *být ubytován, bydlet* (παρά τιμι *u koho*)

4. (pas.) *divit se, být překvapen* (τιμι *n. ἐν τιμι* *čím*) [10]

ξενοδοχέω (aor. *ἐξενοδοχῆσα*) *prokázat pohostinnost, přijmout jako hosta* (1Tm 5,10) [1]

ξένος, η, ον *cizí; neobvyklý* || *ὁ ξένος* *cizinec, pocestný; hostitel* [14]

ξέστης, ου, ὁ (z lat. *sextarius* = nádoba s obsahem asi 0,5 l) *džbán* (Mk 7,4) [1]

ξηραίνω (aor. *ἐξήρανα*, pf. pas. *ἐξήραμαι*, aor. pas. *ἐξηράνθην*) 1. *vysušit, sežhnout* 2. (pas.) *uschnout, vyschnout; dozrát; ochrnout; stát se strnulým, strnout, ztuhnout* [15]

ξηρός, ᾶ, ὅν 1. *suchý, vysušený* || *ἡ ξηρά* *souš* 2. *ochrnulý* [8]

ξύλινος, η, ον *dřevěný* [2]

ξύλον, ου, τό 1. *dřevo; (dřevěná) hůl, kyj; (břevno) kříž(e)* 2. *strom* [20]

ξυράω n. **ξυρέω** (pf. pas. *ἐξύρημαι*, fut. med. *ξυρήσομαι*, aor. med. *ἐξυρησάμην*) 1. *ostříhat, oholit* 2. (med.) *nechat si ostříhat / oholit* (τὴν κεφαλὴν *hlavu*)

3. (pas.) *být ostříhán; nechat se ostříhat* || *ἐξυρημένη* *ostříhaná* [3]

·ξυρασθαι inf. aor. med. od ξύρω (v některých edicích v 1K 11,5)

·ξυράσθαι inf. med. / pas. od ξυράω

ξύρω = ξυράω

O

ὁ, ἡ, τό (určitý člen) 1. *obecně vyjadřuje určenost podst. jména a nepřekládá se* || *τὸ σῶμά μου* (Mk 14,22) *moje tělo* | *ὁ Ἰησοῦς* *Ježíš* 2. *někdy vytváří vok.* || *τὸ κοράσιον, ἔγειρε* (Mk 5,41) *děvče, vstaň!* | *οἱ ὑπό νόμου θέλοντες εἶναι* (Ga 4,21) *vy, kteří chcete být pod*

Ξ

Ξαίνω *česat (vlnu)* (v.l. Mt 6,28) [0]

ξενία, ας, ἡ 1. *pohostinnost* 2. *pohostinka, pokoj pro hosty, najatý byt* [2]

ξενίω (aor. *ἐξένισα*, pas. *ἐξενίσθην*)

1. *přijmout jako hosta, ubytovat* 2. *udivovat, překvapovat* || *ξενίζοντά* *τινα*

Zákonem 3. zpodstatňuje i jiné slovní druhy || (adj.) τὸ ἀγαθὸν *dobro* | τὸ ἐντὸς *vnitřek* | οἱ ἐκεῖ *lidé tam, tamější lidé* | τὰ Καίσαρος *co je císařovo* | ὁ βασιλεὺς *kráľ* | (s inf. ve všech pádech) ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν *s nadějí na získání podílu* | τοῦ + inf. odpovídá: a) prostému inf., b) účelové větě (*aby*), c) účinkové větě (*takže, že*) | ἐν τῷ πορεύεσθαι *na cestě, cestou* | εἰς τὸ σταυρῶσαι *k ukřižování, aby (ho) ukřižovali* 4. ὁ μὲν ... ὁ δέ *jeden ... druhý* | ὁ δέ *on však; a on* | (ve funkci zájm.) τοῦ γὰρ γένος ἐσμέν (Sk 17,28) *j sme z jeho rodu* [19857+6]

ὀγδοήκοντα (čísl.) *osmdesát* (L 2,37; 16,7) [2]

ὀγδοος, η, ον *osmý* [5]

ὄγκος, ου, ὄ *zátěž; (přen.) překážka* (Žd 12,1) [1]

ὄδε, ἦδε, τότε (zájm. ukazovací) *ten-to, tato, toto* || εἰς τήνδε τήν πόλιν (Jk 4,13) *do takového a takového města* [10]

ὀδεύω (aor. ὤδευσα) *cestovat, putovat, jít* (L 10,33) [1]

ὀδηγέω (fut. ὀδηγήσω, aor. ὠδήγησα) *vést, řídit; uvádět* (ἐν τῇ ἀληθείᾳ *do pravdy*) [5]

ὀδηγός, οὔ, ὄ *průvodce, vůdce* [5]

ὀδοιπορέω (aor. ὠδοιπόρησα) *cestovat, být na cestě* (Sk 10,9) [1]

ὀδοιπορία, ας, ἡ *cesta, pouť* [2]

ὀδοποιέω *razit cestu* (v.l. Mk 2,23) [0]

ὀδός, οὔ, ἡ 1. *cesta; chůze* || κατὰ τήν ὁδόν (L 10,4) *na cestě, cestou* | σαββάτου ὄ. *sobotní cesta* (tj. asi 800 m) 2. *způsob života, jednání* 3. (přen.) *směr, cesta, učení, nauka* [101]

ὀδούς, ὀδόντος, ὄ *zub* [12]

ὀδυνάομαι (2. sg. ὀδυνᾶσαι) *pocítovat bolest, trpět (bolestí), trápit se* [4]

ὀδύνη, ης, ἡ *bolest, trápení* [2]

ὀδύνω *pocítovat bolest* (v.l. Ř 8,22) [0]

ὀδυρμός, οὔ, ὄ *nařikání, nářek, pláč* [2]

Ὁΐας, ου, ὄ *Uzijáh, Uzijáš* (judský král v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,8,9) [2]

ὄζω *páchnout, zapáchat* (J 11,39) [1]

ὄθεν 1. (zájmenne adv.) *odkud; (a) od-tud; kde* 2. (sp.) (a) *proto, tudíž* [15]

ὀθόνη, ης, ἡ *plátno, prostěradlo* (Sk 10, 11; 11,5) [2]

ὀθόνιον, ου, τό *kus / pruh plátna* [5]

οἶδα (pf. s význ. prez.: 3. pl. οἶδασιν i ἴσασιν, imp. 2. pl. [také ind.] ἴστε, konj. εἰδῶ, inf. εἰδέναι, part. εἰδώς, εἰδύια, plpf. [s význ. impf.] ἤδειν, fut. εἰδήσω) 1. *vědět, znát* || τί οἶδας ... εἰ (1K 7,16) *víš snad ... zda* 2. *umět, rozumět; rozpoznat, poznat* || οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι (2Pt 2,9) *Pán dovede vysvobodit zbožné ze zkoušky* 3. *uznávat, ctít* [318]

οἰέσθω imp. 3. sg. od οἶμαι

οἰκείος, ου, ὄ *člen (jedné) domácnosti, rodinný příslušník (i přen.); společník; (jako adj.) domácí* [3]

οἰκετεία, ας, ἡ *otroci jedné domácnosti, služebnictvo* (Mt 24,45) [1]

οἰκέτης, ου, ὄ *příslušník domácnosti; služebník, otrok* [4]

οἰκέω (aor. ὤκησα) *bydlet, přebývat* (ἐν τι / τι v čem) [9]

οἰκημα, τος, τό *místnost; (Sk 12,7: eufemismus) vězeňská cela* [1]

οἰκητήριον, ου, τό *bydliště, obydlí, příbytek; sídlo* [2]

οἰκία, ας, ἡ 1. *dům, obydlí* || ἐν (τῇ) οἰκίᾳ *doma, v domě* 2. *společensví (v domě); rodina* [93]

οἰκιακός, οὔ, ὄ *člen domácnosti / rodiny (v š. sm.), příbuzný; služebník* || οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ *jeho příbuzní / blízcí / lidé* (Mt 10,25.36) [2]

οικοδεσποτέω *vést / spravovat dům* (1Tm 5,14) [1]

οικοδεσπότης, ου, ὄ *hospodář, pán*

domu || οι. τῆς οἰκίας (L 22,11) *hos-podář / pán domu* [12]

οικοδομέω (fut. οικοδομήσω, aor. ἠκοδόμησα i οικοδόμησα, pas. οικοδομήθην n. ἠκοδομήθην) 1. *stavět, budovat* (ἐπι- τινος / τι / τι na čem) (i přen.) 2. *posilovat, vzdělávat* [40]

οικοδομή, ἡς, ἡ 1. *stavba, budova* (i přen.) 2. (duchovní) *budování, vzdělávání* [18]

οικοδόμος, ου, ὁ *stavitel* (Sk 4,11) [1]

οικονομέω *spravovat, být správcem* (L 16,2) [1]

οικονομία, ας, ἡ 1. *správa; správcovství* (i přen.) 2. *plán (spásy); výchova / vedení (ke spáse)* [9]

οικονόμος, ου, ὁ *správece; úředník* [10]

οἶκος, ου, ὁ 1. *dům, obydlí; palác* || κατ' οἶκον *doma, soukromě, v domě* | κατὰ τοὺς οἴκους *po domech* | ἐν (τῷ) οἴκῳ *doma; v domě* (τινός koho) | εἰς οἶκον *domů; doma* 2. *obyvatelé domu, rodina* (i přen.) 3. *potomstvo, rod* 4. *maje-tek* [114]

οἰκουμένη, ης, ἡ 1. (obydlená) *země, svět* 2. *lidstvo* 3. *římská říše* [15]

οἰκουργός, ὄν *udržující dům, starající se o domácnost* (Tt 2,5; zde lze chápat i jako subst. (= hospodyně) s násl. adj. ἀγαθαί) [1]

οἰκτιρήσω fut. od οἰκτιρω

οἰκουρός, ὄν *domáci, zůstávající doma; střežící dům* (v.l. Tt 2,5) [0]

οἰκτιρός, οῦ, ὁ (i v pl. význ. sg.) *smilování, slitování, soucit; milosrdenství* || σπλαγχνά οἰκτιροῦ *milosrdně / soucitně srdce* [5]

οἰκτιρῶν, ον *milosrdný* [3]

οἰκτιρῶ (fut. οἰκτιρήσω) *mít soucit, slitovat se* (τινά nad kým; Ř 9,15 bis) [2]

οἶμαι (nestažené: οἴομαι; imp. 3. sg. οἴσθω, part. οἰόμενος) *míniť, domnívat se* (+ ak. s inf.) [3]

οἰνοπότης, ου, ὁ *píjan (vína)* [2]

οἶνος, ου, ὁ *víno* (i přen.) [34]

οἰνοφλυγία, ας, ἡ *opilost, pijáctví* (1Pt 4,3) [1]

οἴομαι viz οἶμαι

οἶος, α, ον (ve vztažných větách) *jaký* || ὁ αὐτὸς ... οἶος *stejný ... jaký* | οὐχ οἶον δὲ ὅτι (Ř 9,6) *ale není tomu tak, že* [14]

οἰοσθηποτοῦν = οἶος δήποτ' οὔν *který-koli, jakýkoli* (v.l. J 5,4) [0]

οἴσω fut. od φέρω

ὀκνέω (aor. ὠκνησα) *váhat* (Sk 9,38) [1]

ὀκνηρός, á, ὄν 1. *líný, lenivý* 2. *nudný, obtěžující, nepřítjemný* [3]

ὀκταήμερος, ον *osmidenní, (konající se) osměho dne* (Fp 3,5) [1]

ὀκτώ (čísł.) *osm* [8]

ὀλέθριος, ον *zhoubný* (v.l. 2Te 1,9) [0]

ὄλεθρος, ου, ὁ *zkáza, záhuba, zhouba, smrt; zničení* [4]

ὀλιγοπιστία, ας, ἡ *malověrnost, malá víra* (Mt 17,20) [1]

ὀλιγόπιστος, ον *malověrný, mající ma-lou víru* [5]

ὀλίγος, η, ον 1. (pl.) *málokteří; málo, několik málo, několik* (+ gen.) 2. *malý, nepatrný; krátký (časově); (sg.) málo, trochu* || (v adverbálních vazbách:) (τὸ) ὀλίγον *trošku, trochu; málo; krátký čas* | ἐν ὀλίγῳ *zakrátko, brzy; skoro, málem; snadno* | καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ (Sk 26,29) *ať dříve či později* | πρὸς ὀλίγον *nakrátko, na krátkou dobu* | δι' ὀλίγων *krátce, stručně* [40]

ὀλιγόψυχος, ον *malomyslný; bázlivý* (1Te 5,14) [1]

ὀλιγορέω *zanedbávat, podceňovat* (τινός co) (Žd 12,5) [1]

ὀλίγως (adv.) *sotva* (2Pt 2,18) [1]

ὀλοθρευτής, οῦ, ὁ *ničitel, zhoubce* (1K 10,10) [1]

ὀλοθρεῦν *ničit, hubit* || ὁ ὀλοθρεῦν *zhoubce* (Žd 11,28) [1]

ὀλοκαύτωμα, τος, τό *zápalná oběť, celo-pal* [3]

ὀλοκληρία, ας, ἡ úplnost, celistvost, neporušenost; úplně zdraví (Sk 3,16) [1]

ὀλόκληρος, ον úplný, celistvý, neporušený; dokonalý [2]

ὀλολύω (hlasitě) naříkat (Jk 5,1) [1]

ὄλος, η, ον (stejný překlad při užití se členem i bez něho) celý, úplný; všechny, všecek || ὄλους ὄκους (Tt 1,11) celé rodiny | ὄλην τήν ἡμέραν celý den | τοῦτο ὄλον τοῦ všechno | δι' ὄλου v celku [109]

ὀλοτελής, ἐς celistvý, neporušený; (jsoucí / sahající) skrz naskrz / veskrze (1Te 5,23) [1]

Ὀλυμπάς, ᾶ, ὁ Olympas (římský křesťan: Ř 16,15) [1]

ὄλυνθος, ου, ὁ (pozdní, nedozrálý) fík (Zj 6,13) [1]

ὄλως (adv.) vůbec [4]

ὄμβρος, ου, ὁ (silný) déšť, liják, bouřka (L 12,54) [1]

ὀμειρομαι toužit (tínos po kom, čem), být laskavě nakloněn (tínos vůči komu) (1Te 2,8) [1]

ὀμιλέω (aor. ὤμιλησα) rozmlouvat, bavit se (tinv s kým, προς ἀλλήλους navzájem); (abs.) mluvit [4]

ὀμιλία, ας, ἡ společenství, soužití, (společenský) styk; rozhovor (1K 15,33) [1]

ὀμιλος, ου, ὁ houf, skupina, zástup (v.l. Zj 18,17) [0]

ὀμίλη, ης, ἡ mlha, mrákota, mrak (2Pt 2,17) [1]

ὄμμα, τος, τό oko [2]

ὄμνυμι viz násl.

ὀμνών i ὀμνυμι (inf. ὀμνύναι n. ὀμνύειν, aor. ὤμοσα, inf. ὀμόσαι) přísahat (ἐν τινι n. εἰς τι při čem), odpřísáhnout, zavázat se přísahou (προς τινα vůči komu) || ὄρκω ὤμοσεν αὐτῷ (Sk 2,30) pod přísahou mu (slavnostně) slíbit (opis hebr. inf. abs.) [26]

ὀμοθυμαδόν (adv.) jednomyslně, svorně; společně; hromadně [11]

ὀμοιάζω být podobný, podobat se (jen v.l.: Mt 23,27 aj.) [0]

ὀμοιοπαθής, ἐς (jsoucí) stejného druhu, stejný (tinv jako kdo) [2]

ὀμοιος, α, ον stejný, rovný; podobný (tinv i tinvá komu) [45]

ὀμοιότης, ητος, ἡ rovnost; podobnost || καθ' ὀμοιότητα stejné, podobně (Žd 4,15; 7,15) [2]

ὀμοιώω (fut. ὀμοιώσω, aor. ὤμοιωσα, pas. ὀμοιώθη, fut. pas. ὀμοιωθήσομαι) 1. srovnávat (tinvá tinv koho s kým, čím), přirovnávat 2. (pas.) rovnat se, podobat se (tinv komu) || ὤμοιωθη ἡ βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ (Mt 13,24) království nebeské se podobá člověku (aor. je zde bud' tzv. gnomický n. odpovídá hebr. pf.) [15]

ὀμοίωμα, τος, τό podobnost; rovnost, stejnost; zobrazení, obraz, podoba || ἐπὶ τῷ ὀμοιώματι stejným / podobným způsobem [6]

ὀμοίως (adv.) stejně, právě tak; podobně [30]

ὀμοίωσις, εως, ἡ podobnost, podoba; soulad (Jk 3,9) [1]

ὀμολογέω (fut. ὀμολογήσω, aor. ὤμολόγησα) 1. vyznat, přiznat, doznat; přiznat se (ἐν τινι ke komu) || ὀμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἑλληθότα (1J 4,2) vyznává, že Ježíš Kristus přišel v těle 2. příslibit, slíbit 3. dosvědčit, říci otevřeně 4. velebit (tinv co) [26]

ὀμολογία, ας, ἡ vyznání; vyznávání (tínos / εἰς τι čeho) [6]

ὀμολογουμένως (adv.) jednoznačně, podle úsudku všech, nesporně, nepopíratelně (1Tm 3,16) [1]

ὀμόσαι inf. aor. od ὀμνών

ὀμόσε (adv.) na stejné místo; pohromadě, současně (v.l. Sk 20,18) [0]

ὀμότεχος, ον vykonávající stejné řemeslo (Sk 18,3) [1]

- όμοῦ** (adv.) 1. *dohromady, společně, pohromadě* || ἦσαν πάντες όμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό (Sk 2,1) *všichni byli pohromadě na jednom místě 2. současně* [4]
- όμόφρων, ον** (gen. -φρονος) *svorný, jednomyslný* (1Pt 3,8) [1]
- όμως** (adv.) *přesto, nicméně; (snad:) právě tak* [3]
- όναίμην** opt. aor. od όνίναμαι
- όναρ, τό** (bez nepřímých pádů) *sen* || κατ' όναρ *ve snu* [6]
- όνάριον, ου, τό** *oslátko, oslík; osel* (J 12,14) [1]
- όνειδίξω** (aor. όνειδισα) 1. *urážet, tupit* 2. *činit výtky, vyčítat* (τινά τι komu co), *kárat* [9]
- όνειδισμός, οῦ, ό** *urážka, potupení, potupa; výtka* [5]
- όνειδος, ους, τό** *potupení, pohana; hanba* (L 1,25) [1]
- Όνήσιμος, ου, ό** *Onezimos, Onezimus* (Filemonův otrok: Ko 4,9; Fm 10) [2]
- Όνησιφορος, ου, ό** *Onesiforos* (Pavlův společník: 2Tm 1,16; 4,19) [2]
- όνικός, ή, όν** *oslí* || μύλος όνικός *mlýnský kámen* (poháněný oslí silou, tj. velký, na rozdíl od kamene u ručního mlýnku) [2]
- όνίναμαι** (aor. όνήμην, opt. όναίμην) *těšit se, radovat se; mít užitek* (τινός z koho, čeho) (Fm 20) [1]
- όνομα, τος, τό** 1. *jméno; titul, důvod; (přen.) pověst* || όνόματι / κατ' ό. *jménem* | διὰ τοῦ όνόματός τινος *skrze či jméno, skrze koho* | εις τό ό. *ve jméno, na jméno, ve jménu* | ἐν (τῷ) όνόματι *ve jménu, jménem* | ἐν όνόματι ότι Χριστοῦ *éste* (Mk 9,41) *protože patříte Kristu / jste Kristovi* | ἐπὶ τῷ όνόματι *ve jménu, s odvoláním na jméno* | ὑπέρ τοῦ όνόματος *pro jméno, kvůli jménu* 2. *osoba; (pl.) lidé* [230]
- όνομάζω** (aor. όνόμασα, pas. όνομάσθην) 1. *nazvat, pojmenovat; jmenovat, zmínit, vyslovovat, pronášet, vzývat* (τὸ όνομα *jméno*) 2. (pas.) *být jmenován, být známý; nazývat se, říkat si* [10]
- όνος, ου, ό π. ή** 1. (m) *osel* 2. (f) *oslice* [5]
- όντως** (adv.) *vsutku, opravdu, skutečně* || ή όντως ζωή *pravý život* [10]
- όξος, ους, τό** *ocet, kyselé víno* [6]
- όξύς, εια, ύ** 1. *ostrý* 2. *rychlý* [8]
- όπή, ής, ή** *díra, otvor, trhlina* [2]
- όπισθεν** 1. (adv.) *zezadu; vzadu, na zadní straně* (svitku) 2. (předl. s gen.) *za* (τοῦ Ἰησοῦ *Ježíšem*) [7]
- όπισω** 1. (adv.) *vzadu; dozadu* || εις τὰ ό. *zpět, dozadu* 2. (předl. s gen.) *za* (místně; přen.); *po* (časově) || όπισω μου *za mnou, za mne, po mně* | ό. σαρκός *za tělesností viz též άπέρχομαι* [35]
- όπλιζομαι** (aor. όπλισάμην) *vyzbrojit se* (přen.: 1Pt 4,1) [1]
- όπλον, ου, τό** *nástroj; zbraň* (i přen.) [6]
- όποιος, α, ον** (zájm. korelativní a tázací v nepř. ot.) *jaký, jakého druhu* || τοιούτος ... ό. *takový ... jaký / jako* [5]
- όπότε** (sp. časová s ind. minulého děje) *když* (v.l. L 6,3) [0]
- όπου** 1. (adv.) *kde, kam* || όπου άν i όπου *éán kdekoli, kamkoli* 2. (sp.) *poněvadž, protože; zatímco, když* [82]
- όπτάνομαι** *ukázat se, zjevit se* (Sk 1,3) [1]
- όπτασία, ας, ή** *zjevení, vidění* [4]
- όπτός, ή, όν** *pečený* (L 24,42) [1]
- όπώρα, ας, ή** *ovoce* (Zj 18,14) [1]
- όπως** 1. (adv.) *jak* || όπως τε παρέδωκαν αὐτόν (L 24,20) *a jak ho vydali* 2. (sp. ve větách účelových a přacích, v NZ s konj., zř. όπως άν) *aby* || δεήθητε ... όπως έργάτας έκβάλη (L 10,2) *proste ..., aby poslal dělníky* [53]
- όραμα, τος, τό** *vidění, zjevení* [12]
- όρασις, εως, ή** 1. *vidění, zjevení 2. vzhled, podoba* [4]
- όρατός, ή, όν** *viditelný* (Ko 1,16) [1]

ὁράω (impf. ἑώραω, fut. ὄψομαι, aor. εἶδον i εἶδα, part. ἰδών, imp. ἴδε, 2. pl. ἴδετε, pf. ἐώρακα i ἐόρακα, aor. med. ὠψάμην, pas. ὠφθη, part. ὠφθεῖς, fut. pas. ὠφθήσομαι) 1. *vidět, dívat se* (τινά, τι na koho, nač), *spatřit* 2. *střežit se, chránit se* (ἀπό τινος před kým, čím) || ὄρα μή (doplň: ποιήσης) *střez se to udělat, nedělej to!* | ὄρατε μή καταφρονήσητε (Mt 18,10) *mějte se na pozor, abyste nepohrdali* 3. *poznat* || σὺ ὄψη (Mt 27,4) *sám poznáš, to je tvá věc* 4. (pas.) *ukázat se, zjevit se*; (ve fut. možná také [Sk 26,16]:) *ukázat* [454]

ὀργή, ἡς, ἡ *hněv* (i přen.; *τινι* proti komu); (Boží) *soud, odplata* [36]

ὀργίζομαι (aor. ὠργίσθην) *hněvat se* (*τινι* n. ἐπὶ *τινι* na koho) [8]

ὀργίλος, η, ον *hněvivý, náchylný ke hněvu, prchlivý* (Tt 1,7) [1]

ὀργυιά, ἄς, ἡ *sáh* (délková míra = asi 1,8 m: Sk 27,28bis) [2]

ὀρέγομαι *toužit, dychtit* (τινός po čem), *usilovat* (τινός oč) [3]

ὀρεινή, ἡς, ἡ *pahorkatina, hornatá krajina, krajina v horách* (L 1,39. 65) [2]

ὀρεξίς, εως, ἡ *chtivost, žádostivost, vášně* (Ř 1,27) [1]

ὀρθοποδέω *pevně / přímo kráčet* (πρός τι k čemu), *správně žít* (πρός τι podle čeho) (Ga 2,14) [1]

ὀρθός, ἡ, ὄν *vzprímený; přímý, rovný* [2]

ὀρθοτομέω *přímo / správně rozdílet / řídit / zvěstovat* (2Tm 2,15) [1]

ὀρθρίζω *být časně vzhůru, časně odcházet* (L 21,38) [1]

ὀρθρινός, ἡ, ὄν *časný, ranní* || *γενόμεναι ὀρθριναί* (L 24,22) *byly časně ráno* (sc. ženy) [1]

ὀρθρος, ου, ὁ (časné) *ráno, úsvit* || ὀρθρου βαθεῖας *časné ráno* | ὑπὸ τὸν ὀρθρον *za svítání, časné ráno* [3]

ὀρθῶς (adv.) *správně* [4]

ὀρίζω (aor. ὠρισα, pf. pas. ὠρισμαι, aor.

pas. ὠρίσθην) *určit, stanovit; ustanovit, dosadit* [8]

ὄριον, ου, τό *hranice*; (pl.) *území* [12]

ὀρκίζω *zapřísahat* (τινά τινα koho při kom) [2]

ὄρκος, ου, ὁ *přísaha; předmět přísahy* || (i pl. o jedné přísaze:) *διὰ τοῦς ὄρκους* (Mt 14,9) *kvůli přísaze* [10]

ὀρκωμοσία, ἄς, ἡ *přísežné prohlášení, přísaha* (Žd 7,20bis.21.28) [4]

ὀρμάω (aor. ὠρμησα) *vrhnout se* (ἐπὶ τινα na koho), *řítit se* [5]

ὀρμή, ἡς, ἡ *podnět, odhodlání, rozhodnutí, úmysl, vůle* || *γίνεται ὀρμή* *tiuos někdo pojímá úmysl* [2]

ὀρμημα, τος, τό *síla, prudkost, ráz* (Zj 18,21) [1]

ὀρνεον, ου, τό *pták* [3]

ὀρνίξ, ιχος, ἡ *slepice, kvočna* (v.l. L 13, 34) [0]

ὀρνις, ιθος, ἡ *slepice, kvočna* (Mt 23,37; L 13,34) [2]

ὀροθεσία, ἄς, ἡ *hranice, rozhraní* (Sk 17,26) [1]

ὄρος, ους, τό (gen. pl. ὀρέων) *hora* || τὰ ὄρη *hory, pohoří*; (?) *pustina* [63]

ὄρος, ου, ὁ *hranice* (v.l. Mk 16,14) [0]

ὀρύσσω (aor. ὠρύσα, pas. ὠρύγην n. ὠρύχην) *kopat, vykopat* (γῆν n. ἐν τῇ γῇ [*v zemi*] *jámu*) [3]

ὀρφανός, ἡ, ὄν *osiřelý* [2]

ὀρχέομαι (aor. ὠρχησάμην) *tancovat* [4]

ὄς, ἡ, ὁ 1. (zájm. vztahné) *který, jenž* || *λεπτά δύο, ὃ ἐστιν κοδραντης* (Mk 12,42) *dvě drobné mince, to jest kva-drans* | *ὃ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ θεῷ* (Ř 6,10) *když však žije, žije pro Boha* | (konstr. podle sm.:) *πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς* (Sk 15,17) *všechny národy, na které* | (attractio:) *τῶν ὀσαρίων ὧν ἐπίασατε* (J 21,10) *ryb, které jste chytily* | *ὄς ἂν n. ὄς ἐάν* *kterýkoli, kdokoli* 2. (zájm. ukazovací) *ὄς μὲν ... ὄς δὲ jeden ... druhý* | *ὄς δὲ on / ten* *však* [1377]

ὁσάκις (adv.) *kdykoliv* (zpravidla ve spoj. s část. ἄν) [3]

ὁσιος, α, ον *zbožný, bohubilý; svatý; čistý* || τὰ ὅσια (Boží) přístlíby [8]

ὁσιότης, ητος, ἡ *zbožnost, svatost* [2]

ὁσίως (adv.) *zbožně, nábožně, svatě* (1Te 2,10) [1]

ὁσμή, ἡς, ἡ *vůně; (zá)pach* || ὁσμή εὐωδίας *příjemná vůně* [6]

ὁσος, η, ον (korelativní zájm.) *jak velký, jak dlouhý, jak četný, jaký;* (pl. také:) *kolik* || ὅσαι γὰρ ἐπαγγελῖαι θεοῦ (2K 1,20) *neboť všechna* Boží zaslíbení | πάντα ὅσα ἔχει (Mt 13,44) *všechno, co má* | ἐφ' ὅσον *do té míry, jak* | ἐφ' ὅσον (χρόνον) *n. ὅσον χρόνον pokud, dokud* | ὅσον ὅσον *zcela málo* [110]

ὁσπερ, ἥπερ, ὅπερ (*právě ten,*) *který* (v.l. Mk 15,6) [0]

ὁστέον, ου, *stažené* (např. J 19,36): **ὁστοῦν, οῦ, τό** *kost* [4]

ὁστις, ἥτις, ὅτι (zevšeobecňující zájm. vztažné) *kterýkoli; každý, kdo; všechno, co; (takový), který* || Σαδδουκαῖοι ... ὁῖτινες λέγουσιν (Mk 12,18) *saduceové, kteří říkají* | λαληθήσεται σοι ὅτι σε δεῖ ποιεῖν (Sk 9,6) *bude ti řečeno, co máš dělat* | (ἄν n. ἄν zesiluje neurčitost) πᾶν ὅτι ἄν (Ko 3,17) *všechno, co; cokoliv* [147]

ὁστράκινος, η, ον *hliněný; (přen.) křehký* [2]

ὁσφρησις, εως, ἡ *čich, sídlo čichu* (1K 12,17) [1]

ὁσφῦς, ὄος, ἡ *bok, bedro* (i přen., také jako sídlo plození) [8]

ὅταν (= ὅτε ἂν časová sp., většinou s konj.) (*pokaždé,*) *když; (tehdy,) když, až, jakmile; dokud;* (jako vztažné adv.) *kdy* || εἰ μή ὅταν *dokud ne, až* | ὅταν γὰρ ἀσθενῶ (2K 12,10) *neboť když jsem slabý* | (s ind.) ὅταν ἦνοιξεν (Zj 8,1) *když otevřel / rozlomil* | ὅταν ἀπαρθῆ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος

(Mk 2,20) *kdy jim bude ženich vzat* [123]

ὅτε (časová sp. s ind.) (*tehdy,*) *když, jakmile;* (jako vztažné adv.) *kdy* || καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς (Mt 7,28) (*a stalo se,*) *když Ježíš ukončil* | ἡμέρα ὅτε ἐπιθυμήσετε (L 17,22) *dny, kdy budete toužít* [103]

ὅτι (sp.) 1. *že* || ὁδοῦμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν (J 9,20) *víme, že je to náš syn* | τί ὅτι προεῖ? | τί ἔστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ; (Žd 2,6) *co je člověk, že na něho pamatuješ?* (někt. zde vidí ὅτι konsekutivní) 2. *protože; neboť* (rozdíl podřadného a souřadného spojení není vždy jednoznačný) || ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν (Mt 5,3) *neboť jejich je nebeské království* 3. tzv. „recitativum“: nahrazuje dvojtečku a uvozovky před přímou řečí a nepřekládá se || εἶπεν ὅτι προφητῆς ἐστίν (J 9,17) *řekl: „Je to prorok“* 4. (z τί ἔστιν ὅτι) *proč?* [1297]

ὅτου (gen. od ὅτι, užívané v platnosti adv. ve spojení:) *ěwos ὅτου až, dokud ne; zatímco, dokud* [5]

οὐ (adv.) *kde; kam;* viz též ἄχρι εἰς [54]

οὐ (samostatná zápornka, hl. v odpovědi) *ne, nikoliv* || ἀπεκρίθη· οὐ (J 1,21) *odpověděl: Ne(jsem)* [17]

οὐ, před samohl. **οὐκ, οὐχ** 1. (zápornka ve větách s ind.) *ne, ne-* || οὐ μή s konj. n. fut. vyjadřuje zesílený zápor budoucího děje: οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μή παρέλθωσιν (Mt 24,35) *ale moje slova nepominou* 2. (tázací část. naznačující očekávání kladné odpovědi:) *copak ne(?), ne-* || v tomto sm. někdy též οὐ μή s konj. [1606]

οὐά (citosl. vyjadřující údiv a popř. posměch) *ó!, ha!, hleďte!* (Mk 15,29) [1]

οὐαί (citosl.) *běda!* || οὐαὶ ὑμῖν *běda vám* | (zpodstatnělé:) (ἦ) οὐαί (neskl.) *běda, hrůza, neštěstí* [46]

οὐδαμῶς (adv.) *nikterak, naprosto ne, vůbec ne* (Mt 2,6) [1]

οὐδέ, zř. před samohl. **οὐδ'** (sp.) *a ne, také ne, ani; ani ne* || οὐδὲ οὕτως (Mk 14,59) *ani v tomto případě* | οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε (L 6,3) *ani to / nikdy jste nečetli* [143]

οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδέν (také: οὐθεὶς, οὐθέν) *žádný; nikdo, nic* || οὐδεὶς προφήτης (L 4,24) *žádný prorok* | οὐδεὶς αὐτῶν (L 4,27) *žádný z nich* | οὐδένα ἤθελεν γνῶναι (Mk 7,24) *nechtěl, aby se to někdo dověděl* | οὐδέν *nic; nikterak, vůbec ne* | οὐδέν διαφέρει (Ga 4,1) *v ničem se neliší* [227]

οὐδέποτε (adv.) *nikdy, ještě nikdy* [16]

οὐδέπω (adv.) *ještě ne* || οὐδέπω οὐδεὶς *ještě nikdo (předtím)* [4]

οὐθεὶς = οὐδεὶς [7]

οὐθέν = οὐδέν viz οὐδεὶς

οὐκέτι (adv.) *už ne, již ne* || οὐκέτι οὐ μὴ πῶ (Mk 14,25) *už (nikdy) nebudu pít* | οὐκέτι οὐδεὶς *už nikdo* [47]

οὐκοῦν (část.) *tedy (přece)* (v otázce: J 18,37) [1]

οὖν (část. a sp.) *tedy; tudíž, proto; (návažnost:) pak* || μὲν οὖν (J 20,30) *vskutku, zajisté* | οἱ μὲν οὖν συναελθόντες (Sk 1,6) *ti, kteří se teď sešli* [499]

οὕπω (adv.) *ještě ne* || οὐδεὶς οὕπω *ještě nikdo (předtím)* | ὁ ἄλλος οὕπω ἦλθεν (Zj 17,10) *druhý ještě nepřišel* [26]

οὐρά, ἄς, ἦ *ocas* [5]

οὐράνιος, ον *nebeský, (jsoucí) v nebi, pocházející z nebe* [9]

οὐρανόθεν (adv.) *z nebe* (tj. od Boha, i v š. sm.; Sk 14,17; 26,13) [2]

οὐρανός, οὐ, ὁ *nebe* (ve význ. fyzickém i teologickém); (také:) *nebe = Bůh* || (též pl. ve význ. sg.): οἱ οὐρανοὶ *nebe, nebesa* | ἐν (τοῖς) οὐ. *v nebi* | ἐκ τοῦ οὐ. / ἐξ οὐ. / ἀπ' οὐ. *z nebe* [273]

Οὐρβανός, οὐ, ὁ *Urbanus, Urban* (římský křesťan: Ř 16,9) [1]

Οὐρίας, ον, ὁ *Uriáš* (manžel Batšeby: Mt 1,6) [1]

οὐς, ὠτός, τό *ucho; sluch* (i přen.); *vnímání* || εἰς τό οὐς ἀκούειν *slýšet šeptem / potají* [36]

οὐσία, ας, ἡ („to, co existuje“) *majetek, jmění* (L 15,12.13) [2]

οὔτε 1. *a ne, ani* || οὔτε ... οὔτε *ani ... ani* | οὔτε ... καὶ *ani ... a; (jednak) ne ... a (jednak)* 2. (jako v.l.) = οὐδέ [87]

οὗτος, αὐτη, τοῦτο (zájm. ukazovací) *tento, tato, toto; (oslabeně) ten; (pej.) tenhle* || τοῦτ' ἔστιν *to jest, to znamená* | αὐτη ἔστιν ἔρημος (Sk 8,26) *ta (cesta) je pustá / vede pustinou* | ὁ δὲ ὑπομείνας ... οὗτος σωθήσεται (Mk 13,13) *kdo (však) vytrvá ... (ten) bude zachráněn* | τοῦτο μὲν ... τοῦτο δὲ *nejen ... ale i, jednak ... jednak* | διὰ τοῦτο *proto* | ἐκ τοῦτου *proto* | τοῦτο αὐτό (2K 2,3) *(právě) proto* [1387]

οὔτω n. **οὔτως** (adv.) *tak, takto; prostě; (také někdy v přísudku ve význ. adj.:) takový; (ve význ. tohoto) něco takového, taková věc; v tomto případě* [208]

οὐχί (zesílená zápornka οὐ) 1. *ne, ne-* 2. (v otázce, když se očekává kladná odpověď) *co(ž)pak ne* [54]

ὀφειλέτης, ον, ὁ *dlužník; viník, provinilec, hříšník* [7]

ὀφειλή, ἦς, ἡ 1. *dluh* 2. *povinnost* [3]

ὀφειλημα, τος, τό 1. *dluh* 2. *hřích, provinění, vina* [2]

ὀφειλω (impf. ὠφειλον) 1. *dlužit, být dlužen 2. mít (povinnost), muset; (se zápornkou) nesmět 3. provinít se, hřešit* (τινι| *proti komu*) [35]

ὀφελον (část. z aor. sl. ὀφειλω) *kéž, necht', kdyby* || ὀφελον ψυχρός ἦς (Zj 3,15) *kéž bys byl studený* [4]

ὀφελος, ους, τό *užitek, prospěch* [3]

ὀφθαλμοδουλία, ας, ἡ *služba na oko* [2]

ὀφθαλμός, οὐ, ὁ *oko* (i přen.); *zrak* || κατ' ὀφθαλμούς *před očima* |

- ὄφθαλμὸς πονηρὸς *zlé oko* (tj. morálně nemocné), (proto snad:) *závist* [100]
- ὄφθεις part. aor. pas. od ὄραω
- ὀφθήσομαι fut. pas. od ὄραω
- ὄφης, εως, ὁ *had*; (přen. také) *dábel* [14]
- ὄφρῦς, ὄος, ἡ (pův. „obočí“) *okraj (srázu), svah, sráz* (L 4,29) [1]
- ὄρετός, οὔ, ὁ *stoka* (v.l. Mk 7,19) [0]
- ὄχλέω *trápit, obtěžovat* (Sk 5,16) [1]
- ὄχλοποιέω (aor. ὠχλοποίησα) *dát dohromady dav, srotit zástup* (Sk 17,5) [1]
- ὄχλος, ου, ὁ *zástup, množství (lidu), dav; lid; (pl.) lidé, obyvatelé* || ὄχλοι πολλοί *velké / četné zástupy* [175]
- Ὁχοζίας, ου, ὁ *Ochoziáš, Achazjáš* (judský král) (v.l.) [0]
- ὄχυρος, ἄ, ὄν *silný, pevný* (i o řeči; v.l. L 11,15) [0]
- ὄχύρωμα, τος, τό *pevnost, opevněné místo* (2K 10,4) [1]
- ὀψάριον, ου, τό *ryba* (jako pokrm) [5]
- ὀψέ 1. (adv.) *pozdě; večer* 2. (jako předl. s gen.) *po (časově)* [3]
- ὀψία, ας, ἡ *večer* [14]
- ὀψιμος, ου, ὁ *pozdní; (Jk 5,7 jako subst.): pozdní děšť* [1]
- ὀψιος, α, ον *pozdní, večerní* (Mk 11,11) – sr. ὀψία [1]
- ὀψις, εως, ἡ 1. *vzhled, (vnější) zdání* 2. *tvář, obličej* [3]
- ὀψομαι fut. od ὄραω
- ὀψώνιον, ου, τό (i v pl.) *žold; odměna, mzda; odplata* [4]

Π

- παγιδεύω (aor. ἐπαγίδευσα) *nastražit léčku, chytit* (jako do léčky) (ἐν λόγῳ za slovo: Mt 22,15) [1]
- παγίς, ἰδος, ἡ *léčka, past, smyčka* (i přen.) || ὡς π. *jako léčka, neočekávaně* [5]

- πάγος viz Ἄρειος πάγος
- παθεῖν inf. aor. od πάσχω
- πάθημα, τος, τό 1. *utrpení, soužení; neštěstí 2. vášeň* [16]
- παθητός, ἡ, ὄν *schopný utrpení, podrobený utrpení* (Sk 26,23) [1]
- πάθος, ους, τό *vášeň* [3]
- παθών, παθοῦσα part. m a f aor. od πάσχω
- παιδαγωγός, οὔ, ὁ (antický) *pedagog, vychovatel* (byl to zpravidla otrok, který vodil děti a dohlížel na ně, ale docházelo i k přiblížení význ. k παιδευτής), *dozorce* [3]
- παιδάριον, ου, τό *chlapec, hoch, mladík, mládenec* (J 6,9) [1]
- παιδεία, ας, ἡ *vychova; vzdělávání; káráni; kázeň* [6]
- παιδευτής, οὔ, ὁ *vychovatel, učitel; karatel* [2]
- παιδεύω (aor. ἐπαίδευσα, pf. pas. πεπαίδευμαι, aor. pas. ἐπαιδεύθη) 1. *vychovávat, vzdělávat 2. napravovat, kárat 3. trestat, bítovat 4. (pas.) být vychováván; učit se* [13]
- παιδιόθεν (adv.) *od mládí, od dětství* || ἐκ π. *týž význam* (Mk 9,21) [1]
- παιδίον, ου, τό *dítě* (obojího pohlaví, malé i větší; i přen.) || μή παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν (1K 14,20) *nebudte (už) jako děti svým uvažováním* [52]
- παιδίσκη, ης, ἡ *služka, služebná; otrokyně* [13]
- παιδόθεν (adv.) *od dětství* (v.l. Mk 9,21; sr. παιδιόθεν) [0]
- παίζω (aor. ἐπαίξα) *hrát si, bavit se, tancovat* (1K 10,7) [1]
- παῖς, παιδός, ὁ α ἡ 1. ὁ παῖς: 1. *chlapec, hoch, mládenec 2. syn 3. služebník, otrok; dvořan* II. ἡ παῖς: *dívka, děvče* [24]
- παῖω (aor. ἐπαῖσα) *bít, zranit; udeřit; píchat, bodat* [5]
- Πακατιανός, ἡ, ὄν *pakatiánský* (patřící k části Frýgie; subscriptio 1 Tm) [0]

πάλαι (adv.) 1. *dříve, kdysi, dávno* || *ai* *πάλαι ἁμαρτίαι bývalé / minulé / dřívější hříchy* 2. *už dlouho* [7]

παλαιός, á, óν *starý* (i přen.) [19]

παλαιότης, ητος, ή *stáří; starý způsob* (Ř 7,6) [1]

παλαιόω (pf. πεπαλαίωκα, aor. pas. ἐπαλαιώθη, fut. pas. παλαιωθήσομαι) 1. *učinit starým, prohlásit za zastaralé* 2. (pas.) *stárnout, opotřebovávat se, rozpadat se* [4]

πάλη, ης, ή *boj, zápas* (Ef 6,12) [1]

παλιγενεσία, ας, ή *znovuzrození* [2]

πάλιν (adv.) 1. *zpět, nazpět* 2. *opět, znovu, zase* || *eis* τὸ πάλιν *zase, znovu* 3. *dále, nadále; také* 4. *na druhé straně, (a) přece* || *πάλιν ἐντολήν καινήν γράφω ὑμῖν* (1J 2,8) *a přece vám píšu nové přikázání* [141]

παμπληθεῖ (adv.) *všichni dohromady* (L 23,18) [1]

πάμπολυς, πόλλη, πολυ *velmi velký* (v.l. Mk 8,1) [0]

Παμφυλία, ας, ή *Pamfylie* (kraj na jihu Malé Asie) [5]

πανδοχεῖον, ου, τό *noclehárna, ubytovna, hostinec* (L 10,34) [1]

πανδοχεύς, έως, ό *majitel noclehárny, hostinský* (L 10,35) [1]

πανήγυρις, εως, ή *slavnost, slavnostní shromáždění* (Žd 12,22) [1]

πανοικεῖ n. **πανοικί** (adv.) *s celým domem* (Sk 16,34) [1]

πανοπλία, ας, ή (*plná*) *výzbroj* (i přen.: τὸυ θεοῦ *Boží*) [3]

πανουργία, ας, ή *lest, prohnanost, vychytralost* [5]

πανουργος, ον *lstivý, vychytralý, prohnaný* (2K 12,16) [1]

πανταχῆ (adv.) *všude* (Sk 21,28) [1]

πανταχόθεν (adv.) *odevšad* (v.l. Mk 1,45; sr. πάντοθεν) [0]

πανταχοῦ (adv.) *všude* (na otázku kde? i kam?) [7]

παντελής, ές ὑπλήν, *dokonalý; trvalý, věčný* || *eis* τὸ παντελές *navždy, na věky; úplně; vůbec* | *μη δυναμένη ἀνακούψαι eis* τὸ παντελές (L 13,11) *neschopná se úplně vzpřímit n. vůbec neschopná se vzpřímit* [2]

πάντη (adv.) *všude; každým způsobem, zcela* (Sk 24,3) [1]

πάντοθεν (adv.) *odevšad, ze všech stran; na všech stranách, úplně* [3]

παντοκράτωρ, ορος, ό (o Bohu) *Vševládný, Vševládcе, Všemohoucí* [10]

πάντοτε (adv.) *vždy(cky), stále* [41]

πάντως (adv.) 1. *každopádně, určitě, jistě* 2. *alespoň, vůbec* 3. (se zápornkou) *naprosto, vůbec* || *οὐ πάντως vůbec ne* [8]

παρά (předl.) 1. (s gen.; původ, autorství, příslušnost) *od* || *τὰ παρά τινος majetek / dary od koho* | *ό ὢν παρά τοῦ θεοῦ* (J 6,46) *ten, kdo je od Boha* | *ή παρ' ἐμοῦ διαθήκη* (Ř 11,26) *moje smlouva* | *οἱ παρ' αὐτοῦ jeho známí / příbuzní* | *παρά κυρίου* (2 Pt 2, 11) *před Pánem II. (s dat.)* 1. *u, při, vedle; mezi; v domě / do domu* (τινός *koho*) || *παρ' ἑαυτῶ (u sebe) doma* | 2. (přen.) *podle soudy, v očích* (τινός *koho*); *před* || *παρὰ Ἰουδαίου* (Mt 28,15) *mezi židy* | *παρὰ κυρίου* (2Pt 2,11) *před Pánem III. (s ak.)*

1. *k(e), na; u, při, vedle, na okraj; podél* 2. *proti, navzdory* || *παρ' ἐπίδα* (Ř 4,18) *proti naději* 3. *víc než; (po komp.) ve srovnání s(e), než; přes, za; namísto; jiného druhu než* 4. *méně, bez* 5. *kvůli, pro* || *παρὰ τοῦτο proto* [194]

παραβάω (aor. παρέβην) 1. *odstoupit, odejít; opustit* (ἀπό *τινος koho, co*) 2. *zanedbávat; přestupovat* (τήν *ἐντολήν přikázání*) [3]

παραβάλλω (aor. παρέβαλον) 1. *srovnat* (v.l. Mk 4,30) 2. (intr.) *připlout, přistát* (*eis v(e); Sk 20,15*) [1]

παράβασις, εως, ἡ přestupek, přestoupení (τοῦ νόμου zákona), provinění [7]

παραβάτης, ου, ὁ přestupník; provinilec, ten, kdo poruší (zákon) [5]

παραβιάζομαι (aor. παρεβιασάμην) naléhat (τινά na koho), nutit [2]

παραβουλεύομαι (aor. παρεβουλεύσάμην) vydávat (v nebezpečí), riskovat, dávat v sázku (τῆ ψυχῇ život; Fp 2,30) [1]

παραβολή, ἥς, ἡ 1. podobenství; přirovnání 2. přísloví; tajuplný výrok; po(na)učení 3. vzor, typ, předobraz [50]

παραβουλεύομαι nedělat si starosti, nezakládat si (τινί na čem) (v.l. Fp 2,30) [0]

παραγγεῖλα, ας, ἡ příkaz, rozkaz, nařízení; pokyn, ponaučení [5]

παραγγέλλω (aor. παρήγγειλα, part. παραγγέλλας, pf. pas. παρηγγέλυμαι) přikázat, nařídít; zakázat (+ násl. μή s inf.) || παραγγεῖλα π. přísně / výslovně nařídít [31+1]

παραγίνομαι (aor. παρεγενόμην, konj. παραγένωμαι, plpf. 3. sg. παραγένοι) 1. přijít, dostavit se; přistoupit; vypravit se (ἐπὶ τίνα na koho) 2. vystoupit, objevit se 3. pomoci, podpořit (τινί koho) [37]

πράγω (impf. παρήγων) 1. jít kolem, přejít; jít dál; pomínout; odejít 2. (pas.) pomínout, přejít, mizet [10]

παραδειγματίζω (aor. παρεδειγματίσα) (veřejně) zesměšnit, vystavit posměchu (Žd 6,6) [1]

πράδεισος, ου, ὁ ráj, nebe [3]

παραδέχομαι (aor. παρεδέξαμην, pas. παρεδέχθην) 1. přijmout, uvítat 2. uznat, potvrdit [6]

παραδιατριβή, ἥς, ἡ zbytečná zábava / činnost (v.l. 1Tm 6,5) [0]

παραδίδωμι (konj. prez. 3. sg. παραδιδῶ i παραδίδοι, inf. παραδιδόναι, part. παραδιδούς, impf. 3. sg. παρεδίδου, 3. pl. παρεδίδουν i παρεδίδουσαν, fut. πα-

ραδώσω, aor. παρέδωκα, 3. pl. παρέδωκαν i παρέδουσαν, konj. 3. sg. παραδῶ i παραδοῖ, inf. aor. παραδόναι, part. παραδούς, pf. παραδέδωκα, part. παραδεδωκώς, plpf. 3. pl. παραδεδώκεισαν, pf. pas. παραδέδομαι, aor. pas. παρεδόθην, konj. παραδοθῶ, inf. παραδοθῆναι, part. παραδοθεῖς, fut. pas. παραδοθήσομαι) 1. odevzdat, předat; nasadit (τὴν ψυχὴν život) 2. zajmout, zatknout; vydat, zradit 3. dát, svěřit; (závazně) odevzdat, přikázat; učít 4. dovolit, být zralý || ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπός (Mk 4,29) když však plod dovolí / je plod zralý [119]

πaráδοχος, ον neočekávaný, neobvyklý; podivuhodný (L 5,26) [1]

πaráδοσις, εως, ἡ podání, tradice; (předané) učení [13]

•παραδῶ konj. aor. 3. sg. od παραδίδωμι **παραζηλώω** (fut. παραζηλώσω, aor. παρεζήλωσα) podnitit k závisti / žárlivosti / hněvu [4]

παραθαλάσσιος, α, ον přímořský, ležící u moře (Mt 4,13) [1]

•παραθίημι inf. aor. od παρατίθημι **παραθερώω** přehlížet, zanedbávat (Sk 6,1) [1]

παραθήκη, ἥς, ἡ svěřený majetek / poklad (přen. o nauce) [3]

•παραθήσω fut. od παρατίθημι

•παράθου imp. aor. med. od παρατίθημι **παραινέω** (impf. 3. sg. παρήνει) radit (τινά komu), napomenout, povzbudit, vyzvat (Sk 27,9,22) [2]

παραίτιομαι (impf. παρητούμην, aor. παρητήσαμην, pf. παρητήμαι) 1. vyprositi si, vyzádat si 2. omluvit se 3. odmítat; zdráhat se [12]

παρακαθέζομαι (aor. παρεκαθέσθην) posadit se n. sedět (πρός τι vedle / u čeho: L 10,39) [1]

παρακαθίζω sednout si (vedle) (v.l. L 10,39) [0]

•**παρακαλέσαι** inf. aor. i opt. aor. 3. sg. od παρακαλέω

παρακαλέω (aor. παρεκάλεσα, pf. pas. παρακέκλημαι, aor. pas. παρεκλήθην, fut. pas. παρακληθήσομαι) 1. *zavolat, přizvat, pozvat* 2. *napomínat, vybízet* 3. *prosit, žádat, vzývat* || παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν (Sk 28,20) *přál jsem si vás uvidět* 4. *pozvubuzovat, těšit* 5. (pas.) *být potěšen; nechat se těšit; těšit se, radovat se* [109]

παρακαλύπτω (part. pf. pas. παρακεκαλυμμένος) *skrýt, schovat, zahalit* (ἀπό τινος pro koho, komu; L 9,45) [1]

παρακαταθήκη, ης, ή („skrytá věc“) *poklad* (v.l. místo παραθήκη) [0]

παράκειμαι *být pohotově, být po ruce, být* (τινί u / vedle koho) (Ř 7,18,21) [2]

πράκλισις, εως, ή 1. *napomenutí, povzbuzení* 2. *žádost, prosba* || μετὰ πολλῆς παρακλήσεως (2K 8,4) *s velkou naléhavostí* 3. *útěcha; pomoc* (τοῦ ἁγίου πνεύματος *Ducha svatého*) [29]

πράκλιτος, ου, ό (o Duchu sv. n. o Kristu) *zastánce, pomocník, přímluvec; utěšitel* [5]

παρακοή, ης, ή *neposlušnost, neuposlechnutí* [3]

παρακολουθέω (fut. παρακολουθήσω, aor. παρηκολούθησα, pf. παρηκολούθηκα) 1. *následovat, doprovázet* (τινί koho, co) 2. (*duchem*) *sledovat, chápat; prozkoumat* (τινί co); *věrně zachovávat* (τινί co) [4]

παρακούω (aor. παρήκουσα) 1. *zaslechnout, (nahodile) vyslechnout; přeslechnout, nedbat* (τι nač) 2. *neposlechnout* (τινός koho), *odmítat poslušnost* [3]

παρακύπτω (aor. παρέκυνθη) 1. *naklonit se* (dopředu, dovnitř), *sklonit se* 2. *pozorovat, zahledět se* (εις ti do čeho), *nahlédnout* [5]

παραλαμβάνω (fut. παραλήψομαι, aor. παρέλαβον, 3. pl. παρέλαβον i παρε-

λάβωσαν, imp. παράλαβε, fut. pas. παραληψήσομαι) 1. *vzít k sobě, přijmout; vzít (si) stranou* 2. *převzít, dostat* 3. *připustit, přijmout, uznat; převítat* [49]

παραλέγομαι *obeplout, plout kolem / podél* (τι čeho; Sk 27,8.13) [2]

πράλιος, ου, ή (*mořské*) *pobřeží, pobřežní území* (L 6,17) [1]

παραλλαγή, ης, ή *změna, proměna* (Jk 1,17) [1]

παραλογίζομαι (aor. παρελογίσαμην) *podvádět, klamat* [2]

παραλυτικός, ή, όν *chromý, ochrnutý* || ό π. *chromý / ochrnutý* (člověk) [10]

πράλυτος, ου *ochromený, chromý* (v.l. Mk 2,9) [0]

πράλυω (pf. pas. παραλέλυμαι) *uvolnit* (konzistenci údů), *ochromit, oslabit* (i přen.) || ό *παραλελυμένος chromý / ochrnutý* (člověk) [5]

παραμένω (fut. παραμενῶ, aor. παρέμεινα) *zůstat, vytrvat* (πρός τινα / τινί u koho) [4]

παραμυθέομαι (aor. παρεμυθησάμην) *těšit, povzbuzovat, pobízet; projevit soustrast* (τινά komu) [4]

παραμύθηα, ας, ή *útěcha, povzbuzení* (1K 14,3) [1]

παραμύθιον, ου, τό *útěcha, povzbuzení* (Fp 2,1) [1]

πράνοια, ας, ή *šilenství, bláznovství* (v.l. 2Pt 2,16) [0]

παρανομέω *prestoupit zákon, jednat proti zákonu* (Sk 23,3) [1]

παρανομία, ας, ή *nezákonnost, nezákonný čin, bezpráví, zločin* (2Pt 2,16) [1]

παραπικράνω (aor. παρεπικράνω) *vzepřít se, vzbouřit se; být / stát se vzpurným* (Žd 3,16) [1]

παραπικρασμός, οῦ, ό *vzpoura, vzbouření se* (Žd 3,8.15) [2]

παραπίπτω (aor. παρέπεσον) *padnout, zhrěšit, odpadnout* (Žd 6,6) [1]

παραπλέω (inf. aor. παραπλευσαι) *plout kolem* (τι čeho; Sk 20,16) [1]

παραπλήσιον (adv.; ak. od adj.) *blízko, skoro u* (τινι čeho) || **ἤσθενήσεν** παραπλήσιον θανάτῳ (Fp 2,27) *onemocněl na smrt* [1]

παραπλησίως (adv.) *podobně, právě tak, stejně* (Žd 2,14) [1]

παραπορεύομαι *přejít (kolem), projít* (διά τινος čím) [5]

παράπτωμα, τος, τό *přestupek, provinění, hřích* [19]

παραρρέω (konj. aor. pas. παραρρῶ) 1. *obtéci, odtéci; uplavat, uniknout* 2. (pas.) *být stržen proudem, (přen.) minout se (s) cílem* (Žd 2,1) [1]

παραρρώμεν konj. aor. pas. 1. pl. od παραρρέω

παράσημος, ον *označený (znakem, sochou apod.)* || τὸ παράσημον *znak* (Sk 28,11) [1]

παρασκευάζω (fut. med. παρασκευάσομαι, pf. pas. παρεσκευάσμαι) 1. *připravít, přichystat* || παρασκευάζοντων δὲ αὐτῶν (sc. δεῖπνον) (Sk 10,10) *když však připravovali jídlo* 2. (med.) *připravít se* [4]

παρασκευή, ἡς, ἡ *příprava; den přípravy (před sobotou), pátek* [6]

παράστατις, εως, ἡ *pomocnice* (v.l. R 16,2) [0]

παραστήσομαι fut. med. od παραστήμι

παραστήσω fut. od παραστήμι

παρασχών part. aor. od παρέχω

παρτείνω (aor. παρτέτινα) *protáhnout, prodloužit* (Sk 20,7) [1]

παρτηρέω (aor. παρετήρησα) 1. *pozorovat, hlídat, dávat pozor* (τινά na koho) 2. (med.) *hlídat, dávat (si) pozor* (τινά na koho); *dodržovat, zachovávat, slavit* (μηνᾶς měsíce) [6]

παρτηρήσις, εως, ἡ *pozorování* (L 17,20) [1]

παρτιθήμι (fut. παραθήσω, aor. παρέθηκα, inf. παραθεῖναι, aor. med.

παρεθέμην, imp. παράθου) 1. *předložit* (jídlo; nauku); *vyprávět* 2. (med.) *odevzdat, svěřit* (τινά τινι koho komu); *ukazovat, dokládat* [19]

παρατυγχάνω (*náhodou*) *být přítomen, být při tom* (Sk 17,17) [1]

παρατυχῶ (adv.) *v přítomném okamžiku, bezprostředně* (2K 4,17) [1]

παραφέρω (aor. παρήνεγκον i παρήνεγκα, imp. παρένεγκε) 1. *odejmout, vzít, odnést; odtáhnout, odehnat* 2. (pas.) *nechat se strhnout / zmást* [4]

παραφήμι (inf. παραφιέναι) *nechat stranou, zanedbávat* (v.l. L 11,42) [0]

παραφρονέω *šilet, jednat jako pošetilý / nerozumný* (2K 11,23) [1]

παραφρονία, ας, ἡ *šilenství; nesmyslné jednání* (2Pt 2,16) [1]

παραφροσύνη, ης, ἡ *šilenství* (v.l. 2Pt 2,16) [0]

παραχειμάζω (aor. παρεχειμάσα, pf. παρακεχειμάκα) *přezimovat* [4]

παραχειμασία, ας, ἡ *přezimování* (Sk 27,12) [1]

παραχράομαι (aor. παρεχρησάμην) *zneužívat* (τι čeho; v.l. 1K 7,31) [0]

παραχρημα (adv.) (*i*) *hned, okamžitě; na místě* [18]

πάρδαλις, εως, ἡ *leopard, levhart* (Zj 13,2) [1]

παρέβαλον aor. od παραβάλλω

παρέβην aor. od παραβαίνω

παρεγενόμενη aor. od παραγινομαι

παρεδίδουσαν impf. 3. pl. od παραδίδωμι

παρεδίδου impf. 3. sg. od παραδίδωμι

παρεδίδουν impf. 3. pl. od παραδίδωμι

παρεδόθην aor. pas. od παραδίδωμι

παρέδοσαν aor. 3. pl. od παραδίδωμι

παρεδρεύω *sedět* (τινι u čeho / při čem), *věnovat se* (τινι čemu) || οι τῶ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες (1K 9,13) *ti, kdo vykonávají službu u oltáře* [1]

παρέδωκα aor. od παραδίδωμι

παρεθέμην aor. med. od παρατιθήμι

- **παρέθηκα** aor. od παρατήθημι
- **παρειμένος** part. pf. pas. od παρήμι
- **πάρειμι** (inf. παρείναι, part. παρών, fut. 3. sg. παρείται) *být zde / přítomen / při tom, přijít* (ve sm.: být přítel) || ἐφ' ὃ πάρει (Mt 26,50) *k tomu jsi přišel?* n. (udělej / at' se stane,) *k čemu jsi přišel* | ὧ γὰρ μή πάρεστιν ταῦτα (2Pt 1,9) *neboť kdo to nemá / komu to schází* | τὰ παρόντα μαζετεκ, vlastnictví | τὸ παρὸν přítomnost | πρὸς τὸ παρὸν v daném okamžiku [24]
- **παρεῖναι** inf. aor. od παρήμι a inf. od πάρειμι
- **παρεισάγω** (fut. παρεισάξω) *uvést, zavést, přivodit* (2Pt 2,1) [1]
- **παρεισακτος, ον** (vl. „propašovaný“) *vetřelý, vplíživší se* (Ga 2,4) [1]
- **παρεισδύ(ν)ω** (aor. παρεισέδυσσα) *vplížit se, vloudit se* (Jd 4) [1]
- **παρεισέρχομαι** (aor. παρεισηλθον) *přijít / vstoupit mimo / dodatečně; vplížit se, vloudit se* [2]
- **παρειστήκειν** plpf. od παρίστημι
- **παρεισφέρω** (part. aor. παρεισενέγκας) *vnést / přinést (navíc) || π. σπουδήν vynaložit pílí* (2Pt 1,5) [1]
- **παρεκλήθην** aor. pas. od παρακαλέω
- **παρεκτός** 1. (adv.) *mimo, mimoto* || τὰ π. všechno ostatní 2. (předl. s gen.) *mimo, kromě, vyjma* [3]
- **παρέλαβον** aor. od παραλαμβάνω
- **παρελεύσομαι** fut. od παρέρχομαι
- **παρεληλυθέναι** inf. pf. od παρέρχομαι
- **παρεληλυθώς** part. pf. od παρέρχομαι
- **παρελθεῖν** inf. aor. od παρέρχομαι
- **παρεμβάλλω** (fut. παρεμβαλῶ) *zřídít, zbudovat* (χάρακά τινι val proti komu: L 19,43) [1]
- **παρεμβολή, ἡς, ἡ** 1. (opevněný) *tábor; pevnost* 2. *kasárna; posádka* 3. *vojsko* (i přen.) [10]
- **παρένεγκε** imp. aor. od παραφέρω

- **παρενοχλέω** *znepokojit, obtěžovat, zatěžovat* (τινὶ koho) (Sk 15,19) [1]
- **παρέξῃ** fut. med. 2. sg. od παρέχω
- **παρεπίδημος, ου, ὁ** *cizinec* [3]
- **παρεπίκρανα** aor. od παραπικραίνω
- **παρέρχομαι** (fut. παρελεύσομαι, aor. παρήλθον, inf. παρελθεῖν, inf. pf. παρεληλυθέναι, part. pf. παρεληλυθώς) 1. *přejít* (i přen.); *pominout* (i přen.); *zaniknout; z(a)hynout; projít* (διά τινος po čem, čím; τινά kolem koho); (o čase) *uplynout; vynechat, zanedbat; přestoupit* (ἐντολήν příkaz), *neuposlechnout* (τι čeho, co) || παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς (L 12,37) *bude je obcházet a obsluhovat* | ἡ ὥρα ἣδὴ παρήλθεν (Mt 14,15) *čas už pokročil, už je pozdě* 2. *přijít, přistoupit* || παρελθὼν ἀνάπεσε (L 17,7) *pojď a zasedni ke stolu* [29]
- **πάρεσις, εως, ἡ** *odpuštění, prominutí; přehlížení* (πρῆstupku), *shovívavost* (Ř 3,25) [1]
- **παρέστηκα** pf. od παρίστημι
- **παρέστην** aor. (intr.) od παρίστημι
- **παρέστησα** aor. (tr.) od παρίστημι
- **παρεστηκώς** a **παρεστώς** part. pf. od παρίστημι
- **παρέχω** (impf. παρείχον, aor. παρέσχον, part. παρασχών, impf. med. παρείχουμην, fut. med. 2. sg. παρέξῃ) 1. *poskytnout, podat* (πιστιν důkaz), *prokázat; připravit, zajistit; nastavit; způsobit* || κόπον / κόπους *παρέχειν τινὶ* *znepřijímat* život komu, *trápit / obtěžovat koho* 2. (med.) *poskytnout; vyhovět; ukázat* (ἐαυτὸν τι se jako co) [16]
- **παρήγγεια** aor. od παραγγέλλω
- **παρηγορία, ας, ἡ** *útěcha, povzbuzení* (Κο 4,11) [1]
- **παρήλθον** aor. od παρέρχομαι
- **παρήνη** impf. 3. sg. od παραινέω
- **παρήσαν** impf. 3. pl. od πάρειμι
- **παρητημένος** part. pf. od παραιτέομαι

·**παρθούμην** impf. od παραιτέομαι
παρθενία, ας, ή *panenství* || από της παρθενίας αυτής (L 2,36) *od svého / po svého panenství* [1]
παρθένος, ου, ή ι ό 1. *f panna* (i přen.) 2. *m panic* (i přen.) [15]
Πάρθοι, ων, οι *Parthové* (Sk 2,9) [1]
παρήμι (inf. aor. παρείναι, pf. pas. παρείμαι, part. παρεμμένος) 1. *vynechat, opomenout, zanedbat* 2. *pominout, ochabnout, polevit* || παρεμμένος *ochablý* [2]
παριστάνω (novější tvar k:) **παρίστημι** (fut. παραστήσω, aor. 1 [tr.] παρέστησα, aor. 2 [intr.] παρέστην, pf. παρέστηκα, part. παρεστώς i παρεστηκώς, plpf. παρειστήκειν, fut. med. παραστήσομαι) 1. (tr.; prez., impf., fut., aor. 1) *připravit; dát k dispozici, poslat; představit, předvést; přinést* (τι θυσίαν co jako oběť); *propůjčit; učinit* (τινά τινα koho kým); *dokázat* 2. (intr.; aor. 2, pf., plpf. a med.) *přistoupit* (τινί ke komu), *předstoupit* (τινί před koho), *objevit se* (τινί před kým); *pomoci, přispět*; (pf., plpf.) *stát vedle, být přítomen* || παρέστηκεν ó θερισμός (Mk 4,29) *nastaly / jsou tady žně* | παρέστησαν (aor. 2!) *οι βασιλεις της γης* (Sk 4,26) *pozvedli se n.* (podle hebr. impf.) *pozdvihují se králové země* [41]
Παρμενᾶς, ᾶ, ό (ak. -āv) *Parmenas* (jeden ze sedmi diakonů: Sk 6,5) [1]
παρόδος, ου, ή *přechod* || έν παρόδω *při přechodu, na cestě, zběžně* (1K 16,7) [1]
παροικείω (aor. παρώκησα) *bydlet / být v cizině, být cizincem / poutníkem; přesídlit* (εις do) [2]
παροικία, ας, ή *pobyt v cizině / na cizím místě* (i přen.) [2]
πάροικος, ου, ό *cizinec* (i přen.) || (jako adj.) *πάροικος, ου, εν cizí* [4]
παροιμία, ας, ή 1. *příslóví, rčení* || τó της

ἀληθοῦς παροιμίας (2Pt 2,22) *co říká pravdivé přísloví* 2. *obrazná řeč, podobenství* [5]

πάροιθος, ον *opilý; milující víno* || ό π. *pijan* [2]

παροίχομαι (pf. παρώχημαι) *přejít, pominout* (ó čase) || *παρωχημένος minulý* (Sk 14,16) [1]

παρομοιάζω *podobat se, rovnat se* (τινί komu, čemu; Mt 23,27) [1]

παρόμοιος, ον *podobný* (Mk 7,13) [1]

·**παρόν** part. n od πάρεμι

παροξύνομαι *nechat se vzrušit, rozčlít se, rozzlobit se* [2]

παροξύνομός, οῦ, ό 1. *podnět, povzbuzení* (ἀγάπης k lásce) 2. *vzrušení; napětí, spor, rozladění* [2]

παροράω (part. aor. παριδών) *přehlížet, nedbat* (v.l. Sk 17,30) [0]

παροργίζω (fut. παροργιώ) *rozhněvat, rozzlobit, popouzet ke hněvu* [2]

παροργισμός, οῦ, ό *hněv* (Ef 4,26) [1]

παροτρώνω (aor. παρώτρωνα) *podnítit, rozváděnit, poštvat* (Sk 13,50) [1]

παρουσία, ας, ή 1. *přítomnost* 2. *příchod* (της του θεου ήμέρας *Božího dne*) [24]

παροψίς, ίδος, ή *miska, mísa* (pro pochutiny); *talíř* (Mt 23,25) [1]

παρρησία, ας, ή 1. *otevřenost* (v ústním projevu); *neohroženost*; (blíží se někdy k význ.:) *pravomoc* 2. *veřejnost* 3. *svoboda, volnost; důvěra* (před Bohem) 4. (έν παρρησία *svobodně, bez zábran; neohroženě, s důvěrou; veřejně* | έν παρρησία *είναι* *být veřejně známý* | μετά παρρησίας *otevřeně, s odvahu*) [31]

παρρησιάζομαι (aor. έπαρρησιασάμην) 1. *mluvit neohroženě / bez zábran* (έπί τῷ κυρίῳ *knůli Pánu, s důvěrou v Pána*) 2. *odvážit se, dodat si odvahy* [9]

·**παρών, παρούσα, παρόν** part. od πάρεμι

·**παρώτρωνω** aor. od παροτρώνω

·**παρώχημαι** pf. od παροίχομαι

πᾶς, πᾶσα, πᾶν, gen. παντός, πάσης, παντός 1. (bez členu) každý; (pl.) všichni (je zdůrazněn plný počet) || πᾶν δένδρον každý strom | πάντα všechno (obecně n. absolutně) | διὰ παντός stále, vždy, neustále | πρὸ πάντων především, zvláště | εἰς πάντα / ἐν πᾶσι / κατὰ πάντα v každém ohledu | οὐκ ... πᾶσα σὰρξ žádná tělo (= žádný člověk, nikdo) 2. (se členem n. určeným subst.) celý; (pl.) všichni (je zdůrazněna jednota) || πᾶσα ἡ Ἰουδαία celé Judsko | πᾶσα Ἱερουσόλυμα celý Jeruzalém | πᾶσαι αἱ γενεαὶ všechna pokolení (která byla jmenována) | τὸν πάντα χρόνον (Sk 20,18) celou dobu | διὰ παντός τοῦ ζῆν (Žd 2,15) po celý život | οἱ πάντες ἄνδρες všichni muži (dohromady) | τὰ πάντα všechno, vesmír | πᾶς ὁ ἀκούων každý, kdo slyší | (i bez členu:) πᾶσα οικοδομὴ (Ef 2,21) celá stavba [1242+1]

πάσχα, (neskl.) τό 1. pesach, pascha, (židovské) Velikonoce 2. velikonoční beránek || θύειν τὸ π. zabíjet velikonočního beránka 3. velikonoční hostina / večeře [29]

πάσχω (aor. ἔπαθον, inf. παθεῖν, part. παθών, pf. πέπονθα) 1. trpět, vytrpět; snést 2. zakusit, prožít [42]

Πάταρα, ὠν, τὰ Patara (město v Lycii: Sk 21,1) [1]

πατάσσω (fut. πατάξω, aor. ἐπάταξα) bít; udeřit, zasáhnout [10]

πατέω (fut. πατήσω, aor. ἐπάτησα, pas. ἐπατήθην) 1. (tr.) šlapat (ti po čem; τὴν ληνόν v lisu); rozšlapat, pošlapat; zrušit 2. (intr.) šlapat, chodit (ἐπάνω τινός po čem) 3. (pas.) být pošlapán / šlapán || ἐπατήθη ἡ ληνός (Zj 14,20) v lisu se šlapalo, lisovalo se (ve sm. lisování bylo provedeno, podle aor.) [5]

πατήρ, πατρός, ὁ (vok. πάτερ n. ὁ πατήρ) otec (i přen.); (o Bohu:) Otec || οἱ πατέρες rodiče; předkové, otcové [413]

Πάτμος, ου, ἡ Patmos (ostrov v Egejském moři: Zj 1,9) [1];

πατριά, ἄς, ἡ kmen; rod; národ [3]

πατριάρχης, ου, ὁ praotec [4]

πατρικός, ἡ, ὄν otcovský, (zdeděný) po předcích (Ga 1,14) [1]

πατρίς, ἰδος, ἡ domovina, vlast, domov (i přen.) [8]

Πατροβᾶς, ἄ, ὁ Patrobas (římský křesťan: Ř 16,14) [1]

πατρολόγος, ου, ὁ otcovrah, vrah otce (1Tm 1,9) [1]

πατροπαράδοτος, ον zdeděný / přejatý po otcí / předcích (1Pt 1,18) [1]

πατρῴος, α, ον otcovský, zdeděný / přejatý po otcí / předcích [3]

Παῦλος, ου, ὁ Paulus, Pavel (1. Pavel z Tarsu; 2. prokonzul Sergius Paulus [Sk 13,7]) [158]

παύω (aor. ἔπαυσα, med. ἐπαυσάμην, fut. med. παύσομαι) 1. zastavit, zdržet; zdržovat (τι ἀπό τινος co od čeho), chránit (τι ἀπὸ τινος co před čím) 2. (med.) přestat, ustát, skončit (τινός s čím); utišit se || (vazba s part.:) ἐπαύσαντο τύπτοντες (Sk 21,32) přestali bít 3. (pas.) být prostý (τινός čeho) [15]

Πάφος, ου, ἡ Pafos (město na záp. pobřeží Kypru: Sk 13,6.13) [2]

παχύνομαι (aor. ἐπαχύνην) ztlučnět, ztloustnout; otupět, znečitlivět (i přen.) [2]

πέδη, ης, ἡ pouto (na nohy) [3]

πεδινός, ἡ, ὄν rovinatý, rovný (L 6,17) [1]

πεζεύω jít pěšky, cestovat po souši (Sk 20,13) [1]

πεζῆ (adv.) po souši, po zemi, pěšky [2]

πεζός, ἡ, ὄν (jdoucí) pěšky / po souši (v.l. Mt 14,13) [0]

πειθαρχέω (aor. ἐπειθάρχησα) poslouchat (τινὶ koho), být poslušen [4]

πειθός, ἡ, ὄν přesvědčivý, přesvědčující

|| ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις (1K 2,4)
přesvědčivými slovy moudrosti [1]
πειθῶ, οὐς, ἡ (dat. πειθοῖ) *přesvědčivost, přesvědčující síla* (v.l. 1K 2,4) [0]
πειθῶ (fut. πείσω, aor. ἔπεισα, pf. πέποιθα, plpf. ἐπεποίηθην, pf. pas. πέπεισμαι, aor. pas. ἐπέισθην, fut. pas. πεισθήσομαι) 1. (mimo pf. a plpf.) a) (akt.) *přesvědčovat, přemlouvat* (τινὰ περὶ τινος koho o kom, čem); *svádet, snažit se získat; uklidnit, upokojit, ukonejšit* || πείσομεν τὴν καρδίαν ἡμῶν (1J 3,19) *uklidníme své svědomí* b) (pas.) *nechat se přemluvit; věřit, být přesvědčen; poslouchat* (τινὶ koho) || πάντες ὅσοι ἐπέισθον αὐτῷ (Sk 5,36) *všichni, kdo za ním šli* n. *všichni jeho přívrženci* 2. (pf. [v prez. význ.] a plpf.) a) (akt.) *důvěřovat, spoléhat se* (τινὶ / ἔν τινι / ἐπὶ τινι nač, εἰς τινα / ἔν τινι / ἐπὶ τινα na koho); *být přesvědčen, být si jist* (τι v čem) || πέποιθεν ἑαυτῷ (2K 10,7) *je o sobě přesvědčen, je si jist* b) (pas.) *být přesvědčen, být si jist* || πέπεισμαι *jsem přesvědčen, jsem si jist* [52]

Πειλάτος, ου, ὁ viz Πιλάτος

• **πειν** inf. aor. (místo πεινῶ) od πίνω
πεινάω (fut. πεινάσω, aor. ἐπεινάσα) *hladovět* (i přen.; τι πο čem), *mít hlad*, (v aor. též:) *dostat hlad* [23]
πεῖρα, ας, ἡ *pokus, zkouška, zkušenost* || πείραν λαβεῖν *udělat pokus / zkušenost* (τινός s kým, čím) (Žd 11,29.36) [2]
πειράζω (aor. ἐπειράσα, pf. pas. πεπειρασμαι, aor. pas. ἐπειράσθην) 1. *zkoušet; pokoušet, svádet* || ὁ πειράζων *pokoušitel* 2. *pokoušet se* (+ inf.) [38]
πειράομαι *pokoušet se, snažit se* (Sk 26,21) [1]
πειρασμός, οὐ, ὁ *zkouška, pokušení* (aktivní i pasivní) [21]
• **πεισθήσομαι** fut. pas. od πείθω

πεισμονή, ἡς, ἡ *přemlouvání, přesvědčování; získání* (πřesvědčováním); *věc, která přesvědčila* (Ga 5,8) [1]
πέλαγος, ους, τό (šířé) *moře; (mořská) hlubina*; (konkrétní) *moře* [2]
πελεκίζω (pf. pas. πεπελέκισμαι) *stít, popravit (stětím)* (Zj 20,4) [1]
πεμπταῖος, α, ον *pětidenní* || ἤλαθμεν πεμπταῖοι (v.l. Sk 20,6) *přišli jsme za pět dní* [0]
πέμπτος, η, ον *pátý* [4]
πέμπω (fut. πέμψω, aor. ἔπεμψα, pas. ἐπέμφθην) *poslat, odeslat, rozeslat; propustit* || πέμψας ἀπεκεφάλισεν *nechal stít* [79]
πένης, ητος, ὁ *chudý (člověk), chudák, člověk v nouzi* (2K 9,9) [1]
πενθερά, ᾤς, ἡ *tchyně* [6]
πενθερός, οὐ, ὁ *tchán* (J 18,13) [1]
πενθέω (aor. ἐπένηθα) 1. *truchlit, lkát, naříkat* 2. (tr.) *oplakávat, naříkat* (τι nad čím) [10]
πένθος, ους, τό *nárek, zármutek, pláč* [5]
πενιχρός, ᾧ, ὁν *chudý* (L 21,2) [1]
πεντάκις (číselné adv.) *pětkrát* (2K 11, 24) [1]
πεντακισχίλιοι, αι, α (čisl.) *pět tisíc* [6]
πεντακόσιοι, αι, α (čisl.) *pět set* [2]
πέντε (čisl.) *pět* [38]
πεντεκαδέκατος, η, ον *patnáctý* (έτος rok; L 3,1) [1]
πεντήκοντα (čisl.) *padesát* || κατά π. πο *padesáti* [7]
πεντηκοστή, ἡς, ἡ (židovský) *svátek týdnu, letnice* [3]
• **πέπεισμαι** pf. pas. od πείθω
• **πεπιστεύκεισαν** plpf. 3. pl. od πιστεύω
• **πεπλάτνυται** pf. pas. 3. sg. od πλατύνω
• **πεποιήκεισαν** plpf. 3. pl. od ποιέω
• **πέποιθα** pf. od πείθω
πεποίθησις, εως, ἡ *důvěra; sebevědomí, (vnitřní) jistota; důvod důvěry* [6]
• **πέπονθα** pf. od πάσχω
• **πέπραγμα** pf. pas. od πράσσω

- πέπρακα pf. od πιπράσκω
 - πέπραμαι pf. pas. od πιπράσκω
 - πέπραχα pf. od πράσσω
 - πεπρησμένος part. pf. od πίμπραμαι
 - πέπτωκα pf. od πίπτω
 - πέπωκα pf. od πίνω
- Περαία, ας, ή** Perea (území na východ od Jordánu: v.l. L 6,17) [0]
- περαιτέρω** (adv.) *nadto, navíc, mimoto* (Sk 19,39) [1]
- πέραν** 1. (adv.) *na druhé straně* || τὸ πέραν *druhý břeh* 2. (ve funkci předd. s gen.) *za (tínos čím / co), přes; na druhou stranu, na druhý břeh; na druhé straně, na druhém břehu* [23]
- πέρας, ατος, τό** 1. *hranice, končina* 2. *koniec, závěr* [4]
- Πέργαμος, ου, ή i Πέργαμον, ου, τό** Pergamon (maloasijské město: Zj 1,11; 2,12) [2]
- Πέργη, ης, ή** Perge (město v Pamfylii, v jižní části Malé Asie) [3]
- περί** (předl. se základním význ. „kolem“) 1. (s gen.) *o, pokud jde o, ohledně; kvůli, pro, za* || π. ἀμαρτίας (*smírná*) *oběť za hřích* | τὰ περί τινος *záležitosti, okolnosti, skutečnosti* (týkající se koho) | τὰ περί ἐμοῦ *co je o mně napsáno* 2. (s ak.) *kolem* (místně i časově), *dokola; ohledně, co se týče, v(e)* || τὰ περί ἐμῆς *věci, které se mne týkají / moje věci* [332+1]
- περιάγω** (impf. περιήγῳ) 1. *vodit s sebou, mít u sebe* 2. (intr.) *chodit / tápat kolem, obcházet* 3. (tr.) *obcházet* (τὰς πόλεις πάσας *všechna města*), *chodit* (τι πο ἔμ) [6]
- περιαιρέω** (inf. aor. περιελείν, part. περιελών) 1. *odejmout, odstranit; uvolnit; zbavit* (τι ἔμ), *přetnout* (τὰς ἀγκύρας *kotvy*); (Sk 28,13 *možná: zvednout kotvy, plout dál* 2. (pas.) *být odňat; ztrácet se, mizet* [5]

- περιάπτω** (aor. περιήψα) *zažehnout, zapálit* (L 22,55) [1]
- περιαστράπτω** (aor. περιήστραψα) *ozářit* (τινά / περί τινα *koho*), *osvítit; zažářit* (τινά / περί τινα *kolem koho*) (Sk 9,3; 22,6) [2]
- περιβαλείται** fut. med. 3. sg. od náš.
- περιβάλλω** (fut. περιβαλώ, aor. περιέβαλον, pf. pas. περιβέβημαι) 1. (akt.) *obléci* (τί τινα *co komu, tiva koho*), *odít; obklíčit* (τί τινι *čím koho*) 2. (med.) *obléci se* (τι *do čeho*), *obléci si; být oblečený* || περιβεβλημένος *oblečený, oděný* (τι / ἔν τινι *do čeho, čím*) [23]
- περιβλέπομαι** (aor. περιεβλεψάμην) *rozhlížet se* (τινά *po kom; + inf. aby*), *dívat se kolem* [7]
- περιβόλαιον, ου, τό** *přikrývka, závoj, plášť; schránka* [2]
- περιδέω** (pf. pas. περιδέδεσμαι, plpf. pas. 3. sg. περιεδέδετο) *o(b)vázat, zavázat, svázat* (J 11,44) [1]
- περιέδραμον** aor. od περιτρέχω
- περιεζωσμένος** part. pf. pas. od περιζώννυμι
- περιέθηκα** aor. od περιτίθημι
- περιελείν** inf. aor. od περιαιρέω
- περιελθών** part. aor. od περιέρχομαι
- περιελών** part. aor. od περιαιρέω
- περιεπεσον** aor. od περιπίπτω
- περιεργάζομαι** *dělat zbytečnosti, míchat se do nepatřičných věcí* (2Te 3,11) [1]
- περίεργος, ον** 1. *zvědavý, všetečný* 2. *týkající se čarodějství* || τὰ περίεργα *kouzla, čáry* [2]
- περιέρχομαι** (aor. περιήλθον, part. περιελθών) *chodit / putovat / plout / bloudit* (τι *kolem čeho*); *obcházet* [3]
- περιέστησαν** aor. 3. pl. od περιίστημι
- περιστώς** part. pf. od περιίστημι
- περιέτεμον** aor. od περιτέμνω
- περιετιμήθην** aor. pas. περιτέμνω
- περιέχω** (aor. περιέσχον) 1. (o úžasu) *pojmovat, zachvátit* 2. (o knize) *obsahovat*

|| (neos.) περιέχει ἐν γραγῆ (1Pt 2,6)
v *Písmu stojí* [2]

περιζώννυμι i **περιζώννῳ** (fut. med. περιζώσομαι, part. aor. med. περιζώσμενος, part. pf. med. / pas. περιεζωσμένος) 1. *opásat, přepásat* 2. (med.) *přepásat se, opásat se* (τι čím); *přepásat si* (τι co [část těla]) [6]

• **περιήλθον** aor. od περιέρχομαι

• **περιηρείτο** impf. pas. 3. sg. od περιαιρέω

• **περιθεις** part. aor. od περιτίθημι

περίθεσις, εως, ἡ *přivěšení* (o šperku: 1Pt 3,3) [1]

περίστημι (aor. [tr.] περιέστησα, [intr.] περιέστην, imp. prez. med. 2. sg. περιήσασο, part. pf. περιεστώς) 1. (pf.) *stát kolem* 2. (tr.) *obstoupit* 3. (med.) *postavit se kolem; vyhnout se* (τι čemu), *stranit se* (τι čeho) [4]

περικάθαρμα, τος, τό *smetí, odpad* (1K 4,13) [1]

περικαθίζω *posadit se kolem* (v.l. L 22, 55) [0]

περικαλύπτω (aor. περιεκάλυψα, pf. pas. περικεκάλυμαι) *zahalit, přikrýt; zakrýt, zavázat; potáhnout* [3]

περίκειμαι (odpovídá pf. k περιτίθεμαι) 1. *ležet* (τινί kolem čeho); *obklopovat* (τινί co) 2. *nést / nosit / mít na* (sobě); *být pověšen* (περί τι kolem čeho); *být podroben* (τι čemu) [5]

περικεφαλαία, ας, ἡ *přílba, přilbice* [2]

περικρατής, ἐς *mocný, ovládající* (τινός co; Sk 27,16) [1]

περικρύβω *skrýt, schovat* (L 1,24) [1]

περικυκλώω (fut. περικυκλώσω) *obklopit, obklíčit* (L 19,43) [1]

περιλάμπω (aor. περιέλαμψα) *ozářit, zazářit* (τινά kolem koho) [2]

περιλείπομαι *být ponechán, zbývat, přezívat, zůstat* (1Te 4,15.17) [2]

περιλείχω *olizovat* (v.l. L 16,21) [0]

περιλυτος, ον *velmi smutný / zarmoucený, plný zármutku* [5]

περιμένω (aor. περιέμεινα) *očekávat, čekat* (τινά na koho; Sk 1,4) [1]

πέριξ (adv.) *okolí, kolem* || αἱ π. πόλεις *okolní města* (Sk 5,16) [1]

περιοικέω *bydlet v okolí, být v sousedství* || οἱ περιοικοῦντες αὐτοὺς *jejich sousedé* (L 1,65) [1]

περιοικος, ον *bydlící v okolí / sousedství* || οἱ περιοικοὶ *obyvatelé z okolí, sousedé* (L 1,58) [1]

περιούσιος, ον *vyvolený, vybraný; vlastní* (Tt 2,14) [1]

περιοχή, ἡς, ἡ *obsah, (určitý) text; úryvek* (τῆς γραφῆς *Písma*) (Sk 8,32) [1]

περιπατέω (fut. περιπατήσω, aor. περιεπάτησα) 1. *chodit, procházet se* (μετά τινος s kým), *kráčet* 2. (přen.) *žít* (ἀξίως *důstojně / hodně*), *vést život, chovat se* [95]

περιπέρω (aor. περιπέπειρα) *probodnout, způsobit zranění* (τινά komu; i přen.) (1Tm 6,10) [1]

περιπίπτω (aor. περιπέσων) *padnout* (τινί mezi co), *upadnout* (τινί n. εἰς τι do čeho), *octnout se* (τινί n. εἰς τι v čem, na čem), *narazit* (εἰς τι nač) [3]

περιποιέομαι (aor. περιεποιήσασην) 1. *zachovat si, zachránit si* 2. *získat* (τι εαυτῷ co pro sebe) [3]

περιποίησις, εως, ἡ 1. *udržení, zachování, záchrana* 2. *získání, zisk; dosažení* 3. *majetek* || λαὸς εἰς περιποίησιν (1Pt 2,9) *lid, který je jeho (zvláštním) vlastnictvím* [5]

περι(ρ)ραίνω (part. pf. pas. περιεραμμένος) *pokropit (kolem), potřásnit* (v.l. Zj 19,13) [0]

περιρήγγνυμι (part. aor. περιρήξας) *strhnout* (τὰ ἱμάτια *šaty*), (popř.:) *nechat strhnout* (Sk 16,22) [1]

περισπάομαι *nechat se rozptylovat* (περί τι čím), *být vytižen, být plně zaměstnán* (L 10,40) [1]

περισσεῖα, ας, ἡ *nadbytek, hojnost, přemíra* [4]

περίσσευμα, τος, τό 1. *nadbytek, hojnost* || ἐκ ... τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας (Mt 12,34) *čím srdce přetéká, čeho je srdce plné* 2. *zbytek* || περισσεύματα κλασμάτων (Mk 8,8) *zbylé kousky, co zbylo* [5]

περισσεύω (fut. περισσεύσω, aor. ἐπερίσσευσα, fut. pas. περισσευθήσομαι)

1. *přebývat, zbývat; být větší* (tivós než kdo, co), *převyšovat* (tivós co); *růst, přibývat* (τῷ ἀριθμῷ *co do počtu*) || τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων (Mt 14,20) *zbylé kousky* 2. *mit nadbytek* (tivós čeho), *mit hojnost; být bohatý, oplývat* (ἐν τινι čím) 3. (tr.) *zahrnout* (τι εἰς τινα *čím koho*), *přidat* (τινὶ komu); *hojně zásobovat, obohatit* (τινὰ τινι koho čím; tivós čím); *rozhojnit, nechat vyniknout* 4. (pas.) *být hojně obdarován, mít nadbytek* [39]

περισσός, ἡ, ὄν *přesahující, nadbytečný; zbytečný; mimořádný* || (τὸ) περισσόν *co je navíc, nadbytek; výhoda* | ἐκ περισσοῦ *nadmíru* [6]

περισσότερος, α, ον (komp. od περισσός) *větší, hojnější; přisnější* (κρίμα *trest*) || περισσότερον (adv.) *víc(e)* (tivós než co); *zřetelněji, jasněji* | μᾶλλον *perisσότερον tím více* | (jako elativ) *zcela jasně* [16]

περισσότερως (adv.) 1. *více, hojněji, v mnohem větší míře, mimořádným způsobem* 2. *zvláště, zvláště, nadmíru* [12]

περισσῶς (adv.) 1. *velmi, hojně, nadmíru* 2. (ještě) *víc(e)* [4]

περιστερά, ας, ἡ *holub, holubice* [10]

περισσῶζω (aor. περιέσωσα) *zachránit* (ze smrti) (v.l. Mk 6,51) [0]

περιτέμνω (aor. περιτέμνω, inf. περιτεμεῖν, pf. pas. περιτέμηναι, aor. pas. περιετέμην) 1. *obřezat* (podle židov-

ského obyčeje; i přen.) 2. (pas.) *být obřezán* (i přen.); *nechat se obřezat* [17]

περιτίθημι (aor. περιέθηκα, part. aor. περιθεῖς) *položit / postavit* (τί τινι *co kolem čeho*), *nasadit* (τί τινι *co nač, komu*), *přehodit* (τί τινι *co komu*); (přen.) *prokázat* (τιμῆν *čest*) [8]

περιτομή, ἡς, ἡ *obřízka, obřezanost* (i přen.) || οἱ ἐκ περιτομῆς *obřezaní* [36]

περιτρέπω *změnit, uvést, přivést* (εἰς μανίαν *do šílenství*, tj. *připravit o rozum*: Sk 26,24) [1]

περιτρέχω (aor. περιέδραμον) *běhat* (τι *kolem čeho*, πο *čemu*) (Mk 6,55) [1]

περιφέρω 1. *nosit* (τι *co kolem*, ἐν τῷ σώματι *na těle*); *přinášet* 2. (pas.) *nechat se zmítat, být zmítán* [3]

περιφρονέω *přehlížet, podceňovat* (tivós koho), *pohrdat* (tivós kým) (Tt 2,15) [1]

περίχωρος, ον *sousední* || ἡ περίχωρος *sousedství, sousední krajina, okolí* [9]

περίψημα, τος, τό *špína, odpad* (i přen.; 1K 4,13) [1]

περπερεύομαι *vychloubat se, chvástat se* (1K 13,4) [1]

Περσις, ἰδος, ἡ *Persis* (římská křesťanka: Ř 16,12) [1]

πέρυσσι (adv.) *loni, minulého roku* || ἀπὸ πέρυσσι *od loňska / minulého roku* (2K 8,10; 9,2) [2]

·πεσεῖν inf. aor. od πίπτω

·πεσοῦμαι fut. od πίπτω

·πεσών part. aor. od πίπτω

πετάομαι v.l. místo πέτομαι

πετεινόν, οῦ, τό *pták* || τὰ πετεινά *τοῦ οὐρανοῦ* *nebeští ptáci = ptáci* [14]

πέτομαι *letět, létat* [5]

πέτρα, ας, ἡ *skála* (i přen.); *skalnatá půda* [15]

Πέτρος, ου, ὁ *Petr* (apoštol) [155+1]

πετρώδης, ες *kamenitý, skalnatý* || τὸ πετρώδες / τὰ πετρώδη *skála* [4]

- **πεφίμωσο** imp. pf. pas. od φιμόω
πήγανον, ου, τό *routa* (rostlina *ruta chalepensis*: L 11,42) [1]
πηγή, ἥς, ἡ *pramen, zdroj* (i přen.); *studna* || ἡ *πηγή τοῦ αἵματος* *krváční, krvotok* [11]
πήγνυμι (aor. ἐπηξα) *zřítit, sestavit, postavit* (Žd 8,2) [1]
πηδάλιον, ου, τό *kormidelní veslo, kormidlo* [2]
πηλίκος, η, ον (zájm. tázací v přímých i nepř. otázkách) *jak veliký(?), jak významný(?); jaký(?)* [2]
πηλός, οὔ, ὁ *hlína; bláto, bahno* [6]
πήρα, ας, ἡ *taška, mošna* [6]
πηρώκα (aor. ἐπήρωσα, pf. πεπήρωκα) *ochromit, zaslepit* (i přen.; jen v.l. místo *πωρώω*) [0]
πηρώσις, εως, ἡ *zmrzačení; oslepení, slepota* (i přen.) (v.l. Mk 3,5) [0]
πηχυσ, εως, ὁ (gen. pl. *πηχῶν*) 1. *loket* (délková míra = asi 47 cm) 2. (přen.) *krátký čas, chvíle* [4]
πιάζω (aor. ἐπίασα, pas. ἐπίασθην) *chytit, uchopit* (τῆς χειρός *za ruku*); *lovit; polapit, zatknout* [12]
• **πιε** imp. aor. od **πίνω**
πιέζω (pf. pas. πεπίεσμαι) *tlačit, stlačit, natlačit* (i přen.; L 6,38) [1]
• **πιεῖν** inf. aor. od **πίνω**
• **πιεσαι** fut. 2. sg. od **πίνω**
πιθανολογία, ας, ἡ *umění přesvědčovat, přesvědčování, přemlouvání* (i falešné: Ko 2,4) [1]
πιθός = *πειθός*
πικραίνω (fut. *πικρανῶ*, aor. pas. ἐπικράνθην) 1. *učinit hořkým* 2. (pas.) *zhořknout; zahořknout, zatrpknout* (πρός *τινα* vůči komu); *rozhněvat se* (πρός *τινα* na koho) [4]
πικρία, ας, ἡ *hořkost, trpkost; zahořklost, hněv* [4]
πικρός, ἄ, ὄν *hořký, trpký; zatrpklý* (Jk 3,11.14) [2]

- πικρῶς** (adv.) *hořce, trpce* [2]
Πιλᾶτος, ου, ὁ *Pilát* (nomen gentilicium: Pontius; prefekt Judeje v letech 26–36 po Kr.) [55]
πιμπλημι (aor. ἐπλήσα, part. πλήσας, pf. pas. ἐπέλησμαι, aor. pas. ἐπλήσθην, fut. pas. πλησθήσομαι) 1. *plnit, naplnit, vyplnit* (τινός *čím; i* přen.) 2. (pas.) *být naplněn* (τινός *čím*); *naplnit se, splnit se; skončit* (se) [24]
πιμπραμαι (inf. *πιμπρασθαι*) *otěci, naběhnout* (Sk 28,6) [1]
πινακίδιον, ου, τό (*psací*) *tabulka* (L 1,63) [1]
πινακίς, ίδος, ἡ (*psací*) *tabulka* (v.l. L 1,63) [0]
πίναξ, ακος, ὁ *talíř, mísa* [5]
πίνω (fut. *πιῶμαι*, 2. sg. *πιεσαι*, aor. *επιον*, konj. *πιῶ*, imp. *πιε*, inf. *πιεῖν* n. *πεῖν*, i *πίνω*, pf. *πέπωκα*) *pít* (τι n. *ἐκ / ἀπό* *τινος* co, *ἐκ* *τινος* z čeho), *vypít* (i přen.) [73]
πιότης, ητος, ἡ *tučnost; šlávnatost* (rostlin); (přen.) *bohatství* (Ř 11,17) [1]
πιπράσκω (pf. *πέπρακα*, pas. *πέπραμαι*, aor. pas. *ἐπράθην*) *prodat; zaprodat* || *πεπραμένος ὑπό τήν ἁμαρτίαν* (Ř 7,14) *prodán do moci / otroctví hříchu, zaprodaný hříchu* [9]
πίπτω (fut. *πεσοῦμαι*, aor. *έπεσα* i *έπεσον*, inf. *πεσεῖν*, pf. *πέπτωκα*, 2. sg. *πέπτωκες*, 3. pl. *πέπτωκαν*) *padnout* (εις n. *ἐπί* *τήν γῆν / ἐπί* *τῆς γῆς* *na zem; παρά / πρὸς / εἰς / ἐπί* *τοὺς ποδάς* *k nohám*), *spadnout, zřítit se* (i přen.); *upadnout; připadnout; propadnout* (ὑπό *κρίσιν* *soudu*) [90]
Πισιδία, ας, ἡ *Pisidie* (krajina v Malé Asii: 14,24) [1]
Πισίδιος, α, ον *pisidský* (adj. k *Πισιδία*: Sk 13,14) [1]
πιστεύω (fut. *πιστεύσω*, aor. *έπιστευσα*, pf. *πεπίστευκα*, pas. *πεπίστευμαι*, aor. pas. *έπιστευθην*) 1. *věřit* (τινί *komu, εἰς / ἐπί* *τινα* i *ἐπί* / *ἐν* *τινι* v koho; *εἰς*

τι v co; τινί n. ti i ἐπί τινι čemu; ὅτι n. ak. s inf. že), *uvěřit; důvěnovat; být přesvědčen* || *ἵνα πᾶς ὁ πιστευῶν ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον (J 3,15) aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný n. aby každý, kdo věří, měl v něm ž. v. 2. svěřit (τι τινι co komu) || πεπιστευμαι bylo / je mi svěřeno 3. (pas.) dojít víry, být přijat vírou* [241]

πιστικός, ἡ, ὄν (zaručeně) pravý, ryzí, nefalšovaný [2]

πιστις, εως, ἡ 1. *víra (εἰς / ἐπί / πρὸς?)* τινα n. tinós v koho; někt. chárou gen. v Ga 2,16 atd. jako podmětový); *důvěra* || οἱ ἐκ πιστεως lidé víry, věřící 2. *věrnost, spolehlivost 3. důkaz (Sk 17,31) 4. víra (jako nauka), nauka víry 5. věřící (křesťané)* [243]

πιστός, ἡ, ὄν 1. *věrný (ἔν τινι, ἐπί τι v čem, τινί komu), spolehlivý; věrohodný 2. věřící (εἰς τινα i τινί v koho)* [67]

πιστώω (aor. pas. ἐπιστώθην) 1. *učinit věřícím, zavázat vírou 2. (pas.) nechat se přesvědčit (τι ο čem), přijmout vírou (2Tm 3,14)* [1]

πλανάω (fut. πλανήσω, aor. ἐπλάνησα, pf. pas. πεπλάνημαι, aor. pas. ἐπλάνηθην) 1. *klamat, podvádět, svádět 2. (pas.) zatoulat se, z(a)bloudit (i přen.); mylīt se; nechat se klamat; být sveden* [39]

πλάνη, ης, ἡ *klam, podvod; omyl, blud, poblouzení* [10]

πλάνης, ητος, ὁ *routník, bludná hvězda (v.l. Ju 13)* [0]

πλανήτης, ου, ὁ *routník, bludná hvězda* || ἄστρες πλανῆται *planety (Ju 13)* [1]

πλάνος, ον *klamný, klamavý, podvodný* || ὁ π. *podvodník, svědce* [5]

πλάξ, πλακός, ἡ *deska (Zákona, smlouvy)* [3]

πλάσμα, τος, τό *výtvar, tvor, dílo (Ř 9,20)* [1]

πλάσσω (aor. ἐπλασα, pas. ἐπλάσθην) *tvorit, vytvorit, utvořit* || ὁ πλάσας *tvůrce, výrobce, autor* [2]

πλαστός, ἡ, ὄν *vymyšlený, vybájený (2Pt 2,3)* [1]

πλατεῖα, ας, ἡ *široká cesta, (široká) ulice; náměstí* [9]

πλάτος, ους, τό *šíře, šířka* || τὸ πλάτος τῆς γῆς (Zj 20,9; význ. ne zcela jistý:) *plocha země, širá / celá země* [4]

πλατύνω (pf. pas. πεπλάτυμμαι, aor. pas. ἐπλατύνθην) 1. *rozšířit, zvětšit 2. (pas.) rozšířit se, otevřít se (i přen.)* [3]

πλατύς, εἶα, ὁ *široký (Mt 7,13)* [1]

πλέγμα, τος, τό *pletenec, spletené vlasy, účes (1Tm 2,9)* [1]

πλειστός, ης, ον *superl. od πολὺς*

πλειών, πλειον n. **πλέον**, gen. **ονος** (pl. πλειονες n. πλειους) *komp. od πολὺς*

πλέκω (aor. ἐπλεξα, pas. ἐπλάκην) *plést, splétat, vinout* [3]

πλεονάζω (aor. ἐπλεόνασα, opt. aor. 3. sg. πλεονάσαι) 1. *růst, množit se, rozhojnit se; být v hojnosti; mít víc 2. (tr.) rozmnožit, rozhojnit; obohatit (τινά τινα koho čím / v čem)* [9]

πλεονεκτέω (aor. ἐπλεονέκτησα) *prodávět, přelstít, obelstít; vykořisťovat* [5]

πλεονέκτης, ου, ὁ *hrabivec, chamtivec, lakomec* [4]

πλεονεξία, ας, ἡ *hrabivost, chamtivost, lakomství* [10]

πλευρά, ᾶς, ἡ *strana (těla), bok* [5]

πλέω (impf. ἔπλεον, aor. ἐπλευσα) *plout, plavit se (na lodi) || ὁ ἐπὶ τόπον πλέων (Zj 18,17; snad:) pobřežní plavec* [6]

πληγή, ης, ἡ 1. *rána (úder i zranění), zranění, jizva* || ἐπιτίθειαι *πληγὰς (z) bít 2. (životní) rána, neštěstí* [22]

πλήθος, ους, τό 1. *množství, velký počet; zástup, dav; lid 2. společenství, obec* [31]

πληθύνω (fut. πληθυνώ, aor. pas. ἐπληθύνθην) 1. *rozmnožit, zvětšit 2. (intr.)*

(vz)růst, narůst, zvětšit se, rozmnožit se 3. (pas.) *zvětšit se, narůst, rozmocit se* [12]

πλήκτης, ου, ό *rváč, násilník* [2]

πλήμυρα, ης, ή *záplava, povodeň* (L 6, 48) [1]

πλήν 1. (sp.) *avšak, vsak, ale, leč, nicméně* || *πλήν* *δτι jen když / že* 2. (předl. s gen.) *mimo, kromě* [31]

πλήρης, ες (i neskl.: J 1, 14 a v.l. Sk 6, 5) *plný* (τινός *čeho*), *naplněný* (τινός *čím*); *úplný* [16]

πληροφορέω (aor. *ἐπληροφόρησα*, pf. pas. *πεπληροφόρημαι*, aor. pas. *ἐπληροφορήθην*) 1. *splnit, naplnit, dovršit* 2. (pas.) *naplnit se; udát se; být naplněn jistotou, být (plně) přesvědčen* [6]

πληροφορία, ας, ή 1. *plnost* 2. *přesvědčení, jistota* [4]

πληρώω (fut. *πληρώσω*, aor. *ἐπλήρωσα*, pf. *πεπλήρωκα*, pas. *πεπλήρωμαι*, aor. pas. *ἐπληρώθην*, plpf. 3. sg. *πεπλήρωκει*) 1. *splnit, vyplnit, naplnit* (τινός / *τινί* i *τι* *čím*); *doplnit; dovršit, dokončit* || *ὡς δὲ ἐπλήρου Ἰωάννης τὸν δρόμον* (Sk 13, 25) *když pak Jan končil své poslání* 2. (pas.) *být naplněn; naplnit se* (i přen.), *splnit se*; (o čase též) *uplynout; doplnit počet* || *ἐπληρώθη ή γραφή splnilo se Písmo* [86]

πλήρωμα, τος, τό 1. *naplnění, vyplnění; plnost; plný počet* 2. *hojnost, nadbytek* 3. *obsah* || *δώδεκα κοφίνων πληρώματα* (Mk 6, 43) *dvanact plných košů* 4. *záplata, kus látky* [17]

• **πλήσας** part. aor. od *πλήσθημι*

• **πλησθῆναι** inf. aor. pas. od *πλήσθημι*

• **πλησθήσομαι** fut. pas. od *πλήσθημι*

πλησιον 1. (adv.) *blízko* || *ὁ πλησιον* (neskl.) *blíží* 2. (jako předl. s gen.) *nedaleko, blízko* [17]

πλησμονή, ης, ή *nasycení, ukojení* || *πρὸς πλ. τῆς σαρκός* (Ko 2, 23)

k nasyčení n. (spíše) *proti uspokojení těla* [1]

πλήσσω (aor. pas. *ἐπλήσθην*) *tlouci, zasáhnout* (Zj 8, 12) [1]

πλοιάριον, ου, τό *lodka, člun; loď* [5]

πλοιον, ου, τό *loď, člun* || *οί ἀπὸ τοῦ πλοίου lodníci* || *τὰ ἀπὸ τοῦ πλοίου trosky lodí* [67]

πλοκή, ης, ή *upletená věc, spletenina* (v.l. 1Pt 3, 3) [0]

πλοῦς, πλοός, ό (ak. *πλοῦν*) *plavba* (lodí), *cesta po moři* (Sk 21, 7; 27, 9. 10) [3]

πλούσιος, ια, ον *bohatý* (i přen.; *ἐν τινι* *čím, v čem, nač*) || *ὁ πλ. bohatý člověk, boháč* [28]

πλουσιως (adv.) *bohatě, štědře, hojně* [4]

πλουτέω (aor. *ἐπλούτησα*, pf. *πεπλούτηκα*) *být bohatý* (*ἐν τινι* *čím, ἀπὸ / ἔκ τινος z čeho*), *mít nadbytek*; (aor.) *stát se bohatým, zbohatnout*; (pf.) *být bohatý* || *οί πλουτοῦντες bohatí* [12]

πλουτίζω (aor. *ἐπλούτισα*, pas. *ἐπλούτησθην*) 1. *učinit bohatým, obohatit* 2. (pas.) *být obohacen, stát se bohatým* (*ἐν παντί ve všem*) [3]

πλοῦτος, ου, ό (v nom. a ak. též: *τὸ πλοῦτος*) *bohatství, hojnost, nadbytek* [22]

πλόνω (aor. *ἐπλωνα*) *umýt, vyprat* [3]

πνεῦμα, τος, τό 1. (lidský) *duch; duše* 2. *Duch* (svatý) || *ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν* (1J 4, 13) *dal nám podíl na svém Duchu* 3. *dech; dech života* 4. *mysl, nitro; smýšlení, postoj* || *ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι* (Sk 19, 21) *Pavel se (v nitru) rozhodl* (někt. zde vidí význ. 2.) 5. *vítr* 6. *duchová bytost* (dobrá n. zlá) [379]

πνευματικός, ή, όν *duchovní* || *τὰ πνευματικά duchovní dary / věci / síly* [26]

πνευματικῶς (adv.) *duchovně* [2]

πνέω (aor. *ἐπνευσα*) *vanout, foukat, dout* || *ή πνεύουσα* (sc. *αὔρα*) *vanoucí vítr* [7]

πνίγω (aor. ἐπνίξα, pas. ἐπνίγην) 1. *škrtit; dusit* 2. *utopit* 3. (pas.) *utopit se* [3]
πνικτός, ἢ, ὄν *udušený, uskrčený* || τὸ πνικτόν *maso z udušených zvířat, nevykrváčené maso* [3]
πνοή, ἦς, ἢ 1. *vítr, van, vichr* (Sk 2,2) 2. *dech* (Sk 17,25) [2]
ποδήρης, ες *sahající až dolů k nohám* || ὁ ποδήρης *dlouhý šat, říza* (Zj 1,13) [1]
ποδονιπτήρ, ἦρος, ὁ *umývadlo na nohy* (v.l. J 13,5) [0]
πόθεν (tázací adv. v přímých i nepř. ot.) 1. *odkud* || πόθεν ἦμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ... (Mt 15,33) *kde seženeme na poušti tolik chlebu ... 2. proč, jak to?* || πόθεν αὐτοῦ ἐστιν υἱός; (Mk 12,37) *jak to, že je jeho syn? n. jak může být jeho synem?* [29]
ποιέω (fut. ποιήσω, aor. ἐποίησα, pf. ἐποίηκα, plpf. πεποιήκειν) 1. *dělat, činit, konat; pracovat; způsobit; postarat se* (ἵνα / τοῦ + inf. aby); *nechat* (+ ak. s inf.); *stvořit; ustanovit; vydělat, vynést; dávat, nést* (καρπὸν ovoce); *připravit* (δεῖπνον hostinu), *vystrojit* (γάμους svatbu); *strávit* (χρόνον čas); *vyvést* (ἔξω ven); *slavit* (τὸ πάσχα velikonoční večeři); *vést* (πόλεμον válku); *splnit, vyplnit* 2. *jednat* (καλῶς dobře), *postupovat* 3. (med., ale i akt. + ak. subst. často odp. jedn. sl.:) *děhsin poieiσθαι modlit se* | *μετὰ / μνήμην poieiσθαι pamatovat* (si) | *ὁδὸν poieiν jít cestou* n. (snad:) *razit cestu* | *σπουδὴν poieiσθαι snažit se, mít v úmyslu* | *ποιεῖν πόλεμον válčit* (μετὰ τινος s kým) | *ἐκβολὴν poieiσθαι vyhazovat náklad* (lodi) | *κοπετὸν poieiν truchlit* [568]
ποίημα, τος, τό *dílo, výtvor, tvor, co bylo uděláno / stvořeno* [2]
ποίησις, εως, ἢ *činnost, jednání; čin, skutek* (Jk 1,25) [1]

ποιητής, οῦ, ὁ 1. *básník* 2. *činitel, vykonavatel; ten, kdo něco koná* [6]
ποικίλος, η, ον 1. *rozmanitý, různý, rozličný, pestrý* 2. *všelijaký, mnohoznačný; nebezpečný* [10]
ποιμαίνω (fut. ποιμαῶ, aor. ἐποιμαῖνα) *pást, střežit; vést; starat se* (τινὰ ο κοηο), *živit* [11]
ποιμήν, ἐνος, ὁ *pastýř* (i přen.) [18]
ποιμνη, ης, ἢ *stádo* (ovci, koz; i přen.), *stáde* [5]
ποιμνιον, ου, τό *stádo, stáde* (i přen. o lidech) [5]
ποιος, α, ον (tázací zájm.) 1. *jaký?, jakého druhu?* 2. *který?* || ποίας (L 5,19; sc. ὁδοῦ) *kudy?* [33]
πολεμέω (fut. πολεμήσω, aor. ἐπολέμησα) 1. *vést válku, válčit* 2. *být ve sporu* [7]
πόλεμος, ου, ὁ 1. *válka, bitva; boj* 2. (přen.) *spor* [18]
πόλις, εως, ἢ 1. *město* || κατὰ πόλιν / πόλεις *od města k městu, v jednotlivých městech* | κατὰ τὴν πόλιν (Sk 24,12) *ve městě* 2. *obyvatel (města)* [163]
πολιάρχης, ου, ὁ *představený / správce města, městský úředník* (Sk 17,6.8) [2]
πολιτεία, ας, ἢ 1. *občanství* 2. *společensví občanů, stát* [2]
πολίτευμα, τος, τό *stát, obec; vlast* (Fr 3,20) [1]
πολιτεύομαι (aor. ἐπολιτεύαμην, pf. πεπολίτευμαι) *vést svůj život jistým způsobem, řídit se určitými pravidly, žít, jednat* [2]
πολίτης, ου, ὁ 1. *občan* 2. *spoluobčan, druh* [4]
πολλάκις (adv.) *mnohokrát, často, vícekrát* [18]
πολλαπλασιῶν, ον, gen. ονος *mnohonasobný, mnohokrát větší* || τὰ πολλαπλασιῶνα *mnohem více (věci), mnohem větší (věci)* (L 18,30) [1]
πολυεύπλαγχος, ον *milosrdný, bohatý na milosrdenství* (v.l. Jk 5,11) [0]

πολυλογία, **ας**, **ή** *rovídavost, mnohomlúvnosť* (Mt 6,7) [1]

πολυμερῶς (adv.) *v mnoha podobách, mnohokrát* (Žd 1,1) [1]

πολυπληθεία, **ας**, **ή** *veľké množství* (v.l. Sk 14,7) [0]

πολυποικίλος, **ον** *velmi rozmanitý* (Ef 3,10) [1]

πολύς, **πολλή**, **πολύ**, gen. **πολλοῦ**, **ἥς**, **οὔ** **I. 1.** *mnohý, mnoho; četný; velký; (o čase, hodině) dlouhý, pozdní, pokročilý* **2.** (οἱ) *πολλοί* *mnozí, mnoho (+ gen.); většina | πολλά* *mnoho (věci) | (adv.) πολύ / (τά) πολλά* *mnoho, velmi; často, stále | ἐπί* *πολύ* (už) *dlouho | μετ' οὐ πολύ* *zanedlouho | πολλῶ* *μάλλον* *mnohem více* **II.** (komp.) *πλείων*, *πλείον* (*πλέον*), gen. *ονος* **1.** *početnější, více || (τὸ) πλείον / πλέον* *více, ve větší míře | ἐπὶ πλείον* *dále, déle, ve větší míře* **2.** *οἱ πλείονες / πλείους* *většina; ostatní, další* **III.** (superl.) *πλείστος*, *η*, *ον* **1.** *velmi početný, přemnohý || οἱ πλείστοι* *velmi mnoho, většina* **2.** *τὸ πλείστον* (adv.) *nanejvýš* [416]

πολύσπλαγχνος, **ον** (*velmi*) *soucitný, milosrdný* (Jk 5,11) [1]

πολυτελής, **ές** *velmi cenný, drahý, drahocenný* [3]

πολύτιμος, **ον** *velmi cenný, drahý, drahocenný* [3]

πολυτρόπως (adv.) *rozmanitě, mnoha způsoby* (Žd 1,1) [1]

πόμα, **τος**, **τό** *nápoj* [2]

πονηρία, **ας**, **ή** *špatnost, zloba, hříšnost || τὰ πνευματικά* *tής π. zlí duchové* [7]

πονηρός, **ά**, **όν** *zlý, špatný, ničemný; nemocný, zkažený; bolestivý (ἔλκος* *vřed), zhoubný || ὁ πονηρός* *zlý člověk; Zlý* (tj. *dábel*) | *τὸ πονηρόν* *zlo, zlá věc / myšlenka* [78]

πόνος, **ου**, **ό** **1.** *práce, námaha* **2.** *bolest, trápení, soužení* [4]

Ποντικός, **ή**, **όν** *pocházející z Pontu, pontský* (Sk 18,2) [1]

Πόντιος, **ου**, **ό** *Pontius, Poncius* (*gentilicium* *místodržitele Piláta*) [3]

πόντος, **ου**, **ό** (*šířě*) *moře* (v.l. *místo* *τόπος*: Zj 18,17) [0]

Πόντος, **ου**, **ό** *Pontus* (*krajina a římská provincie* *na severním pobřeží Malé Asie*) [2]

Πόπλιος, **ου**, **ό** *Publius* (*římské jméno* *představeného* *na Maltě*: Sk 28,7.8) [2]

πορεία, **ας**, **ή** **1.** *cesta, pouť, putování || ποίεομαι* *πορεύαν* = *πορεύομαι* **2.** *podnik(ání)* [2]

πορεύομαι (fut. *πορεύσομαι*, aor. *ἐπορεύθην*, pf. *πεπόρευμαι*) **1.** *jít, cestovat, putovat; odejít* **2.** (přen.) *kráčet, žít (ἐν ταῖς ἐντολαῖς* *podle příkázání), jednat; zemřít* [153]

πορθέω (aor. *ἐπόρθησα*) *ničit, rozvracet, pustošit* [3]

πορισμός, **οὔ**, **ό** *prostředek / zdroj zisku, zisk, výdělek* (1Tm 6,5.6) [2]

Πόρκιος, **ου**, **ό** *Porcius* (*jméno* *prokurátora Festa*: Sk 24,27) [1]

πορνεία, **ας**, **ή** *smilstvo, smilnění, nemravnost; (přen.) modloslužba, odpad od víry* [25]

πορνεύω (aor. *ἐπόρνευσα*) *dopouštět se smilstva, smilnit; (přen.) oddávat se modloslužbě* [8]

πόρνη, **ης**, **ή** *nevěstka, prostitutka, děvka* (i přen.) [12]

πόρνος, **ου**, **ό** *smilník* [10]

πόρρω (adv.) *daleko || (komp.) πορρώτερον* (*ještě*) *dál(e)* [4]

πόρρωθεν (adv.) *z dálky; opodál* [2]

πορρώτερον *komp. od πόρρω*
πορφύρα, **ας**, **ή** *purpurové / nachové roucho* [4]

πορφυρόπωλις, **ιδος**, **ή** *obchodnice s purpurovými / nachovými látkami* (Sk 16,14) [1]

πορφυροῦς, ἄ, οὖν *purpurový, nachový* || τὸ πορφυροῦν *purpurové roucho* [4]

ποσάκις (adv.) *kolikrát?, jak často?* [3]

πόσις, εως, ἢ *pítí; nápoj* [3]

πόσος, η, ον *jak velký?, jak četný?; kolik?* (i ve zvolání) || πόσον ὀφέλεις; *kolik dlužíš?* | πόσω οὐ, ἔιμ | πόσω μᾶλλον ἔιμ σπῖσε | πόσον χρόνον; *jak dlouho?* [27]

ποταμός, οὔ, ὁ *řeka; proud, příval* [17]

ποταμοφόρητος, ον *stržený proudem (řeky)* || ἴνα αὐτήν ποταμοφόρητον ποιήσῃ (Zj 12,15) *aby ji proud řeky strhl* [1]

ποταπός, ἦ, ὄν *jaký?, jakého druhu?, jak velký?* (i ve zvolání) [7]

ποταπῶς (adv.) *jakým způsobem?, jak?* (v.l. Sk 20,18) [0]

πότε (adv. v přímých i nepř. ot.) *kdy(?)* || ἔως πότε; *dokdy?, jak dlouho?* [enkl.]

ποτέ (enkl. část.) 1. *jednou; kdysi, dřívě; kdy* || οὐ ... ποτέ *nikdy* | ἤδη ποτέ *už konečně* 2. (zevšeobecňující) *όποῖός ποτε kdokoli, jakýkoli* [29]

πότερον (tázací adv.) *zda* || π. ... ἢ *zda ... nebo (zda)* (J 7,17) [1]

ποτήριον, ου, τό *kalich, pohár, číše* (i přen.) [31]

ποτίζω (aor. ἐπότισα, pf. πεπότικα, pas. πεπότισμαι, aor. pas. ἐποτίσθη) 1. *dát pít* (τινά τι komu co), *narpojit* (τινά τι / ἔκ τινος koho čím) 2. *zalévat* (i přen.) 3. (pas.) *být narpojen* (ti čím); *pít* (i přen.) [15]

Ποτῆοι, ων, οἱ *Puteoli* (dnes Pozzuoli, město v Neapolském zálivu, 12 km od Neapole: Sk 28,13) [1]

πότος, ου, ὁ *pítí; porpíjení, pitka* (1Pt 4,3) [1]

πού (tázací adv. v přímých i nepř. ot.) 1. *kde?* 2. *kam?* [48]

που (enkl. adv.) 1. *někde* || μή που κατὰ

τραχεῖς τόπους ἐκέκλωμεν (Sk 27,29) *abychom nenarazili někde na útesy* 2. *skoro, téměř, asi* [4]

Πούδης, εντος, ὁ *Pudens* (křesťan: 2Tm 4,21) [1]

πούς, ποδός, ὁ (dat. pl. ποσῶν) *noha* (spodní část dolní končetiny; i přen.) || (πῖπτω aj. sl.) *παρὰ / πρὸς / ἐπὶ τοὺς ποδάς* (*padnout atd.*) *k nohám* (τινός koho, komu) | *παρὰ τοὺς ποδάς Γαμαλιήλ* (Sk 22,3) *u Gamalielových nohou* (coby žák) [93]

πράγμα, τος, τό 1. *věc, záležitost* 2. *skutečnost; událost* 3. *úkol, plán* 4. (soudní) *spor* (πρὸς τινα s kým), *proces* [11]

πραγματεία, ας, ἢ *záležitost; zaměstnaní* (2Tm 2,4) [1]

πραγματεύομαι (aor. ἐπραγματεύσαμην) *hospodařit, provádět obchody* (L 19,13) [1]

• **πραεῶς** gen. m/n od *πραῦς*

• **πραθέναι** part. aor. pas. n od *πιπράσκω*

• **πραθῆναι** inf. aor. pas. od *πιπράσκω*
πραιτώριον, ου, τό 1. *pretorium, vládní budova* 2. *císařská garda* [8]

πράκτωρ, ορος, ὁ *vykonavatel* (soudního nařízení), *úředník, zřízenec, biřic* (L 12,58bis) [2]

πράξις, εως, ἢ *konání, jednání, činnost, úkol; skutek* [6]

πράοτης var. k *πρωτης*

πρασία, ἄς, ἢ (pův. „záhon“) *oddíl, skupina* || *πρασῖα | πρασῖα | po skupinách* (Mk 6,40bis) [2]

πράσσω (fut. πράξω, aor. ἔπραξα, pf. πέπραχα, pas. πέπραγμαi, aor. pas. ἐπράχθη) 1. *konat, činit, dělat; páchat; podnikat; zabývat se* (τι čím); *vybrat* (σὺν τόκῳ s úrokem); *požadovat* 2. (intr.) *jednat, chovat se; mít se, dařit se* || τί πράσσω (Ef 6,21) *jak se mám* [39]

πραῦπαθία, ας, ἢ *mírnost, tichost, laskavost* (1Tm 6,11) [1]

πραῦς, πραεῖα, πραῦ (gen. m/n πραέως) *tichý, mírný; přívětivý* [4]

πραῦτης, ητος, ἡ *tichost, mírnost, jemnost, laskavost* [11]

πρέπω *hodit se, slušet se* || (neos.) *πρέπει* *hodí se, sluší se* (τινί pro / na koho, proč, nač) | *πρέπον ἐστίν* je vhodné, *hodí se* (+ ak. s inf. aby) [7]

πρεσβεία, ας, ἡ *poselstvo*; (hrom.) *vy-slanci, poslové* (L 14,32; 19,14) [2]

πρεσβεύω *být vyslancem, být poslem* (ὕπέρ τινος koho) [2]

πρεσβυτέριον, ου, τό 1. (židovská) *rada / kolegium starších* (= συνέδριον) 2. (křesťanské) *kolegium / rada starších / presbyterů / představených* [3]

πρεσβύτερος, α, ου (komp. od πρέσβυς) *starší* (i přen.) || *οἱ πρεσβύτεροι* *předkové; starší* | *ἡ πρεσβύτερα* *starší / stará žena, stařena* | *ὁ πρεσβύτερος* *starší* (člen žid. vélerady n. představený v církvi), *presbyter; stařec* [66]

πρεσβύτες, ου, ὁ *stařec, starý muž* [3]

πρεσβῦτις, ιδος, ἡ *stařena, stará / starší žena* (Tt 2,3) [1]

πρηνής, ἐς, gen. οὖς (jsoucí) *s hlavou dopředu, (padající) po hlavě / dopředu / střemhlav; (?) oteklý* (Sk 1,18) [1]

πρίζω (aor. pas. ἐπρίσθην) *rozřezat (pilou)* (Žd 11,37) [1]

πρίν (část. fungující jako časová sp. n. předl. s gen.) *dříve než, než; před* || *πρίν* *συνελεθῆν αὐτούς* (Mt 1,18) *dříve než se sešli* | *πρίν ἀλέκτορα φωνῆσαι* (Mt 26,34 aj.) *dříve než kohout zakokrhá* | *πρίν (ἦ) ἂν ἴδῃ* (L 2,26) *dříve než by uviděl / uvidí* | (s opt. nepř. řeči) *πρίν (ἦ) ὁ κατηγορούμενος ... ἔχοι* (Sk 25,16) *dříve než by obžalovaný měl* [13]

Πρίσκα, ας, ἡ *Priska* (Akvilova manželka) [3]

Πρίσκιλλα, ης, ἡ *Priscilla* (zdrobnělina od předch. jména) [3]

πρό (předl. s gen.) *před(e)* (časově i místně) || *πρό καιροῦ* (Mt 8,29) *předčasně* (tj. před dobou soudu) | *πρό πάντων* *především, zvláště* [47]

προάγω (fut. προάξω, aor. προήγαγον, inf. προαγαγεῖν) 1. (*nechat*) *předvést, představit* (τινὰ ἐπί τινος koho komu); *postavit (před soud)*; *vyvést* (ἔξω ven) 2. *jít dopředu; jít před* (τινὰ κým), *předejít; jít dál* (i přen.) || *προάγουσα* *ἐντολή* *předěšlé příkázání* [20]

προαιρέομαι (pf. προήρημαι) *vybrat si, vyvolit si, předsezvít si, rozhodnout se* (τῇ καρδίᾳ v srdci / nitru) (2K 9,7) [1]

προαιτιάομαι (aor. προητιόσασθην) *předem / předtím obvinít* (Ř 3,9) [1]

προακούω (aor. προήκουσα) *slýšet dříve / předtím* (Ko 1,5) [1]

προαμαρτάνω (pf. προημάτηκα) (*už*) *dříve / v minulosti se dopouštět hříchu / hřešit* (2K 12,21; 13,2) [2]

προαύλιον, ου, τό *přední dvůr, vstupní nádvoří* (Mt 14,68) [1]

προβαίνω (aor. προέβην, pf. προέβηκα) *postoupit, pokročit* (i o věku), *jít dál* (i přen.) [5]

προβάλλω (konj. aor. προβάλω) 1. *předhodit, protlačit / poslat / postrčit dopředu* 2. (abs.; o rostlinách) *pučet, rašit, nasazovat (listy)* [2]

προβατικός, ἡ, ὄν *ověčí* (J 5,2) [1]

προβάτιον, ου, τό *ovečka* (v.l.) [0]

πρόβατον, ου, τό *ovce* (i přen.) [39]

προβέβηκα pf. od *προβαίνω*

προβιβάζω (aor. προέβιβασα, pas. προεβίβασθην) *vést / postrčit dopředu; podnitit* (Mt 14,8) [1]

προβλέπομαι (aor. προεβλεψάμην) *opatřit, přichystat* (τι περί τινος co pro koho) (Žd 11,40) [1]

προγίνομαι (pf. προέγεγονα) *stát se dříve, vzniknout předem* || *προγεγονότα* *ἀμαρτήματα* *dřívejší hříchy* (Ř 3,25) [1]

προγινώσκω (aor. προέγνων, pf. pas.

προέγνωμαι) znát / vědět / poznat předem; předem vyvolit [5]
πρόγνωσης, εως, ἡ předzvěděni, znalost předem; prozřetelnost [2]
πρόγονος, ον dříve narozený || οἱ πρόγονοι předkové; (pra)rodíče (i žijící) [2]
προγράφω (aor. προέγραψα, pas. προεγράφη) 1. napsat dříve / předem 2. dopředu / předem zaznamenat / zapsat / označit / určit 3. vykreslit, popsat (κατ' ὀφθαλμούς před očima) [4]
πρόδηλος, ον (naprosto) zjevný, veřejně známý [3]
προδίδωμι (aor. προέδωκα) 1. dát dříve / předem (Ř 11,35) 2. zradit (v.l.) [1]
προδότης, ου, ὁ zrádce [3]
•προδραμών part. aor. od protρέχω
πρόδρομος, ου, ὁ předchůdce; ten, kdo běží v čele (Žd 6,20) [1]
•προέγων aor. od προγινώσκω
•προέδραμον aor. od προτρέχω
•προέδωκα aor. od προδίδωμι
•προεθέμην aor. od προτίθεμαι
•προείδον aor. od προοράω
•προείπον aor. od προλέγω
•προείρηκα pf. od προλέγω
•προέλαβον aor. od προλαμβάνω
•προελεύσομαι fut. od προέρχομαι
•προελθών part. aor. od προέρχομαι
προελπίζω (pf. προήλτικα) doufat předem, mít už dříve naději (Ef 1,12) [1]
προενάρχομαι (aor. προενηρέξαμην) začít dříve / předtím (2K 8,6.10) [2]
προεπαγγέλλομαι (aor. προεπηγγείλαμην, pf. pas. προεπήγγελμαι) slíbit dopředu / předem || προεπηγγελημένος předem slíbený / ohlášený [2]
προέρχομαι (fut. προελεύσομαι, aor. προήλθον, part. προελθών) předejít (ένώπιόν τινος koho), jít / cestovat napřed, jít (ένώπιόν τινος před kým); jít dál (ρύμνην μετ' jednou ulici), popojít || προήρχετο αυτούς (L 22,47) šel v jejich čele [9]

•προεστώς part. pf. od προϊστημι
προετοιμάζω (aor. προητοίμασα) připravít předem / dopředu [2]
προεναγγελλίζομαι (aor. προενηγγελισάμην) zvěstovat (radostnou zvěst) předem (Ga 3,8) [1]
προέχομαι 1. předstírat, vymlouvat se 2. (možná = akt.) vynikat, mít výhodu / navrch (Ř 3,9) [1]
•προήγαγον aor. od προάγω
προηγέομαι předcházet, předstihnout; hodnotit více (Ř 12,10) [1]
•προήλθον aor. od προέρχομαι
•προήλτικα pf. od προελπίζω
•προημάρτηκα pf. od προαμαρτάνω
•προήρημαι pf. od προαιρέομαι
πρόθεσις, εως, ἡ 1. předložení, vystavení || οἱ ἄρτοι τῆς π. předkladné chleby 2. záměr, plán, účel; předsevzeť, rozhodnutí || τῇ προθέσει τῆς καρδίας (Sk 11,23) s vnitřním / pevným rozhodnutím [12]
προθεσμία, ας, ἡ stanovený den / okamžik / termín (Ga 4,2) [1]
προθυμία, ας, ἡ ochota, připravenost, dobrá vůle [5]
πρόθυμος, ον ochotný, připravený || τὸ πρόθυμον připravenost; přání, touha [3]
προθύμως (adv.) ochotně (1Pt 5,2) [1]
•προϊδών part. aor. od προοράω
πρόϊμος, ον časný, raný || ὁ πρόϊμος raný déšť (tj. v Palestině na podzim n. v prosinci či lednu; Jk 5,7) [1]
προϊσταμαι (part. προϊστάμενος, inf. aor. προστῆναι, pf. προέστηκε) 1. být v čele, vést (tinós koho), spravovat 2. starat se (tinós o koho) [8]
προκαλέομαι vyzvolávat, vyzývat, chovat se vyzývaně (Ga 5,26) [1]
προκαταγγέλλω (aor. προκατήγγελα, pf. pas. προκατήγγελμαι) zvěstovat / ohlásit předem (Sk 3,18; 7,52) [2]
προκαταρτίζω (aor. προκατήρτισα) pripravít předem (2K 9,5) [1]

προκατέχω mít přednost / výhodu (v.l. Ř 3,9) [0]

προκείμαι být před očima; být předložen; být po ruce / k dispozici || προκεισθαι δείγμα sloužit jako příklad [5]

προκηρύσσω (aor. προεκήρυξα) hlásat / zvěstovat / ohlašovat předem (Sk 13,24) [1]

προκοπή, ἤς, ἢ pokrok, postup; prospěch; podpora [3]

προκόπτω (aor. προέκοψα) 1. (o čase) postupovat, ubíhat, pokročit 2. dělat pokroky, prospívat (ἐν τινι v čem), postupovat (ἐπι πλεῖον [ještě] dál; ἐπι τὸ χεῖρον k horšímu) [6]

πρόκριμα, τος, τό předčasný soud, unáhlený úsudek; předsudek (1Tm 5,21) [1]

προκρόω (pf. pas. προκεκύρωμαι) potvrdit / stanovit předem (Ga 3,17) [1]

προλαμβάνω (aor. προέλαβον, konj. aor. pas. προλημφθῶ) 1. udělat dopředu; brát (si) / jíst předem || προέλαβεν μωρίαια τὸ σώμα μου (Mk 14,8) předem pomazala mé tělo 2. jíst, konzumovat 3. přistihnout (ἐν τινι při čem); strhnout (ἐν τινι k čemu) [3]

προλέγω (aor. προείπον i -είπα, pf. προείρηκα) říci dopředu, předpovědět; zmínit dříve [15]

προμαρτύρομαι dosvědčit předem (1Pt 1,11) [1]

προμελετάω připravit si předem, rozmyslet si dopředu (L 21,14) [1]

προμεριμνάω starat se předem, dělat si dopředu starosti (Mk 13,11) [1]

προνοέω (akt. i med.) 1. starat se (tinvós o koho, oč), pečovat 2. (předem) myslet (τι nač), dbát (τι nač); být zaměřen (τι nač) [3]

πρόνοια, ας, ἢ 1. péče, starost, starostlivost (tinvós oč) 2. zorníravost, obezřetnost [2]

προόιδα (part. προειδώς) vědět předem, předvidat (v.l. Sk 2,31) [0]

προοράω (part. aor. προοιδών, pf. προεώρακα, impf. med. προορώμην i προωρώμην) 1. vidět dříve / předtím 2. vidět dopředu; předvidat 3. (med.) vidět před sebou, mít před očima || προορώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός (Sk 2,25) mám (dosl. „měl jsem“) Pána stále před očima [4]

προορίζω (aor. προώρισα, pas. προωρίσθην) určit předem, předurčit (+ [dvoji] ak. n. ak. s inf.) [6]

προπάσχω (part. aor. προπαθών) trpět dříve / předtím (1Te 2,2) [1]

προπάτωρ, ορος, ὁ předek, praotec (Ř 4,1) [1]

προπέμπω (aor. προέπεμψα, pas. προεπέμφθην) 1. doprovázet 2. vyslat, vypravit, vybavit (na cestu); slavnostně se rozloučit (τινά s kým) [9]

προπετής, ἔς, gen. οὖς neuvážlivý, unáhlený, lehkovážný [2]

προπορεύομαι (fut. προπορεύσομαι) jít vpředu, jít (ἐνώπιόν τινος před kým), předcházet (tinvós koho) [2]

πρός (předl.) I. (s gen.) ve prospěch || πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας (Sk 27,34) pro vaši záchranu II. (s dat.) u, při || πρὸς τῇ θύρᾳ u dveří | πρὸς τῷ ὄρει (Mk 5,11) na svahu hory III. (s ak.) 1. (směr) k(e); do; na || εἶπεν πρὸς αὐτούς ἔκλι jim | μήποτε προσκόψης πρὸς λίθον τὸν πόδα σου (L 4,11) abys nenarazil nohou o kámen 2. (poloha) u, při, vedle, na; před || οὐχὶ πάσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσιν; (Mt 13,56) cožpak všechny nejsou u nás? | τὰ πρὸς τὴν θύραν (prostor) přede dveřmi | κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα (Ef 3,14) poklekám před Otcem 3. (čas) na; k(e); pro || πρὸς ὄλγας ἡμέρας na několik dní 4. proti; vůči || βλασφημῶμαι πρὸς τὸν θεόν rouhání proti Bohu 5. za účelem; vzhledem k(e), kvůli, pro || πρὸς

τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς (Mt 23,5) *aby se před nimi ukázali* | **τί** ... ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; (Ř 8,31) *co na to řekneme?* | πρὸς τὴν σκληροκαρδῖαν ὑμῶν (Mt 19,8; Mk 10,5) *pro tvrdost vašeho srdce* 6. podle, v souladu s(e); ve srovnání s(e); *patřící k(e)* || τὰ πρὸς τὸν θεόν *co se týká Boha, před Bohem* | **τί** πρὸς ἡμᾶς; (Mt 27,4) *co je nám do toho?*

[700]

προσάββατον, ου, τό *den před sobotou / sabatem* (Mk 15,42) [1]

προσαγορεύω (aor. pas. προσηγορεύθην) *pojmenovat, oslovit, označit* (Žd 5,10) [1]

προσάγω (aor. προσήγαγον, pas. προσήχθην) 1. (tr.) *přivést* (τινά τινι koho ke komu) 2. (intr.) *přiblížit se* (τινί ke komu; i o zemi při plavbě, tj.: *být blízko*) [4]

προσαγωγή, ἡς, ἡ *přístup* [3]

προσαιτέω *žebrot* (J 9,8) [1]

προσαιτέω, ου, ὄ *žebrák* [2]

προσαναβαίνω (imp. aor. προσανάβηθι) *vystoupit, postoupit výše* (L 14,10) [1]

προσαναλαμβάνω *přijmout (spolu)* (v.l. Sk 28,2) [0]

προσαναλίσκω n. **προσαναλώ** (aor. προσανήλωσα n. προσανάλωσα) *utratit, vynaložit (navíc)* (**τί** τινι co na koho) (L 8,43) [1]

προσαναπληρόω (aor. προσανεπλήρωσα) *doplnit, vyplnit* || τὰ ὑστερήματα τινός *pr. odstranit či nedostatky* (2K 9,12; 11,9) [2]

προσανατίθεμαι (aor. προσανεθέμην) 1. *uložit navíc* 2. *radit se* (τινί s kým) (Ga 1,16; 2,6) [2]

προσανέχω *přiblížit se* (τινί ke komu; v.l. Sk 27,27) [0]

προσαπειλόμαι (aor. προσηπειλήσαμην) *připojit hrozbu, ještě (navíc) prohrozit* (Sk 4,21) [1]

προσαχέω (dórský tvar místo -ηχέω) *zahučet / zadunět* (τινί na koho; v.l. B* Sk 27,27) [0]

προσβιάζω *přesvědčit* (v.l. Mt 14,8) [0]

προσδαπανάω (aor. προσεδάπανησα) *vynaložit dodatečně / navíc* (L 10,35) [1]

προσδέομαι (part. προσδεόμενος) *potřebovat (dále / navíc)*, (spíše jen:) *potřebovat* (τινός co; Sk 17,25) [1]

προσδέχομαι (aor. προσεδέξαμην) 1. (příznivě) *přijmout* 2. *očekávat, čekat* (τινά na koho), *těšit se* (τι nač) [14]

προσδίδωμι *předat, odevzdat* (v.l. L 24,30) [0]

προσδοκάω (aor. προσεδόκησα) 1. *očekávat, čekat* (τι nač) 2. (intr.) *čekat* [16]

προσδοκία, ας, ἡ *očekávání* [2]

προσδραμών part. aor. od προστρέχω **προσεάω** *připustit, nechat jet / plout / se přiblížit* (Sk 27,7) [1]

προσεγγίζω *přiblížit se* (jen v.l.) [0]

προσεδρέυω *věnovat se* (τινί čemu; v.l. 1K 9,13) [0]

προσέθηκα aor. od προστίθημι

προσεκλίθην aor. od προσκλίνομαι

προσέλαβον aor. od προσλαμβάνω

προσελεύσομαι fut. od προσέρχομαι

προσελήλυθα pf. od προσέρχομαι

πρόσελθε imp. aor. od προσέρχομαι

προσενέγκαι n. **προσενεγκεῖν** inf. aor. od προσφέρω

προσένεγκον n. **προσένεγκε** imp. aor. od προσφέρω

προσενεχθεῖς part. aor. pas. od προσφέρω

προσέννοχα pf. od προσφέρω

προσέπεσον aor. od προσπίπτω

προσεργάζομαι (aor. προσηργασάμην) *získat navíc, vydělat (si)* (L 19,16) [1]

προσέρρηξα aor. od προσρήγγυμι

προσέρχομαι (fut. προσελεύσομαι, aor. προσήλθον i προσήλθα, pf. προσελήλυθα) *přistoupit* (τινί / πρὸς τινα

ke komu), *přijít, přiblížit se* (τινί ke komu, k čemu); *souhlasit* (τινί s čím), *držet se* (τινί čeho) [86]

• **προσέταξα** aor. od προστάσσω

• **προσετέθην** aor. pas. od προστίθημι

προσευχή, ἦς, ἡ 1. *modlitba* (πρὸς τὸν θεόν i τοῦ θεοῦ *k Bohu*) 2. *místo modlitby, modlitebna* [36]

προσεύχομαι (fut. προσεύξομαι, aor. προσηυξάμην) 1. *modlit se* (τῷ θεῷ *k Bohu*; ὑπέρ / περί *tiuos za koho*; ἐπί *τινα nad kým / za koho*; τι οὐ) || *προσευχῆ* πρ. *usilovně / snažně se modlit* 2. *prosit* (τι οὐ), *vyprošovat* [85]

προσέχω (aor. προσέσχον, pf. προσέσχηκα) 1. *věnovat pozornost* (τινί komu, čemu), *naslouchat*; *dávat* (si) *pozor, mít se na pozoru* (ἀπὸ *τιuos před kým*) || *προσέχετε* *EAU TOIS MĚJTE SE NA POZORU* 2. *starat se, pečovat* (τινί o koho, oč); *věnovat se* (τινί čemu), *zabývat se* (τινί čím); *mít rád* 3. (med.) *držet se* (τινί čeho; přen.) [24]

• **προσηλθον** aor. od προσέρχομαι

προσηλώ (aor. προσήλωσα) (*hřebem*) *přibít* (τινί nač; Ko 2,14) [1]

προσήλυτος, ου, ὁ *proselyta, pohan ob-rácený na židovství* [4]

• **προσηνεγκα** aor. od προσφέρω

• **προσηνέχθην** aor. pas. od προσφέρω

• **προσηχθην** aor. pas. od προσάγω

• **προσθεῖναι** inf. aor. od προστίθημι

• **προσθεῖς** part. aor. od προστίθημι

• **πρόσθες** imp. aor. od προστίθημι

πρόσθεις, εως, ἡ *vystavení, předložení* (chlebů) (v.l.) [0]

• **προσθῶ** konj. aor. od προστίθημι

πρόσκαιρος, ον *dočasný, trvající jen krátce, přechodný, nestálý, pomíjivý* [4]

προσκαλέομαι (aor. προσεκαλέσάμην, pf. προσκέκλημαι) *přivolat, zavolat* (σί [k sobě]); *volat*; *nechat předvést* [29]

προσκαρτέρω (fut. -ρήσω) 1. *setrvat, vytrvat, zůstat* (τινί / εἰς *ti v čem,*

u čeho / při čem), *držet se* (τινί čeho); *stále se zabývat* (τι i εἰς *ti čím*) 2. *být oddán / k službám* (τινί komu), *být pro ruce* (τινί komu, pro koho) [10]

προσκαρτέρισι, εως, ἡ *vytrvalost* (Ef 6,18) [1]

προσκεφάλαιον, ου, τό *polštář, poduška* (Mk 4,38) [1]

προσκληρόομαι (aor. προσεκληρώθην) *přidržet se* (τινί koho), *připojit se* (τινί ke komu) (Sk 17,4) [1]

πρόσκλησις, εως, ἡ *předvolání, pozvání* (v.l. 1Tm 5,21 místo πρόσκλησις) [0]

προσκλῖνομαι (aor. προσεκλίθην) *přiklonit se, přidat se* (τινί ke komu; Sk 5,36) [1]

πρόσκλισις, εως, ἡ *náklonnost, stranickost, zaujatost* (1Tm 5,21) [1]

προσκολλάομαι (aor. προσεκολλήθην) *pevně přilnout, přidržet se* (πρὸς *τινα koho*); *být oddán* [2]

πρόσκομμα, τος, τό *překážka, příležitost k pádu; pád, úraz; pohoršení* || ὁ *διὰ προσκόμματος ἐσθίων* (Ř 14,20) *ten, kdo jí a dává pohoršení / a je příležitostí k pádu / s pohoršením / přes* (vnitřní) *překážky* [6]

προσκοπή, ἦς, ἡ *příležitost k pádu, pohoršení* (2K 6,3) [1]

προσκόπτω (aor. προσέκοψα) 1. *narazit* (τι πρὸς *ti čím nač, co oč*; τινί *oč*); *opřít se, obořit se* (τινί *do čeho*); *klopýtat* 2. *pohoršit se* (τινί *nad čím*); *odmítat* (τινί *co*) [8]

προσκρούω *narazit* (τινί nač; v.l.) [0]

προσκύλιω (aor. προσεκύλισα) *přivalit, přisunout* [2]

προσκυνέω (fut. προσκυνήσω, aor. προσεκύνησα) *klanět se* (τινί *n. tinvá komu*); *vzdát čest, padnout na zem* (τινί *n. tinvá před kým*) [60]

προσκυντής, οῦ, ὁ *ctitel; ten, kdo se klaní* (J 4,23) [1]

προσλαλέω (aor. προσελάλησα) *oslo-*

- vit* (τινί koho), *mluvit* (τινί ke komu, s kým) (Sk 13,43; 28,20) [2]
- προσλαμβάνω** (aor. προσέλαβον, med. προσελαβόμεν, imp. προσλαβού) 1. *pro-jíst* (τροφῆς jídlo) 2. (med.) *vzít* (si) *stranou*, *vzít s sebou*, *přibrat si*; *přijmout*, *ujmout se* (τινά koho); *vzít si* (τροφῆς něco k jídlu), *jíst* (τι / τινός co) [12]
- προσλέγω** *odvětit*, *řici* (v.l. Mk 16,14) [0]
- πρόσλη(μ)ψις, εως, ἢ přijetí** (Bohem: Ř 11,15) [1]
- προσμένω** (aor. προσέμεινα, inf. προσμείναι) 1. *zústat / pobýt ještě*; *zústat*, *být* (τινί u koho / s kým) 2. *vytrvat*, *se-trvat* (τινί v čem), *zachovat věrnost* [7]
- προσορμίζομαι** (aor. προσωρμίσθην) *vplout do přístavu*, *přistát* (Mk 6,53) [1]
- προσοφείλω** *dlužít navíc*, *zústat dlužen* (Fm 19) [1]
- προσοχθίζω** (aor. προσώχθισα) *hněvat se* (τινί na koho) (Žd 3,10.17) [2]
- προσπεινος, ον** *hladový* (Sk 10,10) [1]
- προσπήγνυμι** (aor. προσέπηξα) *přípenit*, *přibít* (na kříž) (Sk 2,23) [1]
- προσπίπτω** (aor. προσέπεσον i προσέπεσα) 1. *padnout* (τινί před kým; πρόσ τούς πόδας τινός n. τοῖς γόνασιν τινος komu k nohám) 2. *udeřit*, *obořit se* (τινί nač) [8]
- προσποιέομαι** (aor. προσεποιήσασθην) *tvářit se jako*, *předstírat*, *dělat jako* (+ inf.: L 24,28) [1]
- προσπορεύομαι** *přistoupit*, *přijít* (τινί ke komu; Mk 10,35) [1]
- προσρήγνυμι** i **προσρήσω** (aor. προσέρηξα) *narazit*, *přivalit se* (τινί nač) (L 6,48.49) [2]
- προστάσω** (aor. προσέταξα, pf. pas. προστέταγμαi) *nařídít*, *přikázat*; *uložit*, *určit*, *stanovit* [7]
- προστάτις, ιδος, ἢ** *ochránkyně*, *patronka*; *pomocnice* (Ř 16,2) [1]
- προστήναι** inf. aor. od **προίσταμαι**
- προστίθημι** (impf. 3. sg. προσετίθει, aor. προσέθηκα, inf. προσθεῖναι, part. προσθεῖς, konj. προσθῶ, aor. med. προσεθέμην, pas. προσετέθην, inf. aor. pas. προστεθῆναι, fut. pas. προστεθήσομαι) 1. (akt. i med.) *připojit* (τινά τινι koho ke komu), *přidat* (τι τινι n. τι πρόσ / ἐπί τι i τι ἐπί τινι co k čemu); *rozmnožit*; *přidělit*, *propůjčit*, *udělit*, *opatřit* 2. (podle hebr. pro opis adv.) *dále*, *ještě* (*také*), *navíc* || *προσθεῖς* *εἶπεν* (L 19,11) *повěděl ještě* | *προσέθετο ... πέμψαι* (L 20,11) *dále poslal* 3. (pas.) *být přidán*; *být připojen* (τινί ke komu), *být získán* (τινί pro koho), *připojit se* [18]
- προστρέχω** (part. aor. προσδραμών) *přiběhnout* [3]
- προσφάγιον, ου, τό** („příkrm“) *ryba* (J 21,5) [1]
- πρόσφατος, ον** *nový* (dosud neexistující) (Žd 10,20) [1]
- προσφάτως** (adv.) *nedávno* (Sk 18,2) [1]
- προσφέρω** (aor. προσήνεγκα, imp. προσένεγκον n. προσένεγκε, inf. προσενέγκαι n. προσενεγκεῖν, pf. προσενήνοχα, aor. pas. προσηνέχθην) 1. *přinést*, *přivést*, *představit*; *podat*; *nabídnout*; *přednášet* (δεήσεις modlitby) 2. *obětovat*, *přinést oběť* (περί τοῦ καθαρισμοῦ za očistění) 3. (pas.) *být přinesen / obětován*; *obětovat se*; *zacházet* (τινί s kým), *chovat se* (τινί vůči komu), *setkávat se* (τινί s kým) [47]
- προσφιλής, ἐς** *oblíbený*, *přijemný*, *milý* (Fp 4,8) [1]
- προσφορά, ᾤς, ἢ** 1. *obětní dar*, *oběť* 2. *obětování*, *přinášení oběti* [9]
- προσφωνέω** (aor. προσεφώνησα) *volat* (τινί na koho); *promlouvat* (τινί ke komu); *přivolat*, *zavolat* (τινά koho) [7]

προσχαίρω *těšit se, radovat se* (v.l. Mk 9, 15) [0]

πρόσχυσις, εως, ή *pokropení* (του αίματος krví; Žd 11,28) [1]

προσψάω *dotknout se* (τινί čeho; L 11,46) [1]

προσωπολημπτέω *přihlížet k osobě, být stranický, soudit podle tváře* (Jk 2,9) [1]

προσωπολήμπτης, ου, ό *ten, kdo posuzuje podle zevnějšku / tváře; ten, kdo je stranický* (Sk 10,34) [1]

προσωποληψία, ας, ή *stranickost, stranictví, ohled na zevnějšek osoby* [4]

πρόσωπον, ου, τό 1. *tvář, obličej* 2. *vnějšek, vzhled; povrch* (της γής země) 3. *přítomnost* 4. *osoba* 5. (význ. podle hebr.) *κατά πρόσωπον / tváře; osobně; v přítomnosti | έν προσώπω navenek, v přítomnosti | από πρόσωπου (+ gen.) od | πρὸ προσώπου (+ gen.) před | εις πρόσωπον do tváře, před (očíma) | πρ. εις πρόσωπον tváří v tvář | μετά του πρ. (+ gen.) před | λαμβάνειν πρόσωπον hledět na zevnějšek, být stranický* [76]

προτάσσω (pf. pas. προτέταγμαi) *předurčit, předem stanovit* (v.l. Sk 17,26) [0]

προτείνω (aor. προέτεινα) *natáhnout, přitáhnout; svázat* (τοίς ιμασιν řemeny n. pro řemeny, tj. k bičování: Sk 22,25) [1]

πρότερος, α, ον 1. *dřívější, předcházející, dosavadní; první* 2. (adv.) (τὸ) *πρότερον dřívě, kdysi, předtím; nejdřívě, nejprve; poprvé* [11]

προτίθεμαι (aor. προεθέμην) 1. *předem stanovit; veřejně vystavit / ukázat; určit* 2. *předsevzít si* [3]

προτρέπομαι (aor. προετρεψάμην) *provzbudit; vyzvat* (Sk 18,27) [1]

προτρέχω (aor. προέδραμον) *běžet napřed / vpředu* || *προέδραμεν τάχιον του Πέτρου* (J 20,4) *běžel rychleji než Petr, předběhl Petra* [2]

προϋπάρχω *být / působit / žít dřívě* || *προϋπήρχον γάρ έν έχθρα όντες* (L 23,12) *dřívě totiž byli nepřáteli* [2]

πρόφασις, εως, ή 1. *omluva* 2. *výmluva, záminka* || *προφάσει pod záminkou; okázale, na odiv* [6]

προφέρω *vynést, vyndat* (L 6,45bis) [2]

προφητεία, ας, ή *prorokování; prorocství* (jako výrok); (*dar*) *prorocství* [19]

προφητεύω (fut. προφητεύσω, aor. έπροφήτευσα i προεφήτευσα) *prorokovat; zvěstovat Boží slovo, mluvit pod vlivem vnuknutí* [28]

προφήτης, ου, ό *prorok; ten, kdo mluví pod vlivem vnuknutí* || *ό νόμος καί οι προφήται* n. *Μωσής καί οι πρ. Ζάκον / Mojžš a proroci = Písmo sv. SZ* [144]

προφητικός, ή, όν *prorocký* [2]

προφήτις, ιδος, ή *prorokyně* [2]

προφθάνω (aor. προέφθασα) *předejít* (Mt 17,25) [1]

προχειρίζομαι (aor. προχειρισάμην, pf. pas. προκεχειρισμαι) *ustanovit, vyvolit, určit* (τινά τινα koho jako / za koho); (?) *předurčit* || *τόν προκεχειρισμένον ύμίν Χριστόν, Ίησοῦν* (Sk 3,20) *toho, který vám byl určen za Mesiáše, totiž Ježíše n. Ježíše, který vám byl určen za Mesiáše* [3]

προχειροτονέω (pf. pas. προκεχειροτόνημαι) *určit / stanovit / vyvolit předem* (Sk 10,41) [1]

Πρόχορος, ου, ό *Prochor* (jeden ze sedmi diakonů v Jeruzalémě: Sk 6,5) [1]

πρύμνα, ης, ή *zád' (lodi)* [3]

πρωί (adv.) (brzy) *ráno, zrána, časné* || *λίαν πρ. časné zrána* | *εὐθὺς / άμα πρ. hned ráno* [12]

πρωία, ας, ή *ráno, jitro* [2]

πρωϊνός, ή, όν *ranní, časný* || *ό άστήρ ό πρωϊνός jitřenka* (Zj 2,28; 22,16) [2]

πρώρα, ης, ή *příd' (lodi)* (Sk 27,30.41) [2]

πρωτεύω *být první, mít první místo* (Ko 1,18) [1]

πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ *přední / čestné / první místo / sedadlo (v synagoze)* [4]
πρωτοκλισία, ας, ἡ *přední / čestné místo (u stolu)* [5]
πρωτομάρτυς, υρος, ὁ *první svědek (? krve; v.l. Sk 22,20)* [0]
πρώτος, η, ον 1. (čas) *první, dřívější; (prostor) přednější, přední; (co do významu.) první, nejvýznamnější, hlavní, nejdůležitější, nejlepší* || *πρώτος μου přede mnou / dřívě než já* | *ἐν πρώτοις v prvé řadě, především, nejprve* 2. (jako adv.) (τὸ) *πρώτον dřívě, spíše; předtím; nejprve; poprvé; zvláště, především* [155]
πρωτοστάτης, ου, ὁ *vůdce, náčelník (bandy)* (Sk 24,5) [1]
πρωτοτοκεία, ων, τά = *násl.*
πρωτοτόκια, ων, τά *prvorozenecké práce* (Žd 12,16) [1]
πρωτότοκος, ον *prvorozený (i přen.)* [8]
πρώτως (adv.) *poprvé, nejprve*(e) (Sk 11,26) [1]
πταίω (fut. πταίσω, aor. ἔπτασα) *klopýtat; (přen.) (po)chybit, provinit se, zhřešit; (morálně) padnout* [5]
πτέρνα, ης, ἡ *pata* (J 13,18) [1]
περύγιον, ου, τό („křídélko“) *vrchol, cimbuří (τοῦ ἱεροῦ chrámu)* [2]
πτέρυξ, υγος, ἡ *křídlo* [5]
πτηνός, (ἡ), ὄν *okřídlený* || *τὰ πτηνά ptáci* (1K 15,39) [1]
πτοέομαι (aor. ἔπτοήθην) *být vyděšen, děsit se, strachovat se, nechat se vyděsit* (L 21,9; 24,37) [2]
πτώσεις, εως, ἡ *zastrašování; strach, děs, hrůza* || *μὴ φοβοῦμεναι μηδεμίαν πτόσην* (1Pt 3,6) *když se nenecháváte ničím zastrašit* [1]
Πτολεμαῖς, ἰδος, ἡ *Ptolemais (fénické město: Sk 21,7)* [1]
πτύον, ου, τό *lopata na provínání zrna* (Mt 3,12; L 3,17) [2]
πτύρομαι *vyděsit se; nechat se zastrašit (ἐν τινι čím; Fp 1,28)* [1]

πτύσμα, τος, τό *slina* (J 9,6) [1]
πτύσσω (aor. ἔπτυσξα) *složit, svinout, zavřít (τὸ βιβλίον knihu / svitek: L 4,20)* [1]
πτύω (aor. ἔπτυσσα) *plivat* || *πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ* (Mk 8,23; asi:) *potřel mu slinou oči* [3]
πτῶμα, τος, τό *mrtvola* [7]
πτῶσις, εως, ἡ *pád, zřícení, zhroucení, zkáza (i přen.)* [2]
πτωχεία, ας, ἡ *chudoba* || *ἡ κατὰ βάθος π. veliká chudoba* [3]
πτωχεύω (aor. ἔπτωχευσα) *žít v nouzi / chudobě, být (velmi) chudý; (v aor. také:) stát se chudým* (2K 8,9) [1]
πτωχός, ἡ, ὄν 1. *chudý, nuzný* 2. *ubohý, žalostný* [34]
πυγμή, ης, ἡ *pěst* (Mk 7,3 je význ. sporný: *πυγμῆ πέstiti*, tj. polootevřenou dlaní, n. *důkladně n. po loket (?)*) [1]
πυθόμενος part. aor. od πυθάνομαι
πύθων, υνος, ὁ (pův.) *Python (drak střežící delfskou věštinou; věštec, břichomluvec* || *πνεῦμα πύθων* *věstec-ký duch* (Sk 16,16) [1]
πυκνός, ἡ, ὄν *častý, četný* || *πυκνά (adv.) často* | (komp.) *πυκνότερον častěji, velmi často, co nejčastěji* [3]
πυκτεύω *bojovat (pěstmi)* (1K 9,26) [1]
πύλη, ης, ἡ *brána, vrata, dveře* [10]
πυλών, ὠνος, ὁ *brána; vstupní hala / budova; předsíň; vstup* [18]
πυθάνομαι (impf. ἐπυθανόμην, aor. ἐπυθόμην, part. πυθόμενος) *vyptávat se; zjistit, vypátrat; dovědět se* [12]
πῦρ, ὄς, τό *oheň (i přen.)* || *ἡ γέεννα τοῦ πυρός ohnivě peklo, pekelný oheň* [71]
πυρά, ᾶς, ἡ *hranice (pro oheň n. už hořící), ohniště, oheň* (Sk 28,2,3) [2]
πυράζω = *πυρράζω*
πύργος, ου, ὁ *věž* [4]
πυρέσσω *mít horečku* [2]
πυρετός, οῦ, ὁ *horečka* [6]

πύρινος, η, ον ohnivý, (jsoucí) jako z ohně (Zj 9,17) [1]

πυρόομαι (pf. pas. πεπύρωμαι, aor. pas. ἐπυρώθη) hořet (i přen.), být v ohni; žhnout; čistit ohněm || πεπυρωμένος hořící, ohnivý; pročištěný ohněm [6]

πυρράζω (pravopis πυράζω je pozdější) být ohnivě rudý, červenat se (jako oheň) || πυρράζει ó οὐρανός nebe je rudé, na nebi jsou červánky (Mt 16,2.3) [2]

πυρρός, á, óν ohnivě rudý / červený (Zj 6,4; 12,3) [2]

Πύρρος, ου, ό Pyrrhos (otec jednoho Pavlova průvodce: Sk 20,4) [1]

πύρωσις, εως, ή pálení; požár; žár, výheň (i přen.) [3]

πωλέω (aor. ἐπώλησα) prodávat (τι τινος co zač), nabízet (k prodeji) || οἱ πωλοῦντες prodavači [22]

πῶλος, ου, ό mladé zvíře; oslí mládě, oslík, oslátko; hříbě [12]

πῶποτε (adv.) (ně)kdy; (po záporu:) nikdy || οὐδέποτε πῶποτε nikdo nikdy [6]

πυρώω (aor. ἐπύρωσα, pf. πεπύρωκα, pas. πεπύρωμαι, aor. pas. ἐπυρώθη) 1. zatvrdit, otupit (přen.) 2. (pas.) být zatvrzen, zatvrdit se [5]

πῶρωσις, εως, ή zatvrzení, (přen.) slepota [3]

πῶς (tázací část. v přímých i nepř. ot.) jak?, jakým způsobem?; jak to?, jakým právem?; jak to, že?, proč(pak)?; jak!; (možná i jako sp.:) že (např. 1Te 1,9) || πῶς οὐ νοεῖτε (Mt 16,11) jak to, že / pročpak nerozumíte | (s konj. rozvažovacím) πῶς φύγητε (Mt 23,33) jak chcete / budete moci uniknout(?) | Ἰδε πῶς ἐφίλει αὐτόν (J 11,36) hle, jak ho miloval! [103]

πως (enkl. část.) nějak, snad || (v NZ vždy ve spojení s jinými část.:) εἰ πως zda snad; s nadějí, že | μή πως aby

ne, že ne | μή πως εἰς κενόν τρέχω (= konj.) ἢ ἕδραμον (Ga 2,2) z obav, zda se nenamáhámo nebo jsem se nenamáhal nadarmo n. jestli snad se nenamáhámo... [15]

P

Ραάβ, ή (neskl.) Rachab (nevěstka: Žd 11,31; Jk 2,25 – sr. Ραχαάβ) [2]

ραββί rabi!, pane!, učitel!, mistře! (oslovení učitele zákona) [15]

ραββονί (aram.) rabbuni!, pane!, učitel!, mistře! [2]

ραβδίζω (aor. pas. ἐραβδίσθη) bít holi, (vy)mrskat [2]

ράβδος, ου, ή hůl, hůlka; prut; metla; žezlo || ἐν ráβδω s holf [12]

ράβδουχος, ου, ό (římský) lictor, soudní sluha, člen stráže, biřic (Sk 16,35.38) [2]

Ραγαύ, ό (neskl.) Ragau (v Ježíšově rodkmenu: L 3,35) [1]

ραδιούργημα, τος, τό lehkovážný čin, podvod, zločin (Sk 18,14) [1]

ραδιουργία, ας, ή lehkovážnost, zloba, darebáctví, podvod (Sk 13,10) [1]

ραίνω (pf. pas. ἔραραμαι n. ἔραμαι) pokropit (v.l. Zj 19,13) [0]

Ραιφάν, ό (neskl.) Remfan (jméno boha: Sk 7,43) [1]

ρακά (aram. nadávka) blázne!, pošetilče!, dutá hlavo! (Mt 5,22) [1]

ράκος, ους, τό kus látky, záplata [2]

Ραμά, ή (neskl.) Ráma (město na sever od Jeruzaléma: Mt 2,18) [1]

ραντίζω (aor. ἐράντισα, pf. pas. ἐράντισμαι i ῥεράντισμαι) 1. kropit (τι τινι co čím); očistit, (o vodě s popelem též:) být kropen z. (med.) očistit se / si [4]

ραντισμός, ος, ό pokropení (αἵματος krví) [2]

ῥαπίζω (aor. ἐράπισα) *tlouci, bít, udeřit* (Mt 5,39; 26,67) [2]

ῥάπισμα, τος, τό *rána, úder, políček* || **ῥάπιδαι** ῥάπισμα *políčkovat / bít do tváře* (τινὶ koho) [3]

ῥάσσω *srazit (k zemi)* (v.l. Mk 9,18) [0]

ῥαφίς, ἰδος, ἡ *jehla* [2]

Ῥαχάβ, ἡ (neskl.) *Rachab* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,5 – sr. Παάβ) [1]

Ῥαχήλ, ἡ (neskl.) *Ráchel* (Jáková manželka: Mt 2,18) [1]

Ῥεβέκκα, ας, ἡ *Rebeka* (Izákova manželka: Ř 9,10) [1]

ῥεδή, ης, ἡ (*čtyřkolový*) *vůz* (Zj 18,13) [1]

ῥέραμμαί pf. pas. od ῥαίνω

ῥέω (fut. ῥέσω) *téci* (J 7,38) [1]

Ῥήγιον, ου, τό *Rhegium, Regium* (město na jihu Itálie, dnes Reggio di Calabria: Sk 28,13) [1]

ῥήγμα, τος, τό *zřícení, zhroucení, pád* (L 6,49) [1]

ῥήγνυμι (préz. také ῥήσσω, fut. ῥήξω, aor. ἔρηξα, imp. ῥήξον) 1. (roz)trhat, rozsápat; rozpoutat, propuknout (v jáсот); || ῥήξον (Ga 4,27) *propukni v jáсот, zajásej* 2. (pas.) roztrhnout se, prasknout, puknout – sr. ῥήσσω [5]

ῥηθείς part. aor. pas. od λέγω

ῥήμα, τος, τό 1. *slovo; výrok; příkaz* 2. (podle hebr.) *věc, záležitost; událost* [68]

Ῥησά, ό (neskl.) *Resa* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,27) [1]

ῥήσσω (aor. ἔρηξα) *srazit, mrštit (k zemi)* (Mk 9,18; L 9,42) – sr. ῥήγνυμι [2]

ῥήτωρ, ορος, ό *řečník; právník, obhájce* (Sk 24,1) [1]

ῥήτως (adv.) *výslovně, určitě, jednoznačně* (1Tm 4,1) [1]

ῥίζα, ης, ἡ *kořen* (i přen.); (přen.) *základ, zdroj; výhonek* [17]

ῥιζόομαι (pf. ἐρρίκωμαι) *mít kořen, být zakořeněn* [2]

ῥιπή, ης, ἡ *hod, vrh; mžik* || ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ (1K 15,52) *v okamžiku* [1]

ῥιπίζω *zmitat, pohybovat sem a tam* (Jk 1,6) [1]

ῥιπτέω *házet, odhazovat, vyhazovat* (Sk 22,23) [1]

ῥίπτω (aor. ἔρριψα, part. ῥίψας, pf. pas. ἔρριμμαί, 3. sg. ἔρριπται) (*od*)hodit; složit, položit (παρὰ τοὺς πόδας k nohám); srazit k zemi (i přen.) || ἔρριμμένοι *ležící* (bezmocně) *na zemi, skleslí* [7]

Ῥοβοάμ, ό (neskl.) *Roboam, Rechabeam* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,7bis) [2]

Ῥόδη, ης, ἡ *Rodé, Rode* (otrokyně: Sk 12,13) [1]

Ῥόδος, ου, ἡ *Rodos* (ostrov v Egejském moři: Sk 21,1) [1]

ῥοιζηδόν (adv.) *se svištěním, se sykotem, s rachotem* (2Pt 3,10) [1]

ῥομφαία, ας, ἡ (*široký*) *meč* (i přen.) [7]

ῥοπή, ης, ἡ *sklon, vychýlení (dolů)* (v.l. 1K 15,52) [0]

Ῥουβήν, ό (neskl.) *Ruben* (Zj 7,5) [1]

Ῥούθ, ἡ (neskl.) *Rút* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,5) [1]

Ῥούφος, ου, ό *Rufus* (1. syn Šimona z Kyrény; 2. římský křesťan [nejedná-li o stejnou osobu]) [2]

ῥύμη, ης, ἡ *ulička, ulice* (mezi domy) [4]

ῥύομαι (fut. ῥύσομαι, aor. ἔρρυσάμην, imp. ῥύσαι, aor. pas. ἔρρυσθήν, konj. ῥυσθῶ) *zachránit* (ἀπό / ἔκ τινος z čeho), *spasit; vysvobodit* || **ό ῥύόμενος** *zachránce, osvoboditel* [17]

ῥυπαίνομαι (imp. aor. 3. sg. ῥυπανθήτω) *poskvρνit se* (i přen.; Zj 22,11) [1]

ῥυπαρέομαι (imp. aor. 3. sg. ῥυπαρευθήτω) *poskvρνit se* (v.l. Zj 22,11) [0]

ῥυπαρία, ας, ἡ *špína, nečistota* (přen.: Jk 1,21) [1]

ῥυπαρός, ἄ, ὄν *špinavý, nečistý, poskvřeněný* (i přen.) [2]
ῥύπος, οὐ, ὄ *špína, nečistota* (σαρκός [z] *těla*: 1Pt 3,21) [1]
ῥύσις, εὼς, ἡ *tok, proud* || *ῥύσις* (τοῦ) *αἵματος* *krvotok, krvácení* [3]
ῥύτις, ἴδος, ἡ *vráska* (Ef 5,27) [1]
Ῥωμαϊκός, ἡ, ὄν *římský, latinský* (v.l. L 23,38) [0]
Ῥωμαῖος, οὐ, ὄ *Říman; římský občan;* (pl.) *Římané* (v obojím sm.), *římsští křesťané* [12]
Ῥωμαῖστῖ (adv.) *latinsky* (J 19,20) [1]
Ῥώμη, ης, ἡ *Řím* [8]
ῥώννυμαι (imp. pf. ἔρωσο, 2. pl. ἔρωσθε) *být silný, být zdráv, žít blaze* || *ἔρωσθε* *buďte zdraví!* (Sk 15,29) [1]

Σ

σαβαχθاني, -θάνι, -θανει (aram. „[ty] jsi mě opustil“) *sabachtani* [2]
Σαβαώθ (hebr.; neskl.), ve spoj.: *κύριος Σ.* *Pán zástupů* [2]
σαββατισμός, οὐ, ὄ *sobotní klid / odpocínek, slavení / zachovávání sabatu / soboty* (přen.: Žd 4,9) [1]
σάββατον, οὐ, τό (pl. τὰ σάββατα má též význ. sg.; dat. pl. σάββασι) 1. *sobota, (židovský) sabat / šabat* || *τοῖς σάββασι* *v sobotu* | *κατὰ πᾶν σάββατον* *každou sobotu* 2. *týden* || *πρώτη σαββάτου* *n. μῆα / πρώτη* (τῶν) *σαββάτων* *první den v týdnu* | *δις* *toῦ σαββάτου* *dvakrát týdně* [68]
σαγήνη, ης, ἡ (*vlečná*) *sít, nevod* (Mt 13,47) [1]
Σαδδουκαῖος, οὐ, ὄ *Saducej, Saduceus* (člen židovské kněžské náb. strany) [14]
Σαδώκ, ὄ (neskl.) *Sadok* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,14bis) [2]

σαῖνομαι *nechat se zvíkat / rozkolísat* (1Te 3,3) [1]
σάκκος, οὐ, ὄ *pytel; žínice, žíněný / hrubý šat* [4]
Σαλά, ὄ (neskl.) *Sala* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,32.35) [2]
Σαλαθιήλ, ὄ (neskl.) *Salathiel, Šealtiel* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,12bis; L 3,27) [3]
Σαλαμίς, ἴνος, ἡ *Salamis, Salamina* (město na Kypru: Sk 13,5) [1]
Σαλεῖμ, τό (neskl.) *Salim* (místo v Samaří: J 3,23) [1]
σαλεύω (aor. ἐσάλεισα, pf. pas. σεσάλευμαι, aor. pas. ἐσαλεύθην, fut. pas. σαλευθήσομαι) 1. *trást, natrást, setrást, otrást; vzrušit* 2. (pas.) *být zmítán; zmítat se, otrást se* || *σαλευθῆναι* *ἀπὸ τοῦ νοός* (2Te 2,2) *nechat se zvíkat v (rozumném) uvažování / nechat se vyvést z míry* [15]
Σαλήμ, ἡ (neskl.) *Salem* || *βασιλεὺς Σ.* *král Salemu* (Žd 7,1.2) [2]
Σαλίμ = *Σαλεῖμ*
Σαλιμών, ὄ (neskl.) *Salmon* (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,4.5) [2]
Σαλιμώνη, ης, ἡ *Salmonē, Salmóna* (předhoří na Krétě: Sk 27,7) [1]
σάλος, οὐ, ὄ *otřes, zemětřesení, pohyb* (*moře*), *příboj* (L 21,25) [1]
σάλπιγξ, ἰγγοσ, ἡ 1. *trubka, polnice* 2. *zvuk trubky, (za)troubení* [11]
σαλπίζω (fut. σαλπύσω, aor. ἐσάλπισα) *troubit* (na trubku), *vytroubovat* (i přen.) || (neos.) *σαλπύσει* (1K 15,52) *zazní / ozve se polnice* [12]
σαλπιστής, οὐ, ὄ *trubač* (Zj 18,22) [1]
Σαλώμη, ης, ἡ *Salome* (jedna z žen pod křížem: Mk 15,40; 16,1) [2]
Σαμάρεια, ας, ἡ *Samařsko, Samaří* (území n. město na sever od Judska) [11]
Σαμαρίτης, οὐ, ὄ *Samařan, Samarítán* (obyvatel Samaří) [9]
Σαμαρίτις, ἰδος, ἡ *Samařanka, Samari-*

- tánka* || (jako adj.) ἡ γυνή ἢ Σαμαριτίς *samařská žena, Samařanka* (J 4,9 bis) [2]
- Σαμοθράκη, ης, ἡ** *Samothráké* (ostrov v Egejském moři: Sk 16,11) [1]
- Σάμος, ου, ἡ** *Samos* (ostrov v Egejském moři: Sk 20,15) [1]
- Σαμουήλ, ὁ** (neskl.) *Samuel* [3]
- Σαμουριν, ἡ** (neskl.) *Seforis* (v.l. J 11,54) [0]
- Σαμῶν, ὁ** (neskl.) *Samson* (Žd 11,32) [1]
- σανδάλιον, ου, τό** *sandál, opánek* [2]
- σανίς, ἰδος, ἡ** *prkno* (Sk 27,44) [1]
- Σαούλ, ὁ** (neskl.) 1. *Saul* (izraelský král) 2. *Šavel* (židovské jméno ap. Pavla) [9]
- σαπρός, ἄ, ὄν** *shnilý, zkažený, špatný, nepotřebný, ošklivý* (i přen.) [8]
- Σάφιρα, ης, ἡ** *Safira* (Ananiášova manželka: Sk 5,1) [1]
- σάπιφος, ου, ἡ** *safir* (drahý kámen, asi modré barvy: Zj 21,19) [1]
- σαργάνη, ης, ἡ** *koš* (2K 11,33) – sr. σαργίς [1]
- Σάρδεις, εων, αἱ** *Sardy* (hl. město Lydie, v záp. části Malé Asie) [3]
- σάρδιος, ου, ὁ** *pozdější forma od σάρδιον*
- σάρδιον, ου, τό** *sardis, karneol* (drahý kámen, asi načervenalé barvy: Zj 4,3; 21,20) [2]
- σαρδόνυξ, υχος, ὁ** *sardonyx* (drahý kámen, různého zbarvení: Zj 21,20) [1]
- Σάρεπτα, ων, τὰ** *Sarepta* (sg.) (fénické město: L 4,26) [1]
- σαρκικός, ἡ, ὄν** *tělesný, hmotný, světský, přirozený, pozemský* [7]
- σάρκιος, η, ον** (jsoucí) *z masa; tělesný, přirozený, světský, hříšný* [4]
- σαρξ, σαρκός, ἡ** 1. *maso; tělo* || τῆ σαρκί ἄπειμι (Ko 2,5) *tělem / tělesně jsem nepřítomen* 2. (více či méně přen.) *tělo* (hmotná stránka člověka); *lidská bytost, člověk; tělesnost, přirozenost, přirozená stránka člověka; pomíjivost; hříšnost; sídlo hříšné žádostivosti* || πᾶσα σὰρξ (každý) *člověk* | κατὰ σαρκὰ *tělesně, co do tělesného původu; lidsky, podle lidských měřítek* [147]
- σαρώω** (př. pas. σεσάρωμαι) *zamést, vymést* [3]
- Σάρρα, ας, ἡ** *Sára* (Abrahámova manželka) [4]
- Σαρών, ὠνος, ὁ** *Sáron, Saron* (pobřežní rovina v Samařsku: Sk 9,35) [1]
- σατάν, ὁ** (neskl.) *satan, ďábel* (v.l. 2K 12,7) [0]
- σατανᾶς, ἄ, ὁ** *satan, ďábel* (i přen.) [36]
- σάτον, ου, τό** *sat, sea* (žid. míra na obilí: asi 12 l); *měřice* [2]
- Σαῦλος, ου, ὁ** *Šavel* (Pavlovo židovské jméno) [15]
- σβέννυμι** (fut. σβέσω, aor. ἔσβεσα, inf. σβέσαι) 1. *zhasnout, uhasit* (τι co; i přen.); *utlumit, potlačit* 2. (pas.) *zhasnout* || οὐ σβέννυται (Mk 9,44 aj.) *nehasne* [6]
- σεαυτοῦ, ἡς** (zájm. zvrátne 2. sg., překládá se podle vazby:) *sebe, se; sobě, si; sebe (sama), se; (o) sobě; sebou* || σεαυτὸν δειξὼν τῷ ἱερεῖ (Mt 8,4) *ukaž se knězi* | τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; (J 8,53) *koho ze sebe děláš?* [43]
- σεβάζομαι** (aor. ἔσεβασθη) *prokazovat (náboženskou) poctu (tinvá komu), uctívat* (Ř 1,25) [1]
- σεβασμα, τος, τό** *co je uctíváno, předmět náboženské ucty; svatyně* [2]
- σεβαστός, ἡ, ὄν** *ctihodný*, (překl. lat. *augustus*) *císařský* || ὁ Σεβαστός *císař* [3]
- σεβόμενοι** *uctívat* (božstvo, Boha) || σεβόμενοι (τὸν θεόν) *bohabojní* | σεβόμενοι προσήλυται *zbožní proselyté* [10]
- Σειλαῖς** viz *Silās*
- σειρά, ἄς, ἡ** *provaz, řetěz* (2Pt 2,4) [1]
- σειρός, οῦ, ὁ** = *σειρά* (v.l. 2Pt 2,4) [0]
- σεισμός, οῦ, ὁ** *zemětřesení; bouře* (s vlnobitím připomínajícím zemětřesení)

|| σεισμός μέγας *velké / silné zemětřesení; prudká bouře* [14]

σειώ (fut. σεΐσω, aor. pas. ἐσεισθη) [1]

1. (za)třást (τι čím), lomcovat; vzrušit

2. (pas.) zatřást se, rozitřást se; vzrušit se [5]

Σεκοῦνδος, ου, ὁ *Secundus, Sekundus* (Pavlův průvodce: Sk 20,4) [1]

Σελεύκεια, ας, ἡ *Seleukie* (přístav v Sýrii: Sk 13,4) [1]

σελήνη, ης, ἡ (nebeské těleso) *měsíc* [9]

σεληνιάζομαι *být náměsíčný, trpět epilepsií* (Mt 4,24; 17,15) [2]

Σεμεϊν, ὁ (neskl.) *Semej, Semei* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,26) [1]

σεμίδαλις, εως, ἡ *jemná (pšeničná) mouka* (Zj 18,13) [1]

σεμνός, ἡ, ὄν *ctihodný, důstojný, čestný, ušlechtilý; vážený* [4]

σεμνότης, ητος, ἡ *ctihodnost, důstojnost, (po)čestnost, poctivost, čest; vážnost* [3]

Σέργιος, ου, ὁ *Sergius* (kyperský prokonzul Sergius Paulus: Sk 13,7) [1]

Σερούχ, ὁ (neskl.) *Seruch* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,35) [1]

• **σέσηπα** pf. od σήπω

• **σέσωκα** pf. od σῶζω

Σήθ, ὁ (neskl.) *Set* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,38) [1]

Σήμ, ὁ (neskl.) *Sem* (v Ježíšově rodokmenu: L 3,36) [1]

σημαίνω (aor. ἐσήμωνα, inf. σημαῖναι) *oznámit, ohlásit; upřesnit; naznačit; předpovědět* [6]

σημείον, ου, τό *znamení, známka; zážrak jako znamení, div, podivuhodná událost* || τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν *znamení časů, známky doby* | σημεῖα καὶ τέρατα *znamení a divy / zážraky* [77]

σημειόμαι *zaznamenat si, poznačit si, zapamatovat si* (2Te 3,14) [1]

σήμερον (adv.) *dnes* || ἡ σήμερον (ἡμέρα) *dnešní den, dnešek* [41]

σήπω (pf. σέσηπα) *hnít, práchnivět* (Jk 5,2) [1]

σηρικός viz σιρικός

σής, σητός, ὁ *mol* [3]

σητόβρωτος, ον *rozežraný od molů* (Jk 5,2) [1]

σθενώ (fut. σθενώσω, aor. ἐσθένωσα) *posílit* (1Pt 5,10) [1]

σιαγών, ὄνος, ἡ *tvář, líce* [2]

σιαίνομαι *pacitovat nevolí, být znechucen* (v.l. 1Te 3,3) [0]

σιγάω (aor. ἐσίγησα, pf. pas. σεσίγημαι)

1. *mlčet, být potichu; zmlknout* 2. (tr.) *zamlčet, nevyjevit, skryt* || σεσιγημένος *skrytý* [10]

σιγή, ης, ἡ *ticho, mlčení* [2]

σιδηρος, ου, ὁ *železo* (Zj 18,12) [1]

σιδηροῦς, ἄ, οὖν *železný* [5]

Σιδών, ὄνος, ἡ *Sidon* (starobylé fénické město) [9]

Σιδώνιος, ἰα, ον *sidonský, (jsoucí) ze Sidonu* [2]

σικάριος, ου, ὁ (lat. *sicarius* od *sica* = dýka) *zbojník, bandita, vzbouřenec, terorista* (Sk 21,38) [1]

σικερα, τό (neskl.) *opojný nápoj* (není jisté, jak silný; L 1,15) [1]

Σιλᾶς, ἄ n. Σίλας, α, ὁ *Silas* (spolupracovník ap. Pavla) [12]

Σιλουανός, οῦ, ὁ *Silvanus, Silván* (lat. podoba jména Σιλᾶς) [4]

Σιλωάμ, ὁ (neskl.) *Siloe* (jméno rybníka v Jeruzalémě) || ἐν τῷ Σιλωάμ (L 13,4) *u rybníka Siloe* [3]

Σιμαίας, ου, ὁ *Simajáš* (syn Akvilův: v.l. 2Tm 4,19) [0]

σιμικτιθιον, ου, τό *zástěra (pro dělníky); šátek, kapesník* (význ. ve Sk 19,12 je nejistý) [1]

Σίμων, ὄνος, ὁ *Šimon* (jméno více osob v NZ: 1. Šimon Petr: Mt 16,17 aj.; 2. Šimon Horlivec: Mk 3,18 par.; 3. Ježíšův „bratr“: Mt 13,55; Mk 6,3;

4. otec Jidáše Iškariotského: J 6,71;

J 13,2; J 13,26; s. Šimon z Kyrény: Mt 27,32; 6. farizej Šimon: L 7,40; L 7,43; L 7,44; 7. Šimon Malomocný: Mt 26,6; Mk 14,3; 8. Šimon Kouzelník: Sk 8,9; Sk 8,13; Sk 8,18; Sk 8,24; 9. Šimon Koželuh: Sk 9,43; Sk 10,6; Sk 10,17; Sk 10,32) [75]

Σινᾶ, τό (neskl.) (hora) *Sinaj* [4]

σίναπι, εως, τό *hořčice* [5]

σινδών, όνος, ή (*lněné*) *plátno* [6]

σινιάζω (aor. ἐσινίασα) *prosít, protříbit* (přen.: L 22,31) [1]

σιρά viz *σειρά*

σιρικός, ή, όν *hedvábný* || *τό* *σιρικόν* *hedvábné roucho* (Zj 18,12) [1]

σιρός, οῦ, ό *jáma, díra, jeskyně* (v.l. 2Pt 2,4) [0]

σιευτός, ή, όν *vykrmený, tučný* (L 15, 23.27.30) [3]

σιτίον, ου, τό *obilí* || *τά* *σιτία* *potraviny* (z obilí) (Sk 7,12) [1]

σιτιστός, ή, όν *vykrmený* || *τά* *σιτιστά* *krmný dobytek* (Mt 22,4) [1]

σιτομέτριον, ου, τό *příděl jídla, dávka stravy* (L 12,42) [1]

σίτος, ου, ό *pšenice; obilí* [14]

Σιών, ή (neskl.) *Sion* (hora; Jeruzalém; Izrael) [7]

σιωπάω (fut. σιωπήσω, aor. ἐσιώπησα) *mlčet, být zticha; zmlknout* || *σιωπών* *mlčící, němý* [10]

σιωπή (adv.) *mlčky; tajně* (v.l. J 11,28) [0]

σκανδαλίζω (fut. σκανδαλιώ, aor. ἐσκανδάλισα, pas. ἐσκανδαλίσθην, fut. pas. σκανδαλισθήσομαι) 1. *přivést k pádu* (přen.), *svést ke hřichu; pohoršit, dát pohoršení; vzrušit, pobouřit* 2. (pas.) *být sváděn ke hřichu / k odpadu, odpadnout; pohoršit se* (ἐν τινι nad kým) [29]

σκάνδαλον, ου, τό 1. *past, nástraha* 2. *příležitost k pádu; kámen úrazu* 3. *pohoršení, svedení ke hřichu* [15]

σκάπτω (aor. ἐσκαψα) *kopat, vykopat, okopat* (περι τι co) [3]

Σκαριότα, Σκαριώθ, Σκαριώτης v.l.

místo Ἰσκαριώθ / Ἰσκαριώτης

σκάφη, ης, ή *člun* (Sk 27,16.30.32) [3]

σκέλος, ους, τό *stehno, noha* (J 19, 31–33) [3]

σκέπασμα, τος, τό *oděv, oblečení; (možná též:)* *přístřeší* (1Tm 6,8) [1]

Σκευᾶς, ᾶ, ό *Skeva* (židovský velekněz: Sk 19,14) [1]

σκευή, ης, ή *vybavení, výstroj, nářadí* || *σκευή τοῦ πλοῦ* *náradí lodí, la-novní* (Sk 27,19) [1]

σκευος, ους, τό 1. *náradí, nástroj, výstroj* || *τά* *σκευή* *majetek* 2. *nádoba* (i přen.); *tělo* (jako křehká nádoba); *žena*; (možná: *pohlavní úd* 3. (Sk 27,17 znamenají nějaký předmět jako: *polyhblivá kotva, plachta, stožár* (?) [23]

σκηνή, ης, ή *stan, stánek* (též o stánku smlouvy; i přen.); *příbytek, obydlí* [20]

σκηνοπηγία, ας, ή (židovský) *svátek stánků* (J 7,2) [1]

σκηνοποιός, οῦ, ό *stanař, výrobce stanů;* (též: *pracovník kůží*) (Sk 18,3) [1]

σκήνος, ους, τό *stan, příbytek, obydlí;* (přen.) *tělo* (2K 5,1.4) [2]

σκηνώω (fut. σκηνώσω, aor. ἐσκήνωσα) *bydlet* (ἐπι τινα u koho, s kým), *přebývat; ubytovat se, usídlit se* [5]

σκήνωμα, τος, τό *obydlí, příbytek; stan* (i přen.) [3]

σκιά, ᾶς, ή *stín* (i přen.); *nastínění, předobraz* [7]

σκιρτάω (aor. ἐσκιρτησα) *skákat, poskocit* (radostí); *živě se pohout* [3]

σκληροκαρδία, ας, ή *tvrdost srdce, zatvrzelost* [3]

σκληρός, ᾶ, όν *tvrdý, drsný; přísný; zpupný, drzý; těžký, obtížný; (vítr) prudký* [5]

σκληρότης, ητος, ή *tvrdost, zatvrzelost* (Ř 2,5) [1]

σκληροτράχηλος, ον *tvrdošijný, zpěčující se* (Sk 7,51) [1]

σκληρόνω (fut. σκληρυνῶ, aor. ἐσκληρῆ-
ρυνα, pas. ἐσκληρύνθη) 1. (přen.) za-
tvrdit (τὰς καρδίας srdce) 2. (pas.) za-
tvrdit se [6]

σκολιός, ἄ, ὄν krivý; falešný, zkažený,
zvrácený; tvrdý, přísný [4]

σκόλοψ, οπος, ὁ trn, ostn (přen.: 2K
12,7) [1]

σκοπέω (aor. ἐσκόπησα) hledět (τι nač),
pozorovat, mít na zřeteli, dávat (σι) po-
zor (τι nač; μή aby ne, zda ne) [6]

σκοπός, οῦ, ὁ cíl || κατά σκοπόν διώκειν
běžet k cíli (Fp 3,14) [1]

σκορπίζω (aor. ἐσκόρπισα, pas. ἐσκορ-
πισθην) 1. rozptýlit, rozehnat; rozdě-
lit, rozdat 2. (pas.) rozptýlit se, roz-
přchnout se [5]

σκορπίος, ου, ὁ štír [5]

σκοτεινός, ἡ, ὄν temný, tmavý [3]

σκοτία, ας, ἡ tma, temnota (i přen.) [16]

σκοτιζομαι (pf. ἐσκότισμαι, aor. ἐσκο-
τισθην, fut. σκοτισθήσομαι) zatemnit
se, zatemnit se, zakalit se (i přen.) [5]

σκοτώμαι (aor. ἐσκοτώθην, part. pf.
ἐσκοτωμένος) zatemnit se (i přen.) [3]

σκότος, ου, ὁ temnota (v.l. Žd 12,18) [0]

σκότος, ους, τό tma, temnota (i přen.)
[31]

σκόβαλον, ου, τό odpad(ek), smetí; zby-
tečná věc, brak (Fp 3,8) [1]

Σκίθης, ου, ὁ Skyta, Skyth (obyvatel
území dnešního Ruska, pokládáný
Řeky za barbara: Ko 3,11) [1]

σκυθρωπός, ἡ, ὄν posmutnělý, ponurý,
ztrápený [2]

σκόλλω (pf. pas. ἐσκυλαμαι) 1. držít; una-
vit, obtěžovat, trápit 2. (pas.) obtěžovat
se, namáhat se, dát si námahu; být vysí-
len || ἐσκυλμένοι vysílení (lidé) [4]

σκόλον, ου, τό kořist (většinou pl.:
L 11,22) [1]

σκαληκόβρωτος, ον rozežraný od červů
(Sk 12,23) [1]

σκόληξ, ηκος, ὁ červ (Mk 9,48) [1]

σμαράγδιος, η, ον smaragdový; (jsou-
cí) ze smaragdu (Zj 4,3) [1]

σμάραγδος, ου, ὁ smaragd (drahý ká-
men, asi zelené barvy: Zj 21,19) [1]

σιγήμα, τος, τό mast (v.l. J 19,39) [0]

σιγήμα, ατος, τό místo μίγμα (v.l.
J 19,39) [0]

σύβρνα, ης, ἡ myrha [2]

Σύβρνα, ης, ἡ Smyrna (město na záp.
pobřeží Malé Asie: Zj 1,11; 2,8) [2]

Σμυρναίος, ου, ὁ pocházející ze Smyrny
(v.l. Zj 2,8) [0]

σμυρνίζω (pf. pas. ἐσμυρνισμαι) okoře-
nit myrhou (Mk 15,23) [1]

Σόδομα, ων, τά Sodoma (město zniče-
né Bohem) [9]

Σολομών, ὄνος n. Σολομών, ὄντος,
ὁ (v.l. i neskl.) Šalomoun (izraelský
král, syn Davidův) [12]

σορός, οῦ, ἡ rakev, máry (L 7,14) [1]

σός, σή, σόν (přív. adj.) tvůj, tvá,
tvé || οἱ σοί tvoji (příbuzní atd.) | τὸ
σόν tvá věc, co je tvé | τὰ σά tvoje věci,
co je tvé [27]

σουδάριον, ου, τό (lat. sudarium) šátek,
kapesník [4]

Σουσάννα, ης n. ας, ἡ Zuzana (jedna
z žen v Ježíšově doprovodu: L 8,3) [1]

σοφία, ας, ἡ moudrost (lidská i Boží) [51]

σοφίζω (aor. ἐσόφισα, pf. pas. σεσόφι-
σμαι) 1. poučovat, vybavit moudrostí
2. (med.) (lstivě / chytrácky) vymyslet
(σί), vybájit (σί) [2]

σοφός, ἡ, ὄν (komp. σοφώτερος) moud-
rý; znalý, zvěhlý, zkušený [20]

Σπανία, ας, ἡ Hispanie, Španělsko (Ř 15,
24.28) [2]

σπάομαι (aor. ἐσπασάμην) vytáhnout,
tasit (τὴν μάχαιραν meč) [2]

σπαράσσω (aor. ἐσπάραξα) lomcovat,
smýkat, třást (τινά κým) [3]

σπαργάνω (aor. ἐσπαργάνωσα, pf. pas.
ἐσπαργαυμένος) zavinout do plenek
(L 2,7.12) [2]

σπαταλάω (aor. ἐσπατάλησα) *hýřit, žít rozmařile* || *ή δὲ σπαταλώσα ζωσα τέθηκεν* (1Tm 5,6) *avšak ta, která žije rozmařile, je už mrtvá zaživa* [2]

σπείρα, ἤσ, ἡ *kohorta* (u Římanů asi 600 vojáků), *oddíl (vojáků), četa* [7]

σπείρω (aor. ἔσπειρα, pf. pas. ἔσπαρμαι, aor. pas. ἐσάρην) *sít, rozsévat; zasít; osít* (vše i přen.) || *ὁ σπείρων rozsέ-ναε; ten, kdo rozsέ-να | ὁ σπείρας* (part. aor.) *rozsé-ναε | ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπα-ρεῖς* (Mt 13,19) *ten, u něhož bylo zase-
to na okraj cesty / na cestu* [52]

σπεκουλάτωρ, ορος, ὁ *kat, popravčí* (Mk 6,27) [1]

σπένδομαι *být obětován (jako úlitba), prolít svou krev* [2]

σπέρμα, τος, τό 1. *semeno* 2. *potomstvo, potomci; potomek* 3. (přen.) *símě, ži-
votní síla* [43]

σπερμολόγος, ου, ὁ *mluvka, povídálek, žvanil, tlučhuba; vejtaha* (Sk 17,18) [1]

σπεύδω (aor. ἔσπευσα) 1. *pospíšíť si; spě-
chat, chvátat, mít naspěch* || *σπεύσας* *κατέβη* (L 19,6) *rychle slezl* 2. (tr.) *urychlit, uspíšíť* [6]

σπήλαιον, ου, τό *jeskyně; doupe* (ληστών lupičů) [6]

σπίλας, ἄδος, ἡ *útes (v moři); (přen.)
skvrna, poskvrna* (Ju 12) [1]

σπίλος, ου, ὁ *skvrna, poskvrna* [2]

σπιλώω (pf. pas. ἐσπίλωμαι) *pospínit, poskvrnit* (i přen.) [2]

σπλαγχνίζομαι (aor. ἐσπλαγχνίσθην) *smilovat se, mít slitování, mít soucit, ustrnout se* (ἐπὶ τινι / ἐπὶ τινι / περὶ τινος / [možná i:] τινός nad kým) || *σπλαγχνισθεῖς* *δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκεῖνου* (Mt 18,27) *ale pán se nad tím služebníkem smiloval n. pán toho slu-
žebníka měl slitování* [12]

σπλάγχνον, ου, τό (v NZ jen v pl.:) 1. *vnitřnosti* 2. (přen.) *srdce; milosr-
denství, soucit, láska; náklonnost* ||

*σπλάγχνα ἐλέους milosrdná láska /
náklonnost, srdečné slitování* [11]

σπόγγος, ου, ὁ *houba* [3]

σποδός, οὐ, ἡ *popel* [3]

σπορά, ἄσ, ἡ *semeno, setba* (i přen.) (1Pt 1,23) [1]

σπόριμος, ον *osetý* || *τὰ σπόριμα οseté /
obilné pole* [3]

σπόρος, ου, ὁ *semeno* (i přen.) [6]

σπουδάζω (fut. σπουδάσω, aor. ἐσπού-
δασα) 1. *pospíšíť si* 2. *snažit se, usilovat*
(+ inf.) [11]

σπουδαῖος, α, ον *horlivý, pilný* ||
(komp.) *σπουδαιότερος pilnější, hor-
livější; velmi pilný / horlivý* (2K 8,17.
22bis) [3]

σπουδαίως (adv.; komp. σπουδαιότε-
ρως) 1. *spěšně; co nejrychleji; naléha-
vě, snažně* 2. *horlivě* [4]

σπουδή, ἤσ, ἡ 1. *spěch, chvat* 2. *horlivost,
píle* [12]

σφυρίς, ἴδος, ἡ *koš* (menší, ale i stejně
velký jako σαργάνη) [5]

στάδιον, ου, τό (pl. οἱ στάδιοι i τὰ
στάδια) 1. *stadium, stadion, hon* (an-
tická délková míra nestejné délky, asi
190 m) || *ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε*
(J 11,18) *asi patnáct stadií odtud* 2. *zá-
vodišť, závodní dráha* [7]

•σταθεῖς part. aor. pas. od ἵστημι

•σταθῆναι inf. aor. pas. od ἵστημι

•σταθήσομαι fut. pas. od ἵστημι

στάμνος, ου, ἡ (i ὁ) *džbán* (Zd 9,4) [1]

•στάς part. aor. od ἵστημι

στασιαστής, οὐ, ὁ *vzbouřenec, rebel*
(Mk 15,7) [1]

στάσις, εως, ἡ 1. *postavení, stav; trvání,
existence* 2. *vzpouora, povstání* 3. *rozepře,
hádká* [9]

στατήρ, ἦρος, ὁ *statér* (stříbrná mince
rovnající se 4 drachmám); *mince, pe-
niz* (Mt 17,27) [1]

σταυρός, οὐ, ὁ *kříž* (i přen.) || *θάνατος*
σταυροῦ smrt na kříži [27]

- σταυρώω** (fut. σταυρώσω, aor. ἐσταύρωσα, pf. pas. ἐσταύρωμαι, aor. pas. ἐσταυρώθην) (u)křížovat, přibít na kříž (i přen.) [46]
- σταφυλή, ἥς, ἡ** hrozen (vína) [3]
- στάχυς, υος, ὁ** klas [5]
- Στάχυς, υος, ὁ** Stachys (římský křesťan: Ř 16,9) [1]
- στέγη, ἥς, ἡ** střecha [3]
- στέγω** 1. přikrýt; zamlčet, omluvit 2. snést, vydržet [4]
- στείρα**, gen. ας (adj. f) neplodná [5]
- στέλλομαι** odtahovat se, vzdalovat se (ἀπό τινος od koho); vyhýbat se (τι čemu) [2]
- στέμμα, τος, τό** věnec (Sk 14,13) [1]
- στεναγμός, οῦ, ὁ** vzdech, vzdychání, úpění [2]
- στενάζω** (fut. στενάξω, aor. ἐστέναξα) vzdychat; sténat, úpět; sěžovat si (κατά τινος na koho) [6]
- στενός, ἦ, ὄν** těsný, úzký [3]
- στενοωρέω** 1. zúžit; hnát do úzkých 2. (pas.) být stísněn, být v úzkých, být sražen k zemi (2K 4,8; 6,12bis) [3]
- στενοχωρία, ας, ἡ** tíseň, nouze, sklíčenost, úzkost [4]
- στερεός, ἄ, ὄν** pevný, tuhý; silný, nezdolný, nezlomný [4]
- στερεώω** (aor. ἐστερέωσα, pas. ἐστερεώθην) 1. posílit, upevnit (i přen.) 2. (pas.) být posílen; posílit se, silít, zpevnit se [3]
- στερέωμα, τος, τό** pevnost, síla, stálost (Ko 2,5) [1]
- Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ** Stefanás (korintský křesťan: 1K 1,16; 16,15.17) [3]
- Στέφανος, ου, ὁ** Štěpán (jeruzalémský diakon a první křesť. mučedník) [7]
- στέφανος, ου, ὁ** věnec, koruna, odměna, ozdoba [18]
- στεφανίζω** (aor. ἐστεφάνωσα) ozdobit věncem, korunovat (τινά τιμι koho čím), poctít, vyznamenat [3]
- στήθι** imp. aor. od ἴστημι
- στήθος, ους, τό** hrud', prsa [5]
- στήκω** (sr. ἴστημι) stát (pevně), být pevný || ἔξω στήκοντες ἀπέστειλαν (Mk 3,31) zůstali stát venku a poslati [10]
- στήναι** inf. aor. od ἴστημι
- στηριγμός, οῦ, ὁ** pevnost, pevná opora (2Pt 3,17) [1]
- στηρίζω** (fut. στηρίξω i στηρίσω, aor. ἐστήριξα i ἐστήρισα, pf. pas. ἐστήριγμαi, aor. pas. ἐστηρίχθην) 1. posílit, upevnit 2. zřídít, (trvale) umístit; zaměřit, upřít (zrak atd.) || τὸ πρόσωπον ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι (L 9,51) pevně se rozhodl jít [13]
- στηρίξις** inf. aor. a opt. aor. 3. sg. od στηρίζω
- στήσομαι** fut. med. od ἴστημι
- στήσω** fut. od ἴστημι
- στιβάς, ἄδος, ἡ** listnatá větev; (náruč apod.) listí (Mk 11,8) [1]
- σίγμα, τος, τό** značka, znamení; jizva (Ga 6,17) [1]
- στιγμή, ἥς, ἡ** bod(nutí), okamžik || ἐν στιγμῇ χρόνου (L 4,5) v (jediném) okamžiku [1]
- στίλβω** zářit, lesknout se, třpytit se (Mk 9,3) [1]
- στοά, ᾶς, ἡ** sloupovádi, podloubí [4]
- στοιβάς, αδος, ἡ** viz στιβάς (v.l. Mk 11, 8) [0]
- Στοιικός, ἦ, ὄν** stoický (Sk 17,18) [1]
- στοιχεία, ων, τά** 1. (prvo)počátky, základy 2. živly, základní prvky (podle antického pohledu); souhvězdí 3. kosmické živly, (vesmírní) duchové [7]
- στοιχέω** (fut. στοιχήσω) držet řadu / zářet; (přen.) držet se (τινί čeho), následovat (τινί co), řídit se (τινί čím), být v souladu (τινί s čím) [5]
- στολή, ἥς, ἡ** (dlouhý) oděv, roucho, (sváteční) šat(y) [9]
- στόμα, τος, τό** 1. ústa 2. slova, výrok, řeč

3. výmluvnost 4. (zvířecí) huba, tlama
 4. ostří (μαχαίρης meče) [78]
στόμαχος, ου, ό žaludek (1Tm 5,23) [1]
στρατιά, ας, ή vojenské tažení, boj (přen.) [2]
στράτευμα, τος, τό vojsko, vojenský oddíl; (pl.) vojska / vojsko [8]
στρατεύομαι (aor. έστρατευόσάμην) táhnout do pole, válčit (i přen.); být vojákem || στρατεύόμενοι vojáci [7]
στρατηγός, ου, ό 1. přetor, magistrát, úředník 2. velitel (του έρου χράμου / χράμωνέ στραζε) [10]
στρατιά, ας, ή vojsko (i přen.) || ή στρατιά του ουρανου (sr. Sk 7,42) nebeské vojsko = nebeská tělesa, tj. hvězdy [2]
στρατιώτης, ου, ό voják; bojovník (i přen.) [26]
στρατολογέω (aor. έστρατολόγησα) najímat vojáky; být velitelem, velet || στρατευόγησας ten, kdo najal do vojska; velitel (2Tm 2,4) [1]
στρατοπεδάρχης n. στρατοπέδαρχος, ου, ό velitel tábora, vojenský velitel (v.l. Sk 28,16) [0]
στρατόπεδον, ου, τό (pův. „vojenský tábor“) vojsko; legie, pluk (L 21,20) [1]
στρεβλόω zkroutit, překroutit (přen.: 2Pt 3,16) [1]
στρέφω (aor. έστρεψα, pf. pas. έστραμμαι, aor. pas. έστράφην) 1. obrátit, změnit; nastavit (τήν σιάγονα tvár); obrátit se, odvrátit se; vrátit, navrátit; proměnit (τι εις τι co v co) 2. (pas.) obrátit se (εις τὰ όπισω dozadu, τινι / προς τινα ke komu; i přen.), odvrátit se [21]
στρηνιάω (aor. έστρηνιάσα) vést rozmařilý život, žít rozmařile, hýřit; žít smyslně (Zj 18,7,9) [2]
στρήνος, ους, τό rozmařilost, přepych, hýření; smyslnost (Zj 18,3) [1]
στρουθιον, ου, τό vrabec [4]
στρώννυμι i στρωννώω (aor. έστρωσα,

pf. pas. έστρωμαι) rozložit, (roz)prostřít; ustat; vyložit (koberci, lehátky apod.), upravit [6]
συτηγός, ή, όν nenáviděný, odporný, ošklivý, ohavný (Tt 3,3) [1]
συτηνάζω (aor. έστυгнаσα) rmoutit se, být zasmušilý, mračit se, být zamračený (i přen.); zarazit se (επι τινι nad čím); divit se (επι τινι čemu) [2]
στυλος, ου, ό sloup, pilíř (i přen.) [4]
Στωϊκός viz Στοϊκός
σύ (os. zájm. 2. sg.; gen. σου, σου; dat. σοι, σοι; ak. sé, σε) 1. ty || σύ ... με άπαρνήση (Mk 14,30) ty ... mě zapřeš 2. sou (při důrazu: σου) tvůj, tvá, tvé; svůj || σου (δε) αότης τήν ψυχήν (L 2,35) (ale) tvou vlastní duši [1067]
συγγένεια, ας, ή příbuzenstvo, příbuzní, (v š. sm.) rodina [3]
συγγενεύς, έως, ό příbuzný [2]
συγγενής, ους, ό příbuzný; krajan, soukmenovec [9]
συγγενίς, ίδος, ή příbuzná (L 1,36) [1]
συγγνώμη, ης, ή ústupek, dovolení (1K 7,6) [1]
συγκάθημαι sedět spolu (τινι / μετά τινος s kým) [2]
συγκαθίζω (aor. συνεκάθισα) 1. (tr.) posadit / dosadit / poskytnout místo spolu (τινι s kým) 2. (intr.) společně se posadit (τινι s kým) [2]
συγκακοπαθέω (aor. συνεκακοπάθησα) trpět spolu (τινι s kým / čím; 2Tm 1,8; 2,3) [2]
συγκακουχέομαι zakoušet protivensťi spolu (τινι s kým; Žd 11,25) [1]
συγκαλέω (aor. συνεκάλεσα, med. συνεκαλεσάμην) 1. svolat, zavolat 2. (med.) povolat si, zavolat si [8]
συγκαλύπτω (pf. pas. συγκεκάλυμμαι) naprosto / zcela / úplně skryt / zahalit (L 12,2) [1]
συγκάμπτω (aor. συνεκάμψα) zkrivit, ohnout (τόν νωτον záda; R 11,10) [1]

συγκαταβαίνω (aor. συγκατέβην) *společně sestoupit / sejít* (Sk 25,5) [1]
συγκατάθεσις, εως, ἡ shoda, souhlas, soulad (μετά τινος s čím; 2K 6,16) [1]
συγκατανέω (aor. συγκατένευσα) *souhlasit* (v.l. Sk 18,27) [0]
συγκατατίθεμαι (part. pf. συγκατατεθειμένος) *souhlasit* (τῇ βουλῇ s rozhodnutím: L 23,51) [1]
συγκαταψηφίζομαι (aor. συγκατεψηφίσθην) *být přidružen / připočítán* (μετά τινος ke komu) (Sk 1,26) [1]
σύκειμαι *ležet / stolovat spolu* (v.l. Mt 9,10) [0]
συγκεράννυμι (aor. συνεκέρασα, pf. pas. συγκεκέρασμαι i συγκεκράμαι) 1. *spojit, smíchat* (τινί s čím), *dát dohromady, složit* 2. (pas.) *být spojen, spojit se* (τινί s čím) [2]
συγκέχυμαι pf. pas. od συγχέω
συγκινέω (aor. συνεκίνησα) *uvést do pohybu; poštvat, pobouřit, rozbouřit, popudit* (Sk 6,12) [1]
συγκλείω (aor. συνεκλείσα, pf. pas. συγκεκλείσμαι) *zahrnout* (τι ὑπό τι co pod co); *(společně) uzavřít* [4]
συγκληρονόμος, ον *dědící společně* || *ὁ συγκληρονόμος spoludědic* [4]
συγκοινωνέω (aor. συνεκοινωνῆσα) *mít (společně) podíl, mít (spolu) účast* (τινί na čem) [3]
συγκοινωνός, οὔ, ὁ (spolu) *účastník, druh; ten, kdo má spoluúčast* (τινός na čem) [4]
συγκομίξω (aor. συνεκόμισα) („nést společně“) *pochovat, pohřbit* (Sk 8,2) [1]
συγκρίνω (aor. συνέκρινα) 1. *spojit; srovnávat* (τινί τι co s čím / kým) 2. *vykládat, vysvětlovat* 3. *posuzovat, zkoumat* 4. *postavit na roveň* (τινά τινι koho s kým) [3]
συγκύπτω *být zkrivený / ohnutý, křivit se* (L 13,11) [1]

συγκυρία, ας, ἡ náhoda || *κατὰ συγκυρίαν náhodou* (L 10,31) [1]
συγχαίρω (aor. συνεχάρην, imp. aor. 2. pl. συχαίρητε) *radovat se (spolu)* (τινί s kým); *přát štěstí* (τινί komu) [7]
συγχέω i συγχύννω (impf. συνέχεον i συνέχυννον, pf. pas. συγκεχύμαι, aor. pas. συνεχύθην) *vzrušit, ohromit, vyvést z míry; pobouřit, poštvat* [5]
συγχαράομαι *stýkat se* (τινί s kým), *udržovat styky* (J 4,9) [1]
συγχύννω viz συγχέω
σύγχυσις, εως, ἡ vzrušení, pobouření, zmatek (Sk 19,29) [1]
συγχώρέω (aor. συνεχώρησα) *dovolit* (v.l. Sk 21,39) [0]
συζάω (fut. συζήσω) *žít (spolu)* (τινί s kým) [3]
συζεύγνυμι (aor. συνέζευξα) *spojit* [2]
συζητέω (spolu) *zkoumat, ptát se (navzájem); uvažovat; disputovat, přit se* (τινί / πρὸς τινα s kým) [10]
συζητήσις, εως, ἡ *pře, dohadování se* (v.l. Sk 15,2; Sk 15,7; Sk 28,29) [0]
συζητητής, οὔ, ὁ *diskutér, debatér* (1K 1,20) [1]
σύζυγος, ου, ὁ *druh, společník; (n.:) vlastní jméno Σύζυγος* (Fr 4,3) [1]
συζωοποιέω (aor. συνεζωοποίησα) *spolu oživit, dát život (spolu), probudit k životu spolu* (τινί i σύν τινι s kým) [2]
σκάμινος, ου, ἡ *morušovník, moruše* (L 17,6) [1]
συκῆ, ἧς, ἡ *fíkovník* [16]
συκομορέα, ας, ἡ *sykomora, (divoký) fíkovník* (strom s listy podobnými moruším, ale plody jsou jako fíky) (L 19,4) [1]
σῦκον, ου, τό *fík* (plod fíkovníku) [4]
συκοφαντέω (aor. ἐσυκοφάντησα) *pomlouvat, falešně obvinít; vydírat; šikanoval, podvodně vylákat* (τινός τι od koho co), *ošidit* (L 3,14; 19,8) [2]
συλαγωγέω *ukořistit, uloupit, unést* (přen.: Ko 2,8) [1]

συλάω (aor. ἐσύλησα) *oloupit, obrat* (2K 11,8) [1]

συλλαλέω (aor. συνελάλησα) *rozmlouvat* (τινί / μετά τινος s kým, πρὸς ἀλλήλους *mezi sebou*) [6]

συλλαμβάνω (fut. συλλήψομαι, aor. συνέλαβον, inf. συλλαβεῖν, med. συλλαβεῖσθαι, pf. συνέληφα, aor. pas. συνέλημφθην) 1. *chytit; zajmout, zatknout* 2. *ročit, otěhotnět* (i přen.) || πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτόν (L 2,21) *dvíve než byl ročat* 3. (med.) *pomoci* (τινί komu), *ujmout se* (τινί koho) [16]

συλλέγω (fut. συλλέξω, aor. συνέλεξα)

sebrat, shromáždit; sklidit [8]

συλλογίζομαι (aor. συνελογισάμην)

uvážovat, přemýšlet, zvážít (L 20,5) [1]

συλλυπέομαι *mit soucit; být (velmi) zarmoucen* (ἐπι τινι čím / kvůli čemu) (Mk 3,5) [1]

συμβαίνω (aor. συνέβην, part. συμβάς, pf. συμβέβηκα) *přihodit se, udát se, stát se* || συνέβη (+ inf.) *stalo se (že)* [8]

συμβάλλω (aor. συνεβαλον, inf. συμβαλεῖν, med. συνεβαλόμην) 1. *rozmlouvat* (τινί s kým), *radit se* (πρὸς ἀλλήσους *navzájem*); *zvažovat, rozvažovat* 2. *setkat se; střetnout se* (τινί s kým) 3. (med.) *prosperēt, přispět, pomoci* [6]

συμβασιλεύω (fut. συμβασιλεύσω, aor. συνεβασίλευσα) *kralovat spolu* (τινί s kým; i přen.) [2]

συμβιβάζω (fut. συμβιβάσω, aor. συνεβίβασα, pas. συνεβιβάσθην) 1. *spojit, složit, dát dohromady* 2. *usuzovat, soudit, uzavírat* (ὅτι že) 3. *dokázat; poučít, radit* (τινά komu) || ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξανδρον (Sk 19,33) *některí ze zástupu však informovali / pobídli Alexandra* [7]

συμβουλεύω (aor. συνεβούλευσα, med. συνεβουλεύσάμην) 1. *radit* 2. (med.) *uradit se, (společně) se rozhodnout, usnést se, dohodnout se* [4]

συμβούλιον, ου, τό 1. *porada; usnesení, rozhodnutí* || συμβούλιον λαβεῖν *učinít rozhodnutí* | συμβ. διδοῖναι *radit se, osnovat plán* 2. *poradní shromáždění, rada, rádci* [8]

σύμβουλος, ου, ὁ *rádce* (Ř 11,34) [1]

Συμεών, ὁ (neskl.) *Symeon* (1. syn patriarchy Jákoβα: Zj 7,7; 2. v Ježíšově rodokmenu: L 3,30; 3. jeruzalémský stařec: L 2,25.34; 4. Šimon Petr: Sk 15,14; 2Pt 1,1; 5. Σ. Νίγηρ, antiošský křesťan: Sk 13,1) [7]

συμμαθητής, οῦ, ὁ *spoluučedník* (J 11,16) [1]

συμμαρτυρέω *svědčit spolu, vydat svědectví (spolu)* (τινί s kým) [3]

συμμερίζομαι *dělit se* (τινί s kým); *mit podíl* (τινί na čem) (1K 9,13) [1]

συμμέτοχος, ον *mající podíl (spolu)* (τινός s kým) || ὁ συμμετοχος *spoluúčastník, spolupodílník* (Ef 3,6; 5,7) [2]

συμμητής, οῦ, ὁ *spolunapodobitel, spolunásledovník* (Fp 3,17) [1]

συμμορφίζομαι *nabyt stejné podoby* (τινί s kým, čím / jako kdo, co) (Fp 3,10) [1]

σύμμορφος, ον *mající stejnou podobu* (τινί / τινός jako kdo, co) [2]

συμμορφόομαι *přijmout stejnou podobu* (τινί s kým, čím / jako kdo, co; v.l. Fp 3,10) [0]

συμπαθέω (aor. συνεπάθησα) *mit soucit* (τινί s kým, čím) (Žd 4,15; 10,34) [2]

συμπαθής, ἐς *mající soucit, soucitný* (1Pt 3,8) [1]

συμπαράγινομαι (aor. συμπαρεγενόμην) 1. *sejít se* (ἐπι τι k čemu, nač), *být přítomen* 2. *zastat se* (τινί koho) (L 23,48) [1]

συμπαρακαλέομαι (inf. aor. συμπαρακληθῆναι) *zakusit spolu útěchu / povzbuzení* (Ř 1,12) [1]

συμπαραλαμβάνω (aor. συμπαρέλαβον) *vzít s sebou* [4]

συμπαράμηνω (fut. συμπαραμενῶ) *být*

nápomocen, být oporou (τινί komu, pro koho; v.l. Fp 1,25) [0]

συμπάρεμι *být (současně) přítomen* (τινί s kým) (Sk 25,24) [1]

συμπάσχω (aor. συνέπαθον) *společně trpět, trpět stejně* [2]

συμπέμπω (aor. συνέπεμψα) *poslat současně* (τινά τινι / τινά μετά τινος koho s kým; 2K 8,18.22) [2]

συμπεριέχω *nacházet se současně* (v.l. L 12,1) [0]

συμπεριλαμβάνω (aor. συμπεριέλαβον) *obejmout, vzít do náručí* (Sk 20,10) [1]

συμπίνω (aor. συνέπιον) *pít spolu* (τινί s kým) (Sk 10,41) [1]

συμπίπτω (aor. συνέπεσον) *zhroutit se, zřítit se* (L 6,49) [1]

συμπληρώω 1. *naplnit* 2. (pas.) *naplnit se, dovršit se* (o čase); *nabírat vodu* (o lodi n. její posádce) [3]

συμπνίγω (aor. συνέπνιξα) *zadusit, udusit; utlačovat, tísnit, tlačit se* (τινά na koho) [5]

συμπολίτης, ου, ό *spoluobčan* (i přen.; Ef 2,19) [1]

συμπορεύομαι 1. *jít* (τινί s kým), *cestovat spolu* (τινί s kým) 2. *sejít se, shromáždit se* (πρός τινα u koho) [4]

συμποσία, ας, ή *společná hostina* (v.l. Mk 6,39) [0]

συμπόσιον, ου, τό *společenství u stolu / při jídle; skupina společně stolu-jících* || συμπόσια συμπόσια πο skupinách (k jídlu) (Mk 6,39bis) [2]

συμπρεσβύτερος, ου, ό *spolustarší, představený společně s (druhými)* (1Pt 5,1) [1]

συμφέρω (aor. συνήνεγκα) 1. *snést* (na jedno místo) 2. *pomoci, prospět, být užitečný* || σύμφεροι *prosπίνά, je užitečné* | οὐ σύμφερον *co neprosπίνά, co není k ničemu* | τό σύμφερον *užitek, prospěch; výhoda* | (part.) *συμφέρων užitečný* | τὰ σύμφεροντα *to, co je užitečné* [15]

σύμφημι *souhlasit* (τινί s čím; Ř 7,16) [1]

σύμφορον, ου, τό *užitek, prospěch, zisk* (1K 7,35; 10,33) [2]

συμφορτίζω *zatlžit spolu* (τινί s kým) (v.l. Fp 3,10) [0]

συμφυλότης, ου, ό *soukmenovec, krajan* (1Te 2,14) [1]

συμφύομαι (aor. συνεφύην) *růst spolu* (L 8,7) [1]

σύμφυτος, ου *srostlý, (natrvalo) spojený* (τινί s čím; Ř 6,5) [1]

συμφωνέω (fut. συμφωνήσω, aor. συμφωνήσω, pas. συμφωνήθη) 1. *odpovídat, hodit se* (τινί k čemu), *shodovat se* (τινί s čím); *souhlasit* (τινί s čím) 2. *shodnout se, dohodnout se* (μετά τινος ěk τινος n. τινί τινος s kým na čem; περι τινος na čem); *smluvit* (μετά τῶν ἐργατῶν ěk δηναρίου τήν ήμέραν s dělníky *denár na den*) || τί ὅτι συμφωνήθη ὑμῖν (Sk 5,9) *proč bylo mezi vámi smluveno = proč jste se smluвили* [6]

συμφώνησις, εως, ή *souzvuk, shoda, dohoda* (τινός προς τινα koho s kým; 2K 6,15) [1]

συμφωνία, ας, ή *hudba* (L 15,25) [1]

σύμφωνος, ου *souhlasný* || τό σύμφωνον *souhlas, shoda, dohoda* | ěk συμφώνου *po vzájemné dohodě* (1K 7,5) [1]

συμψηφίζω (aor. συνεψηφισα) *spočítat (dohromady)* (Sk 19,19) [1]

σύμψυχος, ου *svorný, jednomyslný, (jsoucí) jednoho srdce, (?) jednající z celé duše* (Fp 2,2) [1]

σύν (předl. s dat.) *s, se, spolu* (s(e); u (sr. μετά s gen.: jsou to synonyma, pouze μετά však slouží i k vyjádření opozičního vztahu [bojovat s / proti]) || οί σύν αὐτῶ (Sk 5,17) *jeho stoupenici* | σύν πᾶσιν τούτοις (L 24,21) *k tomu všemu, kromě toho všeho* | ἔμειven δὲ Μαριάμ σύν αὐτῇ (L 1,56) *Maria však u ní zůstala* [128]

συνάγω (fut. συναΐξω, aor. συνήγαγον, inf. συναγαγεῖν, pf. pas. συνήγμαι, aor. pas. συνήχθην, fut. pas. συναχθήσομαι) 1. *sebrat, shromáždít; svolat* (συνέδριον *veleradu*); (L 15,13 *snad:*) *zpeněžit* 2. *přijmout* (jako hosta); *ujmout se* (τινά *koho*) 3. *postoupit* (ἄνω *výše, dopředu*) 4. (pas.) *být shromážděn, shromáždít se, sejít se* [59]

συναγωγή, ἡς, ἡ 1. *shromáždění* (i bohoslužebné) 2. *místo pro* (bohoslužebné) *shromáždění, synagoga; obec patřící k synagoze* [56]

συναγωνίζομαι (aor. συνηγωνισάμην) 1. *bojovat spolu* (τινί *s kým*) 2. (přen.) *pomáhat* (Ř 15,30) [1]

συναλλέω (aor. συνήθησα) *společně bojovat* (τινί *s kým*; τῆ *π*ιστεῖ *za víru*; Fp 1,27; 4,3) [2]

συναθροίζω (aor. συνήθροισα, pf. pas. συνήθροισμαι) 1. *shromáždít* 2. (pas.) *shromáždít se* (Sk 12,12; 19,25) [2]

συναίρω (aor. συνήρα, inf. συναῖραι, vl. „zvedat spolu“, v NZ:.) *συναίρειν* (λόγον) *provádět zúčtování, účtovat* (μετά *τινος s kým*) (Mt 18,23.24; 25,19) [3]

συναϊχμάλωτος, ου, ό *spoluvězeň* [3]

συνακολουθέω (aor. συνηκολούθησα) *doprovázet* (τινί / *μετά* *τινος koho*), *jít* (τινί *za kým*), *jít* (τινί / *μετά* *τινος s kým*) [3]

συναλιζομαι 1. *jíst* (pův. „sůl“) *spolu, být* (spolu) *u stolu* 2. *shromáždít se, být pohromadě* (Sk 1,4) [1]

συναλλοσκομαι var. k předch., vl. *být společně zajat* (v.l. Sk 1,4) [0]

συναλλάσσω *smířít* || *συνήλασεν αὐτοῦς εἰς εἰρήνην* (Sk 7,26) *snazil se je smířít* (*a přivést k pokoji*) [1]

συναβαίνω (part. aor. συναβαῖας) *vystoupit / jít nahoru* (spolu) (τινί *s kým*) [2]

συνανάκειμαι *ležet společně* (u stolu),

společně stolovat / jíst (τινί *s kým*) || *ό συνανακειμενος spolustolovník* [7]

συναναμ(ε)ίγνυμαι *míchat se dohromady, stýkat se* (τινί *s kým*) [3]

συναναπαύομαι (aor. συνανεπαύαμην) *nalézt klíč, odpočinout si* (τινί *u koho*) (Ř 15,32) [1]

συναναστρέφομαι (aor. συνεστράφην) *stýkat se* (τινί *s kým*) (v.l. Sk 10,41) [0]

συναντάω (fut. συναντήσω, aor. συνήτησα) 1. *jít naproti / vstříc; potkat* (τινί *koho*), *setkat se* (τινί *s kým*) 2. *přihodit se, stát se* [6]

συνάντησις *setkání* (jen v.l.) [0]

συναντιλαμβάνομαι (aor. συναντελάβομην) (vy) *pomoci* (τινί *komu*); *ujmout se* (τινί *koho, čeho*) [2]

συναπάγομαι (aor. συναπήχθην, part. συναπαχθεῖς) *být stržen; nechat se strhnout / přitáhnout* (τινί *ke komu, k čemu*); *sklánět se* (τινί *k čemu*) [3]

συναποθήσκω (aor. συναπέθανον, inf. συναποθαεῖν) *zemřít spolu* (τινί *s kým*; i abs.) [3]

συναπόλλυμαι (aor. 3. sg. συναπόλετο) *zahynout spolu / společně* (τινί *s kým*; Žd 11,31) [1]

συναποστέλλω (aor. συναπέστειλα) *poslat* (spolu) (τινί *s kým*) (2K 12,18) [1]

συνᾶραι inf. aor. od συναίρω

συναρμολογέω *spojit, dát dohromady* (Ef 2,21; 4,16) [2]

συναρπάζω (aor. συνήρπασα, pas. συνήρπάσθην, plpf. συνηρπάκειν) (*νάσιμίμ*) *uchopit, uchvátit; popadnout* (*a vléci*); *zachvátit* [4]

συναυλιζομαι var. místo *συναλιζομαι* (v.l. Sk 1,4) [0]

συναυξάνομαι *růst spolu* (Mt 13,30) [1]

συναχθήσομαι fut. pas. od *συνάγω*

συνβ- viz *συνβ-*

συνγ- viz *συνγ-*

σύνδεσμος, ου, ό *pojítka; pouto* (i přen.); *vazivo* [4]

- συνδέω** (pf. pas. συνδέεμαι) (s) *poutat dohromady / společně; společně uvrhnout do pout / uvěznit* || συνδεδεμένοι (spolu)vězni (Žd 13,3) [1]
- συνδοξάζω** (aor. pas. συνδοξάσθη) 1. *spolu oslavit* 2. (pas.) *být oslaven spolu* (s Kristem: Ř 8,17) [1]
- σύνδουλος, ου, ὁ** *spoluslužebník, druh ve službě; otrok / služebník stejného pána* [10]
- συνδρομή, ἥς, ἡ** *sběh (τοῦ λαοῦ lidu)* (Sk 21,30) [1]
- συνεβαλόμην** aor. med. od συμβάλλω
- συνέβην** aor. od συμβαίνω
- συνεγείρω** (aor. συνήγειρα, pas. συνήγερθη) *vzkřísit spolu (τινί s kým)* [3]
- συνέδραμον** aor. od συντρέχω
- συνέδριον, ου, τό** 1. *synedrium, sanhedrin, (židovská) velerada (jako orgán i jako zasedání)* 2. (místní) *soud* [22]
- συνέζευξα** aor. od συζεύγνυμι
- συνέθεντο** aor. 3. pl. od συντίθεμαι
- συνέδριος, ου, ὁ** *člen velerady* (v.l. Sk 5,35) [0]
- συνείδησις, εως, ἡ** 1. *vědomí (ἀμαρτιῶν hříchů / viny)* 2. *svědomí* || διὰ συνείδησιν θεοῦ (1Pt 2,19) *kvůli vazbě svědomí na Boha* [30]
- συνειδυία** part. f od σύνοιδα
- συνελήφα** pf. od συλλαμβάνω
- συνείδον** aor. od συνοράω
- σύνειμι** I (od εἶμι „být“) (part. prés. συνών, impf. 3. pl. συνῆσαν) *být spolu, být pohromadě (τινί s kým)* [2]
- σύνειμι** II (od εἶμι „jít“) (part. prés. συνιών) *sejít se* (L 8,4) [1]
- συνεῖπτο** impf. 3. sg. od συνέπομαι
- συνεισέρχομαι** (aor. συνεισήλθον) (*současně*) *vejít, vstoupit (společně) (τινί s kým; εις τὸ πλοῖον na loď);* (J 6,22; J 18,15) [2]
- συνέκδημος, ου, ὁ** *společník / průvodce na cestě* [2]
- συνεκέρασα** aor. od συγκεράννυμι
- συνεκλεκτός, ἡ, ὄν** *spoluvyvolený* || ἡ συνεκλεκτή *spoluvyvolená* (tj. sesterská církev / církevní obec) (1Pt 5,13) [1]
- συνεκπορεύομαι** *vyjít společně* (v.l. Sk 3,11) [0]
- συνέλαβον** aor. od συλλαμβάνω
- συνελατών** (aor. συνήλασα) *hnát (dohromady), nutit (εις εἰρήνην k pokoji, ke smíru)* (v.l. Sk 7,26) [0]
- συνελήλυθα** pf. od συνέρχομαι
- συνελθεῖν** inf. aor. od συνέρχομαι
- συνελογισάμην** aor. od συλογίζομαι
- συνενέγκας** part. aor. od συμφέρω
- συνέπεσον** aor. od συμπίπτω
- συνεπέστην** aor. od συνεφίσταμαι
- συνεπιμαρτυρέω** *současně dosvědčít, (do-datečně) potvrdit svědectvím* (Žd 2,4) [1]
- συνέπιον** aor. od συμπίνω
- συνεπισκοπος, ου, ὁ** *spolupředstavený, spolubiskup* (v.l. Fp 1,1) [0]
- συνεπιτίθεμαι** (aor. συνεπέθεμην) (*společně*) *napadnout* (Sk 24,9) [1]
- συνέπομαι** (impf. συνειπόμην) *doprovázet (τινί koho), jít (společně) (τινί s kým; Sk 20,4)* [1]
- συνεργέω** (aor. συνήργησα) *spolupracovat, spolupůsobit (τινί s kým, čím); podporovat; napomáhat (εις τι k čemu)* [5]
- συνεργός, ὄν** *spolupracující, spolupůsobící* || ὁ συνεργός *spolupracovník, pomocník* [13]
- συνέρχομαι** (fut. συνλεύσομαι, aor. συνήλθον, inf. συνελθεῖν, pf. συνελήλυθα) 1. *sejít se, shromáždit se; žít spolu (jako manželé)* 2. *cestovat (spolu), přijít (spolu) (τινί s kým); doprovázet (τινί koho; εις τὸ ἔργον do práce, při poslání)* [30]
- συνεσθίω** (aor. συνέφαγον) *jíst (spolu) (τινί n. μετά τινος s kým)* [5]

- σύνεσις, εως, ή** 1. *rozum, chápaní, chápanost; přesvědčení* 2. *chytrost* [7]
- **συνεσπάραξα** aor. od συσπαράσσω
 - **συνέσταλμαι** pf. pas. od συστέλλω
 - **συνέσειλα** aor. od συστέλλω
 - **συνέστηκα** pf. od συνίστημι
 - **συνέστησα** aor. od συνίστημι
 - **συνεστώς** part. pf. od συνίστημι
 - **συνέσχον** aor. od συνέχω
 - **συνετάφημ** aor. pas. od συνθάπτω
 - **σύνετε** imp. aor. 2. pl. od συνήμι
 - **συνετέθειντο** plpf. 3. pl. od συντίθεμαι
 - συνετός, ή, όν** *rozumný, chytrý* [4]
 - συνευδοκέω** (aor. συνηυδόκησα) *souhlasit (τινί s čím), schválit (τινί co)* [6]
 - συνευωχέομαι** *hodovat (spolu) (τινί s kým)* (2Pt 2,13; Ju 12) [2]
 - **συνέφαγον** aor. od συνεσθίω
 - συνεφίσταμαι** (aor. συνεπέστην) *postat n. zvednout se současně (κατά τινος proti komu)* (Sk 16,22) [1]
 - **συνέχεον** impf. od συγχέω
 - **συνεχόθημ** aor. pas. od συγχέω
 - **συνέχυνον** impf. od συγχέω
 - συνέχω** (aor. συνέσχον, impf. pas. συνειχόμεν) 1. *přidržet, podržet; zacpat (tā ōta uši); sevřít; tísnit; tlačit se (τινά na koho)* 2. *držet; hlídat; ovládat; popohánět, nutit; vést, řídit* 3. (pas.) *být sužován / trápen (nemoci); prožívat úzkost; být zcela oddán, zcela se věnovat (τινί čemu) || πώς συνέχομαι (L 12,50) jak je mi úzko | συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο (Fp 1,23) ale doléhá na mě obojí n. přitahuje mě obojí* [12]
 - συνζ-** viz συζ-
 - **συνήγαγον** aor. od συνάγω
 - **συνηγέρθην** aor. pas. od συνεγείρω
 - **συνηγμένος** part. pf. pas. od συνάγω
 - συνήδομαι** *radovat se spolu, s radostí souhlasit (τινί s čím; Ř 7,22)* [1]
 - συνήθεια, ας, ή** *zvyk, návyk; obyčej || τη σ. του ειδώλου z návyku na modlu* [3]
 - **συνήκα** aor. od συνήμι
 - **συνήλθον** aor. od συνέρχομαι
 - συνηλικιώτης, ου, ό** *vrstevník, současník* (Ga 1,14) [1]
 - **συνηρηάκειν** plpf. od συναρπάζω
 - **συνήρπασα** aor. od συναρπάζω
 - **συνήσαν** impf. 3. pl. od σύνειμι I
 - **συνήσω** fut. od συνήμι
 - **συνήτε** konj. aor. 2. pl. od συνήμι
 - **συνήχθημ** aor. pas. od συνάγω
 - συνθάπτω** (aor. pas. συνετάφημ, part. συνταφείς) *pohřbit spolu (τινί s kým; Ř 6,4; Ko 2,12)* [2]
 - συνθλάω** (fut. pas. συνθλασθήσομαι) *rozbit na kusy, roztrfštit* [2]
 - συνθλίβω** *stlačit; tlačit se (ze všech stran) (τινά na koho; Mk 5,24.31)* [2]
 - συνθρύπτω** *rozbit, rozdrtit; (přen.) velmi zarmoutit (Sk 21,13)* [1]
 - **συνιδών** part. aor. od συνοράω
 - συνήμι** i **συνίω** (3. pl. συνιασιν i συνιουσιν, inf. συνιέμαι, part. συνιεις [gen. έντος] i συνίωμ, konj. 3. pl. συνιώςμ, fut. συνήσω, aor. συνήκα, konj. συνώ, imp. 2. pl. σύνετετε) *rozumět (τι čemu), chápat, vnímat; mít vhled; být rozumný || ό συνίωμ ten, kdo je moudrý / rozumný; mudrc* [26]
 - συνίστημι** n. **συνιστάνω** i **συνιστάω** (aor. συνέστησα, pf. συνέστηκα, part. συνεστώς) 1. (tr.) *prokázat, dokázat; představit, ukázat, dát vyniknout; doporučit* 2. (intr.) a) (přez. med.) *držet pohromadě* b) (v pf.) *stát (τινί s kým, při kom); trvat, existovat, mít své trvání, sestávat || tā πάντα έν αὐτῷ συνέστηκεν (Ko 1,17) všechno v něm má své trvání* [16]
 - **συνιών** part. od σύνειμι II
 - **συνίωμ** part. od συνήμι
 - **συνιώςμ** konj. přez. 3. pl. od συνήμι
 - συνικ-** viz συκ-
 - συνοδεύω** (aor. συνώδευσα) *jít / cestovat spolu* (Sk 9,7) [1]

συνοδία, ας, ἡ skupina společně cestujících, skupina poutníků (L 2,44) [1]

σύννοια (part. f συνειδυῖα, gen. -υῖης) 1. vědět také, být také informován i. vědět také, být také informován (i. abs.) 2. být (si) vědom || οὐδὲν γὰρ ἑμαυτῶ σύννοια (1K 4,4) nejsem si (totiž) ničeho vědom [2]

συνοικέω žít / bydlet spolu (τινὶ s kým) (1Pt 3,7) [1]

συνοικοδομέω (aor. pas. συνωκοδομήθην) budovat společně, spojovat v jednu stavbu (Ef 2,22) [1]

σύνολος, ης, ον celkový, naprostý || τὸ σύνολον (adv.) celkově, vůbec (v.l. Sk 23,14) [0]

συνομιλέω bavít se, rozmlouvat, hovořit (τινὶ s kým); žít, stýkat se (τινὶ s kým) (Sk 10,27) [1]

συνομορέω hraničit, sousedit (τινὶ s čím) (Sk 18,7) [1]

συνοράω (aor. συνείδων, part. συνιδών) zpozorovat, všimnout si, uvědomit si (Sk 12,12; 14,6) [2]

συνορία, ας, ἡ sousední země / území (v.l. Mt 4,24) [0]

συνοχή, ἡς, ἡ úzkost, obava, tíseň [2]

συνπ- viz συμπ-

συνρ- viz συρρ-

συνσ- viz συσσ-

συνσπ- viz συσπ-

συνστ- viz συστ-

συνταράσσω (aor. συνετάραξα) uvést ve zmatek, zmást (v.l. L 9,42) [0]

συντάσσω (aor. συνέταξα) nařídít, přikázat [3]

συνταφεῖς part. aor. pas. od συνθάπτω **συντέλεια, ας, ἡ** dokončení, dovršení, konec (τοῦ αἰῶνος věku / světa) [6]

συντελέω (fut. συντελέσω, aor. συνετέλεσα, pas. συνετέλεσθην) 1. dokončit, dovršit, zavřít 2. provést, splnit, naplnit 3. (pas.) být dovršen / naplněn; splnit se; skončit, uplynout [6]

συντέμνω (pf. pas. συντέμμαι) zkrátit,

omezit; (předčasně) ukončit (Ř 9,28) [1]

συντεχνίτης, ου, ὁ ten, kdo vykonává stejné řemeslo (v.l. Sk 19,25) [0]

συντηρέω (fut. συντηρήσω) uchovat, zachovat; chránit; podržet (v myslí), zapamatovat si [3]

συντίθεμαι (aor. συνεθέμην, pf. συντέθειμαι, plpf. συνετεθέμην) 1. domluvit se, dohodnout se (τινὶ s kým); souhlasit 2. rozhodnout mezi sebou, usnést se [3]

συντόμως (adv.) 1. spěšně, bez prodlení, ihned 2. krátce, stručně (Sk 24,4) [1+1]

συντρέχω (aor. συνέδραμον) 1. seběhnout se, přiběhnout 2. běžet / jít (společně) (i přen.) [3]

συντριβῶ (fut. συντριψῶ, aor. συνέτριψα, inf. pf. pas. συντετριφῆσθαι, part. pf. pas. συντετριμμένος, fut. pas. συντριβήσομαι) zničit, potříti, rozdrtit, zlomit; nalomit; (přen.) zdrtit [7]

σύντριμμα, ατος, τό zničení, zkáza (Ř 3,16) [1]

σύντροφος, ου, ὁ ten, kdo byl společně vychován; přítel z dětství (Sk 13,1) [1]

συντυγχάνω (aor. συνέτυχον) sejít se, připojit se / dostat se (τινὶ ke komu) (L 8,19) [1]

Συντύχη, ἡς, ἡ Syntyché, Syntycha (žena z Filip: Fp 4,2) [1]

συντυχία, ας, ἡ náhoda, shoda okolností (v.l. L 10,31) [0]

συνυποκρίνομαι (aor. συνυπεκρίθην) jednat pokrytecky (spolu) (τινὶ s kým) (Ga 2,13) [1]

συνυπουργέω také podpořit n. pomoci, vypořádat (2K 1,11) [1]

συνφ- viz συμφ-

συνχ- viz συγχ-

συνψ- viz συμψ-

συνωδίνω spoluprožívat bolest (jako rodička, i přen.) (Ř 8,22) [1]

συνωμοσία, ας, ἡ spiknutí (Sk 23,13) [1]

συνών part. od σύνειμι I

·**συνῶσιν** konj. aor. 3. pl. od συνίημι
Σύρα, ας, ἡ *Syřanka* (v.l. Mk 7,26) [0]
Συράκουσαι, ὧν, αἱ *Syrakusy* (město na východním pobřeží Sicílie: Sk 28,12) [1]
Συρία, ας, ἡ *Sýrie* (od r. 64 př. Kr. římská provincie) [8]
Σύρος, ου, ὁ *Syřan, obyvatel Sýrie* (L 4,27) [1]
Συροφονίσσα, ης, ἡ *Syrofénickáanka* (Mk 7,26) [1]
συρρήγγυμι *zhroutit se (s rachotem)* (v.l. L 6,49) [0]
Σύρτις, εως, ἡ *Syrta* (dvojitý záliv u libyjského pobřeží: Sk 27,17) [1]
σῶρω (aor. ἔσωρα) *táhnout, vléci; vést (násilím); smést* [5]
συσπαράσσω (aor. συνεσπάραξα) *škubnout, trhnout, sevřít křečci* [2]
σῶσημον, ου, τό *smluvené znamení, signál* (Mk 14,44) [1]
σῶσωμος, ον *patřící ke stejnému tělu, jsoucí součástí téhož těla* (Ef 3,6) [1]
συστασιαστής, οῦ, ὁ *účastník vzpoury* (v.l. Mk 15,7) [0]
συστατικός, ἡ, ὄν *doporučující || ἡ συστατική ἐπιστολή doporučující dopis / list* (2K 3,1) [1]
συσταυρόμαι (aor. συνεσταυρώθην, pf. συνεσταύρωμαι) *být křižován spolu (τινί / σὺν τινι s kým)* [5]
συστέλλω (aor. συνέστειλα, pf. pas. συνέσταλμαι) 1. *zhustit, omezit, zkrátit* 2. *zahalit (plátnem), přikrýt* [2]
συστενάζω *vzdychat / úpět spolu (τινί s kým, i abs.; Ř 8,22)* [1]
συστοιχέω *stát v téže řadě / (přesněji:) v téže zákrytu; (přen.) (významem) odpovídat, znamenat, být ve stejném řádu věcí (τινί jako co; Ga 4,25)* [1]
συστρατιώτης, ου, ὁ *spolubojovník, spoluvoják (i přen.)* [2]
συστρέφω (aor. συνέστρεψα) 1. (akt.) *sebrat, dát dohromady* 2. (pas.) *shromáždit se; být pohromadě, chodit spolu* [2]

συστροφή, ἡς, ἡ *srocení, vzpoura* (Sk 19, 40; 23,12) [2]
συσχηματίζομαι *připodobnit se, získat stejnou podobu (τινί jako kdo, co)* [2]
Συχάρ, ἡ (neskl.) *Sychar* (město v Samaří: J 4,5) [1]
Συχέμ, ὁ n. ἡ (neskl.) 1. m *Sichem* (syn Emorův: v.l. Sk 7,16) 2. f *Sichem* (samařské město: Sk 7,16bis) [2]
σφαγή, ἡς, ἡ *zabíjení, porážka, řež* [3]
σφάγιον, ου, τό *(krvavá) oběť, obětní zvíře* (Sk 7,42) [1]
σφάζω (fut. σφάξω, aor. ἔσφαξα, pf. pas. ἔσφαγμαί, aor. pas. ἔσφαγην) *porazit, zabít; obětovat* [10]
σφάλλομαι (fut. σφαλήσομαι) *uklouznout, klopytnout* (v.l. Mt 15,14) [0]
σφόδρα (adv.) *velice, velmi, mohutně, prudce* [11]
σφοδρῶς (adv.) *mohutně, prudce, silně* (Sk 27,18) [1]
σφραγίζω (aor. ἔσφράγισα, pf. pas. ἔσφράγισμαι, aor. pas. ἔσφραγισθην) 1. *zapečetit, opatřit pečeti (i přen.)* 2. (v odvozeném sm.:) *skrýt; potvrdit, ověřit; zajistit, zaručit* 3. (med. týž význ. jako akt., s odstínem důrazu na vlastní „pečet“) *σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτου (Ř 15,28) když jim osobně potvrdím (= řádně odevzdám) tento plod, tj. výtěžek sbírky* [15]
σφραγίς, ἰδος, ἡ *pečet (i přen.); pečetní prsten; nápis; potvrzení; znamení* [16]
σφυδρόν, οῦ, τό *kotník* (Sk 3,7) [1]
σφυρίς, ἰδος, ἡ *viz σφυρίς*
σφυρόν, οῦ, τό 1. *kotník* 2. *pata* (v.l. Sk 3,7) [0]
σχεδόν (adv.) *skoro, téměř* [3]
σχήμα, τος, τό *(vnější) podoba, vzhled* (1K 7,31; Fp 2,7) [2]
σχίζω (fut. σχίσω, aor. ἔσχισα, pas. ἔσχισθην) 1. *roztřepit, roztrhnout, rozdělit* 2. (pas.) *roztrhnout se, puknout; otevřít se; rozdělit se, znesvářit se* [11]

σχίσμα, τος, τό 1. *trhlina, roztržené místo* 2. *roztržka, nesvár* [8]

σχοινίον, ου, τό *provaz, lano* (J 2,15; Sk 27,32) [2]

σχολάζω (aor. ἐσχόλασα) 1. *mít čas* (τινί pro co), *věnovat se* (1K 7,5) 2. *být neobsazený / prázdný* (Mt 12,44) [2]

σχολή, ἡς, ἡ *školní budova, škola; přednášková síň* (Sk 19,9) [1]

• **σχῶ** konj. aor. od ἔχω

σῶζω (fut. σώσω, aor. ἔσωσα, pf. σέσωκα, pas. σέσωμαι, aor. pas. ἐσώθην, fut. pas. σωθήσομαι) 1. *zachránit, uchovat* (τήν ψυχὴν život); *spasit; uzdravit; vysvobodit* 2. (pas.) *být zachráněn / spasen; nechat se zachránit / spasit* || *σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης* (Sk 2,40) *nechte se zachránit z tohoto zvráceného / zkaženého pokolení | σώξεσθε* (1K 15,2) *jste na cestě ke spáse, docházíte spásy* [106]

σῶμα, τος, τό 1. *tělo* (i přen., např. o církvi) 2. *(mrtvé) tělo, mrtvola* 3. *těleso* 4. *skutečnost* 5. *otrok* [142]

σωματικός, ἡ, ὄν (týkající se těla) *tělesný; viditelný* (L 3,22; 1Tm 4,8) [2]

σωματικῶς (adv.) *tělesně; skutečně* (Ko 2,9) [1]

Σώπατρος, ου, ὁ *Sopatros, Sopater* (Pavlův průvodce: Sk 20,4) [1]

σωρεύω (fut. σωρεύσω, pf. pas. σεσώρευμαι) *nahromadit, nakupit, nasypat; nahlítnit, zatížít* [2]

Σωσθένης, ους, ὁ *Sosthenes* (1. představený synagogy v Korintě: Sk 18,17; 2. křesťan v Korintě [možná týž jako 1.]: 1K 1,1) [2]

Σωσίπατρος, ου, ὁ *Sosipatros, Sosipater* (Pavlův krajan: Ř 16,21) [1]

σωτήρ, ἦρος, ὁ *zachránce, spasitel* (o Bohu i o Kristu) [24]

σωτηρία, ας, ἡ *záchrana, spása, spasení; vysvobození* [45+1]

σωτήριον, ου, τό *spása, spasení* [4]

σωτήριος, ον *spásný, přinášející spásu* (Tt 2,11) [1]

σωφρονέω (aor. ἐσωφρόνησα) *být rozumný, být při rozumu; být uvážlivý, smýšlet rozumně; ovládat se* || *φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν* (Ř 12,3) *být zaměřen na uvážlivé smýšlení, smýšlet uvážlivě* [6]

σωφρονίζω *přivádět k uvážlivosti, napomínat, povzbuzovat* (Tt 2,4) [1]

σωφρονισμός, οῦ, ὁ *napomínání; rozvážnost, uvážlivost* (2Tm 1,7) [1]

σωφρόνως *uvážlivě, střizlivě, zdrženlivě* (Tt 2,12) [1]

σωφροσύνη, ἡς, ἡ 1. *rozumnost, zdravý rozum* 2. *uvážlivost, střizlivost, mírnost; sebeovládání, cudnost* [3]

σώφρων, ον, gen. ονος *uvážlivý, rozumný; zdrženlivý, mírný, ovládající se; spořádaný* [4]

T

ταβέρνα, ας, ἡ n. *násl.*

ταβέρνη, ἡς, ἡ (z lat. *taberna*) *hospoda* || (ve vl. jménu:) *Τρεῖς ταβέρναι* (Sk 28,15) *Tres tabernae, Tři hospody* [1]

Ταβιθά, ἡ (neskl.; aram. „Srňka“, sr. Δορκάς) *Tabitha* (křesťanka z Joppe: Sk 9,36.40) [2]

τάγμα, τος, τό *oddíl, skupina, jednotka; pořadí* (1K 15,23) [1]

τακτός, ἡ, ὄν *stanovený, určený* (ἡμέρα den; Sk 12,21) [1]

ταλαιπωρέω (aor. ἐταλαιπώρησα) *prožívat nouzi, zažívat bídu; úpět* (v bídě) (Jk 4,9) [1]

ταλαιπωρία, ας, ἡ *bída, nouze; strast* (Ř 3,16; Jk 5,1) [2]

ταλαίπωρος, ον *ubohý, nešťastný* [2]

ταλανταῖος, α, ον *vážící jeden talent* (tj.

34 až 41 kg), (volněji: těžký jako cent (Zj 16,21) [1]

τάλαντον, ου, τό (největší řecká měnová a váhová jednotka: 6000 denárů; 34 až 41 kg) *talent*; (přen.) *hřivna*; (volně:) *milion* [14]

ταλιθα n. **ταλιθά** (aram. „dívka, děvče; dívko!“) *talitha* (Mk 5,41) [1]

ταμειον, ου, τό 1. *komora, zásobárna, sklep* 2. *vnitřní (uzavřená) místnost, (soukromý) pokoj(ík)* [4]

ταμειον, ου, τό *komora, uzavřený n. tajný prostor* (v.l. Mt 24,26) [0]

τάξις, εως, ή *řád, pořádek, pořadí, řada; způsob; postavení* || κατά τήν τάξιν Μελχισέδεκ podle řádu Melchizedechova, na způsob Melchizedechův [9]

ταπεινος, ή, όν 1. *nízký; nevýznamný, nepatrný* 2. *pokorný, ponížený, skromný; sklíčený* [8]

ταπεινοφροσύνη, ης, ή *pokora, poníženosť, skromnosť* [7]

ταπεινόφρων, ου, gen. ονος *pokorný, skromný* (1Pt 3,8) [1]

ταπεινώω (fut. ταπεινώσω, aor. έταπεινώσα, pas. έταπεινώθην, fut. pas. ταπεινωθήσομαι) 1. *snížit, vyrovnat, srovnat* 2. *ponížít, pokořit* 3. (pas.) *ponížít se, pokořit se; ovládat se, postít se, držet se v kázni, být chudý* [14]

ταπεινωσις, εως, ή 1. *pokoření, ponížení* 2. *nížkost, poníženost* [4]

ταράσσω (aor. έτάραξα, pf. pas. τετάραγμαi, aor. pas. έταράχθην, konj. ταραχθῶ) 1. (roz)vířít (τό ύδωρ vody), (roz)hýbat 2. *vzrušit, vylekat, rozrušit, zachvět* (έαυτόν se); *provokovat; zmást, poplést* 3. (pas.) *hýbat se, vířít se; zachvět se* (τώ πνεύματι v duchu); *zděsit se, vyděsit se* [17]

ταραχή, ης, ή 1. *pohyb* 2. *vzrušení; vzbouření* (v.l. Mk 13,8; J 5,4) [0]

τάραχος, ου, ό *vzrušení, neklid, vřava* (Sk 12,18; 19,23) [2]

Ταρσεύς, έως, ό *obyvatel Tarsu* (Sk 9,11; 21,39) [2]

Ταρσός, ου, ή *Tarsos* (hl. město Kilikie, na jihovýchodě Malé Asie) [3]

ταρταρώω (aor. έταρτάρωσα) *uvrhnout do tartaru / pekla, uzavřít / držet v zajetí v pekle* (2Pt 2,4) [1]

τάσσω (aor. έταξα, pf. τέταχα, inf. τεταχέναι, pf. pas. τέταγμαi, aor. pas. έτάχθην) 1. *ustanovit, dosadit* || υπό έξουσίαν τασσόμενος *podřízený moci / podřízený* 2. *dát, odevzdat, zasvětit* (έαυτούς se); *přikázat, určit, stanovit* || όν τέτακτα σοι ποιήσαι (Sk 22,10) *co ti je přikázáno učinit, co máš učinit* 3. (med. = akt.) *přikázat, určit* [8]

ταῦρος, ου, ό *býk* [4]

ταῦτά (krasis z τὰ αὐτά) *totéž* (v.l. L 6,23.26; 17,30; 1Te 2,14) [0]

ταφή, ης, ή *pohřeb, pohřbívání; místo pro pohřbívání* (Mt 27,7) [1]

τάφος, ου, ό *hrob* (i přen.) || τάφοι κεκοιαμένοι *oblíbené hroby* [7]

τάχα (adv.) *snad, možná* (Ř 5,7; Fm 15) [2]

ταχέως (komp. τάχιον, superl. τάχιστα) *rychle, spěšně; ukvapeně; brzy* || τάχιον *rychleji; co nejdříve, rychle* | ώς τάχιστα *co nejdříve* [15]

ταχινός, ή, όν *rychlý, spěšný; brzký, blížící se, nadcházející* (2Pt 1,14; 2,1) [2]

•τάχιον komp. od ταχέως

•τάχιστα superl. od ταχέως

τάχος, ους, τό *rychlost* || έν τάχει *rychle, bez prodlení, brzy* [8]

ταχύς, εια, ό *rychlý, spěšný, hbitý* || ταχύ (adv.) *rychle; neprodleně, brzy* [13]

τε (enkl. sp., odpovídá lat. -que) *a, i* || τε ... τε / τε ... καί (vyjadřuje těsnější spojení než pouhé καί) *jak ... tak, i ... i, nejen ... ale i* | τε καί *i, jak ... tak, a* | ή τε θάλασσα ... διεγείρετο (J 6,18) (a) *moře se vzdouvalo* | άνδρας τε καί

γυναίκας (Sk 9,2; 22,4) *muže i ženy* [215]

• **τεθῆναι** inf. aor. pas. od τῆθιμι

• **τεθλιμμένος** part. pf. pas. od θλιβῶ

• **τέθνηκα** pf. od θνήσκω

• **τέθραμμαι** pf. pas. od τρέφω

• **τεθῶ** konj. aor. pas. od τῆθιμι

τείχος, ους, τό *zeď, hraďba* [9]

• **τεκεῖν** inf. aor. od τικτω

τεκμήριον, ου, τό (*πρῆσβεδίβύ*) *důkaz, jisté znamení* (Sk 1,3) [1]

τεκνιον, ου, τό *dítka, dítě* [8]

τεκνογονέω *rodit děti* (1Tm 5,14) [1]

τεκνογονία, ας, ἡ *rození dětí, mateřství* (1Tm 2,15) [1]

τέκνον, ου, τό *dítě* (i přen.), *syn* (apod.); *potomek; obyvatel* (města) || *θάρσει, τέκνον* (Mt 9,2) *buď dobré mysli, synu* | (podle hebr. s oslabeným význ.) *τέκνα ὑπακοῆς poslušní (lidé), poslušné (děti)* [99]

τεκνοτροφέω (aor. *ἐτεκνοτρόφησα*) *vychovávat děti* (1Tm 5,10) [1]

τεκνώω (aor. *ἐτέκνωσα*) *porodit (dítě)* (v.l. Žd 11,11) [0]

τέκτων, ονος, ὁ *tesař, řemeslník* (pracující nejen s dřevem, ale i s kamenem a kovem) [2]

τέλειος, α, ον (komp. *τελειότερος*)
1. *dokonalý; dokonáný, dovršený* 2. *zralý, plnoletý* 3. *zasvěcený* [19]

τελειότης, ητος, ἡ 1. *dokonalost* 2. *dospělost, vyspělost* [2]

τελειώω (aor. *ἐτελειώσα*, pf. *τετελειώκα*, pas. *τετελειώμαι*, aor. pas. *ἐτελειώθην*)
1. *dokončit* (τὸ ἔργον *dílo*), *ukončit, skončit; dovršit, naplnit, vyplnit* 2. *učinit dokonalým, zdokonalit, vést k dokonalosti* 3. *zasvětit* 4. (pas.) *být ukončen / dovršen; dospět k dovršení / cíli / dokonalosti; naplnit se* [23]

τελειώς (adv.) *úplně, zcela* (1Pt 1,13) [1]

τελειώσις, εως, ἡ 1. *dovršení; přivedení k dokonalosti* 2. *naplnění* [2]

τελειωτής, οῦ, ὁ *dovršitel* (Žd 12,2) [1]

τελεσφορέω *nést zralé ovoce, přinášet plody* (L 8,14) [1]

τελευτάω (aor. *ἐτελεύτησα*, pf. *τετελεύτηκα*) *končit (život); zemřít* || *θανάτω τελευτάτω ατ' ἐμῆ!*, *ατ' je potrestán smrtí!* [11]

τελευτή, ἡς, ἡ *konec (života), smrt* (Mt 2,15) [1]

τελέω (aor. *ἐτέλεσα*, pf. *τετέλεκα*, pas. *τετέλεσμαι*, aor. pas. *ἐτέλεσθην*, fut. pas. *τελεσθήσομαι*) 1. *dokončit, ukončit, skončit, dovršit; naplnit, splnit; zachovávat* (τὸν νόμον *zákon*) 2. *provést, vykonat; dokonat* || *οὐ μὴ τετέλεση τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ* (Mt 10,23) *nebudete hotovi s izraelskými městy* 3. *platit* (τὰ δὶδραχμα *chrámovou daň*) 4. (pas.) *být ukončen / dovršen; splnit se, naplnit se; uskutečnit se* [28]

τέλος, ους, τό 1. *konec, cíl; účel; ukončení, záněv, výsledek* || *εἰς (τὸ) τέλος* *až do konce, úplně, zcela* | *ἄχρι / μέχρι / ἕως τέλους* (až) *do konce* | *ἕως τέλους* (2K 2,13) *dokonale, úplně* | *τὸ τέλος* (ak.) *konečně, nakonec* 2. *daň* (ze zboží), *clo* [40]

τελώνης, ου, ὁ *celník, výběrčí daní* [21]

τελώνιον, ου, τό *celnice* [3]

• **τέξομαι** fut. od τικτω

τέρας, ατος, τό *div, zázrak* (obv. v pl. a ve spoj. se σημεῖα) [16]

Τερέντιος, ου, ὁ *Terentius* (lat. jméno; v.l. Ř 16,22) [0]

Τέρτιος, ου, ὁ *Tercius* (Pavlův pomocník; Ř 16,22) [1]

Τερτούλλος, ου, ὁ *Tertullos* (v.l. Fm subscriptio) [0]

Τέρτυλλος, ου, ὁ *Tertullos* (žalobce židů proti Pavlovi; Sk 24,1.2) [2]

τεσσαράκοντα *viz τεσερακοντα*

τέσσαρες, η τέσσαρα (čísł.) *čtyři* [41]

τεσσαρεσκαιδέκατος, η, ον *čtrnáctý* (Sk 27,27.33) [2]

- τεσσεράκοντα** (čísł.) čtyřicet || τεσσεράκοντα (καί) δύο *čtyřicet dva* [22]
- τεσσερακονταετής, ἔς** čtyřicetiletý (Sk 7, 23; 13,18) [2]
- **τέταγμαί, τέτακται** pf. pas. 1. a 3. sg. od τάσσω
- **τετάραγμαί, τετάρακται** pf. pas. 1. a 3. sg. od ταραάσσω
- τεταρταίος, α, ον** čtyřdenní, trvající čtyři dny || τεταρταίος γάρ ἔστιν (J 11,39) *už je čtyři dny mrtvý* [1]
- τέταρτος, η, ον** čtvrtý || ἀπό τετάρτης ἡμέρας (Sk 10,30; při inkluzivním počítání: *před třemi dny* | τὸ τέταρτον *čtvrtina*) [10]
- τετρααρχέω** být tetrarchou, vládnout jako tetrarcha (L 3,1ter) [3]
- τετραάρχης, ου, ὁ** (panovník spravující část území, pův. čtvrtinu) tetrarcha, (čtvrť)kníže, úřední kníže, panovník [4]
- τετράγωνος, ον** čtyřhranný, čtvercový (Zj 21,16) [1]
- τετράδιον, ου, τό** skupina čtyř (vojáků) (Sk 12,4) [1]
- τετρακισχίλιοι, αι, α** (čísł.) čtyři tisíce (ἄνδρες mužů) [5]
- τετρακόσιοι, αι, α** (čísł.) čtyři sta [4]
- τετράμηνος, ου, ἡ** doba čtyř měsíců (J 4,35) [1]
- τετραπλοῦς, ἡ, οὖν** čtyřnásobný || τετραπλοῦν (adv.; L 19,8) *čtyřnásobně* [1]
- τετράπους, ουν, gen. ποδος** čtyřnohý || τὰ τετράποδα *čtyřnožci, čtvernožci* [3]
- **τέτυχα** pf. od τυγχάνω
- **τεφρόω** (aor. ἐτέφρωσα) zpopelnit, spálit (2Pt 2,6) [1]
- **τεχθεῖς** part. aor. pas. od τίκτω
- τέχνη, ης, ἡ** řemeslo, umění, dovednost [3]
- τεχνίτης, ου, ὁ** řemeslník, umělec; budoval, stavitel [4]
- τήκομαι** (fut. τακήσομαι) roztát, roztavit se (2Pt 3,12) [1]

- τηλαυγῶς** (adv.) zcela zřetelně / jasně (Mk 8,25) [1]
- τηλοκῶτος, αὐτή, οὗτο** (skloň. jako οὔτος) *tak velký, tak obrovský; tak významný* [4]
- τηνικαῦτα** (adv.) tehdy, v té době (subscriptio Fm) [0]
- τηρέω** (fut. τηρήσω, aor. ἐτήρησα, pf. τετήρηκα, pas. τετήρημαι, aor. pas. ἐτηρήθην) 1. zachovat, uchovat || τοῖς ... Χριστῷ *tetřihménois* (Ju 1) *tém, ... kdo jsou uchování pro Krista* 2. střežit, hlídat 3. uchránit, zachránit (ἐκ τινος před čím / od čeho) 4. zachovávat (τὰς ἐντολάς *přikázání*), *dodržovat, plnit, držet se* (τι čeho) [70]
- τήρησις, εως, ἡ** 1. zachování, dodržování (ἐντολῶν *přikázání*) 2. uvěznění, vazba; vězení [3]
- Τιβεριάς, ἄδος, ἡ** Tiberias, Tiberiada (město u Genezaretského jezera: J 6,1; J 6,23; J 21,1) [3]
- Τιβέριος, ου, ὁ** Tiberius (římský císař T. Claudius Nero [14–37 po Kr.]: L 3,1) [1]
- τίθημι** (3. pl. τίθεασιν, part. τίθεις, impf. 3. sg. ἐτίθει, 3. pl. ἐτίθεσαν n. ἐτίθουν, fut. θήσω, aor. ἔθηκα, konj. θῶ, imp. aor. 2. pl. θέτε, inf. θείναι, part. θεῖς, pf. τέθεικα, part. τεθεικώς, aor. med. 2. sg. ἔθου, 3. pl. ἔθεντο, imp. 2. pl. θέσθε, pf. pas. τέθειμαι, aor. pas. ἐτέθην, konj. τεθῶ, inf. τεθῆναι) 1. klást; položit (θεμέλιον *základ*, τήν ψυχὴν *život*), uložit, postavit; dát (σκάνδαλον *pohoršení*); předložit (οἶνον *víno*); odložit, dát stranou, uložit (peníze) || τίθεναι τὰ γόνατα *klekat* | θέτε ἐν ταῖς καρδίαις (L 21,14) *vezměte si k srdci* 2. určit (τινά εἰς τι *koho k čemu*); (u)stanovit (τινά τινα *koho kým*); přisoudit 3. (med.; často není rozdíel od akt. výrazný) (u)stanovit

- (τινά τινα koho kým / za koho), určít; vsadit, dát (do vězení); učinit (τινά τι koho čím) || θέσθαι εις τὰ ὅτα *dobře si zapamatovat* [100]
- τίκτω** (fut. τέξομαι, aor. ἔτεκεον, inf. τεκεῖν, pas. ἐτέχθην, part. τεχθεῖς) 1. (po) rodit (i přen.); *nechat urodit* 2. (pas.) být narozen; *narodit se* [18]
- τίλλω** (aor. ἔτιλα) *trhat, česat; vydrolovat* (στάχυας klasy) [3]
- Τιμαῖος, ου, ὁ** *Timaios, Timeus* (otec Bartimeův: Mk 10,46) [1]
- τιμάω** (fut. τιμήσω, aor. ἐτίμησα, pf. pas. τετίμημαι) 1. *ctít, uctívat; vážit si* (τινά koho); *podporovat* 2. (akt. i med.) *ocenit (si), odhadnout / určit / stanovit cenu / hodnotu, ohodnotit* [21]
- τιμή, ἥς, ἡ** 1. *cena* (τινός za koho, zač), *hodnota* 2. *úcta, vážnost; čest* 3. *počestnost* 4. *důstojnost, čestný úřad* 5. *pocta; (čestná) odměna* [41]
- τίμιος, α, ον** 1. *cenný, drahocenný; drahý* || λιθός τίμιος *drahokam* | (superl.) τιμιώτατος (*velmi*) *vzácný, drahocenný; nejvzácnější* 2. *počestný* 3. *vážený, ctěný* [13]
- τιμιότης, ητος, ἡ** *drahocennost; blahobyť, přepych, bohatství* (Zj 18,19) [1]
- Τιμόθεος, ου, ὁ** *Timoteus, Timotej* (Pavlův spolupracovník) [24]
- Τίμων, ωνος, ὁ** *Timon* (jeden ze sedmi jeruzalémských diakonů: Sk 6,5) [1]
- τιμωρέω** (aor. pas. ἐτιμωρήθην) *potrestat* (Sk 22,5; 26,11) [2]
- τιμωρία, ας, ἡ** *trest, potrestání* (Žd 10,29) [1]
- τίνω** (fut. τίσω) *zaplatit* || δίκην τίνω *dostávám / odpykávám si jako trest* (2Te 1,9) [1]
- τίς, τί, gen. τίνος, dat. τίνι, ak. τίνα, τί** (tázací zájm. v přímých i nepřímých otázkách) 1. (samostatně) *kdo(?), co(?)* || (tázací adv.) τί = διὰ τί = εις τί = τί ὅτι = τίνα τί *proč? | τί* καί; *pročpak?, proč také?* | (zvolací:) τί θέλω (L 12,49) *jak si přeji!* | τίνα τῶν προφητῶν (Sk 7,52) *koho / kterého z proroků, kterého proroka* 2. (jako atribut) *který, jaký* || τί κακόν; *co zlého?* [555]
- τις, τι, gen. τίνος, dat. τίνι, ak. τίνα, τι** (enkl. zájm. neurčité) 1. *někdo, kdosi; něco, cosi* || εἰάν τις, εἰ τις *jestliže / když někdo* | ταῦτά τινες ἦτε (1K 6,11) *takoví jste někteří byli* | ἀπόδος εἰ τί (= ὅ τι) ὀφείλεις (Mt 18,28) *zaplat, co jsi dlužen* 2. (jako atribut) *některý, nějaký, jakýsi, jistý, jeden; (pl.) někteří, několik* || Σίμωνά τίνα (L 23,26) *jistého Šimona* | κρείττον τί (Žd 11,40) *něco lepšího* | ἡμέρας τινάς (Sk 9,19) *několik dní* [525]
- τίσω** fut. od τίνω
- Τίτιος, ου, ὁ** *Titius Iustus* (korintský křesťan: Sk 18,7) [1]
- τίτλος, ου, ὁ** (z lat. *titulus*) *nápis* (na kříži: J 19,19; J 19,20) [2]
- Τίτος, ου, ὁ** *Titus* (1. Pavlův spolupracovník; 2. v někt. rkp. = Τίτιος) [13]
- τοιγαροῦν** (část. a sp.) *proto, tedy, a tak, tudíž* [2]
- τοῖνον** (část.) *tedy, proto* [3]
- τοιόσδε, ἀδε, ὀνδε, gen. οὔδε, ἄσδε, οὔδε** (korelat. zájm.) *takový, tak významný* (2Pt 1,17) [1]
- τοιοῦτος, αὔτη, οὔτο(ν)** (korelat. zájm.) *takový, (jsoucí) takového druhu* || ὁ τοιοῦτος *takový, tento* | (τὰ) τοιαῦτα *takové věci* | (nadbytečně:) θλίψις, οἷα οὐ γέγονεν *toiaύτη* (Mk 13,19) *soužení, jaké (ještě) nebylo* [57]
- τοιχος, ου, ὁ** *zeď, stěna* || (jako nadávka) τοῖχε κεκονιαμένη (Sk 23,3) *obílená stěno!* [1]
- τόκος, ου, ὁ** (vl. „narozený“) *(peněžní) úrok* (Mt 25,27; L 19,23) [2]
- τολμάω** (fut. τολημήσω, aor. ἐτόλησα) *odvážit se; mít odvahu, být odváž-*

- ný || τομῆσας εισηλθεν (Mk 15,43)
dodal si odvahu a vešel [16]
- τολμηρός, á, óν** odvážný, smělý ||
(komp.) τολμηρότερον (adv.) (dost)
odvážně, směle (Ř 15,15) [1]
- τολμηροτέρως** (adv.) odvážně (v.l.
Ř 15,15) [0]
- τολμητής, οῦ, ó** odvážlivec, opovázlivec
(2Pt 2,10) [1]
- τομός, ή, óν** (komp. τομώτερος) ostrý,
pronikavý (Žd 4,12) [1]
- τόξον, ου, τό** luk (Zj 6,2) [1]
- τοπάζιον, ου, τό** topas (drahý kámen,
obvykle žluté barvy) (Zj 21,20) [1]
- τόπος, ου, ó** 1. (obecně:) místo; kraji-
na; (v knize:) místo, oddíl, text 2. místo,
funkce, postavení, služba 3. příležitost,
možnost (μετανοίας k obrácení) || dóte
τόπον (Ř 12,19) uvolněte místo / dejte
příležitost [94]
- τοσοῦτος, αὐτή, οὔτο(ν)** (korelat.
zájm.) takový, tak veliký, tak silný;
(čas) tak dlouhý; tolik || ἄρτοι τοσοῦτοι
(Mt 15,33) tolik chleběů | τοσοῦτου
(Sk 5,8) za tolik (peněz) | τοσοῦτω ...
ὄσω čím ... tím, o to (víc) ... oč [20]
- τότε** (adv., pův. korelat. k πότε a ὅτε)
tehdy (v minulosti i v budoucnosti),
v té době; potom, pak || ἀπό τότε od té
doby | τότε ἐπληρώθη (Mt 2,17) tehdy
se splnilo | ὁ τότε κόσμος (2Pt 3,6) teh-
dejší svět | πρῶτον ... καὶ τότε (Mt 5,24)
nejprve ... a / teprve pak | ὅτε (n. ὅταν
+ konj.) ... τότε když ..., tak / tehdy /
potom [160]
- τοῦναντίον** (= τὸ ἐναντίον) (adv.) nao-
pak, naproti tomu [3]
- τοῦνομα** (krasis z τὸ ὄνομα) (adv.) jmé-
nem (Mt 27,57) [1]
- τράγος, ου, ó** kozel [4]
- τράπεζα, ης, ή** 1. stůl 2. (přen.) jídlo, po-
krm || παραθεῖναι τράπεζαν předložit
pokrm, pozvat ke stolu 3. peněžní ústav,
banka [15]
- τραπέζιτης, ου, ó** směnárník, peněžomě-
nec (Mt 25,27) [1]
- τραῦμα, τος, τό** rána, poranění, zranění
(L 10,34) [1]
- τραυματίζω** (aor. ἐτραυματίσα, pf.
pas. τετραυματίσμαι) (krvavě) zranit
(L 20,12; Sk 19,16) [2]
- τραχηλιζω** (pf. pas. τετραχηλίσμαι) od-
halit (pův. krk), odkrýt (Žd 4,13) [1]
- τράχλος, ου, ó** krk, šije [7]
- τραχύς, εἶα, ύ** drsný, nerovný (L 3,5;
Sk 27,29) [2]
- Τραχωνίτις, ιδος, ή** Trachonitida, Tra-
chonitis (území na jih od Damašku,
pod vládou tetrarchy Filipa: L 3,1) [1]
- τρεῖς, τρία**, gen. τριῶν, dat. τρισίῃν (čísł.)
tři [69]
- Τρεῖς ταβέρναι** viz ταβέρνην
- τρέμω** třást se, bát se, ostýchat se [3]
- τρέφω** (aor. ἔθρεψα, pf. pas. τέθραμμαι)
1. živit, krmit 2. vychovávat 3. (pas.) býť
živen / vychován; vyrůst [9]
- τρέχω** (aor. ἔδραμον, part. δραμών) bě-
žet (ἀγῶνα o závod), utíkat (i přen.);
postupovat vpřed, snažit se dosáhnout;
šířit se, postupovat [20]
- τρήμα, τος, τό** otvor, ucho (βελθὼνης jeh-
ly) (L 18,25) [1]
- τριάκοντα** (čísł.) třicet || τριάκοντα
(καὶ) ὀκτώ třicet osm [11]
- τριακόσιοι, αι, α** (čísł.) tři sta [2]
- τρίβολος, ου, ó** bodlák [2]
- τρίβος, ου, ή** stezka [3]
- τριετία, ας, ή** tříletí, doba tři let
(Sk 20,31) [1]
- τριζω** skřípat (τοὺς ὀδόντας zuby:
Mk 9,18) [1]
- τρίμηνος, ον** tříměsíční || ή τρίμηνος n.
τὸ τρίμηνον čtvrtletí, doba tři měsíců
(Žd 11,23) [1]
- τρίς** (číselné adv.) třikrát || ἐπὶ τρίς
(Sk 10,16; 11,10) (celkem) třikrát [12]
- τρίστογον, ου, τό** třetí podlaží, druhé
poschodí (Sk 20,9) [1]

τρισχίλιοι, αι, α (čísł.) *tři tisíce* (ψυχαί duší: Sk 2,41) [1]

τρίτος, η, ον *třetí* || τὸ τρίτον *třetína* | (τὸ) τρίτον *potřetí, za třetí* | ἐκ τρίτου *potřetí* | τρίτον τοῦτο *yní (už) potřetí* [56]

τρίχινος, η, ον *žíněný, zhotovený z vlasů* (Zj 6,12) [1]

τριχός gen. od θρήξ

τρώμος, ου, ό *třesení, chvění; bázeň* [5]

τροπή, ης, ή *změna, obrat, obrátka* (Jk 1,17) [1]

τρόπος, ου, ό 1. *způsob* || ὃν τρόπον *na způsob, jako* | κατὰ πάντα τρόπον (Ř 3,2) *v každém ohledu* | (ἐν) παντί *τρόπῳ* *každým způsobem, za všech okolností* 2. *charakter, chování, způsob života* [13]

τροποφορέω (aor. ἐτροποφόρησα) *snášet povahu* (τινά či) (Sk 13,18) [1]

τροφή, ης, ή *pokrm, jídlo, potrava* (i přen.); (v širším sm.:) *obživa* || λαβεῖν τροφήν *n. μεταλαβεῖν / προσλαβεῖσθαι* *τροφῆς* *najíst se* [16]

Τρόφιμος, ου, ό *Trofimos* (Pavlův průvodce) [3]

τροφός, ου, ή *kojná, chůva, matka* (1Te 2,7) [1]

τροφοφορέω (aor. ἐτροφοφόρησα) *pečovat* (τινά o koho), (jako matka) *chovat* (v.l. Sk 13,18) [0]

τροχιά, ᾶς, ή *kolej, stopa* (po kole); (přen.) *stezka, cesta* (Žd 12,13) [1]

τροχός, ου, ό *kolo; běh, průběh* (τῆς γενέσεως *života*) (Jk 3,6) [1]

τρύβλιον, ου, τό *mísa, miska* (Mt 26,23; Mk 14,20) [2]

τρογᾶω (aor. ἐτρογῆσα) *sklízet* (σταφυλήν *hrozny*), *česat* [3]

τρογών, όνος, ή *hrdlička* (L 2,24) [1]

τρομαλία, ᾶς, ή *otvor, ucho* (τῆς ῥαφίδος *jehly*) (Mk 10,25) [1]

τρώπημα, ατος, τό *otvor, ucho* (ῥαφίδος *jehly*) (Mt 19,24) [1]

Τρύφαινα, ης, ή *Tryfaina* (římská křesťanka: Ř 16,12) [1]

τροφᾶω (aor. ἐτροφῆσα) *žít rozmařile, hýřit* (Jk 5,5) [1]

τροφή, ης, ή *hýření; přepych, nádhera* [2]

Τροφᾶσα, ης, ή *Tryfosa* (římská křesťanka: Ř 16,12) [1]

Τρωάς, ᾶδος, ή *Troas, Troada* (město na severozáp. pobřeží Malé Asie) [6]

Τρωύλλιον, ου, τό *Trogyllium* (město a výběžek na jihozápad od Efesu: v.l. Sk 20,15) [0]

τρώω (přen. „křoupat, žvýkat“) *jíst* [6]

τυγχάνω (fut. τεύξομαι, aor. ἔτυχον, opt. 3. sg. τύχοι, inf. τυχεῖν, part. τυχών, pf. τέτυχα *n. τέτευχα* i τετύχηκα) („zasáhnout, trefit“) 1. *dosáhnout* (τινός čeho); *získat* (τινός co) 2. *vyskytnout se, přihodit se, stát se náhodou* || εἰ τύχοι *snad, možná, třeba* | τυχόν *snad, možná* | τυχών *obyčejný, ledajaký* | οὐχ ὁ τυχών *ne kádokoli, ne kterýkoli, neobyčejný, mimořádný* [12]

τυμπανίζω (aor. pas. ἐτυμπανίσθην) *mučit, týrat* (Žd 11,35) [1]

τυπικῶς (adv.) *jako příklad, jako typ* (1K 10,11) [1]

τύπος, ου, ό 1. *předobraz, vzor; protějšek; příklad, výstraha* 2. *podoba; znění, obsah* 3. *zobrazení, socha* 4. *stopa; jizva* (τῶν ἡλῶν *po hřebech*) [15]

τύπτω (jen prez. a impf.) *bít, tlouci; udeřit; zasáhnout, potrestat; zranit* (i přen.) [13]

τύραννος, ου, ό *krutý panovník, tyran* (v.l. Sk 5,39) [0]

Τύραννος, ου, ό *Tyran(n)os* (efeský řetor: Sk 19,9) [1]

τυρβάζομαι *trápit se, vzrušovat se, dělat si starosti, znepokojovat se* (περί *τινος* čím) (v.l. L 10,41) [0]

Τύριος, ου, ό *Tyřan, obyvatel Tyru* (Sk 12,20) [1]

- Τύρος, ου, ἡ** Tyros, Tyr (fénické přístavní město) [11]
- τυφλός, ἡ, ὄν** slepý (i přen.) || ὁ τυφλός slepec [50]
- τυφλώω** (aor. ἐτύφλωσα, pf. τετύφλωκα) oslepit (i přen.); zaslepit [3]
- τύφομαι** doutnat, kouřit (Mt 12,20) [1]
- τυφόομαι** (pf. τετύφωμαι, aor. ἐτυφώθην) stát se nafoukaným / pyšným / ješitným / pošetilým [3]
- τυφωνικός, ἡ, ὄν** podobající se vichřici / smršti || ἀνεμος τυφωνικός vichřice, prudký vítr, orkán (Sk 27,14) [1]
- τυχεῖν** inf. aor. od τυγχάνω
- τύχη, ης, ἡ** štěstí (v.l. L 10,31) [0]
- Τυχικός, οὔ, ὁ** Tychikos (Pavlův průvodce) [5]
- τύχοι** opt. aor. 3. sg. od τυγχάνω
- τυχών, τυχοῦσα, τυχόν** part. aor. od τυγχάνω

Υ

- ὕακινθος, η, ον** zbarvený jako hyacint, tmavě modrý, fialový (Zj 9,17) [1]
- ὕακινθος, ου, ὁ** hyacint (drahý kámen tmavě modré n. fialové barvy, sr. rozdíl oproti dnešnímu významu!) (Zj 21,20) [1]
- ὕάλινος, η, ον** skleněný, průhledný (Zj 4,6; 15,2bis) [3]
- ὑάλος, ου, ἡ** n. ὁ sklo, křišťál (Zj 21,18.21) [2]
- ὕβριζω** (aor. ὕβρισα, pas. ὕβρισθη, fut. pas. ὕβρισθήσομαι) brutálně zacházet (tvá s kým), týrat; urážet, zesměšňovat, tupit [5]
- ὑβρις, εως, ἡ** potupa, urážka; nepřijemnost, újma, škoda; nebezpečí [3]
- ὕβριστής, οὔ, ὁ** násilník, neurvalý člověk (Ř 1,30; 1Tm 1,13) [2]
- ὕγιαίνω** být zdravý, těšit se zdravím; být při

- zdravé mysli (i přen.) || ὕγιαίνων zdravý (také o nauce) [12]
- ὕγιής, ἔς** (ak. ὕγιῆ, -ές) zdravý (i přen.), neporušený [11]
- ὕγρός, ἄ, ὄν** vlhký, svěží, zelený (o dřevě: L 23,31) [1]
- ὕδρῖα, ας, ἡ** džbán (na vodu), vědro, nádoba (J 2,6; J 2,7; J 4,28) [3]
- ὕδροποτέω** pít vodu (1Tm 5,23) [1]
- ὕδρωτικός, ἡ, ὄν** vodnatelný (L 14,2) [1]
- ὔδωρ, ὕδατος, τό** voda (i přen.); řeka || τὸ ὔδωρ τὸ ζῶν živá voda (pramenitá, ale také v duchovním sm.) | τὰ ὕδατα spousty vod, jezero, moře (i přen.) [76]
- ὕετός, ου, ὁ** déšť [5]
- υιοθεσία, ας, ἡ** adopce, přijetí za dítě / děti / vlastní, dosažení za syna / syny [5]
- υἰός, οὔ, ὁ** syn (i přen.); dítě, potomek; následovník, učedník, žák || (ὁ) υἰὸς τοῦ ἀνθρώπου Syn člověka (o Kristu) | (ὁ) υἰὸς τοῦ θεοῦ Syn Boží | (vyjadř. často pouze vztah:) οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων lidé | οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος (Mt 9,15) hosté na svatbě | υἰὸς εἰρήνης (L 10,6) pokojný člověk | οἱ υἱοὶ τῆς ἀπειθείας (Ef 2,2) neposlušní / vzpurní lidé [377]
- ὕλη, ης, ἡ** dříví; les (Jk 3,5) [1]
- ὕμεῖς, ὑμῶν, dat. ὑμῖν, ak. ὑμᾶς** (osobní zájm. 2. pl.) 1. vy || αὐτοὶ ὑμεῖς (J 3,28) vy sami | ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς (Mt 11,29) vezměte na sebe mé jho 2. ὑμῶν (ve funkci přív. zájm.) váš; (přivlastnění podmětu:) svůj [1846]
- Ἵμέναιος, ου, ὁ** Hymenaios (bludař: 1Tm 1,20; 2Tm 2,17) [2]
- ὕμετερος, α, ον** (zájm. přivlastňovací) váš (vždy s určitým důrazem) || (i jako gen. předmetový:) ἡ τὴν ὑμέτεραν καύχησιν ἦν ἔχω (1K 15,31) skutečně při své hrdosti na vás [11]

ὁμνέω (fut. ὁμνήσω, aor. ὁμνήσα) 1. (tr.) *opěnovat, velebit* 2. (intr.) *zpívat chvalozpěv* [4]

ὕμνος, ου, ὁ *chvalozpěv, hymnus* [2]

ὕπάγω (impf. ὑπήγον) *jít; odejít, odebrat se; vrátit se* || ὑπαγε εἰς εἰρήνην *jdi v pokoji* [79]

ὕπακοή, ἡς, ἡ *poslušnost* (τοῦ Χριστοῦ *vůči Kristu*) [15]

ὕπακούω (aor. ὑπήκουσα) 1. *poslouchat* (τινί *koho*), *být poslušen, podřídít se, přijmout* (τῇ *π*ιστι *víru*) 2. (*podívat se a*) *otevřít (dveře)* [21]

ὕπανδρος, ον (*jsoucí*) *pod mocí muže* || ἡ ὑπάνδρος γύνῃ *vdaná žena* (Ř 7,2) [1]

ὕπαντώ (aor. ὑπήντησα) *jít naproti / vstříc; setkat se* (τινί *s kým*); *jít* (τινί *proti komu*), *střetnout se* (τινί *s kým*; *i nepřátelsky*) [10]

ὕπάντησις, εως, ἡ *setkání* || εἰς ὑπάντησιν *vstříc* (τινί / *τινός komu*) [3]

ὕπαρξις, εως, ἡ *majetek, jmění* (Sk 2,45; Žd 10,34) [2]

ὕπαρχω (impf. ὑπήρχον) 1. *být* (*k dispoziční*); *náležet, patřit*; (*s dat. osoby*) *mít, vlastnit* || χρυσίον οὐκ ὑπάρχει μοι (Sk 3,6) *zlato nemám* | τὰ ὑπάρχοντα *majetek, vlastnictví* (*τινός / τινί* *čí*) 2. (*místo eim*) *být, existovat; žít* [60]

• **ὕπέβαλον** aor. od ὑποβάλλω

• **ὕπέδειξα** aor. od ὑποδείκνυμι

• **ὕπέθηκα** aor. od ὑποτίθημι

ὕπεικω *podřídít se, podrobiť se* (τινί *komu*) (Žd 13,17) [1]

• **ὕπέλαβον** aor. od ὑπολαμβάνω

• **ὕπελειφθην** aor. pas. od ὑπολείπω

• **ὕπέμεινα** aor. od ὑπομένω

• **ὕπεμνήσθην** aor. pas. ὑπομνήσκω

ὕπεναντίος, α, ον *protivný, nepřátelský* (τινί *vůči komu*) || ὁ ὑπεναντίος *odpůrce* [2]

• **ὕπενεγκεῖν** inf. aor. od ὑποφέρω

• **ὕπέπλευσα** aor. od ὑποπλέω

ὕπέρ (předl.) 1. (*s gen.*) *pro, za, ve prospěch; za, místo; kvůli, pro; ohledně, (pokud jde) o* || δεήθητε ὑμῆς ὑπέρ ἐμοῦ (Sk 8,24) *modlete se* (*vy*) *za mě* | τὸ ὑπέρ Χριστοῦ *co* (*utrpění atd.*) (*je*) *pro Krista / vzhledem ke Kristu* | ὑπέρ σοῦ (Fm 13) *místo tebe* | οὗτός ἐστιν ὑπέρ οὐ ἐγὼ εἶπον (J 1,30) *to je ten, o němž jsem řekl* | ὑπέρ τῆς εὐδοκίας (Fp 2,13) *podle / vzhledem ke své (= Boží) blahosklonnosti, podle svého přání; podle někt.: nad (vaši) dobrou vůli* 2. (*s ak.*) *nad, více než; (místo* *) než* || ὑπέρ ἃ λέγω ποιήσεις (Fm 21) *uděláš víc, než co říkám / žádám* | τοιμώτερος ὑπέρ πᾶσαν μάχαιραν (Žd 4,12) *ostřejší než každý ... meč* 3. (*jako adv.*) *více, ve větší míře* || ὑπέρ ἐγὼ (2K 11,23) *já víc (než oni)* [150]

ὕπεραιρομαι *vyvyšovat se, vynáset se* (ἐπί *τινα* *nad koho*) [3]

ὕπερακμος, ον (*jsoucí už*) *zralého věku, mající mláď už za sebou; příliš (vášnivě) silný* (1K 7,36) [1]

ὕπεράνω (adv. jako předl. *s gen.*) (*daleko / vysoko*) *nad, výše než* [3]

ὕπερασπίζω *chránit* (vl. „štitem“; v.l. Jk 1,27) [0]

ὕπεραυξάνω *silně / značně růst* (*o víře*: 2Te 1,3) [1]

ὕπερβαίνω *překročit svá práva, dopustit se přestupků* (*τινά* *vůči komu*); *zanebdávat* (1Te 4,6) [1]

ὕπερβαλόντως (adv.) *nadměrně, v mnohem větší míře* (2K 11,23) [1]

ὕπερβάλλω *překonat, přesáhnout* (*τι* *n. τινός* *co*) || ἡ ὑπερβάλλουσα τῆς γνώσεως ἀγάπη *láska přesahující všechno poznání* | (*part.*) ὑπερβάλλον *nesmírný, nesrovnatelný, mimořádný* [5]

ὕπερβολή, ἡς, ἡ *přemíra, nadměrnost, nesmírnost* || καθ' ὑπερβολήν (*jako adv.*) *nesmírně, nadmíru* | (*ve funk-*

- ci adj.) ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῶν δεῖκνυμι (1K 12,31) *ukázu vám ještě znamenitější cestu n. cestu, která je lepší než kterákoli jiná / je nejlepší* [8]
- ὑπερέκεινα** (adv.) *na druhé straně, dál* || (jako předl. s gen.) τὰ ὕ. ὑμῶν *krajiny ležící za vámi* (2K 10,16) [1]
- ὑπερεκπερισσοῦ** (adv.) *nadmíru* (hojně), *přes všechnu míru; co nejsnazněji; zcela zvláštním způsobem; (s gen. komparativním) mnohem / nadmíru více než* [3]
- ὑπερεκπερισσῶς** (adv.) *přes všechnu míru; zcela zvláštním způsobem* (v.l. Mk 7,37; 1Te 5,13) [0]
- ὑπερεκτείνω** *prodloužit / natáhnout dál* (než je třeba) / *za (určitou) míru* || ὕ. ἑμαυτὸν *natahují se dál, překračují svou míru* (2K 10,14) [1]
- ὑπερεκχύνομαι** *přetekat* (L 6,38) [1]
- ὑπερευτυγχάνω** *přimlouvat se (ὑπέρ τι-νος za koho), zastávat se* (Ř 8,26) [1]
- ὑπερέκχω** *mít převahu v vládě; překonávat; být vynikající, vynikat; být lepší* || τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως (Fp 3,8) *nepřekonatelně velké / vznešené poznání* | ἀλλήλους ἠγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν (Fp 2,3) *pokládaje / at'pokládá jeden druhého za lepšího, než je sám* [5]
- ὑπερηφανία, ας, ἡ** *pýcha, domýšlivost* (Mk 7,22) [1]
- ὑπερήφανος, ον** *pyšný, domýšlivý* [5]
- ὑπεριδών** part. aor. od ὑπεροράω
- ὑπερλίαν** (adv.) *nadmíru* || οἱ ὕ. ἀπόστολοι *nadapoštolové / veleapoštolové* (2K 11,5; 12,11) [2]
- ὑπερνικάω** *jasně / skvěle / jednoznačně vítězit* (Ř 8,37) [1]
- ὑπέρογκος, ον** *nadutý, chvástavý, nabubřelý, pyšný* [2]
- ὑπεροράω** (aor. ὑπερεῖδον, part. ὑπεριδών) *přehlížet, nevyšmat si (ti čeho), opomíjet* (Sk 17,30) [1]
- ὑπεροχή, ἡς, ἡ** 1. *znamenitost, přednost* || οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου (1K 2,1) *ne se znamenitou řečí* 2. *znamenitě / důležitě / rozhodující postavení* (1Tm 2,2) [2]
- ὑπερπερισεύω** (aor. ὑπερεπερῖσευσα) 1. *být (k dispozici) v nadbytku, být ještě větší* (Ř 5,20) 2. (pas.) *oplyvat (τινὶ čím)* (2K 7,4) [2]
- ὑπερπερισσῶς** (adv.) *nade všechny míry, nesmírně* (Mk 7,37) [1]
- ὑπερπλεονάζω** (aor. ὑπερεπλεόνασα) *být n. projevit se v hojnosti / bohaté míře* (1Tm 1,14) [1]
- ὑπερψύω** (aor. ὑπερψύωσα) *vyvyšit n. povýšit (na nejvyšší stupeň)* (Fp 2,9) [1]
- ὑπερφρονέω** *být namyšlený, přeceňovat se* (Ř 12,3) [1]
- ὑπερφῶν, ον, τό** *horní podlaží, horní / vrchní místnost* [4]
- ὑπεστειλάμην** aor. med. od ὑποστέλλω
- ὑπετάγην** aor. pas. od ὑποτάσσω
- ὑπέταξα** aor. od ὑποτάσσω
- ὑπέχω** (aor. ὑπέχουσα) *podstoupit, utrpět* || δίκην ὕ. *zakusit trest, být (po) trestán* (Jud 7) [1]
- ὑπήκοος, ον** *poslušný (τινὶ koho, vůči komu; εἰς πάντα v každém ohledu, ve všem)* [3]
- ὑπήνεγκα** aor. od ὑποφέρω
- ὑπηρετέω** (aor. ὑπηρετήσα) *sloužit, pomáhat, být nápomocen (τινὶ komu)* [3]
- ὑπηρετής, ον, ὁ** *pomocník* (ve sm. „asistent“); *služebník; biřic* [20]
- ὑπνος, ον, ὁ** *spánek* (i přen.) [6]
- ὑπό** (předl.) 1. (s gen.) *od; pomocí* || ὑπό τινοσ *s pas. vyjadř. původce děje, v češtině většinou stojí instr.* τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου (Mt 1,22) *co řekl Pán / Hospodin* | ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν (Mt 17,12) *Syn člověka bude od nich trpět* | ἀποκτεῖται ... ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς (Zj 6,8) *zahubit ... pomocí zemských šelem / zemskými šelmami* 2. (s ak.)

(na otázku kam? i kde?) *pod*; (čas) *kolem, asi o* || *ἴνα μή ὑπό κριθῶν πέσῃτε* (Jk 5,12) *abyste nepropadli soudu* | *ὑπό τὸν ὄρθρον* (Sk 5,21) *k ránu, za svítání* [220]

ὑποβάλλω (aor. ὑπέβαλον) *navést, (tajně) podnítit* (Sk 6,11) [1]

ὑπογραμμός, οὔ, ὁ *příklad, vzor* (1Pt 2,21) [1]

ὑποδειγμα, τος, τό 1. *příklad, vzor* 2. *předobraz, nastínění* [6]

ὑποδεικνυμι n. **ὑποδεικνύω** (fut. ὑποδείξω, aor. ὑπέδειξα) *ukázat, dát pokyn / příklad; dokázat, poučít* [6]

ὑποδέομαι (aor. ὑπεδησάμην, imp. 2. sg. ὑπόδησαι, pf. ὑποδέδεμαι) *podvázat si (sandály), obout si (sandálie sandály); mít obuv (τοὺς πόδας na nohou)* [3]

ὑποδέχομαι (aor. ὑπεδεξάμην, pf. ὑποδέδεγμαι) *přijmout (jako hosta)* [4]

ὑπόδημα, τος, τό *sandál, opánek; (kolektivně) obuv* || *τὰ ὑπόδηματα sandály, opánky; obuv* [10]

ὑπόδικος, οὔ *vinný (= vinen), provinilý, zatížený vinou (θεῶν před Bohem); zodpovědný* (Ř 3,19) [1]

ὑποδραμών part. aor. od ὑποτρέχω

ὑποζύγιον, ου, τό *tažné zvíře; osel* [2]

ὑποζώννυμι (part. ὑποζωννύς) *podvázat, (lany) svázat (τὸ πλοῖον loď – pro její zpevnění v bouři)* (Sk 27,17) [1]

ὑποκάτω (předl. s gen.) *pod* (na ot. kde? i kam?) [11]

ὑπόκειμαι *ležet dole / vespod, být zaklíněn (ἐν τῷ ὀφθαλμῷ v oku; v.l. L 6,42)* [0]

ὑποκρίνομαι (aor. ὑπεκρίθην) *předstírat, tvářit se, dělat dojem (+ ak. s inf.; L 20,20)* [1]

ὑπόκρισις, εως, ἡ *přetvářka, pokrytectví* (pl. o jeho různých podobách) [6]

ὑποκριτής, οὔ, ὁ (pův. „herec“) *pokrytec* [17]

ὑπολαμβάνω (aor. ὑπέλαβον, part. ὑπολαβών) 1. *přijmout, pojmout, vzít (ἀπό*

τῶν ὀφθαλμῶν z očí) 2. *přijmout (jako hosta)* 3. *ujmout se slova, odpovědět* 4. *domnívat se, mít za to* [5]

ὑπολαμπάς, ἄδος, ἡ (malé) *okno* (v.l. Sk 20,8) [0]

ὑπόλειμμα, τος, τό *zbytek* (Ř 9,27) [1]

ὑπολείπομαι (aor. ὑπέλειφθην) *zůstat (naživu)* (Ř 11,3) [1]

ὑπολήνιον, ου, τό *nádrž* (jako součást lisu na víno: Mk 12,1) [1]

ὑπολιμπάνω *zanechat* (τινί τι komu co: 1Pt 2,21) [1]

ὑπομεμενηκώς part. pf. od ὑπομένω
ὑπομένω (fut. ὑπομενῶ, aor. ὑπέμεινα, part. ὑπομείνας, pf. ὑπομεμένηκα) 1. *zůstat (tj. neodejít), zdržet se* 2. *vytrvat (εις τέλος do konce, τῇ θλίψει v soužení); vydržet (τι co), snést, strpět; obstat (τι v čem)* 3. (v.l. Ř 8,24) *očekávat* [17]

ὑπομνησκω (fut. ὑπομνήσω, aor. ὑπέμνησα, inf. ὑπομνήσαι, aor. pas. ὑπέμνησθην) 1. *připomenout (τινά τι / περί τιhos komu co, τινά ὅτι komu, že); napomínat (připomínáním povinností)* 2. (pas.) *vzpomenout si (τινός nač)* [7]

ὑπόμνησις, εως, ἡ *připomínka, napomínání; vzpomínka, připomenutí si* || *ὑπόμνησιν λαβών* (2Tm 1,5) *když jsem si připomněl* [3]

ὑπομονή, ἡς, ἡ 1. *vytrvalost; trpělivost* || *δι' ὑπομονῆς s vytrvalostí, vytrvale* | *ὧδε ἡ ὑπομονή τῶν ἁγίων ἐστίν* (Zj 14,12) *zde je (doplň: zapotřebí) vytrvalost svatých* 2. *očekávání* [32]

ὑπονοέω (aor. ὑπενόησα) *domnívat se, mít za to (+ ak. s inf. že)* [3]

ὑπόνοια, ας, ἡ *domněnka, dohad; podezření* (1Tm 6,4) [1]

ὑποπλέω (aor. ὑπέπλευσα) *plout v závětrí (τι čeho)* (Sk 27,4.7) [2]

ὑποπνέω (aor. ὑπέπνευσα) (slabě) *vát* (Sk 27,13) [1]

ὑποπόδιον, ου, τό *opora* (τῶν ποδῶν *nohou*), *podnož* [7]

ὑπόστασις, εως, ἡ 1. *skutečnost, základ, podstata; záruka; (pevná) důvěra, rozhodnost* 2. *stav, situace* 3. *záměr, plán, podnik* [5]

ὑποστέλλω (aor. med. ὑπεστείλαμην, konj. 3. sg. ὑποστείληται) 1. (akt.) *odtahovat, stahovat, stahovat se* (se zvratným zájm. i bez něho) 2. (med.) *stahovat se, ostýchat se* (τι před čím); *zamlčet, zatajit* [4]

ὑποστολή, ἡς, ἡ *bázlivost, ostýchavost, (ústupná) nerozhodnost* (Žd 10,39) [1]

ὑποστρέφω (fut. ὑποστρέψω, aor. ὑπέστρεψα) 1. *vrátit se* (εἰς τὰ ἴδια *domů*), *jit / jet zpět* 2. *odvrátit se, (opět) odpadnout* (ἔκ τινος *od čeho*) [35]

ὑποστρωννύω (aor. ὑπέστρωσα) *podestlat, (roz)prostrít (vespod)* (L 19,36) [1]

ὑποταγή, ἡς, ἡ *podřízenost, poslušnost* (εἰς τι *vuči čemu*) [4]

ὑποτάσσω (aor. ὑπέταξα, pf. pas. ὑποτέταμαι, aor. pas. ὑπέταγην, fut. pas. ὑποταγήσομαι) 1. *podřídit, podrobit (si)* 2. (pas.) *podřídit se, podrobit se; být podřízen* [38]

ὑποτίθημι (aor. ὑπέθηκα) 1. *položít, nasadit* (τὸν τράχηλον *krk*) 2. (med.) *poučovat* (τινὶ τι *koho v čem*), *klást na srdce* (τινὶ τι *komu co*) [2]

ὑποτρέχω (part. aor. ὑποδραμών) *běžet / plout v závětrí* (*νησίου* *ostrůvku*) (Sk 27,16) [1]

ὑποτύπωσις, εως, ἡ (*pra*)*vzor* (prototyp); *příklad* [2]

ὑποφέρω (aor. ὑπήνεγκα, inf. ὑπενεγκεῖν) *snést, vydržet, strpět, přestát* [3]

ὑποχωρέω (aor. ὑπεχώρησα) *ustoupit, stáhnout se, odebrat se, vzdálit se* (L 5,16; 9,10) [2]

ὑπωπιάζω 1. *bit do tváře (pod oko)* 2. *držet v kázni* (τὸ σῶμα *tělo*); *trápit* [2]

ὑς, ὄος, ἡ *vepř, prase, (f vlastně:)* *svině* (2Pt 2,22) [1]

ὑσός, οῦ, ὁ *kopř* (konjektura místo násl. pro J 19,29) [0]

ὑσσωπος, ου, ἡ (ὄ) *yzop* (popínavá rostlina) [2]

ὑσσωπον, ου, τό = předch.

ὑστερέω (aor. ὑστέρησα, pf. ὑστέρηκα, aor. pas. ὑστέρηθην) 1. *opozdit se; promeškať; připravit se, přijít* (ἀπό τινος *oč*); *zaostávat* (τινός τι *za kým v čem*) 2. *chybět, scházet* (τινὰ *komu*); *mít nedostatek* (τινός / τι *v čem*); *postrádat* (τινός / τι *co*) || ἐν σε ὑστερεῖ (Mk 10,21) *jedno ti schází* | τί ἐτι ὑστερῶ; (Mt 19,20) *co mi ještě schází?* 3. (pas.) *mít nedostatek, být v nouzi; postrádat* (τινός / ἐν τινι *co*); *zaostávat* (ἐν τινι *v čem*) [16]

ὑστέρημα, τος, τό 1. *nedostatek* 2. *nepřítomnost* [9]

ὑστέρησις, εως, ἡ *nedostatek, chudoba* || καθ' ὑστέρησιν (Fp 4,11) *kvůli nedostatku, protože mám nouzi* [2]

ὑστερος, α, ον (komp. i superl.) *pozdější; poslední* || (adv.) *υστερον* *později, potom, poté, nato; posléze, nakonec* [12]

ὑφαντῶ *tkát* (v.l. L 12,27) [0]

ὑφαντός, ἡ, ὄν *utkaný* (δὲ ὄλου *v celku*: J 19,23) [1]

ὑψηλός, ἡ, ὄν (komp. ὑψηλότερος) *vyšoký; vznešený; pyšný* || (τὰ) *ύψηλά* *vyšosti, nebe* [11]

ὑψηλοφρονέω *být domýšlivý / pyšný* (1Tm 6,17) [1]

ὑψιστος, η, ον (superl. od ὑψι „nahore“) *nejvyšší* || ὁ ὑψιστος *Nejvyšší* (= Bůh) | *viděs ὑψιστου* *Syn Nejvyššího* | ἐν (τοῖς) ὑψιστοῖς *na výsostech, v nebi* [13]

ὑψος, ους, τό *výše, výška* (i přen.); *po-výšení; výsost, nebe* [6]

ὑψώω (aor. ὑψώσα, pas. ὑψώθη, fut. pas. ὑψωθήσομαι) *vyvýšit, povýšit, učinit velkým* [20]

ὄψωμα, τος, τό 1. výška (i přen.); nadzemský svět; nebo 2. pýcha, povýšenost, nadutost [2]

Φ

•φαγεῖν inf. aor. od ἐσθίω

•φάγομαι fut. od ἐσθίω

φάγος, ου, ὁ jedlík, žrout (Mt 11,19; L 7,34) [2]

φαιλόνης, ου, ὁ plášť (2Tm 4,13) [1]

φαῖνω (fut. φανῶ, aor. ἔφανα, pas. ἐφάνην, konj. φανῶ, fut. med. φανοῦμαι, pas. φανήσομαι) 1. svítit, zářit || τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει (J 1,5) světlo ve tmě svítí 2. (med. a pas.) zdát se, jevit se; být vidět; ukázat se, objevit se; zjevit se || ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις (Mt 6,5) aby se ukázali lidem / je lidé viděli | ὁ ... ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; (1Pt 4,18) kde se ukáže / ocitne ... hříšník? [31]

Φάλεκ, ὁ (neskl.) Fálek (v Ježíšově rodokmenu: L 3,35) [1]

φανερὸς, ἄ, ὄν viditelný, zjevný, zřejmý; známý || ἐν τῷ φανερώῳ navenek, veřejně, zjevně | εἰς φανερόν navenek, najevno, viditelně [18]

φανερῶ (fut. φανερῶσω, aor. ἐφανέρωσα, pf. pas. πεφανέρωμαι, fut. pas. φανερῶθήσομαι) 1. odhalit, ukázat, zjevit 2. (pas.) ukázat se, zjevit se, objevit se; stát se známým, vyjít najevo [49]

φανερῶς (adv.) zjevně, zřejmě; otevřeně, veřejně [3]

φανέρωσις, εως, ἡ zjevení, odhalení; oznámení; projev (τοῦ πνεύματος Du-cha) [2]

φανός, οῦ, ὁ svítilna, lucerna; pochoděň (J 18,3) [1]

Φανουήλ, ὁ (neskl.) Fanuel (otec prokyně Anny: L 2,36) [1]

φαντάζομαι ukázat se, zjevit se || τὸ φανταζόμενον zjevení (Žd 12,21) [1]

φантаσία, ας, ἡ okázalost, pompa (Sk 25,23) [1]

φάντασμα, τος, τό zjev(ení), přízrak [2]

•φανῶ konj. aor. pas. (jinak také: ind. fut.) od φαίνω

φάραγξ, αγγος, ἡ rokle, průrva, soutěska (L 3,5) [1]

Φαραῶ, ὁ (neskl.) farao, faraon (titul egyptských králů) [5]

Φάρες, ὁ (neskl.) Fares (v Ježíšově rodokmenu: Mt 1,3bis; L 3,33) [3]

Φαρισαῖος, ου, ὁ farizeus, farizej [98]

φαρμακεία, ας, ἡ čarodějnictví, magie [2]

φαρμακεύς, εως, ὁ kouzelník, čaroděj (v.l. Zj 21,8) [0]

φάρμακον, ου, τό jed; kouzlo; (pl.) čáry, čarování (Zj 9,21) [1]

φάρμακος, ου, ὁ kouzelník, čaroděj (Zj 21,8; 22,15) [2]

•φασίν 3. pl. od φημί

φάσις, εως, ἡ oznámení, zpráva, hlášení (Sk 21,31) [1]

φάσκω tvrdit (+ ak. s inf.) || φάσκοντες εἶναι σοφοί (Ř 1,22) zatímco tvrdili / mysleli, že jsou moudří [3]

φάτην, ης, ἡ jesle, žlab (pro dobytek) [4]

φᾶδλος, η, ον špatný, zlý [6]

φέγγος, ους, τό svit, jas, světlo [2]

φείδομαι (fut. φείσομαι, aor. ἐφείσαμην) ušetřit (τινός koho, co), být shovívavý (τινός vůči komu); zřící se (τινός čeho) || ... ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἤλυθον εἰς Κόρινθον (2K 1,23) ... že jsem dosud nepřišel do K., abych vás šetřil | φείδομαι δέ (2K 12,6) ale zřeknu se toho / nechám toho (sc. τοῦ καυχᾶσθαι chlubení) [10]

φειδομένως (adv.) šetrně, skoupě (2K 9,6bis) [2]

φέρω (fut. οἴσω, aor. ἤνεγκα, inf. ἐνεγκεῖν i ἐνέγκαι, part. ἐνέγκας, pf. ἐνήνο-

χα, aor. pas. ἤνεχθη) 1. nést; přinést (καρπὸν plod, užitek), přivést (πρὸς τινα n. τινί ke komu) 2. udržovat; snést, vydržet 3. přednést, vznést (κατηγορίαν žalobu), vynést (κρίσιν rozsudek); prokázat, stvrdit; dát (φαγεῖν najíst) 4. vést, pudit, hnát; směřovat || ἐπὶ τὴν πόλιν ... τὴν φέρουσαν (Sk 12,10) k ... bráně vedoucí 5. (pas.) být nesen / veden / hnán atd.; nechat se hnát; směřovat (πρὸς τι k čemu); vanout; snášet se, zaznívat (ἐξ οὐρανοῦ z nebe) [66]

φεύγω (fut. φεύξομαι, aor. ἔφυγον, inf. φυγεῖν) 1. utéci (τι n. ἀπὸ τινος před čím; ἀπὸ τοῦ μνημεῖου od hrobu), (u)prchnout (i přen.) 2. uniknout, vyhnout se (τι n. ἀπὸ τινος čemu) 3. zmižet, ztratit se [29]

Φηλιξ, ικος, ὁ Felix (Antonius [?] F., prokurátor Palestiny v letech asi 52 až 59 po Kr.) [9]

φήμη, ης, ἡ zpráva, zvěst, pověst [2]

φημί (3. sg. φησὶν, 3. pl. φασίν, impf. [také ve výz. aor.] 3. sg. ἔφη, stojí před přímou řečí n. je do ní vloženo) říci (+ ὅτι n. ak. s inf.; τινί n. πρὸς τινα komu); prohlásit; mluvit, domnívat se || αἰ ἐπιστολαὶ μὲν, φησὶν (neos., tj. „říká se, říkájí“), βαρεῖαι (2K 10,10) listy prý jsou pádné n. říkájí atd. [66]

φημίζω (aor. pas. ἐφημίσθη) rozšířit / roznést (zprávu) (v.l. Mt 28,15; Sk 13,43) [0]

Φηστος, ου, ὁ Festus (Porcius F., prokurátor Palestiny v letech asi 59–62 po Kr.) [13]

φθάνω (aor. ἔφθασα, pf. ἔφθακα) 1. předejít, předstihnout (τινά koho) 2. dostat se, dospět (εἰς τι k čemu, ἄχρι ὑμῶν až k vám), přijít [7]

φθαρτός, ἡ, ὄν pomíjivý || φθαρτά pomíjivé věci | τὸ φθαρτόν (1K 15,53n.) to, co je pomíjivé; smrtelné tělo [6]

φθέγγομαι (aor. ἐφθεγγάμην) vydávat

zvuky, pronášet (slova), vyslovit; řečnit, mluvit; hovořit [3]

φθεῖρω (fut. φθερῶ, aor. ἔφθειρα, pf. pas. ἔφθαρμαι, aor. pas. ἐφθάρην, konj. φθαρώ, fut. pas. φθαρήσομαι) 1. zničit, zahubit, přivést ke zkáze; pokazit, zkažit; svést 2. (pas.) být zahuben; zahynout; jít ke zkáze [9]

φθινοπωρινός, ἡ, ὄν podzimní, patřící k podzimu (Ju 12) [1]

φθόγγος, ου, ὁ zvuk, tón, hlas (Ř 10,18; 1K 14,7) [2]

φθονέω (aor. ἐφθόνησα) závidět (τινί i τινά komu), být závistivý (Ga 5,26) [1]

φθόνος, ου, ὁ závist, žárlivost, zášť || διὰ φθόνον ze závisti / zášti [9]

φθορά, ἄς, ἡ 1. zkáza, záhuba, zánik; zavržení 2. (mravní) úpadek [9]

φιάλη, ης, ἡ (obětní) miska [12]

φιλάγαθος, ον milující dobro, dobrotivý (Tt 1,8) [1]

Φιλαδέλφεια, ας, ἡ Filadelfie (město v maloasijské Lydii: Zj 1,11; 3,7) [2]

φιλαδέλφια, ας, ἡ bratrská láska, láska k(e křesťanskému) bratrovi [6]

φιλάδελφος, ον milující bratra / bratry, bratrský (1Pt 3,8) [1]

φιλανδρος, ον milující manžel, mající lásku k manželovi (Tt 2,4) [1]

φιλανθρωπία, ας, ἡ láska k lidem, lidumilnost, přívětivost [2]

φιλανθρώπως (adv.) laskavě, přívětivě, lidsky (Sk 27,3) [1]

φιλαργυρία, ας, ἡ touha po penězích, lakota (1Tm 6,10) [1]

φιλάργυρος, ον milující peníze, lakomý, hamižný [2]

φιλαυτος, ον sobecký (2Tm 3,2) [1]

φιλέω (aor. ἐφίλησα) 1. (citově a něžně) milovat (viditelný rozdíl oproti ἀγαπᾶν je v NZ pouze v tom, že φιλεῖν se nepřikazuje), mít rád; (s inf.) rád, s oblibou | φιλοῦσιν ... προσεύχσθαι (Mt 6,5) rádi se modlí 2. políbit [25]

φιλη, ης, ἡ viz **φίλος**
φιλήδονος, **ον** milující rozkoš, požitkář-
 ský (2Tm 3,4) [1]
φιλημα, **τος**, **τό** polibek [7]
Φιλήμων, **ονος**, **ο** Filemon (pán otroka
 Onezima: Fm 1) [1]
Φιλήτος, **ου**, **ο** Filétos (jinak neznámý
 bludař: 2Tm 2,17) [1]
φιλία, **ας**, **ή** láska, přátelství || **ή** φίλα
 τοῦ κόσμου přátelení se se světem
 (Jk 4,4) [1]
Φιλιππίσιος, **ου**, **ο** obyvatel Filip(p), Fi-
 lip(p)an (Fp 4,15) [1]
Φιλιπποι, **ων**, **οι** Filip(p)y (město v Ma-
 kedonii) [4]
Φίλιππος, **ου**, **ο** Filip (1. syn Heroda
 Velikého; 2. první Herodiadin man-
 žel [Mt 14,3; Mk 6,17]; 3. jeden ze
 Dvanácti; 4. jeden ze sedmi diakonů
 v Jeruzalémě) [36]
φιλόθεος, **ον** milující Boha, zbožný (2Tm
 3,4) [1]
Φιλόλογος, **ου**, **ο** Filologus (římský
 křesťan: Ř 16,15) [1]
φιλονεκία, **ας**, **ή** spor, pře (L 22,24) [1]
φιλόνηκος, **ον** chtějící se přít, hádavý,
 hašteřivý (1K 11,16) [1]
φιλοξενία, **ας**, **ή** pohostinnost [2]
φιλόξενος, **ον** pohostinný [3]
φιλοπρωτεύω chtít být první, být rád
 v čele (3J 1,9) [1]
φίλος, **η**, **ον** přátelsky nakloněný (τινί
 [vůči] komu), přátelský || **ο** φίλος πρί-
 tetel | **ή** φίλη přítelkyně [29]
φιλοσοφία, **ας**, **ή** touha po moudrosti, fi-
 lozofie (Ko 2,8) [1]
φιλόσοφος, **ου**, **ο** filozof (Sk 17,18) [1]
φιλόστοργος, **ον** něžně / vroucně milu-
 jící (Ř 12,10) [1]
φιλότεκνος, **ον** milující děti (Tt 2,4) [1]
φιλοτιμέομαι pokládat si za čest, horlivě
 se snažit (+ inf.) [3]
φιλοφρόνης (adv.) přívětivě, laskavě
 (Sk 28,7) [1]

φιλόφρων, **ον** (gen. -ονος) příznivě na-
 kloněný, přátelský (v.l. 1Pt 3,8) [0]
φιμόω (aor. ἐφιμῶσα, pf. pas. πεφιμώ-
 μαι, imp. πεφιμώσο) 1. zavázat ústa
 (i přen.), nasadit náhubek (tinvá
 komu); umlčet 2. (pas.) zmlknout, být
 zticha [7]
φλαγγελλώω bičovat (v.l. Mk 15,15) [0]
Φλέγων, **οντος**, **ο** Flegon (římský křes-
 ťan: Ř 16,14) [1]
φλογίζω založit požár; podpálit (i přen.;
 Jk 3,6bis) [2]
φλόξ, **φλογός**, **ή** plamen || ἐν πυρί φλο-
 γός v planoucím ohni [7]
φλυαρέω povídat nesmysly (tinvá o kom),
 pomlouvat (3J 1,10) [1]
φλύαρος, **ον** klektivý, pomlouvačný
 (1Tm 5,13) [1]
φοβέομαι (aor. ἐφοβήθην, fut. φο-
 βηθήσομαι) 1. bát se (tinvá / από τινος
 koho, τι čeho), děsit se; obávat se (tinvá
 koho) || ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν (Mk
 4,41; L 2,9) dostali velký strach, padla
 na ně veliká bázeň | φ. μή n. μή πως n.
 μήποτε n. μή που + konj. *bát se, aby ne*
/ že | φοβούμαι υμᾶς μήπως (+ ind.;
 Ga 4,11) *bojím se o vás, že / aby ne*
2. mít úctu / bázeň (tinvá před kým) || **ο**
φοβούμενος τὸν θεόν *bojící se / uctiva-*
ující Boha, bohabojný [95]
φοβερός, **ά,όν** strašný, hrozný (Žd 10,27;
 Žd 10,31; Žd 12,21) [3]
φόβητρον, **ου**, **τό** hrozná / strašná udá-
 lost (L 21,11) [1]
φόβος, **ου**, **ο** strach, úzkost, bázeň;
 úcta; zastrahování, hrozba || από (τοῦ)
 φόβου ze strachu (tinvós před kým,
 z koho), *strachem* | τὸν δὲ φόβον
 αὐτῶν μή φοβηθῆτε (1Pt 3,14) *ale je-*
jich vyhrožování se nebojte n. nemějte
před nimi strach [47]
Φοίβη, **ης**, **ή** Foibé (jáhenska: Ř 16,1) [1]
Φοινίκη, **ης**, **ή** Fénicie (území na syr-
 ském pobřeží) [3]

φοῖνιξ, ἴκος, ὁ 1. *palma* (strom) 2. *palmonová větev* [2]

Φοῖνιξ, ἴκος, ἡ *Foinix, Fénix* (přístav na pobřeží Kréty: Sk 27,12) [1]

φονεύς, ἕως, ὁ *vrah* [7]

φονεύω (fut. φονεύσω, aor. ἐφόνευσα) *zabíjet, vraždit* || οὐ φονεύσεις n. μή φονεύσης *nebudeš zabíjet, nezabiješ* [12]

φόνος, οὐ, ὁ *vražda, zabití* (μαχαίρης *mečem*) [9]

φορέω (fut. φορέσω, aor. ἐφόρεσα) *nést, nosit* (τὴν μάχαιραν *meč*, i přen. = *mít trestní pravomoc*); *mít na sobě* (τὴν ἔσθητα *šaty*) || τὴν εἰκόνα φ. *nést podobu* (1K 15,49) [6]

φόρον, οὐ, τό (lat.) *forum; tržní městečko* || Ἀππίου φόρον (viz též toto heslo) *Forum Appii* (Sk 28,15) [1]

φόρος, οὐ, ὁ *daň, poplatek, dávka* [5]

φορτίζω (pf. pas. πεφόρτισμαι) *zatížit* (τινά τι *koho čím; i přen.*), *obtěžkat, obtížit; nechat nést, zatěžovat* [2]

φορτίον, οὐ, τό *břemeno* (i přen.); *náklad, zátěž* [6]

φόρτος, οὐ, ὁ (lodní) *náklad, zátěž* (v.l. Sk 27,10) [0]

Φορτουᾶτος, οὐ, ὁ *Fortunatus* (koptský křesťan: 1K 16,17) [1]

φραγέλλιον, οὐ, τό (z lat. *flagellum, flagellium*) *bič, důtky* (J 2,15) [1]

φραγελλώω (aor. ἐφραγέλλωσα) *bičovat, nechat zbičovat* [2]

φραγῆ konj. aor. pas. 3. sg. od φράσσω

φραγμός, οὐ, ὁ *plot, ohrada; zeď* (i přen.) || τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ (Ef 2,14) *dělicí zeď* [4]

φράζω (aor. ἔφρασα) *vysvětlit, vyložit* (Mt 15,15) [1]

φράσον imp. aor. od φράζω

φράσσω (aor. ἔφραξα, pas. ἐφράγην,

konj. φραγῶ, fut. pas. φραγήσομαι)

1. *uzavřít / zacpat* (τὰ στόματα *ústa*),

umlčet 2. (pas.) *být umlčen; umlknout*

[3]

φρέαρ, ατος, τό *studna, jáma* [7]

φρεναπατάω *klamat* (ἐαυτὸν *sám sebe*), *podvádět* (Ga 6,3) [1]

φρεναπάτης, οὐ, ὁ *podvodník, svůdce* (Tt 1,10) [1]

φρήν, φρενός, ἡ (pl. φρενές i ve význ. sg.) *rozum(nost), soudnost, uvážlivost* (1K 14,20bis) [2]

φρίσσω *trást se, děsit se* (Jk 2,19) [1]

φρονέω (fut. φρονήσω, aor. ἐφρόνησα) *minit, myslet* (τι *nač*), *usuzovat; myslet si* (τι ὑπέρ *τινος* *co o kom*); *smýšlet, uvažovat; mít na mysli, usilovat* (τι *oč*), *být zaměřen* (τι *nač*) || τὸ ὑπὲρ ἑμοῦ φρονεῖν (Fp 4,10) *starost (-livost) o mě* | τὴν ἡμέραν κυριῶ φρονεῖ (Ř 14,6) *zachovává den pro Pána / kvůli Pánu* [26]

φρόνημα, τος, τό *smýšlení; snaha, touha, úsilí* (Ř 8,6 bis Ř 8,7; Ř 8,27) [4]

φρόνησις, εως, ἡ *smýšlení; moudrost* [2]

φρόνιμος, ον (komp. φρονιμώτερος) *chytrý, prozíravý, rozumný, rozvážný, moudrý* (po praktické stránce), *obezřetný* [14]

φρονιμῶς (adv.) *prozíravě, rozumně* (L 16,8) [1]

φροντίζω *starat se, snažit se* (+ inf. *aby*), *být zaměřen* (+ inf. *na to, aby*) (Tt 3,8) [1]

φρουρέω (fut. φρουρήσω) 1. *střežit, hlídat, držet ve vězení* (i přen.) 2. *uchovat, uchránit* [4]

φρούσσω (aor. ἐφρούαξα) (pův. hl. med. např. o koni: „frkat“) *naparovat se, běsnit, zuřit* (Sk 4,25) [1]

φρύγανον, οὐ, τό *suché dřevo; (pl.) kles-tí, dříví* (na oheň: Sk 28,3) [1]

Φρυγία, ας, ἡ *Frygie* (krajina v nitru Malé Asie) [3]

φυγεῖν inf. aor. od φεύγω

φυγαδεύω (aor. ἐφυγάδευσα) *vyhnat / vypudit ze země; (intr.) být vyhnancem* (v.l. Sk 7,29) [0]

Φύγελος, ου *Fygelos* (křesťan z Malé Asie: 2Tm 1,15) [1]

φυγή, ἡς, ἡ *útěk* (Mt 24,20) [1]

•φυέν part. aor. pas. n od φύω

φυλακή, ἡς, ἡ 1. *stráž, hlídka; strážný* 2. *vězení, žalář* (i přen.) 3. *noční hlídka* (část noci) [47]

φυλακίζω *uvrhnout / vsadit do vězení* (Sk 22,19) [1]

φυλακτήριον, ου, τό („ochranný prostředek, amulet“) *modlitební řemínek* (Mt 23,5) [1]

φύλαξ, ακος, ὁ *strážný* [3]

φύλασσω (fut. φυλάξω, aor. ἐφύλαξα, pf. πεφύλαχα, aor. pas. ἐφυλάχθην) 1. *hlídat, střežit; držet* (φυλακάς hlídka) 2. *ochraňovat, chránit* (τινὰ ἀπό τινος koho před čím); *uchovat* 3. (akt. i med.) *dodržovat, zachovávat* (τὸν νόμον zákon) 4. (med.) *střežit se, mít se na pozoru* (ἀπό τινος před kým, čím; ἴνα μὴ aby ne); *varovat se* (τινά, τι koho, čeho) [31]

φυλή, ἡς, ἡ 1. *kmen* 2. *národ* [31]

φύλλον, ου, τό *list*; (pl. také:) *listí* [6]

φύραμα, τος, τό *těsto* [5]

φυσικός, ἡ, ὄν 1. *přirozený* 2. (jen) *přírodní, nerozumný* || ζῶα γεγεννημένα φυσικά (2Pt 2,12) *nerozumné bytosti* [3]

φυσικῶς (adv.) *přirozeným způsobem, pudem* (Ju 10) [1]

φυσιώω (pf. pas. πεφυσίωμαι) 1. *činit domyšlivým, vést k domyšlivosti* 2. (pas.) *být domyšlivý, být nafoukaný, dělat se důležitým, nafukovat se* [7]

φύσις, εως, ἡ 1. *přirozenost; původ; přirozená vloha; přirozený řád; podstata* 2. *druh* (θηρίων zvířat), *rod* || τῆ φύσει τῆ ἀνθρωπίνῃ (Jk 3,7) *člověkem* [14]

φυσίως, εως, ἡ *nafoukanost, pýcha* (2K 12,20) [1]

φύτελα, ας, ἡ *rostlina* (Mt 15,13) [1]

φυτεύω (aor. ἐφύτευσα, pf. pas. πεφύτευμαι, aor. pas. ἐφυτεύθην) 1. *za-*

sadit (φυτεῖαν rostlinu), *vysadit, přesadit* 2. (pas.) *být vysazen; přesadit se* (ἐν τῇ θαλάσῃ do moře) [11]

φύω (aor. pas. ἐφύην, part. n φυέν) (akt. i pas.) *vzrůst, vzklíčit, vzejít; rašit* [3]

φωλεός, οῦ, ὁ *nora, doupe* [2]

φωνέω (fut. φωνήσω, aor. ἐφώνησα, pas. ἐφωνήθην) 1. *vydávat zvuky*, (o kochoutu) *kokrhat* 2. *volat, křičet; nazývat; zavolat; pozvat* [43]

φωνή, ἡς, ἡ 1. *hlas, zvuk; nářek, pláč* || (ἐν) *φωνῇ μεγάλῃ* n. *μεγάλῃ τῇ φωνῇ* *silným hlasem, hlasitě* 2. *volání; výrok; slovo* || αἱ φωναὶ τῶν προφητῶν *výroky / slova proroků* 3. *řeč, jazyk* [139]

φῶς, φωτός, τό *světlo* (i přen.); *jas, třpyt; svítlna, lampa; oheň* || ἐν τῷ φωτὶ *na světle, na veřejnosti* | πρὸς τὸ φῶς (Mk 14,54; L 22,56) *u ohně* [73]

φωστήρ, ἡρος, ὁ *světlo* (světelné těleso); *hvězda; zář, jas* [2]

φωσφόρος, ον *vydávající světlo* || ὁ φωσφόρος *jitřenka* (2Pt 1,19) [1]

φωτεινός, ἡ, ὄν *jasný, světlý; zářivý, plný světla* [5]

φωτίζω (fut. φωτίσω n. φωτιῶ, aor. ἐφώτισα, pf. pas. πεφώτισμαι) 1. (intr.) *svítit, zářit* (ἐπὶ τινι na koho) 2. (tr.) *osvítit, ozářit, prozářit; vynést na světlo, zjevit* [11]

φωτινός, ὄν = *φωτεινός*

φωτισμός, οῦ, ὁ 1. *osvětlení; zář, světlo* 2. *vyjevení, odhalení* (2K 4,4,6) [2]

X

χαίρω (fut. χαρήσομαι, aor. ἐχάρην, inf. χαρῆναι) 1. *radovat se* (ἐπὶ τινι, διὰ τι, ἐν τινι z čeho; χαρὰν μεγάλην *velkou radostí*), *být veselý* || χαίρετε *radujte se* | χαίρητε *zaradujte se* | χαίρειν (inf.; Ř 12,15) *radujte se* 2. (forma pozdra-

vu) být zdráv || χαίρει, χαίρετε *buď zdráv!, buďte zdraví!* (L 1,28 chárou někteří ve sm. 1.) | Κλαύδιος Λυσίας ... (sc. λέγει) χαίρειν (Sk 23,26) *Klaudianus Lysias (posílá) pozdrav / zdraví* (sr. i Sk 15,23 a Jk 1,1) [74]

χάλαζα, ης, ή *krupobití, kroupy* [4]
χαλάω (fut. χαλάσω, aor. ἐχάλασα, pas. ἐχάλασθην) *spustit (τὰ δίκτυα σítě) (dolů)* [7]

Χαλδαίος, ου, ό *Chaldejec* || γῆ Χαλδαίων *chaldejská země* (Sk 7,4) [1]

χαλεπός, ή, όν 1. obtížný, těžký 2. zlý, nebezpečný [2]

χαλιναγωγέω (aor. ἐχαλιναγωγήσα) *vést / držet na uzdě* (Jk 1,26; 3,2) [2]

χαλινός, οὔ, ό *uzda* [2]

χαλινώω *držet na uzdě, ovládat* (v.l. Jk 1,26) [0]

χαλκεύς, έως, ό *kovář* (2Tm 4,14) [1]

χαλκηδών, όνος, ό *chalcedon* (drahý kámen, snad šedé barvy, nelze ho však přesně identifikovat: Zj 21,19) [1]

χαλκίον, ου, τό *měděná / bronzová nádoba* (Mk 7,4) [1]

χαλκολίβανον, ου, τό (přesný význ. není znám; možný překl.): *mosaz, bronz, lesklý kov* (Zj 1,15; 2,18) [2]

χαλκολίβανος, ου, ό = předch.

χαλκός, οὔ, ό 1. *kov; měď; bronz* 2. (měděná) *mince; (měděné) peníze* [5]

χαλκοῦς, ή, οὔν *bronzový, měděný* (Zj 9,20) [1]

χαμαί (adv.) *na zemi; k zemi, na zem* (J 9,6; 18,6) [2]

Χαναναίον, ή (neskl.) *Kanaan* (zaslíbená země a její obyvatelé: Zj 7,11; 13,9) [2]

Χαναναίος, α, ου *kananejský* (tj. týkající se země Kanaan; Mt 15,22) [1]

χαρά, ας, ή 1. *radost* || μετά χαρᾶς / ἐν χαρᾷ *s radostí* | ἀπό τῆς χαρᾶς *pro radost* | χαρᾷ χαίρει (J 3,29; podle hebr.) *velmi / srdečně / opravdově se*

raduje | γίνεται χ. (L 15,10) *je / panuje radost* 2. *radostná věc / slavnost / hostina* [59]

χάραγμα, τος, τό 1. *značka*, (vypálené n. vyražené) *znamení* 2. *výtvor (τέχνης umění), socha* [8]

χαρακτήρ, ήρος, τό *přesné zobrazení, charakteristický rys, výraz; podoba* (Žd 1,3) [1]

χάραξ, ακος, ό *val* (zpevněný dřevěný-mi kůly) (L 19,43) [1]

·χαρήναι inf. aor. od χαίρω

·χαρήσομαι fut. od χαίρω

χαρίζομαι (fut. χαρίσομαι, aor. ἐχαρισάμην, pf. κεχάρισμαι, aor. pas. ἐχαρίσθην, fut. pas. χαρισθήσομαι) 1. (*laskavě*) *darovat; obdařit* (τι čím) || κεχάρισται σοι ό θεός πάντας (Sk 27,24) *Bůh ti daroval všechny* 2. *vydat* (ἄνθρωπον člověka) 3. *odpustit; zachovat se milostivě* (τινί vůči komu) [23]

χάριν (ak. ό χάρις ve funkci předl. s gen., většinou v postpozici) *kvůli, pro, díky* || τοῦτου χ. *kvůli tomu, proto* | χ. τίνος; *kvůli čemu?, proč?* [9]

χάρις, ιτος, ή (ak. sg. χάριν i χάριτα [jen Sk 24,27]) 1. *milost* (τοῦ θεοῦ Boží); *dar milosti; omilostnění* || χάριν ἀντι χάριτος (J 1,17) *milost za milostí* 2. *přízeň, náklonnost; zalíbení, obliba* (παρὰ τῷ θεῷ u Boha) 3. *uznání, důvěra, kredit* 4. *vědek, vědeckost* || χάριν ἔχω τῷ θεῷ (1Tm 1,3) *děkuji Bohu* 5. *příjemnost, líbeznost, půvab* || οἱ λόγοι τῆς χάριτος (sr. L 4,22) *milá slova* | ό λόγος ... ἐν χάριτι (Ko 4,6) *řeč ... přítivá / laskavá* [155]

χάρισμα, τος, τό *dar, dar milosti, duchovní dar, udělená milost* || χαρίσματα ἱαμάτων *dary uzdravování, dar uzdravovat* [17]

χαριτόω (aor. ἐχαρίτωσα, pf. pas. κεχαρίτωμαι) *obdařit / zahrnout / naplnit milostí* (L 1,28; Ef 1,6) [2]

Χαρράν, ἡ (neskl.) Charan (místo v Mezopotámii: Sk 7,2,4) [2]

χάρτης, ου, ὁ arch papyru, list papíru (2J 12) [1]

χάσμα, τος, τό propast, průrva (i přen.; L 16,26) [1]

χειλος, ους, τό 1. ret; (přen.) řeč || ἐν χειλεσιν ἐτέρων (1K 14,21) rty cizinců n. jinými / cizími jazyky 2. břeh (τῆς θαλάσσης moře) [7]

χειμάζομαι ocitnout / zmlít se v bouři (Sk 27,18) [1]

χειμαρρος n. **χειμάρρους, ου, ὁ** (zimní) potok, vádí (J 18,1) [1]

χειμών, ὠνος, ὁ 1. zima (roční doba) || χειμῶνος (Mt 24,20; Mk 13,18) v zimě 2. studený / bouřkový / špatné počasí, nečas; bouře, bouřka [6]

χείρ, χειρός, ἡ ruka (i přen.); mocná ruka, moc, vláda || διὰ χειρός / διὰ (τῶν) χειρῶν tivoš od koho, kým | ἐν / σὺν χειρὶ (+ gen.) skrze (μεσῖτου prostředníkem), prostřednictvím [177]

χειραγωγέω vzít / vést za ruku (Sk 9,8; 22,11) [2]

χειραγωγός, οὔ, ὁ ten, kdo vede (za ruku) || ἐζήτει χειραγωγούς (Sk 13,11) hledal, kdo by ho vedl [1]

χειρογράφων, ου, τό (ručně psaná) listina, dlužní úpis (Kol 2,14) [1]

χειροποίητος, ον udělaný (lidskýma) rukama [6]

χειροτονέω (aor. ἐχειροτόνησα, pas. ἐχειροτονήθην) zvolit (zvednutím ruky), vybrat; ustanovit [2]

χειρῶν, ον, gen. ονος (komp. ke κακός) horší, nejhorší || ἐπὶ / εἰς τὸ χεῖρον k horšímu [11]

Χερούβ, τό ἰ ὁ (neskl., ale pl. Χερουβὶν i Χερουβεῖν) cherub; (pl.) cherubové / cherubíni (Žd 9,5) [1]

χῆρα, ας, ἡ vdova (i přen.) || αἱ ὄντως χῆραι skutečné vdovy (tj. nikým nepodporované) [26]

χθές (= ἐχθές) včera (jen v.l.) [0]

χιλιάρχος, ου, ὁ velitel (kohorty, tj. 500–1000 vojáků, ale i obecně); důstojník [21]

χιλιάς, ἄδος, ἡ tisícovka; (počet) tisíc || χιλιάδες πέντε pět tisíc | δώδεκα χιλιάδες dvanáct tisíc [23]

χιλιοί, αι, α (čísl.) tisíc || χίλια ἑτη tisíc let [11]

Χίος, ου, ἡ Chios (ostrov v Egejském moři u pobřeží M. Asie: Sk 20,15) [1]

χιτών, ὠνος, ὁ (spodní) šat (nošený na těle), košile, tunika; roucho; (v pl. též:) šaty || χιτώνας καὶ ἱμάτια (Sk 9,39) košile / sukně a pláště [11]

χιών, ὄνος, ἡ sníh [2]

χλαμύς, ὕδος, ἡ (vojenský) pláště (Mt 27, 28,31) [2]

χλευάζω posmívat se, dělat si posměšky (Sk 17,32) [1]

χλιαρός, ἄ, ὄν vlažný (Zj 3,16) [1]

Χλόη, ης, ἡ Chloe || οἱ Χλόης Chloiní lidé (tj. příslušníci její domácnosti, otroci n. svobodní: 1K 1,11) [1]

χλωρός, ἄ, ὄν 1. (světle) zelený, žlutozelený || χλωρὸς χόρτος zelená tráva 2. sivý, popelavý; bledý [4]

χξς´ (= ἑξακόσιοι ἐξήκοντα ἑξ) 666 (v.l. Zj 13,18) [0]

χοϊκός, ἡ, ὄν učiněný z prachu / hlíny, pozemský [4]

χοϊνίξ, ικος, ἡ choinix (míra obilí pro jednoho člověka na den, asi 1,1 l), mirka (Zj 6,6bis) [2]

χοῖρος, ου, ὁ (mladý) vepř [12]

χολάω hněvat se, zlobit se (τινὶ na koho) (J 7,23) [1]

χολή, ης, ἡ žluč (i přen.) [2]

Χοραζίν, ἡ (neskl.) Chorazin (město v Galileji) [2]

χορηγέω (fut. χορηγήσω, aor. ἐχορήγησα) opatřit (ti co), zaopatřit (ti čím), poskytnout [2]

χορός, οὔ, ὁ tanec, rej (L 15,25) [1]

χορτάζω (aor. ἐχόρτασα, pas. ἐχορτάσθην, fut. pas. χορτασθήσομαι)

1. sytit (τινά τινος koho čím), nasytit
2. (pas.) být nasycen; sytit se (ἐκ τινος čím) [16]

χορτασμα, τος, τό *pokrm, potravina* (Sk 7,11) [1]

χόρτος, ου, ό 1. tráva; stéblo; výhonek
2. suchá tráva, seno [15]

Χουζᾶς, ᾶ, ό *Chuzá* (manžel Ježíšovy pomocnice: L 8,3) [1]

χοῦς, χοός, ό (ak. χοῦν) *prach* [2]

χράω viz κίχρημι

χράομαι (imp. χρῶ, aor. ἐχρησάμην, imp. χρήσαι, pf. κέχρημαι) 1. užít, (po) užívát (τινί i τι [1K 7,31] čeho); využívat 2. zacházet (τινί s kým, čím), chovat se (τινί ke komu) || τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; (2K 1,17) *choval jsem se lehkovážně?* [11]

χρεῖα, ας, ή *potřeba, nutnost* (τινός čeho); *nedostatek; použití; služba, úkol* || *χρεῖαν* ἔχειν *potřebovat* (τινός koho, co); mít *nedostatek, být v nouzi* | ἐνός δέ ἐστιν *χρεῖα* (L 10,42) *ale jednoho je zapotřebí* | τὰ πρὸς τὰς *χρεῖας* (Sk 28,10) *potřebné věci* [49]

χρεοφειλέτης, ου, ό *dlužník* (L 7,41; 16,5) [2]

χρή (neos.) *je zapotřebí, je třeba* (+ ak. s inf.) || οὐ *χρή* ... ταῦτα οὕτως γίνεσθαι (Jk 3,10) *to se nesmí stávat / tak to(mu) být nemá* [1]

χρηζέω 1. mít zapotřebí, *potřebovat* (τινός co) 2. *toužit* (τι po čem) [5]

χρήμα, τος, τό 1. (pl.) *majetek, jmění; bohatství* 2. (sg. i pl.) *peníze* [6]

χρηματίζω (fut. χρηματίσω, aor. ἐχηρημάτισα, pf. pas. κέχηρημάτισμαι, aor. pas. ἐχηρημάτισθην) 1. (o Bohu) *dát / udělit pokyn, poučit* 2. *jmenovat se, mít / dostat jméno* 3. (pas.) *být poučen; dostat pokyn / zjevení* (od Boha) [9]

χρηματισμός, οῦ, ό (*Boží*) *výrok / pokyn* (Ř 11,4) [1]

·χρησαι imp. aor. od *χράομαι*

χρήσιμος, η, ον *užitečný, použitelný, dobrý* (2Tm 2,14) [1]

χρήσις, εως, ή *užívání; (pohlavní) styk* (Ř 1, 26.27) [2]

·χρήσον imp. aor. od *κίχρημι*

χρηστεύομαι *být laskavý / dobrotivý* (1K 13,4) [1]

χρηστολογία, ας, ή *hezké mluvení, kra-sořeči* (Ř 16,18) [1]

χρηστός, ή, όν (komp. *χρηστότερος*) *příjemný; dobrý* (ἐπί τινα vůči komu); *laskavý, dobrotivý; lahodný* || τὸ *χρηστόν* *dobrota* [7]

χρηστότης, ητος, ή *dobrota, dobrotivost; laskavost; mírnost; poctivost* [10]

χρίσμα, τος, τό *pomazání* (1J 2,20. 27bis) [3]

Χριστιανός, οῦ, ό *křesťan* [3]

Χριστός, οῦ, ό *Pomazaný, Kristus, Mesias* [529]

χρίω (aor. ἔχρισα, pas. ἐχρίσθην) *poma-zat* (τινά τινη i τινά τι koho čím) [5]

χρονίζω *otálet, váhat, dávat si na čas, nepřicházet* [5]

χρόνος, ου, ό *čas* (jako trvání), *doba; chvíle* || ἐπί *χρόνον* *dlouhý / určitý čas* | ὅσον *χρόνον* (Mk 2,19) *do-kud* | *χρόνους* ἱκανούς (*na*) *delší čas – sr. καιρός* [54]

χρονотριβέω (aor. ἐχρονотριβῆσα) *trávit / ztráct čas* (Sk 20,16) [1]

χρῶσεος viz χρυσοῦς

χρυσῖον, ου, τό 1. *zlato* 2. *zlatý předmět; peníze* [12]

χρυσοδακτύλιος, ον *mající zlatý prsten, ozdobený zlatými prsteny, se zlatým(i) prstenem / prsteny* (Jk 2,2) [1]

χρυσόλιθος, ου, ό *chrysolit* (drahý kámen, asi zlatově žluté barvy); (možný překl.) *žlutý topas* (Zj 21,20) [1]

χρυσόπρασος, ου, ὁ *chrysopras* (drahý kámen, pravděpodobně nazelenalé barvy) (Zj 21,20) [1]

χρυσός, οὔ, ὁ *zlato; zlatý předmět, zlatý šperk* [10]

χρυσοῦς, ἦ, οῦν (kontrakce z -εος, -εα, -εον) *zlatý* [18]

χρυσώ (pf. pas. κεχρύσωμαι) *pozlatit* (Zj 17,4; 18,16) [2]

·χρῶ imp. od χράομαι

χρῶς, χρωτός, ὁ *pokožka, kůže; (volně-ji:) tělo* (Sk 19,12) [1]

χωλός, ἦ, ὄν *chromý* || τὸ χωλόν *chromý úd* (i přen.) [14]

χώρα, ας, ἡ *krajina, kraj, země, území; pevnina, pobřeží; venkov; pole* || εἰς χώραν *makrán* (L 15,13) *do vzdálené / daleké země* | οἱ ἐν ταῖς χώραις (L 21,21) *ti, kdo jsou na polích n. bydlí / jsou na venkově* [28]

χωρέω (fut. χωρήσω, aor. ἐχώρησα)

1. *jít, odejít; postupovat, směřovat; přijít; přistoupit; dospět* (εἰς τι k čemu)

2. *udělat / mít prostor* (i přen.); *najít místo, mít úspěch, ujmout se; uchopit; chápat; obsáhnout, pojmout, mít obsah* || ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν (Mk 2,2) *takže nestačilo ani místo u dveří / přede dveřmi* [10]

χωρίζω (fut. χωρίσω, aor. ἐχώρισα, pf. pas. κεχώρισμαι, aor. pas. ἐχώρισθην)

1. *oddělit, odloučit, rozloučit* (manželsství) 2. (pas.) *být odloučen / oddělen; oddělit se, odloučit se, odejít, vzdálit se* [13]

χωρίον, ου, τό *pozemek, pole; statek* [10]

χωρίς 1. (adv.) *odděleně, zvlášť* 2. (předl. s gen.) *bez; mimo* || ἦτε ... χωρὶς Χριστοῦ (Ef 2,12) *byli jste ... bez Krista / oddělení od Krista* [41]

χωρισμός, οὔ, ὁ *rozdělení, nejednota* (v.l. Sk 4,32) [0]

χώρος, ου, ὁ *severozápad* (Sk 27,12) [1]

Ψ

ψάλλω (pův. „brnkat“; fut. ψαλώ) *zpívat* *chvály / chvalozpěv, zpívat, jásat* (τῆ καρδίᾳ v srdci, ze srdce) [5]

ψαλμός, οὔ, ὁ *žalm; (obecně:) chvalo- zpěv, hymnus* [7]

ψευδάδελφος, ου, ὁ *falešný bratr* [2]

ψευδαπόστολος, ου, ὁ *falešný apoštol, lžiapoštol* (2K 11,13) [1]

ψευδής, ἐς *lživý, falešný* || ὁ ψ. *lhář* [3]

ψευδοδιδάσκαλος, ου, ὁ *falešný učitel, lžiučitel, bludař* (2Pt 2,1) [1]

ψευδολόγος, ου, ὁ *lhář* (1Tm 4,2) [1]

ψεύδομαι (fut. ψεύσομαι, aor. ἐψεύσαμην) *lhát; obelhávat* (τινά / τινί εἰς τινα koho); *podvádět* [12]

ψευδομαρτυρέω (fut. ψευδομαρτυρήσω, aor. ἐψευδομαρτύρησα) *falešně / lživě svědčit, podávat falešné svědectví* [5]

ψευδομαρτυρία, ας, ἡ *falešné svědectví* (Mt 15,19; 26,59) [2]

ψευδόμαρτυς, υρος, ὁ *falešný / lživý svědek* [2]

ψευδοπροφήτης, ου, ὁ *falešný prorok, lži prorok* [11]

ψεύδος, ους, τό *lež, lživá výpověď; falešná věc* [10]

ψευδόχριστος, ου, ὁ *lžimesiáš, falešný mesiáš* [2]

ψευδώνυμος, ον *takzvaný, údajný, nepravý* (1Tm 6,20) [1]

ψεύσμα, τος, τό *lež, neupřímnost, neopravdovost, nevěrnost; špatný život* (Ř 3,7) [1]

ψεύστης, ου, ὁ *lhář* [10]

ψηλαφάω (aor. ἐψηλάφησα, opt. aor. 3. sg. ψηλαφήσειεν, 3. pl. -σειαν, -σαιεν, -σαισαν) *ohmatat, nahmatat; dotýkat se* (τι čeho); *vycítit* [4]

ψηφίζω (aor. ἐψήφισα) *spočítat, vypočítat* [2]

ψήφος, ου, ἡ *kamének; hlas* (při hlasování) || ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατῆ-

- νεγκα ψήφον (sc. αὐτῶν) (Sk 26,10)
a když měli být zabiti, hlasoval jsem proti nim / souhlasil jsem s tím [3]
- ψιθουρισμός, οὔ, ὁ** pomluva, našeptávání (2K 12,20) [1]
- ψιθουριστής, οὔ, ὁ** pomlouvač, našeptávač (Ř 1,29) [1]
- ψῖξ, ψυχός, ἡ** skýva, kousek (chleba) (jen v.l.) [0]
- ψυχίον, ου, τό** (malý) kousek (chleba), drobet [2]
- ψυγήσομαι** fut. od ψύχομαι
- ψυχή, ἡς, ἡ** duše; život; mysl, nitro; živocích, (živá) bytost; osoba || ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχή, ἔχεις ... (L 12,19) řeknu si: Máš ... | ψυχαί ὡσεὶ τρισχίλιαι (Sk 2,41) asi tři tisíce lidí | ἐκ ψυχῆς z duše, ochotně, upřímně [103]
- ψυχικός, ἡ, ὄν** duševní, neduchovní, (jen) přirozený [6]
- ψύχομαι** (fut. ψυγήσομαι) stát se chladným, vychladnout, ochladnout (i přen.) (Mt 24,12) [1]
- ψύχος, ους, τό** zima, chlad || ψύχος ἦν (J 18,18) bylo chladno / zima [3]
- ψυχρός, ἄ, ὄν** studený (i přen.) || τὸ ψυχρὸν studená voda [4]
- ψωμίζω** (aor. ἐψώμισα) živit, krmit, sytit, dát najíst; rozdat (na obživu druhých) (Ř 12,20; 1K 13,3) [2]
- ψωμίον, ου, τό** sousto [4]
- ψώω** drolit, vydrolovat (τοὺς στάχνας klasy) (L 6,1) [1]

Ω

- Ω, τὸ, ὦ** omega (poslední písmeno řecké abecedy, později [od 9. stol.] nazývané ὦ μέγα); konec (Zj 1,8; 21,6; 22,13) [3]
- ὦ** (citosl. při oslovení n. zvolání) ó! n. se nepřekládá [17]

- Ὠβήδ, ὁ** (neskl.) Obed (v.l. Mt 1,5; L 3,32 místo Ἰωβήδ) [0]
- ὦδε** (adv.) 1. zde, tady; v této věci, v tom || πάντα τὰ ὦδε všechno, co je zde | ὦδε λοιπὸν (1K 4,2) přitom ovšem | τὰ ὦδε zdejší věci, co je zde 2. sem || ἕως ὦδε až sem 3. (L 16,25?) = ὀδε [61]
- ὦδή, ἡς, ἡ** píseň, zpěv, chvalozpěv [7]
- ὦδῖν, ἴνος, ἡ** (porodní) bolest (i přen.) [4]
- ὦδῖνω** mít porodní bolesti, (v bolestech) rodit (i přen.) [3]
- ὦδις, ἴνος, ἡ** = ὠδῖν
- ὦμος, ου, ὁ** rameno [2]
- ὦμοσα** aor. od ὀμύω
- ὠνόομαι** (aor. ὠνήσαμην) koupit, odkoupiť (τι παρά τιος co od koho; Sk 7,16) [1]
- ὦόν, οὔ, τό** vejce (L 11,12) [1]
- ὦρα, ας, ἡ** 1. hodina (dvanáctý díl doby mezi východem a západem slunce) || τῇ ἐνάτῃ ὦρᾳ (Mk 15,34) o hodině deváté (tj. v 15 hod.) | ὦραν ἑβδόμην (J 4,52 b) o sedmé hodině | περὶ τριτην ὦραν (Mt 20,3) kolem třetí hodiny n. o třetí hodině 2. čas, doba; chvíle, chvilka, okamžik || πρὸς ὦραν na chvíli [106]
- ὦραῖος, α, ον** 1. přicházející ve správný čas, včasný, příhodný 2. příjemný; krásný, milý, spanilý 3. vítaný [4]
- ὠρῶξα** aor. od ὀρῶσσω
- ὠρόομαι** řvát (např. o lvu: 1Pt 5,8) [1]
- ὠς** 1. (část.) jako, jak; coby; jakoby; tak, jak; asi, přibližně; (semit.) něco jako; (se superl.) co (možná) || ὡς τάχιστα co nejrychleji | ὡς σταδῖους ἑκοσι πέντε (J 6,19) asi dvacet pět stadií / honů | (udává směr:) ὡς ἐπὶ τὴν θαλάσσαν (v.l. Sk 17,14) směrem k moři | ὡς προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην (Mt 21,26) pokládají Jana za proroka 2. (sp.) jako, jak;

jako by; když; pokud, dokud; zatímco; jakmile (by); proto, protože; aby; (po sl. ústního projevu a poznání = ὅτι) že; takže; (s part.) jako ten (atd.), kdo || ὡς ἄν / ἕάν (+ konj.) když, až, jakmile; jako by / když | ὡς ἐγένετο ἡμέρα (L 22,66) když nastal den | ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν (L 23,14) protože / který prý pobuřuje / svádí lid | τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; (1K 4,7) proč se chlubíš, jako bys nedostal | (s inf. úč.) ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου (Sk 20,24) jen když dokončím svůj běh | ὡς ἔπος εἰπεῖν (Žd 7,9) viz ἔπος | οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορεῖν (Sk 28,19) ne že bych chtěl (doslovněji: měl možnost) v něčem žalovat na svůj národ [504]

ώσαννά (citosl. z hebr. **שָׁנָא נָא** „pomoz přece!“) *hosana* [6]

ώσαύτως (adv.) *stejně, právě tak* [17]

ώσει (část.; vl. „jako by“) 1. *jako, tak jako* 2. *asi, přibližně* || ὡσει πεντα-

κισχίλιοι *asi pět tisíc* [21]

Ωσηέ, ό (neskl.) *Ozeáš* (sz. prorok: Ř 9,25) [1]

•ώσι dat. pl. od οὐς

ώσπερ (část.) *právě tak jako, stejně jako, jako* || ὡσπερ ... οὕτως *jak(o) ... tak* [36]

ώσπερει (část.) *jako, jakožto, coby* (1K 15,8) [1]

ώστε (sp.) 1. (souřadící) *tedy, proto* || ὡστε ἐορτάζωμεν (1K 5,8) *proto slavme svátky* 2. (podřadící, s ind., konj. a inf.) *takže; (úč.) aby* || ἡγαγον

αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ... ὡστε κατακρημνίσαι αὐτόν (L 4,29) *přivedli ho až na sráz hory, ... aby ho svrhli dolů* [83]

•ώτα pl. od οὐς

ώτάριον, ου, τό *ucho, ušní boltec* [2]

ώτιον, ου, τό *ucho* [3]

ώφέλεια, ας, ή *užitek, výhoda, prospěch* (Ř 3,1; Ju 16) [2]

ώφελέω (fut. ὠφελήσω, aor. ὠφέλησα, pas. ὠφελήθην, fut. pas. ὠφεληθήσομαι) 1. *být užitečný, prospívat* (τινά komu) 2. *dosáhnout* (τι čeho), *pořídít* 3. (pas.) *mít užitek, dostávat jako pomoc / podporu* [15]

ώφέλιμος, ον *užitečný, prospěšný* (τινί pro koho); *výhodný* [4]

•ώφθην aor. pas. od ὄραω

ŘECKO-ČESKÝ NOVÝ ZÁKON

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE

NESTLE-ALAND, 27. VYD.

Nestle-Aland, Novum Testamentum Graece, 27th Revised Edition, edited by Barbara Aland, Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, and Bruce M. Metzger in cooperation with the Institute for New Testament Textual Research, Munster/Westphalia.

NOVÝ ZÁKON

ČESKÝ EKUMENICKÝ PŘEKLAD

PŘELOŽILA EKUMENICKÁ KOMISE PRO NOVÝ ZÁKON

Na překladu Nového zákona (do r. 1977) pod vedením prof. ThDr. Josefa B. Součka, Dr. h. c. (1961–72), a od r. 1972 pod vedením prof. ThDr. Jindřicha Mánka (1961–77) pracovali:

ThLic. Jarolím Adámek (1968–69); Miloslav Hájek, Dr. h. c. (tajemník skupiny, 1961–77); prof. ThDr. Jan Heller (1961–77); Mgr. Marie Jankovská (češtinářská poradkyně, 1963–77); Mons. ThDr. Antonín Liška (1976–77); prof. ThDr. Amedeo Molnár, Dr. Théol., Dr. h. c. (1961–66); ThDr. Štěpán M. Pavlinec (1961–68); prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc., Dr. h. c. (1961–77); prof. ThDr. Zdeněk Sázava (1976–77); prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc. (1966–77); ThDr. Jaroslav Stolař (1961–77); ThDr. Václav Žilinský (1966–77).

Přepracovanou verzi překladu připravili v letech 1978–84: Mons. ThDr. Antonín Liška; prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc., Dr. h. c. (předseda skupiny); prof. ThDr. Zdeněk Sázava; ThDr. Jindřich Slabý; prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc.; ThDr. Jaroslav Stolař (tajemník skupiny); ThDr. Václav Žilinský; PhDr. Luboš Holý (češtinářský poradce).

Text překladu byl znovu upraven zástupci překladatelských komisí v letech 1998–2000. Text Českého ekumenického překladu schválen Českou biskupskou konferencí 14. 2. 1995 čj. 130/95.

SLOVNÍK NOVOZÁKONNÍ ŘEČTINY

LADISLAV TICHÝ

VDALA ČESKÁ BIBLICKÁ SPOLEČNOST V ROCE 2011

Náhorní 12, 182 00 Praha 8

www.dumbible.cz

1. vydání

ISBN 978-80-87287-38-5